

ترسانه، عام و حکیم شایسته موسی

نصف افندک، خیر ایتد

۱۲۵۹
۹۲

~~وقف~~

وقف شریف

۴

SOLEYMAN E

Kismi . Seyyid Najaf ef.

Yeni Kayıt

Eski Kayıt No.

4

Tasnif No.

297.8

*** اسم الله الرحمن الرحيم ***

حمد لمن نزل احسن الحديث * الذي يحق بال تلاوة والتحديث *
وصلاة وسلاما على من اوتي جوامع الكلم * وعلم من علوم الاولين
والاخرين ما علم * وعلى آله واصحابه الواعين منه * التساقطين عنه *
(وبعد) يقول الشيخ اسماعيل حقي * شرفه الله بمزيد الترقى * هذا
جمع من الحديث النبوي طلب مني شرحه بالتركي المولى على الحافظ
القسطنطيني ثم الغلبوي * والحق في ذلك على وارسل رسائل الى * وانا
في بلدة بروسا * حياها الله تعالى عن البأساء * فرأيت الاجابة من عظام
الامور * وعزائم الاجور * وسألت الله ان يمهلني الى ان ينتهي الامر الى
جهاده * ويبلغ القلم في مضمار البيان الى مداده * وهو المسؤول لكل سؤل
* الحديث الاول *

* انما الاعمال بالنيات * معلوم اوله كه اعمال ونيات جمع قاتدر ولكن
قلت وكثرت نكرانده اعتبار اولنور معارفده دكل زيرا معارفده لام
جنس ايجون اولمقله معنای جمعیت مضمحل اولور وكلام مثبت ومنفي
اولمق بردر وكذلك قلت كثر ايجون وبالعكس استقراض اولنور
پس ديمك اولور كه افراد اعمالدن هر عمل نيته در معنی بلاية هيج
ر عمل صحيح دكلدر كما عند الشافعي وبافضلت وكالي بوقدر كما عند

ابي حنيفة

ابي حنيفة يعني بوحديثه وامثالنده انما تأكيده ايجوندر كه معنای
استثنايه راجع در (لاصلاة لجار المسجد الا في المسجد) كبي واكثر علما
وارباب حقايق قول اوله ذاهب اولديلزيرا حديث صلاته بونك
مبائنده فاروق واردر تأمل بومعنادندر كه ديمشدر صوم رمضانده
نيت بولنسه قضا لازم كلور اكر صحيح اولايدي قضا لازم كلزدي
(پس بويله دينلر نيتي صحت عبادتده شرط قيلديلزير وهرنسنه كه
انكله فرضه توصل اوانه فرضدر ديديلزير بوجهندن ديمشدر كه
بر مقصودي تحصيل ايتك واجب اولسه واوراده كذبله توصلدن
غيري چاره بولنسه كذب ايتك واجب اولور (پس نيت روح العملدر كه
روح حيواني نك بدنه سريانييله بدن حيات بولديغي كي نيتك دخي
فرض وناقله به سريانييله عمل صحت بولور كرك اول عمل شروط قسمندن
اولسون وكرك اولسون كما عند الشافعي (ووضوده نيت رفع حدشدر
بوصورنده نيت مس مكنه وعند الشافعي طوافه وعند البعض
سلامه شامل اولور) وديمشدر كه نيت عند الشروع في الفعل الله
تعالى به انكله قربت قصد ايتكدر انكي چون الله تعالى انواع ارادتدن
نيتي اختيار ايتشدر زيرا ارادت قصد مطلقدر كه بطريق القرية
اولاندن اعددر و نيت قصد قلندر بناء على هذا مجرد تلفظ بالله ان
وحديث نفس نيت اولمقار يعني بلا قصد خاطره وارد اولانه اعتبار
بوقدر) وكذلك قصد ربابي دخي مانع تقر بدر بوسيددن وارد اولديكه
(نية المؤمن خيرة من عمله) يعني نيت مؤمن برنسنه در كه غير عاملي عامل
حكمنده قلور وهم قول وعملدن خير اولور زيرا قول وعمله ربابي بوزندن
فساد دخول ايدر فاما نيت امر مستوردر صوم كي (وزوكده اسقاط
عذاب ايجون نيت لازم دكلدر مكر كه تارك زنا مثلا ترك زنايله امثال
امر شارع مرادايده بوصورنده عذاب معصيتدن معافي اولديغي كي
مثاب دخي اولور نيه كيم مباح احكام شرعيه دنر ديوعامل اولانه
ثواب واردر مع هذا الامر مباخه اصلنده لا ثواب ولا عقاب مقوله سندنر
(وشول نسنه كه امور اعتقادية دنر توحيد و امثالي كي انك ايجون

نیت لازم اولماز مکر که توحید له مراد کلمه شهادتی قول اوله بوصورتده
 قصد اخلاصه محتاج اجدر نه کیم حدیثده کلور (من قال لا اله الا الله
 خالصا مخلصا دخل الجنة) یعنی خالص اولدیغی بودر که آفات
 قلبیه دن پاک اوله نفاق و شک کی و مخلص اولدیغی بودر که اول مقاله
 جلیله بی لسانه کتوروب اظهار یله خلوص قصد ایلله (و دیمشلدردر که
 نیت عمله مقارن کر کدر واکر اجنبی ایلله فصل واقع اوورسه
 بعض اعمالده صلاوة کی تکراره محتاج اجدر الحاصل نیتک عمله
 یا حقیقه و یا حکما اتصالی لازمدر نه کیم مال زکاتی افراز و عزل
 ابتدکی وقتده نیتی کافیدر شویله که فقیره دفع حالده نیت بولمسه
 ضرر ویرمز و صوم رمضانده بعد الغروب نصف نهاره دک نیت
 صحیحدر و نذر معین و نافله دخی بویله در وقتضاده و نذر مطلقده طلوع
 فجره دک نیت کر کدر که بونلر نیت متأخره ایلله صحیح اولمازلر (وامام زفر
 شهر رمضانک مجموعنه بر نیت کافیدر دیمشدر و لکن مبتدی حاله
 مخالفدر زیرا مبتدی حضور و غیبتدن خالی دکدر حضور دائم اهلی
 ایسه علی الاستغراق نیت ایچنده در یعنی انک نیت واحده کلیده سی
 جمیع اعماله من الاول الی الاخر ساریدر (و صوم رمضانده اصل
 اولان نیتی انفجار صبحده ایتملور و لکن متعسر اولمسه دفع حرج
 ایچون تقدیمی تجویز اولندی و بوراده اجنبی ایلله فصل ایتمک ضرر
 ویرمدی اکل و شرب و کلام و منام و جماع کی (و بعض احوالده نیت
 ایهام اوزرینه اولوب صکره تعیین اولمق صحیحدر مثلا بر کیمسه نک
 اوزرنده ایکی کفارتی اولسه کفارت قتل و ظهار کی و عتق رقبه
 ایدوب بعده علی التعمین بری ایچون نیت ایتمک درستدر (پس) تقدیم
 و تأخیر بعض اسباب و اعداره در والا مقارنت لازمدر تا که ابتداسی
 شروعدن آخرینه دک سریان و صغ حاصل اوله تکمیل اول الوقت
 رضوان الله) و فقجه ابتدای وقتی محافظه ایتمکده سر الهی سریان
 مذکوردر فافهم جدا (و نیتک حسنی و احسنی و مثنی و اسوئی واردر
 نیت حسنه ابرارک نیتیدر که لسان و جنانده متعلق آخرتدر و احسن

مقر نیتک نیتیدر که لسان و جنانده متعلق الله تعالیدر و نیت سببه کفارک
 نیتیدر که لسان و جنانده متعلق دنیا در و اسوئی منافقینک نیتیدر که
 لسانده متعلق آخرت و جنانده دنیا در (پس) نیت ارادت و انبغات
 قلبدر اگر فجور له اوورسه اسم مضلدن کلور که انک سادتی و خادمی
 شیطاندر و اگر اسم هادیدن کلورسه انک سادتی ملکدر که اول کیمسی
 عالم عدلدن و ایکنجیسی عالم فضلدن (و سببه ده معتبر اولان عزمدر
 فعل دکل مثلا بر کیمسه یکرمی سنه دن صکره ترک صلوة عزم ایتمسه
 عزمی اوزرینه معاقب اولور یوخسه بالفعل ترک صلوة اوزرینه دکل
 زیرا هنوز بالفعل ترک صلوة یوقدر نیت حسنه ده ایسه حسنه یازیلور
 و لکن یوخسه نیت اوزرینه مبنی اولان حسنه اولمسه (من جاء بالحسنة
 فله عشر امثالها) قیلندن اولماز فاعرفه (و صیبتک نیتی بودر که نیت
 ایتدم بو وقتده الله تعالیکن مکلف اوزرینه فرض ابتدکی عمله دبه
 صلوة و صوم و امثالی کی زیرا صبی اوزرینه بنفسه فروع اعمال فرض
 دکدر اگر صبی عاقل ایکن ایمان کتورسه ایمانی فرض اولور زیرا ایمان
 فرض و نافله یه منقسم اولماز شول جهتدکه دوام حق دوام توحیدی
 مستلزمدر بوجهتدن ایمانک سقوطه احتمالی یوقدر و بومعنادندر که
 صغرنده مؤمن اوله نه صحت ایمان اوزرینه ترتب ایدن احکام لازم اولور
 اقارب کفاردن حرمت میراث و اقارب مسلمین دن میراثه استحقاق
 و زوجة مشرکه سی ایلله میبانه و وقوع فرقت و امثالی کی الحاصل ایمان
 برنوعدر که فرضدر و لکن عذر صغر حسبیه فرضیت فروع ایمان صبیدن
 ساقطدر بعض اعداره بالغدن ساقط اولدیغی کی (و دیمشلدردر که علم
 مجرد نیت اولماز والا کفری بیلن دخی کافر اولق لازم کلور بلکه علمدن
 صکره قصد مخصوصدر و صوم رمضانده تسکری نیتدن عدا ایتدیلر
 زیرا صوم غدک قصدنی مستلزمدر (و هر عجلده حضور قلب اودر که
 مباشرت اولان عملک ماعداسندن قلب منقطع اوله و اگر غیره مشغول
 اولورسه اکا غفلت دیرر مثلا صلوة حضور اودر که جمیع اجزاسنده
 استحضار نیت بولنه و علی هذا) و مباحث نیت کثیره الاذبال اولمسه

قامت تحریر بوقدر خلعت الباس اولندی ماعداسی دکانجه ادوات
علوم فقهیه دن خریده اوله * وانما لكل امری مانوی * امری کسرله
انسان و یا رجل دیمکدر مر کبی مؤثی امرأه کلور و بوندن اخسند
اولور که زن حکم شرعده مرده تابعدر انک ایچون قرأند اکثر مواردده
ذکر رجالله اکتفا و لمصدر وحدیثده کلور (طلب العلم فریضة علی
کل مسلم) یعنی مسلم تخصیص اولندی مع هذا مسلمه اوزرینه دخی طلب
علم فرضدر زیر مسلمه مسلمه تابعدر و بردخی مسلم من اتصف باسلام
ایا کان من رجل وامرأة دیمکدر امری دخی انسان و شخص معنسانه
ما خود اولیحق عام اولور مرده دن مرؤت اخذ ایتشلدر کدورت وزی
اوزرینه که کمال البر دیمکدر رجولیت کمال الرجل دیمک اولدیغی کبی
و بعض نظم حدیثده (انما کلمه سی مطلوبه در معنای کلام نبوی بودر که
هرکس ایچون عمل اختیاری و قصد یسندن نیت ایتدیکی خیر و شر
وازدر غیری بوقدر (پس انی که نیت ایتدی معتد به دکلدر وانی که
قصدده مقارن قلدی اگر قصدی حق ایسه اجر و ثواب بو اور و اگر
دنیا و ماسوی ایسه اکا کوره مجزی اولور (پس کلامده تکرار بوقدر
زیر انما الاعمال بالنیات صلاح و فساد عمل نیتہ دائر اولدیغنی بیاندر
وانما لكل امری مانوی خیر و شر و ثواب و عقابیه راجعدر (و بونده
اشارت واردر که حسن قبول حسن نیتہ راجعدر و منوی بی تعیین
ایتمک شرطدر مثلاً بر کیمسه نک اوزرنده صلوات فاشه سی اولسه نیت
مجوده کفایت ایتمز بلکه قضا ایتدیکی وقتده فوت اولان ظهر و یا عصر
دیونیت ایلله اگر بوقول اولمایدی فاشه بلا تعیین صحیح اولقی لازم
کلوردی نتکیم کلام اولک اطلاق مضمونی انی اقتضا ایدر اشته بودخی
تکرارک اند فاعنه بشقه برو جهدر و لکن کلام آتی تفصیلینک وجه
اوله ارتباطی اقوادر فافهم * فن کانت هجرته الی الله ورسوله * نیتی
تفصیل و مواد منویه ده اول وقتده مناسب اولان هجرتی تخصیصدر
هجرت کفار اراسنده اولان وطنی ترک و دار اسلامه انتقالدر
کرک مکة دن مدینه الی اوسون و کرک غیری اوسون بوراده الله تعالی به

هجرة تدن مراد امر ایتدیکی یزه هجرتدر نته کیم حضرت ابراهیمدن
علیه السلام بطریق الحکایه کلور (وقال انی ذاهب الی ربی سیهدین)
مقصود ابراهیمک نار غرود دن نجاتسندن صکره ارض بابلدن ارض
شامه هجرتسندر زیر مکان رضایه هجرت همان حقه هجرتدر که اکا
هجرت حکمییه دیرل نته کیم جناب رسالتہ صلی الله علیه وسلم هجرت
ایتمک هجرت حقه قیسه در که بدن و جوارح ایلله در و بونک دخی مالی
رسولاه دارده انصمامله تحصیل رضادر و اطلاق هجرتہ کوره نابع
رسول دخی انده داخلدر انکیچون تحصیل علم و صحت اهل تقوی
ایچون برداردن برداره انتقال ایتمک امور لازمه دندر نته کیم احباء
العلومده کلور چن بر شهرده فقیه فاسقندن غیری اولسه اورادن
هجرت ایتمک لابددر زیرا فقیه فاسقک فتواسنه اعتقاد بوقدر و علامت
فسق بودر که حریر و یا ابریشمی غائب اولان لباسی تلبس ایدیه و یا
برقرسه را کب اوله که اوزرنده اثنواو سرجی اوله و یا بونک اثنواالی
منکرات ارتکاب ایدیه بوصورتده فسق ظاهر اولمش او اور * فهجرته
الی الله ورسوله * یعنی هجرتی کامله و مقبوله در زیر شرط و جزا متحد
و مکرر اولسه کماکه مصروف او اور الحاصل شول کیمسه نک که هجرتی
محل رضا و مأمن مصطفایه اوله انک هجرتسند سوز بوقدر که نیتی
خالصه و طویقی صادق اولغله مشاب و مأجور اولور کر کسه قبل
الوصول اثناء طریقده وفات ایلسون نته کیم قرأند کلور (ومن یخرج
من یتة مهاجرا الی الله ورسوله ثم یدر که الموت فقد وقع اجره علی الله)
و حدیثسده کلور که الله تعالی سزک صور ریکزه و اعمالکزه نظر ایتز
بلکه قلوب و نیاتکزه نظر ایدر یعنی اگر قلوب و نیاتکز خوب اولورسه
فبها و الا صور و اعمال مجرده کز مفید اولماز چونکه مهاجرک نیتی
دار الهجرته وصول ایدی صور تا عدم وصولی مضر اولمادی بلکه
اجر هجرت اعطا اولندی نته کیم اهل ایمانک جتده خلودری نیت
و اعتقاد لرینه راجعدر * ومن کانت هجرته الی دنیا یصیبها * دنیا
بلا تون در زیرا ادنی لفظنک تأنیی در یصیبها اکا صفتدر بوراده

اصابت تحصیل معناسنه در کردن طبعی دنیایه اوزادوب تحصیل
سهمك نشانه اصابت تشبیه ایلدیکه ایکسند دخی سرعت وصول
و حصول مراد واردر یعنی دخی شول کیمسه نك که هجرتی اصابت
و تحصیل اید جکی غرض دنیای دینه اولسه * او امرأه ینکجهها * بعض
روایانده ینکجهها یرینه یتزوجها دوشمشدر معنی بر در زیر انکاح لغته
ضم وجعدر تزوج دخی تأهلدر که انده دخی معنای مذکور واردر
زیرا برنسته جفت اولق آخرک انضمامیه در بوراده ینکجهها دخی
امرأه به صفتدر زیر امرأه به مهاجرت ایتک و یا مطلق قصد ایتک
نکاح شرعیله کر کدر دیو نکاحه ترغیدر نته کیم او ولد بدعوله
حد ینده وادی د عائله وصفده دخی بودر (بعده امرأه دنیاده
مندرج ایکن تخصیص بالذکر ایتدی زیر اول وقتسده ام قبس نام
برخاتون مکدن مدینه به هجرت ایتش ایدی بر کیمسه دخی اول خانونی
نکاح ایتک سوداسیله مدینه به مهاجرت ایتد که جناب نبوی
بو خصوصه مطلع اولیق اول کیمسه نك سوء نیتیه قریضا امرأه بی
تخصیص ایتدی پس بومعنی واقعیه مبنی اولمش اولدی و یا خود
ذکر امرأه زیاده تحذیردن اوتوری در که امرأه فتنه اولق جهتنیدن
سارندن اشددر نته کیم حدیده کلور (صواحبات یوسف صواحبات
کرسف) یعنی کرسف بنی اسرائیل زاهدلندن بر کیمسه ایدیکه بوقدر
ایام صائم وقائم اولوب عبادته اهتمام ایدر ایکن آخر برخاتونه عاشق
اولوب کافر اولدی صکره تدارک الهی ایله تائب و مستغفر اولوب اولکی
درجه سن بولدی (ایشته بونقر بر اوزرینه او امرأه ذکر الخاص
بعدالعام قیلندن اولدی مزیندن اوتوری ولیکن ائمه نخودن اولان
ابن مائک دیمشدر که عطف خاص علی العام و اوه مخصوصدر
پس بوراده اولکله سی تقسیم ایچوندر که مطلق عطفی منافی دکلدر
امرأه بی دنیایه قسیم و مقابل قیلدیغی علت مذکوره دن اوتوریدر که
فنانده اشدتی در الحاصل و اوله او علت مذکوره حقیله معناده
متحد و لکن برای امر لفظی مفایدر در * فیهجرتیه الی ما هاجر الیه * پس

بونیت اوزره اولان کیمسه نك هجرتی دخی نیتیه راجعدر یعنی مقبول
دکلدر و مقابله سنده مثاب و مأجور اولماز زیرا ترکستانه متوجه اولان
کیمسه کعبه به وصول بولماز انکیچون خواص ناس الله تعالی دن
حسن سمت و سداد طریق و وصول منزل استزل و حدیده کلور که شول
مال که بالحق وضع اولنه ضایعدر یعنی بی نیت اولان عمل بی روحدر
انکیچون اعلای علیینه صعود ایده من بلکه طینده یعنی عالم اسفل
طبیعی ده قالور قال الله تعالی (الیه یعود الکلم الطیب و العمل الصالح
یرفعه) یعنی عمل صالح اودر که رضاء الله و یا بالحق لا بالنفس معمول اوله
اشته بومقوله عمل نردبانک پایه سی کیدر که باعث ترقی در پس صلاح
و خلوص لازم کلدی تا که عمل مقبول و درجات عالییه وصوله و سبله اوله
* الحديث الثاني *

* قال عمر رضی الله عنه بیما نحن عند رسول الله صلی الله علیه وسلم
ذات یوم * یعنی حضرت عمر رضی الله عنه بیوردیکه برکون حضور
رسول الله ده اولدیغی زن انسا به پس نحن حضرت عمر دن و اول مجلسده
حاضر اولان اصحابدن عبارت اولمش اوور والله تعالی نك رسول الله
اوزرینه تصلیه سی رحمت مخصوصه سیدر که بین الجبین سر
مکتومدر انکیچون تصلیه حقه نسبت اولنور اگر صیغه ماضی و اگر
مضارع و اگر امر در صلی و یصلی وصل کی سؤال اولنور سه که
چونکه تصلیه فی الحقیقه حقه مضافدر یازنه ندن اضافت اولندی
ننه کیم کلور (یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه) جواب بودر که مقصود
تذکیر تصلیه در تا که حقندن طلب کار صلا اولقدن خالی اولیه لر
(و تسلیمدن مراد سلام قولی و تحیت مخصوصه در قال الله تعالی (سلام
قولا من رب رحیم) و ذات یوم مسما نك اسمنه اضافتی قیلندندر پس
ذات یوم مده صاحبیه هذه اللفظة الی هی یوم تقدیرنده در که مسمی
ذات و اسم یوم در موصوف اولان مدت حذف اولنوب صفت ایتک
مقامنه اقامت اولمشدر ذات لیله و ذات مرة دخی بویه در * اذ طلع
علما رحل * اذ مفاجاه ایچوندر طلوع ظهور معناسنه در رحل ار در

بوراده مرد غریب در بر مرد غریب طالع و ظاهر اولدی و مجلس نبوی به
 کلدی * شدید بیاض الثوب * رجله صفت در شبه در که
 فاعلنه مضاف در یعنی اول غریب صورتلو کلن کیمسه نك لباسی زیاده
 بیاض ایدی بونده لباس بیاضك استجابنه اشارت وار در زیر لباس
 صلحادر خصوصاً یوم جمعه ده استجاب تلبسی مخصوص علیه در
 * شدید سواد الشعر * صفت اخرا در بونده ایکی متقابل جمع وار در که
 بیاض و سواد در و بویکبسی اصل الالوان و ماعدا بونلردن مترکبدر
 و بعضیلر عندنده بیاض الواندر دکلدر بلکه محندن لون قبول ایدر
 مثلاً نور شمس جامه عکس ایتدکه جامك لونه تابع اولور کرک احر
 و کرک اصفر و کرک غیری و آب دخی بویله در که ظرفك لونیه مثلون
 اولور و دیملدر که (بالا ترا سیاهی رنگ دکر نباشد) یعنی لون سیاه فوقنده
 رنگ دکر یوقدر بوسیدن احصاء اسماء الهیه ایدنلر نهایت سیورده
 لون سواد کوردر که اکا عند الصوفیه ظل حقیقی درلر که مقابله نوره
 دکلدر بلکه نور الانوار اولان ضوء حقیقی نك عینی در فافهم جدا
 (شعر فتحه جسمه بتن قیل و صاچدر که صوف و و برک غریبدر
 زیر صوف قیونك و امثالنك و و بدوه نك نظائر نکلدر بوراده شعر در
 مراد صاچ و صفا لدر که سیاه اولدیغی اسباب حسن و اوازم زینتندر
 زیر انکله مراد جبریلدر نه کیم آشفه ده کلور جبریل ایسه رسول الله
 حسن صورتده تمثیل ایدوب کلور دی حتی دحیه صورتده کلدیکی
 مشهور در دحیه ایسه اجل عرب ایدی و سواد شعر مرور ایامله فنا
 و هرمدن مبرادر زیر نوردر مطبوعدر * لایری علیه اثر السفر * یعنی
 اوزنده اثر سفر کورغمز و نشان رهروی یوغیدی انکی چون لباسی متغیر
 اولور دی پس لایری جمله سی دخی صفت اخری و یا ناقبلنی ایضا حدر
 * ولا یعرفه منا احد * و بزدن یعنی اصحابدن هیچ برکیمسه انی بتلر
 یعنی ما بینمزه معروف کیمسه دکلدر و بوندن معلوم اولدیکه اول رجل
 دحیه الکلی دیدکری صحابی صورتده دکل ایدی والا بلور دی
 * حتی جلس الی انبی صلی الله علیه وسلم * حتی کله سی طالع به غایتدر

یعنی اول رجل طالع و ظاهر مجلس نبوی به منتهی اولوب جلوس ایدی
 بونده جلوس اضطراراً و قعود قیامدن اولور دیو فرق ایده نی
 رد واردر زیر رجل مذکورک جلوسی قیامدن ایدی اضطراراً و قعود
 دکل ایدی و سؤال قبرده کلور (اتاه ملکان فاقعده) یعنی بوراده قعود
 قیامدن دکلدر پس جلوس و قعود الفاظ مترادفه دن اولور و قاموسده
 کلور که القعود و المقعد الجلوس او هو من القيام و الجلوس من الضجعة
 و من السجود انتهى یعنی صاحب القاموس جلوس و قعودده ایکی قول
 اولغه ذاهب اولدی * فاستند رکبته الی رکبته * پس اول رجل دیزنی
 رسول الله صلی الله علیه وسلم دیزینه اسناد ایدی و متصل و معتمد
 قیلدی نه کیم ترک دیز دیز او توردی دیر و عجم نشست زانو برانو دیو
 تعبیر ایلر و بونعیردن جبریلک رسول الله زیاده قرینی فهم اولندی
 والا علم و متعلم مبلانده مساحه معتدله درت ذرا عدر الحاصلی حالات
 وحی ده بومقوله مساحه اعتبار اولنماز و بعض امور واردر که باطک
 قرینی ظاهرک دخی قرینی اقتضا ایدر نه کیم طائفه عرب کمال اتحاد
 اشارت ایچون ایکی قوسی بریره کتوروب برالدن اوق اتارلر و قرآنده
 کلور (فکان قاب قوسین) و بومعنائی ایضاح ایچون دیمشدر که
 * و وضع کفیه علی فخذه * دخی اول رجل ایکی الارینی عادت عرب
 اوزرینه رسول الله علیه الصلاة والسلام ایکی اویلقلری اوزرینه
 وضع ایتدی زیرا کرچه کف تشدیدله ال آیه سنده مشهوردر و لکن
 مطلق ید معناسنه کلدیکی دخی قاموسده مصر حدر * وقال یا محمد
 اخبرنی عن الاسلام * و دیدیکه یا محمد اسلام ندر بکا اندن خبر ویر
 و تعریفایله چونکه رجلدر مراد جبریلدر و جبریلله اسلام نه ایدیکی
 معلومدر پس سؤالی غیره افاده به محمول اولدی و حاصلی تحصیل
 لازم کلدی زیرا برمعنائی غیره افاده ایتک یا اکا خطاب طریقیه و یا
 آخرک لسانتدن تعریفله اولور و بواولکیدن ابلاغدر فعل قولدن
 ابلاغ اولدیغی کبی تکیم کلور (صلوا کما رایتونی اصلی) و محمد لفظی رسول
 اللهک عالم اجسامده عین خارجیلرینه کوره اسم علی دراجد مقام

ارواح کوره اسمی اولدی کی انکیچون اجدی بمعنی الفاعل
 اخذ اتمک اولادر زیر عقل اول رتبه سنده کثرت جدرینه بناء لواء
 الحمد له سرافراز اولوب جمله انبیا وکل اولیا ارواحی دعوتیه اجابتیه
 تحت اللواتیه بولندیلرته کیم (کننت نبیا و آدم بین الماء والطين)
 عالم ابداعدن بری بالفعل نبوتلرینه دالدر اگرچه بومعنا بی فهم ابدن
 اقل قلیلدر وصور انبیای محمدن غیری قیاس ایدر و محمد مره
 بعد اخری اقوال و افعال و سیرتی اوزرینه محمود دیمکدر و آخر
 محمودیتلری مقام شفاعتده ظاهر اوله جقدر قال الله تعالی (عسی
 ان یبعثک ربک مقاما محمودا) سؤال اولنورسه که نیچون یا نبی الله
 و یارسول الله دیو تعظیمی مشعر ادائیه تعبیر مع هذا مع خیر توقیر اولانه
 کلمشدر حتی بر کیمسه ابوبنی اسملریله ذکر اتمک سبب فقر در دیمشدر
 مع علم خود فوق ابویندر و قرآنده کلور (لا تجعلا دعا رسول بینکم
 کدعاء بعضکم بعضا) جواب بودر که چونکه جبریل و کبل الهی ایدی
 لاجرم اسم علمی تصریح ابتدی تا که محمدله موسوم اولان کیمسه نکر رسالتی
 حاضر بالجلس اولنره زیاده روشن اوله زیر او مقوله سؤاللره جواب
 و یرمک هر کسک حالی دکل بلکه رسول صادق شایندر و بردخی
 بودر که جبریل افرادامته قیاس اولماز و بردخی ابتداء و حی ده اولان
 خطابه نسبتله یا محمد دیدی زیر اول وقتده بالفعل نبوت یوغیدی
 و بوراده اخبری دیدی زیر خبر غیرک اعلام و اخباریله حاصل اولان
 علم وادرا کدر پس دیمک اولور که بکا اعلام ایله اسلام ندر تا که سنک
 اعلامکله بکا علم حاصل اوله و بومقوله به علم کسی در لر که غیر بدن
 بطریق الطلب مستفاددر و انک مقابلی علم وهبی در که حقندن بلا عمل
 فائضد سؤال اولنورسه که ایمان اصلدر که تصدیق قلبدر اسلام ایسه
 فرعدر که قلبه متعلقدر فرع ایسه اصل اوزرینه مبنی در پس سؤالده
 اصلی تقدیم اتمک کرک ایدی جواب بودر که ظاهر دن بدی ایلدی زیر
 دیمشدر که الظاهر عنوان الباطن و اشارت قلبیکه شرائع و احکام
 ظاهره و مسائل حقائق و حکم باطنه در و بعض حکماء الهیه اعضا

و جوارحی اصل طوتمشدر در تکیم من فقد حسا فقد علمادخی اکادالدر که
 علمک مناسبی حس در دیمک اولدی حسدن مراد مشاعر در و کاه اولور که
 مشاعرله ادرا که دخی حس اطلاق اولنور * فقال رسول الله صلی الله
 علیه وسلم الاسلام ان تشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله * پس
 رسول الله دخی سؤالک عقببنده بلا تردد جواب و یروب اسلام بش
 فسنه دن عبارتدر که اول کسی شهادتدر یی وردی و متعلق شهادت
 لا اله الا الله محمد رسول الله اولدو غن افاده قلدی شهادت مخبر عنهم
 علم و یقیندن صادر اولان اخباره در لا الهه اولان اله منکر دن مراد
 معبود بالحق در یعنی معبود بالحق یوقدر الا الله تعالی وارددر که ماسوا
 معبود بالباطل در اصنام و انالی کی قال الله تعالی (افرايت من اتخذ الهه
 هواه) واله منکر حقندن غیری به اطلاق اولنمشدر قال تعالی (ما علمت لکم
 من اله) و نحوه واله معرف اطلاق اولنمشدر قال تعالی (هل تعلم له سمیا)
 پس لا اله الا الله لا معبود الا الله دیمکدر که صورت توحید در نسه کیم
 لا موجود الا الله حقیقت توحید در و جلاله ده اولان ال فی الحقیقه
 تعریف ایچون اولمغله الف خط حق و لام خط انساندر زیر وسط
 لساندن حروف حلقیه و شفویه میاننده اولدیغی کی انسان دخی
 برزخی در که غیب و شهادتی جامعدر و یوندن لایله بدی اولندیغک
 سری معلوم اولدی زیر لام مجمع البحرین در و کون ایله مکنون
 اراسنده اولان ارتباط مرتبه الوهیتده متعین اولور که حقیقت جامعده در
 پس عالم وجوبه کوره الله دینلور که مستخلفدر کسر لامله و عالم امکانه
 کوره انسان دینلور که خلیفه در قال الله تعالی (فاعلم انه لا اله الا الله)
 یعنی متعلق علمی مرتبه الوهیت قلدی که مرتبه ارتباط در پس معلوم
 اولان الوهیت و مرتبه انسانیتدر که مافوقی مجهولدر و بوراده محمد
 رسول الله دینلدی عبده و رسوله دینلدی زیر الزم اولان اثبات رسالتدر
 و اثبات عبودیت دفع غلو ایچوندر قال الله تعالی (لا تغلوا فی دینکم)
 (معلوم اولاکه ابتداء عالم ایجاد اولان روح محمدی صورت روحیه
 نوری بولدقده لسان روحه لا اله الا الله دیو شهادت ایدیجک الله تعالی

دخی انی تعظیم ایدوب (محمد رسول الله) ایله مقابله قلدی (و کله شهادت
صورتده نقطه دن خالی اولدی زیرا نقطه وحدت در و مؤدای الوهیت
کثر تدر که خلقک حق ارتباطی بومر تبه ده در نه کیم مروراندی کثر تدر
وحدت ایسه محجوبه خفیدر مع هذا نقطه دن غیری بوقدر زیر اهر خطک
نهایتی نقطه و بلکه هر خط یا اوج و یا بش و یایدی نقطه دن عبارتدر که
مجموعی نقطه واحدیه منهی اولور فافهم (و چونکه لسان بیان ایچون
خلق اولندی پس اقرار اسانه تخصیص قلندی زیر اخف و سائر عمل
جسد دن ایندر) و شیخ السنه ابو منصور مازیدی مختاری اوزره
اقرار شرط در که حقیقت ایمان دن خارجدر تکیم مذهب اهل حقائق
دخی بودر و فی الحدیث (من مات وهو یعلم ان لا اله الا الله دخل الجنة)
یعنی اقرار اجزاء احکامه شرط در والا تصدیق قلبی کافیدر و احکام
دنیویه دن مراد حیاتنه اکا اقتدا و مطابقه عشر روز کاه و نماز تنیده
جنازه سی اورز بنه نماز و مقابر مسلینده دفن و میراثی اقارب مسلمینه
انتقال و امثالی کبی چونکه اسلام تسلیم ظاهر در پس واجب اولان
اقراری ترکله آثم اولوب کافر اولمق لازم کلور و بونده توسیع دائره
رحمت وارد در زیرا اکر اقرار رکن اولیدی مصدق بی اقرار مخلد
فی النار اولمق لازم کلور دی بوا یسه تضییق در و فی الحدیث (یخرج
من النار من کان فی قلبه مثقال ذره من الایمان) و کله شهادتک اسرار
و اشاراتنه نهایت بوقدر و بعض اطائف و حقائق غیری اثار مرزده
مشتدر اکر چه شرکک بر مرتبه غلو سی وارد در که کلمات توحید انلرک
عندنده کفر در * و تقیم الصلوة * و دخی صلاة مفروضه بی اقامت اید سن
یعنی اسلامک ایکنجی شرطی نمازه کما یذبحی صورت ویر مکدر و اول
صورت شروط و قیود ظاهره و باطنه سنی مراعات و محافظه در زیرا
اقامت صلاة بومعنادن عبارتدر والا قائم اولمار بلکه خراب و منهدم
اولور (معلوم اولاکه صلاة افضل شعب ایمان اولمغه سائر اورز بنه
تقدیم اولندی مقصود صلوات خمس در که نبوتک اون ایکنجی سنه سی
مفروضه اولدی و اول وقتده نماز و وضوء شرعی و سورۃ فاتحه و سائر

سور قرآنیه ایله ایدی زیرا مکده سکسان بش قدر سورۃ نزول ایتشد
و وضوء فعل رسول الله ثابت اولدی **ا** کرجه آتی مدینه در
و سورۃ فاتحه برد فعه مکده و برد فعه مدینه ده نزول ایتدی بلکه
فاتحه قبل الوحی لسان اسرا فیلدن مأخوذ ایدی زیرا اسرافیل
علیه السلام قبل النبوه جناب رسالتیه اوج سنه مقارنت ایدوب
بعض کلمات سویلردی **ا** کرجه شخصی کور غمزدی و او مقوله
هاتف دیر و صلاتک فرضیتی کتاب و سنت و اجماع امتیه ثابتدر
و شرط فرضیت اسلام و عقل و بلوغدر که مدار تکلیف بو اوج نسته در
و شول حدیث که کلور (مر و اولادکم بالصلوة و هم ابنا سماع و اضربوهم
علیها و هم ابنا عشر سنین) بومعنی تأدیه محمولدر و بر کیمسه انکار
صلاة ایسه مرتد اولور و کر کسلتک اولوب عدا قلمز ایسه تعزیر
شدید و حبس مدید لازم کلور و اگر نه اون اوزر بنه اولوب عقاب اللهیدن
خوف ایتمز ایسه بومسورتده دخی کافر اولور زیرا مکر الهیدن امن
کفر در شول معنادنکه حقه عجز نسبت ایتکدر و صلاة عبادت بدینه در که
انده نه بدنه و نه ماله نیابت صحیح دکلدر بالاتفاق مکر که بعد الموت
کفارتله و صبت ایلیه و یا وارثی تبرع اید مجده ایسه نفسله نیابت
صحیحدر عذر اولمق و صومده ماله فدیة درستدر پیرفانی به کوره
(و صلاتک ظاهری افعال و اذکار و باطنی مناجات و مشاهده رب
غفار در تکیم حدیثده اکا اشارت ایدوب کلور) و جعلت قرة عینی
فی الصلوة) زیرا چشمک قراری مطالعة محبوب ایله حاصل اولور
و جناب نبوته بر امر مشکل عارض اولسه صلاته التجا ایدر لدی
و مقصود لدی حاصل اولور دی و قرأند کلور (واستعینوا بالصبر
والصلوة) و براعرابی جتده همجوار حضرت اولمق طلبکاری اولد قد
(اعنی بکثرة السجود) پیوردیلر یعنی میسانده جهت جامعه و مناسبت
معنویه اولد بقیه همسایه اولمغه امکان بوقدر و صلاتده مشاهدیه
وسیله اولان حضور قلبدر بوجهتدن اجزاء صلاتک مجموعده غفلتدن
حذر لازمدر والا حضور دن خالی اولان جزءک ردی لازم کلوب صلاة

نقصان اوزرینه قالغه مؤدی اولور بوسبیدن جماعته تحریر رض اولندی
 تا که هر کسک اجزاء مقبوله سنده بر صورت مقبولة مشخصه حاصل
 اولوب اجزاء غیر مقبوله به شفیع اوله و جماعتله اولان نماز منفردا نماز
 اوزرینه یکریمی بدی مرتبه مفضلدر ز بر جماعتله اقامت اولنان
 صلوة واحده بلاجماعة اقامت اولنان بر بوم و بر ایله نک صلوتی
 کبیر بر بوم و بر ایله نک فرائضی ایسه اون بدی و رواتی اون رکعتدر که
 مجرعی یکریمی بدی اولور (بعدذا علما دیمشدر که صلوتله مراد اتصاله
 فرائض و تبعیه واجبات و سنن و نوافلدر و نقل فرض اوزرینه زائد
 دیمکدر وزائد ایکی وجهله بری مصادمه فرض ایلیوب مخالف شرع
 اولاندر الی وقت نماز کی و بری تکمیل باینددر نوافل صلوت کی کرک
 آنک ایچون اسم مخصوص اولسون صلوة رغایب و صلوة قدر کی و کرک
 اولسون سائر نوافل مطلقه کی و نوافل اوقات مکروهه ده و یا محرمه ده
 اولمچق هیچ برندن منع اولنماز زبر و سائل قرب الهیدر و بعضینک
 کیفیت مخصوصه اوزرینه اولدیغی بدعت سببه اولسنی مستلزم
 دکدر زبر بدعتک مذمومه اولدیغی امر جاهلی و یا بطریق المصادمه
 اولمسیله در و محدث فی الحقیقه بومقوله بدعتدر که دین ایچنده ضالاندر
 ماعداسی سنت جسمه و عین هدایتدر (و بعض علما رسوم ضیق
 فهمندن ناشی نیجه امور شرعیه بی امور بدعیه دن بعد ایدوب ضال
 و مضل اولمشدر نازک یاذره اقتداسی صحیح دکدر دیکدری فاسددر
 زبر اقتدا ای سراجیه ده کلر که الله علی هذه الصلوة الی التزامها
 هذا علی نفسه) دیسه اقتدا صحیحدر (و بزایه دن نقل ایدوب اشباهه
 کلور که (یکره الاقتداء فی صلوة الرغائب و صلوة البراءة و صلوة القدر
 الا اذا قال نذرت کذا رکعة بهذا الامام بالجماعة) مع هذا نذره دخی حاجت
 یوقدر زبر بعض صحابه نهجده جناب نبوته صلی الله علیه وسلم
 اقتدا ایتمشدر که اقتدا ارتباط ده جهت جامعه اولمقده کافیدر تکمیل
 نفس نیت عابد ایله معبود اراسته رابطه در فاعرف (و نووی نام محدثک
 رغائب حقنده قاتل الله واضعها دبدیکی کندی ائمه سندن اولان امام

غزالی به راجعدر زبر غزالی کتاب احیاده صلوة مذکوره بی مقرر
 قلوب صلوة مستحبیه در دیمشدر و تقریر دخی وضع حکمنده در
 و کنندی امامنه لغت ایده نک حالی بلاودر خصوصاً صاحب مذهبی
 اولان امام شافعی به ساریدر زبر شافعی دیمشدر که (من استحسن
 فقد شرع) یعنی دین ایچنده مستحسن اولان سننه مشروعاندر صلوة
 مذکوره ایسه مستحسنات مشایخدر و مجتهد اجتهادنده دکه وجهله
 خطا اوزرینه مقرر دکل ایکن مشایخ مکاشفین توجهله خطایری
 اوزرینه مقرر اولوب دهور طویله ده صلوة مذکوره بی احیا و اقامت
 ایتمشدر والی آخر الزمان تخلفد قلمشدر (و امام مکی که محدث اولدیفندن
 جبال مکه ده اون سننه دن زیاده نباتاتله تعیش ایلیوب وجودی
 سیره رنگ اولوب حالده اکا معادل و دنک یوغیکن نقلا و کشف قوت
 القلوبده صلوة براتی تصحیح ایتدکاری ایدی اری الا بصار نمایان ایکن
 و صاحب تفسیر التبیان و کتاب العقائد مفتی الثقلین امام نسفی باقوته
 نام کتابنده فضائل صلوة قدری عیان ایتمشیکن و فضائل اعمالده خیر
 واحد و عمل علماء کافی اولدیغی جمله ارباب اجتهاد و ارباب حقایق
 عندنده متفق علیه ایکن نوری و ابن تیمیه و سبکی و بقای کبیرک ردیه
 شهادت عدول جرح اولنورمی (و خواقین عثمانیه دن سلطان محمد
 الفاتح ایامنده عقد مجاس اولوب فقهاء دین دن معدود اولان ملا
 خسرو و ملا کورانی و سائر و خصوص اوزره علوم شتاده ماهر
 و ادواق و مکاشفاتده حالی باهر اولان شیخ آق شمس الدین اوراده
 حاضر اولوب صلوة مذکوره نک صحیح اوزرینه بعد الاجاع و ققیه ده
 ثبت اولمق اوزره امر سلطان لاحق اولوب و جائز واجب مرتبه سنه
 ایروب امور شرعیه ده اولوالامر اطاعتک لزومی معلوم سابق و لاحق
 ایکن اوهام و خیالاته تابع اولان اشخاصک اقوال مزینفه سبیل عمل
 قلنورمی (و هرنه که مخالف طریقی خلافتدن جدل و عنادله باز مشلدر
 جله سی محاب و مردوددر که اهل قبوله ایرادی لازم دکدر زبر یا باعث
 ملال دل و صداع سردر و بوقف بیک بو خصوصده آثار کثیره سی

وارد و الله واسع عليم * وتوئى الزكوة * دخی زكوتی ابتایده سن
یعنی اسلامك اوچنی شرطی ابتاء زكوتدر که ربع عشردر یعنی بیکده
یکرمی بش ابقه در بنی اسرائیلده ایسه ربع مال ایدیکه بیکده ایکی
یوز اللیدر بویله ایکن بوشریعت سهله و سمحه نك قدرنی بلیوب
ارباب حرم و طمع بیوست تراییه دن ناشی امساكده شدیدلر و امر جباره
مخالف و عنیدلردر و دیمشلدردر که دائرة ولایت و وضع قدم ایتك بذل
مال و جانه منوط در پس بخیل اولان ولی اولمالاز و زكاتده رذیلة
بخندن طهارت نفس واردر بلکه زكوة حقیقتده نفسی جمیع رذائلدن
نظهربدر بومعنايه صلوة اوزرینه تقریمی لازم ایدی زیرا دیمشلدردر که
التخلية قبل التخلية یعنی اساس قبل البناء در و لکن صلوتده شرف
معراج روحانی و مشاهده و لقاء رحمانی اولغله زكوة اوزرینه تقدیم
اولندی تنکیم صفات الهیة ده علمده شرف زائد اولغله حیات اوزرینه
تقدیم اولندی مع هذا حیات ام الصفات در و كذلك زكوتده زكوتده و نما
وارددر که اخراج مال زكاته بقية ماله برکات کثیره داخل اولور
و کیتیکه زائد بولور و لکن طیب نفسه مقارن اولق کرکدر و الا کرها
اولان عمل حشر خالی اولماز و قرب مرتبه رضا بولماز پس بوندن معلوم
اولدیکه هر تلفه خلف وارددر زیرا الله تعالی اجر محسنی اضاعت ایتز
و مقابلة ماله مال و اجر اعطا ایتدیکي کي مقابلة بذل وجود فائده
دخی وجود باقی و زیاده و برکه اول زیاده دن مراد مشاهده جمال
حقدر قال الله تعالی (الذين احسنوا الحسنى و زیادة) وقال الله تعالی
(ولدينا مزيد) وینه تنزیله کلودر که (وانفقوا مما جعالكم مستخلفين
فيه) یعنی خلقتك یدلرنده اولان اموال فی الحقیقه حقکدر که خلقه
بطریق الخلافه و برلشددر پس اگر عوام و اگر خواص اول اموال دن
انفاق و زكوة و صدقه سنی اخراج لازمدر و هیچ بفرید مال و ملك
الله تعالینك اولیحق مالک اولماز بغير مالک زكوة و صدقه سنی نره دن
ویره لم ديه مزریرا حق بنم مامدن و یردیمه سینه خلافة اتفاق لازم
کشدراشته بومالدن انفاقدر و بعض مرد وارددر که مجموع مالی

انفاق ایدر و مال حکمنده اولوب میل ایتدیکي نفسنی دخی بذل ایلر
یعنی مجاهده ایلر تا که نفسندن فنا بولوا کا میل و رغبتی منقطع اولوا کا
عند الصوفية المحققين مقسام تخص درلر جمیع ماسودن و خصوص
اوزرینه نفسه التفاتدن تخلصدر (و بعض فتاواده کلودر که طالب
علم غنی اولسه دخی زكوة المقي جائزدر اگر افاده به و یا استفادیه مشغول
ایسه زیرا تنویر الابصار و تفسیر سمرقندیده سورة توبه ده کلودر که
طالب العلم نصابه مالک ایسه دخی اكا دفع زكوة ایتك جائزدر زیرا
حدیثده کلودر که (يجوز دفع الزكوة الى طالب العلم و لو كان له نفقة
اربعین سنة) انتهى و مبسوطده کلودر که طالب علم و غازی و منقطع
عن الحج نصابه مالک ایسه دخی اكا دفع زكوة جائزدر (بوفقی فهم
ایتدیکي بودر که بوراده علمدن مراد علم نافعدر که علم انبیا و اولیادر
بوخسه طالب علوم فلسفیه و عقلیات اولانه طالب علم دیمزلر مکرر که
طلب ایتدیکي و سائل علوم نافعه اوله علم نحو و علم معانی و امثال کي
و بو مقامك بشقه تحقیقی وارددر که تقریری بومحله مناسب دکلدر
(و دیمشلدردر که حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم هدیه قبول
ایتدی و لکن زكوة و صدقه قبول ایتدی زیرا زكوة و سخ مال و صدقه
بطریق الترحم اعطا اولنان نسنه در منصب و جاه نبوی ایسه بوایکي
معنادن عالیدر انکیچون صدر اولده آنه دخی جائز دکل ایدیکه هاشمی
اولنلردر زیرا اول وقتده انله مغامدن دفع اولسان خمس الخمس
کافی ایدی مکرر که سادات چوغالیدی فقرادن اولنلرینه قبول زكوة
جائزدر دیو فتوی و یردیله پس اگر قبول ایدر لسه رخصتدر و اگر
مراعات عرض هاشمیت ایدوب رد ایدر لسه عزیمتدر (و بو مقامدندر که
بعض علماء دین و ائمه مجتهدین دعاده (وارحم محمدا) دیمکي تجویز ایتدی
زیرا جناب نبوی (بالؤمنین رؤف رحیم) ایله موصوفه رغبتک مرحومی
دکلدر و لکن اگر صحیحده وارد او اشددر تنکیم صدر الشریعه ده وارددر
پس (وارحم محمدا و صلی علی محمد) دیمک او اور که بالاده معنایسته اشاوت
اولنشددر و قرأنده کلودر که (ومما رزقناهم ینفقون) یعنی مال مرزوقدن

اتفاق لازم کلدیکی کبی علم مرزوقدن دخی لازمدر زیر بر کیمسه بر علی
اهلندن کتم ایلمسه لجام نارله ملجم اوله پس اگر اتفاق مالده و اگر بذل
عمله محله قابلیت لازمدر مثلاً غنی به وفاسقه دفع مال اولماز مکر که
فاسق فقیر نفقه سی واجب اولان ذور جدن اوله بوصورنده دخی
کفایت قدر اتفاق ایدر زیاده دکل و علم دخی بویله در زیر انا اهله کوله
حرامی الله قلم و یرمک کبی اولور خصوصاً که اسرار الهیه مقوله سنی
کشف ایتمکده ضرر بین و خلل عظیم وارد و بوفقیه ارباب انکارله
مبتلی اولدیغم اکثر یا تحریر اسرار و ناقابل لفظهار یوزندن کلدی اگرچه
مسئله اولدن معلوم ایدی و لکن خلق اراستنده قابل وارد رظن
اولنوردی حالا حال و قال نه ایدیکی ظاهر در همان خاموش باش
(و دیمشدر که تصرف سلطانیده اولان اموال اصناف ار بعد در که
هر برینک بیت مفردی وارد که بجایه بیت المال اطلاق اولنور بری
بیت خمس و زکوة عشر در و بری دخی خراج رؤسدر و اراضینک
خراج موطنی و خراج مقامه سی و کفاریک تاجلرندن النان بویتمده اولور
و بری دخی بریتند که وارثی اولمایان ترکات موتی وضع اولنور و بری
دخی بیت لفظات در (بویوت ار بعینه اموال سلاطینک مملوکلری
دکندر بر کیمسه اتی ملک سلطاندردیو اعتقاد ایلمسه کافر اولور
دیمشدر پس سلاطینه لازم اولان اول اموالی مصارف مخصوصه سنه
صرف ایتمکدر و سلطان اوزرینه انلرایچون زکوة لازم دکلددر بلکه
انلراوزرینه لازم اولان کلدی اموال مملوکه و موروثه لرندن زکوة
و یرمکدر و بوندن فهم اولندیکه کمرک و قیون حقی و امشالی دیو اخذ
اولنان اموال زکوة مقوله سیدر که سلطان اتی کلدی مصارفه صرف
ایتمک حلال دکلدرو بواصاردده شبهه واقع اولمغله اول اموالی زکوة
نیتمله و برنلر دفعه دخی فقرایه تکرار ایده دیو قول وارد و زکوتک
سائر مسائل فرعیه سی کتب فقهییه دن تتبع اولنه (وزکوة نبوتک
اون بشخی و هجرتک ایکنجی سنه سنه فرض اولمشدر و زکوة فطر
و صلاوة عید دخی اول سنه ده در وزکوتده معتبر اولان مکان مالدر

حی کلدی برشهرده و مالی بلد آخرده اولسه زکوتی مالی اولان
موضعده و برر صدقه فطرده معتبر اولان ایسه کلدی مکانیدر اولاد
صفار و عیدتک مکانی دکلددر پس کلدی هر زده اولور سه صدقه
فطری و برر (و دیمشدر که افضل اولان بودر که زکوة و صدقه بی
برادر لرینه و ازدن انلرک اولادنه و اندن اعمام فقراسنه و اندن اهل
سکه سنه یعنی خانه سی زقافنده بولنان فقرایه و اندن اهل مصره یعنی
ساکن اولدیغی شهر فقراسنه کذا ذکره لز بلخی * و تصوم رمضان *
یعنی شهر رمضان صائم اولان اوله سنکه اسلامک در دخی شرطیدر
و بوندن ظاهر اولدیکه رمضان مراد شهر رمضان در برال رمضان
بعض اخبارده کلدیکی اوزره اسماء الهیه دندر انک ایچون رهضان
کلدی و رمضان کلدی دیمکدن نمی اولمشدر تا که حق کلدی و حق
کلدی دیمکی ایهام انجیه حق تعالی مجی و ذهاب و بولنرک انا الی صفات
کونیه دن مبرادر اگرچه حق کلدی بطریق انشزال بومقوله صفاتله
وصف ایتمشدر و انک محلی وارد بوراده دنلر تنکیم دهری سب ایتمکدن
نمی اولندی زیر دهر کرچه اسم زماندر و لکن حقه دخی دهر دنیلور
انک ایچون بعض اخبارده یادهر یادهر یادهر یادهر وارد اولمشدر
پس سب دهر ایتمکده دخی ایهام وارد الحاصل زمان ایچون موضع
اولان رهضاک اسم علمی مجموع شهر رمضاندر اگرچه لفظ شهری
طبله دخی مستعملدر تنکیم حدیثه کاور (اذا جاء رمضان) الخ
و رمضان دنلدی زیرا ذنوب اهل ایمانی ارماض یعنی احراق و ازاله
ایدرو شهر رمضان دخی هجرتک ایکنجی سنه سنه سنه فرض اولدی
(و فخر عالم صلی الله علیه وسلم طقوز شهر رمضان صائم اولدیلر که
بشی یگرمی طقوز و ماعداسی اوتوزدر زیر شهر یگرمی طقوز اولسه
دخی شهر کامل عد اولنور تنکیم حدیثه کاور (شهرایعید لایققصان
رمضان وذوالحجة) یعنی بویکی شهرک عشر اخیرلری یگرمی طقوز
اولسه دخی ینه فضیلتده اوتدر و عدد شهر اوتوزدر و یاخود اندن
مراد ذی الحجهده اولان علی تفضیلدر که اجر و ثوابده شهر رمضاندر

کیرو قالز دیمک در کما فی ابکار الافکار و لیکن وجه اول اوجیه در
زیرا رباب حقایق عندند افضل الشهور شهر رمضان و اندن شهر
ربیع الاول و اندن شهر الله رجب و اندن شعبان و اندن ذی الحجه
و اندن ذی القعدة و اندن محرم و ما عدا سی برادر (بعد ذل صومک
و جوی اصحاب عذر اولیتر در پس پیر فانی که فنا و زواله قریب
اولش و یاقوت بشریه سی فنا بولش در صومه قادر اولیحق بهر
یوم فدی و بر صدقه فطر کی و الی آخر العمر قضای لازم کلز و سفر
دخی مبع افطار در و لیکن مشقت یو غلبه صوم عزیمت در و شول
مرض که صومه زیاده و یا تمتد و یا هلا که مؤدی اوله یو صورت
دخی افطار ایدوب ایام سختده قضا ایدر و حیض و حبل وارضاعده
دخی افطار ایدر اگر صوم کندینه و یا اولدنه ضرر و بر رسه و عظام
شدید و جوع که اندن هلاک خوف از نور یونلر دخی مبعدر و عذر
و مقابله سنده اولسه مقیم ایسه ده افطاری می خصد و شول کیمسه که
عذرله افطار ایدر اگر کفارت لازم کلز و اگر مرض و مسافر مرض
و سفری حالده و فوات ایسه و صیت واجب اولساز و اگر مرض
بر قاج کون سختده و مسافر بر قاج کون اقامتده اولوب و فوات ایسه
ایام صحت و اقامتلی قدر و صیت بالاطعام واجب اولور و اگر صومنی
افساده کفارت لازم کلسه تکفیر نیته اعتناق رقبه ایدر و اگر قادر
اولر سه ایکی شهر متابها صائم اولور و اگر قادر اولر سه التمس مسکینه
صدقه فطر کی نصف صاع و بر و صحیح اولان بودر که کفارت
یمین ده عدد عشره و کفارت صومده عدد ستین مراعات اولنق
لازمدر اگر چه یوم واحد ده دفعات مسکین واحد دفعه اولسه دخی
جوازینه قول واردر و کفارتده تداخل اعتبار ایدنلرک قوللری اوزره
صوم و سائر ما واجب علیه بر کفارت دور به حاصل اولور و فدیة
صلوة دوری بر شخصه مجلس واحدده مرار دفع ایتمکه دخی جائز
اولور و صومی اکل و شرب و امثالی افساد ابتدکی کی کذب و غیبت
و غیبه و یمین کاذبه و شهوتله مرأه اجنبیه نک محاسنه نظر ایتمک دخی

توایی ابطال ایدر اگر چه قضا لازم کلز شکیم ثواب حرامله نماز
دخی بوبله و بعض فتاواده کلور که اگر حرام اجفه کوسزوب لباسی
شو کاصات دیمدیه حرام اولساز مکر که لباس کندی مقصوب
و یا حریر اوله و صومک شرعی سی معلومدر و حقیقی سی اولدر که
ماسوای حقندن امساک ایلیم و نفسی نک شهوات و تعلقاتندن منع
ایده و انک افطاری اقامه الهی ایله در اشته لاصام فرحتان بودر
یعنی بری عید افطار طبیعی و بری عید افطار حقیقی در که عید اکبر
دیدلری بودر و صوم صفت صمدیه اولغله بشری ملک مرتبه سینه
ایصال ایدر که مرتبه نوردر بورادندر که رؤیتی تجوع اوزرینه مبنی
قلیدلر اگر چه ریاضت عند المحققین تحسین اخلاق و عند الحكماء نصفیه
محل ایچوندر و علی کل حال منتج فتح دکلدر بلکه منت الهیه بایندندر اگر انک
ایچون سبب منتج اولایدی فتح مکاسب اولنق لازم کنوردی هر کمال ایسه
اختصاص الهیه ترا اگر چه تحجو بلره کوره بعضی سی مکاسب کورینور
هیات * و تحج البیت ان استطعت الیه سبیلا * دخی سن بتی یعنی کعبه بی
حج و قصد ایلیم سن اگر زاد و راحله جهشتدن اگر قدرتک واریسه یعنی
اسلامک بشی شرطی ذی قدرت اولانه حج ایتمکدر و استطاعت
شول قدرت تامه در که فعلک صدوری اگر منوطدر بوسیدن فعله
مقارن اولور زیرا قبل شروع الفعل قدرت حقیقیه متوهمدر محقق
دکلدر قدرت اصلنده صفت الهیه در که معجزی منافیدر شکیم معجز
صفت عبديه در که قدرتی منافیدر پس عبداقدار الهی ایله قادر در
یو خسه یتفسه دکل چونکه موانع مرتفعه اولوب اولور طریق
موجوده اوله حج فرض اولور شویله که اهل بلدی خروج ایتدوی
وقته استطاعی و ارا یکن انلره ایتمه امام ابو یوسف عندنده و امام
اعظمیدن بر روایت اوزره آثم اولور زیرا فرضیت حج علی الفور در
و امام محمد عندنده تأخیری جائزدر زیرا صلوة کی وقتی موسه در اگر چه
اول وقت رضوان الله در یعنی آخر عمر نه دکل حج ایدر سه ائمن خلاص
اولور و اگر قبل الحج وفات ایدر سه آثم اولور و وصیت لازم کلور و اگر

وصیت ایتمیوب ورنه سی تبرع ایدر لسه عند الامام مرجودر که فرضه بدل
اوله و لیکن بومعنائی و کذلک دور صلوتده و سائر کفار آئده تبرعی
مفردات امامدن عدا تمش لردر (پس سقوط فرضه عند الكل وصیت
لابددر و قرآنده کلور (ومن کفر فان الله غنی عن العالمین) یعنی بر کبسه
مستطیع اولوب عدا حجی ترک ایلمسه اگر فرضیاتی بطریق الرادایسه
کافر اولور و اگر بطریق التکاسل ایسه کفره مقارب اولور نه کیم ترک
صلوتده اولان و عبد دخی بوا یکی معنادن برینه محمولدر که حدیثده
کلور (من ترک المسلمه منعمدا فقد کفر) و ترک صلوة و ترک حج امر هائی
اولمغه له انک ترکندن کفر له تعبیر اولمغده تغلیظ و تشدید وارد و ترک
شکرده دخی بو تغلیظ وارد اولمشدرفان الله تعالی (ومن یشکرفانما
یشکر لنفسه ومن کفر فان الله غنی حید) و قرآنده فغنی سیئته نک حقنه که
بومقوله تغلیظ واقع اولمشدرا کا کیره دنلور (و حج قصد قلدر که
بعث الهی الیه اثبات و تخرکدر تا که دعوت ابراهیم علیه السلامه
اجابت حاصل اوله قال الله تعالی (واذن فی الناس بال الحج) یعنی بوا امرک
موجبجه حضرت ابراهیم تأذین و اعلام ایلمیوب پیور دیکه (الا ان
ربکم فی الکم یتنا فحجوه) و بو خط ایده اصل اولان امت محمد در یعنی
ای امت محمد بن ستره امر الهی الیه بریت بنا ایلام پس سز انک زیارتی
قصد ایدی کوز تا که حج اصفر ایده سزوفی الحقیقه دوب یقی مراد ایدی کوز
تا که حج کبر ایده سز ز برا کعبه وحدت ذاتیه به اشارتدر و عارف اولان
درودیواره باقر بلکه دیاره نظرا بر و شولکه اعمی اوله انک چشمندن
چه حاصل که جمال یوسفی کورمز و بوندن فهم اولمغدی که حج غزادن
افضلدر اگر چه غزاقدمدر ز برا غزاقتل نفس اماره به رمز اولمغله
تخلیه باینددر خاء مجمه الیه حج ایسه مشاهده روح قبیلنددر که
تخلیه در خاء مهمله الیه (الحمد لله تعالی بو فقیره بو ترتیب اوزره واقع
اولوب ایکی کره غزاقتمجد دن صکره ایستی کره حج اصفر و اکبر له تدارک
آلهی اولمشدرو فی الحقیقه حج مبرور اودر که خالقدن حقه رجوع
ایلوب بردخی معصیت دکل بلکه ماسوا به التفات ایتمیه سک ز برا

بصرک اول وجهی مطالعه دنصکره غیره نظری حرامدر و اگر
حقندن خلقه دوزسه ایدی محجوب اولوب قانور (واتفاق علماء انک
اوزرینه در که مال حرامله حج ایده نه ثواب بو قدر بلکه حجی مردود در
اگر چه حج اندن ساقط اولور و امام احمد ساقط اولماز دیمشدر ثوابی
اولمسان سنه بی اعاده لازمدر کراحت ایله ادا اولسان صلاحی اعاده
لازم کلدیکی کی و بر ماده ده که اختلاف مجتهد واقع اوله اوراده احتیاطله
عمل لازمدر قربان عقیده کی (و مال حج مهور نسادن فاضل کر کدر
کرک مؤجله و کرک معجله و بعضیلر دیدیلر که صدق مؤجله دن فضل
شرط دکلدر زرا هنوز مطلوب دکلدر و صدق مؤجل ایله مرأه
غنیه اولماز مکرهر نه وقتیکه مطالبه ایده ز و جندن المغه قادره اوله
(وصی و مملوک حج ایتمش اولسه ل بعد البلوغ و الاعتناق بردفعه دخی
حج لازمدر فقیر کی دکلدر یعنی فقیر و اعمی و مقعد و مفلوج و امثالی
حج ایتمش اولسه ل فرضلندن واقع اولور فقیر اوزرینه حج فرض دکلدر
دیدکلری آفاقیه کوره در چونکه میقاته داخل و کعبه به و اصل اوله
فرضیت حج تعیین اولور و بر کبسه غیری ایچون حج ایتمسه اگر غنی اولوب
مقدما کندنی نفسیچون حج ایتمش ایسه کراحت تحریمیه ایله مکر و هدر
ز برا کندنی نفسی اوزرینه حج فرض ایکن حج عن الغیر ایتمک جهل
عظیمدر و اگر غنی دکل ایسه کندنی نفسی اوزرینه دخی فرض اولور
بو صورتده بعض علماء دیدیلر که اصل حج امر ایلمن کبسه دن واقع
اولور انکیچون محجوج عنه ایچون نیت و تبلیه سنده دخی اتی ذکر ایدر
و بعضیلر دیدیلر که مأموردن تطوعا واقع اولور و فرض حج ساقط
اولماز بلکه کندنی ایچون بردفعه دخی حج ایتملور و آمر اولانه ثواب
نفسه وارددر ولیکن اجاعا حج اندن ساقط اولور نه کیم مؤید زاده
فتاوا سنده بو قولی اختیار وانک اوزرینه اقتصار ایتمشدر چونکه بومسأله
اختلافدن خالی اولمادی پس افضل اولان مقدما کندنی نفسیچون
حج ایده نه حج یتدیره ل (و بر کبسه حج عن الغیر ایتمسه و کبل مطلق
اولمقی کر کدر تا که تبعات و مخاطراتدن خلاص اوله یعنی حمله امر ایندن

کیمسه مأ موره دفع مال ایتدی یکی وقتند دیمک ~~کر~~ کر که رکه
آل شو مالی و بنم ایچون ویا فلان ایچون حج ایت و نوجهله
دیلرایسک اویله ایله بوضورته مأ مور بالیج دخی غیری کنندی
یرینه نوکیل ایتک جائز اولور کرک مریض اولسون و کرک اولسون
و کرک حرمد تعین ایتسون و کرک آفاده و کنندنه فضله مال
قالور سه آمره و یا خود و ارتنه دفع ایتک لازم کلز بواعصار ده
اکثر ناس بومسأله دن غافل اولوب حج عن الغیری افساد و یا حاج
اولانی مشفته دوشور لر (واشباهده کلور که اهل اسلام انتفاع
ایده جک نسنه بنا ایتک حجه ثانیه دن افضلدر) و حج فرض طاعت
والدیندن اولادر نافله بویله دکلدر و حج غنی حج فقیردن افضلدر زیرا
فقیر مکهدن تأدیه فرض ایدر ذهائنده منطوعدر فضیلت فرض ایسه
نطوعدن افضلدر (و حج تطوع صدقه نافله دن افضلدر و جمهور
علماء دیمش لردر که روح میتهداء اولنان نسنه ده نفس عمل ثوابی
واصل اولور و بعض حنفیه دیدیلر که ثواب انفاق و اصل اولور مثلاً
حجده ثواب نفقه و اصل اولور بوخسه افعال مناسک ثوابی دکل آنکیچون
امر بالیج ایدن فی نفس الامر حاج اولماز بلکه حاج اولان افعال مناسکی
بالفعل مباح شرت ایدندر و بوقول عندار باب الحقائق اقوادر) (بعدذا
صلاة عبادت بدنیه و زکاة عبادت مالیه و صیام عبادت نفسیه و حج
عبادت مرکبدر و بونلر فروض اعباننددر و بونلردن صکره جهاد در که
فروض کفایه دندر و حج و زکاة و صلاة و صیام مدیه جله مستویدر
و اسلام بریت کبیدر که ایتک بایک مصرعینی تلفظ شهادتین در
وارکانیت دورتدر که صلاة و زکاة و صیام و حجدر پس بوییتی اقامت
لازم کلدی تا که بزی جهنمک زمهریر نفس و حرورندن وقایه ایله
زیرا حدیثده کلور که ناررب العالمینه شکایت ایلیوب یارب بعضم
بعضمی اکل ایتدی و اجزاء وجودم بری برینه منضم اولدی پس
بکا دن و برکه ایکی دفعه تنفس ایدم بر نفس شتاده و بر نفس صیفده
پس شوکه یازده سموم و حروردر ایتک نفسنددر فتح فائله و شوالکه

قبش لردر بدور مهر بر در بودخی ایتک نفسنددر و بومعنادن
حدیثده کلور (اوردوا بالظهر فان شیده الحرم فیج جهنم) و فیج
جهنمک غلبا نیدر الحاصل ناس دنیا ده حرشس و برده واد
کندیلرینی وقایه ایچون ارکان اربعه دن معمول خانه انخا ایتدکاری کی
کر که رکه یوم قیامتده دخی حرور و زمهریر ناردن کندیلرینی حفظ
ایده جک خانه دین بنایدلر زیرا اول کونده جهنم بنفسها فوران و غلبان
ایده رکه موقفه کلمسه کر که رکه تکیم سوره ملکه اعداء اللهه معامله سی
مبین در نعوذ بالله من شرها و سطوتها و خطوتها * قال صدقت *
و بعض نسفده (فجبناله یسأله و یصدقه) دخی الحاق اولمشدر
ولکن حدیثده متفق علییه در که بخاری و مسلمده بوالحاق یوقدر
یعنی اول کیمسه جنساب نبویدن صلی الله علیه وسلم سؤالنک جوابی
اشد کده صدقت یا محمد یوب جناب نبوتی تصدیق ایلدی تا که کنندی
بومعنایه عارف اولوب سؤالی محضاً حاضر بالمجس اولنله اسماع ایچون
اولدوغنه اشارت اوله و یا دفع و هم ایچون تصدیق ایتدی تا که سائل
جواب مذکور قبول ایتدی دیمش لرتکیم سکوتدن عدم قبول لایح اوور
و یا خود جبریلدن بو تصدیق اشد کده کو یا حدیثی ایکی کیمسه دن
اسماع ایتش اولدیلر ایکی شاهد ایسه بر شاهد دن اولی در (سؤال
اولور سه که تعریف اسلامدن و تخصیص امور مذکوره دن
و تصدیقدن فهم اولور که اسلام مطلقاً بونلردن عسارت و بونلرک
برینی تارک اولان کافر اوله) (جواب بودر که مراد اسلام کاملدر پس
بونلردن برینی ترک ایدن مسلم کامل اولماز دیمکدر بوندن ایسه کفر لازم
کلز الحاصل شهادت رکندر دینلره کوره ترک شهادتله لزوم کفر مقرر در
واجزاء احکام دنیوییه شرطدر دینلره کوره آتم اولیق لازم کلور
قلبنده تصدیق و ارایسه پس تلفظ شهادتی ترکله آتم اولیجی ماعدای
ترکله بطریق الارلی آتم اولور و بوارکان معظمات دینییه دن اولمسه
اصول و سایر فروع حکمنده قلندی اگر چه شهادت اصل و ماعداسی
شعب و فروعدر و بونلردن فهم اولندیکم امور مذکورهیه شروط

دینک ارکان اطلاق منافی دکلدر فاحفظ * قال فاحبونی عن الایمان *
 اول رجل دیدیکه یا محمدر چونکه اسلامدن خبر ویردک پس بکا
 ایماندن دخی خبر ویرناکه بوندن دخی مستفید اولایم و بوندن ایمان
 واسلام متعدد اولمق کورینور مع هذا وحدته ذاهب اولمشلردر
 وحق اولان بودرکه اصل دین اصل شجره کبیدرکه شجره نیک ابتدا
 نواتدن نباتنده ایکی شعبه سی اولدیغی کبی که بری ذاته و بری دخی
 صفتله اشارتدر اصل دینک دخی ایکی شعبه سی واردرکه بری شعبه
 ذانددرکه ایماندر انکیچون ذات کبی باطندر و بری شعبه صفتله
 اسلامدر انکیچون صفات کبی ظاهر در و ذاتک ظهوری صفتله
 و صفاتک قوامی ذاته اولدیغی کبی ایمانک دخی ظهوری اسلامله
 و اسلامک قوامی ایمانله اولدی انکیچون ایمانی ضعیف اولنلرک اسلامری
 دخی ضعیفدر الحاصل روح و جسد اصلنده امر واحد اولوب صکره
 بعض کبفات و اعتباراته متمیز اولدقلمری کبی ایمان و اسلام دخی
 متمیز اولدیلمر و متمیز ظاهری وحدت باطنی منافی اولدی ته کیم بعض
 کار بیورمشلردر که (لنا من امر روح و جسم) یعنی روح و جسمک
 ایکسنی دخی عالم امر دن قلمندر مع هذا قرآنه عالم امر عالم خلقه
 مقابلدر ته کیم کلور (الاله الخلق والامر) و بومقامک فهمی فی الجملة
 ذوقه داردر زیر اطور عقلمدن خارج کبیدر ولکن عقل قدسی اهلنه
 نمایان و اهل دله سنجیل مجلا ده صورت کبی عبادندر فاحمد الله علی
 هذا انقر بر و اشکرله علی هذا التحریر فانه الغيرة المزيلة للحیر * قال
 ان تؤمن بالله * جناب نبوت صلی الله علیه وسلم دخی جواب و ربوب
 بیوردیکه ایمان اودرکه الله تعالی به ایمان کتوره سن یعنی ایمانک متعلق
 الی نسنه درکه اولکبسی الله تعالی نیک وجودنی و وجوب وجودنی
 و صفات کمالیه سنی تصدیق ایتکدر و ذات و صفات و افعالنده شریکی
 و نظیری یوقدر دیو اعتقاد ایتکدر و انک ذاته عالمک علی و عارفک
 عرفانی و مکاشفک کشفی صغیر بلکه معلوم اولدیغی
 الوهیتی مرتبه سنه دکر رشکم کلور (فاعلم انه لا اله الا الله)

وانک ذاتنده انبیا به وکل اولیا به برق شعشعانی واردرکه ذاتندن
 حصه لری او قدر در و معرفة الله دید کلری فی الحقیقه صفات
 سلبیه یوزندندرکه از ایدر یعنی بدایتی یوقدر و ابدیدر یعنی
 نهایتی یوقدر و قدیمدر که صفات حدو ثدن مبرا و واجبه در که
 صفات امکاندن معرا دیمکدر و علی هذا زیرا صفات ثبوتیه سبله
 حقیقتی اوزره بیک مشکلمدر مثلا حیات دیو اثبات اولنور ولکن
 حیات ذاتیه سی نوجهله در ادراک اولماز زیرا قیاسدن خارجدر
 بناء علی هذا کینه ذات و کینه صفاتی ینه کنیدی بیلور انکیچون
 دیمشلردر که (لا یعرف الله الا الله) و عبدک مرتبه سی ایمان باغیبدر
 انک مافوقی مکاشفه صفات و دخی مافوقی ذکر اولسان برق ذاتدر
 و یوبرق و بو مکاشفه ایمان اوزرینه متفرعدر پس ایمان اصل
 و اسعادتدر و درجات عالیه بقدر الطقة البشرية کمال علم و معرفته
 امنوطدر (پس اعلى الجنات جنت عدن و فردوس اولدیغی کبی اعلى
 العلوم دخی علم بالله در که بو علمک اربابی جنت عدن و فردوسده مقیم
 اولورل زیرا علو حاله مناسب اولان علو درجه در و علم بالله کشفیدن
 آشفه سی علم نظر و استدلال و اندن آشفه مرتبه به عفا ندر دیرلر که
 عامه ناسک حالدر یو خسه علوم دیمزلر (و علم نظر اهلنک اکالی دخی
 آخر اظهار عجز و قصور ایدوب هر نسنه نیک حقیقتی خواص و اوازی
 یوزندن معلومدر یو خسه نفس حقیقت من حیث هی معلوم دکلدر
 دیمشلردر و ارباب حقیقت بو کلامی قبول ایتسلردر زیرا علمک نهایی
 عجز وجهلدر انکیچون کلور (علیکم بدین العجائز) یعنی عامه ناس قدیمدن
 نه اعتقاد اوزرینه اولدیلمرایسنه سزدخی اول دین وارل اعتقاد اوزرینه
 اولو کز زیرا علم نظر انظار دن خالی دکلدر و علم مکاشفه دخی بحر
 محیطدر کلری یوق و حیرتی حددن ارتوقدر (پس کرچه علم البقین
 و عین البقین و حق البقین دیرلر فاما اعتباراته در ولکن ایمان
 و اعتقادده تمکین کر کدر تا که مفید اوله و علم البقین اهلنک اعتقادندن
 عین البقین اهلنک اعتقاد دی اقوی و حق البقین عین البقینک

فوقنده در و حقیقت حق البقین رسول الله صلی الله علیه وسلم
مخصوص بر مرتبه عالیه در و بمراتب اوزرینه اولان اهل ایمان
واهل اعتقادك تمکینه نشانی غل شرعیده متانت وامور دینده
صلابتدر والمحمد لله تعالی * وملائکته * دخی حق تعالیك ملائکه سنه
ایمان کتوره سنکه ملائکه اینکجه مؤمن به در وملائکه به ایمان بر قاج
معنایه در (اولکسی وجودلری تصدیقدر زیرانصوص قطعیه ایله
ثابت اولمغله انلری نفی ایدن کافراولور وبونلرک وجودلری جله دن
مقدم اولمغله وجود خارجی ترتیبی اوزرینه ذکرده دخی تقدیم
اولمغله دیلر وانلرک اولی عقل اول وملائکه مهیمه در که مجردات دیلر
بونلر عالم و آدمی بیلزلر وسجده آدم ایله دخی مأمور اولمشلردر
وانلردن صکره ملائکه عرشیه وسمایه وارضیه خلق اولمشلدر که
بونلر اجسام لطیفه ایله تشکل ایتشلر وسجده آدم ایله مأمور اولمشلردر
وملائکه دن بر طائفه که سجده دن ابا و امتناع ایتکله احراق اولمشلردر
اول ملائکه دن مراد جندن بر طائفه در یوخسه ملائکه معهوده
دکدر زیر ملائکه (لا یعصون الله ما امرهم) مضمونیه موصوفلردر
انکیچون هاروت وماروت حقنده عاصی اولدیلر دیو اعتقاد ایتک
ردنص قاطع اولمغله موجب کفر در دیملشدر وجنه ملک اطلاق
اولمشدر زیر ملک کی انلرک دخی بعض امور ایچون رسالتلری وارد
نتکیم بلکه دخی جن اطلاق اولنور اعین ناسدن استنارلندن اونوری
فاحفظ فانه مما ینفعک (وابکنجیسی بودر که ملائکه عباد الله در انس
وجن کی اگرچه بواوچی صور متباینه اوزرینه خلق اولمشدر
وخصوص اوزرینه ملائکه ذکورت وانوشت ایله متصف دکلدردر
بلکه حقیقت ثالثه در براق کی که سائر حیوانات جنسندن دکلدردر بلکه
بشفقه برحققتدر وملائکه نک عباد الله اولدیغی الوهیتلری منافیدر
پس انلره آلهه دینلر کافر اولدیلر خصوصاً که اجنحه ایله موصوفلردر
قال الله تعالی (اولی اجنحه مثنی وثلاث ورباع) الله تعالی ایسه بومقوله
اوصافدن مبرادر زیر اگرچه اجنحه ملائکه قوت زائده لرینه اشارتدر

فاما اجنحه صوریه وحسیدلری دخی منافی دکلدردر وانلرک قنبتلری
طیور کی صعود ایچون دکل بلکه نزول ایچوندر زیر نورانیته لری
جهتندن عریجلری ذاتی وطبیعیدر که اسباب خارجییه به محتاج دکلدردر
نزول ایسه خلاف طبیعیدر که خفت ذاتیه لری نزول اقتضا ایتد
وبونلرده اولان قدرت وقوت اقدار الهی ایله در پس حقیقت قدرت
الله تعالی نکدر (واوچکنجیسی بودر که ملائکه مأمورلر و مکلفلردر
نته کیم قرآنده میندر و لکن ملائکه سماء ویه بالکن مأمورلر در زیر
علویات عقول مجرد به متصل اولمغله انلرک کوره مقتضی نهی یوقدر
ملائکه ارضیدایسه نفوس بشریه وجنیه به اتصاله بحکم الجوار
هم مأمورلر وهم منهیلردر وانکن منهی اولمق امکان ذاتی حسبیه در
بوندن ایسه بالفعل صدور عصیان لازم کزن نه کیم (یا ایها النبی اتق الله)
دنلدی مع هذا نبی معصوم اولمغله امتناع بالغیر حسبیه اندر افراد
امت کی معصیت صادر اولماز نه کیم الله تعالی حقنده ایلام بری
جائزدر دیدیلر مع هذا خارجده وقوعی یوقدر وبوندن ملائکه طبقات
مختلفه اولمق ظاهر اولدی (وبونلرک جله سی اوزرینه موت جائزدر
ولکن منظر بندن اولمغله ابتداء عالم ابداعدن انتهاء دنیاه دک حیاته
اولورل وانکن ارواحک حیاتی حیات ذاتیه اولمغله انلرک موتلری
غشیان کی برحالتدر سائر دن روح وانلرک بشقه روحله حیاتلری کی
دکدر که مفارقت روحله ذوق موت ایدلر (وحضرت عبدایه علیه
السلام روح اطلاق اولدیغی صورت بشریه ثابت سنی منافی دکلدردر
زیرا مریمدن تولد ایتشددر پس اکا روح مجسم دیمک خطادر فاما
جبریلک صورت اعراییه سی تمثل طریقله در (ودوردنجیسی بودر که
ملائکه دن رسل واردر که الله تعالی انلری بشردن مراد اولان کیمسه لره
ارسال ایتشددر جبریل و میکائیل واسرافیل واسمائی کی که وحیه
وبعض امورله الله ایله عبادی مبانده توسط ایدلر قال الله تعالی
(الله یصطفی من الملائکه رسلا) جائزدر که بری برلرینه دخی رسول
اولر (وملائکه خذله و بکائله موصوفلردر و لکن انلرک بکالری

بشر کبی دمه له دکدر زبرا ارواحده دمع اولماز بلکه حالارینه مناسب
اولان وجهله در (وملائکة حسن وجهله وحسن صوتله دخی وصف
اولمشلدر حسن زانلرندن اوتوری بشردن مستر اولورل زبرا بشر
انلری کورسه جیب عقلاری چاک وعدم تحملدن زهره لری منشق اولور
(وحق تعالینک خلقندن اسرافیلدن احسن صوت یوقدر شویله که
تسبیحه شروع ایتد کده سموات سبع اهلی تسبیح وصلاتلرن قطع ایدوب
استماع ایلرل قال الله تعالی (یزید فی الخلق مایشاء) علما دیملردر که
بومزیده حسن وجهه وحسن صوت وحسن خط وامشالی داخلدر
بوخود مع لومدر که صوت مجرد ده اکثر خلاقی برابردر پس ابراث
حلاوت اتمکه فی الجملة تغنی لازم کاسیکه اکالحن عرب دیرل پس
فقهائک خوشخوانی تقدیم ایتموب درست خوانی تقدیم اتمک کرکدر
دید کلری خوشخوان درست خوان اولدیغنه کوره در والا (زینوا
القرآن باصواتکم) موجبجه حسن صوت قاری زینت قرأندر که
قرأتک حسن ذاتیسی اوزرینه حسن عارضیدر وحسن بر حسن نور
علی نور کبی اولدیغی ظاهر در وحسن صوت مصلی بی اشغال ایدر
دبد کلری بی مذاق اولمقدندر بلکه آثاره خشیت ایدوب عالم قدسه
روحک عروجنه یاعندر زبرا حسن صوت حفظ روحدر وجناب نبوت
صلی الله علیه وسلم حداء عربی استماع اتمش وابوموسی الاشعری بی
رضی الله عنه حسن صوتندن اوتوری مدح ایدوب (لقد اوتی هذا
مزمرا من زامیر آل داود) پیور مشدراشته یوقدر بطریق الاستطراذ
ذکر اولندی والا بومبحث طویل الذیلدر که محله ده مفصلدر
* وکتابه * دخی الله تعالینک کابلیینه ایمان کنوره سن که اوچنچی
مؤمن به کتب الهیه در واکا ایمان بودر که جمله سی کلام الله اولدیغی
تصدیق ایلیمه اگر لسان سریانی واکر عبرانی واکر عبری واکر عربی
زبرا کلام نفسی ذاتده لغات مختلفه ایلله متصف دکدر بلکه لغاتله
اتصافی حین زبانه واقع اولمشدر قال الله تعالی (انا جعلنا قرأنا عربیا)
یعنی بوراده قرأتک محمولاتی عربیته ناظر در یوچسه نفس قرأیتنه دکل

پس عربیته کسوه لندیکی حین اداده در زبرا هر کتاب منزل علیه اولان
رسولک وقومک لغتی اوزرینه نازلدر تاکه فهمی متبسر اولد قال الله
تعالی (فانما یسرناه بلسانک) الخ پس قرآن کلام الله در که غیر مخلوقدر
وخلوقدر دین کافر اولور بلکه مخلوق اولان احوال عارضه سیدر
مقرویتی وسموعیتی وکتوبیتی و محفوظیتی وامشالی کبی بویله ایکن
نظم قرآن معجزدر که سائر کتب الهیه ده صفت اعجاز یوقدر و بوندن
مع لوم اولدیکه الله تعالی جمیع السنه ایلله متکلم در اگرچه افاضل
السنه عربی واندن فارسیه دریه واندن ترکیه در و آدم جتندن
اسان ترکی ایلله قالی دیملکه قیام ایدوب چقمشدر زبرا دنیاده آخر
تصرف ترکدر فافهم جدا (وجمع السنه حروف تهجی بی مشملدر که
یدیوزیک دلدر دیملشدر شوقدر وارددر که لغت ترکیه ده ثا، مثله
وحاء خالصه و ذال معجمه و ظاء معجمه و فاء و هاء خالصه یوقدر بلکه
هایی حائله مشوب نطق ایدرل وحاء و ظاء عربیه مخصوصدر و همزه
کلام عجمه ابتداده وارد فقط (وصلاح الدین الصفدی نقلی اوزرینه
توراتده همزه وها و عین یوقدر ولکن بونده نظر وارددر زبرا
توراتده ایل را حون شدای بسمله یرینه در که همزه و حابی مشملدر
ولغت فارسیه دن درت حرف حروف تهجی به الحاق اولمشدر
پا و جیم و ژا و کاف فارسی کبی که بونلرله مجموع حروف اوتوزاییکی
اولور وجه الحاق بودر که حروف اربعه مذکوره ایلله بعض قبائل عرب
تکلم ایلشدر بعد ذاکتب الهیه یوزدرتدر که حقیقه کتاب اطلاق
اولنان ایکسدر که تورات وقرأندر که بونلرا حکام وحدودی مشملدر
وماعداسی صحف مقوله سیدر که رموز وامشال ومواعظ و مزاجدر
و بعضیلر دیدیلر که (ولیکم اهل الانجیل بما انزل الله فیهم) موجبجه
انجیل دخی بعض احکامی مشتمل ایدی بوسیدن طائفه یهود حضرت
عیسیایه احکام توراتی فی الجملة تغیر ایدی دیوعداوت ایتدیلر وعلی
تقدیر الاول انجیل وز بوره کتاب اطلاق اولفق شرف زانلرینه بناءدر
انکیچون کتب اربعه دیرل (ودیملدر که قرأنه و سائر کتب الهیه به

اجالا ایمان هر کس اوزرینه فرض عیندر وقرآنه تفصیلی ایله
مکلف اولدیغمن جهتدن ایمان تفصیلی فرض کفایه در زیر هر کس
اوزرینه وجوب بنده خرج وفساد معاش واردد فاما کتب سالفه به
ایمان تفصیلی بزم اوزریمزه فرض دکلدن زیر بزاتک تفصیلی ایله
مکلف دکلیز (وکتب منزله به تنافی احکامی وار ایکن ایمان کتورمک
ایکی وجهله در بری بودر که جله سی من عندالله در دیو تصدیقدر
تکیم قرآنک محکمت و منشاها تی حقه (کل من عند ربنا) دیو ایمان
کتوریز و بری دخی بودر که احکام غیر منسوخه سنه ایماندر پس
منسوخه ایمان لازم کلز تنه کیم احکام توراتک اکثری قرآنله منسوخدر
و یهودک خذلهم الله نسخله بدا لازم ککاور دیدیکی باطلدر زیر
حق تعالیده رای ورآیندن عدول اولماز بلکه انک علمی هر سنه نک
ابتدا و انتهایسنی محیطدر پس نسخ بزم علمزه کوره تبدیل و علم الهی به
کوره مدت حکمی بیاندر پس تورات منسوخدر و انک بقاسنی اعتقاد
ایدوب حکم قرآنه تابع اولماز ایمان یهود کافر در و موسی علیه السلام
انلردن بری در و علی هذا * ورسله * دخی حق تعالینک رسوللرینه
ایماندر که رسل دوردنجی مؤمن به در رسول مرسل معناسنه در یعنی
شول کیمسه در که تبلیغ احکام ایچون مبعوث اوله ملک اولسون انسان
اولسون نبی ایسه انسانه مخصوصدر زیر قرآنده ملائکه به رسل
اطلاق اولندی انبیادندی اگرچه انسه اطلاق درست در زیر
نبی منی عن الله در مخبر معناسنه بوايسه ملکه دخی شاملدر مکر
شویله توجیه اولنه که هر مبلغ مخبر اولماز پس ملک مبلغدر نظم و لفظ
جهتندن و نبی لفظا و معنی خبردر زیر مقصود الهی بی افاده اکا
منوطدر (ورسل اوچیز اون اوچدر عدد اصحاب بدرکی و انبیانک اولی
آدم و رسالت اولی نوحدر علیهم السلام زیر ابتدا فرق مختلفه به
مبعوث اولان نوحدر اندن مقدم اولنر اولادنه و اقر باسنه مبعوث
ایدیلر) و ابوالبشر آدم وجه ارضه هبوطدن صکره خلعت نبوت تلبس
ایتدی تنه کیم (ثم اجتباه ربه) اکا دالدر (ودیشلدر که وحی نبوت

وحی رسالتدن احمدر یعنی نبی اودر که اکا ملک و ساطنیه وحی اوله
و یاقلبنه الهام اولنه و یا رؤیای صادقیه ایله تنبیه قلته پس رسول
نبی دن افضل اوور زیر وحی خاص وحی نبوتک فوقنده در و لیکن
بعض احادیثده کلمشدر که (و یحیی النبی و لاحد معه) یعنی بعض انبیا
واردر که کندی نفسنی تکمیل ایچون جانب خلقه رد اولمشدر بعض
اولیاکی که اکا عارف دیرلر و بعض انبیا و اولیاء لسان ارشاد و هدایتله
خلقه رد اولنور که اکا عالم دینلور و اولیادن اولانه وارث دخی اطلاق
اولنور زیر مرتبه دعوتده وارث نبی در و بو اولکیدن اکلدن
و جائزدر که یوم قیامتده بعض انبیا کله که یا نتیجه اصلا تابعی یوقدر
زیر مدتی قلیله و امتی علیله اولمغله دعوتی نافذه اولما یوب کندی
بنفسه تنها قالمشدر تنه کیم کتب توارینخ و سیر تنبع ایدنلره خفی دکلدن
و بونلردن برنجی امام مکی قوت القلوبده درج ایشلدر تفصیل عریضی
اندن مطالعه اولنه (و بعض روایتده انبیا یوز بکرمی درت بیکدر
دیمشدر و دخی زیاده به قول واردر پس اولاسی آدمدن غایبه ایرنجه
جمله سنه ایمان کتوردم و حقندن خلقه مبعوث اولدقلرینی تصدیق
ایلدن دیملودر) ولیکن انبیاء سابقه حالا بالفعل انبیا دکلدنر بلکه
زمانلرنده انبیادرسکه انلرک شریعت و نبوتلری شریعت و نبوت
محمديه ایله منسوخدر پس انلره زمانلرنده انبیادردیو ایمان لازمدر
حالا دکل فاما جناب نبوت صلی الله علیه وسلم حالا بالفعل نبی در و خاتم
الانبیاء و الرسلدر دیو ایمان کرکدر چونکه رسول الله اولدوغنه
مؤمن اوله و لیکن خاتم الرسل او اوب الی یوم القیام دینی منسوخ اولدیغنی
بطسه و اول وجهله ایمان کتورمسه مؤمن اولماز (و برکیمسه آدمک
نبوتی ببطسه کافر اوور دیمشدر در حنی آدمه علیه السلام اون صحیفه
نزول ایشلدر که صحیفه واحده می حروف تهجی در زیر آدم نوع
انسانک مبدائی اولمغله لاجرم السنه اولادنه دخی حروف تهجی ماده در
(و برکیمسه ضروریات دینی دن اولان اموری بطسه مؤمن اولماز
توجیه و نبوت و بعث و جزاکی و احکام فرعه نبوتده داخلدر

انکچون برکیمسه به وجوب صلاتدن سؤال اولندقدہ بيلم دیسه کافر
اولور وکدلاک حرمت خمر وزنی و قتل نفس و امثالنی بيلم و نصديق
ایلمسه کافر اولور زیرا بويله مواضعده جهل عذرا و لماز و الفاظ کفر دخی
بويله در که بالضروره ای بلادایل دین نبویدن اولدینی برده بيلم
سو بيلم ديمک مفید اولماز (و شونسنه که روایت آحادله و بالاستدلال ايله
بيلنور بويله دکدر پس برکیمسه احکام اجتهادیه بی و یا خبر واحد ايله
ثابت اولان نسنه بی انکار ایلمسه کافر اولماز متواتری انکار ایسه کفر
و خبر مشهوری انکار ضلالدر و خبر واحدی انکار ایتک کفر و ضلال
دکل بلکه حکمی عدم قبله ائندر (و بعضی امور وارد در که موجبی
متواتر حکمنده اولمغله انکارندن کفر خوف اولور مسح علی الخفین کی
(و دیمشدر در که مؤمن دکه وجهله کافر اولماز مکر که اشد یکی نسنه بی
شارع امارت تکذیب قیلمش اوله مصحفی قاذوراته الفسا و تمزیق و شد
زنا رکبی (و دیمشدر در که بر نسنه مقطوع به اولمدیقه اعتقاد اولماز مثلاً
اگر نقیل بقوله سندن ایسه تواتره ثابت اولمق کرک انکچون رؤیت
معتقدندن دکدر یعنی مسائل مختلف فیهادن اولوب ضروریات
دینیدن اولمغله اکا ایمان و اعتقاد واجب اولماز و اگر عقیدن ایسه
دایل قطعی ايله ثابت اولمق کرکدر مادامکه نص متواتر قدح ایتیمه
و ایدکسنک بیانی جمع دخی ممکن اولمیه والا نصه اعتقاد ایدوب
دایلی ترک اید (و عهدایه ده کلور که مختار اولان بودر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم پدرل یکد عبدالله در وجدلری دخی که عبدالمطلب
و هاشم در بونلرک اسملرینی بيلم اسلامده شرط دکدر بلکه کندی
اسم شریفلریکه محمد در انی بيلم کافیدر پس اسلامی کرچه درستدر
والکن عدم معرفتله عند البعض آئم و اورا و دیمشدر در که یهود و نصارانک
صحت اسلامی کلمه شهادتی تلفظ نصکره دین اسلامک ماعداسندن
تبری ايله مشروط در زیرا انلر (لا اله الا الله) دیزلرته کیم (ولئن سألتهم
من خالق السموات والارض ليقولن الله) اکا دالدر (و محمد رسول الله)
دیسه لر سزه رسوالدر بزه دکل دیو تاویل ایدرلر (لکن بوفقیهم

ایتدیکی بودر که چونکه سو بيلم یکی کلماتک اسلام اولدوغنی بيله
کرکده تفصیلاً معاینسنه و قوفی اولمیه و اوراده تبری به قرینه اوله
بالقول تبری لازم کلز نته کیم قهستانی کبیردن مفهوم اولان بودر
(و بومعنا ده بعض متعصبیلرک توقنلری محض جهل لرننددر زیرا ایمانه
دلالت ایدر قرائن اولیحق کفرنه حکم ایتک مقتضای اسلام و دین
دکدر اعاذنا الله و یا کم من العناد فی الدین و من العسول عن سنن
اهل البقیین) بعد ذالرسول اللهم صلی الله علیه وسلم شریعتی الی بوم
القیام باقیه اولیحق کندی دخی بین الائمة زمره احیاده اولمش کی
اولدی زیرا ورثه امت انک هر عصرده مظاهریدر و رسول الله
ایکی نور وارد بری نور نبوتدر که شریعت مظهره ده در و انک مظهری
علماء احکامدر و بری نور ولایتدر که باطن نبوتدر و انک مظهری
هر عصرده متعین اولان قطب وجود و اولیادر پس نور نبوت و نور
ولایتدن هر بری حالاً بین الائمة لاسع و بین والی آخر الزمان دخی جبین
دهرده متلائی و متبیین در و الحمد لله تعالی * والیوم الاخر * دخی بوم
آخره ایماندر که بوم آخر بشی مؤمن به در و اندن مراد معاد یعنی بهت
بعد الموتدر که نسنه آخره و نشور دخی دیرل و اول کونه بوم معارج دیرلر که
الی بيلم سنه در زیر الی عدد موقفی مشتملدر که هر برنده بر سؤال و هزار
سال وقفه وارد در و اول کونه غددخی دیرلر کویاد دنیا کوننک یارنی وارنه سیدر
و صباح قیامت دیرلر کویاد دنیا برکیجه کبی ایدیکه هر نسنه انده مستور
اولمشدر پس (یوم تبلی السرائر) موجبجه اول کونده آفتاب حقیقت
پرتو پاش اولوب کز اولر عیان اواسه کرکدر و اول کونه آخرت دیدیلر
زیرا دنیادن متأخردر و بردخی بودر که دار آخرت دنیادن طفوز بيلم
بیل صکره خلق اولمغدر و حالاً ایمان و طاعت و کفر و معصیت
یوزندن دارین عمارت قبول ایتکده در که دار جنتک عمارتی اسباب
نعیم و دار جهنمک عمارتی اسباب بحیم ايله در (و حشر ایدیکدر که
هم جسمانی و هم روحانی در یوخسه فلا سفه ذاهب اولدینی اوزره
بالکز روحانی دکدر بس حالاً بر زنده اولان ارواحک لذت و المله

نصفیت اوزرینه در که یوم قیامتده حشر جسمانی ایله تام اولسد
 کر کدر زیر روحك بقاسی متفق علیه در و روحك جسده تعاقب ابتلا
 طریقله ایدی بویوزدن روح متهم و متعذب اولمق اعمال جسديه دن
 کلور چونکه روح معرفتله متهم و جهلله متعذب اوله جسده دخی
 اعمال صالحه ایله مثاب و افعال طالحه ایله معاقب اولور ایسته مقتضای
 عدل و حکمت بودر (و آخرت قلب دنیا اولمغله اهل قلب اولره
 حالانیم مجمل وار در بوندن دیمشدر که قیامة العارفین دائمة زیرا
 (موتوا قبل ان تموتوا) و فقیحه موت فنائی ایله مرده اولمشدر (و یوم
 قیامتده صورت انتشا عجب الذنب اوزرینه منیدر که عجب فتح و سکونله
 اصل الذنب و اوراده خردل دانه سی کی بر عظمدر که نطفه انسانده
 اولان تخمدن ابتدا اوتولد ایدوب باقی اجزاء انسانیه انک اوزرینه
 متفرع اولور و اول عظم سائر اجزاء کی چوریمز بلکه روح کی باقی
 قالور و حقیقت انتشا نفس ناطقه اوزرینه در پس نفس ناطقه منعبدن
 معزول اولوب بعد یینه ایقا و مقرر قلنان کیمه کی که جسده خراب
 و مثلی ایله اعاده اولندقدن تکرار اولدخی جسده اعاده اولنوب الی الابد
 متصرف اولور و لکن خلقت سعدا اولکیدن زیاده اطافت و خلقت
 اشقیا اولکیدن بترکشافت اوزرینه اولور زیرا آخرت یوم صفتدر
 بومعنادن هر کسک صفت غالبه سی نه ایسه انک اوزرینه صورت
 بولور بوندن در که اهل جنتده بول و غائط و مخاط و حیض و نفاس
 و امثالی امور مستقذره یوقدر و اهل جهنمک برضرسی احد طایغی قدر
 و غلظ جسمی اوج کونلک مسافه کی اولسه کر کدر اشته هر کس
 بواطافت و کشفی دنیا دن کوتر لر و لکن دنیا محل اجمال اولمغله
 هر کس بوموطنک مقتضای اوزرینه ظاهر در قیامت ایسه محل
 تفصیل اولمغله هر کس اوراده مومنه کوره صورت پذیردر (و یوم
 آخرده تقدیر موطنی وار ایسه مندر جدر و احتساب دیدکری عمل
 مقابله سننده موعود اولان توانی رجادر پس شوکیم مبداء اوله یعنی
 الله تعالی یه ایمان کنوردی انک ایمانک صحیحی معاده یعنی یوم قیامتده

ایمانه موقوف اولدی زیر اعدم ایمان نص شارعی رده مستلزم کفردر
 و قدم عالمه ذاهب اولمق کفردر زیرا فی حشره مؤیددر انکی چون
 حکمای اکفار ایلدیلر و شوکیم معاده ایمان کنوردی انک کمال ایمانی
 عمل ایله در و الا مجرد اعترافی مفید اولماز (و بر کیمسه به گناه ایتمز برا آخرت
 واردر دیسه لرا اولدخی اورا دن کیم کلدی و کیم خبر و بردی دیسه
 کافر اولور زیرا مخبر صادق خبرنی تکذیبدر و رحم مادر دن دنیا به
 خروج و مشاهده نیجه ایسه رحم قبردن آخرته بروز و معاینه دخی
 بویله در اصکر چه حسی غالب اولنلر امور عقلیه کی قیاس ایدوب
 (بل هم فی لبس من خلق جدید) سرنندن غافل اولور لر که امر وجود
 حالا اعدام و ایجاد میاننده داردر و اعراضده بقا اولدیغی کی جواهر
 عدایتدکری اجسادده دخی بقا و قدر زیر اجساد دخی نفس حیوانیه
 اوزرینه عارض اولمغله سائر اعراض کیدر انکی چون اعاده ده عینک
 غیر بی مؤاخذه لازم کلز زیرا عامی اولان لحم و شحم و عظم و امثالی
 دکلدر بلکه نفس حیوانیه در نفس حیوانیه ایسه روح باقیدن متولد
 اولمغله اگافناطاری اولماز و مسمی الانسان اوج نسنه دن عبارتدر که (بری
 هیکل (و بری نفس حیوانیه (و بری روح مدبردر) و هیکلی جواهر دن
 عد ایلک خطاء عظیمدر و بومر لقه ده نیجه متبحر لر رله واقع اولمشدر
 (و ما علینا الا البلاغ * و توأمن بالقدر خیر و شره * دخی قضا و قدره
 ایمان کنوره سن اگر خیر و اگر شر یعنی اگر طبعاً حلو و محبوب و اگر
 مر و مکر و هدر زرا ایکبسی دخی قضاء کلی نک ثمراتی در پس ایمان
 بالقدر التبی مؤمن به در (و بوراده ذکر ایمانی اعاده ایتدیکی شاننه
 اهتمامدن اوتوریدر زیرا مزالقی اقدامند در که هر کس دکل بلکه
 دکه عالمک انک علم و معرفتده تمکینی یوقدر (معلوم اوله که قدر احوال
 اعیان دن هر حالی زمان معین و سبب معینه تعلیق ایدوب وقتنده
 اظهار در پس خیر و شر و حسن و قبح و نفع و ضرر و زمان و مکان
 و ثواب و عقاب قدر باندندر (و فرق ضالده دن قدریه دیدکری فتح
 دالله خیر و شرک تقدیر و مثبت الهی ایله اولدوغنی فی ایدنلر و هر کس

کندی فعلی خالق در دین لرزد و حدیثه کلور که (القدریة مجوس
 هذه الامه) یعنی جا حد القدر او ان لم مجوس کی عالمی صانعدن تعطیل
 ایدوب آتش پرست کبیر و معنای مذکور اوزره معتزله قدریه و مجوس
 اولمق لازم کلکله اول معنای انکار ایدوب دیندار که قدریه فرقه تجیره
 دید کاریدر که هر شیک تقدیر الهی اولدوغن اثبات ایدر لر و لیکن
 قبا یحیی الله ته الی به نسبت ایلر لر (دیشلردر که الله ته الینک قضا سندن
 قدرینه فرار ایتک جائزدر زبر ا قدر مقضی اولدقچه دفعی مر جودر
 نه کیم قرآنده کلور (وقضی الامر) یعنی امر الهی فصل اولندی
 شویله که تدار کی ممکن دکادر (وبلاء دید کلری عین مقضی در
 یو خسه قضا دید کلری دکلدرمؤمن قضاء الهی به راضی او اور و مقضی نک
 رفیع چون دعا ایلر زبر مقضی خیر و شر اولور قضا ایسه بر در وفلان
 قضاء بد ایشدی دیمک ~~کرچه~~ عند الغفهاء خطاء عظیمدر
 فاما قضا مقضی معنای اولیحق نسبه لازم کلز و مقضی خیر و شر
 اولمسی دخی بزه نسبتله در والا الله تعالی به شر مضاف اولماز تکیم
 حدیثه کلور (والشر ليس اليك) و قرآنده کلور (بيدك الخير) یعنی
 کرچه (کلتا یدیه یمین مبارکه) و فقبحه حق تعالی نک ایکی قبضه سی
 دخی خیردر و لیکن چونکه شر بزه کوره مکروهدر لاجرم ادب بودر که
 حقه نسبت اولمیه و بوندن شرک لازم کلز مثلاً انساندن حقت
 راضی اولد یغی نسبه صادر اولسد نفسی ذم و تقصیری اکانسبت ایدر لر
 زیرا کرچه بونک صورتی شرکدر فاما حقیقتی عین توحیددر زبر ابغیر
 ادب اولان توحید فی الحقیقه توحید دکلد و کشی عیب و فحی کندی
 نفسندن کوروب فعلی اوزرینه نادم اولمق کرکدر والا بلاتوبه قلوب
 محبوب الهی اولماز و شر شیطان البدن و اصل اولور که انک سادنی
 اودر انک ایچون رحمانه نسبت اولمماز (وحضرت موسی نک علیه
 السلام) ان هی الا فتنتک (دید کی عالم جمع و توحیده کوره در پس کشی
 یا حسنه و یا سیه ایله مبتلی اولسه انک اوزرینه اوح حق توجه ایدر که بری
 حق توحید (وبری حق الحقیقه و البرویه و القدرة) و بری حق

الشریعة و العبودیة و الحکمة در (پس حق توحیدی قضا ایچون کل
 من عند الله دیه) و حسنه ایله مبتلی اولد یغی و قدده اداء الحق الحقیقه
 و البرویه و القدرة (ما اصابك من حسنة فمن الله) دیه و سیه ده
 حق شریعت و عبودیت و حکمتی ایتا ایچون (وما اصابك من سببة
 فمن نفسك) دیه اشته بو حقوق ثلاثی بو وجهله مراعات ایتین
 بی ادب اولور (و مریویدر که حضرت عزیر علیه السلام جوق کره
 حق تعالی به قدر دن سوال ایدردی تا که بر دفعه دخی سوال ایدر که
 حق تعالی بیوردیکه یا عزیر بردخی سوال ایدر مک شک ایچی دیوان
 نبوتدن نحو ایدر یعنی سنکه نبی سک علم قدر سنک جانب بیوتنکه مناسب
 دکلد زبر امر شریعت انکله مختل و مشوش اولوب قومک ضلالتله
 دوشر لر بلکه اول معنی سنک جانب ولایتکه مناسبدر زبر جانب
 ولایت جانب علم الهیه در که انده تبلیغ یوق بلکه بحر قدر ولی نک ذوق
 و وجد اتنده بر معنای مستوردر که اندن کیمسه به ضرر یوقدر
 (بوجهتدن جناب نبوت صلی الله علیه وسلم لسان شریعتدن
 سویلدی و حقایق تصریح ایچوب رمزله اکتفا ایلدی) و حدود
 الهیه نک مشر و ع اولد یغی مر قدری سیر ایچوندر اگرچه واقع
 اولان امورک جمله سی سر قدردر زبر امر قدر هر کسک عین
 ثابته سنک مقتضای سیدر و هر کس مقتضای عین ثابته سی نه ایسه
 لسان استعدادله حقندن اقی طلب ایچندر بوجهتدن حار بی نیچون
 حار خلق ایتدک دیه مز و مقطوع الکفر اولان کافری ایمانه دعوت
 ایتک داعی و مدعوک اول دعوتله استعدادندن اگرچه میسانده قول
 دعوت یوقدر زبر عدم قبول دخی مقتضای عیندر و قرآنده کلور
 (والله لا یهدی القوم الکافرین) یعنی کافر مقتضای عدم استعدادی
 اوزره جانب ایمانه صرف عنان اختیار ایتدی حق تعالی دخی
 طریق هدایتله جبر ایلدی زبر جبر ایلمسه ظلم لازم ~~کلور~~ و جمیع
 اشقیای فسق واحد او زوینته اولمق اقتضا ایدر و قیامتده محجوج
 و ملزم اولماز فافهم جدا فان البیان لایزید الاحیرة فان البحر محیط

والقمر عمیق والغواص کلیل ضعیف فنسأل الله التأدب باداب الشریعة
والتحقق بنتائج الحقیقة * قال صدقت * یعنی اول رجل کالاول حضرت
رسالتی اخبار مذکورده تصدیق ایلوب علل مسطورہ دن اوتوری
کر چکسن یا محمد دیدی یعنی کلامک واقعہ ونفس الامرہ مطابقت
(معلوم اولہ کہ بو محمد صدقت مقالہ سی بعض روایاتہ مذکور
وبعض روایاتہ اختصارا ویاخود نسبتا نا طی اولمشدر ولکن ماقبلہ
مناسب اولان ذکر در و بو تصدیق قدرہ ایمانک وجوبی لازم کلدی
اگر چه فہمی غامض نسنہ در انک ایچون بحثی ممنوعدر (و دیمشدر کہ
ابتدا قدرده تکلم ایدن وخلق قرآنہ ذاہب اولان غیلان دیر بر کیمہ
ایدیکہ پدری یونس حضرت عثمانک رضی اللہ عنہ مملوکی ایدی صکرہ
اکا عمر بن عبدالعزیز بد دعا ایدوب قضا و قدرہ اوغرادی وایام هشامہ
الی وایانی قطع اولنوب دمشق الشامہ باب کبسانہ مصلوب اولدی
و دیمشدر کہ ذوالرمہ دید کتری شاعر مشهورک اسمی دخی غیلان
ایدی واول دخی غیلان اول کی مذهب قدرہ مائل و بوندن اسمہ
اشتراکک بعض تأثیراتی اولدیغی ظاہر اولدی پس اشقیائہ بعض
خصوصہ مشارکتدن حذر کر کدر وحدیثہ کلور کہ (لا ینفع حذر
من قدر) یعنی بر نسنہ امر مقضی و قدر مقطوع ایسہ اندن حذر ایتک
فائدہ ویرمز (والدعاء ینفع مما نزل و مما لم یزل) یعنی دعائیک نازل اولان
بلانک دفعنہ و نازل اولسانک دفعنہ و کیروردنہ نافہدر اگر رفع
ودفعی دعایہ متعلق ایسہ (وان البلاء لیبزل فی لقاء الدعاء فیعتلجان
الی یوم القیمۃ) یعنی بلانازل اولیچق دعاء ائی قرشور و قیامتہ دک
اعتلاج یعنی تدافع و تقابل ایدرلر بس ہر بلاہ امر مبرم و مستمر اولماز
بلکہ دعائہ مرفوع اولنری دخی واردلر بس علاج جسمانی اسباب
نافعہ دن اولدیغی کی علاج روحانی دخی بویلہ در بلکہ علاج
روحانیک تأثیری اشد و ہر نہ خصوصہ اوورسہ جاریدر * قال
فاخبرنی عن الاحسان * یعنی اول رجل دیدیکہ یا محمد چونکہ
اسلام و ایمان حقیقی اوزرہ خبر و یردک پس احساندن دخی خبر

و برکہ احسان ندرتا کہ ائی دخی اشیدوب منتفع اولام یعنی حاضر بالمجالس
اولنر منتفع اولوب اولردن دخی سائرلر ساری اولہ بورادہ اہل ظاہر
احسانی اخلاص معناسنہ حل ایلدیلر شومعنادنکہ بر کیمہ معبودی
انک عبادتی مشاہدہ ایدر اولدیغی بلکہ لاحسانہ اخلاص نیت ایدر
وعبادتندہ خالصانہ اولور ولکن بو معنادہ قصور و رادر زبرا کلام
آیتیک شق ثانیسنہ ناظر در فقط بس شق اولیکہ عابدک مشاہدہ سنہ
دائر در تا ویلدن خالی قالور بلکہ احسان اصلندہ انعام معناسنہ در
یعنی فعلی لایق اولان نسنہ بی محلنہ کا ینبغی اشلکدر کہ بو معنی
لوازم حکمتندر واحسانک مشاہدہ معناسنہ استعمال اولدیغی
بودر کہ اللہ تعالی کندی ذاتی شہود و معیتلہ وصف ایلشدن نہ کیم
فرآندہ کلور (انہ علی کل شیء شہید) و بنہ کلور (و هو معکم ایما کنتم) و
حقک خلقی شہودی یعنی علمی کہ عین رؤیتدر ہر حالہ سبب احسانیدر
چونکہ عبد انک دائما معلوم و شہودیدر بوجہندن علی الاستمرار
محسن در و عہدہ دخی کر کدر کہ معبودی بروجہلہ استحضار ایدہ کہ
کتب الہیہدہ والسنتہ رسل اوزرینہ وصف اولمشدر و مجرد عقل
نظری تک فہمدہ قصور و توہم تشبیہ و حق خلقہ قیاس لزومی
تصور بلہ استبعاد ایلیمہ زبرا خلقک حقہ فی نفس الامر ذات وصفاندہ
اشتراکی بوقدر بلکہ اول اوصاف مراد الہی اوزرینہ معانی جلیلیہ
مجمولدر بوضورتہ جانب عبیدہ دخی مشاہدہ واستحضار حاصل
اولدی اگر چه حقک عبیدی مشاہدہ سی کی دکلدر زبرا ہر کسک
مشاہدہ سی کندی حسبیلہ در عبدک حسبی ایسہ حسب حقندن اضیقدر
انکچون (ما عرفناک حق معرفتک) مقالہ سی ای بحسبک دہوتاویل
ایتدیلر پس بو معنی عرفناک حق معرفتک ای بحسبنا دیمکی منا فی
اولدی * قال ان تعبد الله کانک تراه فان لم تکن تراه فانه براءک * یعنی
رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم دخی جوابدہ بیوردی کہ احسان اودر کہ
محسن ومنم اولار اللہ تعالی یہ عبادت ایدہ سن آئی کورر کی اولدیغک
حالہ یعنی رؤیت خیالیہ ایلہ ائی کورہ سن کہ مشاہدہ دن برنوعدر

پس اگر سن انی بوجوه کوره که قادر اولماز اینک و ادراک خیالی ایله
ادراک ظفر بولمز سیک باری ادنی الامر معلومک اولسونکه اول سنی
کورر یعنی حقک رقیب و مطلع اولدوغنه مطلع اولوب استحضاردن
خالی اولیه سن (معلوم اولاکه اعلی المشاهدات مشاهده روحانیه در که
اعلا لر حالیدر و اوسط المشاهدات مشاهده خیالیه در که اوسط لر
حالیدر و اکامرتبه احسان دیر لر نه کیم حدیث مذکور ایله تعریف
اولمشدر زیر مشاهده روحانیه محبوب بلره کوره مشکلی و اکثر ناس
دخی محبوب اولغله جناب نبوی رتبه احسانی تعریف ایلدی زیر
مرتبه روحانیه عیانیه قابل تعریف دکلدر و ادنی المشاهدات آخر
حدیثه ذکر اولنان مرتبه در که اطلاع حقیقه اطلاع در که ادنالر
حالیدر و بومرتبه دن ساقط اولان عبادته اعتبار بوقدر زیر عبادت
غافلین در نه کیم بعض کلام وارد در که فصاحت و بلا غندن بالکلبه
خارج اولغله اصوات حیوانات منزله سنه تزیل اولمشدر بوراده
سائیک کالنه نظر ایله که ابتدا ظاهر دن سوال ایلدیکه اسلام در اندن
باطنه لنتقال ایلدیکه ایماندر اندن باطن الباطنه عدول اتدیکه احساندر
زیر احسان کرچه دوت مشاهده در و لیکن ایمان غیبی دن اعتلادر
زیرا رتبه تشبیه اولمشدر پس صورت حقیقه اولدیغی برده
باری صورت خیالیه کرکدر مثلا ضلالتکه مناجات الهیه در البت
ظرفیندن نوع مشاهده به محتاجدر بوجهتدن مصلی عند المناجاة
حق تعالی بی قبله سنقه تخیل ایدر زیر محاذات واقع اولدقده مناجات
و مخاطبه صحیح اولماز فاعرف (و مراتب در تدر که ایمان و ولایت
و نبوت و رسالتدر پس ایمان مرتبه غیبیه و ولایت مرتبه مشاهده یه کوره در
و نبوت و رسالت ولایتدن خصوص مرتبه در خلافت امامتدن
خصوص مرتبه اولدیغی کی (و انما هات القوی سکزد در که سمع و بصر
و شم و ذوق و لمس و قوت عاقله و قوت مفکره و قوت خیالیه در و خیالدر
اوسع سنه بوقدر حتی حق تعالی بی و عالمی و حتی عدی بله تصویر ایدر
مع هذا عدم لاشی دن عبارتدر زیر وجود محقق مقابله سنده اولغله

اضافت بجهتدن لباس تعین تلبس ایدر و خیالک اوسع بی بومرتبه ده
ایکن بنه مواد دن مجرده اولان معانی بی قبولدن عاجزدر انکیچون
علی صورت ابن ده و یا عسلده و خجده و او او ده کورر و اسلا می
صورت قبه ده و عمدده و قرانی صورت سمند و عسلده و دینده ثباتی
صورت قیدده و حق تعالی بی صورت انسانده و صورت نورده سیر ایدر
(و انسانده فکر طبیعی خیاله مضاحیبه در که خیال دخی حس و محسوسدن
اخذ ایدر پس ملکه فکر اولماز زیر فکر طبع عنصری نک حکمیدر
انسان ایسه طبیعت عنصریه ایله عقلدن مرکبدر چونکه عقل
نور تجلی ایله منور اوله فکر دن خلاص اولور انکیچون اکامل ناس
فکر ایتزل زیر ملک کی عقل مجرد اولمشدر بلکه کشفله و داعیه
قلب ایله عمل ایدر لر (و شعرائک شعری تفکر و خیال مرتبه سننددر
انکیچون شعردیدیلر که شعور و راه پرده دن ادراکدر اهل مکاشفه نک
دخی کشفی اگر خیال مرتبه سنندن ایسه حذر کرکدر زیر واقعه مخالف
موادی چوقدر و اگر قلب مرتبه سنندن ایسه که کشف عیانی در
معمول به در مثلا برسالک جمیع اشیایی کندی تسبیح کی تسبیح ایدر
اشیه اکا کشف خیالی دیر لر که صحیح دکلدر زیر اهرنسنه نک تعینده
بکوره تسبیح مستقلی وارد و کشف عیانی مرتبه وحی در قال الله
تعالی (نزل به الروح الامین علی قلبک) یعنی قرآن مرتبه خیالیه نزول
ایتمدی شعراوله بلکه مرتبه قلبه نازل اولدی انکیچون قرآنده کلور
(و ما علمناه الشعر) پس شعردن تکلف و تعمل او اور وحی و الهامده
اولماز اگرچه خیال دخی مقابله کوره حقددر زیر صورت ظلیه سنی
وارد در قال اکبر الارقین (انما الکون خیال) و هو حق فی الحقیقه
* قال فاختبرنی عن الساعة * یعنی اول رجل دیدیکه یا محمد چونکه
امور ثلاثه مذکوره دن خبر صادق و بردک پس بکا در دخی قیام قیامت
و قشیدن دخی خبر و برزیرا ساعت قیامت قوبدوغی و قشک
اسمیدر ساعت ایله تسمیه اولند بقتک و جهی بودر که اول
وقت بر ساعت خفیفه در که آمده امر عظیم حادث اولور

و بردخی قیامت ساعات دنیا در ساعت اخیر ده قائمه او اور
 باخود بخت و بدبختی واقع اولور نه کیم استعجال ایدن کیمه به
 همان بوساعتده و علی الفور دیرل مکره غلبه استعماله قیامت
 علم اولدی نجم ثریا به و کوكب زهره به علم اولدی کیم و باخود (کانهیم
 يوم یرون ما یوصدون لم یلبثوا الا ساعه من نهار) معنوی ملاحظه سبله
 تسمیه اولندی که ساعت نجومیه و ک ساعت آیه نه کیم دیشلرد که
 الدنيا ساعه فاجعلها طاعة و دیشلرد که کل آت قریب انکیچون
 قرآنده کلور (انی امر الله) یعنی مضارعدن ماضی ایله تعبیر اولدیغی
 تحقیقده و قریبته دلالت ایچوندر (و بعضی لرساعتی قلب ایدوب
 سعی دن اخذ ایشلرد در زیر ساعت جانب وقوعه سعی ایدر که انک
 مسافت و خطواتی انفس انساندر) و باخود ارواح اجساده سعی ایدر
 لمحده دن اسرع زمانده زیرا ارواح صور اسرافیلده محبوسه در نفخه
 ثابته اجساده متصل اولسه زکر کدر و لکن ظواهر فصوص حسیه
 نفخه اولی به حل ایتک اولادر اگرچه هر بر نفخه و عیدی مشتملدر
 اشته وقت موند نفس اخیر دخی ساعت مذکوره کیدر انکیچون
 موت طبیعی به قیامت صغری دیدلر نه کیم حدیثده کلور (من مات
 فقد قامت قیامت) و موت فنانی حالی آن غیر منقسمه در و عارفک
 هر نفسی نفس اخیردر انکیچون قیامت المعارفین دائمه دندلی * قال
 ما المسئول عنها باعلم من السائل * جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
 بیوردیلر که قیامتدن سؤال اولنان سائلدن اعلم دکلدر یعنی اکیچر دخی
 عدم علمده برابر بلکه انک علمی الله تعالی به مخصوصددر که قنخی
 سالده و قنخی شهرک هفته سنده و جمعه سنده و ساعتده اوله جقدر
 او ییلور انجی بوندن غرض انک وقتی معرفتدن طبعی قطعدر
 (واکبر عزتادن منقولدر که بعضی انسلاخنده حضرت ادریس علیه
 السلام ایله مجتمع اولوب ظهور ساعتدن نه قالدی دیو بقیه عمر دبان
 سؤال ایتدکده (اقتراب للناس حسابهم) دیو جواب ویردی تکرار
 اشراط اقترابندن بر شرطی تعریف ایله دیدکده پدر یز آدمک علیه

السلام وجودی اشراط ساعتندر دیدی نه کیم حدیثده دخی کلور
 (بعثت انا والساعه کهاتین) یعنی اصبعیه السیابة والوسطی (معنای
 بودر که بنم ایله قیامتک اراسی زمان ماضی به کوره وسطی نک مسجده
 اوزرینه فضلی مقدار یدر قرب زمانی بی قرب مساحی به تشبیه
 ایتدیکی غایت قرب ساعتی تصویر ایچوندر (اشته آدمدن دور
 محمدی به دک دور سنده که بدی بیک سنه درالتی بیک سنه به قریب مدت
 مرور ایتشدی بوامتک عمری دخی الف سنه ایله تقدیر اولوب حالا که
 بیک یوز اوزالتی تاریخی بدر اولدی منقضي اولوب الف ثانی حد
 فاصله در دیدیلر یعنی بیک سنه سنه دک اشراط صغری و الف ثانی
 زمان ظهور اشراط کبردر دیو از باب نقل و اصحاب کشف اتفان
 ایتشلردر (ولکن نه غایت دک تمام اوله جغی امر تقریبی در شوقدر
 دیشلردر اکیچوز باشند و یا دور دنده مهیدی و اندن آیات کبری
 تنابع اوزرینه کلسه کر کدر و مهیدین بدی سنه مقدم بنوا الا صفر که
 افرنج یعنی ونیدک کفره سیدر انلر ظهور ایلوب (بنوا الا صفر دن مقدم
 دخی اطراف عالمده هرج و مرج و وقوعیله عالمه اختلال تام کلچکدر
 و دولت عثمانیه زمان مهیدی به دک مقمادی اوله جقدر و آخر قیامت
 کفار تانار و سائر انلر ملحق اولان اشقیا اوزرینه قوپسه کر کدر
 و العلم عند الله الخیر) سؤال اولنور سه که جبریل ییلوردیکه وقت قیامت
 مجهولدر پس نه معنادن سؤال ایلدی (جواب بودر که کرچه ساعتک
 مجهولیتی آیات مکیه ایله معلوم اولمشدر و لکن اول مضایب عند الاصحاب
 نسان نبوتدن تقریر ایچون اعاده ایلدی و بردخی مجهول اولان مواده
 لا ادری دیمک نصف العلم اولدوغنه تنبیه قیلدی نه کیم قرآنده کلور
 (قل ما ادری ما فیعل بی و لا بکم) یعنی امور آیه نک جمله سندن خبر
 و یرمک اولماز مکر که حق تعالی نک تعریف ایتدیکی مواد اوله اشراط
 ساعت و امشالی کیم انکیچون اسلام و ایمان و احساندن خبر ویردی
 ذرها معلومی کم ایتک اولماز مکر که مخاطب نا قابل اوله * قال فاخبرنی
 عن اماراتها * امارات امارتک جعفر فتحله علامت و نشان معنایند که

انده تقدم اعتبار اولور زيرا امر اصلنده تقدم بالشی در انکچون
 قائد اعما به امیر دیدیلر و امارت شی دخی شی اوزره مقدم در زیا اتر در که
 انکله استدلال اولور و امارتی جمع ابراد ایلدیکی اعدده بناء در
 نته کیم اشراط کبری عشره اولمق اوزرینه نص وارد اگر چه بوراده
 بحسب المقام بعض اوزرینه اقتصار اولندی (معنی بودر که یا محمد
 چونکه نفس ساعتدن مجهولینه بناء خبر و یرمدک باری علامتدن
 خبر و یر تاکه انکله قرینه استدلال اولنه * قال ان تلدا لامة ربها *
 امه مملو که دیمکدر که افواه ناسده جاریه دیمکله مشهوره در زیا
 سیده نک حواج ضروریه سنده جریان وسی ایتک شاندندر و ربه
 تشدید ایلر بلفظ نک مؤنثدر تربیه معنایه که مصدر بمعنی الفاعلدر
 عدل کی پس رب سید و ربه سیده معنایه اولور که مالک مملوکنی
 تربیه و حفظ ایتدیکی ایچون رب دندلی یعنی جمله سلامات
 قیامتدن بری بودر که (ایظهره علی الدین کله) موجب جمعه استیلاء
 مسلمین واقع اولوب سبی و غارت بسیار و جوارری و سراری بیشمار
 اولمغه اکثر اسامی ایلر اکتفا ایدوب نگاهه میل ایتمه لر مع هذا
 حرار صلاح البیت و اداء فساد البیت در و تسری اولان جاریه
 سیده سنی ولادت ایلر یعنی افندیسندن قزی طوغوب پدرینه
 نسبتله نیجه سیده اولور سه و انده سنک دخی سبب عتی و باعث عزتی
 اولمغه اولدخی سیده البیت اولور شکیم کبار و اولاد کبار جواریدن
 تولد ایدوب انلرک شرفلرله جوارری دخی حرار کی عزت و حرمت
 زائده بواورلر (پس مقصود امه نک سبب ادتی بین اولمغه ربه بی
 تخصیص و تأیید ایلدی و اضافت سبب عتی و باعث رفعتی اولمغه
 محمول اولدی و بو معنی آخر الزمانده اولمغه اشراط ساعتدن
 قبلندی زیا (توقع زولا ذاقیل تم) و فقیحه تمام امر انقراض
 زمان و انقضاء مدت دنیا به اشارت اولدیغی کی تعکس حال دخی
 بویه در زیا حدیثده (تاکوا تکثروا) دیو نکاحله امر وارد
 اگر چه تسری به دخی رخصت و یرلدی ولکن تسری ایلر

انفراد نکاحله اجتماع کی دکلدر پس تسری شرع قدیمدر و حضرت
 ابراهیم هاجری استیلاء ایتشدن ام اسمعیل در علیهما السلام بس
 امارات ساعتدن اولان عتقد در زیا بو حکم قبل الاسلام معروف
 دکل ایدی دیمک قول معتبر دکلدر نته کیم شرح مصابحه تور بشتی
 ذاهب اولمشدر و کذلک کلام مذکور ی توجیه ده تقارب زمانله
 عزیزل ذلیل اولور زیا و والده ولدنی مرینه و امرنی مدبره ایکن
 امر منقلب اولوب ولد رب و ربه اولمق اشراط ساعتندر شکیم
 کلام آتی بونک عکسدر که اذ لانک اعزه اولدو غیبدر دیمک ضیق
 فهمدندر شکیم طیبی قائل اولمش و علی قاری دخی اکا اقتدا قلمشدر
 زیا ایکی علامت دخی نظر حق بینله قدر و شرفه دالدر شوقدر
 وارد که عقوق والدین اشراط ساعتندر که مذمومدر و بعض اشراط
 ساعت وارد که ذم اقتضا ایمن تطویل منارات و زخرفه مساجد
 و امثالی کی زیا بوقوله لرعباداته ترغیب ایچوندر زیا دین عدم
 استعمالله کهنه لک قبول ایدر بس انی بعض اسباب محدثه ایلر تجدید
 ایتک امور شرعیه دندر اگر چه عوام علمانک اکثری بومعنادن غافلدر
 و بوراده علمانک دخی اقوال سخیفه سی وارد که سخاقتدن اوتوری
 ذکر ی طی اولندی فخذ ما آیتک و کن من الشاکرین * وان تری
 الخفاة العراة العالة رعاء الشاء يتطاولون في البنيات * تری خطاب
 عامدر که رؤیت شاندن اولنلرک جمله سنه شاملدر تا معلوم اولاکه
 بوا مرهائل بر صورت کرمش و بر غایتیه ابرمشدر که انی اد راک ایتک
 هیچ بر آتی به مخصوص دکلدر بس رؤیت بصریه به حمل ایتک
 اولادر شکیم تطاول بنیان دخی اکا قرینه در زیا وانی تطویل
 امور حسبه دندر و تطاول اصلنده اظهار طولدر اگر چه بوراده
 مراد کردن کش لک واکالازم اولان تفاخر در که حسب ایلر تمددر
 بس رؤیت فعل باصره اولیجی تطاول انک مفعولدن حال اولور
 یوخسه مفعول ثانی اولساز زیا مفعول ثانی اولمق رؤیت قلبیه به
 محمول اولدو غنی صورته در (حفات) جاء مهمله نک ضمیه حافی نک

جمیدر قضاة قاضی نك جمی اولدیغی کبی حافی ایاغنده نعل و خف
و جرموق و امثالی نسنه اولمیه دیلر ایاغی چیلای معناسنه بغداد
ارنلرندن بشر حافی دیدکلی بوندنر زبرا بغداد ایچنده چیلای
ایاغله کزردی و خلق اکا عظیما ز قافلی طاهر طو ترلردی و شولکه
زین الدین الخوافی دیلر خاء مجمه ایله درکه نیسا پور ناحیه لردن
کثیره القری پرناحیه در (عرات دخی عاری نك جمیدر که اوزرنده
ستر عورتدن زیاده لباسی اولمیه اگرچه لغتده من القرن الى القدم
عربانه دخی دیلر) عاله تخفیف لاله عایلاک جمیدر فقیر معناسنه
یقال عال یعیل اذا افتقر پس یائی اولمش اولور و بعضیلر دیدیلر که
واوی در یقال عال یعول اذا افتقر و کتر عیاله (رعاء) کسر رائه جمع
راعی در تبار کسر و تخفیفله جمع تاجر اولدیغی کبی راعی کودیچی در
فارسیده چوبان و شبان دیلر (شاء جمع شاه در کما فی القاموس
واسم جنسدر قیونک مذکر و مؤنثه اطلاق اولور و یا خود قبونه
و کچی به شعولی وارد بوراده غرائب ابن ملک دندر که رعاء الشاء پی
تری به مفهول طو توب ملوک ایله تفسیر ایتش و رعیتدن شائله تعبیر اولدیغی
خلاقک عجزده شاء کبی اولدوغندن اوتوریدر دیمشدر و لکن خطا در
زبرا اگرچه ضابط و مالک اولنلردن راعی ایله تعبیر اولمشدر نتکیم حدیثده
کلور (کلکم راع و کلکم مسؤول عن رعیتہ و لکن بوراده صفت بعد الصفة
در که معنای لغوی به محمولدر ما قبل کبی نتکیم مقام اکافرینه در
و ملوک و رؤساء اولای معناسی تطاول بنیاندن مفهومدر زبرا اهل
ثروت و غنا اولدیقه رفع بنا و انکه تفاخر میسر اولم از بس حفات
و عرائی ذکر ایلدی ظاهرده سوء حالرینه اشارتدن اوتوری نتکیم
مقام ذمده اوستنده باشنده ایاغنده نسنه یوق دیلر و فقر لرینی
تصریح ایلدی یا ما قبلنی بیان و ابضاح ایچون و یا شو معناسدن
اوتوری که ظاهرده بعض سوء حال اوزرینه اولنلر باطن حالده محتاج
دکلردر بلکه کندیلر ستر ایچون عربان و کهنه لباس ایله کز لر (و رعاء
الشاء اولدقلرین ضمیمه قلدی حقار تله نسنه دلالت و بی عرض

و بی حرمت اولدقلرینه اشارت ایچون پس جمیع اوصاف رذالت
حالرینه قرینه اولدی (و حضرت موساتک و جناب نبوتک علیهما
الصلاة والسلام قبل البعثه رعی غنم ایتدکلی کندی شاملرنده
کمال ایدی انکیچون اعراب با دبه کبی اول حال اوزرینه قالمایوب
رعاء خلقه انتقال و نبوتله مبشر اولدیله و علو شان و ارتفاع منزلته
ذره جد عا لیه بوالدیله بس بر کیمسه بی رعیتله و یا امیتله و یا فقرله
تعبیر ایتس لر اولدخی یا پیغمبر راعی و یا امی و یا فقیر دکللی ایدی دیسه
تعزیر و تأدیب اولنور زبرا بوراده قیاس نفس جاری اولماز تطاول
بالا ده ذکر اولندی (بنیان ضم باء مؤحده ایلله اصلنده مصدر در
ولکن حائط و مبنی معناسنده استعمال اولنور قال الله تعالی (کانهم
بنیان مرصوص) بوجهندن بنیان واحد در جمع دکلدر زبرا وصفی مذکر در
و بی سعی و زنی اوزرینه هدمک ضدیدر (معنای کلام نبوی بودر که
و علامات قیامتدن بری دخی بودر که ای رؤیت شانتدن اولان کیمسه
امر ولایت اهلنک غیری به و ممالیک و سفله ناسه و خصوصاً احداثه
نفویض اولمغله انلری کورر سن بناده متطاول و متفاخر و متکبر
اولدقلری حالده یعنی نودوات و بری اصل اولدقلرندن اول امردن
خطا ایدوب معظم همملری رفع بنا و بری برلری و غیریلر اوزرینه
انظهار طول و ابراز علو و ارتفاعدر (بس بوعلامت ایکی معنایی
مشتمل اولدی (بری انقلاب زمان و انعکاس حاله ابدال و سقاط
ناسه نفویض امور جمهور اولمغی زبرا رفع ابنیه و اعلاء قصور
و بروج بحسب الغالب مناصب عالیه ایلله متقلد اولنلرک شایندر
(و بری دخی بی دینا کلرندن فی بیوت (اذن الله ان ترفع) موجبجه رفع
بناء بیوت الهیه بی قیوب (یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا) اشارتی اوزره
توسیع و تطویل دار و اجراء انهار و حفر آبار و غرس اشجار و امثال
امور دنیویه ایلله مقید اولورل و طریق آخرتی یا کلورل کو یا دیمک
اولور که بودار دنیاتک اماء ایلله داخلی و ممالیک و نظائر ایلله خارجی
بو صورتیه کیرمک عین علامت و نشان قرب ساعتدر * ثم انطاق *

بعده امور از بعضی مذکور در سائل اولان رجل منطلق و ذاهب اولدی
 زیرا انطلاق کتمک و برنسنه کشاده و منحل اولق معنایینه استعمال
 اولنور تکیم طلاق مرأه دیرلر که عقده نکاحی حل ایتکدر و تم زاحی
 ایتکدر برارجل مذکور اوله مسطور مک اجوبه سنی اخذه لک اوراده
 مکث ایدوب بعده قیام ایدوب کندی * فلبث ملیا * تا متکلم حضرت
 عمر دن رضی الله عنه عبارتدر ملی کرچه نهاردن ساعت طویله و دهر دن
 مدت مدیده ده استعمال اولنور قال تعالی (واهب رنی ملیا) ولکن برهت
 ایله نفسیر ایلوب و برهتی زمان طویل و یا اتمدر دیدلرندن فهم
 اولنور که ملی بحسب المقام فی الجملة زمانه دخی مستعملدر بناء علی
 هذا دیمکدر که حضرت عمر بیوردیکه بس بن بر مقدار زمان حیرتله
 مکانه ملازم ایدوب اوتوردم و سبب تحیر بودر که بعضی روایاتده
 وارد اولدیغی اوزره (فجئنا له یسأله و یصدقه) مضمونندن تردد واقع
 اولوب بورجلاک سؤالی مسئوله عدم و قوفه و تصدیق قبل السؤال
 اطلاعنه دلالت ایدر بونه حالدر بونده اثر روحانیت و هیئت ملکیت
 وارد آبا بوجنس بشر دغی و یا نوع ملکدغی اوله دیو فی الجملة
 اضطراب واقع اولدیغیدر * ثم قال * حضرت عمر بر مقدار مکشدن
 صکره جناب نبوت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه * یا عمر * بومقاله نک
 تأخیرینه باعث الله اعلم بو اولدیکه اول سائلک اول امر دن جبریل
 اولدیغی معلوم نبوی دکل ایدی تا که دیده پینلرندن غائب اولدقدن
 صکره معلوم اولدی و اول اثناده حضرت عمر دخی کمال هیئت
 نبویه دن جسارت ایدوب بو کیمدر یا رسول الله دیه مدی تا که
 جناب نبوت بلا سؤل اخبار ایتدیلر (وعمر ککنیه سی ابو حفص ایکن
 تعظیما انکله خطاب ایتوب اسم علملرینه عدولک وجهی بودر که
 امور مذکوره نک عمارت دین بایندن اولدیغنه اشارت و تقدیم شروط
 و ارکانه تنبیه و تحریر یض ایلدی زیرا عمر انسان دیدلر بکن
 حیاته عمارتی مدیدر بومضادین رجل قسمی عمر ایله بطریق القول
 تسمیه اولندی تا که تقابوله چوق زمان بدنی حیاته معمر اوله تکیم

ترك قیا ایله تسمیه و نقول ایدر تا که طاش کی دنیاده ثابت اولوب قاله
 و عربک صخر و جندل و جبل و حجر دیو تسمیه لری دخی بوقبیلدندر
 * ایدری من السائل * سائل مذکور کیمدر و نه جندلندر بیلورده سن
 تدری در ایتدندر که نوع چله ایله حاصل اولان معرفتدر انک ایچون الله
 تعالی ده مستعملد کیمدر مکر که معایندن بی خبر اولنلر السنه سندن صادر
 اوله و شول شاعر که دیمشدر ع لاهم لادری و انت تدری بوسوزک مشکله به
 محمولدر (تعلم ما فی نفسی ولا اعلم ما فی نفسك) کی و من میمک فتحبله حرف
 استفهامدر * قلت الله و رسوله اعلم * بن دیدمکه الله تعالی و رسول
 اول کیمه نک کیم اولدیغنه اعلمدر بن بلم و فی الجملة بلسم دخی متردد مکه
 بو بایده یقینم یوقدر زیرا امارت مظنوننه دن علم یقینی حاصل اولماز
 (معلوم اوله که جناب الهی حقنده صیغه اسم تفضیل مبالغه به محمول
 اولق مفاضله دن اولادر زیرا مفاضله ده مشارکت وارد در صفات
 الهیه ده ایسه حقه کیمه نک اشتراکی یوقدر اگرچه دعوی شرکت
 واردر ولکن دعوائک مذموم و محمودی واردر مذموم اولان فرعونک
 ادعا ایتدیکی ربوبیتدر و وجود و ازلیت و احاطه و زراعت دخی
 بویله در که بوللر الله تعالی یه مختصدر و محمود اولان ارحم الراحمین
 و امثالیدر زیرا بونده افعیل صیغه سی کنوروب عباد دن رجاء اولنلر
 اوزرینه ثنا ایلدی و کندی انلردن ارحم قلدی بوجهتدن الله اکبرده
 مفاضله ده ذاهب اولوب الله الکبر معناسن و یرمک اولادر بوضوئده
 الله اعلم دخی الله العظیم دیمک اوور زیرا بوماده ده حضرت عمر
 سائله علم یوغیدی و اواسه دخی علم الهیدن مستنبط در قال تعالی
 (ولا یحیطون بشی من علمه الا بما شاء) پس خلقک علمی لاعلمدر
 و علم کلی حقکدر بو وجهدن ادب بودر که علم معلوم تفویض اولنه
 (و بوراده رسول ضم اولدیغی معلوم اولدیغی مضادندر اگرچه انک
 علمی دخی علم حقندن مستفاددر کویا دیمک اولور الله تعالی اعلم و معلوم
 من عند الله اولان رسول اعلم یعنی علم مزیدله متصفدر که معلوماتی
 استیجاب ایتدندر انک ایچون دیمشدر که (من قال ان نبی الله لا یعلم

الغیب فقد اخطأ فیما اصاب (زیرا) فلا یظهر علی غیبه احدا الا
من ارتضى من رسول (واهل الی دلائل الیه سالبه کلبه اطلاق اوزرینه
صحیح اولماز * قال فانه جبریل * جناب نبوت دخی پیوردیکه چونکه
یا عمر انک علمنی الله ورسوله تفویض ایتدک بس معلومک اولسونکه
اول سائل جبریلدر کسرله غریب وزنی اوزرینه که ملک معهوددر که
غالب الله تعالی الیه انبیا اراستده توسط ایدن اودر واند دخی لغات
کثیره واردر قاموسدن استطلاع اولند اشهر اولان لغت ذکر اولتاند
جبریل عبدالله و میکائیل عبیدالله و اسرافیل عبدالرحمن معناسنه
وارواح مطهره ایل کلمه سنه مضاف اوله کلمشدر اسماء بشریه ده
اسرائیل و اسمعیل و اهل کی واکر ارواح خبیثه دن ایسه شبنه
مضاف اولور قوش قلیوش کبیکه بونلر اسماء شیطین دندر واسم
قابل مرفوعدر زرا اول بطریق التفریق وضع اولنوب صکره (انما
اعبر بالخواص) و فقیحه عاقبتی خیر اولمشدر انک ایچون اسم حقیقی
عند الله اولندر یوخسه عند الناس دکل فافهم * اناکم یعلمکم دینکم *
اناکم استنباف یسانیدر که ماقبلندن ناشی اولان سؤاله جوابدر اناکم
ایاننددر محیی الیه فرقی بودر که محیی برنسنه بی جانب مبدادن نقل
وایان اونسنه بی جانب منتهایه ایصال ملاحظه اولنور بس مبدأ محیی
جناب حق و منتهای اتیان خلقدر بوراده خطابی تعمیم ایلدی زیرا
جبریلک اتیانی بالکزم عمر ایچون دکل بلکه عامه مؤمنین ایچون ابدیکه
وقت سؤال و جوابده برمقداری اول مجلس عالیده حاضر و برمقداری
غائب ایدی وایان دخی صورت بشریه ده واقع اولدی زیرا افاده
و استفاده به انسیدر و توسط ملاکده فائده تعظیم نبویدر زیرا انسانک
حقه ارتباطی ایکی وجهله در که بری بلا واسطه و بری بلا واسطه در
و جناب نبوت بوایکی وجهله حقدن استفاده ایدر وایکی مرتبه نک حکمی
ایفا و حقنی اعطای ایلدی و بر دخی بودر که ملک اصلنده قوای روحانیه
بشریه دندر وحی و الهام ایسه جانب سردن روحه و روحدن قلبه
نزول ایدر بوجهندن ملک خادم بشردر و بر دخی تحصیل کالده

بحسب الغالب واسطه لازم اولدیغنه تنبیه در تنکیم (وابتغوا الیه
الوسیله) اکا ناظر در و بوراده اتیان فی الحقیقه جناب نبوت در فاما
مخاطبه قلمدی زیرا رسوله اتیان همان انلره ایاندر قال الله تعالی
(وما نزل الیکم) یعنی مخاطبه بری منزل الیه اخذ ایلدی مع هذا منزل که
قرآندر رسوله انزال اولنور که منزل الیه اودر (یعلمکم دینکم اناکم ده
اولان ضمیر مرفوعدن حال مقدر در زیرا وقت ایاننده هنوز تعلیم یوق
بلکه عزم تعلیم واردر و تعلیم تکرار علمدر تا که متعلم قلبنده ثابت
اوله زیرا جبلتنده نسیان واردر و افاضه معلم دخی متعلم قبول فیضه
استعدادنه موقوفدر زیرا تلقی و اخذده قادر اولیان متعلم نسبتله
انساندن حیوان کبیدر حیوان ایسه قابل خطاب دکلدر دیمشدر در که
معلم لفظی اسم فاعل صیغه سی اوزرینه الله تعالی به اطلاق اولتماز
زیرا تعلیم انی کندی نفسنه صناعت قیلانه مخصوصدر صناعت ایسه
مزاویه عمل الیه حاصل اولان علمدر الله تعالی ایسه مزاویه و معالجه علمدن
مزهدر و مصرده مسموع اولمشدر که اهل مصر مقدم اهل صناعت
اولان اهل ذمه معلم دیرل استاذ و صناعتده ماهر معناسنه مع هذا
قرآنده مواضع متعدده ده تعلیم الله تعالی به نسبت اولمشدر (و دین
وضع الیهدر که شر یعتدر یعنی احکام اعتقادیه و عملیه دن عبارتدر
ولکن اطاعت اولندیغنی جهندن دین و کتابت و املاء اولندیغنی
جهندن ملت دینلور و بوراده تعلیم دینی جبریله نسبت ایتدیکی مجازدر
زیرا تعلیم فی الحقیقه جناب نبویدن واقع اولدیکه جبریل اول تعلیمه
سوالی جهتیله سبیدر دیمشدر در که بومعنی حضرتک دنیادن انفالندن
بر شهر مقدم واقع اولمشدر (معنی دیمک اولور که جبریل سزه دینگری
تعلیمه عازم اولدیغنی حالده کلمدی تا که سؤال و جواب طریقله واقع
اولفین امر دین قلبیکزده راسخ و متقرر اوله زیرا بوضوح تعلیم
ابتداء خطابه تقریردن افوادر و بوندن فهم اولندیکه اسلام و ایمان
واحسان دین کاملدر اگرچه شعب دین بونلردن زیاده در و قرآند
کلور (ان الدین عند الله الاسلام) یعنی ظاهر دین امور مذکوره

و باطن دین تسلیم و رضا در که اسلام حقیقی در و ملت ابراهیم دیدگاری
فی الحقیقه بود (و دیشلر در که عهد آمدن غایتش در شروع
اولوب جسته دخی باقی اولان ایکی نسنه در که بری ایمان و بری
نکا حدر) الحاصل هر که لازم در که دین کامل اهلی اوله و اول کمال
امور مذکوره بی تحصیل در کویا که بونلر اولمده ماعدایه اعتبار
یوقدر ننه کیم عرفانده وقفه اولمسه حج درست اولملاز و طاعات
مستقله ده نیت بولمسه عمل ساقط اولور مکر که بیع و شری و نکاح
و طلاق و طهارت ثوب و ستر عورت و امثالی امور اوله که بلایه صحیح
اوله اگر چه کمال جمیع اعمال نیته مقارنیدر مکر که ترک مقوله سی
اوله پس شعب ایمانک مجموعی موجود اولیحق دین اکل اولور
* الحدیث الثالث *

* قال عبد الله بن عمر رضي الله عنهما سمعت رسول الله صلى الله
عليه وسلم يقول * معلوم اوله که عبادله عند المحدثین دورت کیمسه در که
ابن عمر و ابن عمرو بن العاص و ابن الزبیر و ابن عباس در رضی الله
عنهم و ابن مسعود رضی الله عنه کبار صحابه دن ایکن عبادله دن معدود
اولدی زیرا ابن مسعودک و فاتی تقدم ایتشدر بونلرایسه خلق انلرک
علمه ضرورت و احتیاج وقتنه دک معمر اولوب علملرله انتفاع اولندی
انکیچون زیاده شهرت بولدیله و عند الفقهاء عبادله اوچدر که
ابن مسعود و ابن عمرو و ابن عباس در (سماع قصده کوش طومغه
و کیفما اتفق اشتهکه شاملدر استماع اخص در که قصده قولاق طوتوب
دککدر) بقول جمله حالیه در معنای کلام بودر که عبد الله بن عمر رضی
الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایتدم قائل اولدیغی
حالده یعنی قولانم ایله بلا واسطه ایتدم مکه بیوردی * بنی الاسلام *
بناء مجهول اوزرینه اسلامدن مراد دین اسلامدر و مسلم بودینه
انقیاد ایلین امت مرحومه در ننه کیم قرأند کاور (هو سماعکم المسلمین
من قبل وفی هذا) یعنی کتب مقدمه و قرأند الله تعالی سزه مسلم دیو
آدو بردی حقه اسلامکز اولدو غیچون * علی خمس * خمس مؤث

اولدیغی دعائم و یا خصال اعتبار یله در و بعض روایانده تذکیرله خمسة
کلت در خمسة ارکان معنایه و بعضیلر دیدیلر که تمیز مذکور
ولیحقی عدد ده تذکیر و تأیید برابردر بونده اسلامی بنایه و اصول
خمس بی قواعد و ارکانه تشبیه وارد در پس خیمه عمودی اوزرینه
وقصر و دار دخی ارکان و قواعدی اوزرینه تأسیس اولندیغی کبی
دین اسلام دخی بوبش نسنه اوزرینه مبنی و موقوفدر که قوامی بونلره
منوطدر و اکاتشبه المقول بالمحسوس دیرلر زیرا نفوسده واقع و فهمه
اقر بدر بوجهتدن قرأند مثل و تشبیه جوق ایراد اولندی * شهادة
ان لا اله الا الله و ان محمدا عبده و رسوله * شهادة لفظی جرله خمسة دن
بدادر مابعدنده اولان معطوفات اربعه تک مجموعی اعتبار یله و یارفعله
مبتداء محذوفه خبردر الاولی و یا احدیهن تقدیر یله فاما محذوف
الخبر مبتدا اولمغه مساع بوقدر منها شهادة کبی زیرا بومقوله تقدیر
اکثر یا معدودک عدم استیمایی بخنده اولور بوراده ایسه مجموع
خمس مذکوردر (ان تحفه در که اصلی انه در بعض نسخده عبده
و رسوله یرینه رسول الله دو شمشدر و لکن اولکی اولادر زیر ایتشده
کلور که (ابدؤا بالعبودية و ثوابا رسالة) یعنی اشهد ان محمدا عبده
و رسوله دیکر دیمکدر تا که تقدیم عبودیتله یهود و نصاری قوامی
در حاصل اوله زیرا یهود عزیر ابن الله و نصاری المسیح ابن الله دیدیلر
ز که اهل ایمان و اسلام تعبده و رسوله دیرز و پردخی بودر که تقدیمه
شرف عبودیتله دلالت وارد در زیرا عبودیتله خلقدن حقه توجه
و رسالته ایسه حقین خلقه تصرف وارد در جانب ولایت ایسه اقوادر
بوسیددن قرأند (سبحان الذی اسری بعبدده) وارد اولدی و ایلله
معراجده جناب نبوت صلی الله علیه وسلم ابتداء دخول حضرتده
(انا العبد لاله الا الله) بیوردی و اکا بقضاء رسم دیرلر که کامل امت
حالدر فافهم جدا (و کلمة توحیدک بعض اطوائی بالاده ذکر اولمشدر
* و اقام الصلاة * اقام کسرله اصلیده اقوام ایدی اعلال ایله و او
ساقط و تائله تعویض اولوب اقامه دنددی صکره طول کلمه دن

اوتری اضافت تادن بدل قبلتوب حذف نائله اقام الصلاة دندلی
مع هذا بونده قرینی اولان ایتایه موافقت و مناسبت دخی وارد
نته کیم از دواج ایچون حذف اولندی دیه نك مرادی بودر یعنی
اول بش نسنه نك ایکنجیسی صلاته شروط ظاهره و باطنیه سی ایله
قوام و بر مک و تعدیل ایلمکدر زیر ترک سلاة ضیق معیشته سبب
اولدینی کبی ترک تعدیل و تخفیف رکوع و سجود ایتک دخی بویه در
بوجهتدن محافظه صلاوة و مراعات شرائط لازم کلدی تا که رزق
صوری و معنوی ایله مرزوق اوله زیر صلاوة معراج معنویدر که حظ
روحی استیفاء ایچون وضع اولمشدر قرب حق ایسه ظاهرا و باطنا
تشریفدن خالی دکلدر و دیمشدر در صکه و ضروده سرانفصال
عماسوی الله و صلاته سرانفصال بالله وارد در که الصوفی کائن باین
بومعاد و تکبیرات جناب مطلق هر حاله بی قید اولماسته اشارتدر که
تزیه عامدر و وصلت دیدکاری وجه مطلقدن اولغله قیدی منافی
و تنزیهی مشتملدر (و بوفقی شیخ سید الاقطاب شیخ فضل اللهی دن
قدس سره مسموعم اولمشدر بیور مشدر و ضویه حرکت توبه
و انابت و تکبیر اولی توجه الهی به اشارتدر که بونک میرله عالم
ناسوتدن خروج و عالم ملکوتنه دخول ایتش اولور بعده رکوعه
انتقال عالم جبروتنه تجاوز و بعده سجده به انتقال عالم لاهوتنه وصولنه
اشارتدر که بومقامده قناء کلی حصوله و وطن اصلبسته صعود
ایتش اولور و بعده سجده دن قیام حالت بقیه اشارتدر که رجوع
الی الراء در ورکوع مقام قاب قوسین یعنی مقام صفاتدر که ذات
واحدیه در و سجده مقام اودنی در که مقام ذات احدیه در و حرکات
ست یعنی قیامدن رکوعه و اندن قومه یه و اندن سجده اولی یه و اندن
جلسه یه و اندن سجده ثانیه یه و اندن قیامه انتقال الله تعالی نك سموات
وارضی الی کونده خلق ایتسسه اشارتدر پس رکعت واحده اول و آخر
سلوکی و غیره حقائق محتویه در ولیکن معرفت و حضور قلب
لازمدر که حضور اهل نهایت و استحضار اهل بدایت صفتدر زیر اهل

نهایتده نسبتان یوقدر تا که منسی اولان نسنه بی استحضاره محتاج اوله
و حضور داندن مراد طرف خلقتدن جانب حقه علی الدوام انجذابدر که
صلاتده دوام بودر و انک مصداقی عبودیت کامله ایله تقیددر و بو
عبودیت اولسه سه سو خاتمه دن خوف اولور که روحک فکر غیره
بدندن مفارقتی در و العباد بالله تعالی * و ایتاء الزکوة * یعنی
اوچنجیسی صدقه مفروضه بی فقرایه دفعیدر ولیکن فقراء صابرین
اولا در مقصود اهل تقوا در تکیم حدیثه کاور (لا یأکل طعامک
الانی) و دیمشدر در که ایتاء اعطادن اقوا در پس چونکه اتفاق طهارت
نفسه سببدر کرکدر که زکاتله اکتفا ایچوب صدقه نافله یه دخی
رغبت ایلیه زیر حدیثه کاور که مالده زکاتدن ماعد صدقه دخی
واردر وجه ترغیب بودر که فرض مطلقا وجود واجب مرتبه سنده
و نافله مطلقا وجود ممکن مرتبه سنده شکره اشارتدر بس شکر مطلق
اهل اولغله فرض و نافله ایله تقید لازمدر (و بعض عارفین واردر که
افلاس حقیقی دائره سنده دخول ایچون عبادت مالیه و بدینه دن
کندی نفسلر ایچون هیچ بر نسنه ادخارا ایچوب غیره هیه و بذل ایدر
و بلکه کندی وجود مجازی لرندن دخی با کلیه منسلخ اولوب و ارغی
حقه نك ایدر که اتفاق حقیقی بودر (و دیمشدر که اتفاق الاغنیاء
(اخراج المال من الجیب و اتفاق الفقراء اخراج الاغنیاء من القلب
و اتفاق کلی صفت صدیقیه در که جمیع مالی حضور رسوله کنورد که
مال بقیت لاهلک یا ابا بکر) دیو سوال اولنجیق (الله و رسوله) دیو جواب
و بردی یعنی اهل و اولادده الله و رسولی آلیقودم جمله وارم طریق
رضاده بذل ایتدم دیدی و صدیق رضی الله عنه بمرتبه ایله سرافراز
اولوب اصحابدن هیچ بر فردا کا معادل اولدی انکیچون
مقرب حضرت و مقدم اهل خلافت اولدی * و حج الیت *
حج قحله اهل حجاز و کسرله اهل نجد لغتیدر و ایا ما کان حج اقامت
مناسک ایچون قصد مکه در یعنی وجه مخصوص اوزرینه قصد
زیارتدر و یت اصلبسته یتوتت ایچون شلدر صکره هر مسکنده

استعمال اولندی و اشرافه ذوالبیوتات دیرلرک هاشمی اولسون
و کرک اولسون زیرا او ائله اخضر ایله نعم ایتزلرک که بیوتله
معروفلر ایدی شه کیم آل شیه دن اولانه بیت شیه دنلور صکره غلبه
استعماله کعبه به بیت دندلی ثریاه نجم و آل رسوله اهل بیت و صحف
عنه رضی الله عنه امام و تصنیف سبویه کتاب و خویلد بن قیل نام
کعبه به صغی دید کلری کبی (و دیمش - لمر که بیت معمور و محاذات
کعبه ده در انکیچون سجاد مختار اولان بیت معمور وارضده کعبه در
(و دیمش لردر که کعبه الله تعالی نیک دار الضیافه سی و ابراهیم الخلیل
علیه السلام منادی و حجاج ضیف الله در که سفره رحمت اوزرینه
جلوس ایدرلر و حدیثه کلور که بهر یوم بیت الله یوز یکر می رحمت
نزول ایدر که التمشی طائف لره و قرنی مصلی لره و یکر میسی وجه کعبه به
ناظر اولن لره در پس کعبه به نظرد به یوشرف اولیحق انسان کامل
یوزینه نظرد به قدر رحمت اولن کرک نظر اولنه (و شرف کعبه دن
او توریدر که بر کعبه حجه قادر ایکن ترک ایلسه دنیادن یا یهودیت
و یا نصرانیت و یا مجوسیت اوزرینه انتقال ایدر دیو تهدید اولمشدن
و بر کعبه صلانده قیامدن عاجز اولوب قاعدا قیلسه جائز اولور
صکره قیامه قادر اولسه اعاده لازم کلز و کذلک بر کعبه نصابه مالک
اولوب مالی هلاک اولسه اندن زکاة ساقط اولور فاما بر کعبه حجه
قادر اولوب حج ایتمه و صکره معسر اولسه و یا مالی سبیل خیره صرف
ایلسه اندن حج ساقط اولماز و کذلک اداء صومدن عاجز اولسه
شیخ فانی کبی کفارت و فداء جائز اولور فاما حجه دن عاجز اولسه احتیاج
لازم کلور و مال عاجزه حج واجبدر پس اگر غیر یسی انک ایچون
حج ایدوب صکره عجز زائل اولسه اعاده لازمدر اولکی حج تطوع
اولمش او اور (و دیمش لردر که صله رحم و تنفیس عن المکروب تطوع
حجه دن افضلدر و تنفیس اودر که فقیره خصوصاً که صاحب عیال
اولانه اعانت و یا مدیونک دیننی ادا ایلیه و اکثر اغنیاء علم حاندن بی بهره
و اعمال فاضله دن غافلدر انکیچون تنفیس مکروب معناسنه حالا

کار قالمشدر فلج حفظوا الاموال و لیتظروا المآل فانه المذاب و النکال
(و بعض مسائل حج بالاده در و بوراده استطاعت ذکر اولندی
شهرتندن او توری زیرا هر طاعتده شرط واردر که حاصل اولدجه
و جوبی متقرر اولماز * و صوم رمضان * صوم اصلنده امسا کدر
مطلقا کرک طعمامدن و کرک کلامدن و کرک مشیدن و کرک غیریدن
حتی مسیردن و یا علفدن امساک اولسان فرسه صائم و ریج را کده به
و استواء نهاره صوم دیدیلر زیرا کرچه استواده دخی حرکت شمس
واردر و لکن زیاده بطوندن کبد سجاد واقف ظن اولوب صوم
و امساک دندلی و صوم شرعه مکلفک نیت ایله خیط ایضدن
خیط اسوده دك تناول اطیین دن یعنی اکل و نکا حدن و استثناء
و استنقادن امسا کدر (بعد ذای غیر ایحادی شده صوم حج اوزرینه تقدیم
اولندیغی تاریخده تقدیمدن او توریدر زیرا صومک فرضینی هجرتک
ایکنجی سنه سنده و حجک النجی ده و یا طقوزنجی سالنده در و بوراده
تاخیر اولندیغی صومک شرفنی بیان ایچوندر زیرا صلاه و زکاة و حج
عبده راجع اولغله بر سیاقده نظم اولوب صوم حقه راجع اولغله
اقراد بالذکر قلندی شکیم حدیث قدسیده کلور (الصوم لی وانا اجزی به)
بوم معنادن کار محققین دیمش لردر که مختار عبادات عندالله صومدر
و جبریل و میکال آیندن میکائیل جبریل اوزرینه عطف کبی زیرا
امام شعرانی بعض نصایفنده دیمشدر که جبریل فلک قرک صاحبی
اولان اسمعیلدن اکبردر و میکائیل جبرائیلدن واسرافیل میکائیلدن
افضلدر انتهى بالمعنی زیرا بعض احادیث قدسیه واردر که اوراده
رواه رسول الله عن جبرائیل و جبرائیل عن میکائیل و میکائیل عن
اسرافیل و اسرافیل عن الله تعالی دیرلر پس بوندن میکائیلک جبرائیل
اوزرینه تقدم و فضلی لازم کلور و بونی تأیید ایدر شول قول که
دیمش لردر مقام اسم رب مقام برزخیدر که سماء سابعه ایله کرسی
مایینده در و مقام جبرائیلی ایله مقام میکائیلی میاننده متوسطدر
و حرمت شهر رمضان اولقدردر که دیمش لردر هر مه صیت الله تعالی بدن

مفقره مستحق در الاشول معصیت که حرمت رمضان متعلق اوله
مغفور اولماز کما فی منهاج المذکرین مثلاً نهار رمضان به بلا عذر
چهارا افطار ایتمک اگر بطریق الاستهزاء والاستهسانه والاستحلال
دکل ایسه تعزیر و حبس و انور والا قتل و انور و بوراده جهل عذر
اولماز زیرا فرض صومک امور دینی به دن اولدیغی ضروریدر دایله
محتاج دکلدر و اگر سر افطار ایتمیسه تعزیر به اکتفا و انور و عذرله
افطار ایتمدیگی صورته دخی علناً اکل و شرب ایتمک کرکدر حتی
اهل ذمت به مشتهیات کلدن منع و انورز بر استخفاف و حتی باطل ایله
معارضه دن خاک دکلدر (واصول فقهیه شرح رهاویده کلور که
بر کیمسه یوم شکوه نافله دیو صومه نیت ایلیوب صکره اول کونک
رمضان اولدیغی ثابت اولسه مغفور اولور یعنی فرضه نافله دیو نیت
ایتمش کی اولماز فاما رمضاننی معلوم اولان کونی نافله دیو نیت
ایلمسه کفر دن خوف و انور زیرا صوم رمضان فرض عیندر
نافله اعتقادی ایسه اتی منافیدر) و واجب اولیان سنه یی واجب
اعتقاد ایتمک دخی بویله در اگر اول واجب اولیان سنه نک
عدم وجوبی دیندن بالضروره معلوم ایسه صلاة سادسه کی زیرا
صلوة خمس اولوب انک اوزرینه زائد فرض اولدیغی ضروریدر
(بعد ذامور مذکوره نجسه عند اهل السنه اسلام کاملک تعریفیدر
اگر شهادتدن ماعداد سنی ترک ایلمسه فاسق اولور و بعض علماء ظواهر
تهدیداته بناء کافر اولور دبیلرمن ترک الصلوة متعدد کفر و امثالی کی
(و بومقامک تفصیلی بودر که ایمان و اسلام اوج رای اوزرینه
اوج معایه اطلاق و انور اولکبسی تصدیق مجرد و ایکنجسی تصدیق
مع الاقرار و او پنجسی تصدیق و اقرار و عکس مجموعیدر که امام
شافعی بواخیره ذاهب اولوب عملی ایماندن جزء قلمشدر سائر ایسه
ایمان کاملدن جزء قلمشدر بس تارک عمل حقیقت ایماندن خارج اولماز
بلکه ایمان کاملدن خارج اولور (و تارک اقرار مانع بناء ترک ایدرسه
فیه و الا عند الله مؤمن اولماز) و ابن عبدالسلام دیمشدر که اظهر

اولان بودر که ایمان تصدیق قلبی و اسان انک ترجانیدر بس کلمه
شهادتک تلفظی واجب اولدیغی بلوب نطقدن امتناع ایدر کیمسه
صلاتک وجوبی بلور کن امتناع ایدن کی اولوب ترک واجب ایله آثم اولور
یوخسه مخلد فی النار اولماز زیرا حدیثه کلور (یخرج من النار من کان
فی قلبه مثقال ذرة من الايمان) وینه کلور (من مات وهو يعلم ان لا اله الا الله دخل الجنة) یعنی بو حدیثلرده اسم ایمانی تصدیق اوزرینه
اطلاق وارد فقط که اقرار و عمل انده داخل دکلدر تکیم رحمت
واسعه الهیه به مناسب اولان بودر

* الحديث الرابع *

قال ابن مسعود رضي الله عنه * ابن مسعودك عند المحدثين عبادله
اربعه دن اولدیغی حدیث سابقده اشارت اولمشدر انسان العیونده
کلور که ابتدا مصحفه مصحف دیو تسمیه ایلمک عبدالله بن مسعودک
یرادری عتبة بن مسعود دن صادر اولمشدر انتهی و لکن بونده نظر واردر
بلکه لفظ مصحف ابتدا رسول الله صلی الله علیه وسلم صادر اولمشدر
تکیم احادیث جامع الصغیرده کلور (اعطوا عینکم حظها من العبادة
النظر فی المصحف وهو ما جمع فيه القرآن و المصحف) سؤل اولنورسه که
زمان رسالتده مصحف بوغیدی زیرا قرآنک نزولی تمام اولمشدر
جواب بودر که اول وقتده کتاب وحیک املاء ابتدا کلری بعض مصحف
وارایدی صکره ایام خلافت صدیقه جلاله قرآن مصحف متعدده ده
درج اولنوب ایام خلافت عثمانده ترتیب اوزرینه باز بلوب مصحف واحد
قلندی پس مصحف تعبیری معجزات نبویه دن اوور * حدیث رسول الله
صلی الله علیه وسلم * یعنی جناب رسالت بکا و اول مجلسده حاضر اولمره
بطریق الخطاب خبر جدید المقایله دی زیرا تحدیث بطریق الخطاب
اولان اخبار در اخبار لغظی ایسه اندن اعدر زیرا خبر و بر مک کتابله
دخی اولور که انده خطاب یوقدر شول وجهدن که خطاب کلامی
حاضر توجیه در و بوراندنر که صلاة نهاریه به محاذیه مع الله دیور
زیرا نهار زمان محاذیه ناسدر و صلاة لیلیه به مسامره دیور زیرا

سهر حدیث ایلدر و صلاة سیری به اختصاص دیرل زیرا یننه و بین
الله مسارد و صلاة خهر به به تبلیغ دیرل زیرا نده غیره ابلاغ و ایصال
وارد و بویه مقامانده تحببلا نهمیر اولمق اخبار دن اولادر زیرا
حدیث رسول اطلاق خبر رسولدن اشهر در و حدیث کلام قدیم
مقابله سنده وضع اولمشدر زیرا کلام مخلوق حادث و کلام خالق
قدیمدر انکیچون قرآنه مخلوق دین کافر اولور * وهو الصادق *
جمله معترضه در یعنی و رسول تحدیثده صادق قدر که خبری واقعه
مطابقدر اگر بوماده ده و اگر غیره مواده زیرا خلافت کبراسی
جهتدن (ومن اصدق من الله قیلا) مظهریدر بوسیدن ای
تصدیق ایتک حتی تصدیقدر و تکذیب دخی تکذیب راجعدر پس
بوجهله معترضه کلام ابن مسعود اولمش اولور * المصدق *
معلوم اوله که واقعه مطابق اولان کلامه مخاطب اولانه مصدوق
و غیره مطابق ایله مخاطب اولانه مکذوب دیرل و اول کلام مصدوق فیه
و مکذوب فیه در انکیچون (ذالك وعد غیر مکذوب) نظمی غیر مکذوب
فیه ایله تأویل اولمشدر زیرا مصدوق و مکذوب خطابه صالح اولان
انساندر یو خسه وعد و امثالی دکل و حواشی کشافده سعدالدین
دیمشدر که المصدق من صدقه الله فیما اوحی الیه من صدقه فی القول
اذ اقلت له الصدق انتهى (پس مصدوق لفظده معنای مذکور دن
غیری واقعه مطابق محل یوقدر اگرچه بعضیلر یوقیره اکثر کلام
ایتمشدر و رسول الله صلی الله علیه و سلم مصدوقیت ایله وصف
ایتدیکی اخبار و احادیثی تصحیح ایچوندن یعنی اکا وحی و القا اولانسان
کلام الهی و خبر قدسیدر که کیمی و ساطت ملک و کیمی بلا واسطه
نازلدر یو خسه که نه به القا اولانان خبر جنبه مقوله سندن و خرافات ایله
مخلوط اولان کلمات قبیلتدن دکلدر و الا بعض اخبارنده حاشا کذب
ظهور ایدردی پس کلام نبوی صبیح صادق کیدر که کندکجه فروغی
من اولمشدر زیرا مطلع صادقدن اولمشدر و اخبار اکامل اولیادخی
بویه در شول جهتدنکه وهم و خیال و وسوسه دن محفوظ ظر در

* ان احدکم * کسر همز ایله لفظ نبوی بی حکایه اوزرینه وارد
اولمشدر اگرچه فتحه به دخی فی الجملة جواز وارد در ضمیر جمع زمان
خطابده موجود اولنله شاملدر اگرچه منقوض اولنله دخی حکم آتی
منطبقدر و لکن مقصود دکلدر یا ایها الناس کبی (احد واحد کیدر
لکن اول کبی مرتبه به دلالت ایتزل نه کیم الله و رحن بر در
ولکن جلالة مرتبه دالدر رحن اسمی دکل (واصل اولان احد
نقیده و واحد اثباتده استعمال اولمشدر و کاه اولور که احدهما مکان
آخردن مستعمل اولور) و نطقده احد و عشرون کثیر واحد و عشرون
قلیلدر احدر بی آدمه مخصوص و واحد عامدر (احد فائنده واحد
صفاتنده مشارکی اولمیاندر تکیم مرتبه ذاته ذات احدیه صفاته
ذات واحدیه دیرل * یجمع خلقه * صیغه مجهولله در جمع متفرق
نسنه بی تألیفدر مجموع اورادن بورادن جمع اولاندر کرکسه شی
واحدکی اولمشون و جمیع ضد متفرقدر و اجمع الامر جمعه جیعه
بسمد ما کان متفرقا (و خلق اصلنده خلیقه دن مشقندر خلیقه
برنسنه نك طبیعت و حقیقتی در و عالم و آدمین هر بری صورت الهیه
یعنی حقیقت الهیه اوزرینه مطبوعدر که صفات کالیه در بوجهتدن
خلقه خلق دنددی (و علماء ظاهر دیدیلر که خلق تقدیر مستقیم و ترکیب
اجزاء و تسویه اجسامدر) بوراده خلق ما بخلق منه معناسنه در یعنی
ماده انسانیه در که نطفه رجل و ماء مرء و دم حیضک مجموعیدر که
بوجممع اوزرینه تربه مد فندن مقدار ذره اخذ و تفریق و جمله سی
مزج اولور بوجهتدن انسان آخر ترا بی اخذ اولندیخی برده دفن اولور
استه قرآنده (انا خلقنا الانسان من نطفه امشاج بودر) سؤال اولنورسه که
ابن مسعود حدیث مذکور ی تفسیر ایدوب دیمشدر که نطفه رحن
مرأیه دوشد که الله تعالی ایدن برنسمه خلق ایتک مراد ایلسمه
بشره مرأیه هر ظرف و شعرك تحت و ارنجه منشرا و اوب قرق کون
مکت ایتد کد نصکره رحن دم صورتنده نزول ایدر اشته جعدن مراد
بودر دیدیکه بونده فی الحقیقه متفرق جمع وارد و بویه مواضعده

کلام صحابی حدیث مرفوع حکمنده در بومعنی ایسه بالاده مقرر
اولان جمعه مجمع اولماز زیر تفسیر مذکوره بخلاف قدر (جواب بودر که
عقلایه ظاهر در که مولود بعد الولاده رجه نمودن محال اولدیغی کی
نطفه دخی ذویان و انحلال طریقله رجه منصب اولدقدن صکره
بردخی اجزاء بدنه ساری اولماز بلکه (مستقر و مستودع) اشارتی اوزره
رجه استقرار ایدر اگرچه قدرت الهیهیه نسبتله عجز و بعد یوقدر
فاما اول نطفه نك ابتداء نزوله لذت ساریه سی اولدیغی کی انکیچون
جمع اعضایی غسل ایتک فرضدر بعد الاستقرار تسخین رحم و ساططیله
قوت منتشره سی وار در و اول قوت مسخنه نك تأثیر یله بطریق
التدریج ماء ایض صورت دم ایله متلون اولور بومعنی ایسه جمع
مذکور مقرر منافی دکلدر تنکیم شرعه کور که مطر تحت العرش
بردر یادن نزول ایدر بوخود مسکدر که مطر وجه ارضه اولان در یادن
صورت بخارده تصاعدا یلیوب سخابه بالغ اوندقدن سخاب اتی غریله
و قطیر ایدر و عنذوبت مطر اول تقطیردن حاصل اولور مع هذا
اصلی ماء مالحد پس مطر نك تحت العرش اولان در یادن نزولی
تأثیرات علویه ایله حصوله اشارتدر زیرا اجرام علویه آباء
و سفایه امهات و ازدواجات افعال و شئوندر که تسایح افعال
و شئون الهیه در قال تعالی (کل بوم هو فی شأن) فاما نیل مصر
حقننده که جشدن خارجدر دیور وایت وارد حقیقی اوزرینه در که
طرف فلکدن بحر طمانه منصب اولوب اورادن مقسم ادر یسه واندن
اقطار ارضه متفرق اولور و فرات حقننده دخی وارد اولمشدر و لکن
جشدن کی کیفیتساری اوزره اولدقلزی بحسب الموطن در فافهم جدا
* فی بطن امه * بطن ظهرک مقابلدر بوراده ذکر کل و اراده جز
طریقله رحمدر یعنی بطنده خصوص اوزرینه منبت ولددر
بومعنادن من جهة الولاد اولان قرابت و وصلته رحم دیر (و بردخی
بودر که بطن باطنه اشارتدر که ظاهرک مقابلدر بطن ام ایسه
اما کتاب یعنی علم الله مقابلدر که علم الله غیب اضافدر و ام اب

مقابله سنده در که والده در کرك قریبه و کرك بعیده و فی الحقیقه والده
بعیده نفس کلیه و متوسطه حوا و قریبه بلا واسطه اولاندر و قرآنده
کلور (خلفکم من نفس واحده) یعنی سزی اصل واحدن خلق
ایتدیکه آدمدر و لکن حوا ایله ازدواج طریقله اشته بو عالم اجسامه
کوره در فاما عالم ارواح مجرد یه کوره اصل واحد عقل اولدر که
نفس کلیه ایله ازدواج ایدوب بو کائنات ترتیب اوزرینه خلق اولمشدر
بومعنایه کوره خلقت جسم آدم و حوا و خلق روح عقل اول و نفس
کلیه ده جمع اولمش ایدی اول ایسه علم الهیه متفرق ایدی انک ایچون
دیدیلر که فیض اقدس فاعل و فیض مقدس قابل اولوب ایکبسنک
ازدواجی ماء رجل ایله ماء مرأه نك اجتماعی کی اولدی و عالم عقله
بطن دینلدی کی کی زیر هنوز ظهور ارواح بو عیدی نفس آدمه دخی
بطن فیلسی زیر هنوز اجسام اولاد ظهور کیش دکل ایدی و هر مقامه
کوره بر بطون و بر ظهور اعتبار اولندی و اولاد دخی آباء و امهاتک
اطواری اوزرینه حرکت ایدوب کلدی انک ایچون پیورر که
* ار بعین بوما * یعنی سرزدن بر یکرك ماده خلقی انا رچنده فرق کون
جمع اولنور یعنی جمع اولنوب فرق کون مکث ایدر * نطفه * اول ماده
مجموعه نطفه اولدیغی حالده یعنی فرق کون نطفه صورتنده اولوب
انده اون دمه منقلب اولور زیرا نطفه شول ماء صافیدر که (من بین
الصلب والتراب) دفعله خروج ایدر و انده اولان تخمدن ولدتکون
ایدر یعنی ابتداء عجب الذنب دپد کلدی عظم خردلی و انک اوزرینه اعضا
و اجزاء سائر بسط اولنور و بوراده فرق کوندن مراد حقیقی
اوزرینه در زیرا اگرچه مدت تخمیر طینت آدم فرق سنه ایله تقدیر
اولمشدر و لکن اول تفصیل اولانده اجمال اولدیغی سرعت ولاده
تکثیر ناسدن اوتوریدر انک ایچون ذهب عزیر اولدی زیرا اوتوز آلتی
بیک سنه ده و فضه اون سکزی بیک سالده تگون ایدر (و یوم اصلنده
یکرمی درت ساعتدر صکره شمسک جدوئی و طلوعی و غروب حسیله
تنصیف اولنوب ایل و نهاردنلیدی و اربعین ایله تحدیدک سری بودر که اکثر

انبياء عليهم السلام از بعينه بدو غده نبوتله بشر اولد بيلر زير اسن وفوفك
غايي و كمال عقل و رشدك نهانيدر (و بردخي تائي به ارشاد در زير عالم
قدرت باشقه و عالم حكمت باشقه در يعني عالم قدرتده ملاحظه اسباب
و ترتيب اولماز بلكه كن فيكون عالم بدير بني اسرائيله نيمده ايكن من و سلوي
نزول ايتك كي و مانده عيسويه و امثالي دخی اندر عالم حكمت ايسه بويله
دكدر نتكيم اصحاب كهف حقنه كاور (و نقل به هم ذات اليمين و ذات
الشمال) يعني اصحاب كهفي بلا تقليب محافظه يه قادر ايكن عالم حكمتك
حكيميله معامله ايلوب تقليب ايلدي مع هذا بودا ردن انتفا لدن
صكره تحت الارض صور كل بلا تقليب انحلال و انفسا خدن مصون
و محفوظ در پس عالم حكمت عالم قدرتده قياس اولماز بلكه الله تعالى
فعال لسايريددر والله تعالى برسنه بي عند الاسباب ايشلر بوخسه
بالاسباب ايشلر زير اسبابي خلق ايدن دخی اودر (و بردخي بودر كه
سر تريع حقائق كليده ده جاريدر تريع عرش و عناصر و طبائع
و اخلاط وار بعين موسويه و مدت تخير آدم و امثالي كي و حديثه
كلور (خير الاصحاب اربعة و خير السرايا اربعه مائة) و جميع اشيا امهات
صفات الهيه اوزرينه دور ايدر كه درت صفندر حيات و علم و ارادت
و قدرت كي (و بردخي بودر كه دور كامل فرق در يعني مديرات كه
سيزه سياره در دور افلاكي فرق سنه ده تكميل ايدر لر يعني قرش شهر
واحدده و عطارد سنه اشهرده و زهره عشرة اشهرده و شمس
سنه كامله ده و مريخ اون سكر شهرده و مشتري يمش اوج شهرده
دور ايدر كه بو مجموع ادوار اون سنه ايدر و زحل اونوز سنه ده دور ايدر كه
بونك دوريله جمله مدت فرق سنه ااور و قرآنده كلور (وقد خلقكم
اطوار) امر ادنارات مبعده در كه عناصر و مركبات و اخلاط و نطف
و علق و مضغ و عظام و لحوم اولد قلريدر كه سكر نجي طورده نفخ روحله
حي اولد قلريدر كه نتكيم قرآنده كلور (ثم انشأنا خلقا آخر) و بومعني
قدرنده انظر در زير ايونده اعياني صور مختلفه ده تقليب وار در كه
كمال قدر تدا در پس بوسرايچون امر وجود بطريق الاستحاله

تدريجي قلندي كرجه قدرتك دفعه انسانيه دخی صلاحيتي واردر
و سرتدريج بدن اوتوري ابوالمشر مادمه سني تراب و اندن طين و اندن
جاء مسنون و اندن صلصال كالقمار قلدي و حديثه كلور كه
نطفه رجده استقراردن صكره زمان تصوير اولد قدده الله تعالى
حضرت آدمدن بري اولان نسبي احضار ايدوب (في اي صورة ماشاء
ركبك) موجبجه تصويره مؤكل اولان ملكه مراد ايتد يكي صورت
اوزرينه تصوير ايتد ير انكيچون بعض مولود والدينه و قرابت
قريبيه بكر ميوب ابا عده تزوج يميل ايدراجداد و جدات و اعمام و عمات
و اخوال و خالات و امثالي كي * ثم يكون علقه * ثم ترخي زمان و مهات
ايچوندر يگون تخميري خلقه راجعدر معناسي بودر كه بوند نصكره
يعني رجده ابتداء استقرار نطفه دن فرق كون مرور ايتد كده اول خلق
يعني ماده انسانيه سفيد ايكن سرخ رنگ اولوب علقه صورتده
استحاله ايدر كه علقه حركت ايله دم غليظ جامد در رجده علوق
اولد و غندن اوتوري علقه دنلدي نتكيم علق ديرل شول دوده كه
مص دم ايچون بحسب الغالب خلقوم حيوانه و اعضاء انسانه ياشور
(و بردخي بودر كه اشيائك وجودي حب ذاتي اوزرينه مبنيدر كه
مخلوقه كوره اكا عشق و علاقه ديرل نتكيم حوایی ضاع آدمدن خلق
ايدوب كلك جزءه علاقه سي كي اكا علاقه و بردي و ازدواجني علاقه
اوزرينه بنا قلدي بوسيدن مائة انساني دم صورتده نطفه دن قلدي
و حقيقت وجود علاقه اوزرينه مبنی اولد و غنه اشارت ايلدي بناء
علي هذا مرتبه الوهيته مرتبه ارتباط ديدلر كه حقه نسبتله علاقه تك
معناسي ارتباط معنوي در (و بونده اشارت وار در كه قوام وجود دم ايله در
ايكيچون روح حياتي ديدكلري دمندن عبارتدر كه عروقه سازيدر انكيچون
بوروحي حلول ايله وصف ايتد بيلر روح انساني منفوخ ايسه بويله
دكدر (سؤال اولنور سه كه آدمدن مقدم لحم و شحم و دم صاحبي
مخلوق كلديمي جواب بودر كه الشمس يك سنه مقدم بنوا الجان كلدي
اكر چه صورتده بني آدمه ميان ايدلر نتكيم ويسفك الدماء نظمنده

اكا اشارت وار در زير اول وقتده سفك دم ایدن بنوا الجان ابدی
 و دیمشردر که آدمین مقدم التي نوع مخلوق کلمه در که آدم بدنجیسی در
 وانلرجن و بن وطم ودم و حس و بس در که جله سی افساد فی الارض
 و سفك دم ایتساردر پس دم حیوانی انسانه مخصوص دکلدر بلکه
 مقدم کلنلرده و اکثر ذی روحده واردر * مثل ذلك * نصلبه در که نزع
 خافض اوزرینه در یعنی ماده انسانیه نطفه اولدیغی زمان مقداری
 کبی که قرق کوندر مقصود هر صورتک سرار بعین ایله انصافی
 بیاندر و فی الحدیث (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت بنسایع
 الحکمة من قلبه علی لسانه) قرق صباحدن مراد قرق کوندر
 (و دیمشردر که بر کیمسه قرق کون طی اینسه یعنی افطار ایتوب صوم
 وصال ایلسه قدرت ملکوتیه و نیجه اسرار جبروتیه و لاهوتیه ظهور
 ایدر فاحفظه * ثم یکون مضغه مثل ذلك * مضغه اصلند * مضغ
 اولیجق مقداری ات پاره سیدر صکره جنبک بعد العلقه منتهی
 اولدیغی حالته اسم قلندی یعنی علقه دن استحاله ایدن لجه اطلاق
 اولندی مضغه ضمه بعد المضغ اغزده قلان بقیه در ماضغان ایکی
 شد قدر که مضغ طعام ایدر لر و بادیه نشین اولان بلغاء عربیه مضغ
 الشیخ و القیصوم دیرلر که شیخ کسر شین معجمه و حاء مهمله ایله و قیصوم
 قاعله بادیهده بتر بر اوتدر (مثل ذلك کالاول اربعینه اشارتدر یعنی
 قرق کون مقداری زمانده استحاله ایدوب قرمز قان ایکن قزل ات
 پاره سی صورتده دخول ایدر پس استحاله ایدن صفت و هیئتدر یو خسه
 ماده ینده اولکیدر زیرا حقائق و اعیانده استحاله اولماز و نکاسک طرح
 اکسیرله ذهبیتی و اشمالی دخی بویه در و دیمشردر که میوه بی شمس
 بشورر و قزلون و برر و کو کبدن طعم ولذت حاصل اولور یعنی برنسنده
 ابتدا قابلیت کر کدر تا که اسباب خارجه تأثیری ایله خواص والوان
 ظهور ایلله اشته شیء واحدده لون واحد نیجه ایسه لونین والوان
 دخی اکقیاس اولنه مثلاً لاله نك درونی سیاه و برکی زرددر یا سرخ و یا ملون
 اولق کبی (بعدذا قرأته اطوار انسانیه کاه ثم و کاه فانه ترتیب اولمق

میائنده تخالف یوقدر اگر چه بعضیلر تطبیقه تصدی ایلایوب فای ثم
 معناسنه حمل ایتساردر و لکن تعقیب و ترتیب هر نسنه نك حاله کوره
 و کندی حسبیه در مثلاً تزوج فولده دیرلر مع هذا تزوج ایله ولادتک
 میائنده مدت حمل واردر و ترتیب دخی بویه در مثلاً قرأته (فخلقنا
 العلقه مضغه) ثم من مضغه معناسنی منافی دکلدر زیرا مراد یاد کرده
 ترتیبدر که ایکی اربعین میائنده اولان مهله مانع دکلدر و یا خود
 اربعین ثانیک اولی و تقدمك اخرینه اتصاله در بوا یسه ثانیک
 بنامه حصولی زمان طویلده اولدیغی قدح ایتز فاعرفه (معلوم اوله که
 بومحله کلنجه اوج طور مرور ایتدیکه طور نطفه و طور علقه و طور
 مضغه در و طور مضغه ده که اوچنچ اربعین در تصویر جنین واقع
 اولور یعنی تسویه جسدله الولد سراییه مضمونی اوز ره جله اجزاء
 پدردن ذائب و منحل و نازل اولان نطفه نك مشتمل اولدیغی اعضا
 و جوارح صورتیه کلور (و بعض روایانده که نطفه اوزرینه قرق
 ایکی کون مرور ایتدکده برای تصویر ملک ارسال اولتور دینلدی
 اگر چه ظاهر انصوری که ایکی اربعین ده اولماسن اقتضا ایدر و لکن
 یو تصویردن مراد تقدیر تصویردر یو خصه حقیقت تصویر دکل
 زیرا بحسب العاده قبل المضغه تصویر منحقق اولماز شول وجهه نکه
 رقم علی الماء کیدر و جائزدر که مواد غلیظیه کوره تخطیط خنی واقع
 اوله ننه کیم بعض احادیثه کلور که ام الولد حره وان کان سقطا یعنی
 ام ولد بیع و رهن و هبه و مزیل ملک اولان وجهله تصرف اولنما مقده
 حره کیدر کر کسه ولد سقط اولسونکه هنوز منقوخ الروح دکلدر
 و یا خود تخطیط اولسونکه تخطیط نك خفاسی سببیه انی انجق قوابل
 بلسون و هذا جمیع علیه الا ن کما فی شرح الجامع الصغیر لماوی یعنی
 علماء تخطیط خنی به دخی اعتبار ایتساردر هر تقدیر خنی اولور سه ده
 بلکه علوق واقع اولق حکما نفس تصویردر زیرا بعض اموره
 نظر ماله و بعض مواد ده حکم حاله در بناء علی هذا قبل نفخ الروح
 اسقاط جنین ده آثم اولماز دیدیلر (و مصور فی الحقیقه الله تعالی در

نتکیم قرآنده کلور (هو الذی بصورکم فی الارحام ککیف یشاء)
و بومقامنددر که الله تعالینک بر اسمی دخی مصوردر و ملک اول اسمک
مظهر یدر زیر اکثر افعال الهیه بحسب الحکمه واسطه ایله در
نتکیم ملک الموت اسم قابضک مظهر یدر انک ایچون (الله بتوفی
الانفس) ودخی (قل بتوفاکم ملک الموت) وارد اولمشدر و مظاهر بوزیدن
فاعل ینه الله تعالیدر یعنی تعالی و ساطت ملک ایله رحم ام ده جنبی
هیئت مخصوصه اوزرینه تصویر ایدر ذکر وائی واسود وایض
تام وناقص و طویل و قصیر و حسن و قبیح و امثالی کبی و تصویر
دخی تعدیل تام اوزرینه در که شق واحدده اولان اعضانه هیئت
و مقدار اوزرینه ایسه بلاتفاوت شق اخرده دخی اویله در و مصورلرک
الواننده اولان اختلافات که ایض واسود و اصغر و احر و اشقر
اولمدر تراب ارضه تابعدر که هر کسک ترابی نه کیفیت اوزرینه ایسه
لونی دخی اکا کوره صورت بولمشدر حتی بی نبات اولان موضعدن مأخوذ
اولان ترابدن تصویر اولنان کوسج و کوسج دخی طبقات مختلفه اوزرینه
کادی و با نبات اولان مخلدن مأخوذ و مصور ملخی و ملخی دخی مراتب
متفاوته اوزرینه اولدی اشته صور جسمانیة انسانیه ده تفاوت و تقاربات
اصلی بودر (فاما اختلاف اخلاقده سر الهی عالم ارواحده ارواحک
تعارف و تناسک یدر یعنی اصناف ارواحدن اختلاف مراتب اوزرینه
قننی روحله مناسبت ایندی ایسه عالم اجسامده انک خوبی ایله
مخلوق اولدی و قرآنده (واذا النفوس زوجت) بودر وای اکا که نفوس
ضایعه و ارواح خبیثه به مقارن و موافق اوله * ثم برسل الیه الملائک *
نسخه مشارقده (ثم برسل الله الیه الملائک) واقع اولمشدر و بعضیلر
دیمشدر که اصل نظم ثم برسل الیه الملائک در صیغه مجهول اوزرینه
صکره الیه لفظک جلاله یرسده مشابهی اولمغله تصحیف اولمشدر
والکن بوسوز جلاله الیه لفظ الیه مجتمع اولدیغه کوره در مشارقده
ایسه مختمه در شوقدر وارد که مجهول معلومدن اولادر نه کیم
ساقه ده و بومر اکا قرینه در (معنی بودر که بوا نصکره یعنی

طور رابعده بالاده خلق تعبیر اولنسان ماده به نفخ روح ایچون
ملک ارسال اولنور نتکیم مابعدی اکا قرینه در یوخسه تصویر
ایچون دکل ز براملاکه طبقات مختلفه در که انلردن بر قسمی تصویر
و بر قسمی دخی نفخ روحه مؤکدر و هر قسم افراد کثیره در یوخسه
فرد واحده منحصر در ککدر نتکیم امام سیوطی و امام شیراوی
دیمشدر که (ومنهم المؤمنون بتصور مایکون الله فی الارحام ومنهم
الموکلون بنفخ الارواح) بعد ذا بویه امور الهیه ده استخدام اولنان
ارواحده ملک دیرلر زیر ملک الوکنددر که رسالت معنانه در عقول
مجرده بویه دکلدر که انلر استخدام اولنمزلر انک ایچون انلره ملائکه
دنلر بلکه عقول و ارواح دینلور و ابلیس قبل اللعن بعض امورده
استخدام اولمغله ملک دینلوردی انک ایچون (فسجدوا لابلیس) ده
استثناء متصل صورتی اوزرینه وارد اولدی * فینفخ فیہ الروح *
صیغه معلوم اوزرینه در نتکیم ارسال اکا قرینه در زیر ارسال ملکدن
مقصود نفخ روحدر پس نفخی نافعه اسناد انک اولادر خصوصاً که
نفخی فائله تریددن دخی ظاهر اولان معلومیدر (نفخ قوت ایله ارسال
اولنان هوادر پس مفعول تجویف قلبدن خارج اولان هوادر که
اکا روح الحیوة دیرلر و اول هوا فخر و جنده هر زده منقطع اولورسه
موضع انقطاعد حرف دیرلر بوراده روحله مراد روح حیوانیدر که
مبدأ حس و حرکتدر انک محل تعینی قلبدر و بوروح نفخ الهی اولان
روح انسانینک اتریدر که روح انسانینک محل تعینی دماغدر انک ایچون
عقل دخی اوراده در و علم عقلمدن تولد ایدر (الحاصل روح حیوانی
و قوی نفس روحانیدن حاصل اولدی فتح فائله و نفس ناطقه جزیه
نفس کلدن وجود بولدی سکون فائله پس حیات نفس رجائی و علم
و ادراک نفس ناطقه به مضاف اولدی اگر بونشته نک طبیعتنه نظر
اولنورسه ماء مهین و حلاء مسنون و صلصال و ترابنددر دینلور
واکر نفس کلدن و حقه مضاف اولان روحدن اولدیغه باقیلورسه
حافظ و عاقل و دراک و ممتصور و ذا کرددر دینلور اشته ناطقه قوای

حسبه و معنویه و ساطتیه اکتساب علوم ابتك شانند زيرا بوقوى
تحصيل مراد بچون اسباب كيدر و بوندن اخذ اولنديكه انسان اوج
حياته حى در برى بود كه حيات اصليه ايله حى در كه حسله ادراك اولمز
حيات جهاد كى و برى دخی حيات روح حیوانی ايله حى در كه اكاحس
تعلق ایدر حيات حیوانات كى و برى دخی نفس ناطقه حى اولدیفیدر
(و بوندن فهم اولنديكه حيات انسان حيات ذاتیه دكل بلکه عارضه در
چونكه دعواى انا ايله شهود محى دن غائب اولدی موت عارض ايله
ابتلا بولدی گویا دینلدیکه چونكه سنك اصلاک موت ایدیکه بی روح
ایلك بس بنه اصلکه رد اولندك ایدى انسان برى در كه حیاتی
هوادندر چونكه بو هوا لله هوای نفس میانه مژده اولدی لاجرم
هلاکى لازم کلدی زیرا ورطه دعوايه دوشورن هوادر و نفس
حیوانیه نك شقاوتی بو هوادندر و نفس ناطقه دارینده سعیده در
زیرا روح الهیه دن نفخ اولمشدر و نفس حیوانیه اکا دایه کیدر
واحساس الم و عذاب ایدن بور و حدر (و محدثین دن ابن قیم کتاب
الروحده دیمشدر كه غلط اولنلر ظن ایدر لر كه ملك جنبه روح قدیمه
ازایه ايله ارسال اولنوب اول روحی اکا نفخ ایدر تکیم پر کیمسه برواسطه
ایله برخلاف ارسال والباس اولنور بو ایسه ضلال و خطا در بلکه نفخ
جسدده حدوث روحه سیدر غذا سبب نمو جسم اولدیفی کى بس
ماده روح نفخ ملکدن و ماده جسم رجه صب ماء دندر انتهى بالمعنی
(حافظ مذکور بوراده غلط ایشدر زیرا ملك اول روحه و تراب بدنه اب
اولق ظن ایشدر بلکه والد روح نور حق قدرته کیم ارباب کشف ذاهب
اولمشدر و نفخ ملك ايله روح حادث اولمز بلکه اول ماده ده مضمر
اولان روح الهی ظاهر اولور بس روح عناصر و موالیده دور ایدر
ولکن ظهوری سببه موقوفدر كه نفخ ملکدر اگرچه روح کامل ايله
روح ناقصك فرقی وارددر كه روح کامل قبل الجسد مخلوقدر ناقص
ایسه تسویه جسدده جنین ایکن حادث اولور زیرا اولکیمسی کلی
وابیکیمسی جزیدر و کلیت اثری بوددر كه مزاج عنصری جزئی ايله

تعینندن اول دور ایلدیكى اطواره و قوفی و نیجه احواله اطلاق عیدر
روح جزئیده ایسه بومعنی مفقود در اگرچه ماده سی اعتباریله حيات
اصلیه ايله حى در زير قلم اعلی و ساطتیه تجلی اول جله یه ساریدر
(بعد ذل نطفه دن ار بعینات ايله مولود جسمانی حاصل اولدیفی
کى نفس مرشد کاملدن دخی رحم استعداده مولود روحانی حاصل
اولور كه اکا طفل قلب دیرلر و نفخ روح کالاول محلك قابلیتند فیکره
وجود بولور یعنی جنین ار بعینلری استکمال ایتدیکه نفخ روح
اولدیفی کى سالك دخی شریعت و طریعت مرتبه لرینی استکمال
ایتدیکه قلبیه روح معرفت و حقیقت نفخ اولنماق (و دیمشدر در كه
بدایت نبوت اولان فناء نام عننده الله تعالی عقل فعال یوزدن نفخ
ایدر كه اکا ملك ملوک الارواح و روح القدس دیرلر كه حقل احیاء
قلوب و افاضه حيات باقیه ده واسطه سیدر و انك صور مختلفه سی
وارددر كه طالبان فیضك هر برینه بر یوزدن نفخ واقع اولور تکیم
ار باب فیضه معلومدر چونكه الله تعالیك انسانه تجلیسی جمال و جلالك
مجموعیه در لاجرم اسماء جلاله و جلالیه ايله متصف اولان انساندر بناء
علی هذا عالمده تقدیر جالیات و جلالیات وار ایسه انلك صفات
جبله و صفات رذیله سی انسانده موجوددر شوقدر وارددر كه انسان
کاملده جمال ظاهر و جلال باطندر انسان ناقصده ایسه عکس
اوزرینه ذر و انسان کامل كه خلیفه حقدر مسجود جمیع کائناتدر
زیرا ابتداء نفخدن انتهاء کائیده عالم مثالده سلطان اعظم کى بر سریر
مثالی به اجلاس اولنور و ملائکه انك مشاهده سینه ازدحام ایدر لر
مشاهده سلطانه رعیت ازدحام ایتدکاری کى (چونكه باب ولایت
الی یوم القیام مفتوحدر لاجرم (یلقی الروح من امره علی من یشاء
موجنبه هر عصرده افاضه روح جاری و سر ولایت اهلنه ساریدر
والله الفیاض * و یومر باربع کلمات * دخی اول ارسال اولان ملك
نه نسنه کابیت ایدر چکن سؤالدنصکره درت کله کابیتله مأمور اولور
پس و یومر فینفخ اوزرینه معطوف اولور و لکن و اوجع مطلق ایچون

اولمغله کاتب نفخ روح عقبه اولمق اقتضا ایتمز بر بعض احادیثه
کتابت نفخیدن مقدمدر بلکه بوراده ملک مطلقدر که ملک مصوره
و ملک نافخه شاملدر اگرچه صورت تصویر طی و مقصود اولان نفخ
روحله **ک**تفا اولمشدر و ارسال ملک مصور اربعین ثالثه تأخیر
اولندیغی بحسب الغالب قابلیت تخطیط اول وقتده اولمغلهدر پس
روایت مسلم اوزرینه ظهور تخطیط اربعین ثانیه ده اولمق بعض
مواده **ک**وره در پس تعدد روایت بویکی معنایی جمع ایلمشدر
تکیم نیچه مواده دخی بومقوله تعدد روایت احاطه اقسام
واشخاص و نیچه مصالح و اسرار ایچوندروا کتابت مصور و نافخیدن
قنغی بلکه تفویض اولندیغی تعیین اولنماشدر ظاهر اولان ملک
مصوره سپارش اولمشدر ز برارحم ام بطن ثانیدر که بطن اول اولان
ام الکتابه یعنی آیهی به ناظر در تنه کیم بعدالولاده احوال خارجه لوح
مخفوظه دأردر که لوح محو و اثباتدر بومعادن اتوری السعید قدیشنی
والشقی قدیسعد دندلی ام الکتاب ایسه تغیردن بریدر بوسیددن
(السعید سعید فی بطن امه والشقی شقی فی بطن امه) دیو بطن اوله
رمز اولندی پس ام الکتاب عالم تقدیر و بطن ام عالم تصویر و تحریر
اولدی تا که تدبیر ابد تقدیر ازله موافق اوله (وبوندن فهم اولنور که
ارزاق و انشائی احکام کلیه تصویر اجساددن مقدم تقدیر اولمشدر و لکن
اظهاری عالم تصویرده واقع اولمشدر و ظهورک حدوثی ظاهرک
قدمنی منافی دکلدر فافهم جدا (و کلمات کلمات جمعیدر و کله لفظه
واحد اوزرینه اطلاق اولندیغی کی مجازا کلام و جمله اوزرینه دخی
اطلاق اولنور که اجزائی بری برینه مرتبط اوله تنه کیم کلمه الشهاده
دینلور مع هذا کلامدر و حدیثه کلور (اصدق کلمه قالها الشاعر
الاکل شیء ما خلا الله باطل) یعنی بوحید شده کلمه ایله مراد **ک**لامدن
برقطعه در و کله دیرل شول قصیده به شاعر اتی کلمات منتظمه دن
بحر واحد و قافیه واحده اوزرینه نظم ایتمشدر کلمه حویده دیرل
حاده الذبائی نام شاعر بلغک قصیده سنه که کلماتک بری برینه

شدت ارتباطدن کلمه واحده کی اولمشدر پس بوراده اربع کلمات
ایله مراد درت قضیه در کرک کلمه حقیقه اولسون و کرک زیاده اولسون
(وملائکته کتابتی نورانیدر که بشراتی قرشت ایده هر مکر که مرسوم
ومتبیین اوله بوجهندن اوقونعیان خطه لطیفه ایدوب خط الملائکه
دیرل (و محل کتابتده اختلاف ایتمشدر در بعضیلر دیمشدر که جبهه سی
یعنی آئی اوزرینه یازیلور و بعضیلر یاشی اوزرینه یازیلور دیمشدر در
ولسان عامه ده بورادن اخذ اولنوب مصاحب اولان کیمسه نک
مصیبتی حقیقه کیمی آنکک و کیمی باشکک یازوسی ایتمش دیرل و بعضیلر
دیدیلر که بطن کفه یعنی ال آیه سنه یازیلور و بعضیلر دیدیلر که بر ورقه
اوزرینه کتب اولنوب بعدالطی امرا آیهی ایله کردندنه یعنی بیونته تعلیق
اولنوب وقت قضایه دلمعلق طوررتکیم قرآنده کلور (وکل انسان الزمانه
طائر فی عنقه) یعنی عملی خیرا و شرع عنقه لازم قلدق کویا آشیانه غیب
و قدرتدن اوچوب و کلوب اورایه قوندی و سر ایکن صورت اولدی
و قضاء خفی قلم ملک ایله ظهور بوالدی و قضیه سابقه و مقضیات
لاحقه کلدی و آیت مذ کوره ده دیمشدر که افسانک عملی انسانه
لازمدر ازوم قلاده و یاغل کی که اندن منفک اولماز تکیم مثله کلور
تقلدها طوق الجماعه یعنی حمامه نک کردندنه اولان طوق حضرت
نوحک علیک السلام اثرمس یدی در حمامه بی مفرقت یتدیکی کی
اول کیمسه نک خصالت قبیحه سی دخی کندی مزایله ایتمز یعنی **ک**تاب
ازایدنر که باشنه کلش و طوق و جبرکی بوغازینه یکمشدر و العباد بالله
تعالی * بکتاب رزقه * با، جاره ایله اولمق اربع کلماتدن بدل اولمق
اوزره اولادر ز برامضاف محذوفدر که بکتابه اربع کلمات دیمکدر
و بعضیلر معلوم و مجهول اولمق دخی روایت ایلمشدر در و لکن معلوم
اولندیغی مجهولیتدن اظهار در تکیم ارسال ملک و مأموریتی فی
اقتضا ایدر رزق اودر که انسان انکله تغدی ایله یوخسه جمع ایدوب
اکل یتدیکی نسسه به رزق دیمزل و قاموسده کلور که الرزق بالسکسر
ما ینفع به کالمرتق انتهی بعض علماء بو تفسیرک ظاهری اوزرینه

جریان ایدوب رزق ماکول و ملبوس و مستعمل اولان نسنه ره تعمیم
فاما اصح اولان اولکیدر شکیم تصویر و نفخ روح محلنده ذکر اگا
قرینه در زیر رزق اسم قبولک سادنی در مابه الفیام ایسه رزق
ماکولدر و هر ذی روحك حالته کوره بویه رزق وارد که انکله تغدی
ایدوب مدت بقاسنی انکله استیفا ایدر (واهل سنت دیمشلدز که رزق
حق تعالینک حیوانه اکل ایچون سوق ابتدکی نسنه در که حلال
و حرامه متاولدر و معتزله دیدیلر که رزق اودر که انسان اگا مالک
اوله حرام ایسه مملوک اولماز بلکه اتی صاحبیه رد لازم ککولور
بوجهندن بعض علماء مال خیشیده زکاة یوقدر دیدیلر زیر از کاند
تملیک لازم در مال غیر ایسه کیم به تملیک اولماز و بیت مال دینکاری
سلاطینه ملک اولماز زیر احق غیردر انکیچون اومقوله مالدن اوزرلر نه
زکاة لازم کلز (واهل سنتک تفسیری اوزرینه حرامک رزق مسوق
اولدینی آل شونی سکا کوندردم اکل ایله معاشنه دکلدز زیر الله تعالی
کسب خیشدن نهی ایلشد ریس نوجهله حرامی اگا مباح ایدر بلکه
حلالک سوقی اباحت و حرامک سوقی امتحان طریقیله در بوجهندن
عبدله لازم اولان حرامی ترک در تا که مؤاخذه سندن بری اوله و بلکه
حلالده بله امتحان الهی واردر حتی (هو الذی خلق انکم مافی الارض
جیمعا) نصنده لامی امتحانه حل ایدوب لاجل امتحانکم ایله تقدیر
ایتشلد ریس اشباهه مطلقا اصل اباحتدر دن بلکه اباحت اشیاء
نافعهیه کوره در زیر ایچه حلال اولان نسنه واردر که خواص ربه سی
سبیلله صاف دلار کدورتی اوجندن اندن پر هیز ایلشلدردر بناء علی
هذا حلال الاصل اولان امتحانندن خالی اولیمحق مشبه و محرمک
جانی فکر ایله رزق بطریق الاشارة علم نافعه دخی شاملدر زیر
غدار رزق جسد اولدینی کی علم دخی غداء روحدر بومعنا دن
اوتوری حدیثه کلور (ایکم مثلی اتی ایت عند ربی بطعمنی و یسقینی)
اغذیه روحانیه دن که علوم و حقائققدر اغذیه جسمانیه دن تعبیر اولان
وجهله تعبیر اولمشدر پس علوم و فیض و حقائق طعام و شراب

کبیر که روح انسانی انکله متربی اولور * واجله * اجل ایکی معنایه
اطلاق اولتور بری مدة العمر در من الاول الی الاخر که بوراده مراد بودر
وبری منتهیای مدت تدربیعنی جزء اخیر در که انده وفات ایدر شکیم
قرآنده کلور (فاذا جاء اجلهم) پس اجل اصلنده تأخیر در ولکن
وقت معینده استعمال اولمشدر کرک انسان و کرک غیر ایچون تعیین
اولنه شکیم حدیثه کلور که (لانضربوا اماءکم علی کسرانا انکم
فانها آجالا کاجا لکم) یعنی انسان ایچون مدت مضروب به اولدینی کی
اوائی وظروف و غیر ایچون دخی واردر واجلی قریب اولدی دیرلر
موت و فتناسی یقلاشدی معنا سنه (وبعض کبار پیور مشلدردر که اجل
انسان ایکیدر بری اجل متناهیدر که بونشاه و دارده مقدار عمریدر
وبری اجل روحانیدر که نشاء اخرویه به مخصوصه در و انک مدتی
متناهیه دکلدز کرک جتنده و کرک ناردن قال الله تعالی (ثم قضی اجلا
واجل مسمی عنده) یعنی اهل تفسیر اجل اولی دنیا ده مقدار عمره حل
ایلدیلر کرک قلیل و کرک کثیر واجل ثانیدن مراد اجل قیامت کبری در
دیدیلر و باب حقائق عمر آخرته حل ایلدیلر که لایتنا هی در زیر
روحانی اولان نسنه نک نهایی اولماز اجل اول ایسه بویه دکلدز
بلکه جسمانی در جسمانی ایسه متناهیدر زیر دائره سی ضیقدر
(ودیمشلدردر که موت انفاس معدوده و آجال محدود در یعنی عمری
کرچه ماه و سال ایله تقدیر ایدر ولکن حقیقی انفاس در و انفاس
زیاده و نقصان قبول ایتز بلکه سرعت و بطئله تفاوت قبول ایدر
و صدقه و صله رحمت عمری زیاده اولدینی برکنی اعتبار یله در
ویا خود ایکسنک فضیلتی بیاندر شویله که اگر بر عمل عمری افزون
ایتمک شاتندن اولایدی صدقه و صله رحم اولوردی دیمکدر (سؤال
اولتور سه که حضرت آدم علیه السلام عمرندن قرق سنه سنی حضرت
داوده علیه السلام هبه ایتشدر و مملوک مغربدن برینک اهلی حد مونه
ایر کده مشایخ کبار دن بری قرنی اگا فدا و اول خاتون نیجه مدت
دخی حیسانده اولدینی مصرح و بونلرک امثالی دخی مقرر و محرردر

پس عمر زیاده لك قبول ایتش اولور (جواب بودر که بونلر آجال
معلقه در بوخسه مبرمات دکلدر تکیم فلان کس اگر حج ایدرسه
عمری سکسان والا التمش اولور دتلمشدر پس معلق به بوندقد
معلق اولان سکسان دخی بونلور زبرا ایکیمی دخی مقضی دز والا
مقضی اولیان نسنه وجود بولساز (ودعا بلاء نازله وغیر نازله نافعدر
دینلدوکی دخی بویله در الحاصل علم الهی ده معین اولان اجلده
تفاوت اولق محالدر ومتعلق اولسه ده اولسده حقیقی مقطوعدر
چونکه عالم اسباب وحکمتده سن بعض امورک اسبابنه مباشرت ایله
اگر مسییک وجودنده تأثیری او اورسه الله تعالی دندر اول نسنه نك
حصولی معلقا ندندر واکر تأثیری اولسازسه محکماندندر و سنك
حرکتك عاقبتنه جهالتدن اولمش اولور (واجل طبیعی بوزیکری
سنه در ولکن هر کسه کوره کلیت قبول ایتز بلکه بر ساعته دخی عمر
دبرل وجمله سی قضا وقدره دائر در پس) ان الله ما اعطى وله ما اخذ
موجبجه ویرن والان حقدر وهر شیک انك عندنده اجل مسما سی
یعنی معنی واردر انکیچون حقه اعتراض ایتك کفر در زبرا مقتضای
حکمتدن خروجدر وقضا وقدره جهلدر و او مقوله اسرار بوراده
قله کلز زبرا شارع اتی افشادن نهی ایتشدر شول جهلندن که عقول
عامیه صغیر همان قدرک حلو ومرتبه منقاد اولق کرکدر * وعمله *
اجل قلیل وکثیره شامل اولدیغی کی عمل دخی خیر وشره شاملدر
وخیر مرغوب فیه وشر منفور مندر کرک شرعا وکرک عقلا زبرا عقلاء
حقیقیه نك استخسان واستفاح ایتد کلری شارعك استخسان واستفاحی
کیدر پس هر کسك استطابه واستغنایه عمل یوقدر بلکه عقل
قدسی وقلب سلیمی اولان حکمتنه اعتبار واردر وعقل قدسی اودر که
وهم وخیال شوبندن پاک در وقلب سلیم تعلقات فانیه وافکار فاسده دن
محسوسدر و بویله عقل وقلبك اربابنه اووالالباب دیرلر و بومقوله
عقلانك شاننده حدیده کلور (اکثر اهل الجنة البله والعقلاء فی علیین)
یعنی ابله او غوز دید ککلی در سلیم الصدر معنا سنه ولکن

سلیم الصدر و بی کینه اولان عقل اول و عارف بالله اولساز
فاعرف (ایمام راغب دیمشدر که عمل قصده مقارن اولان
فعلدر که حیوانده اولساز و صنع عاملدن اخصدر زبرا اجاده فعلدر
انکیچون حقه ضامندر ومطلق فاعلدر دینلدور عاملدر دینلر زبرا
عمل معالجه اعضائله در که حق اندن بریدر واجر فی الحقیقه عملکدر
عاملك دکلدر ولکن عامله اضافت اولنور قال الله تعالی (ونعم اجر
العاملین) زیرا تأثیر جانب عاملدن کلور وخالص عمل اودر که رضاه
الله تعالی اوله واخلص اودر که عمل بالله اوله بالنفس اولیه (بعض
تفاسیر معتبره ده کلور عمل افعال قلوب وجوارحه عامدر ایمان وطاعات
وکفر ومعاصی کی اتمهی ولکن بونده شبهه واردر زبرا عملیات
مقوله سی نیته محتاجدر ایمان وتوحید وکفر وشرك ایسه اعتقادیات
مقوله سننددر پس نوجهله افعال قلوب اعمالدن اولور (وپردخی
بودر که اگر افعال قلوب اعمالدن اولسه ملائکه اکا مطلع اولق
لازم کلوردی ملائکه ایسه اصح اقوال اوزره اعمال ظاهره به مطلقا ملردر
احوال باطنه ایسه علام الغیوبه مفوضدر انکیچون اکامل ناس
دیمشدر که سدر اعمال واحوال چوقدر که هر برینك بشقه سدره
المتشعشی واردر که هر برینه ملك واقف دکلدر زبرا انك ید یله
مرفوع دکل بلکه عالم غیبده مستوردر والله العلیم الخبیر * وشقی
اوسعید * ظاهر اولان وشقاوته وسعادته دیمک ایدی تا که ماقبلنه
موافق اوله ولکن ظاهر دن عدولی ملک صورت کابتنی حکایه ن
اوتوریدر زبرا ملك هو شقی ویاخود هوسعید دیو کابتن ایلر ویا مفرد
تقدیرنده در که وانه شقی اوسعید دیمکدر زبرا تفصیل آتی بوصفت
بچون مسبوقدر و بونده شقاوت وسعاده تله تسجیل وحکم واردر تا که
شقی دینلدی شقاوتندن وسعید اطلاق اولدیغی سعادتندن اوتوری
اولدیغی معلوم اوله و برینی تحقیر و برینی تشریف حصوله کله (وشقی
تقدیم ولندی زبرا اکثر ناس شقیدر حتی قیامتده بعث نار افرا و اولنوب
یکده طقوز یوز طقسان طقوزی ناره طرح اولسه کرکدر بومعاندن

فرانده (فكم كافر ومنكم مؤمن) دیو کافر تقدیم اولندی و بردخی بو محل
مقام تحذیر و انذار در و سعید شقینک ضدیدر یعنی سعید اودر که
کلمات علیه و علیه اوزرینه توفیق باری مساعده ایشدر که بومقوله
اهل توفیق من وجبت له الجنة مقوله سیدر و انك علامتی مجالسة العلماء
و حب الصلوة و تلاوة القرآن و سهر الیل و رقة القلب در (و شقی
اهل خذلاندر که من وجبت له النار قیلمنددر و انك نشانی جودالعین
و مساوة القلب و حب الدنیا و طول الاملدی (و بعض کبراء دین
بیوردیلر که سعید دندلی مساعده و موافقتدن اوتوریکه سعیده
مرادالله اوزرینه اولق سهلدر کرک کندی حقنه و کرک خلقی
حقنه و عالمده حادث اولان اموردن هیچ برسنه انک اوزرینه شاق
اولماز زیرا ارادتدن فانی وارادت حقنه تابعدر و شقی دندلی زیرا
بومقوله معنی اکا مشقتلودر انکیچون مخالفت و مقام اعتراضده در که
الله تعالینک فمالتی تعیلدن و بواش نیچون بویه اولدی و اگر
بویه اولما بوب شویه اولیدی دخی احسن و البق اووردی دیمکدن
خالی دکدر اشته بویه منازعه ربوبیت و مشاققه حق و رسول
ایتدیکنددن اوتوری شقی و اهل شقاق دندلی (بعد ذاملکک شقاوت
و سعادتق اذن حقله کابنددن ظاهر اولدیکه بوندن مقدم بومعنی
اکا ظاهر دکل ایدی بلکه حق تعالی انی عالم غیبدن اظهارله ظاهر
اولدی و خیر و شر قضاء ازی و حق تعالی فعال لمایرد اولدیغی
وجوده کلای و شویه طائفه سنک ایکی له اثبات ایدوب بری حکیمدر که
فاعل الحیردر و کابزدان دبرل و بری سفیه در که فاعل الشر در و کاه
اهر من دیرل دیکلای باطل اولدی پس حق تعالی خلقی خلق ایلایوب
ایکی قسم قیلدیکه بری سعید و بری شقیدر بوجهتدن داری دخی
ایکی قیلدیکه بری مفر سعیددر که جنددر و بری مفر شقیدر که جهنددر
ولکن شقی اولانی شقی خلق ایدوب دوزخه طرح ایتدیکنده ظلم
ایتمدی زیرا هرکس اسان استعدادله حقندن نه سؤل ایتدیسده حق
جودیه اعطا ایتدی و مقتضای قابیلی اوزرینه حکم ایلایوب کیمین

جنته و کیم ناره صالیدی و فی نفس الامر قابیلیت صحیح تکالیف اولمغله
احکامله امر ایلدی و یوم قیامتده جیع اهل ناره احوال اعیان ثابته
منکشف اولوب تجوج و مازم اولدیجه ناره ادخال اولمسه کرکدر
ناکه حقت هر ایشده عادل اولدیغی جمله به ظاهر اوایه (و دیمشدر در که
انسان دورت قسم اوزرینه در یعنی امر ذاتی و عارض اعتباریه (پس
بر قسمی سعید بالنفس و الر و حدر که اولای و آخر اظهارا و باطنی لباس
سعادتده در انبیا و اهل طاعت کی (و بر قسمی بونلرک خلافتده در که شقی
بالنفس اوایوب لباس شقاوتده در کفار و اهل اصرار علی الکبائر کی
(و بر قسمی دخی شقی بالنفس در که لباس سعادتده در باجم و بر صیصا
و ابلیس و امثالی کی که بونلرک ما آده لباس سعادتلی لباس شقاوتده
مبدل اولمشدر (و بر قسمی دخی سعید بالنفس در که لباس شقاوتده در
بلال و صهییب و سلمان و نظائر کی که بونلرک عاقبتده لباس شقاوتلی
لباس سعادتده مبدل اولمشدر بوجهتدن سعادتق ذاتیه اولانه شقاوت
عارضه ضرر و برمدی و كذلك شقاوتق اصلیه اولانه دخی
سعادت فرعیه نافع اولدی قال الله تعالی (و کان من الکافرین)
یعنی ابلیس طفوزیک و یا اوتوزیک سال عابد حق اوایوب سعادت
عارضه دنیصره آخر شقاوت ذاتیه سنه رجوع ایتدی زیرا علم
آهیده کافزلردن و شقیلردن ایدی علم ایسه متغیر اولماز بومعنی
ایچون بطن ام ده اولان کابیت متأخره علم الله ده اولان کابیت
متقدمه به ناظر در که تبدل قبول ایتدیر بونلرک ده محور و ثبات بوقدر
و بعد الولاده اولار احوال خارجه لوح محفوظه دائر در که
محور و اثبات قبول ایدر انکیچون شقاوت عارضه ایله شقینک
شقاوتق رسمی محور و انوب بطن ام ده کابیت اولناب سعادت اصلیه سنه
رجوع ایدر و تفر مرزوق النهایه و اریسه بوبایدندر و كذلك سعادت
عارضه ایله سعیدک رسم سعادتق دخی ازاله اولنوب بطن ام ده مرسوم
ولان شقاوت ذاتیه سنه محمول اولور و جمله محروم النهایه اولنلر
بوقیلمنددر (پس) بواجمالن نیجه امور کلیه معلوم اولدی اولای

(وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) موجب به کرجه فصلحت
وحکمت خلقت عباد تدر فاما عبادتک بالفعل وقوعی امر ارادی
وتکلیفی نک مجموع اوزرینه مترتبه و عدم وقوعی بالکذا امر تکلیفی به
ناظر در بوجهتدن مراد الهی ارا دندن تخلف ایتک لازم کلز زبرا
ارادت یوقدر وانسان کالک وجودی ابعبدون اولان لامی تصحیحده
کافیدر زبرا واحد علی الحق سواد اعظمدر (وثایا تکلیف الهی
استعداد اصلی و مقتضای عین ثابته به ناظر اولمغله عبت لازم کلدی
یعنی هر استعداد قوتدن فعله خارج اولمق لازم کلز وعین ثابته دخی
حکیم تکلیفی قابلدر فاما حکم قبولی قابل دکادر پس بومقوله محمله
قبول تکلیفدن تخلف ایدرفاههم (وثالثا) خلقتک ادیانده اختلا فی
هادی ومضل اسمیرینه راجعدر تا که هر کسک جوهرنده استیداع
اولنان امر غیبی شهادته کله وعذر مقطوع اوله قال الله تعالی (فقد جاءکم
بشیر ونذیر) و رابعا الواح دورندر که بری لوح شهادتدر که آثار و افعال
انده مشیددر (وبری لوح محفوظدر که امور سعادت و شقاوت عارضه
انده مکتوبدر انکیچون دیوان سعادت دیوان اشقیایه و بالعکس
نقل اولنور ولبله برات اکا ناظر در (وبری لوح بطندر که انده صورت
سعادت و شقاوت ذاتیه ثبت اولنور و خارجده اکا کوره اهل سعادتک
دفتر عملی نورانی و اهل شقاوتک دیوان کاری ظلمانی باز اولور) و بری دخی
لوح ام الکتابدر یعنی لوح علم الهیدر که انده حقیقت سعادت و شقاوت
ذاتیه املاء اولنور پس لوح بطن ده اولان صورت دفتر حقیقت
دفتر دن اندساخ اولمشدر که حذو العمل بالنعل اکامقابل وموافقدر
فسخه انفس و آفاق کی چونکه بومقامک اسرارنی بوجوهاله بله سن
وحقیقه الامر و واقف اوله سن بوحدیث جامعده الی الآخر سکامشکل
قالزمروههم و خیال و ظن و شبهه پای ادراککه بند اولساز و بعد العلم
پسته بی بسته دهن اولور سن و صدق و اراغز یکی بوموب جوهرک
بطنکده حفظ ایلور سن زبرا زمانه ده نادانه کشف راز ایتک کردن خنزیره
تعلیق جواهر کیدر لاسما بومقامنده اسرار مکتومه وارد که لسان

وقله کلز زبرا قضا و قدر دن بحث اولنماز (وکلوا الناس علی قدر
عقولهم) حدندن بیرون اولان جای خلاص بولمز * فوالذی لا اله غیره *
شقاوت عارضه نک مائی سعادت اصلیه و سعادت عارضه نک غایبی
شقاوت ذاتیه اولوب السعید قدیشقی والشیقی قدیسعد مضموتی بیانه
شروعدر تقدیر کلام (فوالله الذی لامعبود بالحق غیره) دیمکدر که فاه
معنای شرطی افصاح ایدرای اذا کان کل من الشقاوة والسعادة مکتوبه
بانقلم الالهی فی لوح الازل و بالقلم المذکی فی لوح الابد بحیث لا یتغیر
المکتوب بحال من الاحوال لانه راجع الی قابلیات الاعیان فی ازل الازل
فوالله الخ و قسمدن مراد کلام آتی بی تا کیددر که هر کسک قضا
سریدرو یوندن فهم اولنور که فی الحقیقه کسبک مدخلی یوقدر
اگرچه امارت سعادت و شقاوتدر نکیم (اعملوا فکل ميسر لما خلق له)
اکادالدر یعنی انسان ما خلق الهی اولان عمله مهیاسدر اگر بور بشی
صلاح بور بشی ایسه غالبا حسن خاتمه علا تیددر و اگر حرکتی فساد
دارایه غایب سوء خاتمه نشایددر (وبالآخرة انما العبرة بالخواتیم و ففجبه
کتاب ازلک حکمی اولان عمل اوزرینه مخموم اولوز و بوراسی محل
حیرت اولمغله افلا نیکل الی کتاباد و سوال ایتدکلرنده انلری طریق غالب
ارشاد ایلدی زبرا امر مجهولده ادب بودر که مقتضای تکلیف اوزرینه
تمشی ایلبه و فی المثل اوتنه سن صور میه زبرا اوتنه سی (فن وجد خیر
فلیحمد الله ومن وجد خلافه فلا یلومن الانفسه) سرنه داردر و بومعنای
ها ثلدن او توری دأب نبوی بحسب الغالب رب محمد قسیم ایتک
عدول ایلدی زبرا مقام جلالدر مقام جمال دکل ومقصود تعمیمدر
زبرا اگر مخاطب و اگر حکمه انلره ملحق اولنلر احد الامرین ده
داخللردر که کلچکدر پس قسمک مائی فور بکم دیمک اولدی زبرا
جمله ناسه رب العالمین دن غیری معبود بالحق یوقدر فاعرف * ان احدکم
لیعمل بعمل اهل الجنة * لیعمل به لام ابتدیه در که تا کیدر بچون داخل
اولمشدر نه کیم قرآنده کلور (وان ربک لیحکم بینهم) عمل ایله مراد عمل
مشروعدر زبرا اهل جنة مضاف اولدی اهل الجنة خاصه الجنة

دیکند که الله تعالی انلری جنت ایچون خلق ایتشد در اهل الله کبی که
الله تعالی انلری کندی ذاتیچون اصطفا ایتشد (و اهل القرآن
دخی اهل الله در بس اهل جنت ایله اهل قرآنک فرقی بودر که اهل جنت
فعل حق و اهل قرآن صفت حق خدمت ایدر و صفت ذاته فعلدن
قرب در) و اگر اسم مسما نك عینی در دبدکاری کبی صفت دخی
موصوفك عینی در دینلور سه اهل قرآن اهل الله اولور و عرفادن
انا القرآن دبه نك مرادی جامع الحق سابق اولدوغن افاده در و الا ممکن
واجبه و مخلوق غیر مخلوقه منقلب اولماز * حتی مایکون بینه و بینها
لا ذراع * حتی ابتدا بیله در یعنی مابعدی کلام مسما نفسر که
من حيث الاعراب مابعد نك ماقبله تعلق یوقدر یوخسد ابتدا دن
مراد مابعد نك مبتدا اولسی دکلدر زیرا ابتدائک اطرا دی یوقدر بلکه
مابعدی جمله شرطیه دخی واقع اولور (حتی اذا جاء امرنا وفارالتور)
کبی و حروف ابتدا اولدیغی مابعد نك ماقبله غایت اولماسن منافی
دکلدر پس مانافیه و یکون مرفوعدر و بعد الجملة عمله غایتدر (یعنی
سزدن بریکز اهل جنتک عملی الله عمل ایلر و انلره لایق و مناسب اولان
وجهله ایش طونار اول غایت دك که انک ایله جنت اراسنده اولماز الا
بر ذراع مسافه اولور و جنته دخوله قرب تام یواور پس ذراعله
تقدیر غایت قربی تصویردر تکیم حدیث قدسیده کلور (من تقرب
لی شبرا تقربت الیه ذراعا) مقصود قرب معنوی بی تمثیلدر
اوراده ایسه ذراع اولماز شول معنادنکه ذراع ذال معجمه ایله کتاب وزنی
اوز رینه ارشون دیکندر مابذرع به معناسنه دمردن اولسون
غاجدن اولسون یو ایسه حسابنده اولور که مذروع و مسحندن
ذراع تعبیر اولور ذراع من الثوب والارض کبی (بوراده مراد قرب
حکمی در زیرا قرب حقیقی آخرتده اولور مع هـ ذال عمل ایله قرب
جزائله قرب کیندر که ایکبسی بر در تکیم قرآنده کلور (من یعمل بمقال
ذرة خیر ایه) یعنی بر جزاء دنگدی و بودارده مقام قلبه قرب همان
جنتده قربدر زیرا قلب جنت عاجله در * فیسبق علیه الکتاب *

سبق اصلنده سیرده تقد مدر بوراده غلبه معناسی تضمین و لطفله
علی کله سی ایله تعذیه اولندی کلبده لام عهد ایچوندر که مکتوب
ملکدر مکتوب ملک ایسه مکتوب ارلی ایله مسبو قدر سابق ذاتی ایسه
امر لاحق عارضی ایله متغیر اولماز یوسبیدن عوام ناس لاحقیدن
خوف ایدر که سوء خاتمه در و خواص ناس سابقه نظر ایدر که کتابت
ازایه در و لیکن اولی اولان حکم حالله مقید اولوب ابن الوقت اولمقد
تکیم بالاده ذکر اولنان اعملوا فکل الخ حدیثی اکادالدر (یعنی بودر که
پس دفتر ملکده یازیلان قضاء سابق مقطوع اول اهل جنت
عملی ایله عامل اوزر بیغالب اولوب (و اعملوا ان الله یحول بین المرء و قلبه)
موجبجه سالك اولدیغی طریق اوکنه سد اولوب صاغدن صوله
دوندر و دست قضاده مغلوب اولور قال الله تعالی (و اذا اراد الله
بقوم سوء فلا مرد له) یعنی مراد حق ارادتندن تخلف ایتمز و الا مغلوب
وزبون اولق لازم کلور یو ایسه مقتضای الوهیت ور یو بیت دکلدر
زیرا مالوه و مر یوب اله ورب النده زبوندر یوخسه خلاقی دکل
قال الله تعالی (ید الله فوق ایدیهم) یعنی ید کلیه الهیه ایدی حزیته
کونیه نك فوقنده در دست پدر دستهای فرزندان فوقنده اولدیغی کبی
وقال الله تعالی (وهو القاهر فوق عباده) یعنی حق قاهر و مالک و عبید
مقهور و عملر کبر * فیعمل بعمل اهل النار فیدخلها * فیدخلها
رفع لامله در و فالر سبیه در یعنی سبق کتاب سببیه اهل نارک یعنی
جهنم ایچون خلق اولنان طائفه عملی ایله عمل ایدوب یو عمل سببیه ناره
داخل اولور و جنته قریب اولدیغی مفید اولماز زیرا دست قضائله
مردود اولور تکیم بر سفینه ساحله قریب اولوب سلامت یوله جغی
وقنده مقابله سنده ریح عاصفه هبوب ایتکله کری در یاه دوندر
موج هائل ایله مبتلی ایدر و اول حالله غرق اولمجه کیندر الحاصل
دنیا ده حکما و آخرتده حقیقه داخل نار کبری اولور ابلیس و امشالی
حالی کبی (بعد ذال بوراده لف و نشر مرتب واردر که اجمال و تفصیلده
قرآنده نظیری (فنههم شقی و سعید) آیتدر که شقی اجمالده تقدیم

اولدیغی کی تفصیلده دخی تقدیم اولوب (فاما لذن شقوا فی النار) و سعید تاخیر اولوب (واما لذن سعدوا فی الجنة) دندلی و آداب قرآنیه دندر که شقاوت اشقیایه نسبت اولندی و سعادتده سعدوا دندلی اسمدا و معنایه که سعادت انرا ایچون تقدیر اولندی دیمکدر و مقدر کیمرد الله تعالی در فاعلم ذلك (و بونده طریقته مرید اولنلرک حاللریته دخی اشارت وارد و دیمکدر در مرتد الطریقته اعظم ذنبان من مرتد الشریعة زیرا کفار طریقت کفار حقایق و کفار شریعت کفار احکامدر و کفار حقایق منافق منزله سنده در که ظاهری ایمان و باطنی کفر در منافق ایسه نلرک درک اسفلنده در پس اگر انک ذنبی سائر لک ذنبندن اعظم اولسه درک اسفلنده معذب اولماز دی درک اسفلک ایسه حرارتی سائر طبقاتک حرارتندن اشددر و بوراده درک اسفل درکه طبیعتدر که زیاده ظلماتی و جوع و عطش حرارتی اکا مخصوصدر پس طریقت مردودی بودر که به مردود اولوب جهنم طبعیه سنده یا نوب قالور و برد سلام روح عالی بولماز * وان احدکم ليعمل بعمل اهل النار * ان کسره در اولکی کی زیر افسوسد نکره مکسوردر بوراده عمل بطریق التغلیب اعتقاد دخی شاملدر که کفر در شق اولده اولان عمل ایمانه شامل اولدیغی کی وایکی محله بله احد ایله تعبیری بعضیتیه دلالت ایدر پس خلقت بر قسمی مرزوق البدایه و النهایه در و بر قسمی بونک خلافتدر که محروم البدایه و النهایه در و بوا یکی قسمک سعادت و شقاوتی ذاتیدر و بر قسمی دخی مرزوق البدایه و محروم النهایه در و بر قسمی دخی بونک خلافتدر که محروم البدایه و مرزوق النهایه در و بوا یکی قسمک سعادت و شقاوتی عارضه در و حمله عرش اولان ملائکه نلرک الیوم دروت عید اولدیغی ذکر اولنان اقسام اربعه اعتبار یله در و بوم قیامتده سکز اولدیغی هر برینک صورت و معنایه کوره در و اول سکرک بری صورت اسرافیل و بری صورت جبرائیل و بری صورت میکائیل و بری صورت عزرائیل و بری صورت آدم و بری صورت محمد و بری

صورت ابراهیم و بری صورت اسمعیلدر علیهم السلام که صورت آدمیه اسرافیل و محمدیه جبرائیل و ابراهیمیه میکائیل و اسمعیلیه عزرائیل مضاف و منضمدر * حتی ما یكون بینہ و بینہا الا ذراع * بونده اشارت وارد که کل آت قریب اعتبار یله نمر انسان بر ساعت و بلکه بر لحظه کی در که غایتی موندرو موت بر زخم و بر زخم حشره متصلدر تنکیم حدیثده کلور (من مات فقد قامت قیامتہ) یعنی یوم نوله یوم قیامت همان بر کون کیدر زبر اجزاسی بری برینده متصل و سریع الانقضادر و جنت مؤمنلره قریب اولدیغی کی جهنم دخی کافرلره قریب اولسه کر کدر پس جنت و نار کو یا هر کسک حالامرای رمشهدنده در فاعرف * فیسبق علیه الکتاب * و مانحن بمسبوقین سمریه اشارتدر یعنی الله تعالی وقضاء از لسی سابقدر که هیچ بر فرد نک فی مثل او کن المغه قادر در بوجهندن غیر یلرمسبوق و اوسابقدر که هیچ بر نسنه اندن فوت اولماز و اوجهلک او کن آاور بوراده بوا یکی عالمک او کن آلوب مرادی ایله کندی اراسنده حائل اولدوغی کی (سؤال اولور سه که چونکه حقیقه حال بودر پس نیچون شقی بی اول امردن شقی قلمدی بلکه بر قاج کون سعادت عارضه ایله سعید قلمدی و کذلک سعیدی اول امردن سعید قلمدی بلکه نیچه شقی شقاوت عارضه ایله مبتلی ایلدی (جواب بودر که اسماء متقابله نلر حکمی اختلاف احوالدر پس اگر اختلاف اولماسیدی اسماء جالیه و جلالیه نلر آناری ظهوره کلزیدی بوجهتندن قرآنده کلور (کل یوم هوفی شأن) یعنی هر آن غیره تقسمده حق تعالی شئون مختلفه دن بر شانده و بلکه یکرمی دورت ساعتده هر که کوره بوزیکرمی دورت بیک شانی واردر تنکیم مؤمن و کافرک بهر یوم یتشریک خاطر سی واردر که کندینک اکا و قوفی بوقدره مکر که اکامل ناسدن اوله چونکه بر کارک ظهوری کار آخرک بطونته موقوفدر لاجرم الله تعالی هر لحظه د ایجا و اعدام دن خالی دکا زبر هر نسنه نلر کالی غایتیه وصولده در و او تقلیدندن او توری حدیثده کلور (قلب المؤمن بین اصعبین

من اصابع الرحمن) یعنی قلب مؤمن قبض جلال و بسط جلال
اراسته در صیغه صورتدن صورتی تحوله در تکیم شعده کلور
(کل يوم يتلون غير ذاك اجل) یعنی شاعر محبوبی رد و قبول و تقریب
و ابعادده تلونه نسبت ایدر جلاله مناسب اولان ایهه دائما قبول و تقریب
معامله در ولیکن محاکم قابلیتی اولیحقی لاجل التریبه تلونات مختلفه
ظهور ایدر حدیثه کلور (اللهم بامقلب القلوب ثبت قلبي على دينك
وطاعتك) یعنی قلبی توحید و طاعتك اوزرینه تثبیت ایله و حسن حالدن
سوء حاله تقلب ایتمه و قرآنده کلور (ربنا لا ترغ قلوبنا بعد اذ هدينا)
یعنی هدایت نصیره از اغه امور ممکنه دن اولمغه عدم از اغه ایله
دعایه تحریرض اولندی اگر معلقاندن ایهه و دیمشردر که دعایه توفیق
اجابتدن او نوریدر پس غافل ایله متیقف بر دکلدر الحاصل کر چه
قضایه کوره ایش قائم شد در بلکه کان ما کان وجف القلم موجب
امر قدر مختومدر و لیکن افضیه مختلفه و اوقات مقدره حسبیه و اللیله
جلی رمزیه عالم غیبدن عالم شهادت شئون الهیه ظهور ایتمه در که
بو ظهوراتله بدایت و نهایت بر اولسه کر کدر فافهم جدا (و حدیثه
کلور که اگر سزگاه ایتسکوز الله تعالی سزای رفع ابدوب بر یکوزه مذنب
و مستغفر کتور زدی تا که اسماسندن هر بری غدا سن اخذ اید
و حکمن و بره و مضمونی صورت بوله پس اگر سعید اولسه رحان
و امثالی اسماء و اگر شقی اولسه قهار و نظائری اسماء طونده قالوردی
و كذلك اگر شقی سعید اولسه غفار و اضرای بور کوستر مزدی و اگر
سعید شقی اولسه بامقلب و یا محول دنارزدی و بوندن فهم اوله بدیکه
دنیهاده من کل الوجوه معصوم بوقدر انکیچون (عفا الله عنك) و دخی
(ایغفره لك الله ما تقدم من ذنبك و ما تأخر) دنلیدی فاحفظ
حفظك الله من الاضرار و نهك علی ما خفی من الاوزار (و دیمشردر که
کر چه اندایه ذنب اسناد اولندی ولیکن انلك ذنوبی ذنوب افراد امت
کبی دکلدر بلکه زلات و ترك اولی مقوله سننددر پس اندن بحث
ایتك ممنوعدر تنکیم (انه ليعان على قلبي) حدیثه غین قلب نبوی

ندر بلغمش در زیر انك قلبندن اجلی و اصفی بوقدر ضول معنادر که
نجلی ذاته مظهر در پس ساز زده اولان غین و پرده و هیئت ظلمانیه
انده متصور دکلدر * فیعمل بعمل اهل الجنة فیدخلها * یعنی پس
اهل جنتك عملی ایله عامل اولوب داخل جنت اولور مقصود ایمان
و عمل صالحك حصو ایدر بورا ده عملی دخوله سبب قلدی تنکیم
قرآنده کلور (جزاء بما كانوا يعملون) یعنی فاو بانك هر بری سببیه
دلالت ایدر و لیکن سبب موجب دکلدر بلکه دخول جنت فضل الهی
و انقسام درجات اعمال صالحیه و خلود نیت دائمیه منوط در تنکیم
دخول نار عدل الهی و انقسام درجات اعمال طالحیه و خلود قصد
مستمره مربوط در بس فضل و عدل دن مفهوم اولدیکه افعال
الهیه تعلیلدن خارجدر انکیچون دیمشردر که (قبل من قبل لاله)
ورد من رد لاله) و حدیث مذکور ختامی دخول جنت اولق مال حال
رحمت واسعة الهیه اولمغه دالدر (فظن خيرا ولا تسال عن الخبر)
* الحدیث الخامس *

* من احديث * احداث بر امر حدیث و جدید کتور مکدر فاما بر نسنه نك
حداث و تأخر ظهوری قدمی مثانی دکلدر انکیچون قرآنده ذکر
محدث ایله وصف اولندی که مقصود خلقه کوره خبر نك حدویندر
بوايه قدم و غیر مخالو قیلتی قدح ایتز و بومعنادن غرض و طری ایله
تعبیر اولمشدر تنکیم و ادر اولمشدر که بر کیمسه قرآنی غضا طریا
استماع ایتك داسه ابن مسعودك رضی الله عنه قرآنی دکلسون
یعنی نزولی مقدم ایهه ده بعض افوا هدن تلاوت یا و انبده
ترتازة نزول ایتش کبی جلاوت ابراث ایدر (و مخاطبات عامه ده
سکا بر تازة خبر وارد در دیرل مع هذا اخبار اتد بر کبی نسنه
اونوز کون اول شامده و یا غیری بلده ده واقع اولمشدر
ولیکن وصولی قریب العهد اولمغه خبر جدید دنلیدی (و دیمشردر که
بعض احکام وارد که ظهوری نزول عیسایه علیه السلام تأخر
ایتشدر و لیکن شریع قدیم نبویدر پس شریع جدید عیسی اولق

لازم کما زیرا عیسی استقلاله نزول اتمز بلکه شرع نبویه متابعه
 نزول ایدر واکا فی الجملة الهام ملک اولی استقلالی اقتضا ایلز بلکه
 وقته مرهون اولان امور شرعیة خفیه بی اظهار و تعلیم و تلقین
 ایلر و سائر کامل امتک دخی الهامله حالی اکا قیاس اولنه بوجهندن
 بعض اعمال فاضله وارد که اولیاء امت کشف صحیح ایله اتک صحته
 واقف اولمش و شرع محمدیه اتی حقیقت بطلار و دورست بولمش
 وانکله عمل ایلش و سائر دخی عمل ترغیب و تخریب قطب لردر
 پس اول اعمال ظاهرا انلرک سنت حسنه لرنندر که اظهاری انلر
 مضافدر و لکن فی الحقیقه امور شرعیة قدیمندر و الا خطا اوزر بنه
 مقرر اولی لازم کلور مع هذا خلف سلفی اول معنی اوزر بنه تقریر
 و کشفی نصوب و تصحیح ایلش و حالا خلافت مرتبه سنه بالغ
 اولنردن من جهة الکشف بعض احوال صادر اولور که اجتهد
 قسمندن و عندی ظن اولنور بالذات حقندن اخذ قادر اولان
 کچمسن دن ایسه امور ظنیه و خیالیه صادر اولماز (و بعض اخبارده
 توفیق ایتدکری من حیث الکشف عدم ثبوتیه بناه در زیر طریق
 اسناد نقدر عدل عن العدل اولسه بنه مبداء سهو و نسیان اولان
 و همدن معصوم دکلدر خصوصا کاهیجه نقل علی المعنی ایدر که
 مبداء تأویلات و تحریف آیدر پس بر کچمسنک که معالی الله تعالی اوله
 ورد علی من الحق کذا دیکه قدرت بوله سمعت بعض الفقهاء
 يقول کذا دین ابله برابر اولماز (و بونک فوقنده دخی کلام وارد و لکن
 مستور در سکا بومرتبه سی کشف اولند بفسه شا کر لردن اول زیرا
 فضائل اعمالده ارباب احواله اقتداء و کلاملرن استماع لازمدر
 تنکیم دیمش لردر که کلام الملوك ملوک الکلام * فی امرنا هذا * یعنی
 مشغول اولوب شائنه اهتمام ایتدیکم دینیزده پس هذا دن تعظیم
 اخذ اولنور زیرا دین وضع الهی در یوخسه وضع مخلوق دکلدر
 و انک حقیقه کلور (هذا دین ارتضیه لنفسی) و قرآن یوردر (اليوم
 اکملت لکم دینکم) یعنی احکام الهیه کالن بولوب من بعد زیاده

و نقصان قبول ایتدیکنه اشارتدر زیرا حکم الهی اوزر بنه حکم اولماز
 انکچون جمله اوراد شرعدن مستنبطدر یوخسه اولسنده عندیات
 یوقدر ~~که~~ دیوان خائنه مخلوقه سوز دوشمنز انکچون بیورر
 * مالبس منه * یعنی شول نسنه بی احداث و ابتداع ایلسه که دبنده
 اولان وضع الهی قیلندن دکلدر حکم الهی به عدم موافقت
 و سنت متوازه به مصادمه کبی که بومقوله بدعتیه بدعت سبته و امر
 جاهلی دیرل زیرا شرع انکله مستأنس اولدیغی نسنه امور
 جاهلیه دندر * فهورد * پس اول احداث ایتدیکي نسنه زیاده
 مردود و باطلدر که سائرله قیاس اولماز تنکیم صیغه مبالغه اکا
 دالدر زیرا رد مصدر بمعنی المفعولدر خلق بمعنی المخلوق و نسخ
 بمعنی المنسوخ اولدیغی کبی و بوندن فهم اولندیکه دیندن اولان
 نسنه بی احداث ایتک لا بأس در که او مقوله محدث مقبول و حقددر زیرا
 کتاب و سنت واجامه مخالفی یوقدر بلکه امور شرعیة مستحسنه دندر
 (الحاصل فرائض و نکره سنن و بعد السن سنن خلفاء وارد که
 علیکم بسنتی و سنت الخلفاء الراشدين من بعدی) اکا اشارتدر کرک
 خلافتلری بعدیت متصله و کرک بعدیت منفصله ابله ثابت اولسون
 زیرا بونلر انچون علم و عمل و مشاهده یوزندن خصوص مرتبه وارد که
 انکله سرافراز اولمش و سائرل اوزر بنه تفوق بولمش لردر (و سنن
 خلفاء و نکره مستحسنات صلحاء مؤمنین وارد که بودخی مقامنده
 معمول به در تنکیم بومرتبه به اشارت ایدوب کلور (ماراه المؤمنون
 حسنا فهو عند الله حسن) زیرا قرق عدد مؤمن عام بر روی عرفی
 حکمنده در فکیف که جم غفیر اوله و استحسنان ایتدکاری نسنه دهور
 متطا اولده مقرر اولوب قاله و بومقوله نک حقنده (من سن سنة حسنة
 فله اجرها و اجر من عمل بها لی يوم القيام) وارد اولمشدر یعنی بدعت
 حسنه دن سنت ابله تعبیر اولنق شرع عظیمه دالدر پس هر بدعت
 ضلالت اولدی بلکه شرعه مخالف و خلفک دین و دنیاسنه ضررلو
 اولان نسنه ضلالت اولدی (وجهه کچمه سنی عبادته تخصیص

ایتمکز دینلی حدیثدن نووی دید کاری محدث صلاة رغائبك سینه
اولماسنه ذاهب اولوب قاتل الله واضعها دیدیکی باطل وجهل
محضدر زیر اول حدیثدن مراد یهود ونصاریه تشبهیدن نهیدر که
یهود عبادتی سینه ونصاری یوم احدی تخصیص ایدوب سائر اوقاتده
هوالرنده کز لر اهل ایمان ایسه جمیع اوقاتی محافظه ایدوب خصوص
اوزره اول کیجهده شرف عظیمه بنیاء مزید مطاعت قیلولر ونوافل
صلواتله احیا ایدر لر زیر احیانه اصل اولان صلاتله در که انده ذوق
مکاشفه ومشاهده واردر واول کیجهده خصوص اوزرینه تجلی
افعال واقع اولوب جناب نبوت صلی الله علیه وسلم غرقه نور افعال
اولمقله شکر الله تعالی اون ایکی رکعت صلاة رغائب قلمشدر واول
کیجهده لیلۃ الرغائب دیمک لسان ملائکه دن صادر اولمشدر تنکیم
امام نسفی نک یا قوته نام کلمه مصر حددر پس صلاته وقت مکروه
ومحرمة اولمقله ضلالت دیمک خطاء فاحش وعین ضلالت
وجبهات ولعننت ایله بد دعائیک عکس دیندر تنکیم محدث مذکور دن
صادر اولمشدر زیر لعنت شیطانیه او اور سجده دن ابا واستکبار
ابتدییکی ایچون بوخسه ساجده لعنت شیطندر وحیدشده کلور که
مؤمن سجده ابتد که شیطان انک پاننده کریان اوله رقی اعتزال ایدر
واین آدم مأمور اولدیغی سجده ایله مقبول و بن مردود اولدم دیر
اشته علماء رسومک مبلغ علمی بودر که بونلر دقائق کابدن غافلر
ومراد نبوی بی جا عللدر وقرآنده کاور (ورهبانیه ابتد عوها
فار عوها حق رعایتها) یعنی ابتداع ابتد کلری رهبانیت اوزرینه ذم
اولمقلر بلکه حق رعایتله رعایت اتمد کاری اوزرینه مذموم اولدیلر
پس بوندن فهم اولمقلر بدعت بالکلیه ضلالت دکلر وهر کیم
طاعتی معصیت اعتقاد ایدر سه کافر اولور زیر اصل صلاة متفق علیه در
وانی وقت مخصوصه تخصیصدن کفر لازم کلر زیر اوقات نجسه
اوزرینه زائده اولان صلاة سادسه کی دکلدر بلکه نوافل طاعاتله
اناء اللیل و اطراف النهار حقه تقر بدر و طریقت دید کاری اعمال

شرعی ایلله اجتهاد در و نمازک عدم مشرو عینه هیچ بر اهل ملت
ذاهب اولمشدر مکر شیطان اوله بان ابدی ارباب جهلک حالته که
دین ایچنده نیجه منکرات فاحشه واردر که انلرک کوزلرینه کیره بوب
زده معرفات ومستحسنات وارایسه مرده دل اولد قلرندن انی
اماته به چالشورلر وار باخی سیوند رمکه سعی ایدر لر (والله متم نوره
وانوکره الکافرون) ای مؤمن اهل انکار مجلسندن حذر ایلله والاحقندن
دور اولور سن والله بقول الحق وهویهدی السبیل وبومقامک بعض
تفاصيلی غیری آثار مزده در زیر بوراده استیفا سنه امکان یوقدر (بعدذا
بعض روایانده (من عمل غملا لبس علیه امرنا فهو رد) واقع اولمشدر
مال ومحصول بر در زیر عملدن مراد امر محدثدر که وصفی مرور ایشدر
* الحديث السادس *

* ان الحلال بین * حلال عقده منع اندن محلول اولوب تناول
واستعمالی ماذون فیه اولانه دیرلر یقال بان بیانا انضج فهو بین
بکسر الیاء المشددة یعنی بعض اشیا نك حل وحکمی دلائل نطاهوه ایلله
واضح وظاهر در خبر وماء وفوا که و نباتات نافعه وزیت وعسل وعنب
وامشالی کی (ومعنی معلوم اولمیان دخی بونده داخلدر دیدیلر واکن
محل خطر در تنکیم تقریرات آیه دن معلوم اولور قال تعالی (فاسأوا
اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) واهل ذکر مشارق ومغارب ارا سنده اولان
علمایه شاملدر استیجاب تفتیش ایتک ایسه متعسر بلکه متعذر در
(محکیدر که تیمور یاننده فضلاء دهر دن یوقدر مؤلف واریکن بلاد
اسلامیه اوزرینه اسبیلاننده بر مسئله مشکله واقع اولوب استحباب
ابتدییکی علمایه جوابندن عاجز اولیچق مدینه حلبه مرورنده اورانک
رئیس العلمایی اکا جواب ویروب جوابی حین قبولده واقع اولدی
* وان الحرام بین * حرام دلیل قطعی ایلله حرمتی ثابت اولوب تناول
واستعمالی ممنوع ومحجور اولانه دیرلر یعنی بعض اشیا نك حرمتی
واضح در که کتاب وسنت واجماع ایلله ثابتدر خبر ولحم خنزیر ومیت
وغیبت ونظاری کی ورنسنه نك حل وحرمت عینه ویا جنسنه تعلق

ایتم بر در و بعضی اش با وارد در که اصله حلال ایکن بحسب المحل
مضرقی اعتبار حرام اولور محروم کوره اکل عسل کی تنکیم مخصوصه ده
یعنی جوع شدید اکل حرام حلال اولور میتة ولحم خنزیر و خمر
و غیر یلر کی زیر لاجل الضروره بومقوله لك حرمتی ساقطه اولور
حتی امتناع ایدوب هلاک اولسه آتم اولور و بوندن اخذ اولور که
حرامله تدای ایتم طیب حاذق خیر و بریحک جائزدر اگر دواء
حلال بوغیسه تو اویدن امتناعله هلاکده ایسه آتم یوقدر زیر
دوائک تأثیری مظنون و غدا نك مقطوعدر (وابن عبدالسلام کتاب
الوسائلده دیمشدر که بر کیمه صوبی مسکرنیتة ایچسه قلیل و کثیری
حرام اولور مسکرن حلی اعتقاد ایتم کی یعنی محرمه حلالدر دیمک
کفر در پس شارب الطمر عامی و اکل الخبش اولانه کافر دینلور انتهی
بالمعنی و خبش و بنج و افیونی محرماتده درج ایتدیله و ابن حجر جوزة
الطیب یعنی هندستان جوزنک خرده سنی که اطفاله یدوردر مسکدر
دیو حرمته فتوی و بردی و بو خصوصده شافیه و مالکیه و حنبله دن
نص نقل ایتدی و اگر حد سکره و اصل اولور سه مقتضای کلام حنفیه
دخی حرمتدر دیدی و العلم عند الله و احیاء علومده کلور که نبات قسمشدن
مزیل عقل و حیات و صحت اولان حرامدر مزیل عقل بنج و خمر
و سائر مسکرات کی و مزیل حیات اولان سموم کی و مزیل صحت اولان
ادویه کی که وقتک غیریده استعمال اولنه و بو مجموعک حرمتی
ضرره راجع اولغله در خمر و مسکراتدن ماعداسی زیرا سکر و برن
نسبه قلیل ایسه ده حرامدر لعین و لصفته که شدتی در (واما سم اگر
قلقی و یا غیرله تعجینی سببیه مضر اولور سه حرام اولماز بوندندر که
لحوم افاعیدن ترکیب اولانان تریافی اکل ایتم جائزدر و ضرر که اصل
فطرته راجع اوله سائر مضر اتدن افجدر شرب دخان کی که طبیعت
ثانیه اولوب استنقال عبادنه مؤدی اولور بوا یسه یا کمر و یا خود کفر
قریب نسبه در (و صلاة مسعودید کلور که بر حیوانی و یا بر مرغی آزاد
ایلسه هر کیم طوتار سه کاساح اولسون دیمک کر کدر و الا انی صید

ایده نه حرام اولور و غیرک ملکندن یدوی دانه و ایشائک و بالی نك
کردنده قالور زیر اباحت ایتمکجه هنوز آزاد اتده نك تصرّفنده
کیدر * و ینهما مشبهات * یعنی حلال و حرام میاتده مشبهه نسندلر
وارد که تعارض ادله و قوعیهله من وجه حلاله و من وجه حرامه
مشاهد که احد طرفینی آخر اوزرینه ترجیح ایتمک عسیردر پس
بویله مواضعده شان متقی بودر که بیان شافی حصواتدک توقف ایدیه
و نصد هیچ بر وجهله ظفر بولند یعنی صورنده طباع سلمیه اهلنه
مراجعت ایدیه زیرا انلرک تحلیل ایتدینی حلال و تحریم ایتدیکی
حرامدر قال الله تعالی (یسئلونک ماذا احل لهم قل احل لهم
الطیبات) یعنی طباع سلمیه اهلنک استطایه و اتبیل ایتدیکی طیب
و استخبثات و ادبار ایتدیکی خبیثه در قال الله تعالی (و یحرم علیهم
الخبائث) و طباع سلمیه دینلدی زیر اهل بادیه و انلرک حکمنده و انلرک
استطایه و استخبثه اعتبار یوقدر زیر انلر اشیاء ضاره بی نافعده دن
عد ایدرر حالا شایع الاستعمال اولان دخان کی که خبیثه ظاهر عند
من طبعه ظاهر نشانیله معل و ارباب دل عندنده غیر مسلمدر اشته
نفسانی و شیطانی روحانی و روحانی و روحانی بویله مواضعده ممتاز اولور
اگرچه اهل دعاوی بزه ضرری یوقدر دیولاف اوردر (اولیاء کباردن
ابو علی الرودباری به قدس سره سئال ایدوب شول کیمسه که استماع
ملاهی ایلوب بکا حلالدر زیرا بن بر وجهیه و اصل اولد که اختلاف
احوالک بکا تأثیری یوقدر دیو بومقوله نك حقه نه جواب یوردر سر
دیدکارنده جواب و بر دیکه نعم و اصل اولدی و لکن جهنمه و اصل اولدی
دیدی یعنی انسانده قوت حان اولسه بله تحلیل حرامده مؤثر کدر
بلکه ظاهر شرعی مراعات و محافظه لازمدر که جاده کمال بودر
* لایعلمهن کثیر من الناس * اول مشبهاتی حلالیدر حرام میسندر
خلقک چونی بلز بلکه انلر اقل علماء اولان راسخون فی العلم مقوله لری
تمیز و تشخیص ایدر و هر ماده بی اصلنه ارجاع ایلر پس مشبهاته
عدم علم صورتنده مکروه دیمک لازم کلور تنکیم امام قرطبی تصریح

ایستدر (و کراحت ایکدر بری تزیهیه در که ترکی اولادر و بری
تحریمیه در که ترکی واجبدر و لکن انکارله کفر لازم کلر زیرا نص
قاطع ایله ثابت دکلدر انک ایچون کراحت ایله تعبیر اولندی و فقهده
شایع اولان کراحت تحریمیه در و بعض کبار یور مشلدر که مباح
مخالفت نفسه اقرب ایسه فیها و اگر و افقنه اقرب ایسه ترکی لازمدر
زیرا ترکله مجاهده حاصل اولور فاحفظ فانه نافع لك والا فاعفلك
(و کرمانی دیمشدر که مشبهات اودر که حل و حرمتی واضح دکلدر
انک ایچون اکثر ناس اتی بلر اما علماء یانص و یا قیاس و یا استصحاب
و یا غیری وجهله انک حکمتی یاورل چونکه برنسنه حل و حرمت
میائنده تردد ایده و حقنده نص و اجاع اولیه مجتهد اجتهد ایدوب
اول مشبهی دلیل شرعی ایله یا حله و یا حرمته الحاق ایلیه و گاه اولور که
دلیل شبهه دن خالی اولماق حسبیه و رع اتی ترک ایتمک اولور و چونکه
اول باید مجتهد بر دایل ظاهر اولیه اوراده اوج مذهب وارد که
حل و حرمت و توقفدر (و امام غزالی دیمشدر که اکثر علماء متفقدر که
شبهاتده طاعت و الدین واجبدر اگرچه حرام محضده واجب دکلدر
حتی طعامده انلردن منفرد اولمقدن متکدر اولسه ل بریده مجتمع اولوب
اکل ایتمک واجبدر زیرا ترک شبهه و رعدر رضاء و الدین ایسه واجبدر
و حدیثده کلور (دع ما ربیک الی مالای ربیک) و دینلشددر که (استفت
قلبک) چونکه قلبک برنسنه به مطمئن و سن که سلیم الطبع و الصدر
اوله سن اول نسنه سکا حلاله و الا حرامه اشهدر و بو معناده
کمال خواص ناسکدر زیرا انلر مقتضای داعیه و الهام نه ایسه
انکله عامل اولورلر که عین حکم شرعیدر اگرچه اعتقاد اغیاره
کوره غیردر قال تعالی حکایة و ما فعلته عن امری * فن اتقی السبهات *
بونده اشارت وارددر شبهه و مشبه بر معنایه در یعنی شبهه اودر که حکمی
متیقن دکلدر بلکه بروجهی حلاله و بروجهی حرامدر علی السواء
من غیر تغلب و شبهه دینلدی زیرا من وجه حقه مشاهددر و شبهه
غرفه وزنی اوزر نه جمعی شبهات کلور ضمتین ایله غرفات کی (و انقضاء

پرهیز و حذر ایتمکدر (معنی بودر که پس شول کیمسه که حلاله دلیل
واضحی اولمیان نسنه لردن اجتناب ایلیه یعنی انکله عمل ایتمه و تناول
و استعمالدن حذر ایلیه بوراده فن اتقاها دیمدی مع هذا ظاهر ایدی
بلکه مظهری مضمر برینه وضع ایدی اجتناب شبهاتک شاتی تعظیمدر
اوتوری انکچون ورعده اهتمام ایتدیلر و پرهیزده غایة الغایاته ایرنجه
کتدیلر * استبراء لدینه و عرضنه * سین مبالغه ایچوندن تکمیل قرآنده
کلور (و من کان غنیاً فلیسفهف) یعنی استعفف عفا دن ابلغدر کویا
زیاده برآه ته طالبدر زیاده عفته طالب اولان کی (استبراء مهموزدر
انکچون تخفیف اولماز بلکه محل وقفده تخفیف اولور (و عرض الرجل
جانبه الذی یصونه) بوراده عرضی دین اوزر نه عطف ایتدی زیرا
انسانه نهمت یا شرع و یا عرف یورندندر که (اتقوا مواضع التهم
و جنبه ایکسندن دخی پرهیز لازمدر و وارد اولمشدر که (عرض
المؤمن کدمه) یعنی مؤمنک عرضنه نشین و عیب و بره جک معامله ایتمک
سفک دمی کییدر (پس دیمک اولور که اولیه متقی کیمسه دینک ذم
شرعیدن و عرضک ذم عرفیدن برآه ت و تراختنی طلب ایلدی زیرا
جهت شرعده اهل مساهله اولان کیمسه لابد دین یورندن مدخول
اولدیفی کی لسان عامه دن دخی خلاص اولماز و احیاده کلور که
استبراء دین و ورع اودر که مالکی معلوم اولمیان امواله و یا ظلمه بنا
اولنان ربط و مدارس و قناطر دن حذر ایلیه و لکن شیخ شهاب الدین
السهروردی وزین الدین الخوافی و محمد بن ادریس التنجواتی و امثالی
دیمشدر که مال ولادن بنس اولنان مدارس و خانقاهانده اهل اراده
و غیر یلره سکون لایسدر مدارس سمرقند و بخارا و خوارزم و هراة
وطوس و امثالی ملوک و سلاطین بنالری ایکن نیجه صالحلر و مؤلفلر
ساکن اولمشدر بس سائرلر بطریق الاولی در و ظاهر انسان صلاح
اوزر نه اولحق حسن ظن ایدوب صلح سنی قول و بناسنه دخول
لایسدر خصوصاً که صلات سلاطینی قبول ایتمک واجبدر و الامبايعه
سندن خارج و اهل بدعت اولمق لازم کلور و کیمسه نک مالنده حرام

اولسه انكاه معامله بي ترك ايتك ورعدرواكر جله مالي حرام
ايسه انكاه معامله دخی حرامدر ولحم ارنب حلالدر و لكن امام
جعفر صادق رضي الله عنه اني اكل ايتك مشدر پس حال سلوكده
ورعدده تدقيق ايدلر مختلف فيه دن تورع ايدر نر * ومن وقع
في الشبهات * وشول كيمسه كه شبهاته دوشه يعني اني
عادت وانكاه عمل ايلوب تقواده مسامحه ايده * وقع في الحرام *
حرامه وقوع صددينه اولور و حرامله عمله مقاربه بولور زير احرامك
حریمی حوالنده يعني دائره سي چوره سنده در و شبانددر كه برنسنه
اشترا ايدوب ثمنی زمينده مقرر اولدقدن صكره مال حرامدن دفع ايده
اكر چه فتواده مرخصدر و لكن (التقوى فوق امر الفتوى) و اكر
مال حرامه اشارت ايدوب شوا فقه ايله شو ثوبي و پرديسه اول ثوبله نماز
فلقي صحيح اولماز زير انجس حكمنده اولور طهارت ثوب ايسه شروط
صلاتنددر و على تقدير الصحة ثواب اولماز پس سائر كراهتله تأديه اولنان
صاوات كي اعاده سي لازم كلور تكيم حديثه كلور كه ايكي كيمس دنك
نمازي باشي تجاوز اينز يري عبدابق و يري دخی ناشزه زير ايديمسدر در كه
عدم قبولدن عدم صحت لازم كلز پس نماز لري صحيح ايسه دخی بي
ثوابدر (واشبا هده كلور كه ثوابه صحت عبادت شرط دكلدر بلكه
نيتي اوزرنه مناب اولور نعمد ايتز سه مثلا كندني طهارت اوزرنه ظن
ايلوب بلا وضوء نماز قلسه مثايدر انتهى فاما غصب ايتدوي
مالك صدقه سنده ثواب يوقدر زير مال غير اولديغي متعقددر پس
بويله يره نيت كار ايتزو و بر كيمسه خاه سنده برنسنه بولوب كندنيك
وياغيرينك اولديغي متيقن اولسه ه ورع اني ترك ايتكدر نتكيم جناب
نبوت صلى الله عليه وسلم عبادت خانه لرنده برخرما بواوب خرما
صدقدن يعني زكاتدن اولقدن خوف ايدرم بيورديلر (و برزكاه
قيوني سائر اعنامه مخاطبه ايتكاه امام ابو حنيفه و قاه الله كل خيفه
يدي سند تورعا اكل لحم ايتديلر پس بولديغي نسنه غيرك اولديغي
صورته اجتنابي بطريق الاولى در و كاه اولور كه نعلده مبادله واقع

اولور چونكه غيرك اولديغي متيقن در تلبس ايتك كركدر مكر كه
ضرورت قويه اوله و على هذا بو مقامك فرو عنه نهايت يوقدر
* كارايي رعي حول الحمى يوشك ان يرتع فيه * رعي فقهله اصلنده
حفظ حيواندر ياغدا لله كه حافظ حياتدر و يادشمني انك اوزرندن دفعله
(مرعي موضع رعيدر كه عجم چراگاه دير صكره حفظ و سياست معناسنده
استعمل اولندي يعني اكر كندني نفسني و اكر غيري بي سانس اولانه
راعي ديرلر تكيم حديثه كلور (كلكم راع و كلكم مسؤل عن رعيته)
و بو جهتن دن عامه به رعيته ديرلر زير اواليلر و ضابطلر كه خواص ناسدر
انلك سانسلري و راعيلري در كويا حيوان كودر و اونلادر كي انلري
شرعله و عرفله محافظه ايدرلر تاكه تعدی واقع اوليه اكر ظلم نفسله
واكر ظلم غيرله (رعي حال و يا صفتدر زير راعي معناده نكره كي در
ولقد امر على الليم يسني كي (حول برنسنه چوره سي و جاني در كه اكا
تحويل ايتك نمكنددر) وحي الى وزني اوزرنه حايه اولنان و ناس اندن
منوع اولان نسنه در يقسال كلاه حي اي محمي اصلي بودر كه ملوك
عرب كندني ماشيلر بچون بعض مراعي حايه ايدرلر و اكا داخل اولان
اجنبي بي عقوبتله تهديد ايلر لردى ممالك عثمانيه ده بلكك چايرار كي
و حديثه كلور لاحي الا لله و رسوله يعني بو مقوله حايه الله و رسوله
مخصوصدر كه الله تعالى حرم مكه بي و رسول الله حرم مدينه بي تحريم
ايتكدر زير ان الارض لله و فقه ارض و ملك في الحقيقه الله تعالى
نكردر كه مراد ايتدوي عبيد اكا وارث قبلور پس انسان ملكي اولبيان
فقلبا ضبط ايدوب خلقي اورادن منع ايتك مشروع دكلدر و ميرى
تعبير اولنان اراضى ملوكك فتح ايتدوي برلر اولغله كندني ملكلريد
و توارث دخی اولنور مكر كه وقف و يا آخره نملك ايده لر بو صورتده
ملكلرندن خارج اولور (يوشك شين مجسه نك كسريله افعال
مقاربه دندر يسرع و يقرب معناسنده زير و شيك دن مشتهقدر يسرع
الى الشئ معناسنده ماضيسي اوشك در فتح شيله اودع بودع كي
(يرتع يلعب و زني اوزرنه مصدري رتع و رتوعدر كه اصلنده اكل

بها نمدر صکره اکل و شربده تفسط معناسنه استعمال اولندی (قال
فی القاموس رتع کمنع رتعا ورتوعا ورتاعا اکل و شرب ماشاء فی خصب
وسعة او هو الاکل والشرب رغدا فی الریف او بشره وفلان یرتع ای
مخصب لا یعدم شیا یرده انتهى فیه ضمیری حایه کیدر (بعدذا
معنای مذکور معقول و خفی اولغله محسوسله ضرب مثل ایلدی ناکه
واضح اولوب هر کس انکله عامل اوله پس بونده اخذ شبهه ایدیه فی
رایعیه و محارمی حایه و شبهاتی حانک حوله تشبیه ایلدی و لکن
جانب مشبهه وقوع و جانب مشبهه بوشک یعنی ایشا کله که سرعت
ایتمکدر تعبیرنده نکند بودر که بر کیمسه تعاطی شبهات ایلده مصادفه
حرام ایدر کر کسه قصدا یتسون زیر اتمیده تقصیری سببیه آثم
اولور و یا خود تسامحه معناد اولوب شبهه به جسارت و بعده اندن اعظم
واغلظنه جرأت ایدر و آخر حرامه واقع اولور تکیم دیرلر (المعاصی
نسوق الی الکفر) و یا خود مقاربه و قوی تحقیقندن اوتوری در تکیم
دیرلر (من اتبع هواه فقد هلك) و سری بودر که جای ملوک محسوسدر که
هر ذوبصر اولان اندن احتراز ایدر جای حق ایسه معقولدر که انی
ذوالبصیره اولان ادراک ایلر و معنی بودر که انک حالی دوه و امثالی نسنه
رعی ایدیه نک حالی کیدر که غیرک محمی سی اولان نسنه نک چوره سنده
رعی ایدر قریب اولور که اول مرعای محمی به دخول ایدوب انده رتع
ورعی ایلده بوصورنده تعدی ایتکله معافیه اولور * الاوان اکل ملک
حی * الاحرف استفتاحدر که کلام انکله فتح اولور تشبیه ایچون
اعلم کله سی کی تا که مخاطب مابعدنی عظم موقعی اولغله اصفا و حفظه
منتهی اوله و دیمشدر که الاتحقیق افاده ایدر زیر اهرزه استفهامیه
لادن ترکیب ایتشدر همره استفهام ایسه حرف نفی اوزر یتد داخل
اولسه تحقیق افاده ایدر الایعلم کی که معناسی ملزمی یعنی تلمک یوقدر
بلکه یلور دیمکدر اما لفظی دخی الا کی در لکن الادیه مابعدی قطعاً
ان مکسوره و اماده فتح و کسر جائزدر (ملک کسر لامله مالکین ایلغدر
زیرا مالک صاحب الملك در کسرله که شری و یا هبه و یا ارثله اولان

متصرفدر ملک ایسه صاحب الملكدر ضمه که تصرفی
بطریق الاستیلاء والتسلط اولغله دخی شاملدر قال تعالی (ولله
ملك السموات والارض) یعنی اجرام علویه و سفلیه نک امر ونهی
و تسخیرله تصرف و سلطنتی الله تعالی نکدر (بعدذا وان ده و او
ابتدادر که نجاه اکا و او استیفاف دیر که مابعدنک ماقبلندن انقطاعنه
دلالت ایدر زیر او استیفاف مسبوق بالکلام اولدینی برده بطریق
الاولی در و بعضیلر الای انیه وان بی احقق ایله تاویل ایلوب عطف
الجله علی الجملة ایلشدر و بعضیلر مقامه مناسب اولان محذوفه
معطوف قلمشدر و لکن اولکی اولادر و معنی بودر که اکاه اولوکن که
تحقیق یاولو عربیدن و عبریدن هر پادشاه ایچون خلقندن حایه ایدوب
اکا داخل اولانه وعید و تهدید ایتد کلمی مراعی و مواضعی وارد تکیم
اهل جاهلیتده شایعدر * الاوان حی الله محارمه * محارم محرک
جمیدر تشدیدله مکلف وزنی اوزرنه (و محرم مسکن وزنی اوزرنه موضع
حرمتدر که نامحرک ضدیدر) یعنی منتهیه اولوکن که الله تعالی نک حایه
ایلیوب وقوعندن دکل بلکه قریندن بله نهی و تخویف ایلدوکی نسنه
معاصیدر که تحریم ایلشدر جنایت علی النفس و عرض و مال و قتل
وزنی و سرقه و اکل مال بالباطل و قذف و خمر و کذب و غیبت و نیمه
و امثالی کی چونکه جای ملکندن احتراز اولغله خوف عقابنددر پس
جای حقندن حذر اولغله او جیدر زیر عقابی عظیم و بطشی شدیددر
(بوراده محارم مطابقة منهیات والتزاما مأمورات اوزرنه اطلاق اولور
زیرا نهی امری مستلزمدر و جانب حقه و وقوعندن تهدید قریبه دخی
شاملدر قال تعالی (تلك حدود الله فلا تقربوها) یعنی الله تعالی مواقعه دن
حذر دن اوتوری مقاربه دن نهی ابتدی قلیل مسکر کی که کثیره مؤدی در
ونفسی اوزرنه اعنی اولیا اصائمه تقبیل کی که جماعه داعیدر واجنبیه
ایله خلوت ایتک کی که شیطان انکله بله اولغله ملامسه به باعثدر و جدیده
کلور (لئن الله اسارق یسرق البیضة فیقطع یده) یعنی اگر بیضه دن
مراد بمرطه ایسه انک سرقه بیلله جمیع مذاهبده قطع ید لازم کلز

پس مراد اقتضا اینست که سرقت ایتک موجب قطع اولان
 سنه بی سرقتی تدرج ایدر دیکدر که نهیه سذر بعد دیرل تکیم صیتک
 ابویخی صبی به الباس حر بردن نهی اواندیلرز برا صبی حال بلوغه دیک
 انکه تعود ایدیک بعد البلوغ ایسنه مؤدی اولور شرب خمر مفاسد
 کثیره مؤدی اولدیغی کی و تذکره قرطیده کلور که الله تعالی اون درهمی
 و عند بعض اهل العلم و جدرهمی و اندن دخی اقل سرقت ایله یمین مؤمنک
 قطعه ایجاب ایلدی پس دنیا ده حال بو اولیحق عذاب آخرتدن دخی
 حذر ایتک کر کدر (معلوم اوله که حدود الله دید کبری افعال مکلفین ده
 احکام نجسه در که وجوب و حظر و کراهت و ندب و اباحت در پس
 حرکت و یا سکونه تصرف اولان کیمسه واجب و محظور و مکروه
 و مندوب و مباحدن یعنی بونلرک برندن خالی اولان پس اگر فعلی واجب
 اولان یرده تصرف ترک اولورسه جانب تحدید اوانان حدی تعدی
 ایتک اولدی ترکی واجب اولان یرده فعل ایله تصرف کی بومقوله فعل
 و ترکله تعدی ایتک معصیتدر و اگر واجب عدم و جویخی و یا منهیست
 عدم حرمتی اعتقاد ایدر سه کفر در حتی نفس مباح سائر حدود کی
 احکام الهیه دن اولدیغنه اعتقاد ایتسه کفر لازم کلور اگر چه خصوص
 اوزرینه متعلق مباحی انکار ایتک کفر دیکدر (و مباحه امر سلطان
 لاحق اولسه واجب کی اوور تکیم امر مکروه دن نهی دخی اول
 مکروهی حرام درجه سنه ایصال ایدر زیرا الله تعالی اولوا الامر
 کندی منزله سنه تنزیل ایدوب اطاعتیله امر ایتدیک بوراده امری
 وجوب ایچوندر پس صلاة رغائب و براءت و قدر و امثال ایلدیلرینک
 و شرب دخان و نظائرندن نهیلرینک حکملری بوندن معلوم اولدی
 فاعلم ذلک * الاوان فی الجسد مضغه * یعنی حرام و شبهه دن تورع
 ایتک قلبک صلاحه میلی و عدم تورعی قلبک فجوزه نجاتی حسیله
 اولغین بومعنایه تنبیه ایدوب بیوردیکه معلومکز اولسونکه جسد
 انسانده بر لحم باره وارد که * اذ صلیت * فتح لامله و ضمله و لکن
 فتح افصدر تکیم قاموسده کلور صلی کنع و کرم یعنی منع بی تقدیمدن

فتح لامک اولوینی فهم اولور صلاح حالت مستقیمه نافه اوزرینه
 اولمدر ضدی فساد در که حال استقامتدن و منتفع به اولمقدن
 خروجدر و بعض کبار بیورمشلر در که صالحان اولور که علم و ایمانلرینه
 بوجه من الوجوه خلل داخل اولیه که عند الانبیاء مرعوب فیه
 اولان صلاح بودر چونکه انسانک حقیقی امکانده مقابله کوره
 تحصیل صلاحه دعا ایتک لازمدر زیرا حاله خلل دخول ایتک
 جائزدر بناء علی هذا یارب صالحلردن ایله دیمک شول کیمسه لکن
 عدادندن قبل که هیچ بر زمانده انلرک صلاحلرینه خلل دخول یتمشدر
 دیکدر پس صلاح امر خاتی ذاتی دیکدر انک ایچون خلل دخول
 ایدر و حضرت یوسفک علیه السلام (والحقی بالصالحین) دیدیک
 بومقامه اشارتدر بوخسه هضم نفس ایچون دیکدر تکیم بعض عمل
 عدم فهمدن وهم ایتشدر (و بومعنایه حدیث بودر که حق اول مضغه
 صلاح قبول ایتسه یعنی هدایت حق و عنایت رب مطلق ایله منشرح
 و علم و ایمان و اعتقاد پاک و نیت خیر ایله متصفه و خللدن برینه و بعیده
 اولسه * صلح الجسد کله * اعضاء بدنک جله سی دخی صلاح پذیر
 اولور اذن و عین و لسان و یدین و رجلین و بطن و فرج کیمکه بدی
 عضو در قلبه مکرز اولور که جنسک ابواب ثمانیه سی ذکر اولسان امور
 ثمانیه نک صلاحی مقابله سنده مفتوحه در و قلبده قوای باطنه دخی
 داخلدر و بعض کبار اعضایی قوی اوزرینه ترجیح ایتشدر زیرا اعضا
 وسائل علم و اسباب ادراکدر تکیم (من فقد حسا فقد علما) کا ناظر در
 احوال صلاح جسد و نظام ظاهر صلاح قلب و نظام باطنه
 تابعدر قوت شجر قوت اصله تابع اولدیغی کی و اول مضغه صورته
 هر چند صغیره ایتسه رتبه ده کیمه در زیرا مقصود اولان صورت
 صنوبریه دیکدر بلکه انده ابداع اوانان قوت لطیفه غریبه در
 تکیم نواة دخی صورته صغیره و حقیره در و لکن شجره مثله ای
 متضمندر که بوجهتدن عظیم القدر در صورت آدمیه دخی صورت
 عالم ایله بوسر مری اوزرینه در فافهم جدا * و اذافسدت * فتح

سندله و ضمه دخی روایت در قال فی القاموس فسد کنصر وعقد و کرم
یعنی کرم بی تأخیردن ضم سبک میر جو حیتی فهم او نور فسادک
معنای مرور ایتدی یعنی بطن اول مضغه ضلالتله منشرح و جهل
و کفر و اعتقاد خبیث و قصد شرله متصفه اولسه و خلادن خالی
اولسه و بوضلاح و فسادک تحقیق بناء اذا کله سیله تعبیر او اندی
تکیم قرأته کلور (ان الذین اتقوا اذا مسهم طائف من الشیطان
تذکروا) یعنی مس طائف مقرر در و لکن تذکر و ابصارله برتفع اولور
پس بالفعل صلاحه مصلحت و منفعت کثیره و بالفعل فسادده
مفسدت و مضرت و فیه وارد که صلاحه نبات و فسادده عدم
استقرار کر کدر زیر فساد اوزرینه استقرارده تخریب مملکت وجود
وارد بر وجهندندر که سیاسات شرعیه وضع اولمشدر تا که احوال
متضاده بی تعدیل ایله * فساد الجسد که * زیر آلتی منکرانده استعمال
ایتمش اولور یعنی اگر اندن ارادت صالحه صدور ایدرسه بدنی حرکت
صالحه و الا فاسده ایله تحریک ایلر تکیم جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
بر کیمسه بی نماز ایچنده صفا لیله عبث و یا تو بیله لعب ایدر کورد که
بیوردیلر که (او خضع قلبه لخشعت جوارحه) پس اول مضغه مملکت
وجودده ملک کیدر رعیتک صلاح و فسادی اکا تا بعدر دیرلر (اناس
علی دین ملوکهم و یا خود شول عین و بدن شول مزعه کیدر که اگر
عذب الماء اولورسه مزعه دخی کا کوره اولور و مالح اولدیغی صورت
دخی اکا قیاس اولنه و یا خود ارض و بدن نبات کیدر که یلد طیبک
نباتی طیب و خبیثک خبیثدر و عمل ردی خطب ردی یاز بل ایله طبخ
اولنان طعام کیدر که نمکین دکلدر و بومضغه بی تطهیر و اعمال صالحه
و احوال شریفه و تجلیات لطیفه به تهیته ایچون جناب نبوت اوج و یادرت
کره شرح صدر واقع او بحتی بر علفه سوداء اخراج و طرح او توب هذا
حظ الشیطان و مغر الشیطان دندلی و اول محل ماء زمزم ایله غسل
اولندی که شرف المیاء در (و مصلح مضغه اولان امور چوقدر تدبیر
قرآن و خلو خوف و قیام لیل و مناجات سحر به و محاسنه صلحا و تحریء

حلال و اجتناب شبهات کبی زیر شبهات قسوت قلب ابراث ایدر
حتی بعض اهل ورع بر کره بر چندینک مطهره سندن صوابچمن
اولدم قرق ککونه دک فسوقی دروغندن چقمیدی دیمشدر انلیچون
ابو یزید بسطامی و ابراهیم ادهم و امشالی قدس الله اسرارهم طریق
ورعده زحمتلر چکدیلر * الا وهی القلب * متذکر اولو کز که اول مضغه
موصوفه قلب دید کاریدر که عجم دل و زک یورک در و قلب صنوبری السکلی
بدانه در که صدرك ابرنده ایداع اولمشدر و محل روح حیوانی در که
روح حیسان حیوانی اجزاء جسمیه او رادن منشر اولور و اول
بر بخاردر که قلبده اولان دمک جراتندن خارج اولور و لطیفه انسانی
یعنی نفس ناطقه نک اکاتعلق وارد و نفس ناطقه جزئیة نفس کلبدر
مستفاددر و روح انسانی منغوخ انک باطنی در و کوکل دید کلری
فی الحقیقه صورت مضغه ده ایداع اولان قوت روحانیة غیبیه در و اهل
دل قوت مذکور ملک صاحبی در که اسم اعظمه مالک و ظهر در و اگر
بعض اسم به مالک ایسه اهل دل دیمزل و اهل دلک علامتی اودر که
انفس و آفاق بری برینه تطبیقه قادر اوله و اکا قلب دیدیلر حالدن حاله
تقلب ایتدوکی ایچون و سرعت خوارندن او توری فلک قره مقابل
کلمشدر که قر دور منازل ایتکده شمسدن سر یعدر قلبک دخی بکرمی
درت ساعتده یتیش یتک خواطر سریمه سی وارد اگر چه صاحب
القلب اکا اطلاعی یوقدر و بوسر عتده مناسبتدن او توری ابو البشر
آدمک علیه السلام روحانی فلک فرد متخیردر اگر چه فی الحقیقه
ارواح متخیر یوقدر و بعض کلمه یورمشیلر در که قلب دندلی زیر
بصور مختلفه و صفات مختلفه ده تقابلی وارد که اختلاف تجلیات
اوزرینه منبیر انکیچون (ان فی ذلک لذکری لمن کان له قلب و دندلی
عقل دندلی زیر عقل عقالددر که حتی صورت واحد ایله تفسیر ایدر
مقتضای کشف قلبی ایسه اطلاقدر (معلوم اوله که الله تعالی قلبی
عالم غیبدن و وجهی عالم شهادتن قیلوب وجه ایچون جهت قیامیه
استقلالی و قلب ایچون ککندی ذات یا کی قصدی تمین ایلندر

واقعال صلاتك افضل من سجده قلند در پس اگر سجده می کشف
بوزندن ایسه ابدی رفع رأس امتز وانفس و آفاقد صلاح کلی حاصل
او اور و اگر اهل حجاب و غفلت ایسه اندن انفس و آفاقد نظام
حاصل اولماز بلکه نسبتی سببیه فساد حاصل اولور اشته بوراند که
خلفه اهل عدل محض در زیر حاضر و ذاکر در غائب و ناسی دکل
سائر ایسه بویله دکل در (و سجده عبادت تکلیفیه در که انس و جنه
مخصوص در سائر اشیا بانک عبادتی ایسه ذاتیه در انک ایچون
مظهر خیر و شر و صلاح و فساد اولان انس و جنه در قاعده
* الحدیث السامع *

* الدین النصیحة * بوجه بی بطریق التا کید اوج کره تکرار
بیور مشر در تنکیم مشکاتدن منقول و کلام ابن ملاکده ثلث مراتب ایله
موصولدر و بوراده مضاف محذوفدر که عماد الدین و مدار الاسلام
دیمکدر تنکیم الحج عرفة دندلی عماد الحج و مداره معنایه نصیحت
نصحتدن اسعدر و نصاح کتاب وزنی اوزره ایلکدر ضبط و سلاک کبی
و منصفه کسرله اکنه در ابره و مخیطه کبی و ناصح خایطدر که اجزاء
توبی بریره جمع ایلوب قبض و یا جبه و یا سر اویل ایدر تا که منتفع به
اوله و بومعنا به اشارت ایدوب بلاغات زنجشیده کلور (ما منع قول
الناصح ان یروفت) (وهو الذی ینصح خروفت) بونده فعل ناصحی
فعل خایطه تشبیه واردر که خایطه نوجهله خلل توبی سد و اجزاسن
بریره جمع ایدر سه واعظ و ناصح دخی منصوص اهلک صلاحی تحریر ایدر
وینده اولان خروفتی اصلاح ایلر و به ضیاع نصیحت العسل صفتیه
من الشمع دن اخذ ایتشدر یعنی قولک غل و غشدن خلوصی عسلک
خلطیدن خلوصه تشبیه اولمشدر و دیمکدر در که نصیحت و صلاحدن
هر بری کلمه جامعه در که معانی شتایی مشتملدر زیر منافع و خیرات
دین و دنیا بونلرک مدلوللرنده در و دیمکدر در که ناصح فی دین الله
اولان کیمسه علم شر یعنی محتاجدر که علم شریعت احوال ناسی
متضمندر و عقل تام و فکر صحیح و رویت حسنه و ثانی و اعتدال مزاج

لازمدر بر کیمسه مقتضای زمان و مکان و احوال ناسی بطلسه جاهلدر
(پس ناصحه علم ترجیح لازمدر که تقابل امور واقع اولدقده فتنی
صورته عمل ایده چکن بله و گاه اولور که منصوص اهلک طبعنده مخالفت
و حاج اولوب نصیحت کار ایتوب بلکه سنک ارشاد ایتدیکن طریقک
غیریه هدول ایده چکنی بلکه اول باید اگا نصیحت ایتوب بلکه
طریق خلافه سوق ایتلودر تا که سکا غرض نفسانیسی واریسه سنک
خلافکه کار طوتوب خلاف بوزندن صورت وفاقه کله و لکن امر
عسیر اولغله ناصح اولان غایت آگاه و تفاوت احواله خبردار اولدقده
منتهمی کر کدر تا که کم کرده راهی من حیث لایمکنسب بوله کتوره اشته
بورادن مناصب دنیویه و اخروییه هر کسک عدم لیاقتی ظاهر اولدی
* قلنا لمن * بر دیدک که نصیحت کیمک ایچوندر یعنی نصیحت و ناصح
معلوم اولدی و لکن منصوص الهی بیان ایدیکز پس بولام بیان ایچون
ومن استفهامیه در که تقدیری النصیحة لمن و بالمن النصیحة دیمکدر
(لن الملك اليوم) کبی و بومقوله بیان بعد الابهام ابلغدر زیرا نفسده
علی الغفله هجومدن اوقعدر (ونون جمعدن مراد راوی حدیث اولان
تمیم داری و سائر حاضر بالجلس اولان اصحاب کرامدر رضی الله عنهم
ولکن سؤال حقیقه تمیمدن و حکما سائر لدخی مشترک اولغله تنکیم
جواب سؤاله اقبال و اصغاری اگا دالدر قول جمله به مضاف اولدی
* قال * رسول الله صلی الله علیه وسلم یسانده بیوردی یعنی سؤالدن
منع ایتدیلمر زیرا اجمال کلام ایتدیلمر سؤاله تحریک و پیانه توسل
ایچون ایدی پس ابتداء سؤال کبی اولدیکه انک اکثری منهیدر
انک ایچون وارد اولدیکه (ترکونی ما ترککنکم * الله * ای فی حق الله مراد
الله تعالی به ایماندر یعنی وجودی و جوب و جودنی و وحدتی و صفات
کالیه سنی تصدیقدر و امر ایتدیکی عملده اخلاص و احکامنده حکمتنه
یقین و تسلیم و حق الهی حق ناس اوزرینه تقدیم و نصرت دین قویم
و دعوت توحیدله تحریر مرضاف رب کریم و حریم حرمتشدن رب
و تألیف بین عباد الله و تبیین اسباب سعادت و ارشاد امت و امثال کبی

و بونده شفاعت دخی داخلدر یعنی چونکه عبد مسی دن عفو
و تجاوز ایتک مولای عظیمک شان قدیمی و عبادی دخی اول معنائله
تخلقه داعیدر بو جهندن یارب عبد کدن ایتدیکی اساتی عفو ایله
دیمک سن عفو و تجاوز له معروف مولاسن دیو مدح و ثناء الهی در
حق تعالی به ایسه مدحدن سوکلی نسنه یوقدر کویا بومعناده
مقام الهی به ناصح کی اولدی الحاصل الله تعالی دبنده نصب
ایتدیکی حدود شرعیة سیاسیة ایله مدوح اولدیغی کی که انکله
عملده مضار عبادی دفع وار در انکیچون عفو اولماس کذلک دار
آخرته عفو دخی بویله در زیر اوارده بخدور یوقدر سائر امور دنیوی و دهره
عفو افضلدر حتی (ولکم فی القصاص حبة) واقع اولمش ایکن
ولی دمدن عفو و یادیت ولادر کویا دیت شاکی به احسان کیدر که
اول احسان مقابل سنده سکوت ایدوب عند الله مطالبه حق ایتیه
(و تفاسیر و شروح احادیثه کاور که حق الله اوزر یشه اقامت حد
اونسه اول حد اکا کفارت اولوب آخرته انکله مؤاخذه اولماس زرا
ایکی عفو بت بربرده مجتمع اولماس و کر حق آدمی ایسه نحت مغفرت
و کفارتده داخل اولماز مثلا قصاص مقتول اولان کیمسه آخرته
مؤاخذه اولور زرا قلی تشفی اولیا ایچوندن پس مقدم قتل ایتدیکی
قتیلاک حق باقی قالور و دیوان فصل و جزاده تکرار مأخوذ اولور
زرا الله تعالی حکم و عدلدر که دعوی عبدی استماع ایدر و عبد
عفو ایتزسه اولدخی عفو ایتز والا ظلم لازم کلور تعالی الله عن ذلك
هلوا کیرا * و انکابه * مراد قرآندر بخصوصه یوخسه کتب معلویه به
شامل اولور و جهله دکدر تکیم بعض شراح وهم ایتدی تکیم
ما بعدی اکا دالدر فافهم جدا یعنی قرآنک کلام الله اولدوغنه اعتقاد
و محکمی ایله عمل و منشا بهی تسلیم ایده و تأویل سمنه کتیه بلکه تأویل
وادحاض حق ایچون جدال ایلینری منع ایده و جواب ویره و مانیستی
حفظ و معانیستی نشر ایله و مصحفک یوز یشه نظر ایدوب تلاوت
ایله که افضل عبادتدندر و حضرت عمر و یا عمن هر صباح

مصحفی الله آلوب هذا عهد ربی و منشور ربی پیورردی و لحن عرب
اوزر ینه قراءت ایدوب زیاده و نقصانندن حذر ایده و مصحفی مکان
عالیده وضع ایله و تعظیمده مبالغه ایده (محکیدر که جد سلاطین
عثمانیه اولان عثمان خان غازی برکیجه برکیجه به مهمان اولوب اوراده
دیوارده بر معلق مصحفه الی الصبح دیوان طورب تعظیمی سببیه
ایته می کون حاجی بکاش ولی به ملاقی اولوب سلطنت عظمی ایله
مبشر اولدی (و برکیجه قرآنله بتین سلطنتله بتزیمک قرآنی تحفیر
دکدر بلکه حکم قرآنی تنفیذایدن سلطاندر دیمکدر زرا قرآن کتاب
صامتدر که اتی سویلدن انسان کاملدر و کذلک احکام قرآنیسه
اوراقده مکتوبه در وانی لسانه کتورن علماء احکام و تنفیذایدن ملوک
عظامدر زرا امور سیاسیة انله مفوضدر و عامه ناس اهل عرفک
سطوتدن حذر ایدر لر الحاصل حضرت قرآن لسان حالله نه معنایی
استدعاء ایتدسه امت حقنده اول و جهله حرکت ایتک قرآنله نصحدر
* و رسوله * زمان نبویه نصح بودر که اگر اندن مقدما شرعا مقرر
اولان نسنه نک خلاقی ظهور ایدر سه یار رسول الله سزدن شوبله
برنسنه صادر اولدی دبه تا که اگر اول نسنه بی قصدله اشلش ایسه
حکم مشروع اولدیغی معلوم اوله اگر نسیانله صدور ایتدی ایسه
رجوع ایده تکیم بر رفته صلاة رباعیده ایکی رکعتده سلام و یر یچک
ذوالبدین دیر بر صحابی اقصررت الصلاة ام نسبت یار رسول الله دیدکده
اتمام صلاة ایلوب سهو ایچون ایکی سجده ایتدی (و بومقوله معنایه
نسخ رسول دیرل بو جهندن وحی جلی و خفی اولیان ماده ده
مشاوره ایله مأمور اولدی تا که اصحابی مقتضای نظر لری اوزره اکا
نصح ایدرل و بومقوله سانددر که غزوه بدرده صودن بعد محله نزول
ایدیچک و حیلله می نزول ایتدی کز یار رسول الله یوخسه رأیله می دندکده
رأیله دیو جواب و یر یچک انلر دخی ایتدی یار رسول الله یوراسی محل
نزول دکدر بلکه مناسب اولان فلان محلد دیو اسارت ایتدکدرنده
اورایه نهضت پیورلیدی و فائده عظیمه سی کورلیدی (بوسیدن بعض

مواد ده (اشيروا علی) دیو اصحابه خطاب ایدردی و حضرت عمر
رضی الله عنه اسارای بدزی قتل خصوصتده نصیح انجمن ایدی صکره
وحی الهی انک رأی اوزرینه نازل اولدی قانما رسول الله صلی الله
علیه وسلم دین اادن انتقاندن صکره بومقوله نصیح اولماز پس لای
اجلیه اخذ ایتک لازم کلور بوسورتده علماء امت و اتقیاء ملت
رسول الله ایله دینده مصلحت اولان نسیه نیک میاتی تألیف ایدر لر
خطاط تألیف اجزاء ثوب ابتدایی کی (الحاصل نصیح اودر که رسول
الله جانب حقیدن کنوردیکی احکامی تصدیق و دین و طریقتنه
سلوکی تحقیقندن صکره حق ایله قائم و نصرتشده دائم اوله یغنی
اعداسته معادات و احبابنه مواصلات و اهل بیتنه محبت و اهل اهواء
مسلکندن حذر ایله حتی صحابه دن معروف اولنلری انکار ایتک
کفر در دیو مضر حذر و امام سخاوی دیمشدر که صحبت صدیق
وسائر عشره مبشره تواترله معلوم انکار متواتر اینه کفر در (بعد قانما
نصیح رسول نصیح کتابدن تأخیر اولاندی زیر کتاب نازل و رسول
منزل علیه در و بردخی بودر که کتاب حقه متصلدر زیر اکلام نفسی در
پس بوابه کبسته نصیح غیر مخلوقه و رسوله و مابعدنه نصیح مخلوقه
نصیح در و نصیح رسوله نصیح ورثه رسول دخی داخلدر انکیچون
شیخک صاحبی مرید صادق و موافق کر کدر تا که بری بریله تظاهر
واحد هما آخر دن مقامه کوره منتصح اوله * ولائمة المسلمين * ائمه
امامک جمعدر بوراده مراد امامت کبرادر که سلطنتدر و خلافت
امامتدن خصوص مرتبه در یعنی هر امام اولان خلیفه اولماز زیر
خلیفه سیرت نبویه اوزرینه جاری اولان کیمسه در که انک افعالنده
اصلا ظلم بوقدر امیر و سلطان حالی اینه مخلوطدر اگر چه بوانتده
ملوکدن مرتبه خلافتیه قریب کیمسه لر کلشدر ملوک د مشقبه دن
نور الدین زکی و ملک صالح کی که بوابه کبسی اهل الله دن معدوددر
و منصب امام واجبدر زیر امور دین و دنیا ک نظامی کامنوطدر و اکا
مبایعه دخی واجبدر والا مبتدع اولور (وامامک معصوم اولسی

شرط د کلدر والا سجده سهو و مشروع اولمازدی و حدیثده کلور
(صلو خلف کل بر وفاجر) و ایام خلفاده کنیدیلمی امامت و خطابت
ایدر لردی و بومقوله خلفاء عباسیه نیک بکر مخپسی راضی بالله محمد
کلیجه مستر اولدی صکره راضی امامت و خطابت نیچون نائب تعیین
ایلبوب الی الان اول حال اوزرینه قالدی راضی نیک جلوسنی اوچبوز
یکرمی ایکی تاریخشده در (بعد ذاملوك و سلاطین رسول اللهک
صلی الله علیه وسلم ظاهرده و خلفا و اقطاب باطنده وارث لردی که ایکبسی
دخی اسم اعظمک تحشده در چونکه ملوک مصالح عبادله قائمدر
لاجرم معروفده انلره اطاعت و عند الغنله ایفاظ و تنبیه لازمدر زیرا
عصمت شرط اولیچق خطایتم و هوایینه تابع اولق شانلرنددر
پس انلرک مجلسلرینه داخل اولان علمایه واجبدر که عباد لله
فائده او اولان وجهله فتوی ویره لر تا که نظام عالم حاصل اوله یوخسه
مفتی ماجن اولمالر و لا آخرتده مسئول اولورلر (وشولکه رجال الدوله
ملهمون دیرلر نحری حق ایدنلره و قایلری آگاه اولنلره کوره در زمانه ده
ار باب ارادتدن معدود اولنلر بله الهامدن محروملردر فکبف که غیر یلر
پس ملائکه نیک الهامده قصورری بوقدر ولکن قاصر اولان محلددر که
قلیدر زیر محب ظمانیه ایله محتجبددر (وسلطان اوزرینه خروج ایتک
منهیددر زیرا مقاسد کثیره سی واردر بلکه لازم اولان شرعه
و عرفله اراستی اصلاح و تألیفدر و نقض مبایعه ایتیه و الاید عتده دخول
لازم کلور و جهاد اقتضایدر سه تحت للواستنده بوانه اگر نفیر عام اینه
والادعایه مشغول اوله (و فضیل ابن عیاض بیورمشدر که اگر بردعوت
مستجابیه قادر اولسم سلطانه صرف ایدردم زیر سلطان قلب عالمدر که
انک صلاحیه جمیع اجزاء عالم صلاح قبول ایدر و سب سلطان منهیددر
زیرا ظل الله در که خلق انک سایه سنده آسوده در و سلطان عدل
ایدر سه هم کنندنه و هم سکافائده سی اولور و اگر ظلم ایدر سه کنندنه
ضرری و سکافائده سی اولور که سن اول ظلمه صبرله مأجور اولور سن
و مقام شکر و مقام صبرک عهده سندن کلور سن ولکن عسل حال

کر کند که عامل اوله سن پس سلطانک دکه بر قصورینه نظر اولماز
 علما کی مکر که منکر اولیا اوله زبیر اولیا وسائل حقدر و هر کس طلب
 وسیله ایله ما مورد قال تعالی (وابتغوا الیه الوسیلة) و ملوک زباده افساد
 ایدن ایکی نسنه در که بری اهل انکارک و بری دخی ملاحده نک
 دخولیدر که بوا عصارده یومقوله امور مضر مجهول مطلق قالمشدر
 انکیچون داخل و خارج بلور سزدر بوجهندن اختلال دخی کالنده در
 بوجهندن ملوک لاید در که علماء عاملیندن اوله زبیر خود ظاهر
 و باطنندن خبردار اولنر ایله بحالسه ایدر و الا منصور اولمز زبیر
 نصایحک اعظمی بودر فلیعل به العالمون * و عانتهم * عامه خاصه نک
 مقابلیدر زبیرا شهر ایچنده عموم و شموللری وارد و ضمیر مسلمینه
 راجعدر که واعامة المسلمین و المؤمنین دیمکدر و لکن بورادن لام طی
 اولندی زیراعامه خاصه به تابعلدر انکیچون قرآنده کلور (اطیعوا الله
 واطیعوا الرسول واولی الامر منکم) یعنی واطیعوا ولی الامر دیوا واولا
 الامر کوره لفظ اطاعت تکرار اولندی زیراولا الامر اتباع رسولدر که
 انلر اطاعت ایتک اطاعت رسولده داخلدر شول جهندن در که رسول
 اطاعتده مستقلدر تنکیم قرآنده کک اور (وما اناکم الرسول فخذوه
 ومانهاکم عنه فانتهوا) یعنی رسول خلیفه حق اولدیغی جهندن جانب
 حقندن امر ونهی اولدیغی ماده ده امر ونهی ایسه همان امر ونهی
 حقدر زیرا نفسندن فانی وحقله باقیلدر اولا امر ایسه بویله کلدردر
 بلکه انلر شریعت محمدیه به تابعلدر واولی الامر اول شرف
 بسدر که الله تعالی انلری کندی ذاتی ورسولی منزله سنه تنزیل ایدوب
 اطاعتله امر ایتشددر انکیچون نافله به مقارن اولان امرلری واجب
 اولور و انکله عامل اولان اجر واجب یولور قافهم جدا (واعامة مسلمینه
 نصیحت بودر که دین و دنیا ده ضرر اولمیان وجهله شارت ایله اکر
 دین و دنیا ضرری مجتمع اولور سه چاره وارایسه اکر کسن دخی دفع ایله
 و الا ضرر دنیایی ترجیح ایدوب دینی محافظه ایدر و حدیثده کلور
 (واذا اردت بعابک فتنه فاقبضنی الیک غیر مفتون) یعنی مطبقافتنه به

دوشمک امر مشکدر و لکن فتنه دین اشد در انکیچون موتی اختیار
 ایدوب فتنه دینی اخته یار ایتمک کر کندر (والخاصل بقدر الطاقه جلب
 منفعت و دفع مضرتله مقید اوله و امر بالمعروف و نهی عن المنکر دن
 خالی اولیه و لکن محله کوره احساب ایله اصغر ایتدوکی معامله بی
 اکا بره ایتیه بلکه انلری رفقه ارشاد ایدر و ستر عورات و سد فقر
 و حاجات و توقیر کبیر و شفقت صغیرله متخلق اوله و نجبت و کراحت
 ایتدوکی اموره خلقی کندی نفسی حکمنده طوته زیر (خلقکم من نفس
 واحدة) موجبجه جمله ناس اخواندر که بریدر و بر مادر دن خلق
 اولمشلدر (و تعاونوا علی البر و التقوی) و فقیحه اخوانله نظاهر
 لازمدر زیر مؤمن بری برینه بنیان کیدر که بری برینی شد و ربط
 ایدر و نصیحت نجائنه مؤدی اوله حق ماده ده ایسه تنهاده نصح ایله
 یو خسه علی ملاء الناس تفریع و تفضیح ایتیه (بعد ذانصح عامه
 اهل اسلامه اضافت اولمشدیغی اسلامک شرفندن اوتوریدر و الا
 نصیحت عین دین اولمائه عموم اوزر یسه در پس انک منفعتی جمیع اجزاء
 عالمه ساری کر کندر مثلاملت اسلام اوزرینه اولمیان کیمه بی سفساف
 اخلاقده کورسه معالی اموره ارشاد ایله بلکه اول معالی اموره
 انصافی انک سبب اسلامی اوله زیرا اوصاف جمله حقایق ذاته جذب
 ایدر و بر حیوانی عطشان کورسه طریق آبه سوق ایدر و حدیثده
 کلور (فی کل ذات کبد حری و فی رویه رطبه اجر) حرری
 فعلی وزنی اوزره حرانک تأثیری در حره دنکه حرارت معناسنه در
 بو حدیثک ظاهری جمیع حیواناته شاملدر و بعضی عام مخصوصدر
 دیو کلابی اخراج ایتشددر و اکثر علما انک اوزرینه در قتل کلاب ایله
 امر منسوخر تنکیم حیوة الحیوانده مصر حدر پس اطعام و سق
 کلب لا بأسدر و نیجه اهل الله دن صادر اولمشدر پس اکا بره اتباع ایتک
 اولادر و بوندن ظاهر اولدیکه (اکرموا الخیر) انی مانع کلدر کر که
 کلبک اعابی نجس اولسون و بزه طرق شتادن صحیحی الهام اولمشدر که
 بیانی غیری کتمزده در و بزم بعض تلامذه مزبوم مسئله نک خلافتنه اولوب

خلق اطعام و سق کلبدن منع ایتدیکچون آخر استسقادن هلاک اولدی
(و دیمش لر در که التزام نصیح ایدہ نك دوستی آزا اولور زیرا اکثر خلق
هوایینه تابعلردر انکیچون حدیثه کلور (ماترك الحق لعمرم صدیق)
یعنی اجراء حق ایتك حضرت عمره رضی الله عنه دوست آبقومدی
زیرا حضرت عمرک شریفه زباده شدنی وارایدی و رسول الله
صلی الله علیه وسلم مدینه ده آتی محاسب ایتشدی و بدنده برسوطله
خلق تأدیب ایلر و حکم عداله قائم اولوردی و لکن محاسبه اخلاص
نام اولیجق حالی رباکارلردن اهور اولور زیرا اهل صدق و خلوص
بالکلبه بغیض ناس اولماز

* الحدیث الثامن *

* امرت * مأمور اولدم یعنی حق تعالی امر ایلدی بکازیرا حقندن
خلفه رسالتی حقك آمر و کندیك مأمور اولما سن اقتضا
ایدر پس آمرده جهالت بو قدر بلکه متعیندر و كذلك اصحابدن
امرنا و یا خود نهینا صادر اولدیغی آمر و ناهینك رسول الله صلی الله
علیه وسلم اولما سن مقتضی در زیرا رسول الله حقه تابع اولدیغی
کسی اصحاب دخی رسول الله تابعلردر و زمان رسالتده
حقندن بلا واسطه اخذ شرایع ایتك بمنوعدر که رسالت رسولی
متاقدیر فاما زمان رسالتد نصکره خلیفه مقوله سی اولانه بلا واسطه
اخذ عن الله ممکندر زیرا اول وقتده خلیفه نك اخذ ایتدوی شرع
جدید دکلدر بلکه شرع مقرر مقدمک لطائف و معارفیدر اکایسه
منع بو قدر زیرا قرآنك حقایق بی نهایت در که هر یکاشقه حالته کوره
منکشف اولمقده دراشته ابو یزید بسطامی نك قدس سره بکا قرآن
بنامه نازل اولدی دیدوی بو بایدندر اگر چه قرآنندن والهامدن
بی خبر اوللر فیضی استبعاد و رحمت واسعه بی تضبیق ایلرل و ارباب
مکاشفه نك اخبرنی ربی و غیری مقالات سنیه لری حقنه مالا یعنی
سو یلرل (اولئك الذين اعنهم) ای طردهم عن بابه و حججهم عن لطیف
خطایه * ان اقاتل الناس * بونك تقدیری امرنی ربی بان اقاتل الناس

دیمکدر که آمر الله تعالی و مأمور رسول الله و مأمور به مقاتله در نیکم
قرآنده کلور (کلام ایقضا ما امره) امره الله به مقاتله محاربه قتل
روحی جسد دن ازاله در لکن اکامباشراولانك فعلی حسبیه قتل
وفوت حیات اعتبار یله موت دیرلر بوراده ناسدن مراد اصناف ناسدر عبده
اوثان اولسون غیر یلر اولسون زیرا عموم رسالتك حکمی بودر قال تعالی
(قل یا ایها الناس انی رسول الله الیکم جمیعا) و آشفه ده ذکر اولسان
اوچ نسنه که شهادت توحید و اقامت صلاة و ابتداء زکاتدر بونلرک
مجموعی مقاتله به غایت اولمغه ص الحذر زیرا عبده اوثان که اهل شرکدر
شهادت توحید ایتلرل و اهل کاب که یهود و نصارادر محمد رسول الله
دیمزلر و دیسه لر دخی عربیه مبعوث اولمق اوزره تأویل ایدرلر
و صلاتلری و زکاتلری شرع جدیدک کیفیتی اوزرینه دکلدر
بلکه نبوتی تصدیق ایتدکلری کبی صلاة و زکاتی دخی انکار ایتدیلر
انکیچون زمان خلفاده تارک صلاة و تارک زکاة اوللرله مقاتله ایتدیلر
زیرا شرعه قطعی اولان نسنه بی انکار ایتك کفر صریحدر حتی فقها
دیمش لر در که بر کیمسه متعمد ایتک صلاة ایدوب قضا دخی نیت ایتسه و عقاب
الهی دن خوف ایلسه کافر اولور زیرا من عذاب الله کفر در و سایر امور
شرعی ضروری ده تکاسل و نهان دخی بویه در قال تعالی (ان الذين
آمنوا ثم كفروا ثم آمنوا ثم كفروا هم ازادوا کفرالم یکن الله لیغفر لهم)
یعنی شول کیمسه دن که کفر و ایمان متکرر اوله انک عندنده ایمان اهور
وادون اشیا اولور بوسیددن شرط مغفرت بولماز پس فروع ایمانده دخی
مبالات ایتوب مستهزی کبی اولان کیمسه نك حالی کفر و عدم مغفرتدر
کویا جناب رسالت لسانندن دیمک اولور که هر کیم بنم جانب حقندن
کتور دیکیم اصول و فروع دینه انقیاد ایتسه و خصوصاً عماد الدین
اولان صلاة و قنطرة الاسلام اولان زکاتی انکار و یا خود اقامت
و ایتساننده نهان اوزره اولوب طریق قبول و عمل کیمسه مقاتله به
سزا اولور (فأذنوا بحرب من الله ورسوله) خطباتی تحته کلور
(و دیمش لر در که طائفه جن بومقاتله ده داخل دکلدر مع هذا ناس

لفظی آمده دخی شاملدر تنکیم صحاح جوهریده وقاموسده کلور الناس
 يكون من الانس والجن لانه يقال ناس فحرك وانا ناسه حركه ورسالت
 عامه در زیر مقالتله جن مروی دکلدر بلکه انلردن نیجه جماعت
 جن نصیبین وامثالی کی توحیده دعوت اوانوب ایمان کتور مشائ
 واحکام فرعیه بی دخی قبول ایملر وقبول ایمنلر منظرین دن اولوب
 الی یوم القیام شیطنتلری اوزرینه قالملر در زیر انلر اجسام لطیفه
 هوایه غیر محسوسه در که مقالتله یه صالح دکلدر در اگر چه شهاب
 انلری اهلاک وافساد ایتدیکی کی نیجه ادعیه مؤثره دخی وجودلرند
 کار کر اولور ولکن انلردن مؤمن اولملر غزوه بدرده مشرکارلرله
 محاربه ایتملر در که یتش عدد جنیدر وحالا اوراده مقالملری وارد
 * حتی یقولوا لا اله الا الله وان محمدا رسول الله * بعض روایاتده (محمد
 رسول الله) مطویدر زیر اوجوب مقارنتک شهرتی اولقله احد قرنی
 ذکرله آخر دن اکتفا اولملدر اکل وشرب کی که اکل اوزرینه
 اقتصار اولملدیغی برده شرب اکا نابعدر وحر وبرد وامثالی دخی
 بویله در که امور اضافیه حالی بودر رسول ایسه حقه مضافدر کرک
 صوره رسول الله کی وکرک معنی که خلیفه حقدر پس رسولک حقه
 اضافتی وکیل مطلقک سلطانه اضافتی کییدر که صورت حقیقتدن
 منفک دکلدر بلکه صورت حقیقتک آینه سیدر وقول کلامک
 غیریده دخی مستعملدر قال بیده ای اخذه وقال برجله ای مشی دیمک
 اولور بوراده قول شها دندن اعذر اگر چه شهادت اشرفدر زیر
 آخر حدیث عمومه دالدر وظاهر اولان بودر که حدیث شریف عام
 مخصوصدر زیر ملاحظه اولمدره وقبول جزیه ایدنلردن سیف
 مرفوعدر ویاخود بومعنی وضع جزیه دن مقدمدر ولکن واضح
 اولان اولکیدر زیر آیات جهاد مدیه در وجزیه دخی مدینه ده
 وضع اولملدر تنکیم آخر نزول ایدن سوره توبه ده کلور (حتی یعطوا
 الجزیه عن یدوهم صاغرون) پس حدیث مذکور امته الی یوم القیام
 جهادک وجزیه نک بقیاسنه تنبهدر انکیچون مرض انقصاللرند

بشد نصکره جزیره عربده مشرک قومایوب اخراج ایده سزدیو
 توصیه بیوردیلر وابتداده صورت اطلاقه انتهاده اولان حاله رمز
 ایلدیلر زیر زمان مهدی وعبساده اسلامدن غیر بیسی مسلم اولسه
 کرکدر بس ابتداده اولان وضع جزیه جزاء کفر وتذلیل کفار
 وتعظیم واعانت مسلمین انکیچوندر یوخسه رضا وایضاً کفر انکیچون
 دکلدر آخر زمانده ایسه معنای مذکور ملحوظ دکلدر بلکه آخر
 اوله رد اوانوب امت واحده قلنسه کرکدر وشولکه حدیثده کلور
 (بدأ الاسلام غریبا وسیمود غریبا) بومعنی اواخر زمانده قبل خروج
 المهدی وزول عبساده حاصلدر وحالاتک مقدماتی واقع اولمدره در
 زیر یواظندن قطع نظر ظواهره اختلال عظیم کلشدر والی الله
 المستکی وقول لفظنده ایکی نسیمیه اشارت واردر (اولکبسی بودر که
 ایمان تصدیق قلبدر که امر باطندر وامر باطنه الله تعالی مطلعدر
 انجی مکر که حق تعالی دن برکیمسه به کشف وتعریف واقع اوله
 پس دخول باطن وشق قلب ممکن اولمدریفندن ترجان قلب اولان
 لسانک اقرار یله اکتفا اولندی تا که بواقرارله احکام ظاهره اسلامیه بی
 اجرا ایتک ممکن اوله واقرارک معمول به اولدیغی حسن ظنه بناء در
 زیر دیمشملدر در که کل اناه یتزشیح بما فیله (وایکنجبسی بودر که بونده
 ایمان تقلیدینک صحتیه اشارت واردر اگر چه ترک استدلاله آثم اولور
 یعنی تقلید که غیرک قولنی بلا دلیل قبول ایتکدر اصلده اصول
 واعتقاد باند صحیح اولایوب فروع وعملیاتده جائز اولق کورینوردی
 تنکیم اکثر متکلمین بوکا ذاهب اولملدر ولکن عند الحنفیه والظاهریه
 صحیحدر زیر رسول الله صلی الله علیه وسلم ایمان اعراب وصبیان
 ونسوان وعبید وامایی قبول ایلدی وتعالیم دایمل ایتدی وپوراده
 استدلال واجیدن مراد بای طریق کان اثر دن مؤثره ومصنوعدن
 صانع انتقالدر که بومعنی هراچی به حاصلدر یوخسه قاعده میرانیه
 اوزره ملا حظله صغری وکبری وترتیب مقدمات ایتک دکلدر که
 یونی شرط ایتک خطاه عظیمدر زیر هر کس انک عهدده سندن

بیرون اولی متعذر در (وعلیکم بدین الجائز) مضمونه مخالف در
پس بر کیمه بلاد مسلمانده نشأت ایدوب صنایع الهیدی مشاهده
ایتد که تسبیح ایلنه یعنی سبحان الله وقادر الله و یا بوسیافده معرفته
دال اولور و تعظیمی اشعار ایدر کلمات سوباسه حد تقلیددن خارج
اولور انکیچون دیدیلر که خلاف شواهد جبالده واقطار ارضده
یوانانلرده در یو خسه دار اسلامده منشی اولوب سموات و ارضک
خلقهده تفکر ایدنلرده دکلدر که یونلرک ایمالری صحیح و نظری
درستدر و علم الیقین دید کلری دایلمدن حاصل اولان استقراره رسوخ
علمدر که دخل وشبه قبول ایتمز والا کاعلم دیمزل و کشف خیالی دخی علم
غیر راسخ کیدر که مزالی اقدامند و عین الیقین مشاهده و کشفدن
حاصل اولان قوت راسخه و هیئت قاره در و حق الیقین مشاهده
نه معنی ایچون مقصود ایلنه اول سری معرفتدر مثلاً موتی بیک علم
الیقین و ملائکه موتی مشاهده عین الیقین و ذوق موت حق الیقیندر
و کذلک مکه نام بلدهده کعبه تسمیه اولور بیت اولدوغن افواهدن
و کتبیدن اخذله بیک علم الیقین مکه به واروب اول بیتی هیئت
مخصوصه سی اوزره احساس ایتک عین الیقین و اول بیک حقه
مضاف اولوب سائر بیوتک مضاف اولدیفیک سر و سببی بیک که
ذات احدیه به ونیجه حقایق و حکمه نشان اولدو غیدر که حق
الیقیندر پس بو امرک اولی اعتقاد و تقلید و اندن نظر و استدلال
و اندن کشف و عیان و اندن مشهودک سر به وصولدر و توحید قوی
صورت توحید در صکه (لامعبود الا الله) و توحید فعلی حقیقت
توحید در که (لاموجود الا الله) در و قول ذلک وسیله سیدر قوت اصلی
اولدو غی کبی یعنی توحیدک حقیقی قوتدن فعله خارج اولغه قولله
ذکر کثیره محتاجدر و جهر ایتک الکی اسباب معینه سندندر زیرا
قول لفظ مرکبدر و لفظ جهر کلایدر پناه علی هذا توحیدده اصل
اولان مبتدی به کوزه جهر در ناکه نفس اصمنه اسماع ایده و منتهی به
کوره اخفادر تنکیم (خیر الذکر الخفی) اکا دالدر زیرا مبتدی

عالم صورتده در که عالم جهر در و منتهی عالم معناده در که عالم
اخفادر زیرا (کنت کنزاً مخفياً) مرتبه سیدر که عالم ذاتدر عالم صورت
ایلنه عالم اسماء و صفاتدر و ذات و اسماء و صفات میانده فاروق اولدیغی
ظاهر در * و یقیموا الصلاة * یقولوا اوزرینه معطوف و حتی فحشده
داخلدر و صلاة معراج معنوی اولدیغی جهتدن شرف عظیمه بناء
فروع ایچندن افران و تقدیم اولندی انکیچون نبوتک اون ایکچی سنه سنده
ایله معراجده مفروض اولدی و صلاتدن مقصود ذوق مکاشفه
و مشاهده در انکیچون قره امین قلتمشدر (و حدیثده کلور) (ارحنا بلال)
یعنی یا بلال اذان اوقیوب بعده اقامت یله که صلاته دخولله عالم
صورتک کدرندن خلاص اولوب صفاء خاطر بولالم و دیده لر من جلال
یاره کساده اولوب نور یله روشنا اولالم و بونده وسیله به ترغیب واردر
تنکیم حدیثده کلور (واسألك حبك وحب من يحبك وحب عمل
يقربني الى حبك) یعنی حب صلاة لازمدر زیرا وسیله مشاهده در
و علی هذا * ویؤتوا الزکوة * نفسی رذائلدن تزکیه ایتک اساس حال
اولغه سائر اوزرینه ترجیح اولدی و ایتاده طیب نفس و صدق
و خلوص و نیت و خوف و خشیت لازمدر قال الله تعالی (والذین
یؤتون ما آتوا وقله بهم و جله انهم الی ربهم راجعون) یعنی حقه
رجوعه یقینی اولان کیمه حقندن حیالیدر و اطیب مالتی طیب نفسله
تصدق ایدر بلکه کندی نفس فانیه سن دخی بذل ایدوب حقندن
وجود باقی ایله حیسات طیبه بولور پس بو حیاته وصوله دیک دم
شهواتی ازاله و نفسی مرده قیلمق کر کدر اگر چه موت احر که
مخالفت نفسدر زیاده صعبدر و زکاة هجرتک ایکچی سنه سنده
مفروض اولی دلالت ایدر صکه ایکیلک برلکه مبدل اولی
کر کدر اکا سبب اولان وجود مجازیدر * فاذا فعلوا ذلک *
پس حق ناس بو مذکور ایلنه یعنی اقرار و اقامت و ایتابی
تحصیل ایتدر و بعضیلر دیدیلر که مشاء الیهک بعضی قول ایکن
فعل اطلاق ایتک یا عا اسان اعتبار یله و یا اثبتی واحد اوزرینه تقلید

طریق بقیصه در (و فعل بر مؤثر جانبدن تأثیره بر کرک اوراده قصد
اولسون و کرک اولسون و کرک انساندن و یا حیواندن و یا جاددن
صادر اولسون پس صنع عملدن اخصد رزیرا اجاده فطرد و عمل
دخی فطردن اخصد رزیرا عمل قصده مقارن اولاندر و بوراده فعلی
ناسه اسناد ایلدی ز پر اعد محل کسب و اختیاردر * عمنه عوامنی دماء هم
وا والهم * قانلرینی و ماللرینی بنم تعرضدن عصمت و حفظ ایندیلر
یعنی اول تقدیر اوزرینه دملرینی بنم سبقم ایله مسفولک اولمقدن محفوظ
و ماللرینی و ذریت و نسوهرینی بنم عسکرم ایله نهیب و غارت اولمقدن
مصون قلدیلر (عصمت حفظ و منع و امساک و اعتصام استیصا کدر
و عصام کتاب و زنی اوزرینه مایعصم به در یعنی شول خطدر که
انکله فم قریه شد اولنور و عصمت انبیا و حفظ اولیا مشهور در که
صفاء جوهر و طهارت قلب و نورانیت روحدن ناشی معنالددر که
زیاده تیقظ و حضوری موجب اولغله مانع هفوات و صاحب هجوم
مخالقاتدر و حقیقتی امتناع بالغیردر انک ایچون دیشلردر که العصمة
لاتزیل المحنة عمننا الله وایاکم من سدل الحجاب والطرده عن الباب
(بعد ذام ذکر اولندی ز برار روح انسانی دمه نابعدر یعنی دمک سیلانی
ایله روح انسانینک بدندن علاقه سی منقطع اولور ز برار مملکت بالکلیه
خراب اولیحق بردخی عمارت قبول ایتمز بس روحک بدندن انقطاعی
والینک ولایتدن انعزالی کیددر که نشأه آخرده برکره دخی نصب
واقع اولسه کرک که بردخی انک ایچون عزل یوقدر (و مال انسانک
تملک ابتدکی درهم و دینار و ذهب و فضه و حیوان و ثیاب و سلاح
و امثالی نسنه لدر که انده رغبت و تصرف جاریدر بس تراب و نار
و مردم مقوله لری مال دکلدر و مال عین مضروب اولاندر و مال
دینلدی ز برار قلوب بالذات اکامبل ایدر که احتیاج اوزرینه مجبور ایدر
و مال شفیق روحدر نکیم قرآنده (و تثبیتامن انفسهم) اکادالدر چونکه
خلق مال و جانیه میل ایدر لاجرم بویکی نسنه یا قهرا و یا اختیارا
مسلوب اولمورد و طریق اختیار ممدوح اولغله از باب ارات اول بولی

طوتوت قطاع طریق ایله مسلوب اولمزدن اول مال و جانندن مسلخ
اولمزلردر و قطاع طریقندن مراد موانع و آفات و امراض و موتدر
والله السلام و منه السلام * الا بحق الاسلام * یعنی اسبابدن بر سبب ایله
انلره تعرض اتمم الاحق اسلامله تعرض ایدر زنی بعد الاحصان و کفر
بعد الایمان و قاتل بغیر حق ایسه فصاص و سارق ایسه تضمین مال
کی حق امر ثابت و واجب دیرلر که شرع انی تقریر ایتش اوله و حق الله
اودر که خلق اوزرینه واجب اوله توحید و عبادت کی و حق الحق
اودر که حق اوزرینه کندی ایجاب ایله واجب اوله عدم تعذیب کی
پس حق جبر معناسنه اخذ ایتکه حاجت یوقدر ز برار حق اوزرینه
برسنه واجب دکلدر یعنی خلقک بجهایله نکیم معزله ذامب اولمزلردر
(الحاصل وعد حق وعد الکریم دین موجبجه واجب الایجاز کیددر
(وفلان حقیچون دیمک جائزدر فلان حرمتیچون دیمک جائز اولدیغی
کی نکیم حدیثده ککاور (اللهم انی اسألك بحق السائلین علیه
و حدیث بتمامه جامع صغیردر در بس فقها ناک بحق فلان مکروهدر
ز برار مخلوقک خالق اوزرنده حق یوقدر دیدکلری حدیثه مخالفدر
و حدیث معاذده دخی کلمشدر که ایامعناذ هل تدری ما حق الله علی
العباد و ما حق العباد علی الله) نکیم محالنده میندر بومحکک بوندن
زیاده بسطه تعمیلی وارددر و لکن مقامی دکلدر * و حسابهم * لی الله *
یعنی ناسک آخرتده باطلرینک محاسبه سی الله اوزرینه در اخلاص
و نفاقلرینه کوره نکیم حدیثده ککاور (انا اقضی بالظاهر والله يتولى
السرائر) و حساب باب اولدن مصدردر عد معناسنه ز برار آخرتده
اعمال عباد عد اولنوب خیرا و شررا مجازات اولنور بس عبدکله
و عیالیه مجازات ایچون اظهار اولغله محاسبه دیرلر قال الله تعالی (والله
سریع الحساب) ز برار برشان برشاندن انی مشغول قلمز شول جهندکله
تجلیسی محیطدر (فافهم و بوراده حرف ایجابک معنایی ایجاب حق
علی نفسه در نکیم بالاده ذکر اولندی قال الله تعالی (کتب علی نفسه
الرحمة ای التزمها و اوجبها تفضلا و احسانا لانم تعالی منزله عن

ان يجب عليه شيء حقيقة پس طائفة معتزله نك يجب على الله ان لا يعذب المطيع بل يجب عليه ان يثيبه ديدني باطلدر و بعضيلر على كلاء سني لام معنا سنه طو توب على سبيل التشبيه تحقق وقوعه واجب كيدر ديمشدر مال بر در زيرا كندی نفسی اوز رينه ايجابی تحقيق وعدو وقوعه دائر در و بوارده جلاله تخصیص اولندي غي عموم ناسدن اوتوريدر زير امر تبه الوهينه مرتبط اولدق فرد يوقدر رعيتك سلطانه ارتباطی كی بس لطف وقهر اسم مذكورك تحتسده در ولكن تجلبيسي هر ملطوف ومفهورك حاله كوره در انك ايجون حسابده حساب يسير وحساب عسير داخلدر و بونده دنيا ده تعرضي كنديتد و آخرتده حسابی الله تعالى به اضافت قلديغی حق تعالينك ارحم الراحمين اولماسنه دالدر انك ايجون حسابی كندی ينده قلدي ولطف ابی يزيد بسطامي دندر كه (ان بطش ربك لشديد) آينده يارب بنم بطشتم سندن زياده در ديدی زير احقك بطشي رحله مشوب اولمغله اخقدر بطش مخلوق ايسه بويله دكلدر (اعاذنا الله و اياكم من شر النفوس ومن خبث الطبع المنحوس * الحديث التاسع *

* ما نهيتكم عنه فاجتنبوه * ما موصوله در (ونهي لغته برنسنه دن يا قول و يا فعله زجر در و شرعا على سبيل الاستعلاء لا تفعل ديمكدر بوزاده مراد معنای شرعيدر زير اعرف لغت اوز رينه وجوبا مقدمدر وبعض اوامر نهيه مؤلدر و ذر والبيع كی كه لا تبايعوا ديمكدر ومحرمات اخباريه دخی بويله در (حرمت عايكم الميتة) كی كه لا تأكلوا لحم الميتة ديمكدر اجتناب جنبدن در قحله جارحه معناسنه صكره جنبي ولی بدن ناحیه ده استعمال اولندی پس برنسنه دن اجتناب انك ناحیه سندن ذهاب و بعددر بوجهندن تركدن ابلقدر زير ترك رفضدركه انده معنای مذکور ملحوظ دكلدر (يعني شول نسنه كه اندن سترى نهی ايتسدم كرك نهی تحريمی و كرك تنزيهي كه حرام نهی اولده و مكروه نهی ثانیه داخلدر اندن پرهيز ايديكوز و اق بر جانبده قویوب اندن دور اولوكز زير احسانات الابراسيات المقر بين مضمونی اوز ريه فعل

مكروه دخی محله كوره سبب مؤخذه اولور تكيم اهل تفسير ديمشدر كه جتنده آدم عليه السلام نهی تنزيهي ايله نهی ایدی بويله ايكن باعث خروج اولوب حالتدن عصبان وغوايله تعبير اولندی و بوراده نهی تقديم اولندی زير اخلايه بایندندر كه دفع مفاسد جلب منافعدن اولادر و مصلحت و مفسده تعارض واقع اولسه دفع مفسده جلب مصلحت اوز رينه ترجيح اولنور (وحكمت بدنيه ده اطباء ديمشدر كه احتماء استعمال دوا دن يعني اجتناب اكلسا بدن اولادر بتكيم طائفة هند مريض اولنلر نه احتما لله معالجه ايدر لر غير يار ايسه بويله دكلدر مثلاً متلا واقع اولسه بعض اسباب دافعه ايله عمل ايلر اطباء هند ايسه كديلر ن آج طو ترل و شهو در در كه ديمشدر ثبت العرش ثم انقش يعني بنایه اساس لازمدر انك چون انذار له بدء اولندی قال تعالى (قم فانذر) و ديمشدر كه امرد رسول الله صلى الله عليه وسلم ونهي ده امت اصلدر وشولكه (يا ايها النبي اتق الله) دلمشدر تأديب الصغير بالكبير بایندندر زير انشاء نبويه ملائكه كی نورانيه اولمغله اول دخی (لا يعصون الله زما امرهم) ده داخل و رتبه عصمته نالدر كه حق تقوى انك مقتضای ذاتی كی در * وما امرتكم به فافعلوا منه ما استطعتم * امر على سبيل الاستعلاء افعول و ليفعل ديمكدر و لفظ خبر و اشارت وادشالی دخی داخلدر قال تعالى (والمطلقات يتربصن) ای ليتربصن و رؤیای ابراهيميه امر دينلدى مع هذا اشارت خياليه در تكيم كلور (قال بابت افعول ما توامر) ومنه ضمیری ما به راجعدر استطاعت قدر تدر كه عجزك ضديدر يعني انساندن افعال اختياريه نه مقوله معنائه صادر اولور سه اكاستطاعت ديرلر (يعني شول نسنه كه سره انكله وجوبا وياند با امر ايتدم اندن قادر اولدو غكز مرتبه بی اشلاك و وجوده كتورك زير الله تعالى سره يسر مراد ايدر كه دينده حرجی رفع ايتشدر تكيم بعض ارکان صلاتدن عاجز اولسكوز و يا بعض اعضا كزده عذر قوی اولسه اك كوره عمل ايدوب عهده امر دن برون اولور سر و بوحدیث شريفة موافقدر شول آيت كريمه دكلور (وما آتاكم الرسول

فخذوه ومانها عنه فانتهوا) ولكن حديثه اولان قيد استطاعت
عموم آتی تخصیص ایدر یعنی اصول اعتقادی و فروع عملیه دن هر نه که
رسول سره اعطا ایتدی بقدر الوسع اکا تمسک ایدی کو زری
اوزر بکوزه واجبد و اول نسنه که انک تعاطیستدن سرری نهی ایتدی
اندن منتهی اولو کز بوزده دلیل وارد که امر و نهی رسول حقه
مضافدر که امر و نهی حق کیدر زری رسول نفسندن بالکایه فانی و حذله
باقیدر انکی چون رسوله مایعه حقه مایعه اودی که یدر رسول ید الله در که
فوق لایدی در و بوندن فهم اولور که کرچه جراسودی تقبیل دخی
مایعه دندر فاماید و انسان کاملی تقبیل و اکا مایعه اندن افضلدر زری
کعبه صورت و ابسان سر الهی در و علماء دیمشدر در که رسول الله
علیه الصلاة والسلام اتباع ایتک فرائض عینیه ده فرض عین و فروض
کفایه ده و واجباته واجب و سننده سنند و شول افعال که جهت
و فوعی معلوم اولیه و نه کیفیت اوزره اشد و کی نبوت بولیه ادنی الامر
اباحنه محمول و اول جهته معمول در (بعد از حد استطاعت اول درجات
خرجدر که مافوقی جهه و مشقتدر بس مؤمن کنندنه خرج واقع
اولیا جق مرتبه ایله مأموردر که حد رخصتدر و حق تقوائله تقوی
عن یتدر که جمله استطاعتی بذلدر مثلاً قدمی تورم و جبهه سی تفرح
اید جک قدر نماز قیام و بعضی دیدیلر که فاتقوا الله حق تقاته فاتقوا الله
ما استطعتم) ایله منسو خدر و ابن عباس رضی الله عنهما نسخ یوقدر
دیددی بس حق تقوی حد استطاعتله مقید اولمش اولور و ارباب
حقائق دیدیلر که فاتقوا الله ما استطعتم حال ابراره ناظر فاتقوا الله حق
تقاته ایسه حال مقر یینه دأردر زری مقرر بین وجود مجازیدن بالکایه خلاص
اولمش ابرار ایسه بمرتبه بی یولمشدر در بلکه انک حاللری مخالفاندن
محفوظه اولمقددر که بقاء نفسی منافی دکلدر (و بوندن اخذ اولور که نهی
امردن اشددر زری امر استطاعتله مقیددر نهیده ایسه رخصت یوقدر
کر کسه ادنی مرتبه ده اولسون و بعضی بکار پیور مشلدر در که
(اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولی الامر منکم) ده اولو الامر ایله مراد

اقتضای و خلفاء و ولاتدر و واجب و محظور طاعة الله و طاعة
رسول الله دندر پس ائمة دینه مباحدن غیریده اطاعت قائمدی یعنی
مباح که انده اجر و وزر اولیان نسنه در امام انکله امر ایستده اول
خصوصده اطاعتی واجب و مخالفی حرام اولور و مباح اولان نسنه دن
حکم اباحت مرتفع اولوب انکله عامل اولان اجر واجب بولور و امام
راغب دیمشدر که اووالا امر که ناس انرا یله مرتدع و متزجر اولور
درت طائفه در (اولکبسی ایدادر که عامه و خاصه نک ظاهر و باطنلری
اوزرینه حکملری جاریدر) و ایکبسی ولاتدر که حکملری ظاهر
کافه اوزرینه در باطنلری اوزرینه دکل (واوچنبسی حکماء
الهییه در که حکملری باطن خاصه اوزرینه در ظاهرلری اوزرینه دکل
(و درنجبسی واعظلردر که حکملری باطن عامه اوزرینه در ظاهرلری
اوزرینه دکل انتهی بس ولانک امرلری حکماء و وعظمه نک امرلرندن
اعم اولدی بوسیددن عامه و خاصه دن خلاف شرع نسنه صدور
ایستده اجراء حدود ایدر و شتاب اولور کرکسه حاصه دن اولان
کیمسه اهل حال اولوب اشد یکی نسنه و یاسو بلدیکی سوز مؤل اولسون
زری احوال خاصه نک تأویلی عامه به اختلاف و برر پس حد شرع
اوزره تمشی کرکدر چونکه مقتدی و متبوع اولانده ادب شرع اوله
قول و فعلنه اقتدا لازمدر و ملوک معنویه نک قوانینی ایله عمل ایتک
سلاطین صورییه نک قوانینی ایله عملدن اولی واقواد زری فی الحقیقه
اوضاع الهیه در قوانین سلاطین ایسه بویه دکلدر * فانما اهلك
الذين من قبلكم کثرة مسائلهم واختلافهم على انبيائهم * بوراده
هلاکدن مراد هلاک معنویدر که فساد دین در و هلاک صوری اولمق
دخی و جهدر قافهم (الذين من قبلكم الذين كانوا في زمن قبل زمانکم
من الامم) تقدیرنده در بس من ابتدایه و محذوفه متعلق اولور (مسائل
مسئله نک جمعیدر سوال معاشنه و جائزدر که سؤلک جمعی اوله علی غیر
القیاس محاسن حسنک و مساوی سوءک جمعی اولدیخی کبی زری اجوعده
غیر قیاس شایعدر) اختلاف مرفوعدر که کثرت اوزرینه معطوفدر

تشکیم بعض احادیثه لفظ کثرت معدوم اولدیغی اکا دالدر اگر مسائل
اوزرینه معطوف اولسه قلت اختلافک عدم ضرری فهم اولنوردی
بوراده ایسه قلیل و کثیر برابدر (انبیاء نبی لفظنک جمیدر مخبر
عن الله معناسنه و ترک همزه مختاردر کما فی القاموس و بعض علماء نبی
نبوتدن در دیدی رفعت معناسنه زیرا نبینک سائر ناسدن رفعت محلی
واردر چونکه هر نبی یعنی مخبر عن الله رفیع المحل دکلدر لاجرم ترک
همزه ابلاغ اولدی بوجهتنددر که بر اعرابی یابئی الله دیو همزه ایله
خطاب ایتدکده بن نبی الله دکلیم بلکه نبی الله ام دیورد ایلدی
زیرا کلام اعرابیده شان نبوتی وضع قدرنی حط و نقص واریدیکد
نبی ایله مرادی مکهدن مدینه به خارج معناسنه ایدی یقال نباء من ارض
الی ارض خرج بونده ایسه نبوت کی مزید شرف بوقدر و معنی
بودر که سزین اول کلن امتلک سبب هلاکری اولدی الا ایکی نسنه
اولدی بری مس ضرورت ایتین سؤالدر که بلا فائده اکثر کلامدر
و دیمشدر که سؤال اخبارانده حسن و انشائنده قیجدر قصه بقره ده
حاک بنی اسرائیل کی که (ان الله یأمرکم ان تذبحوا بقرة) موجب
نه مقوله بقره ذبح اولنورسه اطاعت بولنورکن کثرت سؤال الله اخر
تشدید اولندیلر و بری انبیا اوزرینه اختلافه عصیانلر بدر زیر انبیا
حقنده ایکی وجهله در اولکبسی انبیاک شاننده اختلافدر که نبوتلرنده
تردد و بعضنه مؤمن و بعضنه کافر اولدیلر یهود و نصاری کی پس
نبوته اختلاف کتب منزله ده اختلافی دخی مستلزم اولدی و یکجیبسی
انلرک طرفندن وارد اولان نسنه به اعتراض و مخالفت و خلی فتنه به
ایضا عدراک ایچون قرآنده مرأ و جدالدن نهی اولندی زیرا شک
و شبهه و فتنه و عداوت و امثله باعثدر تأمل ایله که بوقدر فرق ضاله
نوجهله هوالرینه تابع اولوب قرآنی تحریف ایلشله و حق تعالی
ورسول الله و جبرائیل صحابه حقنده نه لرسو یلشدر که جاهل سی و اثر
واجاعه مخالف و اختلاف باطل و بلکه ارتداد محضدر فاما علی سبیل
الفائده و اظهار الحق علماء ایاه مناظر ایتک لا بأسدر (و حدیثه کلور

(اختلاف امتی رحمة) ایتک مجتهدلرینک اجتهدادی جائز اولان
فروعده اجتهدا لری رحمت و توسعه در زیر اشریعت محمدیه سمحه
و سهله در انک ایچون اصحاب مذاهبه تقلید ایلشله لردر اگرچه
بوالترامه اصحاب مذاهبک دعوتی بوقدر پس عامی که مذهب واحد
الترام ایلشدر هر مذهبک مباحیله عمل ایلسه فاسق اولور بوجهتدن
هر کسه مذهبنده صلابت کرکدر مرویدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم (ایها الناس قد فرض الله علیکم الحج فحجوا) بیوردقلرنده
اقرع بن جالس نام صحابی سؤال ایدوب (اکل عام) دیدکده رسول الله
سکوت ایلدوب اوج کره تکرار سؤالدنصکره بیوردیلر که (اوقلت نعم
لوجبت ای الحجة دعوتی ماترکنکم) یعنی اگر نعم دیدم هر سینه حج
فرض اولوب طاقت کنورمز دیکر پس بن سمری امر و نهی اوزرینده
ترک ایتدکجه سز دخی بنی حالم اوزرینه ترک ایدوب سؤالده استقصا
ایتمکوز والا حرجه دوشر سز و بنم حقمده سوء ظنه و ترک ادبه باعث
اولوب تردد و اختلاف هلاکه مؤدی اولور مبعوث الیه ایسه مبعوثده
تردد ایتک اولماز زیرا الله تعالی انلری مصالح عبادی تعریف و مواضع
ضرورتی بیان ایچون بعث ایلشدر بناء علی هذا سؤال ایتک محضاً تعنتدن
ناشی اولوب اعتراضه مؤدی اولور و طائفة صوفیه دیمشدر که
من قال لا ستاذه لم لا یفلح ابدا بس استاذه مخالفت و اعتراض عدم
فلاحه مؤدی اولیجق بی عنطیه نوجهله اولمق کرکدر وینه
مرویدر که جناب نبوت ایکی کیمسه نک بر آیتده اختلافلری صورتدن
اشتدکده یوزلرنده اثر غضب ظاهر اولوب تهدید ایلشله لردر بس
اختلاف قلوب اولدیجه قرآنی اوقیوب اختلاف واقع اوورسه اورادن
قیام لازمدر و مظهر حقائق قرآن اولان اولیا دخی ذکر اولندقدده
اوراده مساوی کوی و ارایسه دفع والا اول مجلسدن قیام لازمدر زیرا
اورایه بلا شبهه غضب الله حلول ایدر و ملائکه رحمت فرار ایلر
و حدیث مذکور دن ترک منهیات و فعل مأموراتک وجوبی و اختلاف
تردد و اعتراض و انقیادک و بلا ضروره کثرت سؤالک تحریمی اخبر

اول نور زیر هلاک که توعد اولمشدر وعید ایسه تحریم مقتضی در
وهر نه که حرامه و سبیه در حرامدر او غلو طات که مخاطبی غلطه
دو شور مک ایچون اسوله در منهیدر مکر که سؤال تعرف ایچون اوله
قال تعالی (فاستلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون) وانسدن رضی الله عنه
مرویدر که دیمشدر سؤالدن نهی اولندیغیردن بادیه دن براعرابی کلوب
برسنه سؤال ابیدی بره خوش کلو وردی حتی برکون براعرابی به
برای سؤال برداء الباس ایستدیلو و بوسیدن در که جبریل صورت
اعرابی ده کلوب سؤال ایلمدی تکیم حدیث ثانی ده مرور ایلمشدر فاعرفه
* الحدیث المعاشر *

* ان الله طیب * طیب ایله طاهر کفری بودر که طیب نفسه ملائم وانکله
استلذاذ اول نور نسنه در طاهر ایسه نظیفدر نظافت و تفاوت ایسه
پاکک در نظافت ثوب و بدن ویت و امثال کییکه تنظیف ثوب
وافیه وافواه و اوائی و نظاری حقنده آثار وارد اولمشدر و حدیثه
کلور (الاسلام نظیف فتظفوا فانه لا یدخل الجنة لانظیف) یعنی چینه
ظاهری و باطنی پاک اولان داخل اولور و به ضایلر دیدیلر که طیب
و طاهر راستنده فرق عموم من وجه در مثلاً زعفران طیب و طاهر در
وسک طیب و غیر طاهر در زیرا اصلی دمدر و آبی تغیر ایسه مانع
وضودر اگر چه ناجیه مسکله نماز جائزدر اگر قدیم و غیر منتن ایسه و نفس
مسک حلال و سیدانواع الطیبدر و تراب طاهر در طیب دکل زیرا
بی رایحه در و طیب نفس خاطری خوش اولمقدرو طهارت قلب داندن
پاکک در و رزق طیب اودر که دنیاده لذیذ و طبعه ملائم و بحسب
الشرع حلال اولمغه آخرتده تبعه عذابدن خاص اوله پس هر طیب
حلال اولماز و مال طیب اودر که کسب خیشدن و ظلم و غصب و ربا
و امثالندن حاصل اولیه و عمل طیب اودر که ظاهراً و باطناً مفسداتدن
پاک اوله ربا و عجب و اغراض فاسده کبی و حال طیب اودر که ظاهرند
ادب شرع اوله و باطننده الحاد و تلویین بولیمیه و انسان طیب اودر که
نجاست جهل و فسق و قبا یحدر متطهر و مخلی و علم و طاعت

و محاسن ایله مخلی اوله و حق تعالی نیک طیب و طاهر اولدیغی صفات
سلبیه دندر ازلیت وابدیت و قدم و بقا و امثال کبی و معناری سبوح
و قدوس معنارنه راجعدر که هر نقص و آفتدن بری و احکام امکانیه دن
عری در و نظرقده دخی امکان یوقدر دیمکدر (و بردخی بودر که طیبده
انفاس رحانیه ملحوظدر انکیچون اطیب العرق اولان رسول الله
صلی الله علیه وسلم طیب تحیب اولندی رواج طیبه نیک انواعی کبی
و ثوم و بصل و کراث و امثال مکر و ه قلندی زیر طیبده ذوق انس
و محاضره واردر که صفت روحدر روح ایسه نفاس رحانی در و انواع
طیب بو نفسدن حاصل اولمشدر و بومعنایه اشارت ایدوب حدیثه
کلور المؤمن من اطیب من عمله و الکافر اخبث من عمله یعنی مؤمنک طیب
ذاتیسی عمل طیبی تولید ایلمدی که جانب روحه ناظر در زیرا ذاتی
عوارض رده و مغیرات فطر تدن صافی در و کافرک خبث اصلیمی که
خبث اوزرینه مجبول اولدیغیدر عمل خبیث تولید ایلمدی که جانب نفسه
راجعدر پس اصل طیب روحده اولدی که اندن عمل ساری اولدی
انکیچون مؤمن ذاتاً و صفة پاکدر و اصل خبث زانده در که اندن فعله
کلور انکیچون کافر ذاتاً و صفة خبیثدر و بوراده ذاتدن مراد طیبقدر
زیرا تجلی اول حسبیه جمله خلق یکساندر و بوتقریرا تدن ظاهر
اولدی که طیب خبیثک ضدیدر که طیب جید و محبوب و حلال و خبیث
ردی و مکروه و حرامدر یعنی هر برینه اطلاق اولور و ظاهر و باطنه
شاملدر * لایقبل الاطیبا * طیباده تکمیلر کماله مصر و ف و عمومه
دالدر که انواع طیب بونده داخلدر تکمیلر بالاده اشارت اولندی یعنی
الله تعالی طیبدر که انجیق طیبی قبول ایدر قول و عمل و حال و مال طیب کبی
زیرا کمال مطلق ایله متصف اولان حقه معامله ناقص اولماز و بر
نسنه که مقامنه کوره خبیثله خلوط اوله لاجرم ناقص و خبیث محض
اولور سه باطلدر پس حق نوجهله طیب و طاهر ایسه انسان دخی
هر خصوصده اول وجهله کرکدر والا کماله اضافته سزا و طاهره
نسبت لایق اولماز و بوندن مستثنا در شول مسئله که برسنه باطنده

حرام ایکن بر کیمه انک ظاهر نه نظر احلال قیاس ایدوب طاعت قصد بیه
تصدق ایسه مناب اولور تنکیم کندی طهارت اوزر نه ظن ایدوب
نماز قلسه ثواب بولور پس ثوابه صحت عبادت شرط کدر بلکه
نیت مؤثره در کافی الاشباه بوجهندن حدیث مذکورده بعضی بیلر
دیدیلر که عدم قبولدن عدم صحت لازم کلمز و لکن ثوابی اولماز
و بونک نظیری در که حدیثه کلور (من صلی فی ثوب قیمته عشرة
دراهم وفيه درهم حرام لم یقبل له صلوٰة ما کان علیہ) یعنی کر چه
ثوابی اولماز و لکن قضا دخی لازم کلمز و بوفقیه فهم ایتدوکی
بودر که عمل شرعی اودر که مقابله سنده ثواب اوله پس
عمل که ثوابدن عاریدر انک صحتی ندر بلا نیسه صوم کبی انکیچون
اعاده به محتاجدر کراهیت ایله تأدیه اولسان صلاۃ کبی صحت اودر که
برنسنه بروصف صحیحین بر غیری وصف صحیحہ انتقال ایلیه فرضت
نافله به تحولی کبی زیرا عند الشیخین بطلان وصفدن بطلان
اصل لازم کلمز (عجیدر که بطلان حکم ایتدکاری مادهده قضا لله حکم
ایتدیله مثلا بر کیمه دن صدور کفر احباط عملی مستلزمدر دیو کافر
اصلی کبی طوئوب ایجاب قضا ایتدیله و لکن کفر غیری وجهله
بطلان واقع اولسه عدم قضایه وجه ندر (الحاصل خطائله واقع
اولان صلاۃ و صدقه و امثالتک اصلاری معلوم اولیحق قضا و اعاده
لازم کلمدی و بلکه نیت کوره اجر و ثواب حاصل اولدی و لکن کفردن
ماعداد وجهله بطلانی معلوم و عدم قبولی متیقن اولان اعمالی قضا
ایتلوردر * وان الله عز * کسر همزه ایله جمله ولی اوزرینه معطوفدر
(عزت شول حالته دیرلر که انسانی مغلوب اولمقدن منع ایده پس
حق تعالیک عزتی باهر و غیر مقهور و غالب و غیر مغلوب اولدیغیدر
و عزیز المنادر که وصولی صعبدر انک ایچون سالک واصل قلت و ندرت
اوزرینه در * وجل * یعنی جلالت و عظم قدرده غایبه بالغ اولدی
و یا خود اشياء عظیمه خلق ایتدیکه انکله وجود نه و کالاته استدلال
اولور) بعدذا سوق حدیثدن مقصود اکل حلاله ترغیدر پس اوائل

حدیث توطئه غرض ایچونددر * امر المؤمنین بما امر به المرسلین *
مرسلاره نه ایله امر ایتدیسه مؤمنلره دخی انکله امر ایتدی یعنی رسل ایله
غیر بیلر خطایده و اکل حلال ایله امرده تسویه ایلدی و مرسلین که انبیادن
اخص در انلر مأمور اولیحق انبیا بطریق الاولی مأمورلردر و بردخی
انبیادن مقصود جناب نبونددر که رسول قسمندندر و خطابدن دخی
غرض اصلی اودر بناء علی هذا رسلی تخصیص بالذکر ایلدی و بونده
اشارت وارددر که مؤمنلر انبیا به متابعت ایله مأمورلردر و بوخطابده
میانلرخی تسویه وصول کماله تحریرض ایچونددر زیرا اکل حلال طیب
اصولندندر و فی الحقیقه طیب اودر که عقل مرتبه فتواده انی قبول
ایتدیکی کبی قلب دخی مرتبه فتواده قبول ایلیسه انک ایچون ورع
خصوصنده (استفت قلبک) دندلدی و بومقوله صفات حیده ایله
اشتراکدن اوتوری کندیلرند نصکره کین مؤمنلردن اخوانله تعبیر
ایلدی انبیادن تعبیر ایتدیکی کبی خصوصاً که اکامل امت مشکاة نبوندن
بلا واسطه اخذ ایتدکده انبیا ایله مشترکلردر اتم اولی ایسه بویه
تکلیفدر بلکه انلر کندیلر مبعوث اولان انبیانک بواطنددن اقتباس
ایدرلر فاعلم ذلك * فقال * فاء تفسیریه در زیرا امرده معنای قول
وارددر * یا ایها الرسل * رسل حقّه مقرر بلر ایکن نداء بعید ایچون وضع
اولسان حرفله منادا اولاندقلری بعد منزله تلمیظه اشارت ایچونددر
بوگاه اولور که یا الله مقولک امر خطیر و معنی اولدیغنه تنبیه قصد
اولور * کلوا من الطیبات * جمیع رسله خطابدر و لکن ازمنه مختلفهده
ارسال اولمغه دفعه خطاب اولمغیدر بلکه هر رسول کندی زماننده
مخاطبه و توصیه اولنوب کل من الطیبات و اعمل صالحا دندلدی تا سامعه
معلوم اوله که ایاحت طیبات شرع قدیمدر و برنسنه که جمیع انبیاء انکله
منادی و مرخص اوله مأخوذ و معمول به در پس اوامر متعدده دن
صیغه جمله ایراد اولندیغی ایجاز و اختصار ایچونددر (و طیبات استطابه
واستلذا اولسان مباحات مأکولات وفوا که در و بونده طائفه
رهبانیهنک رفض طیبات ایتدکلینی رد وارددر اگر دینلرند اکل

طبیات یوقدر دیو اعتقاد وزعم ایدر رسد فاما حلالی طبیعتی
 شهواتدن قطع ایچون ترك ایتمك مرخصدر (و دیشلردر فکر
 مباحات قلبده ایراث ظلمت ایدر فكیف كه تدبیر حرام ومسك
 آنی تغیر ایدوب مانع وضوء اولیحق ولوغ كلب نیجه اولحق كركدر
 انك ایچون بعض کبار یومر مشلردر كه من اعتقاد بالمباحات حرم من لذا
 المناجاة وجوفده كه حرام اوله اورایه شمس توحید حلول ایتر زیر
 سلطان مزبله زارده خیمه زن اولمازو بعضیلر دیلر كه خطاب بالکز
 رسول الله در علیه الصلاة والسلام وجع ایراد اولندیغی عادت
 عرب اوزره تعظیم ایچوندر زیرا جله نك کالاتنی حیات ایتمكه همان
 جله دن عبارت اولمشدر ولكن سعدالدين التفتازانی وشيخ رضي
 دیشلردر كه تعظیم فی الخطاب كلام قدیمده وارد اولمشدر پس
 (بصرت بالم تبصروا به) ده قرائت حزه وكسانی اوزره خطاب
 حضرت موسی به و بنی اسرائیلده در یوخسه بالکز حضرت موسی به
 دکلدر فاما انذیه خطاب جمع واقعدر تنکیم بعض اقوالده آدم
 وحوایه خطا با (اهبطوا) - بنلدی (وكلوا حكمهم شاهدین) ده ضمیر جمع
 کیله مراد حضرت داود وسلمیا ندر علیهما السلام بو جتهدن
 دبیلر كه زوجده اقل جمع اتین وفردده ثلثه در * واعملوا صالحا *
 یعنی عمل صالح اشكركه عبادت علت غاییه خلقدر قال الله تعالى
 (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) ای لیعرفون و یوحدون
 و یعبدون وعمل صالحك ذكرنی تأخیر ایتمیکی دلالت ایدر كه عمل
 صالح اكل حلالك نتیجه سیدر زیرا لقمه بر تخم کیدر كه محصول
 خیراوشرا افكار و اعمالدر و بوراده امر وجوب ایچوندر اولکیده دكل
 زیرا اكل طبیاتله امر اولحق دفع حرج ایچوندر یوخسه ایجاب ایچون دكل
 و بونده مباحی اولتری رد وارددر زیرا اكل مل ناسدن عبادت ساقط
 اولیحق سائرلردن طریق الاولى در و انسان مرتبه کاله بالغ اولحق موجب
 تشكر اولغله عبادته توغلی سائرلردن اقری كركدرو فی الحدیث (اولا اکون
 عبدا شکورا) و فی التزیل (واعبد ربك حتى یأتیک الیقین) یعنی یقین

عوام نامه کوره موت اولغله عبادتی انکله مغیا قیلدی یوخسه
 ملاحظه زعمی اوزره بعد الیقین التام وحصول المرام عبادته حاجت
 قالماز دیمك دکلدر (بعد ذا كلام الهی عند اهل السنة قدیم اولیحق
 معدومه نوجهله خطاب واقع اولور) جواب بودر كه اشياء حال
 عدمده معلوم الاعیان والاحوال ومشهود الحق المتعالدر شول
 صورت اوزرینه الی ما لانهایه کلسه كركدر پس هر مقامه کوره
 بر خطاب واردر كه انده تعلق واسترسال اعتبارنه حاجت یوقدر
 تنکیم فخر رازی حدو ث تعلقه وامام الحرمین واحدا بعد واحد
 استرساله ذاهب اولمشدر الحاصل حال عدمده مكلفدن عقل وفهم
 مطلوب اولحق كه تعلق تنجیریدر محالدر پس معدومه خطابدن
 مراد تعلق عقلیدر وهو ان الممدوم الذی علم الله انه یوجد بشرائط
 التكلیف یوجد علیه حکم فی الازل بما یفهمه و یعقله فیما لا یزال كما
 قاله شارح المختصر * وقال * الله * تعالی * بوراده صیغه تفاعل
 بطریق المبالغه در یوخسه بشرحالی کی علی سبیل التکلف دکلدر
 یعنی علوشان و رفعت قدری بر مرتبه ده در كه وصف الواصفین
 و علم العارفین اتی احاطه دن عایددر (بعد ذا تعالی جله سی معترضه در
 و بعضیلر دیدیلر كه جلالیه صفت اولحق دخی جائزدر اگر چه
 جله نکره در زیرا بو وصفك حق تعالی به اختصاصی وارددر بوبله
 موضعه ایسه صفت و موصوف تعریف و تنکیرا مخالف اولحق
 لا بأسدر * یا ایها الذین آمنوا * تقدیری یا ایها القوم و یا خود یا ایها الناس
 الذی دیمكدر زیرا ای میهم اولغله موصوف اولغله صالح دکلدر
 الذی ایسه جله ایله معارفی وصفه وصلت ایچون وضع اولمشدر
 و موصولات غائب مقوله سی اولوب ضمیر عائده محتاج اولغله آمنوا
 دندلدی آتمم دندلدی مع هذا آتمم دندلده دخی ندانك معاصر نبوی
 اولنله اختصاصی لازم كوردی یا ایها الناس و امثالی کی تنکیم بعضیلر
 بطریق المغایبه ایراد اولندیغی دفع اختصاص ایچوندر دیو زعم
 ایتمیلر وقاعده تحویه دن ذاهل اولدیلر * كلوا من طیيات ما رزقناكم *

یعنی ای کمر بسته اسلام و عامه پند ایمان اولنل سرزی رزق ایتدی یکمز
 انواع نعم واصناف ارزاقک مستلذات وملایماتندن تشاول ایدی کوز
 کرک فوا کهدن و کرک غیریدن یعنی اکل طبیاتندن منع یوقدر حلال
 اولیحق قال الله تعالی (هو الذی خلق لکم مافی الارض جمیعاً) یعنی
 اشیاء نافعه ده اصل اولان اباحتدر زیر حرام اولان مضر و محجور
 مقوله سیدر پس سنده که اکل حلال و صدق مقال و خطاء بال
 وبر والذین وصله رحم و عطف جار و رحمت مسلمین و کظم غیظ
 و عفو واحسان مبین و صبر و احتمال اذی و بونلرک امشالی اوصاف
 حسنه و اخلاق مستحسنه اوله طبیاتندن زهده احتیاج قوماز زیرا
 لازم اولان مراعات اصولدر یوخسه ترك اصولله زهد دکلدر یوراده
 رزق کندی نفسنه نسبت ایتدی تا که حقه اضافته سزا اولان
 حلال مطلق اکل ایده لر و کسب حلالده احتیاط ایلله لر و بالاده
 ذکر اولندیکه یوامر و جوب ایچون دکل بلکه اباحت ایچوندر پس
 ریاضت و پرهیز ایتک لاباسدر و صوم و صالدن نهی اولنقی بطریق
 الشفقه در که قادر اولانه منع یوقدر (الحاصل بر امر و یا بر نهی که
 لنا اوله علینا اولیه ایجاب و تحریم ایچون دکل بلکه ترفیه و شفقت
 ایچوندر پس ترك و فعلی بلا کراهه صحیحدر تنکیم کلور (واشهدوا
 ذوی عدل منکم) یعنی یوامر ایجاب ایچون دکلر حتی اشهادی
 ترك ایتسه آنم و مرتکب کراهت اولق لازم کلز نهی صوم و صال دخی
 بویه در که فعلی مکروه دکلدر و رزق ماکول اولاندر مدخر دکل
 و حرام رزقدر تنکیم بالاده مرواریدی و معتزله رزقه ملک شرطدر
 حرام ایتسه ملک دکلدر دیدیلر و اهل سنت رزق حیواناتله نقض
 ایتدیلر که اورزق انلرک ملکی دکلدر ولکن یونقض ضعیفدر زیرا
 حیوانات یا مملوک و یا مسخر انساندر پس ارزاق دخی بویه در که
 فی الحقیقه انسانه مضافدر فلان حرامی حقه اضافت ایتک ترك ادب
 و بلکه ممنوعدر کاجاء فی الحدیث (والشر لیس الیک) خصوصاً محل
 امتثانده رزقه حرام داخل دکلدر تنکیم ادنای ادراکی اولان فهم ایدر

(و من طبیاتنده من تبعضیه دب اسرافدن صیانت فهم اولنور زیرا
 استیفاء اکل و استقصاء الوان و انواع شرط دکلدر و بونده بطریق
 الاشاره علم دخی داخلدر زیرا عدای روحدر و انک اطبی علم بالله
 و طبی علم با حکام الله در ماعداسی یا اخبشدر علوم محرمه و یا حبشدر
 علوم غیر نافعه کبی و علم با حکام للهک مجموعی منشور و علم باللهک
 به ضمیمه ملفوفدر (واکل طبیاتله امر دن عزیمت فهم اولنور مثلاً
 لحم بقر حلال ایکن خواص رده سنده بناء لحم غنمه اعتناء لازم کلدیکی کبی
 علوم طاهره و باطنیه ده تفاوت دخی اکا قیاس اولنه و علم بالله اجل
 العلوم اولدی زیرا معلومی اجل المعلومات در که الله تعالی در
 * ثم ذکر الرجل * ثم رتبه ده تفاوت و آکل حرام اولانک جناب حقله
 بعد مناسبته اشارتدر انکیچون دعاسی مستجاب اولماز الرجل ده لام
 عهد ذهنی ایچوندر زیرا خارجهده معهود یوقدر و یومقوله معرف
 باللام نکره حکمنده اولفله مابعدنده اولان جمله اکا صفت اولور
 * یطیل السفر * سفرله مراد سفر جدر تنکیم امام نور پشی شرح
 مصابحهده تصریح ایتشدر انکیچون اطلاع ایله وصف ایلدی خلق
 کعبه به بحسب الغالب شق انفس ایله فی عبقدن کلورل و سفر لغتده
 قطع مسافه و شرعهده اوج کونلک و یا دخی زیاده مسافه قصه ایله
 خروجدر که سیر اهل و مشی اقدامله معتبردر یعنی ساعت نجومیه ایله
 پهر یوم النبش ساعت ایله مقدر در که اوج کونلک مسافه اون سکر
 ساعت ایدر که قصر صلاة و حجت نقل انک اوزرینه موقوفدر
 و بالاده اشارت اولندیخی اوزره یطیل جمله سی الرجله صفتدر زیرا
 معناده نکره در و صورت تعریفه نظرله حال دخی اولور تنکیم (کذل
 الجار یحمل اسفارا) ده ابکی وجه دخی تجویز اولمشدر و نکره
 مخصوصه قیلندن اولق دخی وجهدر یعنی جاء فی رجل ده رجل
 مجی ایله مخصوص اولدیخی کبی ذکر الرجل ده دخی مذکوریت ایله
 مخصوصدر فاعرفه * اشعث * مقتضای سفر اوزره متفرق الشعر
 اولدیخی حالده زیرا شعث انتشار و تشعث تفرقدر و بونده عربک

اغلب حالتها اشارت واردر که صاحب اولاد فلیدر و رسول الله صلی الله علیه و سلم حج و عمره سببیل او چ درت کره انجق تراش اولمش لدر در (وامام علی کرم الله وجهه و بعضی تراش اختیار ایتش لدر در زیر هر قبل دبنده جنابت اولدیغندن شبهه دن حذر و غسلده اهتمام ایتش لدر در و عمر یک غیریده ارسال شعرا یتک نادر در خصوصاً پوزمانده مهور در مکر که نیت حج ایلدوب خانه سندن قبل الخروج و یا بعد الخروج ارسال ایلده بودخی بعض صوفیه دن واقع اولور که نادر در زیر اصعبدر که مجاهده نك اشقندن در * اغیر * مغیر الوجه یعنی بوزی توزلنش اولدیغی حالده تنکیم ابناء سبیلک حالیدر که چهره و لباس لری پرغبار اولور غیره حر که ایلده غبار و غیره عمله اون غبار در و قرآنده کلور (ووجهه یومئذ علیها غبرة ترهقه هافتره) یعنی یوزلک اوزرنده قیامت کوننده غبار و کدورت واردر که سواد و ظلمت دخی اتی احاطه ایلدوب سواد بر سواد اولمش در و غبراء صحراء و زنی اوزرینه ارضدر بوراده اشعث و اغیر صفت مشبهه در یونده اشارت واردر که دثاات هیئت ذات سبب استجابات د عادر حرم الله ده اماکن متبرکه کبی قال تعالی (ولقد نصرکم الله بیدر واتم اذلة) پس بویله مظان اجابت و امارات قبولده مردود و غیره سموع اولمق موانع شرعیه دن کلور که امور ثلثة آتیه در * بمد یدیه الی السماء * یونک اعراب دخی بطیل کیدر یعنی قبله الدعاء اولان سمایه رفع ید ایدر زیر اسماء (وفی السماء رزقکم) موجبه مخزن الارزاقدر پس اول طرفه رفع ید ایتک خزائن سلطانه اشارت ایدوب سلطانندن نسبه طلب ایتک کیدر (ومد یدک معنای بودر که سؤالده ید مد اولانه کلشدر و باسط وقابض عطاردخی اودر که وعندالدعاء مستجب اولان اللرن حذاء صدرنه دک رفعدر (وجناب نبوت صلی الله علیه و سلم استسقاء یدلنی اظهار فاقه و امنساس حاجتندن اوتوری کل رفعله رفع ایدر لردی زیرا حبس مطرله خالقک زیاده ضیفه دوشوب صبره طاقش لری قالدیغی بلور لردی (و بعض احاد شده کلور که رسول الله شدت اصابت ایتسه د عاده بدلر

بر مرتبه ده رفع ایدر لردی که بیاض ابطالری کور نور دی و حین الدعاء مستجب اولان یدنی کندن اخراجدر و اگر وقت عذر و یا برد ایتسه مسجده ایلده اشارت ایتک کافیدر (وابویزید بسطای دن قدس سره مرویدر که بر کیمه شدت پردن برانی اخراجده قادر اولما یوب بر ایلده دعا ایلدی و عقبنده مشاهده سنده کوردیکه اخراج ایتدوکی یدی نورله مملوه و اول برالی خالیه در سببندن سؤال ایتدکده جانب غیبندن دلدیکه سبب حرمان ید خالیه نک اخراج اولمدیغی و سؤاله آچما یغیدر پس استین بواور استقین نه بواور وعندالدعاء افضل اولان بسط کفیر یدوب میسانده فرجه آبقومقدر قبل اولور سده ده یو خسته احدی الیدنی اخرایه ضم و باری برینک اوزرینه وضع ایتیه و دفع بلا و حفظ و غلا ایچون دعا ایدر سه اللربنک ارقاسن قبله به ایلده و د عاده ید واحد ظاهری ایلده توجهندن وید اخری باطنی ایلده توجهندن و لسان جمله سندن مترجدر و مسح وجه تبرک و روحله بدن میسانی جمع ایلین حقیقه رجوعه تنبهدر زیرا وجه الشیء حقیقه الشیء مناسنه در و وجه ظاهر اول حقیقتک مظهر یدر و بعض اهل ظاهر دیدیلر که کویا کفی برکات سماویه و انوار الهیه دن مملوه در که اورادن کرامته احق اولان اعلی الاعضایه افاضه ایدر * یارب یارب * ید نک فاعلندن حالدر حال کونه قائلاً یارب یارب دیمکدر معلوم اوله که الله تعالی اقرب من جبل الورد یدایکن نداء بعد ایچون وضع اولنان یانک استعمالده وجه نفسی استفسار و محافل زلفی و منازل مقرینندن استبعاد ایچوندر که اجلال الهی بی دخی متضمندر یعنی مظان اجابتده یارب فلان مرادی بکا اعطایله دیو بی اولدیغی حالده که جلب منفعدر و یارب فلان محذوری دخی بندن تبعید ایلده دیدوکی حالده که دفع مضرتدر یا خود یارب یارب بطریق التأكید تکراره محمولدر که ماده واحده به کوره در و ظاهر اولان بودر که بعض مواضعه کوره تأکید و بعضه کوره تجدید ایچوندر (واسم رب اعظمدر جلی جلاله (ورجن) وحی) و قیوم) و بدیع السموات والارض) ذو الجلال

والاکرام) لاله الا انت سبحانک انی کنت من الضالین) اسمی کی
 ورویت مرتبه واحدیتدر که جلاله به نسبتله سلطانیدن وزیر
 کبیر که وزیر وکیل مطلقدر * و مطعمه حرام * حال بو که مطعمی
 حرامدر پس مطعم مصدر می در مطعم معناسنه و ما کولک
 حرام اولسی باطل و یا غصب و یا کسب خیث یوزندن اولغله در
 مثلاً بر کیمسه نک صنعتی آلات لهود و زمت و یا صقال تراش
 ایتک و یا مسائر مکاسب خیثه اولسه یونلردن حاصل اولان مال ایل
 اشتر اولسه اول نسنه دخی خیث اولور ورشوت و باطل اجرتلر دخی
 اکا قیاس اولسه * و مشربه حرام * و حال بو که مشروبی دخی
 حرامدر یا مسکرات و یا غیری کی (و ذخیره دن منفولدر که بر عهده
 و یا بر صبی کوزی ماء حوضدن پر ایدوب بر مقداری حوضه اراقه
 ایلسل اول حوضدن شرب ایتک حرام اولور زیرا ملکار بی ماء مباحه
 خلط ایتش اولور بر وجهله که تمیزی ممکن دکلدر و کذلک بر صبی
 ماء مباحدن بردستی صوکتورسه اگر والدینی غییر ایلسه اندن شرب
 ایتک حلال اولماز زیرا ماء بعد الاخذ انک ملاکی اولور و کذلک
 بلا حاجه انک مالندن اکل ایتک حرامدر تنکیم اضحیه طفلدن طفله
 اطعام اولنوب باقیسی منتفع به نسنه به استبدال اولنور خوب و خف
 کی که بغامی اوله خبر و امشالی دکل و صینک تبری صحیح دکلدر
 و استخدا ینم بلا اجرت حرامدر مکر که والده سنه خدمت ایده
 و یا معلم شریکی احضاره ارسال ایلله * و ملبسته حرام * و حال بو که
 ملبوسی دخی حرامدر که یا حریردر و یا کسب خیثدندر (و بر ملبوسک
 استاری حریر اولق رجاله حرامدر صوفدن و چوخه دن و غیریدن
 کرا که وقاق استاری کی و امور ثلثه دن هر بری استجابت دعا به
 مانعدر و اگر مجتمع اولور سه اشدر (مطعم و مشرب تقدیم اولندی
 زیرا افساد باطنده تأثیر عظیمی وارد حتی بر کیمسه شرب خمر ایدوب
 نوبه ایتسه فرق کونه دکه انک آلایشندن خلاص اولماز وافیونک
 مضرقی التی آبه دکه نمند اولور و حبش که تنکی لک دیدکلریدر جمع

اجزاء بانه سریانی ثوبه صبغ کبیر که بردخی چهر * و غذی
 باطرام * ذال مجیه ایلله صیغه مجهول اوزرینه یقال غذاة غذا
 و غذیه و غذویه بر معنایه در (و غذی تشدید له دخی هر ویدر زبرا
 ثلاثی مستعمل اولیحق مزیدی دخی مستعملدر مکر که نادر اوله
 و الغذاء بالفتح مابه تمام الجسم و قوامه و تغذیه در تنکیم غذاة فحله
 و ذال مهمله ایلله طعام القدوة و تغدی اول نهاده اکل طعامدر عشاء
 فحله طعام العشاء و تغشی آخر نهاده اکل طعام اولندی کی و ذال
 مجیه حال صفرنه و ذال مهمله حال کبرنه اشارتدر یعنی لحمی حرامله
 یتش و انکله تریه لغش بوراده تغیر اسلویدن فهم اولور که بو معنی
 اولکلردن اشدر حدیث تحببده تغیر اولنوب (و جعلت قره عینی
 فی الصلاة) دینلدیکی کی زیرا قره العین اولق مشاهده دن ناشیدر
 ذوق مشاهده ایلله الذالاشیادر * فانی * کیف و من این معناسنه که
 استفهام استبعاد و استنکار ایچوندر که انکار وقوعه محمولدر * و استجاب
 لذلک * استجاب له یرینه استجاب لذلک دیدی یعنی اسم اشارت
 اراد ایلدی رجل معهودی صفات ذمیه ایلله موصوف اولدیغی
 جهندن اکل تمیز له تمیز و کمال سوء حالته اشارت ایچون (معنی
 بودر که انک ایچون دعا فتن مستجاب اولور یعنی او مقوله حرامه ملابس
 اولان سوء حال اهلنه دعا مستجاب اولق مستبعددر زیرا حقک نهی
 ایتدیکی نسنه بی ارتکابه حقندن بعید اولانک حقله اراسته حجاب
 عظیم وارد و دعا عالم صورتدن واقع اولغله اول حجابی خرق ایدوب
 عالم معنایه دخول ایده مز و حرام انک یولسه سدا اولوب دعایی کیر
 دوندر تنکیم مال خیث ایلله حج ایدن لیک دیسه جانب سعادن
 بر ملک اکا لایک ولا سعیدک و حج مردود علیک دیو جواب ویر
 لیک قولنی حرم قدسدن رد ایدر (استجابت جوابدنر قطع معناسنه
 زیرا جواب سؤالی قطع ایدر و استجابت اجابتدرا کرچه حقیقی
 تحریر جواب و جوابه تهبودر و لکن اجابتک استجابندن قات انفکاک
 اولغله اجابتدن استجابت ایلله تعبیر اولندی و لباس حرامله دعانیجه

ایسه لباس حرامله نماز دخی بویه در زیر طهارت ثوب بشرط در
کرك طهارت صوریه و كرك معنویه ایله تنکیم (دم علی الطهارة یوسع
علیک الرزق) حدیثنده طهارت ظاهر و باطن نجاساتدن تطهره
شاملدر و دعا دخی عبادتنددر بلکه مخ العبادتدر که افسانک قوام
وجودی عظم و عظیمک دخی قومی مخله اولدیغی کی عبادتک دخی
استسا که دعا ایله در چونکه حرامه ملابس ایله دعا قبول اولیه سائر
عبادت دخی قبول اولاز پس حجت اشعث و غیر اولدیغی بی فائده و عابدک
تعبد عبادتی بی عانده اولور انکی چون ایمان اولدیغی یرده ره بانیث عبث
اولور (ولله الهادی الی طریقہ والممد لامبد یامداد هدیته وتوفیقه
* الحدیث الحادی عشر *

حادی اصلنده واحددر که قلب مکان ایله حادرا اولوب و او یاه مقلوب
اولور برنجی دیمکدر که تصغیر اعتبارندن اتوری اسم فاعل اخذ اولمشدر
حادی عشر صاحب مغرب عندنده فتح یا ایله وعند الفاضل الرضی
سکونله در * دع ما یریک الی ما لایریک * دع امر حاضر در و دع
یدع دن وضع یضع کی معناسی ترک ایله دیمکدر و یوکه نک ماضیسنی
و مصدرنی استعمال ایتوب ترک ایتدیلر دیکلری قلت استعمالده محمولدر
والا رسول الله صلی الله علیه وسلم افصح العرب ایکن پیور مشلدر که
(لینتهن اقوام عن ودعهم الجماعات او یحتمل به علی قلوبهم)
زیرا پوراده و دع ترک جماعات معناسنه در و شعرده ککاور (ایت
شعری عن خلیلی ما الذی) غاله فی الحب حتی ودعه و عروه
و مجاهد (ما ودعک ربک) قراءت ایتلدر در تخفیفله یعنی قراءت
شاده ده تخفیف واقع اولمشدر که بعضی علمائی قراءت نبویه در
دیمشدر و مظهر دیمشدر که کلام نبوی متبوعدر یو خسه تابع
دکدر بلکه اکانسبتله فصحاء عرب عی اسانله مشتهر اولان باقل
مرتبه سنده در و لغات عرب مختلفه در پس جائزدر که بعضی قبائلک
اغنی منقرضه اولمخله جناب نبوت اتی احیا ایتمش اوله و مقاصد حسنه ده
کلور که حضرت عمر رضی الله عنه (یا بی الله ما لک افصحنا) دیو سوال

ایند کده جوابنده پیور دیلر که (جاء فی جبریل فلقنی لغة ابی اسمعیل)
وانسان الیوننده غزوه خندقده کلور که وفی الحدیث (ان مشر الناس
من ودعه الناس اتقاء شره) و قرآن جمله قبائلک لغاتی جامع اولمخله
لسان نبوت اتی شرح ایتشدر و برافتی بعضی قبائلک عدم استعمالدن
عندالکل عدم استعمالی لازم کلز تنکیم اطراف حجاز و قبائل عربی دور
وسیر ایدنلره خنی دکدر بوفقی شامده مجاورتم حالنده لادری دیمکی
براعرایدن ایشتم اکثری ما عرف دیرلر و لادری ندر بلزلر و یوه قوله
اختلاف عجمده و ترکده و هندده و سائرده دخی وارددر (ودیمشدر در که
یذکرکله سنک دخی ماضی و مصدر و فاعلی متروکدر و ذر و وذر و واذر
کی و ینبغی دن دخی ماضی ایله مضارعک غیر استعمال اولمشدر
و غیر مستعملک استعمالی غلط عدایتدیلر قیاسه موافق ایسه ده تنکیم
آذی یوزیدن مصدر اذی و اذیه کلوب و لاتقل ایداء دیدیلر (وعلیهم
ما تعسفوا بلادلیل و تکلفوا بدون سبیل) بعد ذالمام یبهقی تاج المصادره
رب و اراهه بی بر معنایه اخذ ایدوب کجانه دوشورمک ایله تفسیر ایتشدر
شوقدر وارددر که اراهه لغت هذیلدر دیمشدر و ارب الرجل صار ذاریه
ومنه المرب علی وجه یومعنایه همزه صیرورت ایچون اولوب تعدیه
اولغاز (وامام راغب دیمشدر که یقال رابی کذا و اربی کذا فالرب
ان یتوهم بالشی امر اما فیکشف عما یتوهمه ولذا قال تعالی (لاریب
فیه) زیرا فرأئنه ریب و شک زائل و منکشفدر و الارابه ان یتوهم فیه امر
فلایتکشف عما یتوهمه پس بو اعتبارله حدیث مذکورده ریب
حرف مضارعنک ضمیله اولمق لازم کلور زیرا شبهه نک انکشافی متصور
اولان یرده مشتهی ترک لازم کلز فافهم و دیمشدر در که ریب ده فتح
و ضم مر و یدر و لکن فتحه اکثر واشهر و افصحدر زیرا اکثر قبائلک
لغتی در یونک نظیری شغل ایله اشغل در زیرا بعضیلر مضارعنده
ضم یاء قلیله و بعضیلر ردیه در دیدیلر حتی کرمانی دیمشدر که وحکی
ضم الباء وهو غریب و بونده الی مقدره متعلقدر انقلاب و عدول
و ذهاب کی (معنای حدیث بودر که شول نسنه ده که سکا شک و شبهه

عارض اوله وسنى قلق واضطرابه دوشوره اتی ترك ايله اندن سكا
خيلمان و برمين نسنه په منقلب و باعادل و ياذاهب اولديك حاله
يعنى برنسنه نك حل و حرمت و حسن و قبح و سنيت و بدعتينده
شبهه لك اولسه كرك قول و كرك فعل و كرك عبادت و نكاح و سائر
معاملات اولسون اورادن حالى متيقن و حقيقى معلوم اولان نسنه په
عدول ايله زيرا هر مسئله ده خلافتدن خروج اقوادر (ويقال دع
ذلك الى ذلك اى استبدله به و شراح احاديث ديمشدر كه بوراده امر
بدب ايجوندر زيرا توفى شبهات نه و بدر بوخسه واجب دكلدر
و ديمشدر كه ورع اوج درجه در (اولكسى فتواى فقيه ايله حرام
اولان نسنه دن اجتنابدر و الاعتدالت زائله اولور و اتى ارتكاب ايده نه
فاسق و فاجر ديتلور) و ايكنجيسى ورع الصالحين در كه شبهاتندن
احترازدر يعنى برنسنه نك ظاهرى اوزرينه فتوى مساعده اينسه دخی
توقف ايده و فتواى قلبه عمل ايله و من حيث لا يحتسب حرامه
وقوعدن حذرقله و حديث مذكوره مراد بورورعدر و بوياده زياده
تدقيقات ايتشدر حتى ابن ادهم بئرمزمدن شرب ايتيوب سوال
اولنجى اكر دلو مخصوص اولايدي ايجردم ديمشدر زيرا مال سلطانندن
اولان نسنه مشبهدر و بعض اهل حاله بعض امارات ظهور ايدوب
مشبهندن انكه رهيز ايدرلردى مثلاً اكل طعام وقتنده يدلى
حرکت ايتن و باطمرلى حرکت ايدردي و ياخود اول لغامدن رايحه
كريمه عكس ايدر و يا صورت فيحه ده كورنوردی فاما بوازمونده قنى
بويله حال (اشته كثر شبهات و قلت حلالندن اوتورى ترك محرمات
ورعدن عد اولندي و حديثه كلسدر كه سبز برزمانده سكر كه
مأمور اولديكز امر معروف و نهى منكر ك عشرين ترك اينسكر هلاكه
اولور سكر زيرا عزت اسلام و كثر انصار واردر و برزمان كلور كه
اول زمانده امر و نهى مذكور ك عشرين وجوده كتورن نجات بولور
زيرا معين دين قليل اولغله زمان سكوتدر زيرا بالكز طاش ديوار اولماز
ديرل مشل مشهوردر (و اوچنجيسى ورع اتقین در كه حديثه كلور

(لايبلغ العبد درجة المتقين حتى يدع مالا بأس به مخافة ما به بأس) پس
بوندن بعض حلالى دخی ترك لازم كلدى و حلالدر ديورنسندي
سويك و اكل و شرب و لبس لازم كلدى زيرا شرعك رخصتى على
موجب دكلدر بلكه انسان كامل برعروس و اوان سكر بيك عالم نك
اوزرينه نيكاركي در و عروس كندى اوزرينه نيكارلنان نسنه بي جمع
ايتك دناءت در و شرعه مراتب مختلفه واردر كه مكلفلك احوال
متوعه و استعدادات متفاوته سنه ناظر در طبقاتن جاهل اولان
خلط مراتب ايدوب غلطه دوشور بوجهتند در كه علماء باللهمه
خدمت كر كدر كه انلك معرفته مرتبه لى سائرلردن برتر خصوصاً
(التقوى فوق امر الفتوى) مضمونى مقرر در (واشاهده سكور
بركيسه منجسك وقوعنده شك اينسه اصل اولان بقاء طاهر يتدر
بومعنادن امام محمد ديمشدر كه برحوضدنگه جاهل بالاحكام اولان
اهل رستاق و صفار و عبيد و اما ايدى دفسه و جرار و سخته ايله صو
اخذ ايتسلا انكه وضوء جائز اولور نجاستى معلوم اولدجه (بوجهتندن
طين طرفك طهارتيله فتوى و يرديلر مكر كه عين نجاست مرتبه اوله
(و جناب نبوت صلى الله عليه وسلم حج و داعده سقايه عباسه متوجه
اولد قلزنده پارسول الله بوسقايه ايدى عوام و اعراب دكشدر سمره
غيرى شربت و برلم ديد كنزنده جناب نبوت بيورديلر كه (التمس بركة
ايدى المؤمنين ايعنى اول حوض عامدن شربى استكره ايتيوب امته
جوازي مشروع قيلديلر) و احيايه كلور كه سيرت اولين بوايديكه
جمع همى تطهير قلوبه مستغرق قلورلردى و تطهير ظاهرده تساهل
اوزره اولورلردى حتى حضرت عمر رضى الله عنه بر نصراينسه نك
جره سندن آبدست المشدر (وهديت المهد بين ده كلور كه بركيسه
فساد نكاحنى توهم ايدوب مهر اول اوزرينه تجديد نكاح ايلسه
مع هذا نكاحى فاسد اولمش اولسه مهر آخر لازم كلز بلكه ناكيد
نكاح قيلندن اولور تجديد دكل و اكر فى الواقع فاسد ايسه مهر اول
اوزرينه اون درهم كش وضع اولنور كه اقل مهر در (ونكاح متيقن

اولد بجه شك يقينه مزاجه اينز بلکه صلح بعد الصلح باطل اولديغي کي
نکاح بعد النکاح دخی باطلدر (الحاصل مشهور در که شکله يقين زائل
اولماز پس احتياط و وجوبک مواضعي واردر که اکا کوره اولنور و هر شبهه
ضعيفه ايله نکاح تازه انمز تکيم ظن غايي اولد بجه نماز قضا اولماز
والا کدی عندن شرع جديد کي اولور بوايه باطل و مردوددر
فاعرفه (و بومسائل شبهه و يقينه متعلقه اولماز ذیل حدیثه درج
اولندی اگرچه که فروع جزیه سی جوق واثله سی حدن ارتوقدر
الحديث الثاني عشر

من حسن اسلام المرء تركه مالا يعنيه من تبعه ضيه در زیرا محاسن
اسلام کثیره در که جله دن بری ترك مالا يعنى و فعل مایعنى در (و حسن
صورته تناسب اعضادن ناشی طبعه ملايم بر امر مرغوبدر که قلوب
اکا منجذب و ابصار دخی اکا تابع اولور حسنله جلالک فرقی بودر که
(حسن ذاتله قائمه صفت دکلدر بلکه سنک لغرض من الاغراض
استحسان ایندی بکک نسنه در کر که عند الغير مستحسن اولماسون
جال ایسه ذاتله قائمه بر صفتدر که سنک و غیرک عندنده بالاتفاق
مستحسندر مثلاً حسن یوسفه علیه السلام جال دیرلر که عند الكل
مستحسندر حسن ابلی ایسه مجنونه کوره حسن در بوخسه هر که
کوره دکل زیرا دنیاده لیلادن مستثنی مجبویه ل واردر (و بوعالم کونه
مشهد حسن دیرلر زیرا آثار جلیله در که آینه اسما و صفاتدر اسمائیه
حسنی ايله وصف اولمشدر قال الله تعالى (ولله الاسماء الحسنی)
واسمائک حسنی مد اولایدر که کالات الهیه در (بو جهندن حسن
ایکی نوع اولدی که بری حسن حسی و جسمانی و بری حسن معنوی
و روحانیدر و حسن اسلام معنویدر انکیچون مسلم مطیع اسلام
وطاعتک فی نفس الامر حسننی ادراک ایندوب قبول ایدرسه مقبول
والامر دوددر زیرا اغراض فاسده به منی اولمش اولور (و بوتقریدن
حسن و قبح اوصافدن اولدیغی معلوم اولدی آله برودتی و غسل ايله
حلاوتی و مسکله ریخی کي (پس اسلام المرء موصوف و ترك مالا يعنى

آنک صفت حسنی و فعل مالا يعنى صفت قبی در (و قرأنی حسن صوتله
تزیین لازم کلدیکی کي اسلامی دخی ترك مالا يعنى ايله تحسین کر کدر
(وانسانک جمالی فصاحت لسانی اولدیغی کي اسلامک دخی لطافت
شانی ترك لغو در زیرا کلا مدن بر نسنه نک ضرر و منفعتی اولمیچق
اصوات عصافیر منزله سنه تنزیل اولنور (مرء مثله المیم انسان
و یار جلددر پس انسان و شخص معنایه اخذ اولنور سنه فارسیده
کس کي مرد وزنه شامل اولور ولکن ظاهر اولان رجله محمول اولمقددر
انکیچون مؤنثه مرأه دینلور و احکامه نساء رجاله تابعدر (ترکه
مصدر در که فاعله مضافدر ضمیر مجرور مرأه راجعدر ترك فذلك
ضدیدر (و مالا يعنيه بعد الجملة ترکه مفعولدر مالا يعنيه ده ضمیر مستتر
مرفوع مایه و ضمیر منصوب مرأه عائددر يقال عنها الامر يعنيه اهمه
و بورادندر که امر مهم دیرلر زیرا انسانی هم و قصد و شائنه اعتنا
و اهتمامه حل ایدر و بعض قرآنده (اکل امرئ منهم يومئذ شأن
یعنیه) کلمه در فتح اول و کسر ثالث ايله یعنی یوم قیامتده هر شخص
یچون بر امر عظیم واردر که شخصی آنک همنه دوشورر و غیر بدن
مشغول فلور (و فی تاج المصادر عنیت فلانا عینا ای قصده و قبل
یعنیک ای یشغاک یقال هذا امر لایعینی ای لایشغلی و منه تر که
مالا يعنيه ای لایهمه انهی (و مالا يعنى نک جدی اودر که بر نسنه ايله
تکلم ایلسک که بالغرض اندن سکوت ایتمکله اثم و حالا و مالا ضرر لازم
کلمه و بر فائده فی نسنه فوت اولیه و قایع اسفار و امثالک حکایانی کي که
عجم اکا افسانه دیر که نمشنده فائده اولیان موزلدر مکر که اول حکایانده
زیادات اوله که کذب قیلندندر و یا ترکیه نفس و تفاخر و اغتصاب
و مذمت ناس بولنه که صفات رذیله در بو صورته متکلم متضرر
اولور زیرا آفت لسانه دائر در (و مالا يعنى کلامه و غیره عامدر
تکیم حسن بصری دیمشدر که من علامه اغراض الله عز
العبدان یجعله شغله فی لایعنیه (ولکن کلامه غالبدر تکیم
حدیثه کلور (یا ابا هریره تریدان لایجری علیک القلم) قال

نعم یا رسول الله (قال اذ فرائض الله وكف عن المحارم ودع الكلام فيما لا يعينك) وحضرت صدیق رضی الله عنه یورم شد در بالینی کنت اخرس الا عن ذکر الله (وما یعنی امور دینیة ضروریة و امور دنیویة لازمہ در مطعم و مشرب و ملبس و مسکن کبی که کفایت قدر اوله زیرا ماعداسی فضول مقوله سیدر شول معنادنکه روحک بو عالم اسفله هبوط و بدنه تعلقدن غرض تحصیل کالدرد و اعضا و قوی و سائل و آلات و امور ضروریة معاشیه مابه القوامدر پس وقتی بو امور ضروریہ اوزرینه مقصور اولان کیمسه فی المثل سوزی اوزاتمز و کندی کارنه مشغول او اور و ما لا یعنی وقتندہ ذکر ایدر که کنوز سعادتدن برکنزد و الا کنزک برینه هوا آکورد (و شان مؤمنده دیمشدر که کلا وجد بحال صالحا ذکر الله) و بو معنایه اشارت ایلوب قرآنده کلور (قال استبدلون الذی هو ادنی بالذی هو خیر) یعنی مهمی غیر مهمه ترک ایدن من وسلوی برینه بصل و ثوم و کوهره بدل خرف بو اور (و عمر سر مابه در که لقلقه انک زیانیدر) و حکایات الصالحین امور دینیہ دندر زیرا جنسد من جنود الله دلمشدر که باطن مؤمن انکله نفس و شیطان و هجوم ماسوی اوزرینه نصرت بو اور شول جهندنکه اهل حالک و مقالات و حکایاتندہ تأثیرات عظیمه وارد در تکیم الاهیات و قصائدی لحن عرب اوزرینه قرآئت اولنسه باطن انسانه وجد و رقت و عالم قدسه انجذاب و عروج حاصل اولور افسانه و غزل ایسه تحریک هوی و شهوت ایلر انکیچون ما لا یعنی دینلدی و او مقوله به و سائر ملاحی به سرف اولنان اموالک محاسباتی قیامتده بللو اولور (ایمندی مؤمن) (حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا) و فقیحه ورعه تمسک ایدر و فضولی ترک ایلر و الله المعین

الحديث الثالث عشر

لایوم من احدکم حتی یحب لایه ما یحب لنفسه ایمان مخبر صادق قولنی تصدیق و قبولدر کویا امن به انی نکذیبدن امن و طمانینت اوزرینه قیلدی دیمکدر زیرا خبرک عند النفس صدق و کذب و امر

ونہیک قبول ورده احتمالی وارد در (پس انسانک اعتقادندہ شک و اعتراض اولیحق کویا حتی اول معنادن امن اوزرینه قلمش اولدی تکیم سلام انبیا مشروع اولدی زیرا انبیا اهواء ناسه مخالف و جهله امر ایتملریله مقام نبوت مظنه اعتراض اولدی پس مؤمنک السلام علیک ایها النبی دبدیکی یا رسول الله بو خصوصده بنم اعتراضدن یا امان و بی خوف اول دیمکدر (سائر عباد صالحینہ و علی عباد الله الصالحین دیمک دخی بویله در زیرا انلر دخی بحکم الارث هوای خلقه مخالف و جهله حقه دعوت ایدرلر) و کندی نفسمز حقندہ السلام علینا دیمک دخی اکا قیاس اولنسه زیرا گاه او اور که نفسمز لوم و اعتراض اولور و نفسمز شو معنایی قبول ایتمدی دیرز کویا السلام علینا نفسک تسلیم و عدم اعتراضنی بیان و افاده در (و بوراده مراد کمال ایمانی نئی در زیر اصل ایمان تصدیق مذکورله خاصه ایدر پس شعب ایمانک وجودی کماله مصر و قدر تکیم فلان کیمسه انسان دکلدرد دیرلر یعنی بر شبتک اسمنی نفیله کالانی نئی مراد ایدرلر کویا انسانیتده کالی اولمیان انسان دکلدرد تکیم زید انسان دیرلر یعنی کلی بی جزئی اوزرینه حل ایدرلر زیرا اول جزئی ده کلی نک سری وارد در پس جزئی کالات کلی ایله متحقق اولیحق جزئیدن کلی ایله تعبیر اولور الحق حق وانا الحق دید کاری کبی و حدیث مشارقده (لایوم من عبد) وارد اولمشدر یعنی احد برینه عبد ذکر اولمشدر حتی ابن ملک توجیه ایدوب دیمشدر که اغنیا و جبارہ کندی نفسلر یچون سود کلرینی اخوان فقر ایچون سومرلر و لکن مقتضای عبودیت محبت مذکورده یعنی اگر غنا و ریاست قیدندہ اولمیبوب عبودیت کامله اهلی اولسلر فقر الله کندیلرلر برابر طورلردی (و حتی یحب الی ان یحب دیمکدر که حتی جاره در) و اخاله مراد اخ مسلمدر و اخ آخره یا اولادندہ طرفیندن و یاطرف واحددن و یارضاعدن مشارک اولانه دیرلر صکره غیر یچون استعاره اولندی قبیله ده و یا دین ده و یا صنعتده و یا معامله ده و یا مودتده و یا غیری مناسباتده مشارک کبی قرآنده (یا اخت هرون)

صلاحه اختصار نسبه دكل يا خاتم كې (واذا كراخا عاد قومه
 اخك اخ اوزر ينه شفقتي كې شفقتي اوايدن اوتور بدر) ما محب لنفسه
 مثل ما محب لنفسه ديمكدر زيرا اول محبوب اولان نسنه نك عيني
 ايكي محله حاصل اولق محالدر (وما خير دن عبارتدر كه عبادت
 وطاعت واشياء مباحه شاملدر و بوقوله محبت كال ايماندين اولديغي
 كې كندی تقسيمون بغض اينديكني غير ايجون بغض ايتك دخی كال
 ايماندين زيرا بر شيه محبت تقضيك بغضني مستلزمدر و بواسطه ايماندين
 اوتوري صورت صورت بغض صريحاً ذكر اولندي (و بومر تبه
 اتحادك سري بودر كه اهل ايمان اصلنده نور واحددر كه مظاهر
 مختلفه ظاهر و نفس واحده در كه ايدان متعدده باهر اولمسلردر
 واقارب واجائي بنیان واحد صورتي بولمسلردر پس اختلاف عالم
 باسره اني واحد العين اولقندن اخراج ايجز بلكه اختلاف انلك
 تعين و تشخص صلايه در كه امور اضافيه در (مثلاً زیدی عمرو دن فرق
 ایدن تعين لریدر كه انسانیتده بر در) وزیدی فرسدن فرق ایدن
 تشخص لریدر كه حیوانیتده بر در) وزیدی درخت تفصیل ایدن
 ایدن صورتلریدر كه نباتیتده بر در) وزیدی هذا الحیرون تمیز ایدن
 عوارضیدر كه جسمیتده بر در) وزیدی ملك و فلكدن آیران تعین
 خارجیلریدر كه جوهریتده بر در) جوهرله عرض وجودده بر در) اگر چه
 عند العقل بر برینه مغایر در پس وجود جمليه شامل اولديك وجوددن
 اعم نسنه یوقدر و صور معادن و نبات و حیوان و افلاك و املاك بو كزرت
 و وحدت اوزرینه ادراك اولتیق جمله عالم اصل واحد رجوع
 ایدر انكیچون صله رجده بو جمله سی داخلدر زيرا اسم رجائه
 مضافدر كه عموم نامی واردر (و جمله ناسك واحد العين اولمسنه
 ناظر در كه خلق بری برینه انحنادن نمی اولمسلدر زيرا حقیقتی كندی
 نفسنه انحنادر و جوازی تقدیری اوزرینه انحنابر اسمدن بر اسمدر مثلاً
 سلطانه و عالمه و شریفه و غنی به مخنی اولور كه بولمسل اسماء كلیه ذاتیه
 مظهر لر در) و محبت اوج مرتبه در اولكیسی حب طبیعی در كه حب

عوامدر كه بونلیری بریله روح حیوانیده متحدل و مقتضای شهوت
 طبیعیه نه ایسه انده مشترکدر و فعلده نهائی نكاحدر زيرا شهوت
 و محبت حیوانیه جمیع مزاجه ساری اولمسلدر صونك سونكر دیدكاری
 نسنه به بلكه اونك تلوئه سریانی كې ايكیچسی حب روحانی و نفسیدر كه
 روحده بری بریله ائتلاف و اتفاقدر و بونك غایتی قدر محبوبی معرفت
 و حق ايله قیام و اكاشیدر و بومر تبه خواص ناسكدر كه اولكیلردن
 اقلدر زيرا اكثر ناس جسمانی و حیوانیدر اوچكیچسی حب الهیدر كه
 عبد كنندینك مظهر حق اولديغن مشاهده در بوضو رتبه عبد حق
 ظاهر جسمه روح كې او اوب غائب وایدی غیر مدرك اولور و بومر تبه
 عبده محب دیرل و لذلك حق دخی عبده مظهر اولمقددر یعنی عبدك
 حدود و مقادیری ايله اتصالفدر كه جمله منشاهاات بو ایدند وانی
 تأویل بمیوب علمنی حقه تقویض ايتك كر كدر قال الله تعالی (وما یعلم
 تأویل ايله الا الله) و بوضو رتبه عبد محبوب حق اولور چونكه حقل
 فی الحقیقه هدی یوقدر لا جرم محبت دخی بویله در ايتك ايجون دیدیلر كه
 حب شرب بلاری در و هر كیم بن قائم دیرسه ناقصدر (و بومر مقامده
 مراد حب اختیاریدر كه ایشار معناسنه محمولدر زيرا محب محبوبی
 محبوبه ایشار و اختیار ایده كلسدر هر چند نفسندن فانی دكل ایسه ده
 چونكه فتنة تام حاصل اوله حب طبیعی غیر اختیاریدن اثر قالماز فافهم جدا
 (و دیمسلردر كه طریق حق خلق حقه دعوت و تعریف و تحییب اوزرینه
 حقیقیدر بو جهندن بنم سودیكمی بندن غیر رسمی سومسون دیو غیرت
 علی الله ايتك كویا آفتاب عالم آرا بنم خانه مدن غیری خانه به طوغمسون
 ديمك كیدر كه انواع جنوندندر (و بعضیلرینه كه منی تسبیح دیو
 سؤال ایتدكدرنده اذالم ارله ذاكرا دیدیكی غیرت بایندن دكلدر بلكه
 مؤلدر كه ذاكرا محبوبا بل مشاهدا و یا خود ذاكرا غیره ديمكدر و ذاكرا
 فی الحقیقه الله تعالی در كه جمیع اكوانك لسانیدر پس بوراده غیر
 یوقدر كه غیرت ایده سن و ابراهیم ادهم بدن قدس سره منقولدر كه
 اصحابندن برینه دیمسلدر (ان شده محبتك فی الله غیبتنی عن النظر

الی مساویک) یعنی پوراده محبت شیخه اضافت اولندی مع هذا شیخ
مطلوب و مرید طالب در و محبت طالب اوزرینه در یو خسه شیخ اوزرینه
دکل پس مراد بود که شیخ سنی کندی نفسک ایچون سورتا که
نجیبکه مطلع اولوب سقیمکی فصیح و معوجکی تقویم ایله بوصورته
شیخ سنی کندی نفسی ایچون سومرتا که طالب اولیق لازم که فافهم
(الحاصل شیخک سنی معنای مذکور ایچون سومسی کندی نفسینه
سودیکنی سومکندرتا که سندخی انک کی ترکیه نفس ایده سن و شبحم
سید الاقطاب سید فضلی آلهی قدس سره صدری قنوبک فافهم
تفسیرینی شرح اینده بوفقیری دعوت ایدوب کتب مذکوری بدمه
صونوب آل شونی اوتوز اتی بیلاق محصولدر الله تعالی سکا بوندن
زیاده سن احسان ایله بیوردیغی بومقامک اسرارندرتا که اولیاده
امساک اولماز بلکه انلک غیرت و محبتی خلقک تحصیل کالنه در
قدس الله اسرارهم) بعد از سوال اولورسه که کمال ایمان محبت مذکوره
ایله حاصل اولیجی سائر ارکان طاعت و شعب ایمانه حاجت قلمان
(جواب بود که معنای مذکور مبالغه به محمودر زیرا محبت رکن
عظیمدر الحج عرفه و لا صلاة الا بطهور و لا صلاة لاجل المسجد الا
فی المسجد کی و حقیقتده ایمانی تا کیدر زیرا کرچه اخوینی در که
هر برینک بر ایمانی وارد و لکن حکما شخص واحد در که ایکسینک
ایمانی بر ایماندر) و کتب کلامیه ده کرچه ایمان زیاده و نقصان قبول
ایمز دیویاز بلور و لکن اصل ایمانه کوره در والا انواری جهته
متراید اولور انک ایچون ایمان مثقالی و ایمان دیناری دیر و بومعنادندرتا که
جامع صغیره کلور (الاسلام یزید و لا ینقص) و ایمان بالغیب ایله ایمان
مشاهده نک میاننده فرق اولدیغی ظاهر در (پس شعب ایمانله عمل
زیاده اولدیجی ثمرات ایمان دخی زیاده اولوب مراتب احسانک
ذروه سنه ترقی ایدر) و ایمان کرچه اجمالی و تفصیلی دنیلور فاما ایمان
تفصیلیک غورنه وصول متعسر در زیرا ستعلقات علم حد دن بیروندر
بوسیدن علم مزید اولدیجی متعلقاتی جهشدن ایمان دخی مزید

اولفده در بوجهتندرتا که وارد اولمدر (من استوی یوماه فهو
مغبون) یعنی علم و ایمان الی آخر العمر ترقیده کر کدر زیرا کرچه مقامات
تمام اولور فاما سیر الی الله نهایت اولماز و خیرت ممدوحه دیدگاری
بودر و بوعلم تفصیلی که احکامه متعلقدر آخر عمرده تمام اولور زیرا
آخرته شریعتدن ایمان و ادب و تعظیم الهی و نکاحدن غیری نسند
قلمان فاما علم الهی تفصیلی که حکم و حقاقتدر الی الابد متراند
اولفده در زیرا الله تعالی واسع علیم در که بومقوله صفاتک تجلیانه نهایت
یوقدر والا ذات و صفات حق محمود اولیق لازم کلور و عارفده جنتک
صفاتی بوترید و تجدد ایله در والا بنی روح جسده نظر ثلث انسانیه ملال
کتورر و مرده کلور فافهم فقد اوفقت علی مایه ترقی و الله خیر و انی
* الحديث الرابع عشر *

* لایحل دم امری مسلم الا باحدى ثلث * بونک تقدیری لایحل اراقة دم
امرئ ای شخص مسلم الا باحدى علل ثلث دیمکدر بعض روایتده
مسلم کلاه سند نصرکه (یشهد ان لا اله الا الله و انی محمد رسول الله)
واقع اولمدر که بشهد مسلمک تفسیری واقع اولور و ایمان و اسلام
بر در دیان کیمه نک قولی اوزرینه و مضاف تقدیر اولندی که قتلدن
کلاه اولان اراقة در زیرا حل حرمت افعاله تعلق ایدر ذواته دکل
قال الله تعالی (حرمت علیکم المینة) ای اکل لحمها و ثلثک موصوفی
علل اولفده تائید قلمدی و ثلث د = رسم خطی بود که اگر مفرد
اولور سه بعث من النوق ثلاثا کی الف ایله کاتب اولور تا که ضم ثلثه
اولان ثلثه ملتبس اولیه و اگر مضاف و باصفت اولور سه حذف
الف ایله رسم اولور حلیت ثلث نوق و ما فعلت النوق الثلث کی زیرا
بونده التباس مذکور یوقدر (و ثلثه و ثلثون حذف الف ایله یازلدی
زیرا آخر رنده اولان علامت لاحقه ایقاع ایسدن منع ابتدی و ثلثا
اوار بما که عالی و چهارشنبه در اصلنده ثلثه وار بعث در الف هادین بدل
اولوب بومه تحبص اولمدر حسنه حسنه کی معنی دیمک اولور که
شیرل شخص مسلم که (لا اله الا الله و محمد رسول الله) دیو شهادت

ایلیه انت قاتنی دوکتک و قتل ایتک حلال اولماز الا اوج علتک بر بله
حلال اولور یعنی بواج علتدن بری بولنورسه فیهوا الاحرام اولور زبرا
بنیان حق بلا سبب شرعی هدم و تخریب در * الثیب الزانی * جرله
ثلثک موصوف مقدرندن بدل و رفعله مبتداء محذوفه خبردر الاولی
ای العلة الاولی زنی الثیب الزانی دیمکدر تقدیر مصدرله زیراعلت اولان
موصوف دکل بلکه صفتی در پس لفظ زانی اشعار علت ایتکله
ذکر موصوفله اکتنفا اولندی (و ثیب اسم جنسدر که رجل و مرأه به
شاملدر) قال فی قاموس الثیب المرأة فارقت زوجها و دخل بها
والرجل دخل به اولا یقال للرجل الا فی قولک ولد الثیبین انتهى
(ای لا یطلق علی الرجل الا تغلیبا پس ثیب و ثیه دیمک خطا اولدی
زیرا استعمالی بلاتاءدر) و امام راغب معنای اولی ترجیح ایدوب دیمشدر که
الثیب الی تنوب عن الزوج یعنی ثیب اودر که زوج اولدن رجوع و تزوجه
معاوده ایلیه زبرا ثبات رجوعدر که عجم بازگشتن ایله تعبیر ایدر
و قاموسده انکار ایدوب و ذکره فی ثوب و هم دیمشدر ولیکن معنای
رجوع ثاب یثوب ثوبا و مثابة و ثوباناده یازیلور لغتده ثاب ثیب بو قدر
پس قول قاموس قول جمهوره مخالفدر (وزنی بلا عقد شرعی و طی
مرأه در مدوقصر او انور و ممدود اولدقد مصدر مفاعله اولقی جائزدر
یقال زانی مزاناة و زناء بمعنی زنی بزنی زنی و زناه بوصورتنه زنی ناقص
اولور) و بعضیلمهموز اولغه حل ایدوب دیمشدر که یقال زناءت
ای دنوت زبرا زنی دنوله اولور پس دنو مخصوصدن زنا ثله تعبیر اولندی
و یا خود زناء الظل دندر که قصر معنای در زبانی اعماری قصر ایدر
بوصورتنه مصدری زنا و زناؤا کلور صدر و صدور وزنی اوزره و ممدود
اولماز زبرا مد ناقصده اولور مهموزده اولماز انکیچون خطا لفظنی
مدایتک خطادر دیدیلر و قرأند (ان قتلهم کان خطاء) قراءتی یعنی
مدله معنای تنبییه راجعدر (و یخلد فیه) کی اشباعله فافهم (و ثیب
زانی شول رجل عاقل بالغ حر مسلمدر که امرأه بالغه عاقله حره مسلمیه
نکاح صحیح ایله دخول ایتش اوله و عند الحنفیه تحقیق و طی لازمدر

زبرا البکر بانیکرایله مقابله اولمشدر و بمقوله به محسن دیرل (و امام
مطرزی مغرب اللغة ده دیمشدر که بابر جرمده عندابی حنیفه شرط
احصان آلتی در که اسلام و حریت و عقل و بلوغ و نکاح صحیحله
تزوج و دخولدر و باب قذفده دورت اولکی و بشی عفتدر و عفته
حصن دیدیلر زبرا زینتدن احصان و حایه ایلر (و امرأه حاصن و حصان
بالفتح و قد احصنت اذا عفت و احصنها زوجها فهی محصنة بالفتح
واحصنت فرجها فهی محصنة بالکسر قال الله تعالی) و المحصنات
(من النساء) ای ذوات الارواح و قال الله تعالی (فن لم یستطع طولا
ان ینکح المحصنات) ای الحرار و قال الله تعالی (و المحصنات من المؤمنات
ای العفتا نف و قال) (و المحصنات من الذین اتوا النکاح) ای النکایات
(بمدذا یتیک حکمی رجم ارنمقدر یا اعتراف و یا دورت عدد شاهدک
شهادتلیله زبرا فاعل زنی ایکیدر یعنی زانی و زانیسه در که هر برینه
ایکیشر شاهد لازمدر قتلده ایسه فاعل بر در که قاتلدر انکیچون
ایکی شاهد ایله اکتنفا اولندی و شولکه بکر و مکلف غیر محصندر
اگر حرایسه حدی بوزن سوط در و اگر رقیق ایسه الی جلددر من غیر
تعذیب عندنا و قتل زانی ده حکمت بودر که زنا ده احتلاط انساب
و تضییع اولاد و مشابیهت بهائم و تخریج حروب و قتل و اردر تنکیم
زنا بیلرک برزانیه اوزرینه از دحامنده چوق واقع او اور و حقیقی بودر که
قتل زانی بالکفر فعل مجرمدن اوتوری دکلدر و الا هر فعل مجرم موجب
قتل اولوردی بلکه صفت بر بوییت اولان اطلاقده مشارکت وقوعندن
اوتور پدر که مکلفک شانی قید و محجوردر بوحسه حق تعالی کی هر مراد
ایتدوی نسنه بی اشکک دکلدر چونکه صفات بر بوییتده حقه مشارکت
و کبر یاده منازعه قصد ایتدی لاجرم غیرت الهیه ظهور ایتدی که غضب
و عقوبتی مستلزمدر (و جلدک بوزا ولدینی اسماء احصا مقابله سنده در که
احکام بر بوییتک امهاتیدر چونکه بوا اسماء معدوده کن حرمت و
حاسنی هتک و تجاوز ایتدی لاجرم هدم مذکور اوزره جلدده مستحق
اولدی و بکرده اقتصا و توسط اولدینی حکم اولیت ذاتیه و غایه

احدیستک شفاعتیه در و محصنه صورت رجسه قتل اولفق احکام
حضرتک تفاسیه را جعفر که بسیار در و بعض علماء ظاهر دیدیکه
محسن رجم اولدی زرافعل کلاب و حیرا شدی انلرایسه بخاره و خشب
ایله ضرب اولور لور بردخی بودر که چونکه تزوج ایله اوزرینه سکر نثار
اولدی لاجرم قدر نکاحی بلدیکی ایچون اوزرینه طاش یاغنی لازم کلدی
وینه دیدیلر که جلد بکریور اولدیغی بودر که هر شهرک اون کونی ایام
حیضه محسوب و فرق کون دخی ایام نفاسه مصروف اولیجق مجموعی یوز
التمش اولوب عدد ایام سنه دن ایکی یوز کون قانور که زانی وزانیه دن
هر برینه یوز کون دوشر که عدد ایام استماعدر یعنی چونکه بو عددده
وطنی حلاله مشغول اولما یوب اسراف وقت ایشدیلر لاجرم یوزر ضربه
مستحق اولدیلر وزانی محضر شهودده جلد اولندیغی تشهیر و ظهرنه
ضرب اولندیغی ظهرنده امانت اولان ماده نسلی موضعک غیری به
وضعندن اوتوریدر (و شارب الخمرک حدی سکران اولدی زیرا
بر سکران مسجد نبوی به داخل اولوب جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
دخی او مجلسده حاضر اولان قرق عدد صحابی به ضربه امر ایدیجک
هر بری ایکبشر کره ضرب ایدوب مسجد دن اخراج ایتلر بله حکم
الهی عدد مذکور اوزرینه نازل اولدی و دیمش لردر که (الزانیة
والزانی) آئنده زانی تأخیر (والسارق والسارقة) نصنده سارق تقدیم
اولدی زیرا سرفه قوتله اولور رجل ایسه بو باید مرأه دن اقوادر
زنی ایسه شهونه دائر در مرأه ایسه شهونده اکثر ورجلی کندینه
ادعی در انک ایچون بر جماعت مجتمع اولسه لر مرأه نک مرادی اولدیقه
قادر اولمازلر (و سارقک یدی قطع اولدی زانینک ذکر ی دکل مع هذا
ایکبسی دخی آلت فسقدر زیرا ذکر ی قطعه قطع نسل وارد رانک
ایچون خصاء آدمی منهیدر قطع یدایسه بویه دکلر چونکه ید آلت
تعدی اولوب غیرک قوتی اولان مالتی اخذله انی کسمک کی اولدی لاجرم
جزا دخی عمل جنسندن واقع اولدی ولواطده عند الامامین حد
واجدر ز بر انلر ولواطه بی زنا به الحاق ایتلر در و عند الامام تعزیر

و توبه سی ظهورنه دک زندانده حبس اولنور و امامک تعزیر و حسبیه
اکتفا سی استعظام ذنب و تسکین فتنه فاجره ایچوندر والا اول فعل شیع
قبحده اویله دکلر که فاعلی قتل و یازانی مجازات اولندیغی وجهله
مجازات اولنه تنکیم عین غموسده کفارت واجب دکلر دیدی زیرا
عظمندن اتوری کفارتله مشتر اوله جق نسته دکلر تنکیم بعض کبراء
منعمدا تارک الصلاة اولانه قضا لازم دکلر دیدی زیرا عدله مقامه
ربوبیت ایلوب صلاتی انکار حدنه واردی بناء علی هذا عذرله تارک
کی اولدی (واجبیه به اوطا ده امامدن حد مرویدر و انک عیدنه
و یاجار به سنه و یامنکر و حه سنه اوطا ده بلا خلاف حد اولماز اگر چه
بالانفاق حرامدر بلکه منع اولنور اگر عورت ایدر سه تعزیر لازم کلور
اگر بعض دواعی معاینه اولور سه و حایضک وطنی استحلال ایدن
کافر اولور زیرا حرمتی اجماعله ثابته در انکار اجماع ایسه کفردر
صلاة جنازه نک فرضیبتی انکار کی و امام محمد دن مستحل مر بورک
عدم کفرنه قول وارد و لیکن استحلال معصیت کفردر دیدکلر به
مخالفدر (ولواطه حلیله سنی مستحل اولان کافر اولماز دیدیلر اگر چه
لواطه صغرا ده واقع اولان نهی تحریمه حل ایتلر در و استحلال
معصیتده داخلدر و دین نبویدن معلوم ضرور یدیه جهل عذر اولماز
پس ملک نکاحه اتصالله شبهه و قوعی عدم کفر نه دایل اولماز
ولواطه نک حرمتی عقابه اولمغه جسته لواطه و سائر محرمات اصولید
یوقدر زیرا محرمات اصولیه حکمنه مخالفدر امهات و بنات و اخواتی
نکاح کی ولواطه نک اصلی قدر و خبیث اوزرینه منیدر حیض و نفاس
کی بناء علی هذا اهل جنت شهوت محال و منهی عنه دن معصوم و طلب
خیاشدن محفوظلردر بوجهه دن (و اهم فیها ما یشتهون) عام مخصوص
اولور و بردخی بودر که الله تعالی غلمان لؤلؤ مشوره و حور عبانی
بیض مکنونه تشبیه ایتلر پس دلالت ایدر که غلمان استماع بالکز
نظره کوره در و حورله استماع ایدر زیرا بیض مأکوار و برنسنه
خیاشدن عد و من کل الوجوه تقبیح و جمیع ادیانده تحریم اولمسه

شهرات جنتدن اولماز و انك حلتی نمی ایتمك دخی كفر در و جنتده شرب
دخانی نمی ایدن دخی خطایدن خالی دكلدر خصوصاً كه جنتده نه نار
معهوده كی نارونه خود دخان دنیا كی دخان وارد اكر چه بجزه و عود
و طیب موجود در و لكن طیبی روحانیدر یو خسه مك شیطانی دكلدر
وناری آتش قدر تدر و بومذ كورك خلافتنه ذاهب اولمق جهات
مخضه در اكر چه علماء رسومدن بجهه رینه بوباید زله واقع اولمشدر
زیرا هر یرده علم شعوری و خیالی کافی اولماز بلكه حقیقت حالی كشف
و نفس الامر به اطلاع تام لازمدر * و النفس بالنفس * ای اقتصاد
النفس بالنفس زیرا علت حل اقتصادیدر و قصاص تنبع الدم بالقود
معناست در زیر اقص تنبع الاثر در یعنی بر نسته نك ایزن اریوب كتمكدر
و قصص دینكاری تنبع اولان اخبار در و دمك ایزنجه كتمكدن مقصود
فاعله فمليك مثلی اشلكر كه قتلدر و قصاص ولی دمه مخصوصدر
حتی غیر یسی قتل ایسته قاتلی قتل لازم كلور و عند الامام مسلم ذمی و حر
عبدله و كذلك ذكراتی و اشی دخی ذكرله قتل اولنور پس ايجاب
قصاصده مساوات لازم دكلدر بلكه كامل و ناقص شریف و وضع
برادرزیرا نفسده و عصمتده تفاوت یوقدر بلكه تفاوت اوصاف
عارضه ده در مكر كه مستثنی اوله والد و ولد و سید و عبد و امثالی كی
زیرا بعضی مواده اختلاف علت ایله حكم مختلف اولور حتی بعض
فقها كفاراتده اعتاق رقبه ده سلطان و رعیتی برابر طوع و مبوب جبار
حتمده صومله فتوی و یردیلهزیرا انله نسبت ایله عتق رقبه آسان
و صوم دشواردر (و نه ایله ده دیمشدر كه و الحكم جاز ان یختلف
باختلاف احوال الناس انتهى یعنی جواز اختلافه محمول ایدر
نسانك فی زماننا جماعة حضوری و امثالی كی (و قتلک و ارثی قاله
كر كسه خاتون اولسون قصاص ایتدر مكه قادر اولور فاما وصی
بنیم دیت اخذ ایدر و لكن قصاص ایتدیره من بلكه صغیر كبر اولجه
توقف اولنور (و عفو دم افضلدر زیرا كفارت ذنوبدر مكر كه عافی
اولان كافر اوله زیرا بقاء كفرله كفارات درست اولماز و عفو دینكره

صلح اولی در زیرا صلحه دیته كوره تخفیف وارد و جانی نك او مقوله
معصنه معاوده سی ظن اولنسه نكیم قرآنده كلور (ولور دوا لصادوا
لما نوا عنه) بوضوحده اصلاح عالم ایچون قصاص اولی در قال الله
تعالی (و لكم فی القصاص حیوة) و دیمشدر كه من لم یعرف مقتضی
زمانه فهو جاهل پس عالم و عارف كیمسه كر كدر كه ظاهر و باطن
شرع اوزرینه تمشی ایدره و قصاص سیفله اولور كر كسه قاتل
مقتولی غیری وجهله قتل ایتش اولسون زیرا حدید محدود و منفصله
تسكین نفس و اراحه جانده اسرعد را ككر چه چشمده
اهیه ایدر كه باعث عبرتدر (و صلب اشد در زیرا حبس نفسله در
(و قرآنده قتل و صلبدن هر بری ذكر اولمشدر پس صلبی دخی
محلنه كوره اجراء ایتلور در و قتلک دیتی مالدركه یوزدوه در و یا خود
بیك التوندركه هر التون اوزر درهم مصر و قدر پس بیك التون
اون بیك درهم كیش ایدر كه طقوز یوز یتش ایكی غروشدركه
هر غروش صاغ اچه ایله یوز یكری اچه اولمق اوزره در نكیم حالا
اكر بلاد اسلامیه ده اول وجهله رایجدر (و فتاوی یحباویه ده
كلور كه اونی بر درهم اولمق اوزره قطع اولنان اچه دن دیت یوز بیك
اچه در كه اعل عرف اراستنده اكا ایكی میری دیرل (و رجلك دیتی
كومشدن یكری بشی ایكی درهم كلور اچه دن یوز یكری بش بیك
اچه در (و فتاوی كالمیه ده كلور كه هندی بر غوعاده قتل ایللدر دیتی
نصف دیت رجلدر كه بش بیك درهم كومشدر (یعنی دیت مرأه
دیت رجلدن نصف اوزرینه كرك نفسده و كرك مادوننده پس
خطاء مرأه قتل اولنسه دیتی بش بیك درهم ویدی قطع اولنسه
ایكی بیك بشیوز درهمدر و شهیدك دیتی اچتدر نكیم (قوموا الی جنة
عرصها السموات و الارض) اكا دالدر زیرا بونده تلف ظاهر وجود
وارد در كه نیم صوری انك ایچون اعداد اولمشدر و قتل عشق
و محبتك دیتی الله تعالی در نكیم (من قتلته فانادیته) اكا نشاندر زیرا
بونده تلف باطن وجود وارد در كه نیم معنوی اكا مهبسدر و نیم

صوری ما کول و مشروب و امثال و نمیم معنوی مشاهده جمال الهی
و عطا یای ذاتیه و اسمائیه در که روح رحمانی و سر انسانی به دائر در
و قتل نفس اماره و افنای قوای طبیعیه ده حیات حقیقه طیبه باقیه
و اردر * و التارك لدينه * ای و ترك التارك لدينه المجهود الذي هو
الاسلام زیرا علت اولان ترك در ترك بر نسنه بی قصدا و اختیارا
رفضدر (واترك البحر رهوا) و یا خود قهرا و اضطرار اقویوب کما کدر
(کم ترکوا من جنات و عیون) کبی تکیم ترک فلان دیرل کسر رائله
موتند نصکره آبقو دیغی نسنه به براده مراد ترك اختیار بدر زیرا
ضرور یده معذور در تکیم قرآنده کلور (الا من اکره و قلبه مطمئن
بالایمان * المفارق للجماعة * فرق انفصال و فلق انفلاق اعتبار یده
اطلاق اولنور و فراق و مفارقت ابدالله اولانده اکثر در جماعت
جمعند در جمع متفرقی تألیف و بری برینه ضم و تقریدر جماعت
ناسده و غیر یده اولدیغی کبی (بعدذا المفارق للجماعة التارك لدينه بی
تفسیر در پس جماعتله مراد جماعت مسلمین و فراقله مراد دینندن
ردتله فراقدر که سبب اباحت دمدر یعنی اوچ کون حبس و شبهه سی
کشف و استنباه اولند قد نصکره رجوع ایتمز سه قتل اولنور
(و دیمش لردر که کافر مطلقا ایمانی اولیانه دیرل اکر اظهار ایمان
ایدر سه منافق دروا کر بعد ایمان کافر اولور سه مرتد دروا کر بعد الهه
قائل اولور سه مشرک دروا کر بر دین ایله تدین ایدر سه کنا پیدر و اگر
قدم دهره قائل اولوب حوائی دهره نسبت ایدر سه دهریدر و اگر
اعتراف نبوت و اظهار شرعله ایسه زندیقدر (و بوجده پنده دلالت
وارد در که تارك صلاة قتل اولماز زیرا امور مذ کوره دن دکدر پس
(من ترك الصلاة متعمدا فقد كفر) حدیث منقول اولدی یا استحلال و یا
مقاربه یا کفران نعمت و یا جبر کفر و یا تغلیظه و بومقوله مواده ظاهر
اولان اخیردر (و كذلك مرتدة دخی قتل اولماز زیرا کمر تد او زیننه
اقتضار اولمشدر) مؤل اولور سه که بومعنی او زیننه محصنه رجم
اولماق لازم کلور زیرا منصوصه دکدر (حواص بودر که محصن

اور زیننه تنصیص محصنه او زیننه تنصیص کیدر زیرا علت قتل
اولان زناده مساواتلری وارد مرتد و مرتد ایسه بویه دکدر زیرا
مرتدی قتل محل محاربه اولدیغیچوندر مرتد ایسه محل محاربه دکدر
انکیچون نساء مشرکین قتل اولماز زیرا کبی و لکن ساحره قتل
اولنور تکیم اشیا هده کلور که کل کافر تاب فتوبته مقبولة فی الدنيا
والاخرة الا جماعة الکافر بسبب نبی و بسبب الشیخین او احدهما
و بالکسر ولو امرأة و بالزندقه اما اخذ قبل توبته انتهى (و علتی
بیانده شرح رمضانیده کلور که ثم ان الساحر يقتل ذکرا او انثی
اذا كان سعيه بالافساد والاهلاك في الارض واذا كان سعيه بالكفر
فيقتل الذکر دون الانثی انتهى) پس ساحر و ساحره محکول بی اقرار
و یا ایکی شاهد محکوم باز اولدیغی بعضی علامائیه وصف ایدوب
شهادت افسلر بر سحری ترك و ائدن توبه ایده ریز دیدکار یننه التفات
اولنمیوب قتل اولنور یعنی مؤاخذه دنیویه دن خلاص اولماز و اگر
توبه ده اخلاص لری و اریسه (ان حسلبهم الا علی الله) موجبجه آخرته
موقوف قالورل و مرتد کرچه قتل اولنور و لکن حبس و دعوت اسلام
و جبر اولنور و بوندن فهم اولنور که (من بدل دینه فاقتلوه) حدیثی
عام مخصوص مدر (واهل بدعت اکر بدعتنه خلقی دعوت ایدر سه
قتل اولنور ساز ساعی بالفساد کبی و کبراء طریقت پیور مشلر در که
مرتد الطریقه اعظم ذنبا من مرتد الشریعة حتی شیخ ابو عبد الله
الانصاری قدس سره دیمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
خوابده کوردیم پیور دیلر که (من عرف طریقاً الى الله فسلکته ثم رجع عنه
عذبه الله بعذاب لم يعذب به احدا من العالمين) و دیمشدر که بر کیمه
ارباب حقیقتدن بر ینک نظرندن ساقط و بایندن مردود اولسه هیچ
بر اهل حقیقت انی من بعد قبول ایتمز زیرا باب الله بر در تکیم باب
شریعت دخی بر در یعنی مرتد شریعتی شریعت اخری قبول ایتمز
زیرا شریعت اخری یوقدر پس حقیقت دخی بویه در فافهم جدا
* الحدیث الخامس عشر *

* من كان يؤمن بالله واليوم الآخر * من شرطه در زیر جزای امر
کلمه در ترکی ایله تعبیری هر کیم دیمکدر (و کان عند سبویه حرف
وجودی در که محققه دلالت ایتدوی کی استمراره دخی دلالت ایدر
مضارع کی وایکسنتک اجتماعی شمول ازمنه افاده ایدر مثلا کان حاتم
یکرم الضیف دیمک ازمانده تکرر فعلی مفیددر و یوم آخر دن مراد
یوم قیامتدر که ایام دنیادن متأخردر و بردخی آخرت دنیادن طغوز یک
سنه مؤخر خلق اولمشدر و بردخی حساب عباد اول کونه تأخیر اولمشدر
انکی چون مغفرت مطلقه انکله مقید در قال تعالی (ربنا اغفر لی واولدی
والمؤمنین یوم یقوم الحساب) وحقه ایمان انک وجودنی و وحدت
وجودنی و قدم و بقا و حوادثه مخالفتنی و بنفسه قیامنی و سایر صفات
کمالیه سنی تصدیق ایدوب ذات و صفات و افعاله شریک و نظیری
اولمشوغنی اذعان و قبولدر (و دیمشدر در که معتقدات اونددر که ذات
ازایه در که صفات جلال و اکرام یعنی صفات سلویه و ثبوتیه ایله
منعوتیه در و نقائص و رذائلدن تقدیس و علم محیط و ارادت کلیه
و قدرت شامله و سمع و بصر و کلام و افعال عادله و یوم آخر
و نبوت در که ارسال ملائکه و انزال کتب و اخبار صادقیه و مشتملدر
و عبادات کلیه دخی اونددر که صلاة (و زکاة) (و صوم) (و حج) (و قرأت
قرآن) (و ذکر الله) (و طلب حلال) (و قیام بحقوق المسلمین و حقوق الصلوة
(و امر بالمعروف) (و نهی عن المنکر) (و اتباع السنه که مفتاح السعادة
و مارة محبة الله در) و یوم آخره ایمان و جودنی و موافقی و احوال
و احوالی تصدیقدر (والتی عدد مؤمن به دن ایکسنتی تصریح
ابتدی که بری مبدأ و بری معاد در زیر ابوابیکی به ایماندن مقصود ایمانی
واجب اولان جمله امور ایمانددر که جمیع اصول و فروع ایمان انلرده
داخلدر (و بردخی بونده ثنویه و اهل شرک و اهل کلابی رد وارددر
زیرا ثنویه واجب الوجود معنایه ایکی اله اثبات ایتدیلر که بری حکیم
در که فاعل الخیر در واکا یزدان دخی دیرلر و بری سفییه در که فاعل
الشردر واکا اهر من دخی دیرلر و اهل شرک مستحق عبادت معنایه

آلهه اعتقاد ایلدیلر و ابوابیکی طائفه حقه ایماندن خارجلر در و اهل
کتاب کرچه حقه مؤمنلر در و لکن یوم آخرته ایمانلری یوقدر شول
جهنندن که وقوعی اوزره نفس الامرده موافق د کلددر پس ایمانلری
لا ایمان کی اولدی و ایمان و اعتقاد مقبول اولدر که مخبر صادق اخبار
ابتدییکی اوزره اوله تکیم کتب **کلامیه** و غیره پیا ننه متکفلدر
* فلیقل خیرا * خیرک نصبی یا مصدریت اوزرینه در لیل قول خیرا
معنایه و یا خود معقولیت اوزرینه در که لیدر خیرا دیمکدر تکیم قرآنده
کلور (و قولوا للناس حسنا) ای و قولوا لهم قولا حسنا یعنی و البینوا بهم القول
او و قولوا لهم ما هو حق و صدق (فلیقل لای تسکین ایله در تخفیف
و کسری دخی جائزدر اصل اوزرینه و هو و هو کی) (و خیر مرغوب
فیہ اولان نسنه در و رغبت عند المؤمن ثوابه دائر اولان سوزه در پس
خیر مایثاب علیه اولان کلامدر فرض و مندوب و انلره مؤدی اولغله
مباح دکل زیرا مباح کاه اولور که حرامه و یا مکروهه مؤدی اولور
* اولی صمت * ضم مایله باب اولدندر و صمت فتحله و صمات و صموت ضمه
خاموش اولمقددر بوراده او تنويع ایچونددر زیرا قولاله صمتک میاننی جمع
ایملک ممکن اولمدیغی کی ایکسندن خلوی دخی ممکن دکلدر زیرا انسان
یا سویلر و یاد کلر پس دیمک اولور که هر کیم **کلامه** مؤمن کامل اوله
برمشاورده و یاندیرده و یا غیره امورده حاضر اولسه واجب اولان
ابوابیکی نسنه نک بریدر بلکه قول خیر مر جعددر زیرا حقندن ساکت اولان
شیطان اخر سدر و افضل الجهاد اهل جور محلسنده کله حق سولمکدر
مکر که کلامه زیاده مانع قوی اوله خصوصاً که احسن سبک شروط
کثیره سی وارددر (پس امر وجوب ایچونددر زیرا اصل اولان حقیقته
جل ایتدکدر اگر حملدن صارف قرینه یوغیه خصوصاً که انتفاء
جز انک فرضی انتفاء ایمانی مستلزمدر تکیم شیخ اکمل ذاهب اولمشدر
و بوندن مباحدن سکونت و جوبی دخی فهم اولور زیرا مباح خیر
قوله سندن دکلدر که لا ثواب ولا عقاب در مکر که احکام الهی و دن
اولمق نیتنه قائل اوله (و ابن مالک دیمشدر که مباحدن سکوت مستحسندر

تکیم (من حسن اسلام المرء ترک ما لا یعنیه) اکا دالدر اکر چه حسنده
 فعل ما لا یعنی نیک فحینه اشارت واردر پس مباحدن سکوتک استحضانی
 اول وقتده اولور که مباحک قولی حرام و مکر و هه مؤدی اولور وجهله
 اولیه و الا یا حرام و یا مکر و هه اولور و کر سکدر که مواضع شهده
 سو یلیه و یقینی اولدیغی برده فتوی و یرمه زیر اجانب نبوته صلی الله
 علیه و سلم معروضدر و بو معنادن بعض علما حیا ایدوب فتوادن
 کندنی عزل ایشدر (و ابوبکر فارسی رحمه الله بیورمشدر که حق عبد
 مایعنی و ما لا بد منه مقوله سنی سویار کلامی حد صتمده در که مقبولدر
 ولکن شهوت کلامدن زیاده حذر ایتلودر بوسیدن اصحاب مجامده
 ایشار سکوت ایدرلر زیر کلامده حفظ نفس و حسن نطقه و اظهار کماله
 میل واردر (واهل جاهلیتک عادتلرندن ایدیکه برکون و برکیجه
 انصمتله اعتکاف ایدرلردی بوندن نهی اوانوب (لایتم بعد احتلام
 و لا صمات یوم لی الیل) وارد و ذکر الله و حدیث بانجیره تحریر و اقع
 اولدی و دیمش لردر که معرفه الله صمتله و معرفت دنیا اذای خلقله
 متأذی اولمغله و معرفت شیطان جوعله و معرفت نفس سهرایله
 حاصل اولور (و بوندن فهم اولدیکه صمت باللسان حدیث ماسوادن
 و صمت بالقلب خاطر کونیدن کرکدر و شول کیسه نیک که اسان و قلبی
 صامت اولیه مسخره شیطان اولور (و نیجه لری نیک حدیث نفسی لسانه
 کلدوکی کی قله دخی کلوب طعن صلحا و سب اریایی اورا قده تخلید
 ایلوب ضال و مضل اولمشدر و اومقوله اصحاب افکار فاسده و ارباب
 خیالات باطله و کاسده به فراغت الاولیاء و دجاجة عباد الله الصالحین
 دیرلر (یومقوله طائفة منکر و منکر دن برینه کندنی نفسکه مشغول
 اول غیریدن نه استرسن دیسه لر غیرت و حایه دین ایچون سو یلرم
 و تحریر ایدرم غیرت ایسه ایماندر دیر بلز که اغراض فاسده سی
 سبیلله خرکی آب و کل هوای نفسانی به دوشمش (و غسل یرینه
 نیچون زهر صتارسن دیواوز زینه قهر و مکر الهی زبورلری اوشمش
 و بردبارد کرفته اژدرکی جان خیتی کوه جسدده او یوشمشدر

ایسته یومقوله باطللر (لا یحب الله الجهر بالسوء من القول) مضموننده
 داخللردر بلکه ایمانلری عین کفر و طاعتلری محض معصیتدر که صبیح
 هوائله یو یانمش (و جالری ایقاد ایتدکلری نارائکار و شره یانمشدر
 (اولئک الذین لعنهم الله فاصمهم و اعی ابصارهم) و کلام کارد
 قدس الله اسرارهم کلور که (من عرف الله کل لسانه و من عرف الله طال
 لسانه) و یوایی کلام اول عالم فنا و حالت جمه ناظردر که بو عالمده
 عاشق کشته معشوق او اوب صبت و صدادن پکر زیر عالم حرکتدن
 عالم سکونه کوچر انکیچون اهل فنا لیه صحت منعمدر زیر اخاب و شلردر
 و هرکس مشرب اشراقی ده دکلر که من القلب الی القلب محالده به
 قادر اوله (و تلام ثانی عالم بقا و حالت فرقه دایردر که بو عالمده عاشق
 فی المثل یکیدن جان بولور و عندلیب بهار کی فریاده کلور و داستان
 اوقومغه یاشلر و عاشق فانی و محبت باقی نیک داستانی ارباب دله معرفت
 سو یلیوب صحت جان ایتکدر زیر اسرار الهیه اهل نفسک حوصله سنه
 کنجایش بولاز و جبل شاهقی درون جوزه ادخال ایتک اولماز و فی المثل
 تاوق یازارنده دوه صائم و حصص یر باقی کارگاه حریره قویوب ایش
 طوئلز (و کلام الملوك ملوک الکلام) و فتنجه هرکدا طمع و سفله
 مشرب مقتضای حال اولان کلام عالینک سرنی بلز و او یکادق آدمیه
 سرمایه و یرمک اولماز پس اسرار الهیه (حور مقصورات فی الخیام)
 مقوله سندنر که اجانب و نامحرمه آچلمز * و من کان یؤمن بالله و الیوم
 الاخر فلیکرم جاره * تکریر شرطیه اهتمام و هر خصلت مستغله به
 اعتنائیه دلالت ایدر اکرام و تکریم انسانه یرتفع ایصال اولمقددر که
 انده وضع قدر اولیه و یا خود ایصال اولنان شی شریف اوله (و جار
 اودر که انت مسکنی سنک مسکنکه قریب اوله که عجم همسلیه و نیک
 قوی کشی دیر و جارده معنای قریب اولمغله مجاور حریم دیرلر
 و جوار مزده دیمک قریب زده دیمکدر و وارده کلور (اللهم اجرنی
 من النار) اصلنده اجورنی در جواردن امان معنائیه و خسه مهموز الفاء
 اولان اجردن و یا مهموز العین اولان جاردن دکل و دیمش لردر که

پوراده امر ندب ایچوندر زیر اوجوب و اسات اوائل اسلامده و حال ضرورتده ایدی صکره منسوخ اولدی اگرچه حق جار عقلا و نقلا استعظام اولور امور دندر پس بقدر الطافه احسان او زینه اوله جاری ذمی اولور سه ده و منع ماعون ایتمه فأس و قدر و دلو و ابره و قصه و غیرال و قدوم و مقدحه و ماء و نلر و ملح و امشالی کبی که ناس بونلرله بری برلینه اعانت ایده کلملردر و تحمل و کف اذی ایلیمه زبرا ائرده کلور **ککه** (من اذی جاره ورثه الله داره) و جاری ایچون جلب منفعت و دفع مضرت ایده دارنک جدارنه بول و طرح کاسه ایتمکدن حذر قله و شرنیدن احتراز اولنان آدم یوم قیامتده شرناس اولسه کر کدر و مسجدک جاری قرق خالهیه دک اولدیغی کبی جار خانه دخی بوبله در (و قرب دار تعارف و تعارف دخی اتلافی و اتلافی دخی اکرامی مستلزمدر) پس جوارده سز تعارف ار و اح وارددر که اتلاف اجسام و اکرام اکا و قوفدر پس جار اکرمؤمن و اگر کافر در ایکی صورتده دخی مؤمنه فائده سی وارددر زیرا یا نعمت در که موجب شکر و یا محنت در که مقتضی صبردر و صبر و شکر هر بری مقانات عالییه دندر و اولانده اولیه بغدادک نیمه لری بحوس و اهل کبابله همجوار اولوب صبر لری و معامله ده مجامله لری سببیه انلرک ایمان و هدایت لریه باعث اولمشلردر (الحاصل حق جار شعب ایمانک عظامتنددر بناء علی هذا طایب ایمان کامل اولان کیمسه بوشعبه به نشو و نما و برز و فرعی اعلا یعلینیه ایر کورر * و من کان یؤمن بالله و الیوم الآخر فلیکرم ضیفه * ضیف اصلنده میل معانسه در زیر ضیف صاحب خانه به میل ایدر نزول جهتیله و ضیافت قراده متعارفه اولدی (و کلام نموده اضافت استعمال اولندی شول اسم مجردده که اندن اول اکا بر اسم ضم اوانه و عجم ضیفه همسان و ترک قونق دیر و انک اکرامی و جوهله در طلاق و جهله تلقی و طریق بعددن کلور سه تعجیل ضیافت کبی زبرا اگرچه عجله شیطاندندر و لکن یرقاج ماده ده امور لازمه دندر قرای ضیف و توبه و قضاء دین و دفن میت و تزویج بکر و اداء صلاة کبی زبرا وارد اولمشلردر که (اول الوقت

رضوان الله و اوسط الوقت رحمة الله و آخر الوقت عفو الله) و ضیفک خدمتده بنفسه قائم اوله زبرا دیمش لردر که افسانه استاذنه و ابو بنتم و مهماننه خدمت ایتمک عار دکله را کر سلطان ایسه ده و پوراندندر که هرون الرشید ایام خلافتده بعض فقهاینک بعد الطعام یدنه صب ماء ایلدی (و روایتده کلمشدر که الله تعالی حضرت ابراهیم علیه السلامه اکرام ضیفله امر ایتد کده هر بری ایچون برقیون بریان ایلدی و بوامر تکرر ایدیک ثور ذبح و بعده جل مشوی ایلوب یینه اکرام ضیفله مأمور اولیجق مخیر اولدی و آخر طرف کبریا دن اخبار اولندیکه اکرام ضیف کثرت طعمامده دکل بلکه بنفسه خدمتده در پس ابراهیم بنفسه خدمته قائم اولوب (الان اکرمات الضیف) دندلی و اکرام ضیف برکون و یا اوج کوندر که یوم اولده بقدر الطافه تکلف و طعامی احسن ظروفه وضع ایدر و یکنجی و اوچنجی کون عادتیه نجس از ایتمز و الا مانع اخلاص اولدوغندن ماعدا بلکه اظهار عبوسنه ضیفی متأذی قیلوب آثم اوله و اوج کوندن صکره اولان صدقه و معروفدر که شرعا اورزینه جبر یوقدر و غریب فقیره وقت و داعده برکون و برکیجه لک جائزه و یر و مهماننه اعذار ایدوب اکرامده قصورایتدک دیو تطیب خاطر ایلر و اکل اورزینه حث ایتمک مشروعه در اگر اضیافده فتور و ارایسه تنکیم رومده یورک دیرل و صاحب خانه اضیافدن عوض و ثناء حسن صد دنده اولمار و الا جاری باطل اولور) و مهمان میربانک کما علمر بله کیدر آب وضو لله خط سایا دیلوب کتدوی کبی و بوندن ماء نجس اولقی لازم کلز اگرچه بعض مجتهد لر ذاهب اولمشلردر زبرا ذنوبک نجاستی امر معنوی در که امر حسی اولان ایله مختلط اولان تنکیم مشرک نجس در کفری جهتدن عینی دکل انکیچون طعامی حلال و پاک و مسجدده دخولی جائز اولدی بعد از ضیافت انواع اورزینه در تزویج و ولادت و ختان و بناء و سفر دن قدوم و سماع و لادنده عقیده و عند المصیبه طعام و بلا سبب ضیافت کبی و لکن دعوتیه اجابت لازمدر دیو هر دعوتیه اجابت اولنمار زبرا منکرانی مشتملدر و الله المجیر الحفیظ

* الحديث السادس عشر *

* لا تغضب * یعنی اصحاب بدن بر کیمسه که اسمی تعیین ده اختلاف
ایستند در جناب نبوت صلی الله علیه وسلم کلوب یا رسول الله بکاوصیت
ایله یعنی بر عمل ایله امر ایله که انکله عامل اولوب نجات بولاین دید که
لا تغضب دیو غضبیدن و مقتضای غضب اولان قول و فعل نامشروع
و نامستحسنندن نهی ایندیله و اول صحابی اوج کره تکرار سؤال ایدوب
هر کره سنده لا تغضب ایله محاسب اولدی زیرا قوت غضبیه سی غالب
اولدیغی نور فرستاده قلب نبوی به منعکس اولیجق حائنه مناسب اولان
و جهله توصیفه ایلمدی تنکیم بر قاتل ابن عباسه رضی الله عنهما
کلوب قاتل ایچون توبه وارمیدر دیو سؤال ایتد که یوقدر دیو جواب
و بردی زیرا اول کیمسه نک سفالت اولدوغن بلور دی انکیچون
بطریق الزجر نفی توبه ایلمدی و غیردخی کلوب قاتله توبه وارمیدر
دیو چک وارد دیدی زیرا بونک حالی اولدی به مغایر ایدوکی معلومی ایدی
انکیچون حکیم الهی دیرل شول کیمسه به که هر نسته نک سرینه واقف
و موضعه واضع اوله و غضب حالت نفسانیه در که دم قلبک ارادت
انتقام ایچون غلبانندن حاصل اولور انکیچون حدیثه کلوب که غضبیدن
حذر ایدیکوز زیرا غضب ابن آدمک یورکننده بر آتش باره سیدر
بوسیدن طمر لری متفح اولور و کوزلری قزارر و حدیث آخرده غضب
شیطاننددر دیو شیطانیه اسناد اولدی زیرا شر مقوله سیدر شر و اغوا
و تسویل ایسه شیطان و نفسه نسبت اولنور و شیطان ناردن مخلوق
اولفله اکامنسوب اولان غضب دخی ناری اولدی انکیچون سرزدن
بر یکوز غضب اینسه توحی و یا اغتسال ایده دیو امر وارد اولدی
زیرا آتشی هوسوینددر مقصود اغراض دنیادن ادبار و جناب حقه
اقباله اول آتشک حرارتی بدنن تبریددر و ریاضتله قوای حیوانیه
ضعیف اولفله تدریجه له نار غضب دخی منطقی اولور انکیچون
تن پرور اولنلردر غضب غالبدر بوجهندن بعض ارباب معرفت
دیمسنددر که مغایر طبع حیوانی اولان دفع غضب ایده مزملکه اکا

ریاضت سببیه غالب علی الطبع اولان قادر اولور و اگر بومعنی اولمایدی
لا تغضب مالا یطاق ایله تکلیف اولوردی پس هر کسک اختیاری
النده در که بر نسته نک اسبابی یوزندن طریقنه سلوک و حصوله صرف
مقدور ایدیکم مقصود حاصل اولور بویله ایکن اصل غضب
وسائر اصول صفات ذمیه بانکلیه منقطع اولماز و الا بشره لک اولق
لارن کلوب بوجهندن در که دنیاده مجاهده و امر و نهی باقیدر و عصمت
دیدکری امتناع بانغیر معنائنه بر حالتدر که مرتفع اولسه انسان اولکی
حائنه رجوع ایدر انکیچون حدیثه کلوب (اللهم لا تکن الی نفسی
و اوطرفه عین) و قرآنده کلوب (و اوردوا لعاد و النما نهوا عنه) یعنی
اهل ناره ناری معاینه ایله عین الیقین مرتبه سی حاصل اولدقدن صکره
دنیا به وطیع اوله مردود اولنلردی ینه مقتضای جبلت اوزر ینه
نهی اولند قلمری کفر و معاصی و میل ماسوایه عودت
ایدلردی فافهم فان هذا المقام من مزالق الاقدام (و انسانیده
قوای محر که دیدکری ایکیدر که بری قوت شهوائیه و بری دخی قوت
غضبیه در قوت شهوائیه اودر که بر نسته بی استیسان ایدوب طلبنده
اولور و لکن نفع و ضرری اولدیغن بلر انکیچون نیچلر شهوات مضره
ایله مبتلی اولوب آخرانک اوزر ینه هلاک اولورلر بومقوله شهوت ایسه
سائر حیوانیه اولماز بلکه کندی نفسندن الم جوع و حاجتی دفع ایچون
غذایی ارادته تناول ایدر شهوتله دکل پس هر ارادته شهوت اولماز
و قوت غضبیه صفات سبعیه دندر که نفسده قوی و قدرت تصرف
و تسخیر باقوب قهر و غلبه صد دنده اولور و انک اصلی عالم وجودده
اولان امور عارضه در که مراده وصولدن مانعدر پس مر ادم حاصل
اولدی دیو غضب و حاصل اولسون ایچون حدیثی تجاوز ایدر اشته
دارینده قوت شهوائیه جاریه در زیر اهل نعیمه لذت اکامنوطدر
فاما جسته قوت غضبیه اولماز زیرا هر مر اید حاصل و موجب اضطراب
یوقدر و جسته نفس نباتیه دخی یوقدر زیرا نفس نباتیه شول قوتدر که

جسمان منتقص اولان مرتبه بی جبر و اکام و بر مکین چون طالب غذا در
انسان ایسه چنده حالت واحده اوزرینه باقیدر واکل و شری شهوت
و تلذذ طریقله در یو خسه جبر و نماء مذکور ایچون دکل و بوندن فهم
اولندی که طالب غذا اولان نفس نباتیه در یو خسه نفس حیوانیه
دکل زیر حیوان من حیث هو طالب غذا ایتمز بلکه نبات اولدینی
جهتدن طالب ایدر که نبات طالب نشو و نمادر (واون عدد قوت دخی
واردر که اکافوای مدر که دیرل حواس خمس ظاهره و خمس باطنه کی
(ویدی عدد قوت دخی واردر که نفس نباتیه به تابعدر که لا محرا که
ولامدر که در که فاذیه و نامیه و مولده و جاذبه و هاضمه و ماسکه
و دافعه در و جمیع قوی قوت مدبره به تابعدر که نفس ناطقه
دیدلریدر زیر سلطان مملکه الوجود در که اعضا و قوی اکار عایا
کبیر و حواس ظاهره و باطنه و قوت شهویه و غضبیه و نفس
نباتیه به تابع اولان قوای سبع که مجموعی اون طقوز در علیها تسعة
عشر ایله اشارت اوانان اون طقوز زبانیه نک سریدر همان اصلا حنه
سعی ایله تا که باب نار طبیعت و نفس اوزر بکه مغلق و ابواب جنات
ثمانیه مفتوح اوله (و دیمشدر که قوت شهوانیه دن قوت غضبیه نک
مفسادی اکثر در زیر ضرب و قتل و هدم و کسر و قطع و سائر
فسادات قوت غضبیه نک آثاریدر و کاه او اور که غضب طلاقه سبب
و بلکه کفره مؤدی اولور تکیم حدیثه کلور (ان الغضب ایفسد
الایمان کایفسد صبر العسل) و بومعنادندر که بر کیمسه غضبیه انفاذه
قادر ایکن کظم غیظ ایسه حق تعالی انک قلبی امن و ایمانله مملو ایله
(و حدیث قضای ده کلور (اذا استشاط الساطان تسلط الشیطان)
سلطانک قلبی نار غضبیه ملتهب اولسه انک اوزرینه شیطان تسلط
ایدوب مغضوب علیهک اهلا کنه اگر ایدر و کفر سویدر و اشله در
تکیم ملوک امویه دن و لیسد این یزید تفؤل قرآن ایلوب (واستفتحوا
وخاب کل جبار عنید) آتی کلد کده غضبیدن تمزیق مصحف ایلوب
کفر دخی سوبلدی و ایام قریبه ده شرقتل ایله مقتول و سری اوله

قصری اوزرینه و ثانیاً سور بلد اوزرینه مصلوب اولدی
و دیمشدر که بویه برده سلطانندن مقصود هر قاهر و ذو سلاطندر
پس انده نواب سلطان و زوج و سید دخی داخلدر زیر زوجک
دخی زوجه می و سیدک عبدی اوزرینه تسلطی واردر بوجهدن
نیمه در اغوا شیطان و غضب نفسانی ایله زوجه زن و ملوکارن قتل
ایلمشدر چونکه عهد نیچه کره سبب غضب الهی ارله جق کارد
یونوب بنه (و یعفو عن کثیر) و فقیحه معنود و موجب غضبیدن
سالم اولمشدر پس عیبده دخی لازمدر که بومعنا بی ملاحظه ایلوب
عبداللّه ایله حسن خلق و عفو و صفح ایله معامله ایلدیم تکیم حدیثه
کلور (تخلقوا باخلاق الله) و حق تعالی انک او چیوز آتمش اخلاق
حسنه می واردر که حضرت صدیقده رضی الله عنه مجتمع اولمش
ایدی پس مجموعی اولدینی صورتده باری کلمه توحیدله بهضیسی مجتمع
اولسه بنه سبب قوت و فلا حدر و حسن خلق و جود و کرم اول اخلاقک
کزیده زنده ندر (بعد ذل حدیث مذکورده نهی اولتان بغضبیدن مراد
غضب نفسانیدر زیر الله اولان غضب که غضب رحمانی در که
مشر و عذر و انسان رحمت و غضبیه مظهردر یعنی انسان ناقص
من وجهه مر حوم و من وجهه مغضوبدر انسان کامل ایسه من کل الوجوه
مر حوم و غضبیه حقه مغضوبدر و غضب حق ارادت انتقام
معنا سنه در که صفت ذنبیه در زیر هر صفت ذاتیه در زیر هر صفت که
حق تعالی حقنده بدایتی جهتیه متصور اولیه نهایتنه محمولدر مثلاً
رحمت که رقت قلبدر حقه کوره انعام و احساندر و غضب که ثوران
دم قلبدر حقه کوره ارادت مذکورده در و سائر صفات مناسبه دخی
اکاقیاس اوانه فرح و ضحک و تبشیش و تکبر و استهزا و مکر و حیاس
و نظائر کی و بونده حلم جاری دیدلرینی ذم واردر تکیم دیمشدر که
(من استغضب فلم یغضب فهو حار) مقصود حقه مخالف اولیه جق
وجهله غضبدر و سرعت انتقام عادات کر آمدن دکلدر بوجهتدن
امل الله طریقده علامات ذائقه دندر که بر امر معین ایچون منفعل اولیه

بلکه توقف ایده زیرا شاید اول منفعل اولد یعنی نسنه ثابت اولیه و یا انی
رفع ایدر بر نسنه عارض اوله و یا خود نظر احدیت انی کندی نفسندن
نفسنه قبلور غیریدن فلز زیر انفسی جمله بی جامعدر بوسیدن کنندن
کننده اولان نسنه به منقبض اولمق اولماز فافهم فانه عمیق و ظاهر غضب
انساندن مطلقاالی حلول الاجل مرفوع اولماز و باطن غضبک بعضیسی
نفس اخیردن اول اولان انفساده منقطع و زائل اولور اگر سعادته
ختمی مکتوب ایسه و بعضیسی دخی بعضی موافقه تأخیر اولنوب
وقت مرهونده مرتفع اولور و شوالکه شفا و تله ختمی مکتوبدر
ابدی قبضه شمالده مظهر جلال اولوب قالور حفظنا الله و ایاکم
من موجبات غضبه و عقابه و شرفنا بر حتمه و بشوایه آمین آمین
* الحدیث السابع عشر *

* ان الله كتب الاحسان علی کل شیء * کتب و کتابت اصلنده جمع الشیء
الی الشیء معنایه در حر و فی خطله بری برینه جمع و کتبه دیرل شول
عسکره که مجتمع اولالز متفرق اولسدلر کتبه دنلر و اثبات و فرض و تقریر
و ایجاب و حکم و امر و ارادت معنایه استعمالی شایعدر تنکیم مواردندن
ظاهر در و هر نسنه نک ابتدایی ارادت و وسطی قول و انتهای کابدر
ولکن طلب و ارادت معنایه استعمال اولمقده فی الجمله محذور و اولدر
شول جهندن که مراد ارادتدن تخاف ایتمز اکثر ناس ایسه احسان قیدنده
دکدر و احسان اصلنده الی کلمه سیله مستعمل اولمغه بوراده علی بی
لام اجلیه معنایه اخذ ایدیلر کا قال تعالی (واتکبروا لله علی ما هداکم)
ای ما هداکم و یافی معنایه در دیدیلر کا قال تعالی (علی ملک سلیمان)
ای فی ملک سلیمان بوسیدن بعض علماء (ان الله امرکم بالاحسان
فی کل شیء) دیو تقدیر ایدیلر و بوفقیه لائح اولان بودر که بولمکه نک
علی ایله تعدیبه سی حل النظیر علی النظیر قبیلندن زیرا احسان انعام
معنایه در انعام ایسه علی ایله مستعملدر و بواستعمال شایعدر قال
تعالی (سأل سائل بعذاب) ای دعا و اع بعذاب کبی تنکیم حل القبض
علی القبض دخی جاریدر اسر به کبی که مقابلی اولان جهر به اوزرینه

مجموعه پونده کل شیء عمومده الله تعالی داخل دکدر زیر احسان
ناسدن غنیدر مکر که مؤل اوله (جهت فلم تظعننی وظمنت فلم تسقنی)
کبی که بوراده عید مولی منزله سنه تنزیل اولمقدر بنساء علی هذا عبده
احسان همان مولایه در و ظاهر اولان بوعومده قید حیثیت معتبردرای
من حیث انه محل الاحسان معنایه پس غیر بسی خار جدر مثلا شیطان
دخی کرچه اشبادندر فاما محل لطف دکل بلکه محل قهر در و انگله
معامله مخالفتله کرکدر موافقتله دکل والا نامله اصطناع معروف
ید حرامی به دفع سیف کیدر ملک بویله دکدر پس انلره و خصوصا
حفظه به احسان کراحت ابتد کاری و متأذی اولدقلری قول و فعلدن
امسا کدر و طائفه جن دخی محل احسان در زیر جن شیطانیندن
مؤمن اولندر در انکیچون سلامده نیت و علی عباد الله الصالحین ده
ملک کبی ادخال اولنورلر و کلب دخی احسانده داخلدر زیر قتل
منسوخدر پس حیه و عقرب و سائر واجب القتل اولنلره قیاس اولمقاز
تنکیم بالاده بر مقدار ذکر سبقت ایشدر اگرچه کلب اسود مستثنا در
اهل خدمت حریدن مستثنی اولد یعنی کبی انکیچون اهل حربه سلاح
بیع اولمقاز و هر وجهله تضیق اولنور اهل ذمه ایسه صدقه و زکاة فخر
و بعضی مواسات مشروع قلندی پس بونلردن و کلام آتی دن محلیت
قیدی معتبر اولمق ظاهر اولدی * فاذا قتلتم فاحسبوا القتل * بوراد =
قتل اراده قتل ایله مؤلدر مسبک اسمی سبب اوزرینه اطلاق طریقله
مراد احسانه منصل اولان ارادت اولد یعنی ایدان ایچون (فاذا قرأت
القرآن فاستعذ بالله) کبی قتل ایله موتک فرقی بالاده در قتل کسر قافله
هیئت قتلدر یعنی شول حالتدر که قاتل حین قتلده انک اوزرینه در
جلسه ورکه کبی کسرله که نوع جلوس و نوع رکوب دیمکدر یقال
قتله قتلده سوء یعنی هیئت فبیحه اوزرینه قتل ایلدی بوراده احسان
قتل بودر که اسهل طریق اوزرینه اولاکه انده زیاده ایلام و تعذیب
اولیه و ضرب و قتلده وجهنه ضرب اولمیه زیرا تشویه وجه منهیدر
و شویله که (فبجحت الوجوه) کلشدر ملعونیت اعدادن عبارتدر پس

وجوه له مراد اعیاندر واسهل قتل آدمی سیغله ضرب عنقندر واصبعی
حقندر که جبل ایلله خلقو منی صقوب حبس نفس ایتکدر بونده امر
جاهلیتی رد واردر که حیوانی کسمزالت ایلله ذبح وانف واذن ورجان
قطعه له تعذیب ایدر لر دی که کامله دیر لر و بوامر وجوب ایچوندر
هر قتل جائزه کرب ذبح وکرب قود وکرب حد او اسون تنکیم عدا
تارک الصلاة اولان عند الاثم الثلاثة قتل او انور زبر اشرعه
بومقوله دن غیری وجهله قتل یوقدر و قطع طریق صلب وزانی
محسنی رجه قتل ایتک بو حدیثدن مستثنا در زیر بونلرک حقندر
شارعدن تشدید وارد اولمشدر وکذلک (من غرق غرقناه و من حرق
حرقناه) سیاسته محمولدر و بونده قتل نفس اماره ده طریق رفقه
سلوک اشارت واردر تنکیم حدیثه کلور (نفسک مطبکت فاروق بها)
وینه کلور (ان انفسک علیک حقا) پس تقلیل غدا ده تدریح و مجاهد اید
تعذیل لازمدر زیر عجل اولان بواندن تبر فالور و مرکبی مجروح ایلر
انکیچون سالکه رهبر کدر که وجه سلوکی او بلور (و من الله العون
وهو المغيث) و اذ ذبحتم فاحسنوا الذبح * بودخی ذکر مسبب واراده
سبب طریقله در تقدیری و اذ اردتم ذبح ما يجوز ذبحه من البهائم
دیمکدر ذبح حیوانه مخصوص اولمغه تخصیص باند کرایلدی بعض
روایته فاحسنوا الذبحه کلمه شد در نوعیت و ملاقبته موافقت
اوزرینه که ذبحه کسرله هیئت ذبحدر و لکن اگر نهم مسلمه ذبح واقع
اولمشدر که شعله مصدر اولمق اوزره در بعضی ذبح قتلله حاق حیوانی
سحق و اوداجنی قطع معناسنه و ذبح کسرله مایذبح قال تعالی (وقد بیناه
بذبح عظیم) ای بکیش عظیم و ذبحه احسان بودر که عنقه صرع
و شدله پانیدن جراثیمه و قبله به توجیه ایده و بسمله و سکین ایلله
عروق رقبه سنی سیر بعا قطع ایلله و کندی و کاله کسمز
بچاغله تعذیب و موضعنک غیری دن معالجه ذبحله تلویث ایتیمه
مرویدر که برقیون قصاب الندن قوتلوب جناب نبوت صلی الله علیه
وسلم یانه فرار ایتد کده قصاب کلوب اتی طو توب یا غندن سور بیجک

حضرت رسالت پیور دیر که (ای قیون الله تعالیک امرینه صبر ایلله
وای قصاب سوق رفقه سوق ایلله) بوندن فهم اولندیکه اول قیون
معنای ذبحی ادراک ایدردی انکیچون خوفندن فرار ایلدی و حضرتک
اصبر یا شاة پیور دقلری دخی اکا دالدر پس حیوانده تمیز و ادراک
واردرا کرچه عقل انسانی یوقدر و لکن صورت خطاب اتی عفلاء
منزله سنه تنزیل ایتدیکی عفلاءه خفی دکلر زیر اجمع اشیا عند
المکاشفین حیات و عملله منصفدر تنکیم حدیثه کلور (احد یحبنا
ونحبه) یعنی احد طاعنی بزی سور و بزدخی اتی سور و قرأته کلور
(وان من شیء الا یسبح بحمده) یعنی اشیا بی تسبیح و تحمیده وصف
ایدوب بعده (ولکن لا تفقهون تسبیحهم) دیوضمیر جمع عفلاء ارجاع
ایلدی و بومقوله آیات واحادیثی تأویل ایتک سخافت عقل وقصور
ادراکنددر تنکیم بعض اهل رسوم ذاعب اولمشدر فاما تسبیح اشیا بی
استماع ایدن مکاشف عندنده تأویل عقلی غلطدر واجب اولان
ظاهری اوزرینه جاری او اوب حقیقتی ار پانه تفویضدر و بعض
اشیا به جاد دید کلری عوام ناسه کوره در والامیت مفارقت
روح و حدیثه جساد منزله سنه ایکن رینه روح عناصر اصلی ایلله
زنده در انکیچون بعض موتی تکلم ایللر و غسال و حقاره و امثالنه
مقامه مناسب سوز سو یلشدر در * ولیم احد کم شفرته * یحید یاه
مشاة تحتانیه نک ضم و دال مملکه نک فتح و تشدید ایلله احداثددر که
تبر یعنی کسکین ایتکدر یقال حدثت السکین رفقت حده بان یسمعه
بحجر او مبرد و بلیکو دید کلری طاشه حجر الشحذ دیرلر شین مجمه و حاء
مملله و ذال منقوطه ایلله و حدید النظر و حدید الفهم و حدید اللسان
دیرلر تأثیر حدید کی تأثیر ایلله و استحسان حدید یعنی استره استعمال
ایتکدر و شفره شین مجمه نک فتحیله سکین عظیم و عریض معناسنه
مراد مایذبح به در شفره اصلنده سیف و سکین کی حدی و کسکین
طرفیدر و شفره الوادی کنار الوادی دیمکدر صکره جزئیاتک اسمیله
تسمیه اولنوب بچاغه شفره دینلدی زیر مقصود اولان کسکین طرفیدر

یعنی سزیدن بر یکز یعنی ذبح اولان کیمسه تحسید سکین ایدوب
مذبوحك حلقومنه امرارده تعجب ل اتسون تا که روح حیوانی اولان
دم مسفوحك سرعت جریانیله مذبوح دخی الم موتدن خلاص
اولسون زیرا المی ادراك ایدن نفس حساسه حیوانیه در نفس ناطقه
دکل پس حدود دنیویه و عقبات اخرویه نك محلی نفس حیوانیه در که
بومعاده یعنی احساس ضرب و قطع و قتلده انسان و حیوان مشترکدر
و قرآنده کلور (کل نفس ذائقة الموت) یعنی ذوقله تعبیر اولاند یغنیك
اصلی بود که نفس ناطقه نك بدن مفارقتی وقتنده الم موتی ذوق
ایدن نفس حیوانیه در که بدن و هیكله متعلقدر انکیچون مغلوب
اولان کیمسده آسان والادشواردر ونسوه زلیخا تقطیع انامل ایتد کلرنده
بی شعور اولد قلرندن الم نقطه بی احساس ایتد یلراشته عاشق حالی
وانسان کالک مالی دخی بویله در (بعد ذا احداد شفره ایله امر
وجوب ایچوندرا کر شفره که آت ایه زیر تعذیب حیوان حرامدر والا
ندبه مجبوردر واکن دیمشدر که مذبوحك مقابله سنده احداد ایتیه
زیرا مذبوح فی الجمله موتی مدرک اولدوغندن انکله متعذب اولور
و مرحلت شان مؤمننددر (و دیمشدر که اوج کیمسه فلاح بولماز
بری بایع البشر و بری قاطع الشجر و بری ذابح البقر در فافهم الاسرار
ان كنت من اولی الالباب والا فاجتهد فی قرع الباب فان الله مفتح
الابواب* و لیرح ذبیحته* یرح یاء مثاة تحتانیة نك ضمی وراء مهمله نك
که سربله اراختنددر جلب راحت و یا حصوله تسبب معناسه
وزاحت واستراحت آسوده لکدر یعنی دکلمك و وجدان حضور
وسرورله نفس المقدس (ذبیحه اگر صفت اولور سه دابه مذبوحه
دیمك اولور و لکن غالب اولان اسمییدر که وصفیتی منسید کیدر
(و عملوا الصالحات) کی که صالحات اعمال صالحه ده اسم اولمشدر
انکیچون بحسب الغالب موصوف تقدیر اولماز یعنی ذبیحه سنی ذبح
ایتد کدنصکره حالی اوزرینه ترك وامهسال سلخ ایده تا که اضطرارنده
مستریج و ساکن اوله و یا خود اراحه سرعت امراره مجبوردر تکیم

مرور ایتدی (وابن ملاك دیمشدر که بو ایکی فعل یعنی بحد و روح
احسان ذبیح بیان کیدر اتمی و سمك و جراد مقوله سنی دخی بقیه
روح وار یکن آتیه قویوب پشوریه زیر بودخی تعذیب حیواننددر
و قرآنده کلور (ان احسنتم احسنتم لانفسکم) یعنی انسان اسم اعظم
و صورت عالمین عبارت اولیحق نیک و بدنه اشلسه راحت والم
و ثواب و عقابی ینه کنندره راجعدر پس جمله اشیا اصل واحددر
و ذات احدیه دن صادر اولدوغنه نظر ایدوب اقرار باوارحام بری برل ینه
تراحم و تعاطف ایتد کلری کی اولدخی اشیا له بومعامله بی ایلله والا
صله رحم ایتش اولماز و آخر غر بت و فرقتده قالور چونکه ورثه ایتد
اولان علماء عاملین بوا حسانی و کیفیتی عصره بعد عصر ناسه تعلیم
ایلیوب جمیع اشیا به نافع اولور و جهله حرکت ایتدیلر اشیا دخی تشکر
و مکافات طریقیه انلر ایچون استغفار ایلدیلر تشکیم حدیثده کلور
(ان العالم یستغفر له من فی السموات ومن فی الارض حتی الحیتان
فی جرف البحر) یعنی بالقلل اصل العناصر و مایه حیات اولان صوده
متکون اولمشدر کن ینه فی الحقیقه حیاتی انسان کامل یوزندن بواور
و کندیلر ینه فیض احسانی انک جام امدادندن آلورل بوجهندن
اشیا انسان کالک مداح و ثنا کاری و خدمتکار ایدر و انک مشاهده سنه
مستقلنددر شویله که احسن الاشیا اولان ملائکه انک مطالعة دیدارنه
از دحام ایدرلر (بعد ذا حدیث مذکورده اشیا تعیم اولاند قد نصکره
از جمله انسان و حیوان تخصیص قلندی زیر مرور ایتدیکی اوزره
قتل انسانه و ذبح حیوانه کوره در پس بوندن فهم اولندیکه انسان
مکرمه لاجل المصلحه قتل ایله تعرض جائز اولیحق ذبحله حیوانه تعرض
ایتك بطریق الاولی در زیر حیوان کرچه تسبیح و تحمید ایچون
خلق اولمشدر سائر اشیا کی و لکن منفعتی انسانه راجعدر و هر قدر
لطیف متضمن اولقی سبق رحمتنددر بوجهندن انسانه لازمدر که
هر لطف و قهرده دامن احسانه تشبث ایلدیه و خلق الهی ایله
متخلف اولوب غضب و قهر صرفدن حذر ایلدیه والله الحفیظ

* الحديث الثامن عشر *

* اتق الله حتما كنت * خطاب خصوصا نجباء نبویه وزهاد صحابه بدن
 ابوذر حضرت تلمیذ در رضی الله عنه و عموما سائر در زرا خصوص
 سبب عموم حکمی منافی دکلدر (مرویدر که اوائل اسلامده جناب نبوت
 صلی الله علیه وسلم مکة مکرمه ده مخفی ایکن ابوذر غفاری کلوب
 کمر بند اسلام اولوب مکة ده اقامت مراد ایتد کده حضرت رسالت
 انی انتفاع خلق ایچون قبیلله سنه کوندرب بو بر قاج کلمه جلیله ایله
 توصیه پیوردی (وایما تکنونوا فثم وجه الله) موجبجه مکاشفه جمیع
 اینیات برابر اودینی سرن طیوردی و اتقاء حذر کردن و نگاه داشتن ایله
 تفسیر اولنور که معنای ثابته کوره ایکی مفعوله متعدی اولان وقایه دن
 اولور تکیم قرآنده کلور (فکیف تتقون) ای تقون انفسکم علی مذهب
 الیه المفسرون (و حیث ظرف مکندر حین ظرف زمان اولدینی کی
 گاه اولور که جهت و اعتبار ایچون استعاره اولنور و ما جاز مددر یعنی
 حیث واذ کلمه لی فعل مضارعی ما انضمام ایله جزم ایدرل والا فلا
 (دیمشدر که اتق الله امر و جوب ایچوندزیرا تقوی خوف و خشیت
 و اکتساب اوامر و اجتناب زواجر در بوابه واجبدر پس دیمک اولور که
 یا اباذر کرک مکة ده و کرک قبیلله کده و سائر اینیاتده و جمیع احوالده
 کرک علنا حلقه قرشو و کرک سرا خلقدن کرکی و کرک سراده و کرک
 سراده حقدن حذر ایله و غضبندن محققن که سنی امر ایتدینی برده
 کورسون نمی ایتدینی محله کورسون (و خوف و خشیت و معاملت
 مع الله هر کسک معرفتته کوره در انکیچون دیدیلر که تقوی کفر
 و معاصی و میل ماسوادن پر هیزدر که تقوی عوام و خواصه شاملدر
 زیرا ابو سعید الخراز قدس سره دیمشدر که (حسنات الابرار سیئات
 المقربین) یعنی عوام محرماتدن و خواص شہادتدن و اخص خواص
 مباحاتدن و بعض حلالاتدن دخی پر هیز ایدرل زیرا طالب حق اولان
 ماضوایی حقه بذل ایدوب دیسادن مس ضرورت ایتدیکی مقدارله
 اکتفا ایدر و حقیقت تقوی ایکی وجهله در بری نقائصی نفسه اسناد

ایلیوب نفسیله حقدن اتقا ایدر یعنی نفسی حقه وقایه قبلور و بری
 دخی کالاتی حقه اضافت ایدوب حقه نفسندن اتقا ایدر یعنی حتی
 کندی نفسنه وقایه قبلور مثلاً عدم نقصان و وجود کالدیس عبد
 (فاتقوا الله حق تقیاته) موجبجه عدمی کندی نفسنه و وجودی حقه
 اضافت ایدر زرا حق ازلا و ابدا موجود در که اکا معدوم اولق
 یوقدر شول معنادن که وجودی ذاتیدر و عبد ازلا و ابدا معدومدر که
 اکا موجود اولق یوقدر و حقدن اکا فاضله وجودی انی عدم اصلبستندن
 اخراج ایتدیس اگر حق و اگر عبد الان علی ما کان سری اوزرینه در
 و تقوی ده حقوق الله و حقوق عباد داخلدر زرا اکتساب مأمورات
 و اجتناب منهیاتی مشتملدر (و دیمشدر که متقینک فضائل جه سی
 وارددر که قرآنله مدد و روح و اعسا اوزرینه منصور و شدائدن ناجی
 و حلالدن مرزوق و ذنبی مغفور و قلبی پر نور و علمی مبرور و حقه محبوب
 و مبشر من عند الله در و تقوی علم اوزرینه موقوفدر زرا جاهل مأمور به
 و منهی عنه ندر یلن پس علمک سائر فضائل اوزرینه رجائی وارددر
 و حدیثده کلور (من یرد الله به خیرا یتفقهه فی الدین و یعلمه رشده)
 یعنی مصالح دین و دنیا به مهتدی قبلور (و دیمشدر که اکبر ذنوبنددر که
 بر کیمسه به اتق الله دیسه اول دخی قبول ایتیوب علیک نفسک دیو
 جواب ویره زرا اوائلده خلفادن اولنر بله اسم الله یاد اولنسه یوزلرین
 بر سرورلر و سوار اولنر دابه لزندن نزول ایدرلر دیکه بو وضعندن مراد لری
 تعظیم الله و تعظیم اسم الله ایدی زیرا قبلرینده اسنشاء خوف الهی ایدنلر
 قلبلر زیله دخی سرفرو ایلرلر و وصایای نبویه ده کلور که یا ابا هریره
 بر کیمسه به اتق الله دیسه اول دخی بو سوزدن اوتوری غضب ایتسه
 یوم قیامتده بر موقوفده نصب اولنه که جمیع ملائکه برر برر اکا سرور
 ایدوب سن اول کیمسه دکلبسن که دیساده سکا اتق الله دینیلوب سن
 اندن بی حضور و پر غضب اولمش ایدک دیه لر اول کیمسه به دخی
 بو حالدن زیاده مسامت و حزن کلوب تحجیل اوله داشته دیساده پندنا صبحی
 ملوتمین محجب و متکبرک آخرتده حالی بو مقوله شرمساری واه و زار ایدر

* واتبع السبيل الحسنه تمحها * اتبع فتح همزه وسكون تاء مثناه فرقائه
اياله افعال بايندن امر در اتباع تابع فلقد در سبيله فاعله قبيحه در که
حسنه نك ضدیدر یعنی سوء انسانك مسامت و غممه باعث اولان
امور دنیویه و آخرویه در و حسن سبب مسرت اولان نسنه در که
و حسن و قبحك هر بری عقلی و شرعی او اور بوراده مراد شرعی
اولاندر یعنی حسنه او در که انسان انكك حق تعالى به تقرب ابدوب
مثاب او اور وسیئه او در که انكك حقدن بعید او اوب معاقب او اور
(تمحها اصلنده تمحوها در و امکن امره جواب واقع اولفله لامی جزما
ساقط اولمشدر محو ازاله الاثر معناسنه در یعنی بر نسنه نك وجود نه
دال اولان نشانی ازاله در پس دیمك اولور که چن بر صکنه اشلسك
اردنجه بر عمل صالح اشله که اول عمل او كلك اثری محو و ازاله ایده
یعنی الله تعالى انك سبيله عفو ایلله شویلكه بردخی اندن نشان بلور مبه
و بوندن فهم اولنور که بوامردخی وجوب ایچوندر زیر انسان توبه ايله
مأمور اولدیغی کی عمل صالح ايله دخی مأموردر قال الله تعالى (واعملوا
صالحا) بلکه حسنه توبه حکمنده در زیر توبه کی اثری محو ایدر
و حدیثه کلور (التائب من الذنب کمن لا ذنب له) اگر چه اصل لا ترك
ذنب توبه ايله محو در اقوادر شول معنادنکه توبه بتجسی تطهیر کیدر که
طهارت اصلیه سی اوزرینه اولان اندن پاکیزه در بورا دندر که بعض
عارفین دیمشدر (واسواتاه وان عفو) و محو ذنب دیوان حفظه به یعنی
صحیفه عمل کوره در که اوراده قلم ملائکه ايله مشبندر و صحیفه دن محوی
قلبدن اثر ظلمت ذنب منموی اولغی دخی مستلزمدر (و دیمشدر در که
بوراده سیه دن مراد صغیره و حسنه دن مراد صلاة و صدقه و ذکر
و تسبیح و امثال طاعات در تکیم قرآنده کلور (ان الحسنات یذهبن السیئات)
زیرا مرویدر که بر کیمه برزن نامحرمی تقبیل ایدوب فخر عالمه حالنی
عرض ایتدکده آیت مذکوره نزول ایتشدر پس بوماده نمره خیر من جراده
کی اولور که زمان حضرت عمره رضی الله عنه اهل حص احرامده
ایکن جراد کثیر صید ایتشدری بوجهندن خطا ایتدک دیوهر چکر که

باشنه برر اچه صدقه و یردکاری سمع عمره ایرشدکده کفارت اچه به
موقوف اولما یوب خرمادن و امثالندن نسنه تصدقی ايله دخی کفارت
حاصل اولدوغن افاده ایلدی و صفارده حال اهون اولدوغن بلدردی
فاما کبیره عند الحجه هور توبه به محتاجدر که اعماله اکا کفارت اولما زبیرا
توبه فرضدر و اعماله تکفیر کباردن توبه نك بطلان فرضی لازم کلور
توبه ایسه عامه و خاصه اوزرینه فرض عین در کن اقالوا (ولکن بعض
اعمال فاضله نك مکفر اندن اولدیغی توبه مقامنه قیامنی کوسرر
(مشی الاقدام الی الجماعات والجلوس فی المساجد بعد الصلوات
واسباغ الوضوء علی المکاره) کی و قیام ليله قدرده (غفرله ماتقدم
من ذنبه) نه ذنب کبیره به شمولی ظاهر در زیر مغفرت قیام اوزرینه
مترتیدر که قیام مذکور سائر اعماله قیاس اولماز و شول آیت که کلور
(ان تجتنبوا کبار ما نهون عنه تکفیر عنکم سیأ تکم) بو آیتده سیأ نه مراد
صغائر در و لیکن اجتناب مذکور مکفر صغائر اولماستندن اعمال فاضله نك
مکفر کبار اولما می لازم کلر کویا دیمك اولور که اجتناب مکفر صغائر
واکتناب مکفر کباردر پس بوند صغائرک سهو لکن و کبارک صوابتی
و اعمال فاضله نك شرف زائدنی بیان وارد در فافهم جدا (کبار محدثندن
این جزو اعمال صالحه نك تکفیر کبار ایتسنه ذاهب اولمشدر و لله دره
و بر کیمه نك کباری اولسه دخی صفارندن توبه واجبدر زیر
عند اهل السنه صغائر اوزرینه عقاب جائزدر خلافا للاعتزله و صغائر
و کباردن توبه نك وجوبی بلا توبه عدم مفعور یعنی اقتضا ایچون زیر
(و یغفر ما دون ذلک لمن یشاء) مطلقدر ای و یغفر ما دون الشرك
من الصغائر و الکبار توبه و بلا توبه لمن یشاء من عباده المذنبین در
(و توبه نك تکفیر خطا ایتدیکی باقطنی و باطنی در و بعض اهل حدیث
راجع اولان ایکنجیدر دیمشدر فاما (وهو الذی یقبل التوبه عن عباده)
و امثالندن ظاهر اولان بودر که توبه شروطنه مقارن اولیچق قبولی
مقطوعدر والا وعد الهی ده خلف لازم کلور و وعد کریم ایسه دیتدر
انکیچون دیتدیر که توبه صادق اهل ذنبی بردخی خاطرنه کتوریمك

کر کرد زیرا حق سوء ظن لازم کلاور مؤمن ایسه حسن ظنه مأمور در
و حدیث قدسیده کلاور (انا عند ظن عبدي بي) ومغفرت وتكفيرك
معشای بر در زیر اغفر و کفر ستر در (و شیخ مشایخ الدینا صدر الدین
القنوی قدس سره بیور مشدر که جمله طاعات مطهرات درگاه
بطریق المحو که (ان الحسنات یذهبن السیئات) واتبیع السیئة الحسنه تمحها)
اکا اشارندر وگاه بطریق التبدیل که (الامن تاب وآمن وعمل عملا صالحا
فاؤثک بیدل الله سیئاتهم حسنات) اکا دالدر پس محرمذکور حقیقت
عفودن وتبدیل مقام مغفرتندرا تهی بالمعنی و بوندن فهم او اندیکه
مغفرت عفودن اتم در زیر امفرتده سیئه حسنه صورتده داخل وعفوده
بالکلیه مضحک اوارر بوسیدن اهل عفو کثیر و اهل مغفرت قلیلدر
فاعرف جدا (چونکه هر ضض ضدیله معالجه اوله کلاشدر لا جرم قلب
ظلمت ذنبه مظلم اولیحق نو توبه و طاعتله تنویر کر کدر مقصود اولان
عبدک حقه رجوعیدر بعد (یفعل الله ما یشاء) موجبده دایره رحمتی
توسیده حکم حاکمدر اشته حسنه فی سیئه به تابع فلیق مستلزم بحوسیئه
اولدی زیرا طلوع آفتابده ظلمات لیل ذاهبه اولور فاما بونک خلاقی که
سیئه بی حسنه به اتبا عدرا اگر سیئه سی ردت ایسه جمیع اعمالی
باطل اولور وتکرار حج لازم کلاور والا فلا خلافا للمعتزله و حدیثده
کلاور که (حسنلت الکفار مقبولة بعد اسلامهم) یعنی حسنات کفار
موقوفدر اگر اسلامه کلاور سه صحیفه یمنا به یاز بلور و آخرنده خیرله
مجزی اولور اسلامک شرفندن او توری پس اسلام ماقبلنده
اولان ذنوبی قطع و حسناتی وصل ایدر ارتداد ایسه بویله دکلاور
بلکه کفرک شأمتی حسبیلله اعمال صالحه یا طله اولور و اگر
اسلامه کلز سه اجماع بونک اوزر بنه در که اول اعمالدن کندیلر بنه نفع
بو قدر نه ثوابله ونه خود تخفیف عقابله اگر چه بحسب الجرایم عذاب
جهتندن بری برندن اشد در و اگر خیرات کفاردن کندیلر بنه فائده
اولایدی حاتم طائی و عبدالله بن جعدان و سائر استخفاء عربیه و غیر بلره
اولوردی عدم انتفاع خود نصله معلومدر و کبار محدثندن ابو بکر

بیستی و امام ماززی ذاهب اولساردر که بطلان خیرات کفاردن مراد
انکه ناردن عدم تخلیه صنفه مجرادر و لکن کفردن ماعداد ارتکاب
ایندکلی جنایات مقابله سنده مستحق اولدقلری عذابک تخفیفنه سبب
اولغه مانع بو قدرانتهی بالمعنی (پس کفری ایمندن غیری نسنه قارشولر
ولکن سائر صفات و کباره حسنات و خیرات مقابله کلاور و کفرده تساویدن
سیئانه دخی تساوی لازم کلز اول سیئانه مقابله حسنات وار ایسه
یوراندندر که توحیدر سمی معاصی ایله وزن اولنور فاما توحید حقیقتک
معادلی بو قدر انک ایچون میرانه وضع اولنماز و شول بطاقه توحید
ایله طقسان طقوز سبجل سیئات توحیدر سمی به اشارندر انک ایچون
سجالات ایله وزن اولنوب جمله سی اوزر بنه راجح کسه کر کدر و انسانک
مکارم اخلاق و صفات فاضله سی آخرانی ایمانه و یا توبه به جرایمک
مأموادر (قل ان الفضل بید الله یؤتیه من یشاء والله واسع علیم)
* و خالق الناس بخلق حسن * خالق امر در مفاعله بایندن مخالفه خلقله
ابو خلق و نیکو خو یله زندگانی و تعیش ایتکدر بوراده تجریده مجمولدر
زیرا خلق حسن اتی تقیید ایدر یعنی ناسله ابو خوی ایله عبش ایله
بدخوی اولمقدن حذر ایله زیرا خلق حسنده قلوب و ابدانی جمع
و خلق سیئه ده تفریق واردر نتکیم حمله علم اولان احنف قلوب ناسی
حسن معامله سیله شویله اما له فلیش ایدیکه اقتضا ایسه قیوسنه
یوزیک سیف مجتمع و نصرتی ایچون مزدحم اولوردی مع هذا ملوکدن
دکل بلکه افراد عربدن بر فرد ایدی فاما صفت حلیه سی ملک الملوك
اخلاق اولغله انکه سیادت عظمی بولش و رئیس الکل اولش ایدی
و خلقک ضمه و ضمین ایله معناسی صحبت و طبعدر و لکن تعلم و تقلید
ایله دخی حاصل اولور نتکیم احنف مذکوره تعلم حلم ایچون مراجعت
ایدردی پس فرق بودر که جبلی اولانه خلق و کسی اولانه تخلق
دیرلر که اربایله صحبت و بکنندی نفسیه تکلف و عملدن حاصل
اولور بوسیدن حدیثده کلاور (اللهم کما حسن خلقی فحسن خلقی)
اولکیمی فتح و ایکنجیمی ضمه در زیر حدیثده کلاشدر که (ما بعث الله

رسولا الا كان حسن الوجه حسن الاسم حسن الصوت (بعد ذا حسن خلقه معاشرت ومخالطه دخی امور واجبه در تکمیل کلور (دارهم مادهت فی دارهم) وینه کلور (امرت بمدارة الناس كما امرت بالفرائض) وقال بهض الحكماء (عاشروا الناس معاشرة ان تمتم بکوا علیکم وان عشتهم حنوا الیکم) وحسن خلق طلاق وجمهله قرشولمقدر مکر اهل بدعت و فاجر اوله بر صورتده عبوست لازمدر و کف اذا در مکر که تغییر منکر واخذ مظلمه ایچون اوله من غیر تعد و خفص جانب و تطف و ایشاس و بذل عطا و تحمل اذی و عقود مکر که تأدیب و اقامة الحد مؤاخذه ایده و حدیثده کلور (صلی من قطعک واعف عن ظلمک واحسن الی من اساء الیک) و حلم ملخ الاخلاقدر و حسن الخلق سی الخلفک ضدیدر و مکارم اخلاق سفساف اخلاق مقابلیدر و مکارم اخلاق غیرله اولان معاملات کوره در ماعداسنه دعوت دیور که کنندی نفسنده صورت الهیدی تصحیح ایچون تخلفدر و حاصل حسن خلق بودر که باعث رضاء الهی اولان ایشی اشیله سن و سبب سخط اولان کاری ترک ایده سن کرک حق حقنده و کرک خلق خصوصنده چونکه سنک معاملتک رضا و جمهله ارله بعض اشخاصک ذم و سخطی ضرر و یرمز زیرا ایکی مقابلی اوضا ایتمک مشکلدن او خصوصده سکا بدخوی دیسلر فی نفس الامر حسن خلقکی منافی اولماز نظر ایلله که جناب نبوت صلی الله علیه وسلم (و تک اهل خلق عظیم) مضمونیله موصوف ایکن (و اغاظ علیهم ایلده دخی مأمور اولدی پس حسن خلق مقامنه کوره در که عارف بالله یلمور و عارفک بر حالی وارد در که اکا نفساق اکبر دیرلر زیرا هر کسه بر صورتله کوزینور شول جهمندنکه مظهر اسمادر پس انک صورتی صورت جامعه در بر صورتده حسن خلق ملل مختلفه و انسان و جان و ملک و معدن و نبات و حیوانه شاملدر زیرا کمالک یونلردن هر بریله باشقه حسن معاملتسی وارد در که اهل صورت یونلردن بی خبردر پس ابتدا مصارف اخلاقی و بعد مکارم و سفسافی بلکه محتاجدر و مصارف کرچه انواع و اشخاصله

مختلفدر و لکن حقیقت وجودده اختلاف یوقدر بلکه جمیع وجودات عین واحده اوزرینه دور ایدر و اصل عالم امر واحد اوایوب نوجهله تشعب ایندیکن بلن هر شعبه تک ظاهر و باطنه کوره بر صورت و بر و لکن بو علم شریفه زیاده عزیزدن و بوعلی بیلوب هر کس ایلله کما ینفی حسن معاملت ایتمک الله تعالینک انک اوزرنده حقیقندن والا معاملت ده یا افراط و یا تفریطدر که مذمومدر و بو حدیث شریفده اولان اوچ خطایک ایکی اولنکبسی حقوق الهیه به و احیر حقوق عبادت متعلقدر انک ایچون تاخیر اولندی *

* الحديث التاسع عشر *

* قال عبد الله بن عباس * عبد الله عباد الله اربعة دندر که رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا دعا یندوب (اللهم فقهه فی الدین وعلمه لتأویل) یوره شدن انک ایچون اکا سلطان المفسرین دیدیلر و تفسیر نیدیا یوری انک روایاتی اوزرینه مقصور در و عبد الله اولسادن افراد دیدکاری طائفه دندر حضرت رسالت دنیا دن انتفالنده سن ختاندن یعنی اون اوچ یاشنده ایدی زیرا بین العرب ختسان حضرت اسمعیلدن علیه السلام توارث اولندیغی اوزر اون اوچ سالنده در تکمیل بین اليهود حضرت اسحق دن علیه السلام توارث اولندیغی اوزره یدنجی کوننده در بو سببدن حالا بلاد مسلمانده آخر وقت ختسان اوز اوچدر بدایتک وقتی مختلف فیه در و عباس عم رسولدر که حقند کلوز (احفظونی فی العباس) یعنی عم عباسه اذی و جفا ایتموب انک خصوصنده حرمت و حقمنی حفظ ایدی کوز زیرا (عم الرجل صنوایه) مو حنبه عم الرجل والده حکمنده در * رضی الله عنهما * یعنی الله تعالی ایکیسنک دخی جراتندن تجاوز ایلله زیرا رضا سبب تجاوز و عفو در و احجاب حقنده رضیه (رضی الله عنهم و رضوا عنه) آیتندن مأخوذ در که رضا نهایت مراتب صفات توکل غایت طبقات افعال اولدیغی کی و ماضی ایلله تعبیر و قوعی اوزرینه حرص و وجودینه تفوذن او تور یدر کونا واقعه در که اندن اخبار ایدر رحمة الله کی

عموم مؤمنین کوره و قدس الله اسرارهم کبی خصوصه کوره و بوندن
فهم اول نور که رحمت قلب و روحه تعلق ایدر که مقام اثبات در
و تقدیس سره تعلق ایدر که مقام نبی در زیر اسرار انسان جمیع تعلقات
و سخن و دین شدن مقدس و مطهر و اولد بجه تجلی ذاتی واقع اولماز
مقام ولایت ایسه تطهر کلی بی مستلزم در قال الله تعالی (لایسه الا
المطهرون) ای لایس سر الهویه الالهیه الا المطهرون من انجاس
التعلقات وارجاس المبول الفانیة والعلاقات * کنت خلف انبی
صلی الله علیه وسلم * تخلف خاء معجمه نک فتحی و لامک سکونیه جهات
ستند در که امامک فتحله مقابلیدر عجم پس و پیش دیر یعنی دابه سی
اولان بغله نک اردنده ایدمکه بنی ارداف ایتش ایدی و تصلیه نک
معنای سبقت ایدی ای عارف نظر ایله که اسان حق و السنه خلفدن
نوجهله ترتیب بدیع واقع اولدیکه تصلیه رسول و رضیه اصحاب
و تقدیس اولیا و ترجم عامه دندلی زیر تفاوت مراتب معنویه اختلاف
اسما و اوصافی مقتضیدر (و تصلیه و رضیه و ترجم تغییر و تبدیل قبول
ایتمدیکه کبی تقدیس اسرار اولیا دخی قبول ایتز بلکه من الاول
الی الاخر السنه خواصده جاییدر اگرچه ارباب انکار دلدندن حج
اولمشد در زیر مؤلف المشاعر و مرور المزاج بر آلی طائفه منکوسه در
و العسل و ان لم یجد طعمه المرور و الشمس شمس و ان لم یرضوها
الضریر * یوما * ایامدن برکونده که بعینه معلوم دکلدر تکیم لسان
ترکده دخی شاید در که برکون شویله برشی واقع اولدی دیر و یا خود
یوم بعینه مضبوطدر و لکن مقصود اولان اول یومده حادث اولان
معنی و اندن اخبار در یوخسه نفس یوم دکل تکیم قضاء صلاة
و قضاء صومده یومی بعینه تعیین لازم دکلدر و بوراده یومدن مراد
نهار در اگرچه یوم اصلنده یکرمی درت ساعتدن عبارتدر که لیل
و نهاری حاویدر تکیم مرور ایتشد و بونده یعنی برکون خلف نبیده
ایدم دیمکده رسول الله از نجه خلیفه اولدم دیمکه رمز وار در
و برکوندن مراد ایام عمر در که مجموعی برکون کبیدر (سؤال اول نور سه که

بعد الانتقال النبوی خلیفه حضرت صدیق و سائر خلفادر رضی الله
عنهم یوخسه ابن عباس دکل پس رمز مذکور نوجهله درست
ولور (جواب بودر که خلیفه اودر که سیرت نبویه اوزرینه اوله
پس خلفاء از بعه ظاهر و باطن قطب وقت اولمشاردی بو ایسه
سائرک خلافت معنویه سنی و قائم مقام نبوی اولماسنی منافی دکلدر
تکیم حالا دنیا ده قطب بر در و لکن اقطاب و خلفا چوقدر که اقطار
ارضده متفرق در زیر ایکی صدیق بر بلده ده مجتمع اولماز ایکی روح
بر بندده اولمدیغی کبی ام ماضیه ده بلده واحدده بر قاج نبی بولندیغی
صدیقک تکرر نه دلالت ایتز بلکه صدیق اکبر بر اولور و دیمشاردر که
حضرت بلال حبشی رضی الله عنه قطب ابدال ایدی و یومراتب
ازمان رسالتده دخی ملحوظه ایدی انکیچون معاذ بن جبل و ابو موسی
الاشعری به رسول رسول الله دندلی پس مقام خلافت اول دمددر
بری ثابتدر شوقدر و اودر که خلیفه مستخلفک حیاتنده وارث دکلدر
بلکه انک علوم و مقاماتندن منعم علیه در و سر میراث بعد الانتقال
صورت بولور * فقال یا غلام * ضم میله یا رجل کیکه بعد النداء
معرفه در و یا خود کسر میله که اصلنده یا غلامیدر که اکتفاء بالکسر
باء حذف اولمشد در و بونده کرچه تصحیح نسبت واردر (واذ قال
موسی لفته) اشارتی اوزره یافتای دیمک صحیحدر قاما بواضافت
جناب نبوتک کال عبودیت و حسن معاملاته مناسب دکلدر تکیم
ارباب ذوقه معلومدر (و بعضی روایتده غلبم دوشمشد صیغه
تصغیرله که صیغه شفقدر عید الله کبی و یا خود سنی جهتندنکه اول
وقته اون یاشندن اقل ایدی و غلام شارپی یعنی بیغی یمکه و در بلکه
باشلیان حدیث السن کیمسه در انکیچون غلام دندلی غلامدنه که
شهوت ضرایدر زیر اول وقت توقان شهوت زمانیدر و یا خود
غلام حین ولادتدن شاب اولمجه دکل اطلاق اول نور تکیم اطلاق
نبوی به مناسب اولان بودر (و غلام فارسیده قول معناسنه در
بندده کبی و عریده اوغلان معناسنه در که حر الاصلده دخی استعمال

اولور * انی اعلمک کلمات * تعلیم تکرار علمدر تاصکه قلبه
ثابت اوله زیرا معلمک جبلت شده نسیان وارد و بونک تفصیلی
حدیث ثانی آخرنده مرور اینست در اورایه نظر اولانه (کلمات ده اولان
تکبیر که چه تعلیلی مندر در وایکن تضمندن خالی دکلدر وکلدنک تحقیق
گذرایلشددر یعنی تحقیق بن سکا کلمات جمله و مضامین جمله تعلیم
ایده یم که نتایج وحیم و ثمرات نبوتمنددر تنکیم کنندنی نفسنه نسبت
و تا کیددن مفهودر و بومعنی اجلندن یعنی کلمات آیه اوازم دینییه
ودنیویه دن اولوب منافع کثیره بی مشتمل و صدر رسالتدن زبان حکمتنه
جاری اولفین تمهید ایلدی تا که استماع واصفا ده قصور ایتوب
حفظ تام و ضبط مالا کلام ایلده پس انی اعلمک تنبیهده اعلم بدلی اولدی
* احفظ الله بحفظک * بو کلام لطیف (ان تنصرو الله ینصرکم) کبیر
یعنی نصرت الهیه جزاء عمل و نتیجه کار اولدیغی جهندن نصرت
عبد اوزرینه ترتب اتدوکی کی حفظ الهی دخی حفظ عبدالله بویله در
حفظ صورت مدر که بی نفسنده ضبط ایتکدر که مقابلی نسیاندر یعنی
الله تعالینک شرعی حفظ ایله که سنی امر اتدوکی برده کورسون یو خسته
نهی اتدوکی برده کورسون تا که اولدخی ظاهر و باطن عذاب و عکاره
دنیویه و اخرویه دن حفظ ایلسون زیرا عصیان ظاهر او باطنا سبب
ابتلا در قال الله تعالی (ثم کان عاقبة الذین اساؤا السوای) و بردخی
سن حق حضور دائمه حفظ ایله تا که اولدخی سنده (وهو معکم انما یتیم)
سرنه صورت ویره و سنی نو بنو تأید ملکوتی رتبه سنه ایرکوره (و بردخی
آدابی حفظ ایله تا که حق دخی سنی مکر و کیدندن حفظ ایلده قال الله
تعالی (قل من یکلؤکم باللیل والنهار) یعنی لیل احتجاب و نهار تجلیده
کالی و حافظ الله تعالی در زیر انسان احتجابده ترک ابدن و تجلیده
الحاد و مکردن خالی دکلدر (سؤال اولور سه که ابن عباس اول وقتده
نابالغ ایلدی پس نوجهله حدودی محافظه ایله مأمور اولدی جواب
بودر که ابن عباسک کمال عقل ورشدی انی بالغ حکمتنده قلدی حی
شیوخ عرب انی حدیث سننده کندی اوزرینه تقدیم ایدرل و کلامنه

اصفا ایدوب ترجیح ایلرلردی و امور مهمه ده مجلس مشاوره اندن خالی
اولسازدی (و بردخی حفظ مطلقدر که هر وقت کوره بر حفظ معین
وارد رکیمی عاجلا و کیمی آجلا کویا بر کیمیه سلطنتدن مقدم
اذا ملکک فافعل کذا و کذا دیمک کی اولدی * احفظ الله تجده نجاهک *
حفظک صورتنی فهم ابن عباسه تقریب و تمثیلدر (نجاه اصلنده
وجاه در که ایکبسی دخی مثلث الحركه در تا و اودن ابدال اولمشدر
تراث وراث کی حذاء و تلقاء و امام معناسنه زیرا وجهنددر مواجهه
وجه وجهه یعنی یوز یوزه اولمقددر که عجم رو برو دیر و حدیثده کلور که
(ان الله فی قلبه احدکم) یعنی قلبه به بصاقدن نهی اولندی زیر الله تعالی به
قارشو بصاق کبیر شول وجهندن که صلانده تصحیح مناجات ایچون
حق مصلینک کویا قارشو یسنده در پس دیمک اولور که حدود ظاهره
و باطنی حفظ ایله تا که حق یانکده و او ککده بوله سن و هر نه مرادک
و ارایسه نائل اوله سن زیرا حضور حق انسانی و حشدن تخلیصل ایدر
شول جهندنکه هر مرادی تحصیل ایله آتی مستأنس قلور و مرشدی
اولوب منزل مطاوبه ایصال ایلرا کرچه ظاهری براسمدن براسمه در
ولکن مالی کشندن کنندنه ارشاد در الحاصل سن سالک و شرائع
و آداب طریقت موصیل منزل و حق پیشو اور همنادر و نفس بنفس
حق سنی سواق و مواضع دن حفظ اوزره در زیر صراط مستقیم
اوزرینه سن شوبله که اگر حسن سمندن منحرف اولسک حق دخی سنی
کندی نفسکله تجلیه ایدوب (حبک علی غار یک) معامله سن ایلر
بو صورتده راهدن بیرون اولان حیوان بی بازی سباع افتراس ایتدوکی کی
اویله سنندن خارج اولان کراهی دخی قطاع شکوک و ظنون و یغما کر
نفس وهوی و دنیا ی دون قطع و یغما ایلر و هلاک و غنویسنه سبب اولور
اشته حقندن جدا اولانک حالی بودر و بومقامک بعض اشاراتی
اشفده روایت اخرا ده کلور * اذا سألت فاسأل الله * بوجهله حفظه
متعلق اولمدیغی سندن بطریق الاستیفاف واقع اولوب عاطف ترک
اولندی زیرا کمال اتصالده ترک اولندیغی کی کمال انقطاعده دخی

ترك اولور بوراده سؤل عطاء در یعنی برنسته سؤل ایتک مراد ایتسک
وجه مطلقه دن توجه ایلوب بالذات رب قدردن سؤل و طلب ایله
زیر اسم اعظمک مسما سی حقدر و سنک مسئولک اولان معنی اسماء
الهیة دن خارج دکلدر پس اسم الهی شفاعتیه مسمایه داخل اولوب
نائل مرام اولور سن مثلاً مر یضه شافی وفقیره غنی وضعیفه قوی
وضاله هادی و علی هذا اسمی واسطیه مسمان عطا حاصل اولور
و یو مرتبه نك اقوای مظاهری اقطاب و اندن ملوک و سلاطین
و اندن سائر اغنیادر که یونلردخی وسائل باب حق اولدقلری جهندن
اسعاف مراده قادر در و مطلوب اهل قدر تدن طلب اولور زیرا
ماعداسی عاجز در و ایکن یو یو ابدن توسل ایده نه شوبله کرکدر که
یونلرک مظاهر قدرت و غنا و ابد قلم بلوب حقه کند ی
اسما سیله توجه ایتک کرکدر والا مخلوق من حیث هو مفتقر در
و مفتقر دن طلب ایتک بی حاصل قدر و بورا سی مزالی اقدامند
انکی چون دور ابواب ایدن غافلار دم اولند یلر قال الله تعالی (یا ایها الناس
اتم الف - غراء الی الله) ای لا الی الناس ایا کاتو اوقال الله تعالی
(ولله خزائن السموات والارض) یعنی هر مخلوق بر مرادک خزانه سیدر
زیرا بر اسم مخصوصه مظهر در پس خالق اسم رحمن یوزندن
هر در لو مراده فتح باب قادر در و اول اسمک مظهر تاهی
رسول الله در انکی چون مقسم ارزاقدر مطلقا و اول اسمک جانب باطنه
اقطاب و جانب ظاهرینه ملوک مظهر در و اسم رحیم دن مرتبه
اخری دخی وارد که یو اسمک در کاغندن ملح طعام و شمع نعل و زیت
قندیل و یونک امثاله ورنجه هر نه طلب ایتسک عار و عیب دکلدر
فاما دیوان ملوک کوره یویله امور جزئیة سافله طلب اولنسه استبعاد
اولور زهی رب اعلی که عیب ادناسی مرتبه سنه تنزل ایدوب انکله
حسن معامله ایدر و هر سحر اعلی ده فلك قره یعنی سماء دنیایه نزول
ایدوب مستغفر وسائل و طالب حاجت یوقیدر تا که ذنبی مغفور
وسواله استماع و حاجتی روا ایده یم دیوندا ایلر یعنی عالم حقیقتدن

بر تائید ظهور ایدوب دنیاده عروجه قادر اولینلر نزول الهی واقع اولور
وانک علامتی وجدان حضور و استماع ارنس و اقشمر ارشهر و انسکاب
دموعدر و حق تعالی سؤال دن اعراض و استکاف ایده نه غضب ایدر
زیرا مکابره ربو بیت ایتس اولور و مشهور در که دیوان اسکندر بر کون
ارباب حاجتدن خالی اولسه اول کونی ایام سلطنتدن عد ایتزدی پس
اضافت ربو بیت و مر بو بیت دائماً سؤال و طلب اقتضایدر و سؤالده
انکسار بولمغله مقام عندیته وضع قدم ایتکه باعث اولور و توفیق
سؤال ارادت اجابتدن اولور یدر و مسئولک عینی ظهور ایتسه بحسب
الحکمه بدانه انتقال ایلر بدل دخی یادنیوی و یا خرو ی او اور و اخیرو بیسی
یا کفارت ذنوب و بارفع در جائدر پس دعا و سؤال علی کل حال نتیجه دن
خالی دکلدر و یو معنادن غافل اولان مرادم اولدی دیو معناده حقه
عجز اسناد ایلر حق ایتسه حکیمدر و حکمت حمله تابع و علم دخی معلومک
حاله ناظر در چونکه بر کیمه لسان استعداد دن برنسته بی ازاده
طلب ایتس اولیه عین خارجیده یعنی جانب ابد ده حصوله کلمسی
محالدر و سؤال استعدادی لسان ذاتله اولور (و پرسؤل دخی وارد که
اگا سؤال حالی دیر که لسان حاله سؤل لدر فقیرک حضور غنیده
قیامی کی) و پرسؤل دخی وارد که اگا سؤل مرتبی دیر که لسان مرتبه
ایله سؤلدر قاضی عسکرک مرتبسی وزیر و یا معنی اولق سؤالی کی
و پرسؤل دخی وارد که اگا سؤل روحانی دیر که روحله سؤلدر
وانک مسؤل علوم و معارف الهیه و مقاماتدر و پرسؤل دخی وارد که
سؤل طبیعی مزاجی دیر که لسان مزاجله سؤلدر تا که انحرافدن
مصون و اعتداله مقرون اوله والا ترکیبی مختل اولور و سؤل طبیعی
عنصری دخی اگا قریبدر که عناصرک مساواتی سؤلدر تا که غالب
و مغلوب اولیه (والله المسؤل والمجیب) واذا استعنت فاستعن بالله *
استعانت طلب عوندر عون معاونت و مظاهر تدر و معین معانسته دخی
کلور فلان بنم عونمدر یعنی معتمد در یمکدر تشکیم قاموسده کلور العون
الظہیر و استعنته و نه یعنی تعدیه سی بنفسه و بالبادر یعنی امور دنیویه

واخر و به ده معاونت و مظاهرت طلب ايلسك الله تعالى دن طلب ايله
 زيرا مؤنتكه **ك**افي اولان اودر و براسمى دخی معین در انك ایچون
 (فن یا تیکم بماء معین) ده الله رب العالمین و هو نعم المین دیمك مشروع
 قلمشدر (البس الله باحكم الحاكمین) ده بلی وانا علی ذلك من الشاهین
 دیمك کی چونكه معین اولان حقدر پس انسان (وایك نسنه معین) موجب
 قولده صادق کز کدر یعنی مجرد اسانه کتورمك کفایت اتمز بلکه
 قلبك توجهی حقه کر کدر تا که ظاهر و باطن بری برینه متوافق ازله
 قال تعالی (واسعینوا بالصبر والصلوة) یعنی امور مهمه واقع اولدوقده
 صبر ایدیکز که صبرله فی المثل قورق حلوی اولور و بردخی نمازه التجا
 ایدیکز که حقه مراجعت و مناجاته کاریکز حاصل اوله (وکان علیه
 الصلوة والسلام اذا حزبه امر فزع الصلاة) یعنی جناب رسالته بر شدت
 اصابت ایلسه نمازه التجا ایدر لر و مشکلی منحل اووردی تکیم
 مشهور در که دبرل الله دین محروم قلماز وایشم اللهه قلمشدر دیمك
 لا بأس در زرامه قصود بوآه دك اسبابی یوزندن حصوانه سعی ایلدم
 وجود یولدی شمد نصکره بلا سبب حقه قالدی و یاخود سبب خفی
 یوزندن تخصیصی اکا موقوف اولدی دیوینه حقندن استعانتدر (سؤال
 اولنورسه که اذا تحرمت فی الامور فاستعینوا من اهل القبور موجب
 ماسوادن دخی استعانت مشروع اولمق کوستر پس حقه تخصیص
 توجهله درست اولور (جواب بودر که بومعنی اعوذ بکلمات الله التامات
 قبیلندندر یعنی مظاهر کامله به عباد ولباذ همان حقه التجا در زبرا
 اسماء الهیه نک حقائق انلرده ظهور اتمشدر پس اهل قبورن مراد
 اهل فنا فی الله در که (موتوا قبل ان تموتوا) سرینه مظهر لر در یعنی
 اضطر اوله موت طبیعیدن مقدم اختیاره موت فناء ايله میت کی
 اولمشدر تکیم کلور (من اراد ان ينظر الى ميت يمشی بين الاحياء فليتنظر
 لی ابي بکر) و یاخود اهل قبورن مراد موتادر که انلر قبور نی زیارتده
 قلبه نوما فنا و انفعال کلوب جناب حقه توجهله حصول مقصوده
 توسل اتمش اولور پس استعانت فی الحقیقه حقندر و ماسوی وسائل
 اواسباب و حق تعالی برنسنه عند الاسباب ایشلر و خسه بالاسباب

ایستلر بوجهندن زیارت قبور مستونه اولدی و بعض احادیثده (واسألك
 حبك وحب من يحبك وحب عمل یقر بنی الی حبك) وارد اولدیغی وسائلطه
 اشارتدر که خیرده قرع باب وسائلطه اتمك مشروعدر شرده سد ذرائع
 مشروع اولدیغی **ك**بی فافهم جدا امدی زیارت قبور ایدر
 یا مکاشف و یا محجوبدر مکاشف ایسه نظری منظرده ظاهره در
 بوا یسه عین توحیددر و اگر محجوب ایسه مرادی توسل و استشفاعدر
 بوخسه مطلوبی فی الحقیقه صاحب قبرن طلب دکلدر زبرا مخلوق
 مقتدردر و مقتدر عاجزدر عاجز ایسه کندی کی عاجزه اعانتدن
 قاصر در پس مؤمن حول وقوتی الله تعالی دن بلور و ظاهر و باطن
 نظری حقه مقصور اولور و قطبیدن اعجز و اندن اقدر بو قدر
 نید کاری بودر **ك** اولکی معنی من حیث هو در و ابیکچی من حیث
 الحق در انکچون اولیادن خوارق عادات ظهور ایدر زبرا اول وقتده
 کندی نفسلر یله دکلدر (و مشهور در که ابو یزید بسطامیدن
 قدس سره اللطیف ظاهر شرعه مخالف بعض کلمات صادر اولدوقده
 سیفله ضرب اتدیلو و لکن تأثیر اتمدی زبرا قائل فی الحقیقه حق ایدی
 حق ایسه مؤثر در متأثر دکلدر (بعدذا معلوم اوله که انسانک کالی
 تدر یجیدر انکچون اسماء الهیه نک حقائق تدر یجله ظهور ایدر
 مثلا الله تعالی آدمه علیه السلام ایجادله تعرف اتدکده آدم یا قدر
 دیواندا ایلدی صکره تخصیص ارادته تعرف ایدیجک یا حاکم دیدی صکره
 اکلی قضا اتدکده یا قاهر دیدی صکره توبه سن قبول ایدیجک یا ثواب
 دیدی بعده ارضه اهباط ایلوب اسباب معبشتی تیسیر اتدکده یا لطیف
 دیدی بعده مطلوبی اولان نسنه نک حصولی ایچون حقندن قوت حاصل
 اولدوقده یا قوی یا معین دیدی و علی هذا بناء علی هذا انسان بو تدر یجیه
 نظر ایدوب امورنده استیصال اتمك کر کدر زبرا خون شیر اولغه مدت
 استر و هر وقتك بر حکمی و هر کارك بر اسم مخصوصی وارد در که
 اکا توجهله حصول بذیر اولور والله المعین * واعلم ان الامه لو اجتمعوا
 علی ان ینفعوك بشی لم ینفعوك الا بشی قد کتبه الله لك * امت شول

جاعتند که انزل رسول ارسال اولنه ام فتح وتشديد له قصد معانسه در
 زیرا جاعتند متفرق اولنلر جاعتی قصد وانلره اقتدا ایدرلر
 بوراندنر که امام دیرلر زیرامقصود ومقتدادر و دین وطریقته امت
 دیرلر زیرا مأمومه ومقصوده در و نیم دیرلر ترابله توضو معانسه اصلنده
 تأم در همزه ایله قصد سعید طاهر معانسه صکره دفع ثقلت ایچون
 همزه یایه قلب اولندی وبو قلب فارسیده دخی شایعدر تکیم پیامد
 دیرلر که اصلنده آمددر و بیا دیرلر اصلی آی در کل معانسه که عرب
 تعالی دیروقرآنده کلور (وما من دابة فی الارض ولا طائر یطیر یحاجبه
 الا امم امثالکم) یعنی هر نوع حیوان شول طریقت اوزرنه کلدیکه
 بالطبع اکامسخر در عنکبوتده نسج وسرفه دید کلری دوییه ده
 بنا کیکه دفاق حیداندن بیت اتخاذ ایدوب ایچنه کرر واوراده هلاک
 اولور و غلده ادخار و عصفور و جامه ده قوت وقت اوزرنه اعتماد و بونلرک
 امثالی طبائع کیکه هر نوعک بر طبیعته اختصاصی وارد و حدیثده
 کلور که (لولا ان الکلاب امة من الامم لامرت بقتلها) حدیثده اولان
 امت ایله مراد یا جاعت ناسدر که شرفنه و یا کلبنه بناء تخصیص اولنوب
 سائرلرک حالی انلردن مستفاد اولدی و یا خود جمیع بریادر زیر امت
 لغویه ده داخللر در ولوکله سی مضی ایچوندر کرک ماننی به و کرک
 مضارعه داخل اولسون و کاه اولور که ان کی استقبال ایچون اولور
 (ولامة مؤمنة خیر من مشرکة ولوا عجبکم) کیکه وان اعجبکم دیمکدر
 بو مقامده دخی لو استقباله محمولدر (یعنی اگر خصوص اوزره جماعت
 ناس که محانسک در و یا خود جمیع بریاسکار نسنه ایله نافع اولمق اوزره
 اجتماع انسلرفانده و یرمز الام الکابده سنک منفعتک ایچون الله تعالی سنک
 کاتب و اثبات اتدوی نسنه ایله فائده و یرلر زیر یازیلان بوزلده بی
 کی یازلمیان دخی یکیدن دوزلمز (و بونده اشارت وارد که اشیا الاندر
 یو خسه مؤثرات دکادر انکچون اگر ایش انسان النده اولایدی آدم
 قابلی ونوح کنعانی و ابراهیم آزری وموسی فرعون و عم زاده سی
 قارونی و رسول الله علیه وعلیهم السلام ابوطالبی و امثالی اختیار

ایدردی ولکن نافع وضار وهادی ومضل الله تعالی اولمق حسیله
 (ایس لك من الامر شیء) دیوهر کار حقه تفویض وحکمنه تعلیق ونقدیره
 احواله قلندی انکچون دنلندی که (العبد یدبر والله یقدر) یعنی هر تدبیر
 تقدیره موافق کلز بلکه اصابت و اخطا ایدر پس اصابت و اخطا انک
 هر برنده حکم الله تعالی نکدر که مقتضای علم وحکمتی ایله حکم ایدر
 و بو حکمده خطا یوقدر بلکه خطا عبد کدر که تقدیره مخالف اولان
 نسنه بی تدبیر ایدر ومنفعت رجاسیله ماسوایه اعتماد ایلرمع هذا تقدیر
 و اذن آلهی اولمد بجه نفعه قادر دکلردر * واجتمعوا علی ان یضروک
 بشیء لم یضروک الا بشیء قد کتبه الله علیک * شی اولده لام نفع
 وثانیده علی مضرت ایچوندر (ایهما ما کسبت وعلیهما ما کنسبت)
 ودخی (من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء فعلیها) وامثالی کی وایکی
 محملده دخی کاتبندن مراد لوح علمده اولان تقدیر و اثباتدر قال الله تعالی
 (قل لن یصینا الا ما کتب الله لنا) ای لاجلنا یعنی لام اجلیه در که
 مکتوب اولان نسنه خیر و شره شامل واصابت هر برینه محمولدر
 یعنی اگر بریاسکا برفسنه ایله ضار اولمق اوزره اجتماع انسلر اصلا برشیء
 ایله ضرر و یرمکه قادر اولمازل مکر که اول ضرری الله تعالی لوح ازله
 سنک اوزر یکه یازمش اوله چونکه قضا و اذن آلهی اولمد بجه خلقدن
 نفع و ضرر متصور دکلدر پس جانب خلقی نسیان ایدوب نافع وضار
 الله تعالی در دیو عروه توحیده تمسک اتملوردر ومقضى اولیان نسنه سنک
 حصولی متمتع اولدیغن اتملوردر وظهور مکر و هده قضایه رضا وزید
 وعمر و یوزندن اولدوغنه عدم التفات لازمدر قال الله تعالی (وما هم
 بضارین به من احد الا باذن الله) یعنی اگر سحرک تأثیر و اگر غیری
 ضرر و زیانی اذن آلهی و ارادت حقه در بوجهتدن سرا و ضرراده
 صاف دل اولمق مقتضای حال نچملدر و یو فقیر دمشق الشامده
 اقامم حالنده او علم محمد طاهر بر مرض هائندن زیاده متغیر اولیحق
 جانب غیبیدن وارد اولدیکه (لا یكون مؤمنا بالله والیوم الاخر من قضی
 نحبه وهو غیر راض بالقضاء) یعنی حقائق ایماندنر که قضا وقدره

ناظر اولوب حقه تسلیم و رضا اوزرینه اوله که بین العبد و بین المولی احسن اخلاق بویکی نسبه در وحق تعالی بیورر که (ترید وارید و لا یكون الا ما ارید) یعنی چونکه حقت مرادی ارادتندن تخلف ایلر بس عبد ارانی ارات حقه افنا ایلوب کندی مرادی قیدنده اولمق کر کدر زیرا اولسه دخی مفید دکلدر و مرادک خلایق ظهور ایتدکه مغیر اولیه زیرا واقع اولان نسبه خط سریدر و حال رخا و بسط و فرجده دعوائی ترک ایده بلکه شدت و قبض و غم حالده طاقت کنوره به تنکیم سمون المجنون ایدساطی رقتده یارب هر نوجهله امتحان ایدرسک سندن بکا خوشدر دیودعوی ایدیچک الله تعالی انی عسر بواله مبتلی ایلدی و طاقت کنور محبوب فریاد و فغانه باشلدی اشته ای مؤمن قارتک طوق ایکن اولان کلامک ایل آج ایکن اولان کلامک میانده فرق عظیم واردر هزاودر که آج ایکن دعوی ایده سن تا که صدقه که یرهان اوله (اللهم اننا نسألك العفو والعافية والمعافاة فی الدین والدنیا والاخرة وشول حکاملار که قبض و بسط ائله برادر ائزک خلعت حالری (اوائک عبادی حقا) طراز یله معلدر ماعداسی کذبله مختلط در انک ایچون فرقه ناجیه اقل قلیلدر زیرا مراد نجات مطلقدر ابراهیم بن ادهم نجاتی کی والا حشو الجمة اولمدر دخی ناجیلدر فاما نجاتلری نجات مفید و اضافیدر * رفعت الافلام وجفت الصحف * رفعت مجهول وجفت جیم و فاء مشدده ایله معلوم لازمدر اقلام قلمک جمیدر مایکتاب به معناسنه زیرا قلم و قطع اولنور اگر چه اصلنده عرضا مقطوع اولانده قط و طول قطع اولانده قد استعمال اولنور کافال فی القاموس القد القطع المستأصل والمستطیل او الشق طولاً انتهى پس قلمک طولاً شقته قد و عرضا قطعته قط دیرل و اقالم سبعة دیرل زیرا دنیا یدی سهم اوزرینه مقسوم و مقطوعدر و جفاف بیوسددر که عجم خشکی ایله تعبیر ایدر جاف و یابس خشک و رطب تر در و صحف ضمنین ایله صحفه نیک جمیدر که هر فسنه نیک مبسوطنه دیرل کاغذ که مایکتاب فیه در صحفه دینلدی عریض و بسط اولانده در و صحف

ضم میله صحف مجتمع اولدیغی بر در که مابین الدفتین دیدکلر بدر (معلوم اوله که قلم اصلنده قلم واحددر که قلم اعلی دیدکلر بدر و صحفه دخی صحفه واحددر که لوح محفوظ دیدکلر بدر و لکن قلمک علوی بسیار و متعلقاتی بی شمار اولمغه ایکی سندن دخی جمله تعبیر اولندی زیرا وارد اولمشدر که الله تعالی قلم اعلا یی خلق ایتدکه الی یوم القیام حوادث آتیه یی و خلق عالمه متعلق اولان اسماء الهیه یی تعلیم ایدوب اکا اوچوز الشمس دندان و یردیکه هر دندانی اوچوز الشمس در لو بحر علمدن اغتراف ایدردی و امر ایلدیکه بو علموک جمله سنی کنندنصکره خلق ایلدیکی نفس کلیمه لوحنه یازوب تفصیل ایلیمه بو سبیدن نفس کلیمه اسم مفصله مظهر اولدی و یوقلم و لوحنه عقلی و روحانی دیرلر که یونلرک علوی لوح معنوی اولان ام الکتاب که علم الله در اتندن مستفاددر و بولوحک علمونه تغیر و تبدل کلمر بلکه محو و اثباتدن محفوظدر و بطن ام بولوحه ناظر در وشول لوح که هر ش اعلانک یمینده اولمق اوزره موصوفدر لوح صوریدر که (یعنی والله ما یشاء و یشئ) مظهریدر و احوال مختلفه عالم اکا ناظر در زیرا عالم صورت و انک احوالی متغیر اولمقددر حقائق دکل انک ایچون حقائق الاشیاء ثابت دیندی صور الاشیاء ثابت دیندی وشول نسبه که کلیات ذاتیه ازلیه در حالی اوزرینه قالدی انک ایچون لوح صوری به کوره سعید شقی و بالعکس اولدی افاما لوح معنوی به کوره اولدی زیرا لوح معنویه مثبت اولان سعادت و شقاوت ذاتیه و لوح صوری ده عارضیه در پس ذاتی اولان تغیر قبول ایتمز عارضی ایسه تبدل اوزرینه در بو مقامده یعنی حدیث بشر بقده مقصود اولان لوح معنوی حالیدر که قلم اعلی انی نفس کلیمه مثبت ایتددر که خلایق اولمق احتمالی یوقدر اگر چه احوال عالم امور عارضه جهتیه تبدلدن خالی دکلدر تنکیم (کل یوم هو فی شأن) اکا اشارت ایدر پس دیک اولور که قلم اعلی صورت ام الکتابی انساخ ایلوب نفس کلیمه لوحی اوزرینه احوال کائناتی اثبات و برسمدنصکره اوزادن مرفوع اولدی زیرا کایته صالح نسبه قالمدی و لوح دخی

قور یوب خشک اولدی زیرا روینه خط تازه وضع اولمیشیق و غلو بی
 پیوسته تبدل بولدی ومن بعد ایش احوال عارضه به و تعلقات علمیه به
 قالدیکه الی یوم القیام ظهورده در تنکیم دیمشردر (اللیله حبلی) یعنی
 ایله غیب حوادث کونا کونه حامله در هر نهار شهادته برتازه ولد ظهور
 ایدوب کلکده در و هر کسک عین ثابته سی نه مقوله احوالی اقتضا ایش
 ایسه عالم خارجده وجود بولمده در و یونجلی الهی کرچه اصلنده
 احدیت ایله موصوفدر و لکن ظهورات اوقات معینه به منوطدر که
 وجودات و لیلی و نهار نچدد ابتدجه عرش محیطک دورندن شون
 عجیبه مختلفه تولد ایتکده در اشته کوره لم بوکون حق نیلر دیدکاری
 بومنادر پس عین واحدده تلون اولساز بلکه اوصافنده اولور
 انک لچون دیرلر که ذواته استخاله اولساز زیرا ذوات واحدده به
 راجعه در اوصاف ایسه ~~کثر~~ ایله متصفدر و بهر یوم بیک در
 نسجه انسان وجود بولوب یکی دخی برزخه انتقالده در که کیمی اصلندن
 فرعه کلور و کیمی دخی فرعدن اصله کیدر زیرا بو عالم موطن
 غربتدر که وطن اصلی عالم ارواح و بلکه ظالم ذات احدیه در
 قال الله تعالی (والیه ترجعون) یعنی حقه رجوع ایتک ضمه قراءته
 کوره اضطراری و فقه کوره اختیاریدر و علی کل تقدیر رجوع
 مقرر در زیر اسلوله عالم و آدم دوریدر یو خسه خطی دکدر انکیچون
 بدایت و غایت براولوب نهایت دایره بدایتنه ملتقی اولسد کرکدر زیر احقندن
 کلن یننه حقه کیدر غیره کتمز شول معنا دن که غیر یوقدر انکیچون
 غیره باطلدر دیرلر زیر احقندن غیره مرجعی یوقدر و وجودک استنادی
 حقه در اگر حقندن غیره مستندی اولایدیکه وجودی ذاتی اولغله در
 بطلان ایله ~~موصوف~~ اولماری چونکه وجودی حقندن مستفاد
 اولدی وجود حق ذاتی و حق و وجود خلق عارضی و باطل اولوب
 نور وجود ایچنده ایکن یننه ظلمت عدمده قالدی ای عارف بو کثرته
 مغرور وانک وجود نه مسرور اوله زیرا حریاء دیدکاری دو یسه ک
 تلونی شمعدن در ذات حریاء و ذات شمس بردر و لکن بر نور دن بر ذاتده

الوان ظهور ایتشددر کل امدی الوانده قائمه ذاته رجوع ایله مقصود
 اولان کلک رنگی دکدر بلکه بوی درو بوی دخی کرچه چوقدر
 ولکن بوی کل کبی اولساز زیرا کل عرق نبوی دندر و عرق جله
 وجود دن ترشح ایدر پس جناب نبوتک بوی بوی اسم اعظمدر
 انکیچون مشرب محمدیده اولق جبع احوالک اسنا سیدر و فی روایه
 اخری * احفظ الله تجده امامک * یقال وجد المطلوب وجد
 کوعدای صادقه یعنی وجد مصدر مدام و وجود مصدر مجهولدر که
 وجد الشیء وجود انیلور قال الله تعالی (و وجد الله عنده) بوندن
 معلوم اولور که حق وجدان ایتک ممکندر انکیچون حق و اصل اولدی
 دیرلر و لکن مسافه ایله وصول دکدر بلکه عبده نسبتله حجاب واردر تنکیم
 حق اراستنده مسافه یوقدر بلکه عبده نسبتله حجاب واردر تنکیم
 (فایضا نولوا فتمه وجهه الله) عدم مسافه یهو (طال شوقی لی لقاء الابرار)
 حجاب عبده دایر در زیرا حقلک اشتیاقی کندینک محبوب اولدو غندن
 دکدر بلکه کندی کبی عبد دخی بی حجاب اولغله مشتاق قدر فاعرف
 (وامام و عندیت و امثالی مقام حضوره اشارتدر یعنی سن حق ظاهر
 و باطن امری اوزر یننه حفظ ایله تا که حق یانکده حاضر بوله سن
 یعنی حضوری مشاهده به قادر اوله سن و اول مشاهده ایله تورانس
 حاصل اولوب ظلمت و حشت زوالی بوله و حق اسماء حسنی جامع
 اولغله قنخی اسمک و ساطتیه مرادک و اریسه حصوله کله و غایتک
 حاضر اوله و یوم مقامک اسرار غریبه سنددر که جناب رسالت امامه
 کندی ذات شریفه اشارت ایلر زیرا ابن عباس خلفنده اولق حضرتک
 تقدیمی اقتضا ایدر که معنای امامدر پس دیمک اولور که رسول الله
 مظهر تام الهی در شویله که اگر سن انی حفظ ایتسک حق حفظ
 ایتش اولور سن و حق او ککده بولور سن زیرا رسول الله عالم فرقه کوره
 خلق و عالم جمع نسبتله حقدر (وانک مصداقی قراندر تنکیم کلور
 (من یطع الرسول فقد اطاع الله) و یننه کلور (و مار میت اذ میت و لکن الله
 رمی) و یننه کلور (ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله) بوجهتندن

بر کیمه نك رسول او كنده اولمق همان حق انك او كنده اولمق كيدر
پس قيد وجهت جناب نبوت و اطلاق جناب حقه را جعدر (و بومعناي
انكا را يلين قرآندن و ظاهر و مظهر دن بي خبر در) (ومن تكلم بخلافه
فعلیه كلامه) (لاسلامه لله بل ملامه * نعرف الى الله في الرخاء يعرفك
في الشدة * بومعناي معاني * حفظدن اولمغه عاطفه ترك اولندي نعرف
تفعل باننده امر و يعرفك ثلاثي مجرد در و بوراده مقتضاي ظاهر
يتعرف اليك في الشدة و ياخود) (اعرف الله في الرخاء يعرفك في الشدة
ديمك ايدي وجه عدول بودر که تعرف طلب معرفت و تحصیلنده
تکلفدر بومعناي ايسه حقه کوره متصور دکلدر اگر چه باغديه حمل ايله
اصلاحي دخی نمکندر پس حقت معرفتی بی تکلف و برکال و عبودت
معرفتی بآنکلف و بانقصاندر که بقدر الطاقه در پوخسه بحسب
الکینه دکلدر و بوراده تعرف آشنای معناسن متضمندر زیرا کشتیک
معارفی یعنی معروفتری آشنای بدر رخاء فتخله سعة العيش در شدت
اصولنده شدندر که عقد قوی معنا سنه در صکره قلبه عقده کنور
امور شدیده ده استعمال اولندي (معنی بودر که ایام سعت و راحتده
و طبعه ملايم اولان امورک حصولنده حقه اطاعت ايله و امر به
مساعده ايله آنکله آشنای پیدایت حق تعالی دخی سکا اول وجهله
محزات ایلده و ایام مضایقه و محنتده و نفسه مکروه اولان امورک
وجودنده سکا آشنا اولوب مکروهی محبوبه و غیر ملايمی ملايمه
تبدیل ایده و وفاسيله سنی جفادن تخلص ایلده زیر اهرشی اوزرینه
قدرت تامه سی واردر و اگر بوجمله تعرف بولتمسه سندخی انک
باننده مجهول و غریب کی قالوب گندیکه نصرت ایدر هیچ بر آشنا
بولمسن زیرا حق و جدان ایدن هر مرادی بولور و حق فقدان ایدن جمله
مرادانه نائل اولسه دخی آخر محروم قالور و وجدانی فقدانیه مبدل اولور
و العباد بالله تعالی و بونده حقه معرفت اسناد ایتدی مع هذا عالمدر عارف
دکلدر زیرا معرفت نسیانله مسبوقدر و بر دخی جز بیانده مستعملدر
وجهنی بودر که بطریق المشاکله واقع اولمشدر و بر سر عظمتی دخی

واردر که بومقامده ذکر اولنماز زیرا فقیه و متکلم فهمندن خارجدر
و دیمشدر در که (لا یباع الابل فی سوق الدجاج والله اعلم بالمذهب
والاجاج) (بعد از مقاله مذکوره نبویه مقالات جامعده دندر که
عوام و خواصی مقاماتده کوره شکره تحریر یضدر زیرا شکر مستحب
مزید نعمت در کفران مستلزم حرمان و مزید محنت اولد یغنی صکی
و اکثر ناس بومعناي غافل اولوب هوای و شهواته توغل و افحاجملری
سببیه وقت ابتلايه متحیر قالوب (قلنم انی هذا قل هو من عند انفسکم)
ما صد فی اولور * واعلم ان ما اخطاءک لم یکن لیصیبک * خطاء
جهتدن عدول و اخطاء عدم اصابتدر یعنی اصابت ایشمت و بولمق
و اخطاء خلافدر (لیصیبک لان یصیبک تقدیرنده در لام مکسور
جاریه توکید نفی ایچوند رکد اکلام مجود دخی دیرل زیرا مقام انکارده
استعمال اولنور و فعل مضارع بومقوله لامدن صکره ان مقدره ايله
منصوب اولور تکیم علم نموده میندر و بونک تقدیری (لم یکن ذا اصابة
اولم یکن من شأنه الاصابة) دیمکدر تا که حمل درست اوله زیرا اول نسنه
نفس اصابت دکلدر و معنی بودر که وسنک معلوم و متیقنک اولسونکه
اول نسنه که مقدر اولد یغنی جهتدن سکا و اصل دکلدر الی الابد و اصل
اولمق شائدن دکلدر زیرا تمتعاند ندر تمتعک ايسه خارجده وجودی
اولماز پس سن اندن اوتوری نیچون وجود بولدی دیو غنناک اولم
و سرقضا و قدره آز و جوق و قوفک و ارایسه مقام تسلیم و رضاده
ثابت قدم اول وسنک ایچون اولیان نسنه نک فوقی سکا عجب کلسون
* و ما اصابک لم یکن لیخطئک * بونک مفرداتی و اعرابی اولکی کیدر
یعنی اول نسنه نک که سکا اصابتی مقدر و وصولی شائدن اوله البته
اخطاء ایتمز و بوکون اولد یسه بارن اولور زیرا سهم مری کیدر که
منزله طوغر لمشدر چونکه رمی حقد و سداد طریق و وصول مقرردر
وفی الحديث (اللهم اهدنی وسددنی) یعنی مقصود هدایت طریق
و سداد سهمندر و اصابت بالسبب و بلا سبب اولمغه شاملدر و حدیث
قد سیده کلور (قدرت المقادیر و دیرت التدابیر و احکمت الصنع فن

رغمی فله الرضاء منی ومن سخط فله السخط منی) و بوندن فهم اولنور که خلق بو بایده اوج صنفدر (اولکبسی مقر پنددر که انلر قضای رضای وصفاء خاطرله مقابله ایدر لر زرا لطف و قهرک مبدائنه و اصل اولمشلردر) و ایکجیبسی ابرار در که انلر مکروه ده صبرله معامله ایلرلر یعنی نفسه نقدر کران کلور سه دخی مقتضای ایمان اوزرینه تحمل ایدرلر (واوچنبسی قضایه رد و انتکارله مواجهه ایلرلر یا عن اصل عدم ایمانلرندن و یا خود کمال ضعیفدن پس لسانله و بالفدر خیره و شره دیمک کفایت ایتدی بلکه اعتراف و تصدیق قلبی و خار جده ترک جزع و امثالی دخی لازم کلدیکه حقیقت ایمان و تصدیقک نشانیدر * واعلم ان النصر مع الصبر * تکریر اعلم مدخوانک شاننه اعتناء دن اونور بدر نصر عون در (صبر نفسی گراحت ایتدوکی نسنه اوزرینه حبس ایتکدر یعنی عبده جیع امورنده نصرت و معونت الهیه صبرله در قال الله تعالی (ان الله مع الصابرين) پس تقدیر کلام ان نصر الله مع صبر عبده در و بومعنی (و هو معکم) ده اولان معنی تعیین در زیر الله تعالی نیک عامه خلقه کوره معنی علم و اطفله در و اصفیا ایله معنی تولی یعنی دوستلق و امرلرنده قیامله در قال الله تعالی (و هو يتولى الصالحين) و انبیا معنی ام اوزرینه اقامت حجت ایچون تأیید دعوائله در که مقرر الله در و خاصه ایله معنی مباسطه و انسله در پس معیت بحسب الحال بومقوله معانی به محمولدر زیرا ذات الهیه مجهوله اولمقله اکا نسبت معیت معلوم دکدر فاحفظه بومقامده کویا دیمکدر که (ان الله مع الصابرين) بنصره بونده صبرک جلب نصرتیه مدارینه اشارت وارد و دیمکدر که شدنه واقع اولان آدم مثلا هجوم اعداء کبی (وما النصر الا من عند الله) موجبجه ظهور نصرتیه دلک صبر و ثباتی ایتلودر زیرا کندی نفسیه حرکت کننده و انصار صد دنده اولمقله فائده یوقدر قال الله تعالی (واستعينوا بالصبر والصلوة) تنکیم بالاده نفسی اولندی * وان الفرج مع الكرب * فرج فتنین ایله اسعدر انکشاف غم و زوال غصه معنائنه کرب وزنی اوزرینه و کربت ضم ایله شول حزن در که نفس

انسانی اخذاید و مغلوب فله و انک صاحبیه مکروب دیرلر و بوندندر که دعاده (یا مفرج الكرب) کلور اصلی کرب الارض دندر که حفرله بری قلب ایتکدر کویا حفر بری آثاره ایلدوکی کبی غم و حزن دخی نفسی آثاره ایدر یعنی برندن قویارب مغلوب و منکوس ایدر و بودخی ماقبلی کبی دیمکدر که (وان الله مع المکروب بفرجه و کشف غمه و ازالة حزنه) فصیده منفرجه اولنده کلور (اشتدی ازمه تنفر جی) بوراده ازمه ایکی معنیه کلور بری سنه حقت دیمکدر که لایعقل اولانه خطاب عاقل منزله سنه تنزیلدن اوتوریدر و مراد حقیقت امر دکدر بلکه شدنه نهایت بلوغه فرج ایله بشارتدر (وارباب مکاشفه نندندنده خطاب حقیقه محمولدر زیرا اشیا انلرک عندنده احیادر انکیچون تسبیح و تحمید ایدرلر و بره معنای دخی بودر که ازمه برخاتونک اسمیدر که انی طلق یعنی اوغلان بور بسی دیدکاری شدت اخذایش ایدی جناب نبوت صلی الله علیه و سلم مطلع اولدقلرنده عنوان مذکورله اکا خطاب ایتدیلر یعنی ازمه نصبر ایله تا که عن قریب و ضله منفرجه اولاسر و یا خود شدنده نهایت ایش تا که انکشاف غم بولاسن زیرا عند انکرب شدت نهایت بلوغه اولدقلده منفرجه اولور تنکیم دیرلر (توقع زوالا اذا قبل ثم) و قرأنده کلور (امن یجیب المضطر اذا دعاه) و حدیثده کلور که (افضل اعمال امم فرج آلهی به انتظار در انتهی زیرا سیرت انبیا در) اللهم یا فارج لهم و یا کاشف الغم فرج عنا غمونا و همونا برحمتک یا ارحم الراحمین * وان مع العسر یسرا * عسر و یسر امور اضافیه دندر که کوجلاک و قولایلق دیدکدریدر عسر اولنسنده لام استغراق ایچوندز و یسرک تنکیردن هر عسره بر یسر عظیم اوللق مفهومدر زیرا عسر عدل و یسر فضل بایندندر فضل ایسه عدله غایبدر (سؤال اولنور سه که نصر و فرج و یسر معنای صبر و کرب و عسر دیکره در زیرا ضدان محل واحد اوزرینه نوارد ایتزلر پس مع کله سندن مستغاد اولان اصطحابک معنای ندر (جواب بودر که کرچه معانی مذکوره تعاقب و بعدیت اوزرینه در تنکیم کلام امام

علی ده کرم الله وجهه کلور (عسر المرء مقدمة البسر) یعنی نتیجه
مقدمه دن مؤخر اولد یغی کی بسر دخی عسر دن مؤخر در پس کر چه
مقصود اجد هما آخری معافیه در ولکن زیاده تسلیه و تنبیه ایچون
بطریق المبالغه مقارن و متصل کی قیلدی (الحاصل کلمه معه ده
بحی بسرک غایت سرعتی بیان و اشعار وارد کویا همان پی اندر
پیدر) و بعضی اکابر طریقت پیور دیلر که بوکا معیت امتزاج دیرل
یو خسه معیت مقارنت و تعاقب دیمزل یعنی عسر و بسر بری بریله
متمزجدر شویله که اگر عسر بلا بسر اولادی انسان طاقت کنور میوب
هلاک اولوردی بورا دندر که پیور (لا یكلف الله نفسا الا وسعها)
واگر بسر بلا عسر اولادی بسر دخی نه اولدیغی معلوم اولمزدی
زیرا اشیا ضد ادیله متبین اولور تنکیم فقیر و فقر و احتیاج اولمایدی
غنی و غنا و احسان نه اولدیغی بلغمزدی و عسر مصقلة قلوب اکابر در
زیرا انلری تجلی الهی به منهی قیلور انکیچون انلرک ملایم و غیر
ملا یمن حفظ و نصیبری اوفر در و حدیثه کلور (اشد الناس بلاء
الانبياء ثم الامثل فالامثل) و انبیاء علیهم السلام خدام تجلی و قضا در
ولکن هر تجلی ایله واقف اولمزل بلکه عسر ده بسرله دعا یدرل و قضایه
رضادن مقضی به رضا لازم کلز بوسبیدن مقضی شری دفع ایچون
مناسجات ایلرل و بویا دندر که بعضی کل آج اولدقده اغلا یحق
بو حال دن بی خبرک بری اکانه اغلر سن دیو تشنیع ایتد کده جوابنده
رب العالمین بنی اغلامق ایچون آج ایتدی دیدی پس کامل اولان
ظاهری ایله مباشرت اسبابه مراجعت ایلرلر بونده سنت نبویه به
اتباع وارد تنکیم جناب نبوتک علیه الصلاة والسلام حین صلاته
قدم مبارک سن عقرب لدغ ایتد کده بعد السلام برای سلامت
و عافیت ماء ملح کتوردن اول محله سور دیلر و عقرب به اعنت ایتدیلر
زیرا نبی به اذیت انی قتل کی در قتلده ایسه اشتداد غضب الله وارد
بو جهنم دندر که بعضی موزیاتک خصوصاً که عقربک حل و حریده
قتلی مشر و ع و قاتلی مشاب اولدی و فقهاء دیمش لر در که حیوان

یا جلب منفعت و یا دفع مضرت ایچون قتل و انور دود قز و نحل غسل
وحیه و سباع حیوانات و طیور کی و بوتقیر اتدن اخذ اولندیکه
عسر صورت غضبه و رحمت در زیر تریبه الهیه بایندندر انکیچون
قرآنده کلور (ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض) یعنی اکثر ناسه
قابض اسمیه تجلی ایندیکی رحمت دندر که انلر دن یغی و ظلم و فساد
رفع ایچوندر و بوجهتندن (والله یقبض ویبسط) آیتده قبض
نقدیم اولندی و شول موضعه ده که اسم باسطک اثری ظاهر و حکمی
مبسوطدر انک انجمنندن اقل قبل خلاص اولمش و نجات بولمشدر
العشرون

معلوم اوله که بو احادیث ار بعین اصلنده امام نوای ترتیبی اولوب
بو محله دک لفظ حدیثی تصریح و بوندن الی آخر الکتاب طی اتمسی
سیبیه بو معنایه واقف اولمزدخی نسخه رنده اکا تابع اولمش لر در
(عشرون ایکی عشره دیمکدر که بکر میدر قال الله تعالی (ان یکن
منکم عشرون) پس جمعه ملحقدر یو خسه جمع دکلدر اولو کی والا
ثلثونه عشرون دیمک لازم کلور که او چ عشره در و مفردک آخرینه
واو لحوقی حالت رفعه یا حالت نصب و جرئه کوره در و نون یا حرکتدن
عوضدر المسلمون کی لامله و یا تنویندن عوضدر مسلمی کی اضافله
زیرا اصلی تنویندر پس واو و نون علامت جمعدر و ثلثون او چ عشر
وار بعون دورت عشره در و هکذا الی السبعین که بونلر دخی عشرون کی
ملحقات جمعدر یو خسه ثلثون ثلثه نک جمعی دکلدر و هکذا و بوراده
بکر می حدیثدن مراد بقریبذا المقام مجازا بکر منجی در اگر چه فی الحقیقه
معدود بکر میدر الحاصل صورت جمعه و مرکبه معنای تصحیر
بو قدر زیر تصحیر اسم فاعل اشتقاقه محتاجدر (ثالث ثلثه) کی
صورت جمع و ترکیبده ایسه بو اشتقاقه امکان بو قدر پس عشر و نه
بکر منجی و اون طفوزی بکر می قلیبی دیمک مجازدر *ان مما ادرك الناس
من کلام النبوة الاولى* من اولی تبعیض و ثانیه ماء موصوله بی بیان
ایچوندر ای من جملة ما وصلوا الیه منه و لطفوه و ظفروا به (وادراك

بلوغدر اصلنده درك دندر كه اقصى قعر الجردر پس ادراك برنسنه نك
 اقصاصنه بالغ اولمقدر يقال ادراك الصبي اى بلغ غايه الصبى وذلك
 حين البلوغ بوجهندن قرأته كلور (لاندركه الابصار) يعنى ابصار
 انى احاطه ايدوب كنهنه بالغ اولماز بلكه ادراك ايتديكى مرتبه ر بويتدر
 وناس مرفوع اولورسه ادراك نك فاعلى اولوب عائد محذوف اولور
 ادركه الناس معناسنه واکر منسوب اولورسه عائد ضمير فاعلدر اى
 من الذى بلغ الناس اى ما اتفقت عليه الشرايع (ونبوت اولى دن مراد
 نبوت متقدمه در كه يوز يكرى دروت ييك وياخود ايك يوز يكرى
 دروت ييك نبوتدر ونبوت متأخره نبوت محمديه در وكلامك نبوت
 اضافتدن فهم اولور كه كلام آتى نتايج وحى دندر كه نبوت انده
 متفقه در يعنى حياء جله شريعه مندوبدر كه اوزرينه نسخ جارى
 وطارى اولماشدر پس كلام مذکور بخصوصه برنجي به مضاف
 دكلدر بلكه عموم اوزرينه در (معناى كلام بودركه كلام انبيادن بين
 الناس باقى قالوب ادراك اندكلى نسنه دندر بو كلام كه اذالم تستحي
 جله سيدر پس اذلم تستحي الخ هذا الكلام تاويلي ايله انك اسميدر
 وبعضيلر بوراده ناسى جاهليت ايله تفسير اتمشدر اى ادراك الجاهلية
 وتوارد عليه من بعدهم اى آخر ما تعلق به اهل الجاهلية من كلام
 النبوة الاولى انتهى (جاهليت بعثت نبويه قريب اولان زماندر كه
 شرع سابق منقرض ووحى لاحق هنوز ظاهر اولمديغندن جهالت
 كثرته وهو اى نفسه متابعت وفرتده ايدى * اذالم تستحي فاصنع
 ماشئت * استحي وحياء نفس برنسنه دن مقبض اولوب ملامتدن حذرا
 انى ترك اتمكدر پس حياء حياءنددر زيرا خوف مذمتدن انسانك
 حياتى مؤف ومنتقص اولور قاله الكرماني وجا زدر كه حياءدن اولاكه
 مطر معناسنه در زيرا مطرله ارض حيات بولدغي كچي حياءيله دخی
 فعل وترك حيات بولور زيرا حياء اهل اولان معروفى ايشلر ومنكرى
 ترك ايلر وحياترك معناسنه دخی كلور يقال استحياء اى استيقاظ قال الله
 تعالى (ان الله لا يستحي ان يضرب مثلا ما بعوضة) اى لا يترك زيرا

شرمسار اولان كچمه نجالته مؤدى اولان نسنه ترك ايدر (وحياء
 نفسانى ككشف عورت وجماع بين الناس وامثاليدر وحياء ايماني
 خوفا من الله مؤمنى معاصيدن منع ايدن حالتدر بوجهندن ديديلر كه
 حياء خيرونيا و آخرى جامعدر زيرا اهل حياتك فعل وتركى شرعه
 مطابقدر وبومعنادن حديثه كلور (الحياء هو الدين كله) صنع اجاده
 فعلدر وبوراده مطلق فعل معناسنه در (ومشيت اكوانده مستعملدر
 وارادت اندن اعمدر كه احكامده دخی جاريدر (ومعناى حديث
 بودركه چن سن حياتكم رسك پس مراداند ييك نسنه يى ايشله يعنى
 خلقى واقعه سؤدن كف ايدن حياءر چونكه حياءى رفض ايدو كويا
 هر ضلالتى ارتكاب وهر سيئه يى تعاطى ايله مأمور كچي اولور پس
 امر وعيده محمولدر (اعملوا ماشئت) كچي يعنى نه درسك ايشله ولكن
 عملكده خير اولماييجق عاقبت يى حياء لغكه كوره مجازات اولورسك
 (وبعضيلر ديديلر كه لفظى امر ومعناسى خبردر كه صنعت ماشئت
 ديمكدر نكتم حديثه كلور (فلينبوا مقعده من النار) اى قدتبوا
 مقعده منها وبودخى تهديد محمولدر (وبعضيلر ديمشدر كه
 چن اشار ييك نسنه عندالله وعندالناس حياء ونجالتي مستلزم اولور
 اموردن اولمسه مبالات تمويب انى ايشله زيرابى ضرر در پس امر باحت
 ايچون اولور ولكن مقتضاي ظاهر وعيده محمول اولمقدر زيرا آيت
 سابقه مطابقت اولان بومعنادر وعلى كل تقدير بونده حياءى مدح وبي
 حياءى ذم وارد وهر نه ممدوح اولورسه حياء وجله مذموم اولان
 بي حياءدن كلور (وامرو نهى واستكشاف مشكله مانع اولان حياء
 مذمومدر وحياء كرجه عز زدر ولكن بعض مراتبي كسبله دخی
 حاصل اولور وسبب حياء مراقبه ومعرفة الله در (وبعض اكابر
 بيورمشلدر كه غسل وجهه فرض بودركه الله تعالى دن سنى نهى
 ايتديكى برده كورمكدن ويا امر ايتديكى برده فقداندن حياءيله سك
 وسنت اولان بودركه خلوتكده كشف عورتدن حياء ايله سك زيرا
 الله تعالى اندن استحياء اولمغه اولادر وبونى دخی بلورسن كه اجزاء

وجود کدن هر جزئی الله تعالى کور یجیدر پس بومعنی بس ایکن
نوجهله اکافر شو بلا ضروره کشف عورت ایدرسک و ضرورت
حائنه به مثلا بیت الخلاء ده کشف عورت اندکلرنده بعض صلحا
حیا لرندن سرزدن ستر ایدرزدی و منکوحه و جاریه سنک عورتنه
نظر اتمک دخی بویله در اکرجه شرعه هر جزئنه نظر مباحدر
ولکن استعمال حیا افضل و اولادر (والحاصل مؤمن بلور که
الله تعالى نک علم و مشاهده سی هر حاله شاملدر یوزدن اهل حیا
اولی کر کرد تا که انی هیچ بوجهله بی ادب لکده کورمیه و اخر جیل
اولا جی نسنه بی ترک ایده زیرا الله تعالى یوم قیامته ابتدکی اعالی
کننده تقریر اندور یجک زیاده بخل و منفعل اولسه کر کرد پس بوراده
حیا ایلبه تا که اوراده بخل اولیه خصوصاً الله تعالى قیامته
دوشیبه دن استحیا انسه کر کرد پس صاج و صفالك آخره و سن اندن
نوجهله حیا تمیه سک (ودیمشردر که انساندن قوت حیا باطل اولسه
بردخی علاج پذیر اولماز و حق تعالى آتی نفسی ایل تخلیه ایدر نتکیم
برطیب حاذق مریضک من بعد قابل علاج اولدیغن بلسه حالی
اوزرنه ترک ایلر و آخر هلاک اولور (وحضرت عثمانک رضی الله عنه
حباسی اول غایته ایرمش ایدی که بیت مظلمه اغتسال ایلردی حیا
من الله تعالى و انک کلماتندر که (ما کذبت منذ اسلمت و ما مسست
فرجی بالیمین منذ بايعت النبی صلی الله علیه وسلم ولا اکلت الکرات
ونحوه منذ قرأت القرآن) انتهى و حضرت علی دن کرم الله وجهه
منقولدر که رسول الالهک مبارک یوزنه نظر ایدلدن بری ادب پریمه
نظر تمام زیرا اول دیده که جاله آجله غیره التفات و خصوصاً سوء آیه
نظر سزا دکادر (وعبدالله بن زید الانصاری که ابتدا ملکدن اذانی
اشیدن صحابیدر رضی الله عنه انتقال نبویدن صکره بر کون کلوب
قبر منیف اوزرنه دوشوب یارب بی اعمی ایله زیرا بو چشم بکا جمال
حبیبی کورمک ایچون ایدی پس من بعدانی کورمین کوزی نلرم
دیجسک اوراده حق تعالى د عاسنی مستجاب ایلوب اول حالت ایله

قیام ایدوب کتدی (ودیمشردر که حیا و جوه اوزرنه در حیا
جنایتدر آدمک علیه السلام حالی کییکه شجره منهیه دن اکل ایدوب
ارزدن لباسی مزروع اولیجی فرار ایلدی بزدنمی فرار ایدرسک
یا آدم دندل سکده بل حیا منک دیو جواب ویردی و حیا
کر مدر فخر عالمک صلی الله علیه وسلم حباسی کبی تکرم قرآنده کلور
(ان ذلکم کان یوذی النبی فیستحیی منکم) یعنی بعد اکل الطعام خانه
رسولده مکث ایتمکوزانی بمحضور ایدر و سزی خانه دن اخراج ایتمکدن
حیا ایلر (والله لا یستحیی من الحق) بوجهتدن (فاذا طعمتم فانثشروا)
دیو انشارله امر ایلدی و بوندن فهم اولندیکه جناب رسالت خلقتک
عیبنی یوزینه اورمز و بالطبع مکروه اولان نسنه دن تغافل ایلردی
(وحیا حشمتدر که مها بدن انقباض و سکوندر نتکیم حضرت علی
رضی الله عنه حکم مذی ندر دیو جناب نبوته سؤالدن احشام ایدوب
سوالی مقداده احاله ایلدی وجه احشام فاطمه زهراک رضی الله
عنهما نحت نکاح علی ده اولدوغیدر زرا مذی اهلی ایله ملاعبه
و تقییلدن احلیله خارج اولان رطوبتدر (وحیا استحقاردر
حضرت موسی علیه السلام حالی کییکه مناجاتنده یارب بکا بعض
حاجات ضروریه عارض اولور که حقارتدن سکا عرض ایتمکدن
حیا ایدرم دیدکده جناب رحمن و رحیم پیوردیکه یا موسی ملح عجین
وعلف شاتکه وارنجه بدن طلب ایله و اوتانمه زیرا خالق اسما یوزندن
مخلوقک هر مرتبه سنه نزول ایدر و عیب اولماز و اکرم لوک بو ارتباطی
بلیدی انلردخی رعایا ایله بو معامله بی ایدردی ولکن ادرا که سر
خلافت لازمدر خلافت ایسه انبیا و اولیاده اولور (وحیا انعامدر
حیا باری تعالی کییکه یوم قیامته عبد صراطی عبورایتد کدنصکره
بدیشه برمه رلو کاغد و بروب دزوشنده بازمشکه فعلت و فعلت ولکن
علی ملائک الناس شرمسار اولیه سن دیو ذنوبکی اظهار و عیوبکی
کشف ایتمدر یوری مغفرت ایتمدر دیه (والحمد لله علی انعامه و افضاله
و علی انواع کرمه و نواله) مرویدر که حضرت آدم علیه السلام

عقل و حیا و ایمان عرض اولد فقه آدم عقلی قبول ایدیجک ایمان
و حیا دخی عقله تابع اولدیله پس بی عقل اولان کیمسه نك یعنی احقنك
حیا و ایمانی اولماز شول جهتدنکه عقل علمك آتیدر چونکه واططه
بولنیمه موسوط الیه دخی وجود بولماز و علم و معرفت اولمیجق
حیا ندن حاصل اولور بو معنادندر که خارجده مکان حیا بصیر
و داخلده بصیرتدر انکیچون الحمد حیا اولماز چونکه بصیرت
مفتوحه اوله بصیر دخی اکا تابع اولور و اعمی اولدینی صورتده دخی
بصیرتک انکشافی انی من کل الوجوه حبایه حل ایدر زیرا اکامل
اولان انسانه غائب و حاضر و محاب و کشف و عی و ابصار
برابر در (فلکن عقلک من العقل الاول حتی یکون علمک من الفیض
الاقدر المول و یکون جمیع الخلق عندک حقیقه دون مشول
* الحادی والعشرون *

حادی بالاده حادی عشرده میندر واحد واحد و حد ندن مشتقد
انفراد معنا سنه احد اصلده و حد در که صفت مشبهه در وحید
و منفرد معناسنه علی خلاف القیاس و اوی همزه به قلب اولمشدر
نسفته احد شایعدر احد و عشرون کبی واحد دکل و لکن
معنای جعل و نصیر که برنجی دیمکدر واحد ندن اخذ اولنوب بعد
القلب حادی دناشد * قال سفیان بن عبد الله * التثقی رضی الله عنه
سفیان ثلاث سین ایله سنی دندر سعی و ننی اوزرینه صاور مق
معناسنه که عجم دامیدن ایله نصیر ایدر (وسفیانی دیدکاریکه زان
مهدی ده ظهور ایدوب شامده قتل اولده کرکدر نجی سفیان ندن
برکیمه در و جا نزد که هرانده سفیانه دیدکاری قر به به منسوب اوله
(تثقی حرکت ایله تثقیفه منسوبدر تثقیف امیر و ننی اوزرینه هوازدن
ابوقبیلهدر که اسمی قسی بن منبه بن بکر بن هوازدنر سفیان مذکور
حضرت عمرک رضی الله عنه ایام خلافتده طائف اوزرینه عاملی ایدی
(عامل انواع زکاتی جمع و تحصیله سعی ایدن کیمسه در قال الله تعالی
(والماملین علیها) عاشر طریق اوزرینه منسوب و موکل اولان

کیمسه در که مسلمان ربع عشر اخذ ایدر که اول سنه نك زکاتی برینه
محسوب اولور و ذمیدن نصف عشر و حر پیدن تمام عشر آلور
اگر ماللری نصایه بالغ اولور سه والا فلا (وشول عشار که باجدار
معناسنه در انك حقنده حدینده کلور (لایدخل الجنة صاحب مکس)
یعنی اهل سوقدن و طریقده مرور ایدن کیمسه نك متاعندن باج المق
فعل جاهلیتدر که شرعا منهدر نیکم بوا عصارده شایعدر زیرا
اهل عرفک زباده طغیانی واردر شویله که مکرك دیواخذ ایتدکاری زکاة
واجب اولان مرتبه نك ضعیفی در وسنه واحده ده هر مرور واقع اولان
اسکله در دخی تهی کچور در مع هذا حدیده کلور (لاشاء فی الصدقة)
یعنی برسنده اینکی کره زکاة و یرمک و المق مشروع دکلدر و بومقوله
عنفله اخذ اولنان اموالک بدل زکاة اولدوغنده شبهه واردر دیو
بعض فقهاء اعاده زکاة ایله فتوی و یردیله زیرا مال مأخوذ موضع
زکاته وضع اولنمیجق زکاته کچمن * قلت یارسول الله * رسول الله
جناب نبوتک القاب مشرفه سندنر نبی الله و امثالی کبی پس اسملری ایله
ذکر ایتک (لا تجمعوا دعاء الرسول بینکم کدعاء بعضکم بعضا) نصی ایله
منهدر و بعض جهله اعرابک یا محمد دیو ندا و خطاب ایتدکاری
مقام تعظیبه قدملری اولدیفندن و امر الهی بی بلند کلرندندر
نیکم بوبایه متعلق بر مقیدار بیان حدیث ثانیده مرور ایتدشدر
و آی اول تابعه که متبوعنی تعظیبه قاصر اوله خصوصاً که متبوعی
معلمیدن و لاسیما شارع اعظم اوله * قل لی فی الاسلام قولا * قل لی ده
لام تبایغ ایچو ندر قلت له بلغت الیه دیمکدر و قل لی فی الاسلام
قولا اوصنی فی باب الدین دیمکدر نیکم کلام علی ده کرم الله
وجهه کلور (قلت یارسول الله اوصنی فقال قل لی ربی ثم استقم قال
قلت ربی الله و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب فقال لیهنک
العلم ابا الحسن) پس فی الاسلام امور دنیویه دن احتراز در اگر چه
شان نبوت امور دنیویه ایله توصیه دکلدر و لکن سائلک کمال حرصی
و دینده اخلاصی اولمقله اسلامه تقید ایتدی (معنای کلام بودر که

یا رسول الله باب دینده بکا بر قول وافی و کلام کافی سویله و بر امر مفید
جامع توصیه و تبلیغ ایله که آنکله منفع اولایم وافی کندیمه سرمایه
سعادت بله یم * لا اسأل عنه احدا غیرک * بعض روایانده احدا بعدک
واقع اولمشدر یعنی اول معنادن سندن غیرى هیچ بر کیمسه یه و یاسکا
سؤالدن صکره بر فرد دخی سؤاله محتاج اولمایین مقصودی جناب
نبوتی کماله بیان و کلامک جامعیتی عبادندر یعنی خصوص دین ده
سنت بکا کلامک هر وجهله حسب حال و لفظک انفع الالفاظ و مقالک
اجمع المقال در * قال صلی الله علیه و سلم فی جواب سؤاله قل آمنت
بالله * ایمان اجمالی کلمه شهادتک مفهومی و ایمان تفصیلی آمنت بالله
و ملائکته الخ جمله سنت مضمونی در و کلمه شهادت شعب ایمانده در ج
اولند بخی لفظی حسبیه و الا بحسب المعنی اساس الكل در و بتفصیلک
فروع کثیره سی وارد که ایمان زیاده و نقصان قبول ایدر دیدکاری
ا کاداردر و الا ایمان فطری که مؤمن انک اوزرینه مقبوض او اور
زیاده و نقصان قبول ایتز و ایمان کر چه مرتبه غیبر و لکن عدم
رییده شهادت حدنه ایرم بکه معتبر دکلدر علامتی بودر که نفس عالمه
اندن یعنی مؤمنندن امان ساری اوله شویله که وجود نده و ماننده
و متعلقانده هر کس امن اوزره اوله تشکیم مؤمن لفظنک مؤداسی بودر
و بوندن فهم اولنور که ایمان هر چند مکارم اخلاقی مستلزم اولسه
دخی مکارمک هر بری جلی دکلدر بلکه نیجه سی کسبد منوطدر و الا
افعل لاتفعل دیو امر ونهی وارد اولمازدی و گاه اولور که مکارم یعنی
غیره متعلق اولان اخلاق حسنه بلا ایمان دخی اولور و انک هر دارده
صاحبسه ثمره سی وارد تشکیم ابوطالب حقهده واقع اولمشدر
و بومقامه متعلق بعض کلمات مفیده بالادهدر (و بوتقریردن مأخوذ
اولدیکه الله تعالی یه و رسول الله و کنوردیکی نسنه یه اجمال و تفصیل
ایمان لازمدر کرک بعض متعلقات ایمان کنندنه و اصل اولسون و کرک
اولسون زیرا فی نفس الامر ثبوتی کافیدر (و ایمان اولاتو حید تقلیدی
و ثابا برهان عقلی و ثالثا توحید عیانیدر که هر فعل و وصف و ذات

فی الحقیقة حقل اولدیغنی مشاهده در (و اسلام ایمانک قشری کیده رک
انقیاد فرعیدر و کذلک درجات ایمانک اولی توبه در اندن الله تعالیکنک
قابل التوبه اولدیغنی تصدیق و افعال عباد اوزرینه دایما مطلع اولدیغنی
مراقبه در و بوصفت اوزرینه اولان کیمسه بر دخی امر مکر و هدن
نهی ایتسه هر تقدیر اول مکر و نهی ایشانکه رغبتی اولسه دخی دوستک
اطلاعندن الم چکوب ایشلر (پس حق علیم نهی ایدوب مطلع اولدیغنی
نسنه بی نیجه ایشلر و بعده درجات ایماندر بری دخی صفت اخلاصه
عمل صالح اوزرینه ثباتدر که ا کالتابت دیور انکی چون بو وجهله تحقیق
توبه ایتمین کیمسه منیب الی الله اولماز ایشته شیخ النده توبه و انابت بویله
اولور و الا مجرد قبل و قالدر و بعده اجمال صالحه نزد بانی ایله درجات عالیه یه
ترقیدر که مراتب مشاهده در تشکیم حدیثده کلور (من عمل بما علم ورثه الله
علم ما لم یعلم) یعنی علم شرعی ایله عامل اولان علم حقیقی یه و اصل اولور که
علم لدنی دید کلریدر و اصل السعادات ایمان و علو درجات علمه در
و علم و ایمانی جامع اولان کیمسه اقصای درجاته بالغدر پس معارف الهیه
و مشاهده حقیقه ایمان و عمل صالح و تقوی و سلوک اوزرینه مبتدیر
والا معتبر دکلدر و کذلک سالک قول و فعلی مشاهده سی علنی ایله ایتیمه بلکه
رسول الله صلی الله علیه و سلم قول و فعلنه متابعت ایلیم و هر حالنی
ایمان اوزرینه بناقله الحاصل ایمانله عیان اراسنده مواخات ایده فاعلم
ذلک (بعد ذلک آمنت بالله دیمکله آمرده تلقین ذکر وارد که اندن
مقصود عموم شرائعی تعلیمدر زرا دور سنبله که بدی یک سنه در مرتبه
توحیددر که لا اله الا الله در و یک سنه دخی مرتبه محمد رسول الله در
پس بویکی کله جمیع شرائعی جامع اولمش اولور انکی چون اهل توحید
حقانی جاهل اولماز بلکه شرایع مقررده یه عالم اولور زیرا علم بالله
بو علم اوزرینه مبتدیر (و کذلک الباس خرقه که بین الصوفیه شایعدر
اخلاق حیده و حقائق اسمایی الباس صورتیدر و قلنسوه دخی
بویله در که تاج دید کلریدر پس قلنسوه تاج اولیحق خرقه دخی معناده
خلعت شاهی اولوب صوفینک صورتده درویش و معناده سلطان

اولدینگی ظاهر اولور شکیم بعض آئوده کلور (هم الملوك تحت
الاطمار) والباس خرقة اصلنده جناب رسالتین صلی الله علیه وسلم
متوارشدر زیر انصاری نجران ایله ماده ابتهاله شکیم کلور (ثم ینهل
فتجعل لعنة الله علی الکاذبین) آل عباسی یعنی امام علی وحضرت
فاطمه و امام حسن و امام حسین رضی الله عنهم برسیاه عبادن خرقة
ایچنه آکوب انلوی سترایتمشدی و حدیث قدسیده کلور (ماوسعی ارضی
ولا سمائی ولیکن وسعی قلب عبیدی) یعنی قلب حقائق اشیا فی
واسمائی مشتمل واسمائی دخی حقیق لباسی کیدراشته انسان کاملک
رداء الکبریاء اولدیفنک سری بودر قال الله تعالی (ولباس التقوی
ذلک خیر) فافهم جدا چونکه فخر عالم امام علی به اول خرقة سیاهی
للباس ایلدی تا که نور دائمه ظلمت کونی مشاهده ایلده و بلکه ظل
حقیقی بی مطالعه فقه علی دخی کرچه کیل بن زبیدی محرم راز ایلندی
ولکن فی الحقیقه خرقة بی حسن بصری به لباس ایلدی کرک سن ظاهرده
طوت و کرک باطنده زیرا محدثین حسنک امام علی دن سماعنی وانکله
صحبتی انکار ایتشلردر و لکن صوفیه نک نظری عالم معشاه اولان
معاملاته دخی شاملدر شکیم منصور حلاجک روحی یوزاللی سندن
صکره شیخ عطاره نجلی ایلدی وصاحب القصیده البریده شیخ محمد
بوصیری به عالم معشاه برده نبویه الباس اولوب مرضی فلجدر انکله
خلاص اولدی (والی هذا الآن ختم الاولیا یوزندن ارباب استعداد
انفاس رجائیه واصل اولعده در) والحمد لله تعالی من لم یدق
من هذه المائدة لم يعرف والمز لا يزال عدو الما جهل وهو المرء الرسمي
التقليدي (وتلقین ذکر والباس خرقة نک تمامتدن بوراده برنکته جليلة
دخی قالدی که جناب نبوتک امام علی نک عمامه سنی بینه ایدوب طرفی
وراء ظهره ارضاء ایتدکدریدر که طیلسان دیدکدریدر که عمامه نک
زیاده سیدر و سری بودر که انک صاحبی هرینه نظر و یا مس ایتسه
نموز باده لک بولور شکیم عمل مذکور دن صکره امام علی برکفیعنی
بر آوج صوابه آبدست الوردی و بر جوب یاره یعنی بر قارش حقوق

نقد مراد ایدر سه اولقدر اوزانوردی و علی هذا اخته طیلسان اهل
توحیدک ظاهری قصیر و باطنی طویلدر و طیلسان اهل انکار ایتسه
بالعکسدر یعنی ظاهری طویل و باطنی قصیردر زیرانی روح و بی برکندر
کل ایلدی تقابلی قوت تحقیق یوانه کت و محققه تشبیه وانک اخلاقیه
تخلق ایت * ثم استقم * ثم اصلنده تراخی زمان ایچون اولغله بعض علماء
رسوم اکاجل ایدوب معناده دیمشدر که آمنت بالله دیدکدر صکره
اقرار و مقتضیات اوزرینه ثابت اول شو یله که قدمک قلبا و قالبا
طریق عبودیتدن بصفة الدوام الی وقت الوفاة زال و تخطی اولسون
بس بونده کل عبادات و جملة اعتقادات داخل اولور و کفار فروع
اسلامه مخاطب اولقی لازم کلز زیر اعمال ایماندن متأخر در فر عک
اصلندن تأخری کبی و بومعنی کر چه ظاهر مذهدر و لکن باطن
مذهبه مخالفدر زیر علماء ظاهر دن بر فرقه و جمیع علماء حقائق کفارک
فر وعله مخاطب اولمالینه ذاهب اولشدر بوجهندن اولی اولان ثم بی
تراخی رتی ایچون استماره ایتدکدر زیر عند العرب بومعنی دخی شایعدر
ورینه نک معنایی بودر که استقامت نهایت حال و مقصود بالذات
اولغله مبدادن یعنی اقرار بمجرددن اعلا در بس ایمان اوزرینه استقامت
لازمدر الحاصل استقامت منهج مستقیم لزوم والی آخر الحاصل
اولکی حال اوزرینه دوامدر بورادندر که دیر بر نسته نک بالکز وجودن
استه بلکه وجودندن صکره بقاسن دخی طلب ایل (نظر ایلده که
کند نورله طلوعندن صکره کسوف واقع اولسه اختلاف عالم حاصل
اولور و اول کون شمسه انتفاع اولما یوب کون کیجه مثابه سنده قالور
و بوندن اخذ اولندی که بوراده استقامتدن مراد استقامت مطلقه
دکدر که سورة هودده کلور (ما من دابة الا هو اخذ بناصيتها ان ربي
علی صراط مستقیم) زیرا بو استقامتده جله خلق مشتملک اولغله
سعادت متعینه بودر که بوراده ضلالت عین هدایتدر بلکه مقصود
استقامت مقیده در که الله تعالی نک ام اوزرینه الزام ایلدی و شراعی
حقدر و برن شرعتمز جله بی جامعدر (واستقامت اعتدال و اندن

ثبات در تشکیم آنصار از اولندی و بحالت اعتدالیه حقه وانك اوزرینه
 ثبات زیاده عسیر اولغله جناب نبوت بیوردیکه (شبهتینی هود و اخواتها)
 زیر اسوره هودده (فاسقم کما امرت) وارد اولمشدر و بوراده کما امرت
 خطا بندن مفهومدر که حقیقت استقامت رسول الله مخصوص صدر که
 انکله مخاطب اولان اودرا نکچون اتمه خطاب ایدوب بیورر (استقبوا
 وان تحصوا اولان تطبقوا) یعنی ای اصحاب و امت استقامت ایدیکوز
 اگر چه نهایت و حقیقت ایه که هر کس کوی بتزیرا انسان نشاء سی
 وقوای ظاهره و باطنیه سی جهتندن صفات و اخلاق طبعیه و روحانیه بی
 مشتملدر که هر برینك طرف افراط و تفریطی وارددر که واجب اولان
 معرفت وسط وانك اوزرینه بقادر بین البخل والاسراف وسط کبی
 (و بعض صحابه ترهب و صیام دهر و قیام بلند استشاره ایدوب جناب
 نبوت دخی اول حالتدن اتی زجر ایند کد نصکره بیوردی) ان لنفسك
 عليك حقا و ازواجك عليك حقا و اولزورك عليك حقا فاصم و افطر
 و قم و نم (و میرویدر که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت عمری
 رضی الله عنه صلاه تهجد در رفع صوتله قراءت ایدر کورد کده سبب
 جهردن سوال ایدیچك (اوقظ الوسنان و اطرده الشيطان) دیو جواب
 ویرد کده جناب نبوت بیوردی که (اخفض من صوتك قليلا) و حضرت
 ابی بکر رضی الله عنه خفض صوتله اوقور کوزد کده انك دخی
 سببندن سوال ایدیچك (قد سمعت من ناجيت) دیو جواب ویرد کده
 جناب رسالت بیوردیکه (ارفع من صوتك قليلا) یعنی ایکسی دخی
 صفت اعتداله ارشاد ایلدی و شجاعت که بین التهور و الجبن صفت
 متوسطدر و بلاغت که بین الایجاز الجحف و الاطناب المفرط حالت
 معتدله در وسائر احوال دخی اکا قیاس اولنه و شریعت محمدیه
 هر ترغیب و ترهیب و حال و حکم و صفت و خلقده میزان اعتدالک
 بیاننه تکفل اینمشدر حنی مذمومه ایچون دخی مصارف تعیین ایلشدر که
 اول مصارفده استعمال اولنسه محموده اولور منع الله و بغض الله کبی
 نورادن بعض عرفاه دیمشدر در که (بیت) خون بدر حلال دان کرمشدا

کشد ترا

کشد ترا (و نکشد حرام دان شیر حلال مادری) یعنی اگر پدر کک
 قانی یعنی اتی قتل ایتك سنی حقه جذب ایدوب سبب وصولک او اورسه
 اتی حلال بیل تشکیم صدر اولده حربده ولد مؤمن والد کافر فلم یج
 چکردی و اگر سنی حقه چکمیوب حقندن انقطاعکه باعث او اورسه
 مادر کک شیر حلال اتی حرام بیل و مص ایچم تشکیم نیجه لر بد اخلاق
 اولان زنانه اولادن امرز تمشدر تا که (الرضاع بغير الطباع) موجب نیجه
 تغییر طبع واقع اولیه (بعدهذا بعض روا یاتده حدیث سفیانده زیاده
 وارددر که) قلت یا رسول الله ما اخوف ما يحاف علی قال هذا فاخذ بلسان
 نفسه یعنی بنم اوزریمه زیاده خوف اولنور ندر دید کده جناب نبوت
 دخی کندی لسانن طو توب شودر دیو لسانننه اشارت ایندیلر
 و قبض لسان و کفله رمز ایندیلر که عالم اولان کیمسه علی ایله ابتدا
 کندی عمل ایدوب بعد سائرله تعلیم ایتك لازمدر و الا
 مذموم و منهیدر تشکیم قرآنده مواقع متعددده واقعدر

* الثاني والعشرون *

* قال جابر بن عبد الله الانصاري رضي الله عنهم * جابر بخبر دندر
 اصلاح معانسه تشکیم کلام امام علی ده کرم الله وجهه کلور (یا جابر
 کل کسیر و مسهل کل عسیر) ای یا مصحح دیمکدر جابر کثرت روایتله
 مشهور اولان اتی عدد اصحاب دندر که انلر بونلدر ابوهریره و ابن عباس
 و ابن عمر و عایشه و جابر و انس رضی الله عنهم اجماع جله مرویات
 بیک بشبوز قرق حدیثدر پدری عبد الله غزوه احدده شهید اولوب
 الله تعالی انکله کفا حاکمه و جزیل احسانیه تکریم ایند کد نصکره
 دخی بر مرادک وارمیدر یا عبد الله بیور دقد اولدخی برای غزادنیایه
 هودتنی عرض ایدیچك حکمتدن جارج اولغله حالی اوزرینه ترك
 ایلدی (انصاری ضمه جابرک نسبتی در که نصیرک جمیدر شریف
 و اشرف کبی انصار غلبه اسمیت ایله انصار نبویه علم کبی اولغله
 مفرد حکمتده قلوب نسبت اولندی فرائضی کبی (انصار اصلده
 یمندن بر طائفه در تشکیم انلر اشارت ایدوب حدیث شریفده کلور

(انی لا جند نفس الرحمن من قبل الین) نفس حرکتله تنفسندند که
 الله تعالى حضرات انصارله جناب نبوتدن کرب اعدایی تنفس اندی
 والا الله تعالى نفسدن یعنی جسم متفسدن خارج اولان هوادن منز
 وعالی در * ان رجلا * مراد غزوه احدده استشهد اولسان نعمان
 بن قوقل در قافین ابله فوعل وزنی اوزرینه دیشلردر که نکرات
 اون نسنه در که شیء وموجود ومحدث وجسم ونایم و حیوان وانسان
 و بالغ و ذکرورجل در که انکرات نکرات شیء در * سأل رسول الله صلی الله
 علیه وسلم فقال * فاه تفسیره در که سؤالی بیاندروصلیه به متعلق
 اولان بعض اطائف سبق ایتشدر واصل تفسیره آیت ابله وکیفیتی
 حدیثله متبیین اولشدر انواعی بسیار در والی یوم القیام افزون اولقده در
 * ارایت * اخبرنی معناسنه در که سبب اخبار اولان علم نفس اخباردن
 مجاز و اخبارک سبب قریبی در پس استفهام مجازا امر معناسنه اولور
 زیر ایکسند دخی معنای طلب وارد واکر رؤیت قلبیه اولمایوب ابصار
 ومشاهده معناسنه اولور سه مشاهده واحساس علمه و علم دخی اخباره
 سبب اولور بوصورتده مشاهده اخبارک سبب بعیدی در * اذاصلیت
 المکتوبات * اذاظر فده حقیقتدر ولكن شرطک استعمال کی استعمال
 اولنور یعنی معنای ظرف ساقط دکل ایکن ینسه شرط کی مستعملدر
 مثلا اذاقت قت دنلسه اقوم وقت قیامک دیمک اولوب سنک قیامک
 انک قیامنه تعلیق اولمغله جزایی شرطه تعایق کی اولور تنکیم بوراده
 دخول چنت اوصاف مذکوره به متعلق کیدر مکتوباتدن مراد
 الله تعالینک کتابت وایجاب اندوکی صلوات مفروضه در که بش در
 پس دیمک اولور که بش وقتده تعیین الهی اولان نمازلی ادا تدوکم زمان
 یعنی اگر وجوده کنور رسم وشروط وقیو دیله قیلوب بتور رسم
 واشاعیده کلن جمله لدخی بواسلوب اوزرینه در * وصمت رمضان *
 مراد شهر رمضاندر که مجموعی ایام معدوده به علم در تنکیم قرآنده کلور
 (شهر رمضان الذی ازل فیه القرآن) وشهر لفظی مطوی اولسه
 دخی تنکیم بعض احادیثده وارد اولشدر ینسه مقصود در تفصیلی

بالاده در (وصلاتده شروط اولدینی کی صومده دخی واردر حتی
 صائم ابله برکیمه مشاعده وبلکه مقاتله ایتسه دخی اناصائم دیو دفع ایده
 ولسانه ناسزاسوزکنورمه زیر صوم حتی تعالی نکدر پس
 انی ابطالدن زیاده حذر ایتلودر * واحالات الحلال *
 همزه افعال تعدیه ایچوندرا حلال حلال ایتک وحلنه قائل
 اولوب الله تعالینک حکمنه تابع ومنقاد اولیق زیر حلالی حلال
 ایتک صفت الهیه در وشان عبد قبول و تسلیم در وحلال جمله
 انواعه شاملدر مطعومات ومشروبات وملبوسات ومنکوحات
 کی کرک تفاصیلنه علمی اولسون وکرک اولسون ولكن حلالی حلال
 اعتقاد ایتکدن جمله سنی اکتنساب لازم کلز بلکه عبد مطعوماتده
 اکل طیبانه مأمورددر تنکیم مرور ایتدی وسارده دخی مقتضای ورع
 وتقوی نه ایتسه انکله عمل ایتک اقوادر * وحرمت الحرام * حرمتده
 تضعیف تعدیه ایچوندر تحریم حرام قلبی وحرمتنه قائل اولوب
 اوخصوصده معانده حق ایتمکدر پس تحریمده تفسیق کی معنای
 نسبت وارد و برنسنه بی حرمته نسبت ایتک اعتقادله اولور وکذلک
 نهی اعتقاددن جمیع انواعندن اجتناب لازمدر پس اجتناب حرام
 اکتنساب حلال کی دکلدر فاعرف (بوراده صیفه تفعیلی اختیار ایتدی
 مع هذا احرمت الحرام دیمک دخی صحیحدر زیر احرامک تحریم کی
 شیوعی یوقدر وبردخی جانب تحریمده تشدید اولی وابلغدر وتحلیل
 وتحریم اوزرینه اقتصار ایدوب شبهه بی طی ایتدی زیر شبهه
 معارضه دلیلین اولور زمان نبوده معارضه مد فوعدر زیر اشرار
 حلال المشکلات در * ولم ازد علی ذلک شیئا * ازد فتح همزه ابله
 نفس متکلم وحده در زاد لازم ومتعدی کلور بوراده متعدی در که
 شیئا کامفعولدر ولتبدیه ازاد یوقدر یقال زاد الله خیرا وزیده
 فزاد وازداد وزدنه فیعیدی المفعول ومفعولین (ذلک امور اربعه به
 اشارتدر مذکور اعتبار ابله) وعلماء مجودیشلردر که کاه اولور که اسم
 اشارت مفرد مثنی ومجموعده دخی استعمال اولنور پس اولتک کی

اولوب تأویل حاجت قالماز یعنی مذکور اولان درت نسنه اوزرینه
زیاده ایتمسم و عبادتدن سائر دن انلره ضم ایلمسم و همان بومرتبه ایله
اکتفا قلمسم دیمکدر ولکن اوزرینه واجب ایکن ترک ایتمک معناسنه
دکادر زیراترک واجبده آثم اولدیغی معلومدر بلکه حج و زکاة و امثالک
اول وقتده کندی اوزرینه عندم فرمیتند ندر (و کلمه توحیدی طی
ایتدیکی کال ظهور ننددر زبرا اساس الکل در و بردخی اعمال ایماندن
اولدیغی اعتقاد ایدردی تنکیم امام شافعی ذاهب اولمشدر) الحاصل
سائل مذکور کندی اوزرینه فرض اولان مرتبه بی ذکر ایتدیکه
صلاة و صوم و تحلیل و تحریمدر و ماعداسنی طی ایلدی و جناب
نبوتک بوجمله حاله اطلاعی اولدیغندن نعم دیو جواب و بردی
اگر عصبانی اولایدی غیری و جمهله جواب و بردی خصوصاً که
بالکز توحید دخول جنه کافیدر زبرا سائر اعمال درجات ایچوند
(پس سؤال مطلق دخول جنه دار اولمقله جواب اکامطابق کلدی
* ادخل الجنة * حرف استفهام محذوفدر ادخل الجنة دیمکدر
ایکی همزه ایله یعنی اوصاف اربعه ایله قائم اولیجق جنه داخل اولورم
دیمکدر جنه دار النواذر ماده ترکیبنده معنای ستر اولمقله بعض عرفاء
وجه تسمیه ده دیمشدر که جنه حقله عبد اراسنده برده در زبرا
محل شهوات نفسدر چونکه عیب شهواتدن غائب اوله حتی حاضر
بولور پس هر کسک شمسنه غمامه بنه کندیدر * قال نعم * یعنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم بومرتبه ایله جنه داخل اولورسن
دیو جواب بیوردی (نعم حر که ایله جواب واجبده یعنی استفهام
واجبک مدخولنی اثباتده استعمال اولنور قال الله تعالی) فهل وجدتم
ما وعد ربکم حقاً قالوا نعم ای وجدنا ما وعدنا ربنا حقاً (بلی کله سی
ایسه نفیده مستعملدر قال الله تعالی) الستم برکم قالوا بلی ای انت
ربنا ولو قالوا نعم کفروا اذالمعنی حیثذلت انت برنا (سؤال اولنورسه که
ظاهر حدیثدن فهم اولنور که اعمال صالحه دخول جنتی ایجاب ایله
زبرا حکمی وصفه یعنی مشتقه تعلیق ایتمک علیننی مشعردر مع هذا

دخول

دخول جنت احادیثده وارد اولدیغی اوزره فضل و رحمت حقله در
جواب بودر که کرچه عمل موجب دکادر بلکه وسیله در جانددر قاما
فضل و رحته طریقدر بوجهتدن خواص ناس ذیل فضل و رحته
تمسک ایتدیلر زبرا فی الحقیقه وسیله فضل اولان دخی فضل الهیدر
انکیچون کرچه اعمال صالحه ده اجتهاد ایدر لر ولکن تعلق ایتمز
بلکه ما فضلیا نیم دیرلر والحمد لله المنه الله تعالی

* الثالث والعشرون *

* الطهور شرط الایمان * طهور فتحله مشترکدر مصدر یعنی فعل ایله
اسم یشنده اگر مصدر اولورسه توضو دیمکدر که آبدست آلمقددر و اگر
اسم اولورسه مایطهریه دیمکدر که آب وضو در فطور فتح فائله
مایطهریه و مسحور مایطهریه معناسنه اولدیغی کی اشته روا
احادیث جیمه مصدر له اسمک مباتی حرکتده فرق ایتمشدر در و صاحب
المقاموس دخی بونک اوزرینه جاریدر (و بعضیلر دیدیلر که افصح
اولان ضمله مصدر و فتحله اسم اولمقددر و قبول و ولوغ که فتحله
مصدر لر در شذوذ اوزرینه در بوراده طهور له مراد معنای
مصدردر که وضو در ضمله تنکیم بعض روایاتده الوضوء شرط الایمان
واقع اولمشدر و بور و ایتده دلالت وارد که طهور ضمله در زبرا نظیری
مضمومدر و مراد بالکز حدث اصغردر یوخسه اکبرانده داخل
دکادر و حدیثده ذکر صلاة دخی آنی مشعردر زبرا مراد وضوء
شرعی و صلاة شرعییه در (شطر نصف الشی معناسنه در و جزء
الشیء دخی مستعملدر تنکیم حدیث معراجده کلاور) فوضع
شطرها ای بعضها بوراده مراد معنای اولدر سری بودر که ایمانک
صورتی و ایکی صفتی و هر صفتک ایکی حکمی وارد و صورت ایمانک
صفتلری اقرار باللسان و عمل بالارکان در و ایمانک ایکی شرط معنویسی
وارد که صحت اقرار و عمل اکاموقوفدر و انک بری نیت و بری اخلاصدر
زیرا انقیاد محقق و مؤمن و منافقک تمیزی بویکی نسنه ایله حاصلدر
و بویکی شرطک ایکی حکمی وارد که بری زمانی در اوقات خسته

صلوات و موسم صوم و حج و امثالی کبی و بری مکانی در استقبال قبله
و کائنات مصوره و مواضع نجسه و امثالند اجتناب صلاتک و جوی کبی
پس وضوئک شرط ایمان اولد یعنی صورت ایمان حسبیله در ذرا
من وجه عمل و من وجه شرط در بورادندر که امام شافعی عمل اولماسنه
ناظر اولوب نیت فرض و امام اعظم شرط اولد و غنه بناء نیت سندر
دیشدر (الحاصل صورت ایمان اقرار و عملدن عبارت اولیحق وضوء
عمل بایندن اولمغه نصف ایمان اولدی و بونکله مندفع اولدی شول
نعارض که حدیثه کلور (الصبر نصف ایمان) زیر صبرک نصف
اولد یعنی حقیقت ایمانه کوره در بوابسه وضوئک صورت ایمانک
نصفی اولد یعنی منافی دکلدر و صوم انواع صبردن اولمغه ربع ایمان
دنیشدر و بوجه دخی بودر که ایماندن مقصود ماسوا دن ادبار
و انفصال و حقه اقبال و اتصالدر وضوء ایسه انفصاله دلالت ایدر
صلاة اتصاله دلالت ادوی کبی بورادندر که دیر خطونان و قد وصلت
(و بعضی اهل ظاهر دیدیلر که ایمان شر کردن طهارت باطن و ظهور
نجسندن طهارت ظاهر در (وفیه نظر زرا اگر مرادی وضوء معنا سنه
اولان طهارت ایسه غسل اندن ابلغدر وینه دیدیلر که ایمان کاملک
نصفی نفسی اخلاق ردیه دن تزکیه و نصف آخری فضائل ایله
تحلیله در وفیه نظر زرا ایمان کامل اعتباری بعضی مذاهبه کوره در
(وینه دیدیلر که معنای شطریت بودر که اجر و وضوء نصف
اجر ایمان کبیدر که مضاعفدر (وفیه نظر زرا مضاعفه به اعتبار
اولاسه صوم جمله به غالبدر انکیچوز (الصوم لی وانا اجزی به) دزدی
و بردخی ایمان جمیع اعمالک صحته شرطدر و وضوء دخی اعمالده
داخلدر (پس بلا ایمان وضوء به اعتبار اولیحق وضوء انک نصفی
مرتبه سنه نوجهله بالغ اولوز (وینه دیدیلر که بورا ده ایمانله مراد
صلواتدر که قال الله تعالی (وما کان الله لیضع ایمانکم) ای صلاتکم
چونکه صحت صلاة استجماع شرائط و ارکانله در پس اقوای شرائط
اولان طهارت شطریکی قلندی شرط ایسه نصف حقیقی اولمق

لازم کلز وفیه نظر زرا آیت مذکوره ده ایمانک صلاة معنای کلدوی
مختلف فیه در وسائر اقوال ضعیفه دخی بونله قیاس اولنه * الحمد لله
علاء المیزان * الحمد لله فاتحه او قومق دکلدر تشکیم بعضیلر زعم ابتدیلر
بلکه الحمد لله قوی در یعنی حق تعالی بی وصف ثبوتی ایله مدح و ثنادر
تشکیم کلاه کر کبر میزان آلت و زندر یعنی ترازو در که انکله بر نسته نک
مقداری معلوم اولور قال الله تعالی (والوزن بومئذ الحق) مرویدر که
حضرت داود علیه السلام میرانی صورت اصلیه سی اوزرینه
مشاهده مراد ایشد کده اول وجهله عرض اولیحق کمال سعت و عظم
هیبتی کوروب مغشی علیه اولدی زیرا همان بر کفه سی بالکز سع
طباقة واسع ایدی (و میزان کلی کرچه بر در و لکن) و نضع الموازين
القسط ایوم القيمة) موجبجه هر کسک حالت کوره میزان مخصوصی
واردر اعمال ظاهره سی میزان محسوس و احوال باطنیه سی میزان
مضوی ایله وزن اولنور زیرا نشأه آخره حشر جسمانی و روحانی بی
جامعدر بوسییدن لواء الحمدی امر معنوی اولمغه حل ایدن خطا ایدی
زیرا لواء صوری اولمغه دخی مانع بوقدر نظر ایله که عالم دنیا معقول
و مخیل و محسوسک جمله سنی جامعدر عالم آخرت دخی بویله در
زیرا روح و جسد بری برینی مستلزمدر یعنی روح جسددن مفارقتدن
صکره انکله الفتی سبیله ینسه انی مستد عیدر زرا نهایت بدایت
صورتیه ظاهر در (و وزن اولان اعمالدر زرا اعمال کرچه اعراضدر
فاما نجسد ایدر ارواح کبی و یا خود موزون اولان دفاتر اعمالدر تشکیم
حدیث سجالات اکادالدر یعنی آخرتده بر کیمسه نک طغسان طغوز
عدد سجیل معصیتی کله که هر بری مدالبصر در و میرانته وضع اولنه
بعده کوره لکه سمدن بری اوچوب بر بطاقة یعنی برقی قدر کاغد پاره
کلور که ایچنده کلمه توحید یا زلشدر و سجالات مقابله سنده اولان
کفه به وضع اولنوب جمله سی اوزرینه آغدر کله و قائلنک نجاتنه سبب اوله
(و بعضیلر ینسک میرانی اعمالی ایله پراواوب بر تحمیده صفاحق قدر
محلی خالی قالدقده اوراسی بر تحمیده ایله بر قلوب میرانی طوله و آحق

بر قلمبه قال الله تعالى (وآخر دعوانهم ان الحمد لله رب العالمين) الحاصل
مقصود میزان نظریدر زیر انواع ثناء حق سلب واثباته منحصره در
پس تنزیهات نفی اقتضا ایدر بوجهتیدن امور وجودیه دکلدر که
برنسنه بی طول دوره صفات ثبوتیه ایه بویه دکلدر بلکه حد وصف
ثبوتی ایه تنادرا نکچون میزان عقلی بی پرایدر و صفات ثبوتیه ایه تعریف
الهی و برهان انکله اتمام اولور و میزان عقلینک حالی بواو ایچق میزان
حسی دخی اکافیه اس اولنه * سبحان الله والحمد لله تملأن *
ناه تأیث ایه باعتبار الجملة و تذکیر له علی ارادة الذکر بن
اول النوعین ایکسی دخی مر ویدر (سبحان الله مصدر در تنزه و تبعده
معناسته بوراده مراد قول سبحان الله و قول الحمد لله در * او یملأ
ما بین السموات والارض * راویدن شکدر که ابومالك الاشعری در
رضی الله عنه بوراده افراد فعل مجموع اعتباریه در زیر پرایدن
بجموعیدر یو خسه علی حده هر بری دکلدر تکیم سوقی کلامدن
مفهومدر (سری بودر که کلتان مذکور نان کمال ثنائی و صفات ذاتیه
و فعلیه می مشتملدر که بوصفاک آثاری سموات و ارض و ما بینهم حاده
ظاهره در زیر سموات و ارض و ما بینهم حاده بر شبریر یوقدر که اوراده
ارواحدن بر روح و یا اجساددن بر جسد اولیه جمیع اشیا ایه (وان
من شیء الا یسبح بحمده) موجبجه تنزیه ذاتی و تحمید صفاتی به
مشغول لردر بس عالم تجلیات مختلفه و مسجحات و حامدات ایه مشکوند
قال تعالى (قل کل یعمل علی شاکلته) فافهم جدا و اعرف قطعا (و بعض
اهل ظاهر معنای کلام نبوی ده دیدیلر که سبحان الله والحمد لله کله لربنک
ثوابی ما بین السماء والارض طولدر ردی اگر جسم تقدیر او انسه ایدی
انتهی یعنی مقصود عظم شان و جزالت اجر و ثوابی بیساندر اگر خلوصه
مقارن ایه (بس بو تقریر اصحاب شرائعه کوره اولور زیر مطمح
نظر لری ثواب و نعم جنندر و اولکی ارباب حقائقه نسبتله در که تسبیح
و تحمید اشیا بی اشیدر لر و باب اسمادن حضرت مسمایه دخول ایدر لر
و ذوق روحانی و شهود سری به نائل اولور لر (یا ایها السالمکم من فرق

بین هو لاء و اولئک و ابن الجن من الملائکه * والصلوة نور * یعنی نماز قهرده
و ظلمات قیامتده صاحبیه قائد و نور اولور قال تعالى (نورهم) یعنی بین
ایدهم و بایمانهم) یا خود صلاة نور در که ظلمات هواده انکله استضاءه
اولور قال تعالى (ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمکر) و صلاة اوزرنه
اطلاق نور تشبیهده مبالغه طریقه در که اصلی ذاتها کالنور در
و یا خود ذات نور دیمکدر هکذا قال اهل الظاهر (و ارباب حقیقت
دیمکدر در که صلاة مصلی به سبب انعکاس نور در زیر نور الانواره
وسيله محاذاتدر یعنی مصلی مناجی و متوجه حقددر و حدیثه کلور
(ان العبد اذا قام یصلی فان الله ینصب له وجهه تلقاه) الله تعالى ایه
نور و حقیقت عبد ظلما فی در ذات ظلما بیه ایه ذات نیره به محاذات
صحیح ایه مواجهه و مقابله ایه انوار ذات نیره دن اکسب نور ایدر
تکیم قر که کسندی ذاتنده جسم اسود مظلم کشفدر لکن صفات
و مقابله سی حسیبیه شمسدن اقتباس نور ایلر و محاذات و مقابله ده
قربا و بعدا حاصل اولان تفاوت سببیه اکسب نور دخی تفاوت
قبول ایدر بورادندر که حظوظ اهل صلاة تفاوت اوزرنه در و بوندن
(وجعلت قره عینی فی الصلوة) و دخی (انی اراکم من وراء ظهری مثل
ما انظر بین یدی) و دخی (الله نور السموات والارض) و دخی (وله الکبریا
فی السموات والارض وهو العزيز الحکیم) اسرار ی ظاهر اولدی (بعدا
نور ایکیدر بری نور ذاتدر که نور شمس ایدر نور شمس کیکه اختطاف
ابصار ایلر و بمرتبه نیک نجلیسی برقی اولور که آتی در زیر ایکی آند
مستمر اولغه وجودک نجلی بوقدر والا طور موسی کی منک اولق
لازم کاور و بری دخی غیر شمس ایدر نور قر کیکه خطف ابصار
و تقریق نظار ایتز نجلی * ربویت کی پس مصلینک مناجاتی حالت
برزخیده اولغه بقیة رسمی موجود و نجلی مرتبه صفاتدن مشهود در
و اهل بقا که جمع و فرقی جمع ایتش لردر دتاما حال لری بو وجهله
مشاهده در که لذت نظری مشتملدر و بومعنی فهمکه دخول ایدیه
سندخی منزل قربه حلول ایده کور والله الهادی * والصدقه برهان *

صدقه صدقند کسر له شدت معناسنه زیرا نفس انسان حب مال
و شمع اوزرینه مجبول اولدو غندن انفاق ایتک اکا شدید کلور فرض
اولان صدقه به زکاه و نافله به قرض دیرلر اداء فرضله حد بخلدن
خارج اولور و نافله ايله درجات عالیله به وصول بولور (و کاه اولور که
مانده زکاتدن غیرى وجهله دخى حق ثابت اولور مثلا جیرانندن
و یا اخوان مؤمنین دن بر بنى و عیالی فقردن حدهلا کده کورسه اتفاق
و مواسات ایتک اوزرنه واجب اولور (برهان رجحان وزنى اوزره اصلنده
وضوح معناسنه در انکیچون حجت قاطعه به برهان دیرلر زیرا مدعایه
دلالتده وضوحی وارد در الحاصل برهان او کدالاده در که ابدی صدق
اقتضا ایدر تنکیم بعض دلالت وارد در که ابدی کذب اقتضا ایدر
و بعضی صدقه اقرب و بعضی کذب اقرب و بعضی نک ایکنسند دخى
دلالتی علی السواء در پس ادله بوشدن خارج دکادر (بعدها بوراده
صدق ايله مراد مطلقدر بوخسه بعضیلر ذاهب اولدیغی اوزره زکاه
دکادر زیرا تنقید خلاف ظاهر در بس دیکددر که صدقه مطلقا
متصدقک وجود اخرنى و مجازاتى جز مننه برهاندر زیرا مال خواص
طبیعیله منصفه اولان نفوسک مجبوبر اوجهتدن بذل ماله اقدام
ایتمز مادام که ثمراتى و مقابله سنده عوض بولاجفنى و یا خود ضرر
متوقعدن سلاشی اعتقاد ایتیه تنکیم حدیثده کلور (صدقه السر
تطقی غضب الرب) و بکلور (اتقوا النار و او مشق نمره) و صدقه نک
افضل زمانى انسان صحیح شعیب بکن در که امید حیات و خستیت
فقر ایدر زیرا نفسک بو صورتده تسویلات و شیطانتک تریدنائى
چو قدر (و برکسمه کنديک رزق غیره و غیرک رزق کندينه
نحو زایمیه جکنه یقینى اولسه حرص و طمعدن خلاص اولور
و باب و کلاه ثبات بولور و اوج تقدیره نظر قیلور و قلبنه اطمینان کلور
و بذل و انفاقده انتفص رزق اولدیغی بیلور * و الصبر ضیاء *
صبر حبس النفس علی مایکرمه معناسنه در (ضیاء و نور لغتده
ردر و بعضیلر دیدیلر که ضیاء بحکم الوضع و الاستعمال اقوادر انکیچون

ضیاء الشمس و نور القمر دیرلر (و عند الحکما ضیاء بالذات اولان نوردر
بوسیددن نور القمر مستفاد من الشمس دیرلر) و ار باب حقیقت هندنده
فرق بودر که صبر حبس النفس عن الشکوى در بوايسه نفسه الم و بر
نسنه در الام نفسانیله ايسه قواى طبیعیله تک التهاجى سوینددر و تنویر
باطنه سبب اولان قواى روحانیله بی تحریک ایدر انکیچون صبر صبر ضیاء
اولدیکه نوریه ظلمتک امتزاجیدر صلاة ايسه بوبله دیکددر بلکه
سر محاذات سببیه نوردر و نوردر دینلدى زیر اذات قرده شمسله
امتزاج ایدر جک نسنه بوقدر که میانلرنده ناتج اولان نسنه به ضیاء
دنبله پس نور و شمس ضیاء اولدی شول جهندکده شمس سراجده
تشبیه اولدی سراج ايسه شجره مبارکه دن ممدوددر که اندن جهات
نقى اولمشدر تنکیم کلور (لاشرقیه و لا غربیه) و اول شجره اسماء
وصفات متقبله بی جامعه اولان حضرت ذاتدر و صبرده اولان تنور
دخى قواى طبیعیله و صفات روحانیله میاننده واقع اولان امتزاجدن
و غلبه و غلویتدن متحصصل و ناتجدر و بوندن میان تورات و قرآنده
فرق ظاهر اولدی زیرا توراته ضیاء دینلدى شدائیلله متمیز اولدیغندن
اوتورى (و قرآنه نور دینلدى شدائندن خالی اولوب شبه مضله بی طرد
ایندیکچون اگرچه ضیاء دخى دینلدى ایکنسده امور و حقائق کشف
ایدر آیات اولدیغیچون (کل يوم هو فى شأن من یطع الرسول فقد
اطاع الله) و امثالی کبی و بوتقریردن فهم اولدیکه نفس کلبه به یاقوته
جبراء دیدیلر زیرا نور بى جسمه تعلق ظلمتله متمیزدر عقل مفارق ايسه
بوبله دکادر الک یچون اکادره بیضا دیدیلر و عقل اول قلم و نفس کلبه
لو حدر که ایکنسندن هر دوزن کبی نتایج کثیره ظهور ایتشددر فافهم جدا
(بعدذا صبر بلاده اولور بلا وجود المدر کر کسه صورت اسباب نفعیده
اولسون و شکر نعمتده اولور کر کسه صورت اسباب المده اولسون
بومعنائن الم ولذت وجدانه راجعدر پس شولکه مبدأ قهر و اطفافه
و صلدر صورت المده لذت بولور انکیچون مقامی شکر اولور و شولکه
اهل برزخدر صورت لذتده المدن خالی اولماز بله علی هذا حالى شکر

اوله جق ایکن صبر اولو اشته برد قیق معنادر همان فهم ایده کوره
 و اوصافدن فانی اوله کور زیر امور نسبیہ عدمیه در وعدمدن وجود
 حاصل اولماز بلکه وجود حقیقی به نظر ایملودر فاعلم ذلك * والقرآن
 حجة لك اوعليك * قرآن برهان وزنی اوزره اصلنده مصدر در
 قراءت معناسنه صکره کتاب محمدی به علم کی اولدی تورات موسی
 وانجیل عیسی وز بور داود کی علیهم السلام قرآن دینلدی که قرء جمع
 معناسنه در زیر ججمع علومک ثمراتی وجمله کتبک حقائقنی جامعدر
 قال الله تعالى (وتفضل كل شيء) حجت صحت دعوا به شاهد اولان
 نسنه در که انکله احتیاج ایدن کیمسه خصمنه غالب اولور یعنی بر کیمسه
 قرآنه ایمان کنورب کلام الله در و منزل من عند الله در و علمنی مظهر در
 دیسه زیر احوال خلقدن وانلرله اولان شؤن الهیه دن ترجمه در
 وكذلك او امر ونواهی به منقاد و آدایله تأدب و اخلاقیه تخلق ایلسه
 و تأویلاته متعلق اولان مواضعنی علم الهی به رد و نظر قاصر نن نتیجه سی
 اولان تأویلی ترک اینسه بو صورتده قرآن حجة له اولوب نجات بواور والا
 حجة علیه اولوب هلاک اولور (و دیمش لردر که قرآنی تلاوتله حفظ
 ابتدکی کی عمل ایله دخی حفظ ایلله زیر بر شخص بر آتی حفظ ایدوب
 صکره نسیان ایلسه یوم قیامتده اشد عذابه معذب اولدیغی کی
 بر آتی حفظ ایدوب انکله عملی ترک اینسه دخی حال بویله در (و قرآندن
 کلمه نو حیدله و یا بر غیر ذکر لهذا کر اولان و یا اتی استماع ایدن کیمسه
 هم ذکر و هم قراءت نیت ایلله تا که یکی وجهله مأمور اوله (و بر کیمسه
 دنیاده بنفسه قراءتدن خلفه قراءته راقی اولسه حق انک لسانی ایلله تالی
 اولوب قراءتده منتهی اولدیغی آیتک حکمی اولان درجه به نائل اوله
 و اگر جمیع آیتی استیفا ایدرسه یعنی اخلاقیه متخلق او اور اعلا درجانه
 مستولی اوله و وصف نبویه کلور (کان خلقه القرآن) چونکه
 جناب نبوی اخلاق قرآنله تخلقه ذروه علیابه مساعد اولمشدر لاجرم
 اعلا الجنان اولان مقام وسیله اکا جایگاه اولق اوزره منصوبدر
 و بوندن فهم اولندیکه مقام جمعه کوره اولان تلاوتله مقام فرقه

اولان تلاوتک میاننده فرق واردر زیر مقام جمعه اولان تلاوتده
 مداولات و اخبار و احکامی ملاحظه یوقدر بلکه قرآنی من حیث
 ماه و کلام الله تلاوتدر زیر حقله حاضر اولان کیمسه عند الکون
 اولسه دخی اکا کون یوقدر کرک جنت و نار و کرک غیری (و مقام فرقه
 تلاوت بویله دکلدر بلکه الله تعالینک مدح بزم ابتدکی نعوت و صفاتی
 تدبر ایدوب ممدوحی اکنسب و مذهب و می ترک لازمدر زیر زول قرآن
 اکنسب و اجتناب بچوندرو بو مقامندر که جناب رسالت صلی الله
 علیه و سلم موارد قرآنده سؤال مغفرت و جنت و استعاذه نار ایدر لردیکه
 اکلیت دید کلمی بودر زیر اربو بیتله مکابره اولماز بلکه مقام
 هبوطنی تحقیق لازمدر کر که اکمل الا کامل اولسون (ومن ذهب
 الى خلافه فعليه كرامة) و حدیثه کلیر که قرآنک ظهر و بطن و حد
 و مطاعی واردر ظهیری نظمندن ذهنه سبق ایدن معاینه و بطنی
 مفهوم اوله لازم اولان اطائفدر (و حدی عقول و فهم و غایت
 ادراکیدر و مطالعی میمک ضمی و طانک تشدید و لامک فتحیله بونلرک
 ماوراستنده علی سبیل الکشف حاصل اولان اسرار الهیه و اشارات
 ربانیه در که اکابر و ایایه مخصوصدر که اکا نهایت یوقدر پس بوندن
 (ان فی القرآن لشغلا) سری ظاهر اولدی زیر هر کسک تلاوتی
 مقدار فهم و کشفدر و حدیثه کلور (من فسر القرآن برأيه فقد كفر)
 یوراده رأیه تفسیر اودر که نظمک محملا نندن خارج اوله بوجهله که
 لغتده بولغیه و اهل لسان یاننده بلغیه والا مقبولدر و تفسیر دیدی
 زیرا کشفله اولان اسرار و نکاتده مزاجه یوقدر مکر که بالکلیه شرایع
 و حقایقه مخالف اوله تنکیم بعض اهل کشف ضعیفدن صادر اولور
 * کل الناس یغدو * جهه استیفا فییه در که سؤال مقدره جوابدر
 یعنی بو تقریردن رشدوغی متین و مقیم اولدی پس بوندن صکره
 ناسک حالی نیچنده در دیو سؤال و جوابدر بو سؤالک موقعی قرآنده
 (قد بین الرشد من الغي) اقواند نصکره (فن یکفر بالطاغوت) قولندن
 فاء موقعنده در و بو تقریردن جمله نک ما قبله اتصالی ظاهر اولدی

(لفظ کل اکلیدن مأخوذ در که اکلایل جوانب رأسی محیط اولان
 تاج اولدیغی کبی کل دخی بعضی مواضعه احاطه افراد و بعضنده
 احاطه اجزا ایچوندر بوراده کل فرد من افراد الناس دیمکدر) وغدو
 نحو وزنی اوزره وغدو تشدیدله غلو کبی بکورد یعنی اول نهاده
 کتمک وایرکندن برکاره قیام کوسترمکدر بوراده مراد سیر و سبی
 وحرکتدر * فباع نفسه * بعض نسخه اضافله ضبط اولمشدر
 ای فهو باع نفسه دیمکدر زیرا فاء جزائیه و نصکره مبتدا کثیرا
 حذف اولور و بعضی لر فایه تفصیله در دیدیکی که بواسطه در بیع
 اعطاء ثمن و اخذ ثمن در و شری اعطاء ثمن و اخذ ثمن در بوراده
 بیع اصلی اوزرینه در تکیم (ان الله اشترى) الخ آیتدن حقک مشتری
 وعبدک باع اولدیغی ظاهر در اشته طریق نجاستده اولان باع
 و مشتری بونلردر و طریق هلاکده مشتری شیطان و نفس و هوای
 و دنیا و ماسوادر) و بعضی لر دیدیلر که بوراده بیع و شری ایشان مکانته
 وضع اولمشدر زیرا متابعین هر بری صاحبک بدنده اولان
 نسنه بی کندی بدنده اولان اوزرینه ایشان ایدر بو جهتدن انسان
 نفسی اوزرینه یا عقابی بلکه مولایی ایشان ایدر نجات بواور و یا دنیایی
 و هوایی اختیار ایدوب هلاک اولور * فعتقها او و بقیها * فاسبیه
 و اتوبع و تقسیم ایچوندر تقدیری فباع نفسه للاحرة بل للمولى فعتقها
 و منجیها من العذاب و القتیمة بسببه و باع نفسه للذی و لما سوی
 المولى فوبقیها و مهلاکها بسببه (اعتناق از دیتیمکدر عتق کسره
 حریتدر عتق رقدن تخلیه اولسان کیمسه در یعنی اول بیع کبی اولان
 حسن معامله سبیل نجات صوریه و معنویه بولور معتق اولان اسیر
 عذاب اسردن خلاص اولدیغی کبی (وایباق اهلاکدر یعنی اول بیع کبی
 اولان سوء معامله حسبیه هلاک صوری و معنوی بولور و معذب
 اولور گرفتار اسر اولان اسیر کبی پس فعتقها مبتداء مخذوفه خبر آخر
 و یا فباعدن بدل اولور بوندن اخذ اولدیکه بایعه اصلنده معاوضه
 مالیه در و معاوضه به مایعه دید کاری بطریق الشبیه در وجهت

شارعدن مایعه و عذ ثواب وجهت آخردن التزام طاعتدر) بعدذا
 یوحمل (وایکل وجهه هو مایه) سرنی تفسیر کیدر زیر عالم وجودده
 هیچ بر کیمه ایچون وقفه یوقدر بلکه هر کس کندی ایچون تقدیر
 اولسان مرتبه فایندک سیر ایتیمکدر در یا مراتب نقص و شقادن و یا
 مراتب سعادتکه کالات نسبه در ارباب بر ازخه کوره و یا کمال
 حقیقی در اصحاب اطلاقه کوره که انلر تجلی ذاتی ابدی به مظهر لر در
 تکیم حدیثدر کاور (صنف من اهل الجنة لا یستزلب عنهم ولا یخجیب)
 و دعاء نبوی ده دخی کاور (واسألك اذنة النظرالی وجهک الکرم بم
 ایدادائما سرمدادون ضراء مضرة و لافتنه مضلة) یعنی بعد التجلی
 حجابدر و فتنه مضله شبهه در که علم و شهوده خلل و یا نقص ایجاب
 ایلیمه پس شول نسنه که انسان غایت مراتبه و ارنجه سیر وانی تحصیل
 ایدر قوای روحک حاصلی و نتیجه زمان و احوال و صفات و نشاء سنده
 اولان تطوراتک ثم سیدر شویله که اگر بوسی و سیرده طائل اوزرینه
 اولوب یا بعض درجات سعادتده کمال نسبی و یا اعلائی درجاتده کمال
 حقیقی به منتهی اولور سه نفسی و رطبات مهملکه و حبوس قیود
 امکانیه و حجب ظلماتیه دن اعتناق ایدوب علم محقق و خیرت ملایمه بی
 منتج اولان عمل صالح ایلله منور اولمش اولور و اگر محروم اولور سه
 نفسی ایباق و اهلاک و عمر و عملی اضاعت ایتمش اولوب خائب
 و خاسر قالور پس مغفرت و جنت و وصول مولایه مسارعت
 و سیر و سفر و حرکت لازمدر تا که غایت حیدر حاسل اولوب
 (والعاقبة للتحقین) سری ظهور ایدره والله المبین لعباده اجمعین
 * الرابع والعشرون *

* یا عبادی * یا بهید ایچوندر زیرا انسان اعلائی علین قربدن اسفل
 سافلین بعدده تنزل ایدوب حجب امکانیه و غواشی بشریه ایلله مخنبت
 اولمشدر پس بعید اولان عیددر زیرا حقک جمیع اطوار حضر ایدر
 و عبادده اولان اضافت تشریف ایچوندر زیرا عظمیه مضاف
 اولان دخی غظیمدر (و جمعیت عباد استغراق افراد ایچوندر و بوندا

و خطاب اصالة انسه و تبعية جنه در که بوايکپسته ثقلین دیر که
 احکام و تکالیف الهیه ابله محکوم و مکلف در ملائکه بو خطابدن
 خارجدر داخلدر دین یکاش خیال ایلدی زیرا که چه ملائکه دن
 صدور ذنب امور ممکنه دندر والا (لا یعصون الله ما امرهم) دیو
 مدح اولماری دی و لکن کمال نورانیت و لطافت لرندن معصوم لر
 و حد تکلفدن خارجدر انکی چون بحسب انشئه ثواب عملدن
 مستغنیلر در و عبادت لری ذاتیه در تکلیفیه دکلدر و تکلیفیه اولدیغی
 صورته مأور لر در فقط زیرا نشئه لنده نهی اقتضا ایدر شهوت
 و منازعه نقائسه یوقدر مکر که ملائکه ارضیه اوله که اهل ارضه
 متابعتله منهی اولار (بعد ذابو حدیث شریفه حدیث قدسی دیر که
 ابوذر غفاری رضی الله عنه روایت ایلش و رسول الله دخی صلی الله
 علیه وسلم الله تعالی بدن حکایه قیلدر یعنی الله تعالی یا الهامله و یا
 منامله معنای حدیثی اکا القا ایتش و اولدخی کندی عبارتیه اخبار
 ایلددر پس حدیث قدسی قرأندن درجه نایسه ده در زیر قرآن
 نظما و معنی منزل و حدیث قدسی معنی منزلدر فقط و سائر احادیث
 نبویه درجه نایسه ده در و قرآن مجز و متواتر سائر احادیثه ایسه
 متواتر اولدیغی صورته اعجاز یوقدر و لا قرأله بزار اولمق لازم کلور
 اگر چه بلا غنیه سائر بلغا کلامندن ابلغدر و احادیث الهیه شول
 اسرار وحی در که ایلله معراجده رسول الله بدون توسط المک الکا
 اولمندر و شول خبر که رسول الله انی جبرائیلدن و جبرائیل دخی
 میکائیلدن و میکائیل دخی اسرافیلدن و اسرافیل دخی باذات
 الله تعالی بدن نقل و حکایه ایلر حقائق و اطاعت متعلق اولان معانیدر
 بسماعیه فاتحه به وصل حدیثی کی و شول امر و نهیدر که کرسی به تدلی ایدن
 ایکی قدمدر یا لکر جبرئیل و ساطنیه نالدر زیرا امر و نهی انک مقامنده
 واکا مفوضدر و احادیث قدسیه یوزدن متجاوزدر و بو حدیث طویل
 اولدندر که ابوذر حضرت لری انی نقل و تبایغ ایتدیکی وقتده انظاما
 واجلالا بزرگری اوزرینه چو کوب تحدیث ایدر لدی زیرا هم حضور

حقه و هم حضور رسوله دأردر فافهم جدا * انی حرمت الظلم
 علی نفسی * تحریم برنسنه بی حرام قیلددر که حرام شرعا قول و فعلی
 ممنوع و نص قاطعه معلوم اولان نسنه در ظلم برنسنه بی موضعنک
 غیری به وضع و حقدن باطله تعدیدر که جور دیرل و غیرک ملککنده
 تصرف و حدی تجر اوزدر و نفس متشابهاتندر که تأویله حاجت
 یوقدر سائر متشابهات کی و عند الصوفیه بحر الغماء دیرل بین الحق
 و الخلق بر برزخ واردر که بو بحر ده ممکن صفات الهیه ابله و واجب دخی
 صفات کونیه ابله تصف اولور تعجب و ضحک و فرح و معیت و امثالی کی
 پس سنک ایچون صعود و حق ایچون نزول واردر بیه معنادن کر کدر که
 انک کمالی اکا و سنک صفات اصایه کی سکا رد ایده سن و بو مقامدر
 بی خبر اولان الحاده دوش و حق حقدنده چوق خطا سوز سوبلر
 و قرأنده کلور (و یحذر کم الله نفسه) یعنی عقوبتندن سزری تحریر ایدر
 و باذاتی طلبدن زیرا طلب بین الطالب و المطلوب نسبتدر و توحید
 اسقاط نسب و اضافتدر فاعلم ذلک وینه کلور (تعلم ما فی نفسی و لا اعلم
 ما فی نفسک) یعنی بنم ذاتنده اولان معلومات خفیه به محیط سز زیرا
 سندن مغاضدر اما بنم سنکله عالم بویه دکلدر زیرا بن محیط محیط
 دکلر و حدیثده (لا احصى ثناء عليك انت کما اثبت علی نفسک) یعنی
 ممکن واجبه واجب کی ثناء قادر دکلدر بلکه شناسی کندی حسبیه در
 حق حسبیه دکل (و بعض علمائک لفظ نفسی مشکله به حل ایتدیکی
 تأویلدن صوابه اقریدر و بونده الله تعالی کندی ذاتی اوزرینه
 ظلمی تحریمدن مقصود ساحه عز و جلالی اندن زیاده تنزیه و تقدیسدر
 شویه که محرم نسنه نک و قوعی مشروع اولدیغی کی حقه بالنسبه
 ظلم دخی معقول دکلدر بوجهتدن نقص ثواب و زیاده عقاب و تعذیب
 بری و امثالی اندن صادر اولماز اگر چه جله عالم مسخر و مملوکیدر
 (و نفسی شیء نفیسندن اخذایدوب نفاست و شرفنسندن اونوری نفس
 دنمندر بو یوزدن حق اوزرینه اطلاق درستدر دیمک و همدر
 زیرا ایهامدن خالی دکلدر و اعیان اوزرینه منبسط اولان وجود عامه

نفس رحمانی دیدکاری حقک نفسی اولدوغی جهندن نفس دکلدر
بلکه نفس انسانی به تشبیهادر که نفس انسانی ایله حروف
و کلمات لفظیه صورت بولدیگی کی نفس رحمانی ایله دخی حروف
و کلمات وجودیه حصوله کلمش واسعایه تنفیس حاصل اولمدر دیمکدر
* و جمله نه بینکم محرما * بینکم قیدندن وجهه آیه دن مفهومدر که
بوراده ظلمه مراد عبادک بری پرینه اولان تعدبیدر که عدل و انصاف
و مکارم اخلاقک خلا فیدر اگر چه شرک ظلم عظیم و سایر معاصی
لازمه دخی بحسب المراتب ظلمدر (و بونده اشارت واردر که بر قومک
مقتداسی ابتدا بر خلقه منخلق و یابر امره عامل کرکدر تا که اول قومک
تخلق و عملنه طریق اوله زیرا حق عدل اولدیگی جهندن ابتدا کندی
ظلمدن تنزیه و تبریه ایدوب بعده عباد دخی اولوجهله حکم ایتدی تنکیم
ان الله و ملائکته الخ آیتنده اولاکندینک و ملائکته مقررینک نصلیه سندن
اخبار ایدوب ثابیا مؤمنلره دخی امر ایدوب (صلوا علیه) پیوردی پس
بومعنی رب حکیمک طریق لطیفدن عباد کثیفی ارشاددر تادیمیه لر که
یارب سن و ملائکته مقررین نصلیه ایتمیک بزه نیچون انکله امر ایدرسن
و ظلم خصوصی دخی بویله در اشته حکیم اولان شربت ارشادی
بووجهله ایچیرر (نظر ایله که اگر رسول الله صلی الله علیه وسلم
غنا قبول ایدیدی فقراتک اکثری صبر ایده میوب مرتد اولورلردی
پس بومعنی اوائل اسلامده تألیف قلوب ایچون دفع اولنان مال کی
اولدی (و بوسر ایچون صحابه کرام رضی الله عنهم غزالده
رسول الله ایله ترس ایدرلردی یعنی ترس و قلعسان کی اتی اولکرینه
طو ترلر و پیش قدم ایدینورلردی و انک قفسا سنده طوروب جئسک
ایرلردی و قرآنده کلور (لا تتخذوا عدوی و عدوکم اولیاء) یعنی بکا
وسره دشمن اولنلری دوست اتخاذا ایتمکوز پس بوراده عدوکم ایله
عدوی پی تعقیب ایلدی تا که مختاطب اولنلر دیمیه لر که یارب سکا
دشمن ایسه بزه دکل بناء علی هذا نه سبیدن بزائلره موالاتی ترک ایدرز
مع هذا لازم ایدیکه عدو حق اولقی سنک انلره عدو اولدوغکه کافی

اوله زیرا دوستک دشمنیه دوست اولقی مقتضای ایمان دکلدر
چونکه حق تعالی خلقده اولان ضعف حاله نظر ایتدی قوللرم
یا بکا اعداء ایسه سره دخی اعدادر دیو انلرک عداوتی دخی کنسیدی
عداوتیه ضم ایتدی تا که غیرت ایدوب اعدایی احباب اتخاذا ایتمیهلر
و بوندن فهم اولندیکه لسان عامه ده دخی صوقین یلان بیک یشاسون
دیدکاری اعتقاد باطل و مذهب فاسد و قول کاسددر که جهل عظیمدن
ناشیدر * فلا نظاموا * قبح ناء و تخفیف ظالمه اصلنده لا نظاموا
و بعض حفاظ تشدیدله دخی روایت ایلدی فاما شهر اولان اولکیدر
بوراده تفاعلی مشارکت ایچوندر تضارب زید و عمرو کی یعنی
بعضیکر بعضیکره ظلم ایتمکوز زیرا دنیا سادده تغیر نعم و اختلاله باعث
و آخرته احاطه ظلمته سبیدر و بونک مقابلی عدلدر که بری برلرینه
انصافدر که دنیا ده انتظام و آخرته منابر نور اوزره جلوسه وسیلهدر
و بومقامدندر که دیمشدر دنیا کفرله خراب اولماز بلکه ظلمه ویران
اولور زیرا کفر لازم و ظلم متعسیدر که ضرری عامدر بومعنا دندر که
انوشروانه مجوسی ایکن عادل دنددی زیرا موتندن صکره برهفته تابوتی
دور اولوب هیچ کیمسه نک انک اوزرنده برجه حق بولمندی (ولدت
فی زمن الملائک العادل) حدیثی دخی اکا ناظردر زیرا کرچه اهل حدیث
اتی تجریح ایتمشدر و انکن کشف صحیحدر و ظلمه اعانت ظلمه و انلره
مماشات و معاملات و رکون دخی داخلدر قال الله تعالی (احشروا
الذین ظلموا و ازواجهم) ای قرنأهم و ظالملرک اباسلرینی خیاطت
ایدنلره ظالم و او یله خیاطلره خیبط و ابره بیع ایدنلره اعوان ظلمه دیمشدر
بعد ذا فلا نظاموا ده اولان مشارکت اختلاف تعیناته راجعیدر
و فی الحقیقه نظامک ظلمی کندی نفسنهدر و کندی نفسنه ظلم ایتمک
حقه اذیتدر و مؤذی حق نصله ملعوندر و العباد بالله تعالی * یا عبادی *
نکریرنداء زیاده تشریف و مضمون آیتک فحاشته نسیبه و استماعنه
نحریض ایچوندر و اضافت اوچ نوعدر اولکیمی صفاتک موصوفنه
اضافیدر صفات حق کنیدینه اضافت کی علم و قدرت و سمع و بصر

و کلام و وجه و ید حق کبیکه بومقوله صفات حق له قائمدر که ذات
حقندن منفصل دکلدر و غیر مخلوقدر و اینکچیس اعیان منفصله نک
اضافیدر بیت الله و ناقة الله و عبد الله و رسول الله و روح الله کبیکه
مخلوقک خالقہ اختیار و تشریف اینچون اولان اضافیدر که انکله
مضاف غیریدن مقیم اولور اوچنچیس ربوبیت حق اولان اضافت
صامه در جمیع موجودات کبی زیرا خلق و تربیه اقتضای تدبیک جهمندن
مخلوق و ربوب حق دیرلر اینکچون رب العالمین دندلی * کلکم ضال
الا من هدیته * کل کله سی لفظا مفرد اولمغه ضالون دندلی بوراده
ضلال ایله مراد فی الحقیقه جهلدر نکا قال الله تعالی (اخر حکم من
بطون امهاتکم لا تعلمون شیء) و جاء فی الحدیث (ان الله خلق الخلق
فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فن اصابه اهتدی و من اخطاه ضل)
یعنی الله تعالی خالق ظلمت جهلده خلق ایدوب صکره اوزرلرینه
نور علم رش ایلدی پس هر کیم اول نور علم اصابت ایتدیه معلوم
حققی اولان حق و شرایعنه مهتدی اولوب صراط مستقیم بقید
اوزرینه تمشی ابتدی والاضال اولدی اگرچه صراط مطلق اوزرینه
یوریدی فافهم جدا بونده علمک مزید شرفنه اشارت وارد
اینکچون حیات اوزرینه تقدیم و لنور زیرا علمه آیات و دلالات منصوبه
یوزندن صانع استدلال حاصل اوور و امور حسیه ركون و شهواته
میلدن نجات بولور و حدیثده کلور (کل مولود یولد علی الفطرة)
(سؤال اولنورسه که بویکی حدیث میانده دفع تعارض نوجهله در
زیرا حدیث اول ضلال اصلی و ثانی هدایت ذاتیه رهز ایدر) جواب
بودر که فطرتدن مراد قابلیت اوزرینه خلقتدر و هر کسده بوقابلت
علم و کمال وارد و لیکن اسبابینه مباشرت یوزندن بالفعول هدایت
یوقدر پس ضال اصلی کبی اولمش اولور الحاصل فطرت اوزرینه
مجبور اولدقدن صکره طباعده مرکز اولان شهوات و اهل نظر
و عمل اوزرینه ترک اولسدل ضال اولورلردی بوسبیدن مهتدی اولان
عنایت و استعداد و اختیار دن مهتدی و ضال اولان دخی بونک

خلافندن ضال اولدی و بوندن (ان الغلام الذی قتله الخضر طبع
کافرا) مضمونی دخی مفهوم اولدی زیرا اول غلام مقتولده ایمانه قابلیت
واریدی فاما بالغ اواسه اول قابلیت اضاعت ایتسه کرک ایدی اینکچون
بومقوله نک امری حقه مفوضدر زیرا جنته دخولی مخلف فیهدر
اگرچه قبل التکلیف وفات ایتددر فاما یوم قیامتده امتحان اوور دبو
اثر وارد بوراسی مواد مخوفه دندر هر غلام عقیقه سنه مرهون اولدیغی
کبی اصکرتناس ایتسه عقیقه ایله مقید دکلدر پس نابالغ وفات ایدن
اولاد نوجهله ابوبینه شفاعت ایدرلر فاحفظه و اعلم به (و بعضیلر
دیدیلر که حدیثده مذکور اولان ضلال قبیل البعثه اولان وضعدر
یوندن ایتسه ضلالت اوزرینه مجبور اولمق لازم کلز انتهی بالمعنی
و بومعنای اوخشار شول حدیث شریف که انصاره خطابا کلور
(الم تکنونوا ضلالا فهداکم الله فی الم تکنونوا علی شفا حفرة من النار
فانقذکم الله فی) بوحدیته بالرسمیت اینچوندر پس فلانک سببیه
و حرمت و حقیقون دیک لا بأسدر اگرچه بعض فقها یارب فلان
حقیقون دیکدن منع ایتددر و لیکن منعی ممنوعدر زیرا حدیثده
کلور (اللهم بحق السائلین علیک) و بومقامک تفصیلی واردر مخلذده
میپندر (اللهم بحرمة الانبیاء والاویاء و بحق الاخیار والاصفیاء
اجعلنا من اهل الفصاء والوفاء لا من اهل الکدورة والجفاء
* فاستهدونی اهکم * استهداء طلب هدایتدر یعنی پس بندر طلب
هدایت ایدیکن تا که سزای بکا ایصال ایدر هدایتله هدایت ایده بم
یوندن مراد لسان استعدادک سؤالی اوزرینه موقوف اولان طلبدر که
منج هدایتدر زیرا بدحالی زلسری اوزرینه جاریدر بومقوله یه سجد
و مهتدی دیرلر و هر کسده لسان استعداددر بوطلب حاصل اولدیغندن
لاطلب ولاعظلوب مرتبه سنده قالدی و بومقوله به شق و ضال دیرلر
قال الله تعالی (ولو شاء لهداکم اجمعین و قال ولو شاء الله لجمعهم
علی الهدی) ای لکنه لم یشاء لانهم لم یسألوا ذلك بلسان الاستعداد
ولا هدایة بفسیر سؤال فان الله لا یحب علیه شیء ولذا علق الهدایة

بالاستهداء ونعم ما قالوا ان الله تعالى لا يمكن العبد من الدعاء الا لاجابه
(بعد ذامر ارب هدايت كثيره در كه ابتداء مرتبه ايمان هدايت در كه
ايمان مبداء السعاده در بعده مرتبه احسانه واحسانك طبقاته هدايت در
و بومعنايه اشارت ايدوب قرآنده كلور (ومن يؤمن بالله يهد قلبه) و بيه
كلور (والذين جاهدوا فينا لهديهم سبلنا) پس ايمان هدايت عامه
اوزرينه موقوف اولديغي كبي هدايت خاصه دخی ايمان اوزرينه
موقوف در بوجهتدن ديرل كه سیرالی الله منهدر در برامقامات مخصوصه در
ولكن سیر فی الله نهايت بوقدر زیر الله تعالى واسع علیم در بوسیدن
آن غیر منقسمه عبادایله هزار معامله سی و تجلیات متنوعه سی واردر
اشته بومعنی دنیاده بی نهایت اواریفی كبی آخرتده دخی بی نهایت در كه
ترقیاته غایت بوقدر انكیچون اكامل اولیا بیوردیلر كه اهل جنت
اون بشيك سنه می ورنند نصركه مشرب ملائكه په داخل اوزرلر زیر
عناصرك حكمی بالكلیه زوال بولوب عالم اطافنده ملك كبی بشقه
نورائیت ظهور اینسه كركدر اگر چه نعيم جنت ايله نعيمی باقیدر ملائكه ده
ایسه نعيم بوقدر زیر اصل خلقتی نعيمی و ثواب عملی مستدعی دكلدر
بوجهتدن موتلری غشیان صورتده اولسه كركدر زیر روحله جسدك
بری برندن تمیزی بوقدر انس و جن ایسه بویه دكلدر زیر انس
اصانده عناصر درندن كه خاك كشیفی غالبدر و جن دخی ناردندر نارك
ایسه نوردن فرقی واردر زیر نار عناصر درندن و شدتله متصفدر كه اك
افراط ديرل نور ایسه معتدلدر زیر نور ذات و نور صفاتدر صفات
الهييه ایسه معتدلدر بومعنادن اتوری الله تعالى به عاشق اطلاق
اولماز زیر عاشق افراط محبتدر مكر كه بطریق المساكه اطلاق اولنه
و یا محبت شدیدیه به محمول اوله * یا عبادی * عبدك جمعیدر عبد
انساندر حر اولسون رقیق اولسون و حقیقت عبودیت و تسخیر
معناسنه سائرلر اوزرينه دخی اطلاق اولنور قال الله تعالى (ان كل من فی
السموات والارض الا انی الرحمن عبدا) و عبودیت تواضع در و تواضع
تخلاف ریاستدر پس حقیقت عبودیتله قائم اولان كیمسه ده سودای

ریاست اولماز زیر برکشی هم رئیس وهم مرؤس اولق نیجه ممکن اولور
(و بوراده اوج مرتبه واردر كه عبادت و عبودیت و عبودتدر كه
الهیة والو هیة والو هیة مقابلیدر كه بری افعال و بری صفات و بری
ذاته ناظر در قال الله تعالى (یا ایها الناس اعبدوا ربكم) بوآینده واردر
اولان امر اوج مرتبه په دخی شاملدر بومعنادن هر كس مرتبه سنه
كوره عابددر و اكمل اودر كه جمله مرتبه ای احراز واحاطه ایلیه
و خطیاب تشریفه صالح اوله تكیم ابو بزید بسطامی قدس سره
اللطیف بیورمشدر كه خلق بومقیامتدن خوف ایدر و لكن بن خوف
ایتم زیر حق تعالى بنی كندینه اضافت ایدوب بر كره عبدی دیسه
بكاسدر * كل كم جائع الا من اطعمته * جوع معده طعامدن خالی
اولمقدن حیوانه حاصل اولان معنادر اطعام طعام و برمكدن یا بلا واسطه
و بدون الاسباب المعتاده در كه عالم قدرندن اسم قدرك تأثیری ايله
منكون در من وسلوی ای موسوی و مائده عیسویه و سائر فتوح سیاره
صحاری و امثالی كبی و یا بالواسطه و بالاسباب المعتاده در كه عالم
حكمتدن اسم حكیمك توجهی ايله متحصلدر صنائع و حرف یوزندن
حاصل اولان ارزاق و یا غیری وجهله وجود بولان معاش كبی
و دیعشدر در كه الله تعالى جمله صنائعی حضرت آدم علیه السلام
تعلیم ایدوب اگر اولادك رزق استرلسه بواسباب یوزندن طلب ایتسونلر
دیو بیورمشدر بوسیدن اكثر ارزاق بنی آدم كسبه منوط اولمشدر
هر كس از لده بحسب الاستعدادنه مقوله صنفیه قابل ایسه عین
خارجی ده دخی انی اختیار ایتشدر (وشول اكامل ناس كه عالم قدرتده
ید طولای واردر انلره بدل كسب توكل تام اعطا اولمشدر پس انلك
حرفقلری فقردر تكیم حدیثده كلور (لكل احد حرفة ولی حرفتان
الفقر والجهد فن احبهما فقد احبني ومن ابغضهما فقد ابغضني)
و بوراده بعض علما سؤال ایدر كه الامن اطعمته والا من كسوته ده
استثناك معنایی ندر كه ناسدن هیچ بر كیمسه طعام و كسوه دن محروم
دكلدر وجواب و بر كه طعام و كسوه دن بسطی در كه هر كسك طعام

والباسی بسوط و موسع دکلدر بلکه بعضی برینسه منسرا باشد رک
والله یقبض ویبسط موجب معاملة الهیه در انتهی بالبسط (ولکن
حقیقی بود که جمله کوزک جوئی بنم اطعمه من دفع وجهه کوزک
عراسی بنم الباسی زائل در دیکدر پس اسائننا بمعنایه راجع در
تشکیم مقتضای سوق کلام بود و بونده غذاء روحانی دخی داخلدر که
علوم حقیقه و معارف الهیه و فیوض ربانیه در (سؤال اول و نوره که
تقریر مذکور اوزره جمله خلق غذاء روحانی ایله مرزوق و متغذی
اولق لازم کلور (جواب بود که هر ماده ده خصوصیتی عمومه تطبیق
اقتضای آن بلکه جمله سی رزق صوری ایله مرزوق و بعضی رزق
معنوی ایله دخی مرزوق اولق کافیدر و بردخی بود که (ولئن سألتهم
من خلق السموات والارض ليقولن الله) موجب بدی معرفت آدم اولاز
و بردخی خصوص معرفت هر کسده بالقوه ابداع و انشدر و لکن فعله
خارج اولسی استعداد نالمر در تشکیم کلام آتی ده اکا اشارت وارد
فافهم طعامك الله * فاستطعموني اطعمكم * استطعام طلب طعام در
وقوله عليه الصلاة والسلام (اذا استطعمکم الامام فاطعموه) ای اذا
استفهمکم الامام عند الارتاح فافتحوا عليه ولفنوه) بعد الاستطعام
امر ایتری زیر سؤال وزق فقر ذاتینک حکمیدر پس حقیدن سؤالی
ترکده و وساطت اسبابه طلب رزق ایتم کرده ابطال حکمت وارد
تشکیم استطعامی ذاته اضافیدن دور ابواب ابدن فقرایی تأدیب فهم
اولور زیر باب الله طور رکن سؤال عن الغیر جهالت در تشکیم قرأند
کلور (یا ایها الناس اتمم الفقراء الى الله) ای لای الغیر مکر که سرسؤاله
واقف اوله اهل مشاهده کی تشکیم بالاده تفصیلی مرور ایندی
(و بواجبنا جک فی الحقیقه اصلی شیک کنیدی نفسنه احتیاجیدر
ولکن ظاهر حالده بعض تعیناتک بعضنه احتیاجیدر که سؤال و سائل
و مسؤل عنهی تصحیح ایدن بونستدر پس بومعنی عالم فنا و جمعه
اولان حالی منافی دکلدر زیرا بوعالمده نسبت اضافت ساقطه در
و کبار اولیادن واسطینک قدس سره الفقیر لایحتاج الی الله دیدو کی

فی الحقیقه بومقامده اولان نسبتی رفعدر والا جمیع اشیا کنیدی ذاتنده
حقه مقتدر در وار باب حقائق دیمشدر که الله تعالی اسباب عادیه بی
وسائط خلق ایشدر تا که موجد و مشرک امتحان و تمیز ایده پس
فعلی وسائطه نسبت ایدن مؤمن و سائط و کافر بالله در زیر شرح
و عقل دلالت ایدر که لا فاعل الا الله اگر چه افعالی خلقا یعنی بحکم
الایجاد و الابداع حقه و کسبای یعنی بحکم التوجه و الکسب خلقه
اضافت ایدر و لکن اگر قلبی وسائطه رگون ایلوب عندالاسباب
مطمئن و عندالفقدان مضطرب اولور سه شریک خنی اهلی اولش
اولور اگر وجدان و فقدانده الله تعالی دن غیری به سکون اتمزسه مؤمن
بالله در مطلقا و فعلی ظاهرده سببه نسبت ایدو کی ادب شرعه
تأیدیدر و الا مؤثر الله تعالی اولد یعنی بلور و فی الحقیقه واسطه
وسبب نظرندن سلقطه در زیر واسطه مظهر در مراد ایه ظاهره
نظر در کرب مظهرده و کرب مطلق بوندن ظاهر اولدیکه فی المثل الله
دین محروم اولماز ماسوائله مقید اولان ایه مرزوق اولسه ده برکت
بولماز (ولا حول ولا قوة الا بالله ولا یكون الا ما اراد الله * یا عبادي
کلکم عار الا من کسوته * عاری نک جمعی عراة و عریانک جمعی عریانون
کلور (و عری ضمه صبی و زنی اوزره خلاف اللباس در (کسوته نفس
متکلم وحده در البسته معنایه یقال کساه یکسوه البسه کسوة بالقح
ای الباسا بالفارسیه جامه بیوشانیدن واکسی لباس دیمکدر که لازمدر
یعنی جمله کز لباسدن عاریدر الا بنم جامه کیدر دیکم ملبوسدر یعنی
جمیع کز لباسی بن الباس ایندم شویله که آنر بنم الباسیم اولمبایدی
عریان قالور دیکز (معلوم اولاکه ابتدا خلعت آدمیه وجود بعده
وجود اوزر بنه عارض اولان طر نقدن لباسدر که جسته ایکن الباس
اولمشدر بعده دنیا ده صنایع بوزندن تسجله و غیری وجهله تعلیم
و انان لباسدر در کرب لباس زینت اولسون و کرب اولسون و طعمامده
غذاء معنوی به اشارت اولد یعنی کبی لباسده دخی لباس تقوایه رمز وارد
ولباس اسم لباس تقواده داخلدر زیر تقوای حقیقی اولمیدر

قلب انسان لباس اسما و اخلاقه تلبس و تخلق ایتمز و لباس فی الحقیقه
ایکدیر بری لباس شریعتدر که دئارد و بری قیص صدیقیتدر که
شماردر و قیص صدیقیت قیص مریددر یعنی نفس مطمئنه نك لباسیدر که
صدیقیتك فوقنده مقام قرب و انك فوقنده مقام نبوتدر و بونك فوقنده
رسالتدر نظرایله که انسانك شعار و دئاری اولسه بدنی حر و پردن
محفوظ اولماز لباس شریعت و حقیقت دخی بویله در که بویکی
وجهله دینی الحاد و جهالتدن مصون اولور و عریان کیمه بی
دیوانه در دیو تیار خانه ده حبس در زنجیر ایتد کلامی صکی لباس
شریعتدن عریانی دخی سجن الله اولان جهنمه مغلول و معذب و لباس
حقیقتدن مجردی محبس بعد و قطیعنده مقید و مذبذب ایدر لر ایمدی
(خدا و ایتدکم) و فقیهه مطافازینت وجود لازمدر فاعرف * فاستکسون
اکسکم * استکسا طلب کسوه در اکس فتح مره و ضم سینله اصلنده
اکسودر که فعل مضارع نفس متکلم و حده در جزم ایچون و او ساقطدر
(یعنی بدن کسوه طلب ایدیکوز تا که سره کسوه اعطا ایدیم الحاصل
هدایت که امر معنویدر بدن طلب ایتدیکوز کز کبی امر حسی اولان
غدا و لباسی دخی بدن طلب ایدیکوز که اولکسی اسم باطنه و ما بعدی
اسم ظاهره دئارد (و کذلک اولکبسی اسم هادینک اثارندن و ایکبسی
اسم قیومک ثمراتندن و اوچنچی اسم ستارک نشاندندر) و کسوه ده
کسوه ارباب طرق حقه دخی من طریق الاشارة د اخلدر کویادیمک
اولور که اگر استمداد کز و ارایسه طریق حقه دخواله بدن کسوه
درویشانی طلب ایدو کرتاج و خرقه و سایر نشان تصوف کبی ز را و لباس
فی الحقیقه هر کسه سراد کلددر بلکه حصائص خاصه بدند که توفیق
خاص الهینک اماراتنددر ز را لباس عوام کبی لباس سرسری دکلدر
بلکه هر بری اسرار و اسماء الهیه دن بر سر سرری به علامتدرا کرچه
ارباب انکار عندنده طمعو ندر و لکن ایلر طاعون نکاردن هلاک
اولمایلله اهل نجاتک حالربنی بهوده ظن ایدر لر (کلا بل ران علی قلوبهم
ما کانوا یکسبون) تأمل ایله که حضرت صدیق رضی الله عنه جمیع

مالی حضور رسوله کنوروب کندی برکهنه ردایه بورد کده جمیع
ملائکه اکانشبها اول صورتیه کردیلر و انك هیشی اوزر بندتجر دخرقه سته
کورندیلر اشته در ویشلر خرقه سنه ملائکه کرام تشبه ایدر لر قلم
اهل دنیا و اهل انکار لباس و صورتیه دخول ایتد کلامی بوقدر پس
برسنه ده که ملائکه رغبت ایده عندالله لباس مقبول و امر مرضی در که
او معنی فی الحقیقه صاحبیه دادالهی در انکیچون خرقه طریقت
درویشلرک مایه الافتخاریدر ملوک خلعت زینت سبب فخر لری
اولدینگی کبی و بومعنایه دلالت ایدر شول اثر که کلور (هم ملوک تحت الاطمار
یعنی کرچه در ویشلر لباس الشده در و لکن ملوک معنویه در که اول
باس انلرک سلطانلر منافی دکلدر ز را الله تعالی ظواهره نظر ایتز
بلکه بواطنه نظر ایدر بس هر قنده که نیت و اخلاص اوله کمال
سانی انده در * یا عبادی انکم تخطئون * ضم تا الله اخطا دندر
نتکیم مقتضای رسم خط بودر ز را اگر فحله اولیدی نتکیم بعض
روایانده کلمه در رسم خط تخطاؤن کرک ایدیکه خطا دندر و الف
قحه طایی بیان ایچونددر خطاه کبی انکیچون ایکبسی دخی قصر اولنور
(سؤال اولنور سه که خاطی عمدا فاعل خطا و مخطی بلا عمد فاعلدر
خطا ایه نصله مر فوعدر ز را بغیر قصددر) جواب بودر که (وینا
لاتوه آخذنا ان نسینا و اخطأنا) آیتده اخطا صورتیه دخی عقلا
جواز مؤاخذه به اشارت واردر ز را انساندن بعض تفریط و عدم
مبالات صادر اولور که مؤاخذه به مؤیددر مثلاً بر کیمه ثوبنده اولان
نجاستک تطهیرنی تأخیر و نسیان ایدوب اول حالله غار قلعه ازله سنه
مبادرتی ترکه تفصیر ایتش اولور انکیچون حال صومده مضطرب و ضوده
احتیاط و نسیان صومه مؤیدی اولور امور دن پر هیر لازمدر
(و دیشلردر که مخطی اودر که عند حقی تجاوز ایدوب محملک غیریه
خطوه و وضع قدم ایلله ارض مقصوده به مشی کبی نس عبد سیدنت
امر ایتدوکی محلاک غیریه مخطی و تجاوز ایلنسه مخطی و اول غفلته خطیه
دیرل (و قرآن و حدیثه خاطی و مخطی مغلنه کوره مستعملدر مثلاً

رفع عن امی الخطاء والنسیان) ارادنده اصابت و فعلده خطایه کوره در
(اللهم اغفر لی خطائی و عمدی) و كذلك من اجتهد فخطأ فله اجر
بوقیلنددر پس خطا او در که بر کیمه صیده رمی ایدوب انسانه اصابت
ایده که ارادنده اصابت و فعلده خطا ایتش اولور و اگر انسانه رمی ایدوب
صیده اصابت ایلمه ارادنده خطا و فعلده اصابت ایتش اولور
ولکن قصدنده مذموم و فعلنده غیر محمود در زیر فعلی بغیر قصددر
(قال الله تعالى ومن یکسب خطیئة او اثما) بوراده خطیئة فعلنه قصد
اولیان نسته در (و یغفر لکم خطایا کم) قصدله اولان کاهلر در لایاً کله
الاخطائون کبی (و دیمشدر در که مخطیء کلام و امر و شائنده زله
و هفویه کوره و خاطیء دیننده ضلالتنه کوره در که بونک اشتقاقی خطیء
بخطادن در علم یعلم کبی) الحاصل خطیئة اصلنده خطایه مقارن
اولندر و لکن عمدده دخی مستعملدر و اخطاء بغیر عمدده شایعدر
ولکن مطلق کاعده دخی جاری در پس حدیث مذکور ده تخطئون
مذنبون معانیه محمول اولق واضحدر و ذنبین خطا لله تعبیده نکتته
بودر که مؤمن اولان کیمه کاهی خطا لله ایشلر یوخسه قصدله ایتمز
زیرا قصدله کاه ایتک مقابله فهار و جبار در (بوسیدن بعض اکار
اولیا پیور مشلر در که قصدله ترک اولنان نماز ایچون قضا بوقدر
بلکه قضا خطا و نسیان و بعض ضروراته ترک اولان صلواته
کوره در زیر عمدده انکار معنایی وار در که تعدید عقوبته با شددر
کو یا عمدده ترکی دائرة تدان ککدن خارج کبی اولدی فاعرف
فانه من مزالی الاقدام * باللیل والنهار * با ظرفیت ایچوندر
فی مضامنه کتب معتبره دلیلت اشتقاقیه تعرض اولتمشدر نهاره
تعرض اولتمدیغی کبی زیر انحر حرکت ایله مستدر و نهر سکون هائله
بحری الماء القایضدر پس نهار ضوء منتشر اولدیغی وقت در که طلوع
فجر صا قدن و ایشمیدن غروب شمشه دکه ر و لیل غروب شمشدن
طلوع فجر صادق و با طلوع شمشه دکیدر و شول ضوء که طلوع فجر له
طلوع شمس میاننده در انک حقیقه اختلاف اولتمشدر اصح بودر که

شمسک طلعه قریبندن ناشی تحت الارضدن عکس شعاعیدر بعد المغرب
شفق انک عکس شعاعی اولدیغی صکی انکیچون مستحب اولان
حریتدن مکره اولان بیاضک غیبوبنده دک عشایی تأخیر ایتکیدر (بوراده
لیل و نهاردن مراد بکرمی درت ساعتدر که طلوع و غروب شمس
حسببیله نور و ظلمته تقسیم اولتمشدر و انسان بوساعاتده خوابدن غیری
وقتده یا اعتقادا و یا عزیمة و یا غلامه مصبتدن خالی دکادر انکیچون
اخطاء مجموع لیل و نهار له تقید اولندی مکر که ترکیه نفسله هیا کل
علویه به متصل اوله و قرأ نده کلور (ومن آیاته منامکم باللیل والنهار
یعنی منام غفلت و سوء حاله اشارتدر که عوام ناسه کوره لیل و نهار له
تقید اولتمشدر تنکیم حدیثده کلور (الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا)
یعنی انسانک اکثری منام حالنده کبی غفلتده در کر کسد صورتده متیقف
اولسون (ولیل اگر حدیثده و اگر آیتده نهار او زربنده تقدیم اولندی
زیرا ظلمت اصل و نور فرعدر شول جهتدکه نهارک حدیثی شمسک
طلوعبله در وجود شمس ایسه حادثدر پس نور شمس ظلمتبله غلبه
ایله نهار دینلیدی و لیل نور شمسله مستور قالوب ظاهری نهار و باطنی
لیل اولدی (بورادندر که صوفیه قدس الله اسرارهم لیل ذات و نهار
صفات دیرل زیر مقتضای ذات خفا و مقتضای صفات ظهوردر
(و بوامت مرحومه مظهر اسم ستار و غفار اولوب کیجه لری کبی
کوندزلریک دخی ذنوب و هیئات علمانیلری مستور اولدی بنی اسرار ایتک
ایسه جرایم شلری طاق بابلری او زربنده منفوس اولوب روزک بر روزده
آینده و روندک اطلاعی حسببیله مفتضح او اولردی و لیل و نهار نجلی
و استتاره اشارتدر تنکیم دیمشدر در که (مشاهدة الابرار بین الجلی
والاستار) عفرینک مشاهده سنده ایسه استار بوقدر (صنف من اهل
الجنة لا یستتر الرب عنهم ولا یخفی) اکا اشارتدر و رسول للهک
صلی الله علیه وسلم ظلمت ایله نهار دهی کبی رؤی اکار مزدر
فاعلم ذلك * وانا اغفر الذنوب جمیعا * لفظ جمیعا ذنوبدن لفظا حال
و معنی تأکیددر و جمیعک افرادی فعلیل بمعنی المفعول اولدیغنددر

وذنوب ذنبك جميعا در معنای تأخیری مشتمل اولمغه ذنب دیندی یعنی ذنب حرکت ایله حیوان قویرو غیر در (ودایه نك رأسدن ذبی نیجه ایسه ذنب واثم دخی متأخر در که امر عارض در انکیچون) سبقت رحنی علی غضبی) وارد اودی زیرا تعلق غضب عارض اولیجی متعلق اولان ذنب دخی بویله در پس ذنب اسم آخرک احکامند در (و بوراده ذنوب صغائر و کبائر شاملدر قال تعالی (ان الله یغفر الذنوب جميعا) اگر چه عموماً ذنوب شرك مثلشادر زیرا قرآنده کلور (ان الله لا یغفر ان یشرك به) و عامی دخی مشبته مقید در قال تعالی (و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء) زیرا مطلق مقیده محمولدر (بعدذا بوراده وانا اغفر الخ استیفاءیه در حالیه دکل زیرا جمله آیه انک اوزرینه مبئی اولمغه انساب اولان ابتداء اخباره حل ایتمکدر پس انا تقویت حکم ایچونددر (الصوم لی وانا اجزی) کی ویا تخصیص ایچونددر زیرا مغفرت شرعیه الله تعالی به مخصوصدر تنکیم (فانه لا یغفر الذنوب الا انت) و كذلك (ومن یغفر الذنوب الا الله) اکادالدر * فاستغفرونی اغفرلکم * تقدیری فاستغفرونی لذنوبکم اغفرلکم ذنوبکم دیمکدر ولیکن مقدم ذنوب مذکور اولمغه بوراده ذکره حاجت قالدی یعنی بدن مغفرت ذنوب طلب ایدیکز خصوصاً اسهاده سماء دنیایه نزولم وقتنده وایام وایالی مبارکده واما کن متبرکده تا که مغفرت و عفو ذنوب ایدیم و مغفرت و عفوک فرقی بالاده در و مغفرت استغفار منوط قالدی توبه به تحریر رض و شان استغفار اهتقاند در والا بلا توبه دخی مغفور اولمق مشبته مفوضدر (و یوتدن مفهومدر که انساندن صدور ذنب مقدر و مقرر در زیرا مقتضای نشئه سی جمیعدر و اسماء الالهیه ده غفور و غفار وجود ذنبی مستلزمدر بوجهندن حدیثده کلدیکه (اولم تذنبوا و تستغفروا لذنب الله بکم و جاء بقوم غیرکم فیدنبون فیتستغفرون فیغفرلهم) ولیکن استغفارک برهانی بودر که افساد ابتدکی اموری اصلاح ایلیه که کاناابت دیرل زیرا حقه رجوع یتک بالکز قول استانه اولماز بلکه اعتقاد و عمل و تدارک مافات ایله اولور بومصادندر که

رابعه عدویه رجهها لله تعالی دیمکدر که) استغفار ناهذ محتاج لی استغفار) یعنی استغفارک شروطی اولیجی اودخی بریشقه معصیت اولوب استغفار آخره محتاج اولور (بعد ذان ذنب اطلاق ذنبک انکله قیامی حالیه کوره در زیرا (الثائب من الذنب کفی لاذنب له) و فقبحه مذنب ثائب ایله غیر مذنب حکیده برابر در اگر چه مشبیه به وجه شبهه مشبهدن اقوادر بوجهندن بعض علما دیدیلر که من لاذنب له اولان مذنب ثائبین مرتبه ده اعلا در ثوب طاهر و منتهر کی بوسیددن وضو ده ذراعنی بد اخراک بللی ایله مسح و بعده ماء جدید ایله غسلدن منع اولندی زیرا تجسس ثم التطهیرک معنای یوقدر یعنی ماء مستعملک عدم طهارتته کوره تنکیم بعض مجتهدین ذاهب اولمشدر فاما بومعنی اولم تذنبوا الخ حدیثه کوره معکوس کی کور بنور تأمل ایله که کر چه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت یحیای علیه السلام ذنب ایتمدی و بلکه هم ذنب بله ایتمدی دیو مدح و اخبار ایلمدی مع هذا کندی یحیادن افضل ایکن قرآنده حقه کاور (عفا الله عنک) و یند کلور (لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر پس صدور ذنب معصومدن مفضول و متأخر اولمق اقتضا ایتمدی تنکیم ملائکه (لا یعصون الله ما امرهم) نشانیله معلم و انسان (کلاما بقض ما امره) کلامیله معاتب ایکن ینه فضلده انلردن برتر در والحمد لله تعالی (سؤال اولنور سه که طلب مغفرت ذنب اوزرینه مترتب اولیجی مغفرت ذنب لازم اودی ولیکن (وسارعو الی مغفرة من ربکم) موجبجه اسباب مغفرت و طلب عفو مسارعت لازم کلدی ذنبه مسارعت لازم کلدی مع هذا بلا ذنب مغفرت اولماز (جواب بودر که کر چه مغفرت و ذنب امور اضافیه دندر فاما (ان الله لا یأمر بالفسح) و فقبحه ذنبه امر اولماز بلکه ذنبدن نهی او اور (الحاصل ذنبک وقوعی لازمدر ولیکن فعل اولدیغی جهندن یوخسه حکم اولدیغی جهندن دکل فافهم فانه من مزاق الاقدام وایاک والاقدام علی الاجرام والله الحفیظ * یا عبادي انکم لن تبلغوا ضری * ضرر فحله نفع مقابلیدر قال تعالی

یدعوا لمن ضره اقرب من نفعه) و ضربه سر او و نهام مقابلیدر قال تعالی
(فكسفاما به من ضر) یعنی ضر ضربه سوء حال در قلمت علم و فضل و عفت
و نقص نفس و مال و بلا و آفت کی و انکله مبتلا اولانه مضر و در بر
و بودند که ذاهب البصره ضریر دیندی و ضرر و رتک دخی اصلی
ضرر در ضیق معاشیه (بوراده ضرری نك نصی نزع خافض اوزرینه در
تقدیری ان تبلغوا الی ضرری دیکدر که بلوغ بر نسته نك اقصا سته
منتهی او اور و او خلان بالغ اولدی دیمک حد صبا و نك غایتیه ایدی
دیکدر قال تعالی ایمان بالغه ای منتهیه فی انما کبد بویه مواضعه
مطلق وصول و اکا قدرت معاشیه در * فتضر و فی * نصبله نقیه
جواب در اصلی فتضر و ننی در یعنی یا عبادی تحقیق سر بکا ضرره ابر
و اکا قادر اولماز سکر که بکا بالفعل ضرر و بره سر ز پرا ضرر بنم و سکر
ضرر یکر بنم ضرر مدین مستفاد و امر جزئی در پس جزئی کلی به
نوجهله مقابل کله قال تعالی (بدالله فوق ایدیهم) ای بدالله الکلیه
فوق الایادی الجزئیة (محکیمدر که قوت القلوب صاحبی شیخ ابوطالب
مکی قدس سره بغداده و ارب مجلس و عظه جلوس ایتد که لا ضر
علی الخلق من الله شیء یعنی خلقه الله تعالی دن زیاده ضرر ولی نسته
یو قدر دید که حاضر اولنر بو کلامی فهم یتجوب مجلسدن متفرق
اولدیلر قانما حقیقت ضرر صفات الهیه دندر تنکیم اسماء حسنه
در ج اولدیغی اکا نشاند و حدیثه کلور که (لا ضرر و لا ضرار) یعنی
کیمسه کیمسده ضرر و بروب حقندن بونسته نقص ایمنسون و کنند
ضرر و یرنه دخی ادخال ضرر ایله محازات ایمنسون بلکه عفو ایمنسون
زیرا ضرر واحد دن و ضرر اثنیندن او اور یعنی نه اشد و نه خود جزاء
ضرر و یرمنسون و بوضرر و مضاره دن نهیدر فاعرف * و ان تبلغوا نفعی
فتفهمونی * اولک دخی اصلی و ان تبلغوا الی نفعی فتفهمونی در و نفع
خیره وصولده انکله استعانت او انان نسته در و شول نسته که انکله خیره
توصل اولنور خیر در پس نفع خیر در (و نفع متعدی در انتفاع لازم
اولدیغی کی و انتفاع لغته و استعمالده یوقدر اگر چه بعض مؤلفین

کلامنده (انتفاع الفقراء) واقع اولمشدر یعنی سر بکا ایصال نفعه قادر
دکلسکوز که بالفعل نافع اولاسکر بلکه سکر نفعکر بنم نفعمدن مأخوذ در
پس منفعتکر کچدن کچه در پس نفع و ضرر یکر کندی نفسکر در
الحاصل و منه لازمدر که نفع و ضرر و خیر و شر مشیت و قدرت و قضایه
اولدوغن ییلوب کاری صاحبیه نفویض و امر نه استسلام و ترک معارضه
لازمدر و الا (و انالکمن الغالبون) مصداقچه حق تعالی کیمسه نك
مغلوبی اولماز و معارضه صد دنده اولانک معارضه سندن متضرر
دخی د کادر نمرود و فرعونک سوی سمایه تیراند از اولدقاری کی پس
رعیت سلطان اعظم ایله مقابله مت ایده مد کمری کی اهل عالم دخی
سلطان السلاطینه مقابله به قادر د کادر ز بر سلطان منه و عسکر
صاحبی اولدیغی کی حق تعالی دخی اسماء متقابلیه صاحبیدر که از جمله
قهار و جبار و ضار و مقتدر و متقم و امثالیدر * یا عبادی اوان اولکم
و آخرکم * اولدن مراد ام اولی در آمده علیه السلام و انجیه که اموات
زمره سنده در و آخردن مراد امت اخیره در که کیمی حیاته و کیمی دخی
قیامته دك کلچکدر که بونلر احبا کر و هنده و انلرک حکمنده در تنکیم
اولین و آخرین دلمشدر که مراد ام اولی و اخیره در یعنی ام انبیا
و امت احدیه در و جا زدر که اول آدم دن مقدم کلن انواع
سته به دخی شامل اوله جن و بن و طم و دم و حس و بس کیمکه
بونلرک هر بری دهور طوبیه دنیاده معمر اولمشدر که یا بکر جنک
آدمه کلچیه عمری الشمس بیک سنده در (و بعض بکار اوله کعبه بی
طواف ایدر کن مطافده بعض مجهول کیمسه لر کور دکدم
انلردن بری سن بی بلور مپسن بن سنک اول کلن اجداد کدم دید که
اول ولی دخی یاسن دنیادن انتقال ایده لی تقدیر مدت اولدی دیو سوال
ایدیچک جوابنده قرق بیک سندن زیاده در دیدی اولدیغی یاد و آدمک
یوقدر مدته تحملی یوقدر ز پرا دور سنبله یدی بیک سنه در دید که
اول کیمسه ده قنخی آدم دن سوال ایدرسن اقر بدغی و یا بعد دغی
دیوچک انک دخی خاطرنه (ان الله خلق قبل آدم مائة الف آدم)

حدیثی کلدی و نسبت ام اولایه اولمایوب قبل آدم اولان امه اولدیغی
ظاهر اولدی اگرچه تاریخ مجهول و حدوث عالم مقرر در (و بمقوله
احادیثه کرچه اهل حدیث علیل البصر اولدولرندن نظر صحتله
باقزلولکن کشفای صحیح در) ونحن مع اهل الکشف فی کل حال فانهم
اصح الرجال فی الحال والمال ولهم الحجة علی غیرهم من اهل القیل
والقال * وانسکم و جنکم * انس کسرله بشر در که انس و ایناسلرندن
اوتوری انس تسمیه اولندی و جن قوم جان در که اجتنان واستارلندن
اوتوری جن دندلی و ملائکه یه دخی جن اطلاق اولمق بالاده در
بوراده انسی جن اوزرینه تقدیم ایتدی شرفندن اوتوری اگرچه
وجود ده جن مقدمدر تنکیم سبق ایتدی و جن ده زیاده کثرت اولمغله
نصریح ایتدی زیرا مقتضای مقام خلائی کثیره نک بری بریله
تظاهر و اتفافی بیاند و بردخی انس و جنه ثقلین دیر که شرع محمدی
بویکی یه نازلد ریس جن و ملائکه اصل واحد دن دکلدر تنکیم
بعضیلر زعم ایتدیلمر والاملائکه دخی مکلف اولمق لازم کلور انلرک
حالی ایسه بالاده ذکر اولندی بلکه ملائکه نک اصلی نور صفات و جنک
اصلی نار عناصردر و ملائکه ده عصیان اولماز بلکه کفر و ایمان و طاعت
و معصیت ثقلینه مخصوصدر پس شیطاین و جن برنوعدر که متمر دلرینه
شیاطین و مؤمنلرینه جن اطلاق اولنور و کذلک انسان بوز بکرمی بش
حصه در که اکثری اهل کفر و معصیت و اقلی اهل ایمان و طاعتدر
انکیچون یوم قیامتده بعث جنت بیگده برو بعث نار مابنی در که طغوز یوز
طغسان طغوز در و بلاد هند اوسع البلاد اولمغله یوز بکرمی بش
صنفک یوزی هندستانده و بکرمی بشی سائر بلادده متفرق و منتشردر
* کانوا علی اتق قلب رجل واحد منکم * تقدیری کانوا علی تقوی
اتق قلب رجل واحد منکم او کانوا علی اتق احوال قلب رجل واحد
منکم دیمکدر والاحل صحیح اولماز یعنی زیاده متقی اولان بر کیمسه نک
قلب حالی اوزرینه اولوب غایت تقوائله متقی و جمله کز بو خصوصده
متفق و هروجهله مطیع و منقاد اولسکوز بوندن مراد اهل جمالدر که

قرار کا هلری جتدر و بومعنا بی بطریق الفرض ایراد ایلدی
تنکیم کلمه لواکا دالدر زیرا قبضه خیال و جلال فی الحقیقه دارینک
واهلنک وجودن اقتضایتمشدر که خلائی اولمق حکمتدن خارجدر
* ما زاد ذلک فی ملکی شیئا * ملک ضم جملة بادشاهلقد سلطنت
کیکه ذی روح و غیری اکا مملوک و مسخر و ناطق و صامت منقاد
و مطیعدر یعنی ذکر اولنان کینونت بنم ملک و سلطنتده هیچ برنسته بی
زیاده اینز تنکیم مملوک دنیا یه کوره زیاده حاصلدر زیرا اتفاق دین
و اتحادکله موجب نظام و باعث امتلاء خزائن در بوجهندن بیچمل
ادعاء ربویتله مبتلا اولدیلمر اگر خلائی اولایدی دعوی قبوسی اولماز دی
و حدیثده کلور (خلقت الخلق لیریحوا علی لایع علیهم) یعنی
حق تعالی غنی بالذات ذر و شوالکه مرتبه استکمالدر اسمایه راجعدر
واسمانک اضافاتندن اطلاق ذاته ضرر کلز الحاصل دیمکدر که
یا عبادی سز بنم ملکمده داخل و مملوکم سکز و سزک حسن حالکز بنم
تقدیرم و توفیقیم ایله در پس اولدن ملکم نه ایسه اودر و خالقک بکا انده
امتنانی یوقدر کما قال الله تعالی (قل لا تمنوا علی اسلامکم بل الله یمن
علیکم ان هداکم للایمان ان کنتم صادقین) بلکه ریا ده لک عبده
اولور زیرا واسع علمیک بنده سیدر که نوبنوانده استمداد و استفاده ده در
(افاض الله علینا وعلیکم سجال لطفه و کرمه * یا عبادی اوان اولکم
و آخرکم * یعنی عقل اولدن غایت مخلوقه منتهی و آنچه که بکرمی
سکز منزل و بی حساب مخاوی مشتملدر زیرا ملائکه دخی انده داخلدر
ملائکه ایسه لایع و لا تحصی در حق مر ویدر که بنی آدم عشر جندر
و بویکسی عشر حیوانات البردر و جمله سی عشر الطیور در و کلی
عشر حیوانات البحاردر و بونلرک جمعی عشر ملائکه السماء الدنیادر
و هکذا اسماء سابعه یه وارنجه و بونلرک مجموعی ملائکه کرسی مقابله سنده
شیء قلبلدر و بوجهله سرادقات عرش که آتی کره یوز بیکدر بر سرادقه
موکل اولان ملائکه نک عشریدر و بوجهله حول عرشده دوران
ایدن ملائکه یه کوره در یادن بر قطره کبیدر و بونلرک کلی اشباع اسرافیه

کوره که ملائکه او حذر عشر کبیر و جنود جبر یلک اجناسه نهایت
 یوقدر و ارواح عالییه دیدکاری مجرداتک حسابی علم حقه مفوضدر
 * وانسکم و جنکم * یعنی محسوس اولان اجساد و مستور اولان
 ارواحک جمله سی که اجساد عالم ملک و حسابات و ارواح عالم
 ملکوت و عقلیات دیر که عالم الغیب و الشهاده بوابکسینی محبطدر
 و قرآنده کلور (فسبحان الذی یسده ملکوت کل شیء) ای روح
 کل شیء یعنی اجساد الله تعالی که قبضه شمالنده و ارواح قبضه
 یمیشده در قال الله تعالی (والسماوات مطويات بيمينه) یعنی العلویات
 (والارض جيعا قیضته) یعنی مقبوضه شماله و هی السفلیات فاعلم
 ذلك فانه وقع بطریق التفنن الهاماً من الله تعالی * کانوا علی الفجر
 قلب رجل واحد منکم * بونک دخی تقدیری قرینی کبیر که علی فجور
 افجر قلب باخود علی افجر احواله دیکدر یعنی اتفاق ایدوب جمله کز
 زیاده فجور اوزرینه اولسه کز ولکن فجوری قلبه نسبت ابتدی زیاده
 قلب مبدأ فساد در تشکیم بالاده (ان صلحت صلح الجسد کله و اذا فسدت
 فسد الجسد کله) حدیثنده شرح اولندی قال الله تعالی (ولکن تعمی
 القلوب التي فی الصدور) وقال الله تعالی (ومن یکنها فانه آثم قلبه)
 و بعض روایانده بوراده منکم لفظی بوقدر تا که افجریت ایله خطاب
 واقع اولیه تفضلاً و احساناً کذا قالوا ولکن کلام الهی فی الجملة
 خطابی مشتملدر زیاده انسکم و جنکم خطابی و کانوا ضمیرینک انله
 رجوعی خطابده کافیدر بلکه مقام عز و جلالده تعقیماً خطاب
 او کدر تشکیم و اضع عدیده ده واقع اولشدر * مانقص ذلك من مالکی
 شیئاً * نقص خسران فی الحظ در لازم و متعدیدر که فاعلی ذلك
 و مفعولی شیئاً ای مانقص ذلك المذكور من الکیفونه شیئاً من الاشیاء
 یعنی زیاده فجور اوزرینه اولدقلری بنم ملکدن برخردل دانه سی قدر
 نسته بی نقص اتمز زیاده کمال و نقصاندن هر بری نشان کمال الهیدر تشکیم
 از باب معرفته معلومدر و بردخی فجور اوزرینه اولدقلری حالده بنده
 مملوک و مستخر حقدر زیاده ادعای بوبیت ایدلر بله آخر مغلوب اولدیلر

فکیف که غیر یلر انکیچون موده مذل الجبره دینلدی موت ایسه خاق
 الهیدر قال الله تعالی (خلق الموت والحیوة) و بعض یلر دیدیلر که
 اتقای قلب جناب نبوتک صلی الله علیه و سلم قلبی و افجر قلب ابلیسک
 قاید زیرا جناب نبوی هادی اسمنه و ابلیس مفضل اسمنه مظهردر
 هدایت و ضلالت ایسه متقابلدر انکیچون بعض روایانده منکم
 دینلدی زیاده ابلیس چندندر و خطاب بالذات افسه در که جنک ذکر
 تبعیت ایله در ولکن بوجه فی الجملة تعظیم نبوی بی محل در نما لایخفی
 علی المعارف و ردخی بودر که بوراده خطاب افسه اولیحق شق اوله
 د فی انسه مخموس اولوب جناب نبوی من وجه خارج اولیحق لازم
 کلور پس قلبله توجهله قلب نبوی مراد اولور تفصیلی بودر که کرچه
 ظاهرده جناب نبوت (قل انا بشر مثکم) موجبجه جنس
 شردندر که بشردن تولد ایتشدر عیسی علیه السلام کییکه مریددن
 تولد ایتکله بشردن معدود و ملک جنسندن خارجدر انکیچو اکاروح
 مجسم دین خطاب ایتشدر ولکن (حبیب الی من دنیاکم) ثلث خطابندن
 مفهومدر که انلر فی الحقیقه بودن بادن دکلر در تشکیم بعض یلر طیف
 نبویه چندندر دیدکلری تقویت ایدر و کذلک حدیثنده کلور ای
 لست که یثنکم) یعنی کرچه صورته هیئت بشریه اوزرینه در ولکن
 هیئت اصلیه لری اکامه ایدر در جبر یلک صورت بشرده تمثلی کی حقیقت
 ملکیه سنی منافی دکلر مغایرتدن اوتوری اکل و شربی ترکده سر صمدانیت
 و حقیقت ملکیه اوزرینه جاری اولشدر شویله که اکثر ظاهرانی
 محافظه مقصود اولیایدی الی آخر الامر فیردر و حایلری اوزره
 اولورلدی زیاده حضرت ادر یسدن علیه السلام افضلدر حضرت
 ادر یس اون لنی سنه قدر اکل و شرب و منامدن خالی اولشدر در اشته
 جناب نبوتک صورت بشریه سی اعتبار ایله خطاب درست و حقیقت
 ملکیه سی و بلکه هیئت انهبیه سی اوزرینه خطابدن خارجدر زیاده
 کیسه ناک جنسندن دکلر هذالیکن من الخائف المعانی و ملجئ اشارات
 المبانی والله اعلم * یا عبادی اوان اولکم و آخرکم * یعنی جمله ذی روح

كرك رئيس اولسونكه اول القوم در ورك مرؤس اولسونكه آخر
 القوم در وكذلك كرك اكبر اولسون اوائل بنی آدم كې ورك اصغر
 اولسون و آخری كې زبر اول و آخر كې و صغیر ايله تفاوتی وارد در عوج
 بن عنق و مخالفه و یا جوج و یا جوج و غیر یلر كې تكیم حبه حنطه
 دوه قوشی بمطه سی مقیدارندن حالا اولان حدنه دك تنزل ایلدی
 و بهض اشیا اصلنده عظیم جثه اوزرینه خلق اولندی جل و قبل
 و كركدان و رخ كې و بعضی صغیر حجم اوزینه مخلوق اولدی صغیر
 و غله و امثالی كې سبحان من صغیر البعوض و كبر الفیل فاعرفه * و انكیم
 و جنكیم * یعنی وجه ارضه محسوس و تحت الارضه مستور اولنلر كې
 و جوهوا و طبقات سماء اولنلر دخی اكا قیاس اولنه و ابن عباس
 رضی الله عنهما (و من الارض مثلهن) آیتنده بیور مشدر كه یدی
 طبقه ارضدر كه هر ارضه نیکز كې نبی و آدمكز كې آدم و نوحكز كې
 نوح و ابراهیمكز كې ابراهیم و عیسی كز كې عیسی و بنم كې ابن عباس
 وارد یعنی بنم ارامزده انبیا و اولیا نیجه ایسه انلرك اراسنده دخی مشارب
 انبیا و اولیاده سادات وارد كه قوملرینك اوزرینه قائمدر و حفاظ
 بوحدیث خصوصنده اختلاف ابتدیلر و لكن فتوحات مكبیه ده
 كلور كه كشف صحیحدر بورادندر كه پیران طریقه یقیندن شیخ افتاده
 خلیفه سی شیخ هدایی به خطاب ایدوب بیور مشدر كه نیجه عالملر
 وارد كه حالا انلرده بنم كې افتاده و سنك كې محمود وارد فاعلم ذلك
 * قاموا فی صغیر واحد * ضعیف تراب و یا وجه ارضه صغیر
 دیندیكی غبارنك هوا به صعودی اعتبار ايله در انك ایچون فقها
 دیمش لردر كه متیم اولان كبسه نك یدنه علوق غبار لازمدر تا كه
 مس تراب ابتدکی متیقن اوله بوراده صغیر واحد دن مراد مكان
 واحد در اكرچه ترابله مكانك فرقی وارد زبر مكان اعدر یعنی
 هر تراب مكان اوور و لكن هر مكان تراب اولماز قال الله تعالی
 (و رفعا مکانا علیا) یعنی سماء اربعه دن مكان ايله تعبیر اولندیكه
 لدریس علیه السلام او محله در فروع ایدی سموات ایسه حد عناصر

کشفه دن خارجدر كه از جمله ترابدر و بوندن فهم اولندیكه عرش
 اعلانك محیط اولدوغی اشیا نك جمله سی مكان مقوله سیدر كه حیر تعبیر
 اولنور تكیم محله میندر * فسالونی * سؤال استعظا ایدر یعنی
 بو قدر کثرات و تنوع حاجاتله دفعه واحده بندن نسنه طلب اتسلر
 بوندن مراد درگاه عز و غنای ذی الکبریایی دیوان سلاطین و ملوکدن
 افراز و شان حضرتی مقام الوهیته مناسب اولان وصفله اعلا
 و اعزازدر یعنی بوم مقام سؤال مسئول غنی ادهاش و اعجاز ایدوب
 سائلرك یا حرمانلرینه و یا مشقتله مطلوبلرینه وصوله دلالت ایدر
 محل ایکن حق تعالی بوم عنادن عالی و عجز و ملال و حیرندن متعالیدر
 تكیم دعاء خضر یدنه كلور (یا من لا یشفعه شان عن شان) زبر جمله
 اشیا بی محیطدر و شولكه (منفرغ لکم ایها الثقلان) بیور مشدر تهدیده
 محمودر شول وجهندنكه فراغ و شغلدن بری و نصب و اخویدن عربدر
 * فاعطیت کل انسان مسأله * پس هر انسانه یعنی جمیع خلایقه
 مسئول و مطلوبی اعطا اتسم زبر بر نسنه مسئول اولدیغی جهندن
 مسئله و لفظدن مفهوم اولدیغی وجهندن معنی و انك ایچون اسم
 مخصوص وضع اولدیغی بوزدن مسمی در و بوراده سؤالی جمیع
 خلایقه تعمیم دنصكره اعطایی انسانه تخصیص ایلدی زبر اعطاده
 مقصود بالذات اولان انساندر كه عطایای ذاتیه و عطایای اسمائیه
 اكا مخصوصدر و كذلك (و آنا كم من كل ما سألتموه) و فقیه عطایای
 حسیه ده دخی مشار الیه و هر دور او نعم ايله منعم علیه در قال الله تعالی
 (اسبغ علیكم نعمه ظاهره و باطنه) زبر انسان مفضل مطلق و مقرب
 حقدر پس خزائن فضل اندن ممنوع دكلدر * مانقص ذلك مما عندی *
 اولکی ما نافیة و ایکنجی موصوله در یعنی اول عطاء عام و انعام تام
 عند مده یعنی حضور مده و ملکیده اولان خزائن رحمتدن بر نسنه
 نقص ایتمز معلوم اوله كه عندیت حق اصلنده عین ذاتدر پس
 دلالت ایدر كه الله تعالی جمیع اشیا بی محیطدر شویله كه انلرله حاضر
 و انلرله ناظر و بلکه هر برینك بوزندن ظاهر در و قدرنی شول

مرتبه در که هیچ بر مقد رده منتهی اولماز بلکه علی التوالی مالا نهایی
ایجاد قادر در وجهتدن ذاتنده کمال وعدم تناهسی اولدیغی کی
صفاتی دخی بویله در اشته بوتقر بدن مقام عنایت و انک مشتمل
اولدیغی خزائنک معنایی معلوم اولدی * الاکما بنقص الخبط *
ما موصوله و یا موصوفه و یا مصدریه در ای ما نقص شیا من الاشياء
الا مثل الذی او مثل شیء بنقصه الخبط او الا نقصانا مثل نقصانه
فی القله (مخبط منبر و زنی اوزرینه کسر میله اکنه در ابره کی که عجم
سوزن دیر که انکله ثوب خیاطت ایدر لر خیاط کی قال الله تعالی
(حتی یلج الجمل فی سم الخياط) واپلکه رشته و عرب سلاک دیر بوراده
نخبط ایله مراد طرف مخبطدر یعنی اکنه اوجیدر که تسمیه البعض
باسم الکمل قیلندندر تکیم شرع غسل ذکر ایله امر ایلدی مقصود
رأس ذکر غسلدر مجموعنی دکل * اذا دخل البحر * صیغه مجهوله
و نصب بمرله که مفعول ثانی اولمق اوزر در بحر ماء کثیری جامع اولان
مکان واسعدر انکیچون تجر فی العلم دیر لر توسع معنایه و بحر ملح
و عذبه شاملدر بعضیلر ملح در فقط دیمشدر و عذبه بحر دلمت
ملحه مقارنته در تکیم شمسله قره قران دینلور قال الله تعالی (بحران
هذا عذب فرات و هذا ملح اجاج) بونده ابره و بمرله تمثیل ایلدی که
مشدر تشبیه مفعول بالمحسوسدر که افهامه تقریب ایچوندز زیرا
طرف ابره قلمده و بحر وسعت و کثرته و بوقلمندن مقصود عدمدر
زیرا قدرت حقه کوره خزائن بر نسنه منتقص اولماز تکیم اشارت
اولندی و بعضیلر دیدلر که تشبیه نقصانده دکلدر زیرا عند الله
اولان نسنه به نقصان کلز ابره بی بحره ادخال ایسه نقصدن خالی
دکلدر بلکه عرفا اول قدره نقصان اطلاق اولنما مقدر و یا خود
فرض و تقدیر یابندندر یعنی اگر ملک حقده نقص فرض اولسه اول
نقص بوقدر اولوردی * یا عبادي انما هی اعمالکم * هی ضمیر بهمدر که
اعمالکم انی تفسیر ایدر یعنی بر متعلق ذهنی به راجعدر که اول اشارت
اولوب بعده اما بعدیله اخبار اولمشدر تکیم صاحب الکشاف (هذا

فراق بینی و بینکم) آیتنده دیمشدر که عند حلول الميعاد خضرله موسی
میاننده فراق تصور اولوب هذا ایله اکا اشارت اولمشدر و بعضیلر
دیدلر که انی رجل و آخر رجلا بدن مفهوم اولان اعمال صالحه
و طالحه راجعدر و علی ککل تقدیر اعمال بوراده مطلقدر تکیم
تفصیل آتی انی اقتضا ایدر حدیث سابقده (فبايع نفسه الخ) کی
* احصهاکم * احصا حصادندر که صفار چهاره در احصا وضع
حصادر که عد ایتکدن عبارتدر اصلی بودر که طائفه عرب
حساب عقود اعداددن بر عقد معینه بالغ اولدقده لاجل الحفظ
انک ایچون بر حصاة وضع و بعده استیناف عد ایدر لر دی قال
الله تعالی (وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها) یعنی الله تعالی انک
نعمتلرینه غایت بوقدر که شو غایتیه ایدر دیو حصاة وضع اولنه
واحصا و احاطه اراستنده فرق بودر که احاطه موجود و معدومه
عامدر و هر معلومه دخی مستعملدر احصاء ایسه موجود ده اولور
فقط (اکم ده لام اجایه در یعنی سزک ایچون اول اعمالی احصا و حفظ
ایدرم مقصود ملائکه حافظون صحف اعمالده حفظ ایدر لر دیمکدر
یوخسه عمله حفظ دکل زیرا عمله اولان حفظده الزام حجت قوی
اولماز کلا یخفی علی المتأمل * ثم اوفیکم ایاها * بعده اول اعمالی سزده
توفیه ایدرم یعنی بوقیامتده تامة و افیة سزده تأدییه ایدرم مقصود اجر
و جزائی اعطادر قال الله تعالی (وانما توفون اجورکم يوم القيمة)
و بونده توفیه لفظنده اشارت واردر که بعض اجور و اجزیه دنیاسده
واقع اولور و تأخیر توفیه به باعث بودر که دنیا دار العمل و آخرت
دار الجزا در کاورد (الدنیا مزرعة الاخرة) و بردخی صلحا ایچون اعداد
وانان عطایه دنیاتک وسعتی بوقدر و حال فسقا دخی بویله در زیرا
حدیثده کلمشدر که هر کا فرق ضرری احد طاغی و بدنی غلاظتدن
وج کونلاک مسافه قدر اولسه کر کدر پس یا لکن بدنلری دنیا به
صغیر ایچق اسباب عذاب دخی ضم اولیچق نوجهله کجا ایشر اولور
ولکن جنت وجهتدن اوسعدر زیرا دار رحمت و فضلدر * فمن وجد

خیرا * پس هر کیمکه خیر بولا که مایثاب علیه اولان عمل واجریدر
 وبعض نسخ صحیحده (فن عمل خیرا) دوشمشدر یعنی پس هر کیمکه
 اجر وثوابه دأر عمل اشلیه ولکن نسخه اولی اولادر زیر حفظ مذکور
 مناسب اولان وجداندر * فلیحمد الله * پس حق تعالی توفیق
 طاعت وفضل ورحمته جدا یلسون که اسناداد از اینست حکمی
 اتی بونایت حیده به ایر کوردی پس بونده خیری حق تعالی به اضافه
 اشارت واردر زیر الله تعالی محمود اولغه فعل جیل لازمدر و فعل
 جیلله توفیق اندندر بوجهندن فعل اکا مضاف و حمد اکا راجعدر
 (والحمد لله تعالی علی توفیق الطاعة جدا یستغرق کل ساعة
 * ومن وجد غیر ذلک * وهر کیمکه خیرک غیرنی بولا که شر در و شرک
 عدم تصریحی مقابلندن معلوم اولغه در زیر اخیر و شر بری برینه
 مغایردر و بردخی ذکر شری ترک ایتک آداب و حسن محاوره و مخ طبه دندر
 قال الله تعالی حکایه (اشرا یریدمن فی الارض) یعنی شرده ارادت حقه
 نسبت اولندی خیرده اولد یغنی کبی تنکیم کلور (ام ارادهم ربهم رشدا)
 و بوراده غیر ذلک ده مباح داخل دکلدر تنکیم بعضی لر زعم ایتدیلر
 زیر مباح فی الحقیقه لاخیر ولا شر یعنی لایثاب علیه ولا یعاقب علیه
 قیلندندر بوراده مراد ایه خیر و شر شرعیدر که ثواب و عقابه
 دأر در فاعلم ذلک * فلا یلوم من الا نفسه * لوم بر کیمسه بی لوم یعنی
 ضد کرم اولان نسنه به نسبت ایتکه خوار لمقدر و بعض شمره جاهلیه
 دیمشدر از المرء لم یبدنس من اللوم عرضه (فکل رداء برتیه جیل) یعنی پس
 کندی نفسنی لوم ایلسون انجق و ایل معنای حقه ارجاع ایتسون
 زیرا (بدالك اوکافوک نفخ) قیلندندر الحاصل حقت انک حقندده
 شری خلق ایتدوی بطریق الظلم دکل بلکه موجب اسنادادنی
 اظهار طریقله در زیر احق حلا قدر که عیدک صرف اختیار ایتدوی
 نسنه بی بلا تأخیر خلق ایدروالا عجز و حکمتدن عدول لازم کلور
 بوجهندن کیمسه سنده نحاس و ذهبندن نه واریسه ظهوره کلن اودر
 وائی اخراج ایده نه ملامت اولماز زیر ملامت لتون اولد یغنی کیمه دن

نحاس اخراجیله اولور انده خودنجا سدن خیری بوقدر بو معنا دن
 فعلی تا کید ایلدی که فلا یلومن در زیر بونده حضرت ذاتی زیاده نزنیه
 واردر انکیچون حدیثده کلور که (والشر ليس اليك) و بوندن اهل جنتک
 (وآخر دعویهم ان الحمد لله رب العالمین) سری و اهل نازک (فلا تلومونی
 ولوموا انفسکم) امری باهر اولور که بری حال سعاد و بری حال
 اشقیادر و بوندن فهم اولنور که اول وقتده اهل ناره عین ثابتیه لر بیک
 احوالی منکشف اولوب معاقب اولد قلری عدل الهی و سر از لیه به
 دأر اولد یغن بلسار کر کدر انکیچون نفسلری لوم ایدر لر و بزم کاهمزندر که
 بو وجهله مبتلا اولدق دیمزلر اشته بودر که الله تعالی الزام حجت و کشف
 حقیقت ایتدیکه کیمسه بی معذب ایتسه کر کدر دنیا ده ایه بومه بی مکاشفه
 روشن و محجوبه خفه بدر که محجوب سرفقدره آخرتده واقف اولور
 * الخامس والعشرون *

بو حدیث شریف دخی حدیث سابق کبی ابوذر غفاری رضی الله عنه
 رویتی و مسلم تحریری ایله ثابت اولمشدر * ان ناسا من اصحاب رسول الله
 صلی الله علیه وسلم * ناس انک جمیدر که جمع عزیز در اصلندده
 اناسدر که همزه سی حذف اولمشدر ناس یئوس نوسا دینلور
 اضطرب و تحرك معنا سنده بو صورتده ناسده بحسب اللفه
 جن دخی داخل اولور زیرا انده دخی حرکت و اضطراب
 معنایی واردر و بعضی لر نسی دن مقلوبدر دیدیلر انکیچون آدم
 نسیانه نسبت اولندی (کما قالوا اول الناس اول الناسی و لفظ ناس
 کرچه عامه افراد بشره شاملدر و لیکن کاهیه کمال انسانیت
 ایله متصف اولنلر مراد اولور که فضلا در زیر اسم مجرد ده
 باشد اولماز و اشراقی عامی به اضافه ایدوب افاضل الناس دیمکده
 تعظیم بولنماز بوراده ناسدن مراد اصحاب رسول الله دن بر جماعت
 فاضله در که فقراء مهاجریندر فضلاری بودر که حرفت نبویه و قرایله
 موصوفلر و هجرتده تقدم ایله معروفلر و شهادت حضورله مضبوطلر
 و قرآنده مدد و حلدر در انکیچون کوثری ایتدا بولنلر اجماع و باب جنی

دق ایدوب قبل الکل انلر آجرلر وطبقات صحابه اصول حدیثه مذکوره در اورادن طلب اولنه وعدد صحابه مضبوط دکلدر اگرچه انتقال نبویدنصکره موجود اولان روات احادیث یوزاون دورت بیکدر دیور روایت ایلدیلر و یونلردن آخر وفات ایدن ابوالطفیل عامر بن واثله اللیثی در که انتقال نبویدن یوزنجی سنه ده مکه مکرمه ده و ذاع عالم فانی ایدوب مقام عندیت ایله مکرم اولمشلدر رضی الله عنه زیرا جناب نبوت صلی الله علیه وسلم خرامان مقام وسیله اولمردن بر آئی مقدم اخبار ایدوب بیور مشملر ایدیکه (علی رأس مائة سنة لا یبقی علی وجه الارض من هو علیها اليوم احد) پس بومعنی معجزات نبویه دن عد اولندی زیرا قبل الوقوع اخبار صحیحدر * قالوا یا رسول الله * یعنی دفع خاطره ایچون سؤال و رغبت اعمالده کماللرندن عرض حال ایدوب دیدیلر که یا رسول الله * ذهب اهل الدثور بالاجور * دثور فلوس وزنی اوزره دثرك جمعیدر فلس کی مال کثیر معناسنه بالاجورده باتعدیه ایچوندر بیه ملا بسه اولمق دخی جائزدر اگرچه اولکی اشهردر اجور اجرك جمعیدر اجر ثواب عملده وعقدله وعقد مجراسنه جاری اولان یرده مستعملدر جزا اندن اعمدر که نافع وضارده وعقدله و غیر عقدله اولانده استعمال اولنور یعنی اغنیاء و اهل اموال کثیره اولنلر اجور عظیمه و ثوبات جزیه کوتوردیلر و یا خودا کاملایس اولدقلری حالده کتیلر مراد اعمال کثیره یوزندن اجر عظیمه نائل اولدقلرن اخباردر زیرا اجر و ثواب کثرتی کثرت اعماله منوطدر اگرچه اخلاصک دخی طبعه سانه کوره باشقه تأثیری واردر یا نوجهله اجور کثیره به محل اولدیلر دیو سؤال یری کلد کده جواب و یردیلر که * یصلون کما نصلی * ما مصدریه در فعل مستقل اوزرینه داخل اولان ان ناصبه کی نصلی دینلدی نو جمله سائل جمع اولغله صلاندن مراد صلاة مفروضه شرعیه در تنکیم مقامدن مأخوذدر یعنی بز قیلد یغمر کی انلر دخی نماز قیلورلر یعنی صلاانده مشترک لری که بو خصوصده مایغمرده مساوات

واردر زیرا صلاتک فرضینی اغنیاء و فقرایه برابردر * و یصومون کما یصومون * یعنی بزم شهر رمضان صیامی بزم کی انلر دخی صائم اولور و صوم فرضنده فقرا و اغنیاء کی بری برلندن امتیاز لری یوقدر مقصود صورت صومدر صورت صلاة کی که عدم فرق صورنده در والا نیت و اخلاص و مراعات شروع و قیود و عدم مراعاته فرق ظاهر در که ابرار مقربین درجه سنه ابرمز * و تصدقون بفضول اموالهم * فضول فضلك جمعیدر ضد نقص معناسنه و فضیلت دیرلر الدرجة الرفیعة فی الفضل معناسنه پس فضلده مرتبه عالیه صاحبینه اهل فضیلت دیرلر و دعاده کلور (آت محمد الوسیلة والفضیلة) یعنی وسیله دن مراد مقام صورینک اعلامی و فضیلتدن مقصود مرتبه کمالک اسنا و متها سیدر (معنی بودر که واغنیاء اولنلر ماللرینک زیاده سنی نفقه دن زائدن فقرایه تصدق ایدرلر و اجر عظیم بولورلر بر ایسه فقریمز سبیلله اندن محرومز پس انلره نوجهله لاحق اولالم دیواظهار تحسیر و ابراز قصور و حسن حاله غبطه در یو خسه حسد دکل و فی الحدیث (لا حسد الا فی العلم و المال) یعنی علم و ماله غبطه صورت حسدده اولغله اندن حسدایله تعمیر اولندی پس صاحب العلم و المال محسود و مغبوطدر زیرا نشر علم و خیرات اعمال فاضله راجعه دندر و منع و عطا بعض مقامده ممدوح و بعض محلده مذموم اولد یغنی کی حسد و سایر صفات متضاده دخی بویه در که شارع هر بری ایچون بر موضع تعیین ایشدیلر که سائر شرایعه بومعنی یوغبیدی اشد (بعثت لایم مکارم الاخلاق) حدیثک بعض اسرار ی بودر که رمز اولندی * قال * یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم جوابده بیوردیکه * اولیس قد جعل الله لکم ما تصدقون * همزة استفهام نفیک ما بعدنی تقریر ایچوندر و واولک معطوف علیهی محذوفدر تقدیری الیس لکم ثواب مثل ثواب الاغنیاء و الیس قد جعل الله لکم ما تصدقون به دیکدر که تصدقون روایت محدثین اوزره تشدید صاد و الله در ولغته کوره تخفیف صادله دخی جائزدر که اصلانده تصدقون در

(تَنْزِلُ الْمَلَائِكَةِ) کبی و ماقبلند بفضول دلالت ایدر که بوراده جار
و محرور محذوفدر که به در (وجعل بر قاج معنایه کلور بوراده شرع
و تعیین دیمکر (جعل الله الصلوات المفروضة خسا) کبی زیرا بونده
جعل حکم شرعی در پس دیمک اولور که ای فقراء یا مالکز بوقبسه
الله تعالی سزه انی تصدق و بذل اید و جک فسنه مشروع قیلدیمی
و تصدقه بدل عمل تعیین اتدیمی یعنی قیلدی و ابتدی و اول عمل
مشروعات آتیسه در * ان بکل تسبیحه صدقه * بکل ده با
مقابله ایچوندر ان لکم تقدیرنده که بکل خبر مقدره متعلقدر
صدقه ان نک اسمیدر بعض تسبیحه لام واقع اولشد در تسبیح
الله تعالی فی قول و فعلا و نية تنزیه در و تار وحدت و افراد
ایچوندر یعنی هر بر تسبیحکز مقابله سنده سزک ایچون بر اجر
وارد اجر صدقه کبی الحاصل بر کره سبحان الله و یا سموح قدوس
و یا غیری تنزیه سندن برکله سو بیک صدقه به بدادر که اغنیانک
تصدقه بوالد یعنی اجری سز بر کره نیت خالصه و لسان طاهره
سبحان الله دیمکله بوالور سز پس بوندن فهم اولنور که اغنیایه کوره
تصدق فیجه ایسه فقرایه کوره تسبیح دخی بوبله در و بلکه فقرانک
تسبیحی اغنیانک صدقه سندن افضالدر زیرا کرچه صدقه حسناندر
و خیر متعبددر و لکن ذکر خصوصاً کلمه طیبه احسن الحسناندر
و شرف زانیدی واردر زیرا ذکر حق و صدقه خلقه متعلقدر و ذا کری
حق ذکر ایدر (فاذ کرونی اذ کریم) کبی متصدقی ایسه خلق ذکر ایدر
خلقک ذکرندن ایسه حقک ذکر کری اعلا در وفق الحدیث (یا علی
لان یتهدی الله بک رجلا خیر لک من حرا النعم) یعنی یا علی سنک یوزکدن
بر کیمسه هدایت یواوب توحیدی اعتقاد و اقرار ایمان عربک ایل
نقبسه سنی تصدق افضالدر زیرا تصدق درجات جتسه موصل
(ان تالوا البر حتی تنفقوا) کبی هدایت ایسه قربات حضرت و سبله در
(وانک لتهدی الی صراط مستقیم صراط الله) کبی * وکل تکبیره
صدقه * تکبیر الله اکبر و الله اجل و اعظم و امثالی دیمکدر که تعظیم

حقه داردر بوراده کلمه کل رفعله مبتدا و صدقه خبری و بعد الجملة
محل ان اوزرینه معطوفدر و بعضیلر دیدیلر که کل بحروردر که بکل
تسبیحه ده مدخول جار اوزرینه و صدقه نصبله اسم ان اوزرینه
معطوفدر ما کل سوداء ثمره و بیضاء شحمة کبیکه عند القراء جائز
و عند الجمهور غیر جائزدر حرف واحدک عاملین مختلفین مقامنه قائم
اولفه قونی یوقدر بعدذا بوراده اسلوب ترکیب تغییر اولندی زیرا
سوفی خفیقدر و اخباردن حکمه انتقال واردر که حکم اخباردن اقوادر
* وکل تحمیده صدقه * تحمید الحمد لله و نظائرینی قولدر که الله تعالی به
ثنا و محمودک کالنی اظهارددر و حدیثه کلور (اللهم لك الحمد شکرا
ولک المنة فضلا) سکا خدم نعم عظیمه به شکر طریقله و متم فضل
معنا سنده در یونجه امتنان معنا سنده دکل پس منت سنکدر دیمک من
و فضل و کرم سنکدر دیمکدر فاعرف جدا * وکل نهلمیله صدقه * نهلمیل
لا اله الا الله و لا اله الا انا و لا اله الا انت و لا اله الا هو و لا معبود الا الله
و لا مقصود الا الله و لا موجود الا الله و یونلرک مؤداسنی افاده ایدر
کلمات توحید دیمکدر نهلمیلی تأخیر ابتدی زیرا نفی و اثباتی مشتمل
اولمله صفات ثبوتیه و سلویه و تعیین و لاتعین مرتبه لرینی جامعدر
انک ایچون افضل الذاکار لا اله الا الله دینلیدی پس الله الله و هو
دیو و غیری وجهله ذکر ایتکدن کلمه طیبه توحیده ذکر ایتک افضالدر زیرا
ترکیب متضمن اولد یعنی افراد متضمن دکلدر * و امر معروف صدقه *
امر رفعله مبتدادر زیرا معروفله مقید اولمله منکره مخصوصه کیدر
و یا خود ثمره خیر من جراده قیلنددر صدقه خبردر و بعض محدثین
صدقه بی نصبله و امری جرله قراءت ایتشیلدر در ماقبلی کبی معروف
شول فعلدر که شرعا و عقلا حسنی معروف اوله ضدی منکردر که
شرعلا و عقلا حسنی بلغمش اوله بوسه بیدن جودده اقتضاده
معروف دیدیلر زیرا اقتضاد شرعده و عقولده مستحسن در
و حق تعالی به معروف دیدیلر زیرا مشهور و مألوف و جلی در اگر خفی
اولوب معروف اولسه منکر دیمک لازم کلور دی حاشا که الله تعالی منکر اوله

زیرا عند العقلاء معروف و عند اولی الابصار مشهور در * و نهی
عن منکر صدقه * بونک اعرابی مافیلی کیسدر بونده امر معروف
و نهی منکر تنکیری تقابل ایچوندر زیر بونوعک قلبی امور سابقه
مقامنه قائم اولور فکبف کثیری و بعضیلر دیدیلر که تنوین افراد
ایچوندر کل افرادی کی یعنی افراد امر معروف و نهی منکر هر فردنده
حکم صدقه ثابتدر بلکه بونوعک ثوابی غیرک ثوابدن اکثر زیر
فرض کفایه در تسبیح و امثالی ایسه نوافلدر ثواب فرض ایسه ثواب
نافله دن اکثر در تنکیم حدیث قدسیده کلور (و ما تقرب الی عبـدی
بشیء احب الی مما افترضت علیه) و بعضی روایاتده کلور که فرضک
نافله اوزرینه ثوابی یتش قات زیاده در و بوندن امر و نهیک تأخیری
فضله بقاء اولدیغی معلوم اولدی زیر امر و نهی خاصه نک شایندر
عامه نک دکل انک ایچون امر و نهی اهلی سائر خواصله جنت فردوسه
داخل اولور و تغلیل امر و نهی بودر که مثلاً بر مؤمن او بر و قنده
ذکر الله ایسه که امر بایندندر بومرتبه قایلدر و اگر ذکر کثیرله ذکر و افراد
محظوراتک جمله سندن نهی ایسه بومرتبه کثیردر و منکری بالکنز
قلبه انکار ایمک ادای ایماندر که ایمان مثقالدر و الله انکار و یدایله
تغیر ایمک اعلاای ایماندر ایمان دینار بدر و بر ماده ایله اوقات مختلفه ده
امر ایمک کثیردر نهی دخی بویه در پس امر و نهیک تعددی
مأموره و نهی عنھک تعددی کی اولور بعد ذابومقامده سؤال
وارد اولور که اغنیای دخی تصدق لرندن ماعدا نوافل فقرای وجوده
کتورسه ل شکوای فقرای حالی اوزرینه قالور زیرا ینه اغنیای فقرای
سبق یتش اولور جواب بودر که مقصود فقرای تحصیل ثواب صدقه در
بوخسه زیاده مطلقه بی نفی دکلدر و لکن بوجمل مناقشه دن خالی
دکلدر زیرا امراد فقرای طلب مساواتدر پس جواب بودر که غیری حدیثله
تقیید اولمشدر که اغنیای فقرانک ابتدییکی ذکر ای دوب هر ذکرک
یا نه صدقه دخی ضم ایسه لینه ثواب فقراید ایزم لر ز بر اغنیای الله فقرای
بر دکلدر که فقر حرفت نبویه در بوجهندن بوایکبسنک میاندن فرق

ندر دیمک کلام ساقطدر زیرا فقر فی الحقیقه عبدک و غنا حقک صفت
ذاتیه سیدر (و امام غزالی رحمه الله دیمشدر که کافر فقیر عذابی کافر
غنیدن اخفدر پس فقر کافره نافع اولیحق مؤمنه نیجه نافع اولماز
(و البذلعلیایخیر من البذللسلی) ده یدعلیایله مراد یدالله و یدسفلایله
مقصود یدغنی در که یدمنفقسه در زیرا اعطای صدقه ده شرط
بودر که غنی یدنی پست و کفنی بسط ایدوب فقیره آل شونی دیمکدر
بوصورتده فقیرک یدی علیا و معطی اولان غنیکن یدی سفلی اولور
ولکن فقیر اول صدقه بی قبض ایچون اول الله تعالی انی قبض ایدوب
یرینه یدنه غیری صدقه وضع ایدر که فقیرک اخذ ایتدیکی اول بدلدر
و اصلی حقله بله در که تربیه ایچون انی حفظ ایلر پس بونده فقیرحق
مقامنه قائم اولدی و فقر افضل اولق ظهور بولدی (و جعت فی تطعمنی
رمز ایتدیکی فضل فقر بلندی و فقرک مذموم و کفر اولانی حقه
احتیاجی نیسان و خلقدن تکفقدن و بعضی اهل اللهک در یوزه قلدیغی
صدقه ایله خلق حقه تقریب ایچوندر زیرا مؤمنلره شفقتلری غالبدر
اگرچه سؤال غیر منھیدر و رسول الله صلی الله علیه وسلم اخر عمرنده
غنی ایدی دیمک فی الجملة معاشده شسته کوره در زیرا خیبری فخرده
قریه فدلک و امثالنی کندینه خاص قلمشدی تنکیم حراثت و زراعت
ایتدی دیمک اول قرانک ارضنی اعماله داردر و الا رسول اللهک بالذات
کندی طرفندن آدم تعیین ایدوب زراعت و حراثت ایتدودیکی بوقدر
و غنای دخی قبول ایتدی اگرچه خزائن ارض و سموات اکامسل ایدی
بوجهندن دنیسادن انتقالرند در علوی بریه و دیده برصاع شعیره
مرهونه قالوب صکره حضرت صدیق رضی الله عنه ایام خلافتده
فلک ایدوب درع مذکور بی بیت ماله وضع ایتدی زیرا ائباده مال میراث
اولماز و ورثه ائباده دخی بوقدر صوفیسا بومعنادن او توری اقمع
عینک و ماسوادن بالکلیه تجرد ایده کور و ظاهر و باطنی تعریه ایله
طریق ائبایه کروب کیده کور * و فی بضع احدکم صدقه * بضع
باء موحده نک ضمی و ضاد مجمله نک سکونیه جماع معنایه در و امام

راغب دیمشدر که بضمه فتحه بر قطعه لیدر که بضع و قطع اولنور
صکره بضع ایله بالضم فرجدن کایه اولدی و ملک بضمها دندلی
تزوجتها معنانه و باضمها باشرها و فلان بضمه منی یعنی جسد مدین
جزه بحر اسنه جاریدر زیر اقر بی وارد دیمشدر شکیم حضرت فاطمه
رضی الله عنها حقنه وارد اولشدر شکیم (یا علی انت منی بمنزله هرون
من موسی) ده من اتصالیه قرب مذکوره دالدر معنای حدیث بودر که
وسرک بریکرک منکوحه و یا مملوکه سبله جماعنده صدقه وارد
بوراده و بضع احدکم دیمشکنده اشارت واردر که جماع اول زمان
صدقه اولور که مباشرتله عفاف نفس یعنی نفسی حرامدن کف
ونظر و فکر و هم و عزمدن منع و یا اداء حق زوجیه و یا حصول ولد
صالح نیت ایله و اگر مجرد التذات و شهوت ایچون اولور سه صدقه
یرینه یکم قال الله تعالی (فالآن باشروهن وابتغوا ما کتب الله لکم)
یعنی ولد صالح ابتغوا و طلب ایتمک شرط نکاحندر زیر تسلسل
وجوده داعی ظهور نور تجلی به باهشدر زیر انسان مرآت حقد
ودخی اووای صالح یدعوله و فقیحه خبرله دعایه بادیدر و بوتقریردن
فهم اولنور که ظاهر حدیث و طئک مطلقا صدقه اولماسن اقتضایتمز یعنی
نیت ایتمز ایسه ده شکیم زناده نیت بولمسه دخی آتم در کارعه بعضهم
پس و طی نیت ایله صدقه اولور و زناده دخی بویه در که نیت ایله آتم اولور
مثلا برکیمه زوجیه سی فراشنده بولد یعنی اجنبیه به بلجوب مجامعت ایتمسه
آتم اولماز انکیچون فقها دیدیلر که مثاب اولمسه صحت عبادت شرط
دکدر بلکه عبادت فاسده دخی نعمد ایتمشک نیتی اوزرینه مثاب اولور
کندی طهارت اوزرینه ظن ایدوب محدث ایکن نماز قلمی کی پس
برکیمه زنا قصدیه بر فاحشه به داخل اولوب انک فراشنده کندی
خاتوتی بولوب بلجوب جماع ایتمسه آتم اولور زیرا فعلی نیتیه راجعدر
شکیم خاتونیه قز قزنداشی ملاحظه سیله جماع ایتمک دخی بویه در
* قالوا یا رسول الله * یعنی جماع ظاهرا امور شهویه دن اولمغه انده
اجر و ثواب صدقه اولد یعنی استبعاد سوال ایدوب دیدیلر که یا رسول الله

* ایاتی احدنا شهوته ویکون له فیها اجر * یعنی زن بریم منکوحه
و یا مملوکه سی یانه برای قضاء شهوت کلورده انکیچون انده اجر
و ثواب اولور یعنی بواش عقله مستبعد و مستنکر در زیر شهوت حفظ
طبیعتدر طبیعت ایتمسه سفلی و اجر و ثواب علوبدر انکیچون دفتر
عمل صالح علیتمده وضع اولنور که اکا کتاب اراز دیرل صحیفه عمل
طالح سنجینده وضع اولندیغی کییکه اکا کتاب الفجار دیرل شکیم قرآنده
میندر * قال * رسول الله صلی الله علیه وسلم انک استبعاد ایدن کدری
نسته به بطریق الحکمة والقیاس تقریر ایدوب پیوردیلر * ارایم *
خبر و یریکرکا زیر رؤیت اخبار سبب اولمغه سبب ایله مسبین
تعبیر اولندی و بالاده تقریر اولندیکیه اگر رؤیتدن مراد رؤیت بصریه
اولور سه سبب بعید اولور زیرا رؤیت حسیه علمه و علم دخی اخباره
مبیدر و اگر رؤیت قلبیه اولور سه سبب قریب اولور * لو وضعها
فی حرام * اکز اول شهوتی حرامه وضع ایتمسه یعنی زنا طریقله
دفع توقان ایلمسه بونده زنا دن حرامله تعبیر ایلدی زیرا الخش
محرماند ندر انکیچون دنیساده شهوانه اتباع ایدنلر آخرنده جیفه دن
بد رانجه ایله قبر لندن مبعوث اولوب اهل محشر مرانلری استقذار
ایتمسه لکر کدر * اکان علیه وزر * استفهام تقریر ایچوند
وزر کمره ثقل و حل ثقیل معنانه در انک ایچون اتمه وزر دینلدی
زیرا آخرتمده مذنب اوزرینه حل ثقیلدر قال الله تعالی (وايحملن
اثقالهم واثقالهم اثقالهم) یعنی سلت سیتمه وضع و ابتیداع ایدنلر
کندی وضعلری بارندن غیری اول سیتمه ایله عمل ایدنلر باری قدر
دخی بار بوکلنورل زیر اضال و مضل اولشدر در انکیچون حق تعالی
پیورر (زدناهم عذابا فوق العذاب) یعنی اول وضع حرامده انک اوزرینه
عقوبت ترتب ایده جک کاه اولور یعنی اولور و اشد یکی ایش عقبات
قیامده اوزرینه بار کران اولور و عقوبت عظیمه بولور و بوندن فهم
اولنور که وزر اولمق نعمد و نیتله در زیر حرام دیدی حرامه ایسه نعمد
بولمغه خطاه معفو قیلندن اولور * فکذا اذا وضعها فی حلال

كان له اجر * اي كان له اجر بوضعه او كان لاجل وضعه اجر بوضوحه
اجر اسم كان اولور و بعض اهل حديث اجرى نصبه ضبط ابتدا
بوضوحه اجر خبر كان اولوب اسمى نحتنه مستتر اولور اي كان
ذلك الوضع له اجر اوليكسي شريعتنه موافق در كه على حده اجر
وعمل اثبات ايدر و ابكجيسي حقيقته مطابق در كه في الحقيقه اجر وعمل
بردر كه عملك تمثل ابتدايكي اجر ينه اول عملدر كه صورتين مختلفين ده
ظهور ايتشدر افعال بوبله اولديغي كي اما كن دخی بوبله در مثلاً
جنتنه وسيله مقامندن مراد روضه مقدسه در ولكن هر بری موطنه
كوره تمثل ايتشدر رفاقم جدا (بعد ذا بوحديث شريفده تجويز
قياس ايدنله دایل وارد اكر اصولين كي زيرا ضد اصلده ضد
حكم اثبات اولندي يعني وطني حلالده ثواب صدقه اوليحق ضدي
اولان زناده وزر ثابت اولديكه ضد ثوابدر نتكيم (من مات لا يشرك
بالله شيئاً دخل الجنة) نك ضدي من مات يشرك بالله شيئاً دخل
النار در و كذلك (طوبى لمن طال عمره وحسن عمله) نك
ضدي وبل لمن طال عمره وساء عمله در وعلى هذا كه نظائري
بسيار در و بعض تابعين كه قياسي ذم ابتدايلر يا نصه مخالف
ويا بعض شروط موقوف اولان قياسه محمولدر پس قياسه عمل
محمولدر كه قياس ايله اربعه دن بريدر نتكيم محملده ميپندر

* السادس والعشرون *

* كل سلامي * سلامي ضمه وخفت لامه جباري وزني اوزرينه در
جعي سلاميات كلور جباريات كي كذا في القاموس (و بعضيلر واحد
وجعي برابر ديدير ولكن ضيق ادراكندن زيرا افراد وجهه
نظائري اولان كله ده دعوای تسويه ممنوعدر سلامي او جيز الشمس
مفصلدر نتكيم غيري حديثه نصریح اولمشدر مفصل كسر صادله
وقته بدنده ملحق العظمين در و بدن انسانده مفاصل مذكوره
اولديغي كي او جيز الشمس عرق يعني طمر دخی وارد در كه بوز سكساني
ساكن و بوز سكساني تهر كدر شوبله كه اكر ساكن متحرك و يا متحرك

ساكن اولسه مانع نوم اولوب راحتده خلل و برر كذا قاله سهل بن
عبد الله التستري قدس الله سره * من الناس * كل سلامي به صفتدر
تقديري كل سلامي التي في كل فرد من افراد الناس ديمكدر كه من الناس
في الحقيقه كل فردی بياندر فاما صورتنه من في معناه در نتكيم قرآنده
كلور (ما ذا خلقه وامن الارض) اي في الارض * عليه صدقه * عليه
صميري تذكرا ولسدي مع هذا سلامي مؤنثدر عضو و بامفصل و باكل
اعتبار بوبله زيرا اكر چه كله كل مدخولك افرادني احاطه ايجون داخل
وتذكرو تأنيث واعرايه اعتباره ضاف اليه در (كل امرئ ذی بال وكل
نفس ذاتة الموت) كي فاما صورت ابتدايه و مضاف وقوعي في الجملة
اعتبارني محمولدر (يعني هر مسلم مكلف اوزرينه عدد مفاصل قدر
بطريق الشكر لله تعالى صدقه لازمدر زيرا قبض و بسط و جلب
مفعت و دفع مضرت بومفاصله متوطا و لمغله نعم جليله دندر عطا
ديدير كه صدقه في سلامي اوزرينه ايجاب ايدكي مجازدر زيرا في الحقيقه
صدقه صاحب سلامي اوزرينه لازمدر ولكن ظاهر اولان بودر كه
بوراده على تعليل ايجوندر نتكيم قرآنده كلور (ولتكبروا لله على ما هديكم)
اي لاجل هدايتكم يعني اول سلامي به شكر دن اوتوري صدقه لازمدر
لاجل الهدايه تكبير و تعظيم لازم كيديكي كي (صورت استعلامه ابرار
اولديغي وجوب صدقه به اشارتدر * كل يوم تطلع فيه الشمس *
كل نصبه در كه عاملي عليه در اي كل سلامي وجب عليه او ثبت لاجله
كل يوم الخ بالاده يوم تقرر برا و انمشدر (طلوع ظهور معناه در
و طلوع شمسدن استعاره اولوب طلوع عليه سافلان دنلدي ظهور ائانا
معناينه و طلوع عليه اي علم و طلوع عنه اي غاب فهو ضد و شمس فلك
رابعك كو كيدر كه بين الافلاك توسطنندن اوتوري شمس دنلدي
شمسه قلايه دنكه ميانكين ديدكريد يعني قلايه نك چاق اورتا سنده
اولان جوهر نفيس كيدر (يعني هر كون كه انده كوش طالع ايدر جديد
صدقه لازمدر بويخسه بر كونك صدقه سي جميع ايامك صدقه سنه كافي
اولماز زيرا هر كون بر آسده مستقل اولغله نتكيم طلوع و غروب اكاشا هدر

حکم دخی تجدید یابد و بعضی را تجویز یابد و بیدار که بوم رفعه مبتدا
اول و رسد ما به منده اولان جمله از حذف عائد له اخبار اولور از تعدیل
فیه تعین فیه معنای بوم و رنده استیناف یعنی عدد سلامی قدر
صدقه به کیم قادر اولور دیو سوال ایدنه جواب اولور و بوقر بر اوزرینه
تطلع فیه الشمس بومك صفت کاشفه یعنی مو منحه سی او اور
رفع توهم ایچون زیر اوقت اولور که بومله مطلق وقت مراد اولور
و علم بخوده مسطور در که نکرا تده تخصیص اشتراکی تقلیل ایچوندر
رجل عالم کی و معارفده توضیح احتمالی رفع ایچوندر زید الظریف کی
* تعدیل بین انین صدقه * خطاب اوزرینه در غیبت اوزرینه دکل
پس عدله خطاب شانندن اوانلرک جمله سنه شامدر (ولوتی
اذا الجرمون) کی که خصوص اوزرینه رانی به خطاب دکلر بلکه
رویتله خطاب صالح اولور عامدر عدل نسویه در یعنی بر نسنده
بر نسنه ایل بر ابر فلقدر و اعتدال تنا سیدر بوراده فعل مصدر تقریرنده
مبتدا و صدقه خبر او اب مجموعی کل کلمه سنه خبردر (ونسمع بالمعیدی
خیر من ان تراه کی و قرآنده (ومن آیاته یریکم البرق) یعنی بومقوله
مواضعده فاعلک متضمن اولدیغی حدثه نظر اولور هیئت فعلله دکل
و بعضی را بیدار که اصلنده (ان نسمع وان یریکم در و انین دن مراد
متحاکمین و یا متخاصمین و یا متهاجرین در پس دیمک اولور که ایکی
کیمسه اراستی اصلاح و تقویم ایتک صدقه در ز بر انخاصمه قبیح قول
و فعل دن خالی دکلدر بنا علی هذا اصلاح ذات البین ایتک فی بعدن
وقایه اولغله باعث اجر و ثواب اولدی و لکن شرط اصلاح و تعدیل
بودر که حلالی حرام و حرامی حلال فلیه که حد شرعی نجس و زدر
اگرچه بعضی مواده فی الجمله کذب جائز و جاریدر ز بر جائز که صدقی
دوام عداوته سبب اوله انکیچون محلیه کوره کذب صدقیدن اولی اولور
قال الله تعالی (انما المؤمنون اخوة فاصلحوا بینهن اخویکم) و تالیف
قلوب فضیلتدن او توری محل امتنانده واقع اولوب (فالف بین قلوبهم)
وارد اولشدر و بعضی احادیثده اصلاح ذات البین صلاة و صیام

و صدقه اوزرینه تفضیل اولمشدر ز بر اصلاح خواطر اصلاح
کعبه و بلکه دخی اعلادر ز بر اقلب بناه الهی در و انک عمارتنه سعی ایتک
من یدر ضوانه و سیه در * و تعین الرجل فی دایته قحمله علیها * بودخی
خطابدر و تاویل مصدر ده در الرجلده الف لام عهد ذهنی ایچوندر که
خارجده غیر معین مراد در پس آشنا و یکانه به شاملدر و بلکه
کافره بله کفر و ضلالک غیری مواد ده مساعدده مشروعدر فی دایته
حذف مضاف اوزرینه در که فی رکوب دایته دیمکدر دایه دیب
دندر که مشی خفیف در لغتده جمله حیوانه اطلاق اولور و عرف
عامده مر کویده غالبدر خیل و بغال و جبر کی قال الله تعالی (ومن آیاته
خلق السموات والارض وما بث فیهما من دابة) بوراده دایه ایل مراد
سی در مسیك امینی سبب اوزرینه اطلاق طریقله ز بر ایدیه سبب
حیاتدر بومعنا به ملائکه دخی دایه ده داخل اولمش او اور و جا زدر که
من دابة دنصکره و الملائکه تغدیرا و انده نکیم (ولله یسجد ما فی السموات
وما فی الارض من دابة و الملائکه) انی تأیید ایدر ز بر قرآن عظیمک
بعضی بعضی تفسیر ایدر و بقیه وجوه روح البیان نام تفسیر مرده در
و معنای حدیث بودر که دخی بر کیمسه به دایه سنه رکوبده اعانت ایدوب
دایه سی اوزرینه کندنی ارکاب و جل ایتک صدقه در ز بر اضعیفه
اعانتدر و قوی اولدوغی صورتده دخی مساعدده ایتک اجردن خالی
دکلدر کنایه نهمده سعی ایتک کی * او رفیع له علیها مناعه صدقه *
قحمله علیها اوزرینه معطوفدر که او کلمه سی تنويع ایچوندر
یوخسه راویدن شک دکلدر نکیم بعضی از عم ایتدیلور ز بر اولکبسی کندنی
دایه اوزرینه و ایکببسی مناعنی حیلدر کندنی دکل پس ایکبسی دخی
موجب اجردن معنی دیمک اولور که یا خود بر کیمسه تک مناعنی دایه سی
اوزرینه قالد و رب یو کلمتک ایله اعانت ایتک دخی صدقه کبیدر
بوصورنده تقدیر کلام دیمکدر که (و تعین الرجل فی حل مناعه
علی دایته فترفعه علیها پس ایکبسی دخی تحت اعانتده داخل
اولمش اولور (مناع ما تمنع به و یمنع معنای سنه در و قرآنده کلور

(قل متاع الدنيا قليل) و متاع انكه قصه مسح ايندكلى نسته در كه ترك اكا چنانى بزي دير شكيم كلام صريده كلور (جاء الرقيم واخذ المتاع فتبارك الجليل) يعنى كلب كادى و چنانى بزي آلوب طافه چغدى و دنيادى متاعله تعبير اولمفده دنياي زياده تحقير واردر زيرا چنانى بزيه تشبيه در مبتذل نسته در * والكلمة الطيبة صدقة * يعنى انك اجرى صدقه اجرى كيدر مضاف و حرف تشبيهك حذفى مباله همچوندر زيد كالاسد مقاومت زيدا اسد كى و سائر نظائرى دخی بويله در و اكا محسوسى محسوسه تشبيه ديرل جامعى عقليده كه هر برى اوزر نسته زنب ثوابدر و نفس منكبه و مخاطبه صدقه در ديك جا زرد زيرا غداه روحانى در شكيم كلور و كلمه طيبه ذكر الله در تكبير و تحميد و تهليل و تسبيح و استغفار كى شكيم غيرى حد بشده نصريح اولمشدر و دعا و ثنا و جمع قلوب و تفريح دل و ادخاى سرور ايدن كلمات دخی انده داخلدر و فرأند كلور (قول معروف و مغفرة خير من صدقة يتبعها اذى) يعنى سا اناك خاطرى قول حسن ايله تطيب ايتك اذيت ايله متبوع اولان صدقه دن خير لودر زيرا امتحان موزى جاندر پس امتحانه دائر و انك امثالى اولان كلمات طيبه اولماز خبيثه اولور فعمليك بالطيبات و اياك و الخبيثات * و بكل خطوة تمسها الى الصلوة صدقة * بازائده و يا مقابله همچوندر و خطوه فتمله مره در كه بر كه آدم در و عمله ما بين القدمين و مفتوح دخی اولور قال الله تعالى (ولا تتبعوا خطوات الشيطان) تمسها خطا بدر غيت دكل ضمير خطوه به راجعدر يعنى هر آدم كه نمازه بوررسن مسجد كيدر رسن هر برى بر صدقه در (بعض علماء يمشدر كه كلمه طيبه و خطوه الى الصلوة اوزر نسته صدقه اطلاق اولتى مع هذا تفهيمى غيره متعدى دكلدر يا مشاكات و يا سبب اجرا و لمفده ماله تشبيه طريقه در انتهى بالمعنى (وظاهر اولان بودر كه بوايكبسى نفس فاعل اوزر نسته صدقه در زيرا غداه جسمانيده كندى آغز نه وضع اينديكى لقمه صدقه اوليحق كه نفس حيوانيده بى طاعتنه تقويت همچون

تريه در غداه روحانى دخی نفس ناطقه بى تمينه و زقيه همچون اعاندر بو يوزدن اعمال لازم اعمال متعديه اولدى پس صدقه ايله مراد بالكر صدقه ماله دكلدر بلكه نوافل طاعات دخی انده داخلدر شكيم صلاته مشيده سائر طاعاته مشى دخی مندر جدر صلوة رحم و طلب علم و سفر حج و غزا و عبادت مرضى و نظائرى كى زيرا شارحك بر نسته بى تعيين سائرى مناسق دكلدر كه طاعات مشابهاتدر (مرويدر كه زمان نبوده صلى الله عليه وسلم بعض اصحابك رضى الله عنهم مساكنى ناحيه مدينه ده اولمفله قرب مسجد نبوى به انتقال ايتك صد دنده اولد قلرنده (انا نحن نحيى الموتى و نكتب ما قدموا و آثارهم) آيت كريمه سى نزول ايديجك حضرت رسالت انلوى جمع ايلوب (ديار كم يكتب آثاركم) يعنى خانه لريكره ملازمت ايديكوز و قرب مسجد به انتقال سودا سنده اولمايكوز زيرا اثر لريكره و آدم لريكره ثواب يازيلور بيوروب آيت مذكوره بى قرائت ايند كده انلرد دخی عزيمتلرندن فارغ اولديلر و غيرى حديثه (مشى الاقدام الى الجماعات) مكفرات ذنوبدن عد اولمشدر پس بويابده بياده سواردن افضلدر مكر كه اهل عذر اولمفله راكب اوله و فى الحديث (اعظم الناس اجرا فى الصلوة بعدهم اليها مشى فابعدهم) يعنى نماز همچون مسجد بعیده اقدام اوزر نسته يور يوب كتمده ثواب زياده در زيرا خطوات كثيره به محتاجدر كه مشقتى مشتملدر مكر كه مسجد قريبي هجر ايتك لازم كله زيرا قريبي احبا اولادر و يا خود مسجد بعيدك امامى مبتدع و باعيرى وجهله ضال اوله زيرا كرجه ر صلوا خلف كل بر و فاجر) موجبجه فاسقه قند ايله دخی اصل صلاة صحيح اوور فاما متقى به اقتداده كى كى ثواب كثر اوولماز بوسيدن اوق كى ابراهه آتلىق بيانه كتمك كيدر كه زحمت محرده در و قبور انبيا و مر اقد اوليا زيارته قصد و فقه و فخره صحبته عزيم و خروج نه ايدوكى بوندن فهم واخذ اوانه * و تميظ الاذى عن الطريق صدقة * تميظ افعال بايندن خطا بدر اما طه تبعيد در ذى طريقدن مرور ايدنلره زحمت واضطرار و یرن نسته در عجز

وشوك وعظم ونجاست وطین وامشالی کبی امامطه اذابی تاخیر ایلدی
 زیرا ادنی شعب ایماندر نتکیم شهادت اعلائی شعبدر بوجهتدن ازاله
 اذی مراد ایدن کیمسه به مستحبد رکه ابتدا لا اله الا الله دیه تا که شعب
 ایمانک اعلی و ادنی سنی جامع اوله بعد ذل حدیث مشروحندن مقصود
 هر سلامی مقابله سنده یا بر ذکر قوی و یا بر خیر فعلی در که امر بالمعروف
 ونهی عن المنکر و درت رکعت صلاهی و امشالی انده داخلدر
 و بونلره قادر اولمیانلره ادنی الامر کر کدر که نفسنک شرفی خلقندن دفع
 ایده زیرا کرچه تر وک مقوله سنده اجرا اولماز و لکن نیته مقارن اولیحق
 مأجور اولور مباح کییکه احکام شرعیه دن اولق اوزر نیت ایدوب
 عمل ایدنه ثواب مندوب کبی ثواب واردر (و حسن بصری و ابن سیرین
 رحمهم الله تعالی دیمشدر که فعل خیرده نیت اولسه ده اجر واردر
 زیرا اکثر خلق تصحیح نیتدن عاجز لدر پس نیت امور مباحه ده
 و عبادات مستقله ده لازمدر وشواکه معروفاندر صله رحم و احسان
 یتیم و اعانه ضعیف و اطعام مسکین و امشالی بونلره
 تصحیح نیت کماله راجعدر بوخسه اصل شوته دکل انکیچون الله تعالی
 کافرله مکارم اخلاق اوزرینه دیا ده مجازات ایلر مع هذا ینتلی
 یوقدر هکذا قالوا (بوفقر فهم ایتدیکی بوزر که کفار مکارم اخلاق
 مقابله سنده اولان مکافات دنیویه آخرتده بین الحیوانات قصاص
 مقابله کیدر که فی الحقیقه بطریق الجزا دکلر نتکیم شیطانه علیه
 ما یستحق (انک من المظلمین) دینلوب طقوز بیک و یا اوتوز بیک سنه
 عبادت سابقه سی مقابله سنده الی بوم القیام عمر طویل اعطا اولاندی
 معتبر اولان ایسه مکافات باقیه در فانیه دکل و کفارک دوزخده بعض
 افعال خیر مقابله سنده کفر دن ماعدای معاصی خصوصنده تخفیف عذاب
 اولاند قلری اختلافدر و علی تقدیر اصح اول تخفیف نعم قیبلندن
 دکلدر زیرا نارد نهیم اولماز که کفرزی مقابله سنده عذاب ایدیلری اتی
 منافیه در بناء علی هذا عملده مقتضای حال نیت تقرب رب متعالدر
 زیرا قصود و نیات ارواح اعمالدر و بی روح جسد دن انتفاع اولماز تأمل

ایله که الله تعالی جمیع ارادات ایچندن نیتی اختیار ایتشدرا کر برکارده
 مطلق ارادت کافی اولیدی نیتیه حاجت قالمزدی و هر مراد اولان
 ایشده ثواب اولق لازم کلوب عبادت و عادت بری برندن ممتاز
 اولمزدی و عوام و خواص رتبه ده برابر اولوب اخلاصنه کوره رفع
 درجات لازم کلزدی پس عالمک معمول لهم ارتباطی نیتله در بو خود
 معلومدر که هر کارک یوزی حقه دکلدر مثلا بر کیمسه اکل و شربدن
 امساک ایتک پر هیز و یا مرض و یا بخلندن نائی اولق احتمال واردر
 بوجهتدن اول امساک صوم دیمک نیتیه موقوفدر اشته بودر که
 (الصوم لی وانا اجزی به) دنلدی پس یونیت اولسه امساک حق ایچون
 اولمایوب اوزرینه ثواب ترتب ایلز و اکثر اعمال مداخله زیادن خالی
 دکلدر مثلا اطعام مسکین و اطعام ضعیف و امشالی گاه اولور که بعض
 اغراض فاسده به مبنی اولور بومعنادن تحصیل اجر و ثوابه اخلاص
 نیت شرطدر و حدیثه کلور (من قاتل لکون کلمه الله هی العليا فهو
 فی سبیل الله) یعنی صورت غزا افعال خیردن ایکن شهرت و یا جلب
 غنیمت و یا غیری غرض ایچون اولان مقاتله فی سبیل الشیطان و اعلاء
 کلمه الله ایچون اولان فی سبیل الرحمن اولدی و صورت عمله نظر
 اولمندی کر کسه صورت خیرده اولسون و فی الحدیث (ان الله لیؤید
 هذا الدین بالرجل الفاجر) یعنی تأیید دین افاضل اعمالدن ایکن
 فجورله بله ثوبده تأثیری اولوب مردود و صاحبی مغضوب اولدی
 و دیمشدر که کلمه شهادته بله نیت لازمدر یعنی شهادت عمل لسان
 اولمسه که عمل ظاهر در نیت اخلاصه محتاجدر زیرا جائزدر که اهل
 نفاقک شهادتی کبی اولوب (والله یشهد ان المنافقین اکاذبون) نشانیله
 معلوم اوله چونکه اهل الله تزکیه نفس حسیله نفس و شیطاندن
 خلاص اولدیلر و یا رسیده مداخله سندن نجات بولدیلر لاجرم
 اخلاصی جمله اعماله ساری اولوب هر کارده مثاب و مأجور اولدیلر
 و اخلاصی کوره درجات عالیله بولدیلر هذا و لیس وراء عبادان قرینه
 * السابع والعشرون *

معلوم اوله که یکرمی بدنجیده درج اولنان ایکی حدیثدرکه متا وستدا
مختلفدر ولکن معناده بر برینه اتصالی وهر برنده فائده زائده اولمه
بر برده درج ایلدی وحدیث واحدکی قلدی * البر حسن الخلق *
بر کسرله بالاده شرح اولندیغی اوزره انواع خیری جامع اسمدرکه
شرعک وجوبا ویا ندبا اقتضا ایتدیکی نسنه در زرا بر کسرله بردن
اخذ اولمدر قتلله که بحرك مقابل و معنای توسعی مشتملدر وواجبه
بر اطلاق اولندیغی (لبس من البر الصيام فی السفر) حدیثشدن
ماخوذ در زرا بوراده صیامله مراد صوم فرضدر وابرار دیدکاری
شول طائفه درکه انواع بری جمع ایتلر و طاعتده تقصیر ایتلر درکه
انلر عباد وزهاد در زرا اعمال جسمانیه درجات جتنه داتدر که
مقامات اهل اعمالدر و مقربین احوال روحانیه ایله حقه تقرب
ایدلر درکه مقامات قرینه راقیلدر بونلر ابرارک فوقنده در زرا ابرار
بونلر کوره باطندن ظاهر منزله سنده در زرا ظاهر عمل جسده راجعدر
جسد ایله ایسه حقه تقرب اولماز باطن حال ایسه روحه داتدر روحله
ایسه حقه تقرب ممکندر زرا نفخ الهیدر و مخلوقدر دندیکی وسیله
قربت اولمغه مانع دکلدر زرا روحک سره اتصال قویسی واردر
خافهم جدا وگا اولور که بر عقوقله مقابله اولنور بوصورتده بر
احساندن عبارت اولور نتکیم عقوق اساءدن عبارتدر بوراده بر ایله
مراد اعظم انواع بردر که حسن خلقدر کویا که بر حسن خلقدن
عبارتدر زرا عبدالله مولی میانشده احسن اخلاق رضا و تسلیم و عبدالله
عبد اراسنده منحا و حسن خلقدر و حسن خلق دیدکاری مکارم
اخلاق و معاملات جیبله در طلاق وجه و کف اذی و بذل ندی
ورفق ولین جانب و حسن عشرت و امثالی کبی اشته بوندن فهم
اولندیکه عبوس الوجه اولق و غضب و کسر خاطر و بد معامله
و شدت و تیرک و نظارتی مقایح اخلاق و افعالدندر که اوصاف
نیویدن خارجدر پس حسن خلقله هر خلق حسن مراد دکلدر
بلکه مکارم اخلاقدر که سنک ایله غیر اراسنده جاریدر زرا کندی

ذاتکه لازم اولان اوصافه نعوت دیرلر اگرچه بومقامی نیجه رفهم
ایتمه شلدر * والاثم ما حاك في نفسك * اثم موجب عقوبت اولان
گاهدر همزه سی واودن منقلبدر کویا اعمالی و ثم و کسر ایدر یقال
و ثمه بجه کسره و دقه و اثمی همزه بایندن ذکر ایتدکلری و اوی الاصل
اولدیغنه مانع دکلدر زرا اصلی متروک و منسی در نتکیم بعض علماء
اممی و سم دن اخذ ایلدی و یقال حاك السيف بحيك حیک اثر یعنی
حیک حاء مهمله نك فتی و یاء مشنات ساکنه و کافله تأثیر معنایندر
و اتی بحی دن جاك قیاس ایدلر نصیف ایتلر در نفسله مراد
صدردر زرا بعض احادیثده صدرله تعبیر اولمندر یعنی کاه واردر که
نفسده و صدرده تأثیر ایلایسه واکا نفور و کراحت واضطراب کتوره
پس حیک اطمینانی منافیدر زرا اطمینانده تردد واضطراب اولماز
بلکه یقین و سکون اولور نتکیم اصحاب الهام و داعیه حایلدر یعنی الهام
و داعیه اهلی اودر که بر نسنه بی قبول ورده قلبه نظر ایدرلر شویله که اگر
تردد حاصل اولورسد (دع ما یریک الی ما لا یریک) موجب جهشکی بقیلله
مبادله ایدرلر و بوندندر که محیر اولدقلری نسنه بی اشلر زرا تجربه
مکر واردر پس بر نسنه معمول به اولمغه قطع لازمدر والا ائمن خالی
اولماز زرا بر نسنه بی اهل دلاک کوکلی قبول ایتدیکی شره علامتدر
خیره دکل * و کراحت ان يطاع علیه الناس * یقال کره الشیء بالکسر
من باب علم لم یرده یعنی کراحت ضدار ایتدر ولکن عرفا تنفر معنایند
الاستعمال اولنور کما فی الکرماتی (وتاج المصا درده کلور که الکره)
دشوار داشتن یعنی بر نسنه بی کوچ طومق زرا دشوار عسیردر یعنی
بوجوه و امثال قوم که انلردن استحقا ایدرسن و یا بطلق ناسک اولخاله
اطلاعی و اول ایسک انلرک یاننده سندن صدورنی کراحت ایدرسن
و تنفر ایدرسن و سکا عیب و عار کلور اشته اثم بومقوله نسنه در بوندن
فهم اولندیکه اثم ایکی علامتی واردر بری داخلیه در که قلبک
او خصوصیه اضطراب و ترددیدر و بری خارجیه در که اطلاع ناس
صورتنده فضا حدر بومعنادن دیدیلر که انسانک قلبی شویله کرکدر که

بالعرض برطبق اینجا وضع اولوب خلقه عرض اولسه اینجا
حیا ایدنه چک برنسنه بوانیمه (و بودخی معلوم اولدی که معنای مذکور
اهل عفته کوره در زیر مغلوب الهوی والشهوه اولان کیمسه مذموم
العاقبه اولدیغنی یلادیکی امر مضره اقدام ایدوب مفتضح اولور
زنی وسرفه وامثال کی وعقیف اولان توفیق الهی ایله محفوظ اولور
(سؤال اولور سه که مضطرب اولدیغنی امر نفسی نوجمله اثم اولور که
عمل ایتدوی و یا سانه کتور مدوی نسنه معفو در تنکیم حدیثه کاور
(ان الله تجاوز عما وسوست به نفسها ما لم عمل به او تنکلم) جواب
بودر که مقصود نبوی قلبه متردد اولان نسنه نك عمل و تکلمی اثمدر
دیمکدر والا عفوده وسوسه کیدر * قال وابصه رضی الله عنه *
وابصه بآء موحده نك کسری و صادمه ایله اسم مذکور در
زیرا تا وصفیدن اسمیه نقل علامتیدر و بصندنر که لسان یعنی
بلمدر اقم معنای * اتیت رسول الله صلی الله علیه وسلم * اتیان سهواته
محبته دیرلر وبالذات و بالامر اولانه شامدر و خیره و شرده دخی
جاریدر یأتی الفاحشه کی و دیمشدر در که محی ده برنسنه بی جانب
مبدادن نقل و اتیانده منتهایه ایصال ملاحظه اولنوراشته بوجهندن
فرقلری واردر اگر چه اصلنده شیء واحددر (هر ویدر که وابصه
هجر نك طقوزنجی سنه منده بنی اسد قبیله سندن قومندن اون نفر
کیمسه ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم کلوب کربند اسلام اولدیلمر
و آخر رفته دفین خاک اولدی قاری امرآن کثیر البکا صحابی ایدی
رضی الله عنه * قال * رسول الله صلی الله علیه وسلم وابصه به پیوردی
وابصه اکا حالنی عرض و ضمیرنی کشف ایتزدن اول * جئت تسأل
عن البر * یعنی یا وابصه بر و ائمندن سؤال ایدر اولدوغک حالده بزه
کلکد زیرا جواب آتیده اثم دخی درج اولندیغندن وابصه نك مرادی
ایکبسنندن دخی سؤال ایدی تنکیم غیری روایتک سوقنده مجموعی
مذکور در پس بوراده طی اثم اولندیغنی اکتفا قیادتندر و بونده
کشف ضمیر واردر که دلائل نبوتندر زیرا قبل التکلم قلبنده اضمار

ابتدییکی نسنه دن اخباردر و کشف بش نوعدر که کشف ضمیر و کشف
قبور و کشف ملک و کشف جن و کشف الهی در که بوجوه و عک اعلاسی
کشف اخیر در زیر الله تعالیک ذات وصفات و افعاله دائر در
ماعداسی ایسه اکواندندر و اکوان عالم و جویک قشری کیدر
مقصود ایسه ایدر قشردکل * قلت نعم * سؤاله کلدو کنی تصدیقدر که
انکاره وجه یوقدر زیرا تعلم خیر طریقیله داخل مجلس نبوی اولمشدر
پس حال باطنی جناب نبوته منعکس اولسه دخی کشف راز ایتلودر
* قال استفت قلبک * قلبکدن فتوی طلب ایله دیو پیوردی یعنی
بر و ائمی بیانندن اول ابتداء کلام بواولدی (فتوی فتی دند رشاب قوی
معنای سینه زیر مفتی جواب حادثه ایله سائله قوت ویرر و بوراده
قلبی مفتی منزله تنزیل ایلدی زیرا مظهر اسم علمدر که علم اشرف
اوصافدر قلب اشرف قوی اولدیغنی کی بونده وابصه نك اهل قلب
اولدوغنه اشارت واردر زیرا رسول الله علیه الصلاة والسلام
نور نبوتله حال وابصه و اف اولوب اتی ادراک قلبی به احاله ایلدی
واهل قلب اولمق یدنه و بین الله حجاب لک ارتفاعی واسم اعظمه مظهر
اولوب انفس و افاتی بری برینسه تطییغه قادر اولمغه اولور تنکیم
خطاب مذکور دن اقدام رسول الله وابصه بی زاتو برانوا تقریب
و اوج برماغنی جمع و اتک صدرینه وضع ایتدوی سینه سنده قوت
ادرا که دالدر زیرا اوج برمفده اوج مرتبه به رمز واردر که ذات
وصفات و افعالدر * البر ما اطمأنت الیه النفس * اطمئنان نفسک
اضطر ایدن ساکن اولماسیدر که ترك دکلیمک و عجم آرامیدن و آسودن ایله
تعمیر ایدر و طمأنینت ضمه و سکون همزه ایله اسمدر که مصدر مقامه
اقامت اولمشدر فتح طائله غلطدر زیرا اطمأن یطمئن طمأنینه اقشعر
یقشعر قشعریره کیدر (معلوم اوله که جوهر انسان فطرت اولیده حقیقت
واحددر که قوای کثیره سی واردر عند الصوفیه قلب و روح دیدکلرینه
عند الحکیم نفس ناطقه دینلور پس غواشی بشریه ایله محتجب اولسه
نفس و عند النجدر عقل و عند الرجوع الی العالم القدسی الاصلی روح

و باعتبار المعرفة قلب دیرل یعنی بر او در که نفس اکامطین و انک
حقنه بی اضطراب اوله زیر نفس حجب بشریت ایله محتجبه اولدیغی
جهتدن ظنون و شکوک و تردد و اوهام و خیالدن خالی د کلدن چونکه
احتراق حجب ایلله الهام و داعیه اهلی اولوب یره متعلق نسته ظهور
ایتسه انک حقنه بی تردد اولور حق اولدوغنی بلور و انکله عمل قلور
و بونده (دع یریک الی مالایریک) مضمونه اشارت وارد زبرا بعض
امور وارد در که بحسب الحکم معلق قالور و حقیقتی مفتوحه اولما
یو صورتده اورادن حقیقتی منکشفه و امری ظاهر ارلان طرفه عدول
لازمدر (حتی رئیس المشایخ صدر الدین القنوی قدس سره حضرت یرینه
محل ثواب جن منکشف اولمایوب حالی اوزرینه ابقا ایلشدن اگرچه
هر طاعتیه مکافات لازم اولدوغنه قائمدر پس اگر کامل و اگر ناقص
یقین تامله عمل ایتک کر کدر * و اطمأن الیه القلب * عطفدن قلبک
نفسه مغایرتی فهم اولور تنکیم بیانی سبق ایتدی (و اطمئنانی اعاده
دخی استقلاله مراددر) اطیعوا الله و اطیعوا الرسول (کی قلب دندل و کی
بر حالدن بر حاله قلب و تحواندن او نور بدر کرک خبر او کرک شرایعنی
یر او در که قلب اکامطین اوله زیر الله تعالی عبادی معرفت و محبت
و قبول و سکون حق اوزرینه مفضور ایلشدن پس شول کیمه نکه که
فطرتی سلیم و طبعی مستقیم اوله نفس و قلبی مستحسن اولان نسته یره
مطمئن و منشرح اولور و مستکر اولاندن نفرت ایدر انکی چون خبیث
و طبعی تمیزده اهل اخلاق و اصحاب فطرتیه مراجعت اولور اگرچه
عوام ناس خواص و حکم خواص ندر بارلر انکی چون خلقت هر بری
بر یوله کشلر و اکثر علما ظاهر دخی اوهام و خیالانه متابعت ایلشدن
نعوذ بالله من مقالاتهم الباطله و دعاویهم العاطله * و الاثم ما حاک
فی النفس و تردد فی الصدور * جمله اولی نکه مفردات و معانیسی گذر
المشدر (تردد اضطرابدر که عجم اندن نلد آد کردن ایلله تعبیر ایدر
مثلا قبله نمائک ابتدادن عین و یساره حرکتی کی صدر قلبک طرفی
و خارجی در فؤاد باطنی اوادوغنی کی قال الله تعالی و لکن نعمی القلوب

التي فی الصدور) و کاه اولور که صدرله نفس قلب مراد اولور و صدر
اصلنده جارحه در صکره مقدم الشیء ایچون استعاره اولندی
صدر القنایه و صدر المجلس و الکتاب و الکلام کی و صدر بن دیدلر
ایکی قاضیه صکره زیر مقدم قضایا تدر بوراده صدرله مراد جارحه دکل
بلکه جارحه نکه مشتمل اولدیغی قوتدر که معنویه در پس صدرله قلبک
قوتی بر در و قلبدن صدرله تعبیر اولندیغی تفنن طریقیه در یعنی کاه
او در که نفسده تأثیر ایلله وانی اضطرابیه دو شوره و صدر و قلبده تردد
ایدوب صدر انک ایچون منشرح اولیه و بوبایدن در که کاهیجه بعض
اموره مباشرتده ابتدادن خطا واقع اولوب دفع ایدر نیم دیرکن بر مانع دخی
ظهور ایدر پس بو خطیال اول کارک تری لازم اولدوغنه علامتدر
حتی بعض عرفاده بر معرفت کتابته شروع ایتدکده اول امر دن قلمده
خطا و غلط واقع اولور و اعاده و اصلاح ایدر نیم دیدکجه یتنه خلاف واقع
اولور پس بو معنی اول کاردن فراغه نشاندن تنکیم بو فقیه چوق کره
واقع اولور حتی بردفعه بعض اهل انکارک امتحان طریقیه ارسال
ایتدکاری بر امر مشکل شرح اولور کن قلمده طغیان و طور عقلمدن
خارج بیان واقع اولمغله اوراده عالم غیبیدن بو بیت القسا اولندی که
(بیت قلم برار در هادر ایکی شق انده ایکی سر در) مرکب زهر و ارانک
دهانی ایچره مضمر در) فاما بو فقیه را کما مقید اولمایوب بعد التحریر
محلله ارسال اولندقدده یولده کیدر کن بامر الله تعالی اول شرح
اورانی بری برینه ملترقی اولوب فهم اهل انکاره کنجایش دن بیرون
اولان مواضعی مسح اولدوغندن استنساخه صالح اولمایوب واقع
الحال بر قیاح کوندن صکره عکس ایتدکده حفظ الهی ده اولدیغمره
تشکر اولندی قاعرفه * و ان افتاک الناس * مقدره معطوفدر که
ان لم یفتک الناس و ان افتاک الناس تقدیرنده در و بعض روایاتده و ان
افتاک المفتون واقع اولمشدر که مراد علمادر و بو وصل فی الحقیقه استفت
قلبک یر متصلا البر و ما بعدی استفتاء نقلیدر (یعنی علما سکا جواز نه
فتوی و یرسه در دخی قلبک قبول ایتدکجه فتوالرن قبول ایتنه زیر انلرک

فتواری ظواهره منیدر بس اسم اولان غلط و شبهه به وقوع در حدرا
فتوای قلبه عمل ایده سن که بوقوی سکا باطنیدن و حقند در و فتوای
مفتی ظاهر دن و خلقند در و جانب باطن اقوادر انکیچون افتایی ناسه
نسبت ایلدی زیراناس نسبتند در و نسیان و سهولت مبدائی و همدر و بو
و همدر نه مدرس و نه فقیه خلاص اولمشد در کر که روایت و نقلی
عننه ایله و قه دن اولسون بوسیدن کتب معتبره حدیثه موضوعات
بولور اگر چه مؤلفنک صحت احادیث حقند دعوی عربضه سی
و ایدر فاما خواص ناسک فتوی و یردیکی نسنه بلا تردد معمول به در
زیرا انلرک علی حضوری در حصولی دکل بس انلرک قول و فعلند غلط
اولماز و الهام عوام ناسه حجت دکل ایسه ده ارباب اعتقاد حجتدر
بومعاندند که الی هذا الان والی قیام الساعة سنن اولیائله عمل اولور
و ارباب انکارک ظنیائله مقابله سننه التفات اولماز فان القول ما قالت
حذام * وافتوک * تأکیددر و جاؤدر که وان افتاک جمع بعد جمع
معنا سنه اوله و بمضیلاقنوک روایت ایشلردر قافله و تونله ارضوک
معناسنه کا قال فی تاج المصادر الاقناء سرمایه دادن و خشنود کردن
یعنی خلق سنی ظاهره بنساء خشنود ایدر سه دخی قلبکده اضطراب
و باطنکده تردد بولند بجه عملده توقف ایله والا آثم اولور و تنزل
بولور سن نظر ایله حال آدمه علیه السلام که قابی مضطرب ایکن
التفات ایتوب شجره منهیه دن اکل ایشد کده عاقبتنده نادم اولوب
(ربنا ظننا انفسنا) دیدی و وجه ارضه هبوطنده فی ایدوب اندن
زهر آغاجی بنیدی و بوندند که دیرلر الماصی سموم یعنی معاصی
فی نفس الامر هلاک معنویه مؤدی اولدیغی کی هلاک صورتی به سبب
اولان اثری دخی مورث اولور پس بوندن فهم اولند بیکه اضطراب
قلب اولدیغی یرده تأویل مفید اولماز زیرا آدم دخی کرچه اکل تأویل
مبنی قلدی فاما بدایتده صواب ملاحظه اولان نسنه نهایتده خطا
چقدی خطا مجتهد کی بوجهتدن هر قیاسه و هر دلیل ظنی به
التفات اولماز بلکه دلیل قطعی و اطمینان دل لازمدر فاعلم ذلك

* الثامن والعشرون *

* قال ابو نجیح العریاض رضی الله عنه * نجیح نون مفتوحه و جیم
مکسوره و اخرنده حاء مهمله ایله فعلیل و زنی اورزه اسمدر نجاحدن که
ظفر بالشی معناسنه در عرباض باء موحده و ضاد مهمله ایله فرطس
ورنده آدمدن ثقیل و ابل و اسد دن ثقیل و عظیم دیمکدر ابو نجیح
عرباضک کنیه سیدر که نجیح اوغلی و عرباض هجرتدن یشیش بش
نارینه ده شامده دفین خاک اولمشد در جله مرویاتی اوتوز بر حدیث
شریفدر * و عظمنا رسول الله صلی الله علیه وسلم * یعنی صلاة صبحدن
صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بزه و عظم و قلبه رقت و بر وجهله
تذکیر ایلدی نیکیم روایت اخراده بعد صلاة الصبح اولدیغی مقید
و مصر حدیثون جمع اول مجلس عالیه حاضر اولان صحابه اعتبار ایلده در
آشغه ده قلوب و عیون جمعیتی دخی جماعته ناظر در * موعظه *
مصدریت اورزینده منصوبدر زیرا و عظم و عظمه و موعظه بر در
تنوین تعظیم ایچونددر که موعظه عظمه دیمکدر نیکیم روایت اخراده
مر عظمه بلیغه اکادالدر زیرا موعظه نیک بلیغه اولدیغی انذار و تحذیف
و تأثیرده غایت بلوغیدر نیکیم (قل لله الحجة الباقه) دئلدی مراد الزامده
نهایت بلوغه دیمکدر پس بوقصدبردن فهم اولندی که و عظم و موعظه
تذکیر و ترفیق دل و تحذیفه مقارن اولان زجر در یعنی شول کلماتی تألیفدر که
قلوب قاسیه بی تلین و عیون جامده بی تسبیل و تدمیم و اعمال فاسده بی
اصلاح ایلر نیکیم خطبه ضمه شول کلامی تألیفدر که و عظم و ابلاغی
متضمن در انکیچون مخاطبه تأثیر ایدر و خطابت دخی دیر لفظیه
اگر چه عوام کسرایدر و اول کلامه دخی خطبه دیر لفظیه و موعظه
دخی بویه در که فعل و اعظم اولدیغی کی تألیف ایشدوکی کلماته دخی
اطلاق اولور * و جلت منها القلوب * جیم کسر یله و جلدن در
استشعار الخوف معناسنه یعنی قابنده خوف بولمق یعنی قلبلر
اول موعظه نیک تأثیری سبیلده خوفنک اولدی قال الله تعالی (انما ذکر الله
وجلست قلوبهم) دیمشلردر که عندالذکر حاصل اولان خوف

و خشیت بحسب التجلی در یعنی شمع جلال و نور عظمتك اشراق
تقدرا یسه حقیدن خوف دخی اول مقدار در انکیچون جناب رسالت
صلی الله علیه وسلم جمله دن اتقی و اخشی ایدی یعنی زیاده مستعد اولدیغی
جهتدن تجلی واقع اولوب مقام کبریاده قیامی دخی اکا کوره ایدی
پس اعظام و اجلال رادب و حیا عارفك شاییدر زیرامکا شفدر
جاهلك حالی دکلدر که محجوبیدر و بوندن فهم اولور که مقربین
ملائکه کرویین کیدر که علور تبیه و مقام قریده اولد قلرندن حقله
معامله لری جاهلرینه کوره در تنکیم خواص سلطانله عوام ناس
برابر اولماز لر قال الله تعالی (هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون)
* و ذرفت منها العیون * ذال مجمله وراء مهمله و فائله ضرب بایندن
سالت معنا سنددر مصدری ذرفدر که سیلاندر و ذرف عین سیلان
دمعدر یعنی کوزیاشی آفتددر بس عینه نسبت اولندیغی مجاز در زیر
سیلان ایدن نفس عین دکل بلکه دمعدر بصورتده کلام مبالغه دن
خالی دکلدر یعنی اول موعظه تأثیرندن و قلوب اوزرینه سلطان
خشیتك استیلا سندن اشك دیده روان و بلکه کوزلر پر سیلان
اولدی عبور عینك جمعدر که جارحه در وضو منبهنه
عین دیدکلری هیئت و رطوبتده جارحه معناسنه اولان عینه
مشابهتندن اوتوریدر ذرف عبونی وجل قلیندن تأخیر ایلدی
زیرا وصل اصلدر اصل ایسه فرع و سبب مسبب اوزرینه
تقدیم اولور و بعضی روایتده ذرف تقدیم اولندیغی ادنادن
اعلایه ترقی ایچوندر زیر بکاء ذکر لسانی کیدر که حال قلبه تابعدر
پس حال قلب حال قالدن اعلا در زیر کاه اولور که اغلق کذب اولور
تنکیم اخوان یوسف حقنده کلور (وجاؤا باهم عشاء ییکون) یعنی یوسفی
ذنب اکل ایتدی دیوا خشم و فتنده کریان اولدقلری حالده پدر لری
یعقوبه کلدیلر مع هذا اکلک اصلی یوق و کریان اولدقلری دخی تکلف
وحیله طریقه ایدی (و بونده تذکیرك استجابنه اشارت وارددر بناء
علی هذا بن مسعود رضی الله عنه هر خبیس اخشامی تذکیر ایلر و خوف

ورجایه متعلق کلمات سویلردی و حدیثده کلور (یسروا ولا تعسروا
و یسر واولا تنفروا) یعنی وعظ و تذکیر طرفینی جامع کرکدر که ترغیب
و ترهیدر زیر و اعظ فصاحتی در هم جراح و هم واضع مرهمدر
و وصایای انمائیده کلور (لا تکن مرفعه و لا حلو افسترت) یعنی آجی
سوز او اوله که زهر ناک نسنه کی اغزلردن رمی اولور سن و فوق الحد
مللو سوز او دخی اوله که حلوا اولان نسنه کی عرضده بلع قلنور سن
پس افراط و تفریطی قویوب معتدل اولا کور و تراز و کفه لری کی
مساوات بولا کور قال تعالی (واوکنت فظا غلبط القلب لا تفضوا
من حولك * فقلنا یا رسول الله کانها موعظه مودع * مودع دال
مشده ناک کسر یله تغفیل بایندن اسم فاعلدر تودیع و داع ایتمکدر که
عجم بدر و دورك اسنک دیر تودیعك اصلی دعتدندر که مسافر
الله تعالی زحمت سفر چکدر میده وانی دعوت و حضور و راحت ابرشدوره
دیود عادر تنکیم تسلیم سلامت ایله دعادر و ترکیب تودیعده ترك و تخلیه
معناسی دخی وارددر انکیچون نفسی مجاهده دن ترك تودع در لر (معنی
بودر که پس بر حاضر اولان جماعت صحابه ایله دیدک که یا رسول الله
کویا بوموعظه بلیغه کن اصحاب و احبابنه و داع ایدوب سفر ایدن
کیمسه ناک موعظه سیدر که امور لازمده دن هیچ بر نسنه ترك ایتمیوب
سویلر و بردخی عودت ایتمک ایهامن ایلر چونکه حال بویله در
* فامضنا * پس بر ما ایضا ایله یعنی امر دینه متعلق وصیت قبل تا که
انی دستور العمل قلام و آخرتده فلاح بولالم (سؤال اولور سه که
قرب انتقاللرنده بعض صحابه طلب وصیت ایتد کارنده منع اوانوب قرآنه
احاله قلنمش ایدی بوراده ندن منع اولنمدیلر (جواب بودر که قرب
انتقالده جای کلام قالمامش ایدی اکا بناء اسکات اولندی بووصیت
ایسه انتقاللرندن برقاج کون مقدم اولمغله لاجل المصلحه بعض تنبیها
واقع اولدی (بعد ذابومقامده برقاج اشارت وارددر اولکسی بودر که
استر شاد و ارشاد اکابر دین دن اولور زیر کندی ذاتنده رشید اولیان
ارشاده قادر اولماز و ناقص طریق کاله هدایت بولمز و امی اوکنه طالب العلم

او نور مز و دوه قوشی دوه بوکن کو ترمن و دیمش لردر که (خذوا العلم من افواه الرجال) یعنی علم تافعی اهل رجولیت اغرنیدن اخذ ایتمک کر کدر و بوراده ازلک کالدر پس اهل کمال افاده به اقدر و کلامنده روح معنی اظهار در وایکجه بسی بودر که مزید استعدادی اولانه فیض الهی به قائم کلز انکیچون الی آخر العمر طلبکار در ذکر اولانان صحابه کبی و حدیثه کلور (اطلبوا العلم من المهدی الی الحد) و قرآنده کلور (وقل رب زدنی علما) مقصود علم بالله در که اکانهایت بوقدر و اوچنجسی بودر که لسان و اعظم لسان بوقدر زیر حلق متر جیدر پس کلامتک تأثیری مراقبه و مشاهده سنه کوره در فافهم جدا و در دنجسی بودر که حیا رزق صوری به مانع اولدیغی کبی رزق معنوی به دخی مانع در انکیچون صحابه رضی الله عنهم حضور رسولده کلام و سوء الدن ممنوع ایکن ینه اموردینه اهتماملری اخر انلری سو یلندی والی هذا الان اهل دل انلرک طفیل مانده سی اولدیلر پس سو یلین جو اولدیغی کبی سو یلین دخی حقدر تا که خلقه نافع اسمندن تجلی واقع اوله * قال * رسول الله صلی الله علیه و سلم انلرک دنلخواهلر نه مساعده ایلیوب پیوردی که * اوصیکم بتقوی الله * تقوالله بده ایلدی زیرا امور دینیته نک مجیدر که مأموراته امثال و نهیا تدن انتها انده مندر جدر و ظاهر و باطن حالتی حاویدر زیرا کفر و معاصیدن اجتناب ایدن اهل جنت و درجات اولوب نلر دوزخدن نجات بولور و ماسوای حقدن پرهیز ایلین نار بعد و قطیعتدن سالم اولوب جنت قرب و مقامات معنویه بولور پس تقوی اساس الکل در وانک بعض تفاسیلی بالاده در و تقوایی جلاله به اضافنده اشارت وارد که جمیع اسماء بر زخدر مسمایه ایرنجیه دک پس هر مرتبه به کوره بر نوع تقوی وارد چونکه درگاه الهی بی نهایت در بنساع علی هذا بر پایه ایله مقید اولیق سالکه رهن ندر بلکه سری علی الدوام سیر ایتلور تا که تجلیات آفله و غائبه دن تجلیات باقیه و دائمیه وصول بوله و نور ایلدی ایچنده قاله و استناردن خلاص اوله که مقام اکامل اولیادر * والسمع والطاعة * سمع کلام امیری استماع و طاعت امر نه اطاعت در بومضایله

تقوایی تعقیب و توصیه به تخصیص ایلدی زیرا ظاهر حاله انساب ایلدی شول معنادن که قرب انتقالده اهم اولان نصب خلیفه و اطاعته تحریر بض و تفرقدن تحذیر در چونکه خلیفه اکابر اصحاب عنسدنده رموز نبویه ایله متعین ایلدی لاجرم اتی تصریحدن اعراض و اطاعته ترغیب ایلدی کویا بنم مقامه خلیفه اولان ابو بکره والی یوم القیام کان خلفا و امرایه مخالفت ایتدکن دیمک اولدی (پس ینهم و بین الله تقوی لازم اولدیغی کبی ینهم و بین الولاة و الامراء دخی لازم اولدی زیرا نظام عالم ایلره منوطدر بوجهتسدن نصب سلطان واجب اولدی و امر مباح و جائزده یعنی معصیتک غیریده اطاعتی لازم کلدی پس معصیت مقوله سنده مطاوعت لازم دکادر شوقدر وارد که خروج علی السلاطین جائز اولدیغی مجمع علیه در زیرا سلطانله حاصل اولان صلاح فساددن زیاده در و جورینه صبر ایتلک اثاره فتنه دن اهون و هرج و مرج دنه خالیسدر اگرچه حضرت عثمان رضی الله عنه وقعه سندن بری بو امت اراستنده باس باقیدر یعنی سیف و قتال مرفوع دکادر زیرا انک دفعیچون دعایه رخصت الهیه اولماشدر و حدیث آخرده کلور (اسمعوا و اطیعوا فانما علیهم ما حملوا و علیکم ما حملتم) یعنی امرایه لازم اولان رعایایه عدلدر و سزده واجب اولان اطاعتدر زیرا بری بریکوزه امانت سکوز و عدل و اطاعت و سائر فرائض اوزر یکوزده دین شرعدر انکیچون حدیثه کلور (اللهم افض عنی دینی * وان تأمر علیکم عبدا * ان وصایه در تأمر تسلط ایتلک و امیر اولمقدر و بعض روایانده عبد حبشی واقع اولمشدر و حدیث آخرده کلور (ان امر علیکم عبد مجدع یقودکم بکتاب الله فاسمعوا له) مجدع تشدید دال ایله معظم و زنی اوزره مقطوع الانف او الاذن او الشفة معناسنده یعنی سزک اوزر یکزه عبد حبشی و یا بر مقتوع الانف ادنی کیسه تسلط ایدوب والی و امیر او اوزر سه دخی مادامکه سزی کتاب الله ایله قائد در اکا اطاعتدن اعراض ایتلکوز بلکه حکمت الهیه به حواله ایدر کوز زیرا الله تعالی ظاهره نظر ایتز انکیچون

ارباب تصوف هر خصوصه بی تکلف در و منقولدر که مغربده بر کیمه
قطب اولش ایدیکه اشلی ایدی یعنی بی دست و پا خود چو لاق
دید کلیدر که بین الناس عیوب ظاهره دندر فاما مستعد اولیحق
تقطبنه مانع اولماشدر (بعد از معلوم اوله که (الائمة من قریش)
و فقیهه خلیفه و امام قریشدن نصب اولتی لازمدر انکیچون
شریف مکه الی الان اول قبیله دندر و رومده آل عثمان و سایر ملوک
و سلاطین اسلامیة شریفک اقطار ارضده نواب و وکلای کیدر
انکیچون او اولده ملوک مصرده آل عباسدن استیذانله جلوس
ایدردی زیرا بلاذن جلوس و خلافتده مینت یوقدر صکره آل عباس
منقرض اولیحق امور ولایت و خلافت شریف مکه یه منوط اولدی
اگرچه که شریفک ظاهرا بوا عصارده ضعف حالی وارد و لکن
اصالتی ائی هر حالله ترجیح ایشدر پس عبدک امارتی فرض و تقدیر
طریقیه در و واقع اولدیغی صورته دخی نیساته محمولدر (و تور پستی
شرح مصابیحده دیشدر که جائردر که بو کلامله ذوی الامرک
اطاعتده مبالغه مراد اوله یوخسه ظاهر لفظک اقتضای تیدیکی اولیه
زیرا عرب ابواب مبالغه ده وقوعه قریب اولمیان نسبه ایله ضرب
مثل ایدر و یو باینددر که حدیثده کلور (من بنی الله مسجدا و لو کان
فخوس قطاة بنی الله له بیتانی الجنة) انتهى بالمعنی و لکن وقوعی
انکار امر بدیهی بی انکار کیدر یعنی وکلادن عبد حبشی و مقطوع
الانف کیمسارک امارتی چوق واقع اولشدر حتی و صایای فتوحانده
کلور که بروقنده مغربده امام المسلمین کلور دیو خلق اراستنده کفت
و شنید اولدقده هر کس انک تماشاسته منتهی اولیحق اوراده نصرانی
بولوب بندخی مسلمانک پادشاهنه نظر ایدیم دیوب طور دی کورسه که
الای ایله بر مقطوع الانف زشت حبشی کلور نجب ایلیوب یومقوله
قیح الهیکل کیمسارک سلطنتنه ایکی عقل بریره کلوب اجاع ایتز همان
بو قدرت الهیه غالبه ایله اولشدر دیو انکله قدرت قاهره اوزرینه
استدلال ایدوب شهادت کتوردی و مسلمان اولدی * وانه من یعش

منکم * وانه ضمیری شاندر و بعض روایانده فانه در فائله من شرطیه
و یعش انکله مجزومدر اصلی یعش در عبش فتحله حبشانددر معیشت
ما یعاش به معناسته در عرب حیات دید و کمنه عجم زند کی دبر که
دیری لکدر زند کانی دیری لك اوزرینه تفرع ایدن دیر لکدر تمتع
بالحیاة معناسته عائشه عبش دندر که تفؤل طریقیه نسیمه اوانور
عمر کی امام راغب دیشدر که عبش حیوانه مخصوص اولان حیاتدر که
حیاتدن اخصددر زیرا حیات باری تعالیده و ملکده و حیوانده اطلاق
اوانور عبش ایسه اطلاق اولماز که عبش مطعم و مشرب و سایر سبب
بقا اولان نسبه ایله کچمکدر یو ایسه حیوانه مخصوصدر و حدیثده
کلور (لا عبش الا عبش الآخرة) یعنی اعتبار حیات آخرته در که
باقیددر حیات دنیا یه دکلدر که فائیه در معنی بودر که و تحقیق شان
سز دن هر کیم حیاتده اولورسه و پرمیت دنیا ده قالورسه * فسیری
اختلاف کثیرا * فاء سببیه در زیرا عبش مدید سبب رؤیتدر و سبب
تأکید استقبال اچونددر یعنی بوسیله کلچک زمانده بلکه ایام قریبه ده
اختلاف کثیره کورسه کر کدر مقصود خلفا و امرا و رعیت اراستنده واقع
اولان اختلافاندر که ابتداسی حضرت عثمان رضی الله عنه واقع اولان
هجوم و تفرق ناس و ثانی معاویه سببیه حضرت علی کرم الله وجهه
و او علی امام حسن رضی الله عنه زمانده اولان اختلافات و ثالثا امام
حسین رضی الله عنه یزید عنید واقعه سی و رابعاً حجاج ظالم زمانده
اولان وقائع کثیره و فضاحت ثم و ثم که الی هذا الان و الی قیام الساعة
جاریدر اشته زمان رسالتده و صدر اولده (کان الناس امة واحدة) سری
ارزرنه ایکن فاختلفوا مضمونی ظهور ایلیوب امم سالقه انبیا اوزرینه مختلف
هر بری بر طریقیه ذاهب و آخر تضلیل ایتدکاری کی بوامته دخی
فرق مختلفه ضاله و بطوائف بغی و فساد ظاهر اولوب افساد فی الارض
ایتمکدن خالی اولدیلر و بعض بلاد اسلامیة ده فرق ضاله دن بدل
ضال و مضل منکرلر و خودینلر ظهور ایدوب مقدمه دجال اکبر اولق
اوزرینه احقاق باطل و ابطال حق ایشدر (فانلهم الله انی یؤفکون

ای کیف یصرفون عن الحق والبرهان باهر والحق ظاهر فهم حق
 القوم والمغمورون اليوم بالنوم * فعلیکم بسنتی * علیکم اسم فاعلم
 الزموا واستمسکوا معنایه و سنت طریقه مسلوکه رسول الله در
 صلی الله علیه وسلم که انده افتراض و وجوب یوقدر یعنی سنت مطلقه
 اودر که رسول الله اکاموا تطبت ایدوب بر کره و یا ایکی کره ترك ایتش اوله اگر
 مواظبت علی سبیل العبادت اولور سه سنن هدی و اگر علی سبیل العادت
 اولور سه سنن زوائد دینلور و سنن هدایت اقامتی تکمیل دین ایچون در
 انکیچو ترکنه کراحت و یا اساءت تعلق ایدر بعض احیانه ترك اولندیغی
 توهم وجوبی دفع ایچوندر بوسیدن امتانی ترك ایتش زبر اتوهم مند فعدر
 و اکا سنت مؤکده دیرلر که واجبیه قریبدر و هدی دندلی دین کامله
 هادی اولدیغیچوندر بوجهندن فاعلی مثاب و تارکی ضال و مبتدعدر
 اذان و اقامت و جماعت و رواتب کی حتی دیمشدر در که خبر متواتری انکار
 ایدن کافر اولور و انک حکمنده اولانی مسح علی الخفین کی انکار ایدن
 اوزینه کفر خوف اولنور زبر مسح حقه اولان اثار تواتر حکمنده در
 و خبر مشهوری انکار ایدن تضلیل اولنور و خبر واحدی انکار ایدن آثم
 اولور کافر و ضال اولماز زبر کذب روات احتماله علی قطعی دکلدر
 اگر چه عمل حقه قطعیدر که موجبی محله کوره و وجوب و محله کوره
 سنت و استحبابدر و سنن زوائد اقامتی مستحسن در که ترکنه کراحت
 و اساءت تعلق ایتش قیام و قعود و ایس و اکل و شربده سیر نیویه کی
 انکیچون زوائد دندلی زبر فاعلی مثاب و تارکی ضال اولماز و بوجهله
 دخی تقسیم ایدوب دیمشدر در که بر سنت وارد در که اکا سنت عین دیرلر که
 هر کس اوزرینه سنتدر رواتب کی و بر سنت دخی وارد در که سنت کفایه
 دیرلر بر جماعتدن برینک سلامی کی و سنن سفرده حالت سیرده ترك
 اولنور عذر حسیله و بعضیلر سنت فجر و سنت مغربی استثنایند ایتدیلر
 زبر رسول الله علیه الصلاة والسلام بوابکی سنتی و صلاة و زی
 حضرده و سفرده ترك ایتمشدر بوراده استمساکنه تعریض اولنان
 بستندن مراد اعتقاد و عماده طریقه مسلوکه نبویه در که اهل سنتک

طریقت معهوده سیدر * و سنته الخلفاء الراشدين المهديين * خلفاء
 خلیفه نك جمیدر خلیفه ظاهر و باطنا سیرت نبویه اوزرینه اولان
 کیمسه در چهار یار و امام حسن و عمر بن عبدالعزیز و مهدی و بقیه
 خلفاء اثنی و عشر که بونلرهم قطب ظاهر و هم قطب باطن اولمشلدر در
 و ایام خلافتلری ظلمدن بالکلیه پاکدر انکیچون کندلی سنتنی بونلرک
 سنتیله تعقیب ایلدی و ایام تور پشنتی دیمشدر در که انلرک سنتنی کندلی
 مقابله سننده ذکر ایتدی ایکی معنادن اتوری اولکبسی بودر که انلرک
 اجتهاده کندلی سنتندن استخراج ایتدکلری مواد ده خطا ایتجکلرین
 ییلوردی تنکیم ابو بکر مانع زکات اولنلرایله و علی رضی الله عنهما خوارج
 ایله قتال ایتدیلر انتهی و تنکیم حضرت عثمان رضی الله عنه تعلیمه نك
 زکاتی قبول ایتدی مع هذا رسول الله و ابو بکر و عمر رد ایتش لرایدی
 و تنکیم حضرت عمر اوغلی شهیدیه طغسان دکنک حد زنی اورب
 شهید اوراده هلاک اولدقده یوزده وارنجیه اون دکنک دخی مبلنه ضرب
 ایلدی مع هذا مینه حد اولماز پس چاریاردن صادر اولان بوجار
 معنی اجتهاده مبنی ایدی و امام ابو حنیفه دیمشدر که (لولا علی ما کاندری
 احکام اهل البغی) یعنی قصدن اخذ ایده مدیکم معانی بی حضرت
 علی نك اجتهادندن اخذ ایتدک دیمکدر و ایکنجیسی بودر که رسول الله
 صلی الله علیه وسلم ییلوردیکه کندلی سنتندن بعضیسی زمان خلفاده
 مشهور و ابوب انلره اضافت اولنسه کرکدر بوسیدن انلرک سنتلرینه
 ملازمته امر ایلدی تا که بر کیمسه اول سنتلری انلره نسبت ایدوب رد ایتیه که
 معناده سنت رسولی ترك ورد ایتش اولور و بوبایدندر که حضرت عمر
 رضی الله عنه امهات اولادی ییعدن منع ایلدی انتهی باله ای مؤمن
 بوراسی عجب مضموندر که قیامته دك اخذ و عمله صالحدر زبر خلفانک
 اون ایکی به اختصاصی ظاهر و باطنی جمعه کوره در پس هر عصرده
 خلفاء معنویه و اقطاب باطن وارد در که انلرک سنتلرینه دخی اتباع
 لازمدر زبر انلرک طریقتلری عندی دکل بلکه شرعیدر و شول
 نسنه بی که علماء رسوم فهم ایده بوجوب اختلافه دوشمشلدر در انلرک

عندئذ مسلم در زیر انساخه مجلس نبوی به داخل اولورل و کشفه
 نیجه امور خفیه بیلورل بوجهتدن انلرک سستلری سن هدی
 مقوله سندنرکه فی الحقیقه جناب نبوته مضافدر واول سستلرک
 ظهوری انلرک وقتنه مرهون اولغله اول وقتنه دك شیوع بولمشد
 تنکیم بعض شرائع نزول عیسایه موقوفدرکه الی الان مجهول و غیر
 معلولدر و بوندن شرع رسولی تغییر لازم کلز بلکه خفیاتنی اظهار
 ایتک لازم کلور اظهار ایسه عین هدایتدر فاعلم ذلك و عمل فانه سدید
 بلاخلل و من تکلم بخلافه مات ميتة جاهلیة و کان ملوما رديا
 دنیا کالطائفة الباهلیة (بعد از اشد رشدندرکه دین و دنیا مصالحنه
 اهداددر بس راشد مهندی معناسنه درکه راه راسته هدایت
 بولیمیدر هادی معناسنه کلک لفظا مخالفدر زیرا بومعنايه کلن رشید
 درکه فعل بمعنی المفعول در بدیع بمعنی المبدع اولدیخی کبی تنکیم ایکبسی
 دخی اسماء حسنادندر بوراده راشدین انلردرکه مقاصد صحیحه لرنده
 رشد اثناء اولمشلردر یعنی مطلوب بلرینه مهتدی اولمشلردر و بونلر
 مهتدیین درکه اقوال و افعاله اقوم و اصلحه هدایت اولمشلردر
 و جائزدرکه رشدکنندی نفسلرنده اهتداء فطر یلری و هدایت فعل
 حقه مضاف اوله زیر برنسته قوتدن فعله خروج و عملدن عینه دخوله
 فعل حقه موقوفدر و محتملدرکه رشد کمال داتیلله اوله ایمان حسیله
 و مهتدیلک تکمیل غیر اوله احسان سبیلله زیر احسان که مشاهده در
 هدایت خاصه درکه هدایت ایمان اوزرینه مترتبدر قال الله تعالی
 (ومن يؤمن بالله يهد قلبه) وقال الله تعالی (والذين جا هداونا فینا
 انهدینهم سبلنا) زیرا هدایت خاصه تکمیل غیر مستلزمدر خصوصاً که
 معنای خلافت بوا یکی امری جامعدر بوجهتدن خلفا نک بوا یکی
 کلمه صفت مادحه لریدر و سلاطین و ملوک بویه دکلدر یعنی امر خلافت
 انلرده نقصان اوزرینه در انکیچون عدلله وصف اولمازل مکر
 مجازا و با بطریق التوفیل اوله وحید شده کلور (الخلافه بعدی ثلثون
 سنة ثم بعدها ملك عضوض) یعنی بعدیت متصله ایله مقید اولان

خلافت که خلفاء خمسة نک خلافت مطلقه لریدر که ظاهر و باطنه
 شاملدر انک مدتی اوتورنسته در پس بوتقیید بعدیت منفصله ایله
 اولان خلافتی منافی اولماز خلافت عمر بن عبدالعزیز و خلافت مهدی
 و امثال کبیکه مجموعی اون ایکیدر که ورد فی الحدیث (ان عدة الخلفاء
 من بعدی عدد نبقاء بنی اسرائیل) و بعض احادیثه که خلفا مطلق
 ذکر اولمشلدر شرح اوانان حدیثیه کی کبی خلفاء معنویه به دخی
 شاملدر کرک عبارت و کرک اشاره زیر عبارتده مناقشه او اب مطلق
 مقیده محمولدر دنلسه دخی اشارت معارضه کوزمن و نکاتده مزاحه
 اولماز فاعرف * عضوا علیها بالانوا جند * عضو اقیح عین مهمله
 و تشدید ضاده محمده مضمومه ایله علم بایندن امر در عرض دندان ایله
 امساک و اصرمقدر قیح بایندن لغت شاذه در کافی تاج المصا در اگرچه
 قاموسده کسمع و منع دیو تعمیم ایتشددر و امر نک فتحله کلدو کی بودر که
 امر نک اولنک حرکتی مستقبلاک ثانیه سنک حرکتی جنسندنر بعض ده ایسه
 عین مفتوحدر تنکیم بریا نک فتحله در زیر ما خود منه اولان تبرکد سنده
 یا مفتوحدر و مداحبلده ضممله در زیر آمدده میم مضمومدر و خوف
 فی العملده مکسور در زیر تخفده خاء محمده کسرله در عرض بنفسه
 یا لله و علی ایله استعمال اولنور نوا جند ذال محمده ایله ناجذک جمعیدر
 زیر فاعل اسمی فوا عل اوزرینه جمع اولنور کا هل و کوا هل کبی
 نوا جند اقصى الاضراس درکه دورت عدد دنداندر بعد البلوغ
 و کمال العقل نایت اولغله ضرر الحلم دیرلر بورا دندر اخذ ایدوب
 عض علی ناجذه ای بلغ اشدده دیرلر و لیکن بعض ناسده ضرر
 مذکور یقیناً و بعضیلر دیدیلر که نوا جند ایابددر و یا انبایی ولی ایدن اسناندر
 و یا اضراسک جمله سیدر بومقامه مناسب اولان انیابه محمول اولمقدر که
 آزدیش دیدکاریدر زیر امساک معناسنده اظهار ضرر کسرله
 دیش در ضرر فتحله اضراسله عض شدیددر تنکیم نچد دخی فتحله
 نوا جند ایله شدت عض در بوراده مرادستله اخذ و تمسکده مبالغه در
 زیر علیها ضمیری سته کیدر مطلقاً تنکیم بر کیمسه یدی ایله برنسنده

امساك ايدوب صكره بطريق الاستظهار دندانی ايله دخي ضبط
ايدر تنكيم (عض على العلم بضرس) على اتقان واحكام ايلدي
ديمكدر الحاصل بر كيمسه بر نسته بي اخذ ايندكده ديشي ايله دخي
بايشوب استعانت ايندوكي كي تنكيم شدتله اخذي تشيله ديشي ايله
وطر ناغي ايله يا پشتمق كرك دير لر وصيت مذكوره ايله تمسكه دخي
ممکن اولان اسباب معينه ايله استظهار لازمدر و بعضيلر ديديلر كه
محافظه سنده مقاسات ايندوكي شدائد و مشاقه صبردن كايه در
تنكيم حديثه كلور (يا تي على الناس زمان الصابر فيهم على دينه
كالقصابض على الجمر * ويا كم ومحدثات الامور * فعليكم اوزرينه
معطوفدر كه اوليكسي ترغييه وايكيجسي تحذيره متعلقدر و اكانصر بح
بما علم التزاما دير لر كه ايضا حي مشتملدر محدثات ضم ميم و فتح دانه
محدثه نك جعيدر كه احداث اسم مفعولدر محدث بعد ان لم يكن ايجاد
وابداع اولسان نسته در حوادث نو بنو حدوث و ظهور ايدن اموردر
زير احدث قدمك مقابليدر امور امرك جعيدر كه اقوال و افعاله شاملدر
اكثر حال و شان معناسنده مستعملدر نهيك ضدی اولان امر ك جعي
او امر كلور عربي ايله تفديري (بعدوا انفسكم من محدثات الاقوال
والافعال و بعدوها من انفسكم) يعني محدثات اموردن نفسكزي تبعيد
ايديكور فكيف كه احداث ايدو سكز و تحزيردن فهم اولنديكه محدثات
الامور شر الاموردن تنكيم غيري حديثه كلور (وشر الاور محدثاتها
* فان كل بدعة ضلالة * بوندن فهم اوانور كه محدث و بدعت
بر معنایه در زير احداث تحزير اولتمق ضلالت اولاند و غندندر
بدعت ابتدع الامر اذا ابتداء واحداث دن اخذ اولتمش اسمدر
صكره ديشه ربا ده و يانقصان اوزرينه اطلاق اولندي تنكيم
بالاده دخي شرح اولتمشدر يعني بر خصلت جديده صكه
صدر اولده اولما بوب صكره دن احداث اولنه و اصول شرعه
بر اصل اكاشاهد اوليه ضلالتدر زير ضلالت طريق مستقيمي ترك
وغير به ذهابددر طريق مستقيم ايسه شريعتدر (علم ايديلر كه بدعت

حسنه بو حكمدن خارجدر يعني ضلالت دكل بلكه هدايتدر تنكيم
حضرت عمر رضي الله عنه تراويح حفظده (نعمت البدعة هذه) ايددي
يعني جناب نبوت صلي الله عليه وسلم تراويحي اوج درت دفعه قبلوب
صكره فرضيني خوفندن ترك اتمشدي پس في الجملة اقامتي جهندن
سنت وركي جهندن دن جاعتله اقامتي بدعت اولدي بو جهندن
حضرت عمرا كابدعت ديددي و اكر سنت خلفادن اولد يغنه نظر
اولنورسه بدعت دنلر زير سنت خلاف الله عمل ايتك موجب حديث
اوزره امر شارعله عملدره امام شافعي رحمه الله ديمشدر كه محدثات امور
ايكيدر بري كتاب و ياسنت و يا اثر و يا اجاعه مخالف اولاندر كه بدعت
ضاله در و بري دخي خيرون احداث اولنان نسته در كه غير مذمومدر
(پس بر بدعت كه سننه مزاجه اوله سببه در و بر بدعت كه سننه
مساعده اوله حسنه در نيت لسانيه كييكه بدعتدر و لكن مستحسنه در
زير نيت قليميه بي تقويت ايدر و نوافل كييكه فرائضي تكميل ايلر
(و بوندن فهم اولنديكه اهل سنت ديدكوري سننه اتباعلرندن
اوتوريدر كر كسه اول سنت بدعت حسنه صورتنده اولسون زير
بدعت حسنه نك مرجعي سنندر و كندنه سنت دخي اطلاق اوانور
تنكيم (من سن سننه حسنه) الخ حديثي اكادالدر و اهل بدعت ديدكوري
قاعده لري سننه مزاجه اولد يغندن اوتوريدر كه كنديلر ابتداء
اتمشلر در پس حقيقتده عقل قاصر لري نه اتباع اتمشلر در بو خسه سننه
دكل (وامام شافعي ديمشدر كه من استحسن فقد شرع يعني
عند المؤمنين مستحسن اولان نسته مشروعات قيلندندر فكيف كه
استحسان ايدن مؤمن كامل اوله و دهور طويله ده مقرر قلنه زير
انبياده خطا اوزرنه تقرير اولديغي كي اكامل اولياده دخي اولان
زير صماخلري خطاب اكهي به معتاد و قلب لري الهام و داعيه ايله
الفت ايتكله مندار كلدر (و ديمشلر در كه بدعت بشدر اوليكسي
واجبه در علم نحو و اصول فقه و علم كلام كييكه بونلر حفظ شريعت
ايچون واجب على الكفايه در و شبه ملاحده و غيري رد ايچون نظم

دلائل کبی اگر چه بومعنی تقواده دکلدر بوسیدن امام احمد حارث
محاسبینک صحبتن ترک اتدی زیرا جوابه تصدی ایدن کیمسه مذهب
مخالفی توسیعدن خالی دکلدر نظر ایله علماء رسومه که نصیر طوسینک
تجرید نام کتاب ضلالت شعارنی شرحه تقدیر شهرت و یرمشلردر
پس انلره واجب اولان بوایدیکه اول امر دن کتاب مزبوری احراق
ایده لرو باب مساعده بی سد ایلنملر تا که اهل سنتک نظر نیدن بالکلیه
ساقط اوله اشته تزییف دیرکن عاقبتی ترویجچه چقدی زیرانچه
طالب لسانی اوقومغله عقیده لرن حفظ ایده میوب ابتداعه مؤدی
او اور بوجهتدن علم کلامه تعمق وتوغلدن منع اولندی وایکجه بیسی
مندوبه در تصنیف کتب کبیکه یوز تاریخند نصکره ظهور اتمشدر
زیرا عزیمت لره فتور کلوب سلف صکی علم دینی حفظله ضبط
ایده مد کلرندن قلم ایله قیده مشغول اولدی لر تکیم دیمشدر که (العلم
صید و الکتابه قید) و زمان رسالته کتاب وحی قرآنی قید ایدر لردی
وقید حدیث عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله عنه وعن ایه قلته
منوط ایدیکه غیر بیسی مأذون دکل ایدی بلکه ذهنله ضبط ایدر لردی
(ودخی بناء مدارس کبیکه بودخی بدعت مندوبه در وابتدا اسلامده
مدارس بنا ایلن نظام الملک قوام الدین الحسن بن علی الطوسیدر که
الب ارسلان سلجوقیه وزیر اولمشدر محب فقرا و صوفیه و مکرم
صلحا و مشایخ ایدی بغدادده مدرسه نظامی دینی در تیرور الی ظهور
تاریخنده تکمیل ایلوب ابواسحق الشیرازی بی مدرس تعیین
ایلدی و نسا بورده دخی بنا ایلوب امام الحرمین مدرس نصب
اولندی (ودخی دقائق تصوفدن کلام دخی مندوبدر اگر چه
صدر اولده بو غیبی زیر اوائل ظواهر شرعیه و محکماتله مقید
ایدی لر که یواطن و متشابهاندن بحث ایتزلردی اگر چه ارارنده عارف
بالله چوغیبی و بزم اعصار مزشول حده منتهی اولدیکه دقائق
تصوفدن کلام دکل بلکه لفظ نصوف و صوفیه بله السنه دن طرح
اولندی زیر اتقارب زمان اولمغله ظاهر شرع بله خلل زیر اولدی

فکیف که باطن شرع و برعالمه سزک بلاد کرده وحدت وجوددن
بحث اولنورمی دیسک انکار ایدر مع هذا وحدت وجوده قائل اولمی
جمله اوزرینه لازمدر زیر اشر کردن مطلقا خلاص انکله در کتاب
مواقفده ایسه لبس فی الدار غیره دیاردین کیمسه بی بعض فرق
نصارایه الحاق اتمشدر مع هذا اهل الله دن اول سوزی دیمز و اول
اعتقادی ایلز یوقدر ولکن عوام علماء فهم ایدکلی اوزره دکلدر
والاعلم وهی ایله علم کسی میرانده برابر اولمی لازم کلور کلا فلا تطمع
فی الفهم عن الله الا بعد الفناء فی الله و او ججسی بدعت مباحه در بسط
الوان اطعمه و اشر به و البسه و توسیع اکام کبی و بعض علماء بمقوله لری
مکروه عید ایدر خصوصاً اگر خیلاء و افتخار طریقله اولور سه
حرامدر (ودیمشدر در که بسط اطعمه زمان معاویه ده شامده حادث
اولمشدر اسراف اوزرینه اولمیحق تنعم منوع دکلدر اگر چه صدر اولده
کمال تقوادن ناشی طعام و لباس واحد ایله کتفا ایدر لردی و امتلادن
زیاده حذر ایدر لردی (و بعض مشایخ ضیافت ایلوب یک قدر شمع ایقاد
اتد کرده بعض حاضرین اسراف در دیو طعن ایدیمک اولدخی اسراف ایسه
اطفاء ایدیکر دیو رخصت و پرد کرده اول شموعک هیچ برینی سویندر مکه
قادر اولدی لر پس شیخ کرامت تمکین بیسوردیکه حق یاقدوغی چراغ
سیو نمز یعنی اول چراغ لری بزکندی نفس من الیه ایقاد ایتدک که اسراف
و حرام و منطقی اوله بلکه دست حقه ایقاد اولمشدر که اخلاصه
مقارندر انکی چون فروزاندر وایله برآنده اولان شموع کثیره دخی
بو بایدنر تنویر مساجد سنت صحابه در و بعض ایالی مبارکده مزید
اسراج قنادیل و شموع ترغیب جماعت و تحسین دین ایچون اولمیحق
منتهی در عجب حالدر که ارباب انکار بعض اوضاع صوفیه بی انکار
ایدر لر مع هذا کنیدی لری اوضاع منکره دن عبارت اولمشدر در مثلاً کابده
کتاب التاج و الخرقه یوقدر دیرلر دیمز لر که کتاب الفرو و العمام دخی
یوقدر یا انکرک لباس لری مکروه و نایوب صوفیه محققینک ندن مکروه
اولور که بونلرک لباس لری صدر اولک لباس لریه زیاده اقر بدر (فخر عالم

صلی الله علیه وسلم عبا اسود تلبس بتدلیاریاد خال لرندن قباء احمر
و اباس شهرت کبر لر مع هذا جلود سباعده اختلاف مجتهدین وارد که
کمال تقوی اتقاقی ایله عملده در یو خسه اختلافی اولان نسنه ایله دکل
کل ایددی فقر الباسنه دخول ایله تا که حضرته اقرب اولاسن و جاهی
ترک ایله تا که کمال قرب الهی بولاسن ای اسیر نفس دون فی المثل
شهوات بور نکدن افارکن ینه اهل ریاضته دخل ایدرسن و بهر یوم
ادنی الامر اوچر که طعم خور ایکن صوم دهر مکروه در دیو دینی
عیب طوترسن هوای نفسک ایچون دور ابواب ایدوب کز رسن قنی سنک
مجاهده که (المد ورون ملعونون) ندر بلرسن و زعمکجه سندن غیری
مسلمان یوقدر دیرسن طاغوت نفسک کفری ندر اکلمز سن نعوذ بالله
(من علم لا ینفع و من قلب لا ینشع و من عین لا تدمع و من نفس لا تنشع
(و دور دنجیسی بدعت مکروهه در زخرفه مساجد و تزویق مصاحف
وامثالی کی و لکن اختلاف بدر بلکه بواعصاره کوره راجح اولان اباحتی
بلکه ندیدر زیر اگرچه اشراط ساعتدندر و لکن هر اشراط ساعتدن
اولان مذموم دکلدر بلکه مذموم اولان عقوق والدین و امثالیدر
و بوباب مزالقی اقدامدندر که هر عالم بوبابده علم حقیقی ایله قائم اولان
و معمول و غیر معمولی فرق ایدوب محلی بولا مز پس شول نسنه که
خیره موصلددر معمولدر و شول نسنه که شره مؤیددر غیر معمولدر
و حدیثه کلمشددر که بر نسنه که همدار انکله عمل ایدیکوز ترک بنانی دیم
و ترک دیم و بر نسنه که ردی در انکله عمل ایدیکوز زیر بندن هلاکه
مؤدی اولور کلام صادر اولماز و بوندن فهم اولندیکه بعض احادیث که
مضمون خیر صریحدر انی موضوع در دیو حکم ایممک کر کدر زیر
احادیث حفاظتک محفوظندن اکثر در و غایبه حکم اولماز بلکه حدیث
صحیحی انکار لازم نکه تنکیم شیخ الشافعی و کعب بن الجراح مذہبی
بودر و بشجیسی بدعت حرامدر بعض مذاهب بدعیه که الله تعالی
حقننده ناسزا بلکه کفری مشملدر مجسمه کبدر الله تعالی بی ذوی
الاجسامه تشبیه بلکه مجسم مقوله سندن قلملردر و مرجئه کبیکه

ایمانله بله معصیت ضرر و یرمن کفرله طاعت تق و برمدیکی کی دیرلر
و قولی تقدیم و غلبی ار جاء و تأخیر ایدر لر بوابسه شرعی رفعدر و حدیث
قد سیده کلور که (ابن آدم بنی تکذیب ایدیکه بعد الموت اعاده و احیای
انکار ایددی و بنی شتم ایدیکه اتخاذ ولد ایله وصف ایددی) بوابسه
ترکیب و مجانسته اولور که الله تعالی بومقوله اوصافدن بریدر (بعدذا
بدعته متعلق اولان تفاسیلک بعضیسی بالاده در اورایه مراجعت
اولنه و انک مباحثنی استیفا ایمک مشکلدز زیر افروع کثیره سی وارد
و طویل الذیلدر و لکن فهم اولان اجمالدن تفصیله انتقال ایدر و العارف
یکفیه الاشارة خود مشهور در و بعض بدایع بیاندخی غیری کلمزده در
و بواعصارده مجادله دن خاموش اولمق اولی بلکه اوج بندر زیر
اشیان بلابله زانغان قوندی و مشاطه سواد نکا رانده و جه دین نیه
دوندی (هذا زمان السکوت و ملازمة البیود و التوجه الی محراب الملکوت
* التاسع والعشرون *

* قال معاذ بن جبل رضی الله عنه * معاذ ضم میله اعاده دندر که بر نسنه بی
حقک پناهنده قلمق و حفظنی در خواست ایلمکدر تنکیم قرآنده کلور
(انی اعینک) یعنی مریمی سنک پناهکده قلمورم و سکا صغندر رم
جبل طاعدر که طائفه عرب بطریق التفریق جبل و صخر و جندل
وامثالی اسمائله تسمیر ایدر لر (معاذ قراء اصحاب دندر که طرف نبوتدن
ابوموسی الاشعری ایله اهل یمنه تعلیم دین ایچون استخلاف اولمغین
انلره رسول رسول الله دینلوردی رسل عبسی کی و بین ورثة الانبیاء
خلافت بورادن قالمشدر اگر چه حقیقت خلافت مستخلفک دینادن
انتقالند نصکره در * قلت یا رسول الله * بو حدیثک صدردی وارد که بودر
(قال معاذ بیما نحن نخرج مع رسول الله صلی الله علیه وسلم فی غزوة
تبوک و قد اصاب الحر و تفرق القوم فاذا رسول الله اقر بهم منی
فدعوت منه و قلت یا رسول الله) الخ تبوک مدینه ایله شام اراسنده
برارضدر که بین ترک عاصی خرما دیمکله مشهور در که زمانه
قیظ و حراره شدیدده اول طرفده نصاری اوزر ینه سفر واقع اولمش

ایندی تنکیم قصه سی قرآنده و سیرده میندر یعنی رسول الله ابله نبوک
غزاسنه جیق دیغیر ائزاده که حر شدید واقع اولمغه قوم یعنی صحابه
رضی الله عنهم پریشان اولوب هربری بریکا کتمش لردی کورد مکه
رسول الله بکا قریبدر همان یانلرینه واروب سوال ایدوب دیدم که
یا رسول الله * اخبرنی بعمل یدخلنی الجنة و یباعدنی من النار *
عملده اولان تنوین تنکیر تعظیم ایچوندن تنکیم (لقد سألت عن عظیم)
اکا دالدر یدخلنی رفعله صفت مخصوصه در زیر اگرچه اعمال صالحه
اسباب رضا و وسائل دخول جنت اولمغه برابردر و لکن فضائل
و تأثیرده تفاوتلری وارد بورداده ایسه مراد بلا سابقه عقوبه و سبیل
دخولدر انکیچون مباعده ناری تصریح ایدی مع هذا تصریح بما
علم التزامادر و ادخال جنتی شرفندن و غایت مرام اولدیغی جهندن
تقدیم ایلدی والا امر بالعکس در قال الله تعالی (من زحزح عن النار
و ادخل الجنة فقد فاز) پس مباعده نار تخلیه باینددر که اساس و معناده
مقدمدر و انک اسباب کثیره سی وارد که اعظمی آشفه ده کلسه کر کدر
و مباعده مناط فائده اولمغه بطریق المبالغه مبالغه صیغه سبیله اراد
ایلمدی مقصود و یبعدنی منه ایدمکدر و حدیثده کلور (اللهم باعد بینی
و بین خطایای کما باعدت بین المشرق و المغرب) ای ابعدنی کما ابعدت
و ادخال و مباعده بی عمله نسبت ایلدی سببیتی جهندن و الا ادخال
و ابعاد ایدن الله تعالی در که عند الاسباب ایشلر بوخسه بالاسباب
ایشلر بس دخول جنت فضل الهی به منوطدر و بعضیلر دیمش لردر که
یدخلنی جزمله در که جواب امردر ای اخبرنی بعمل ان تخبرنی به یدخلنی
الجنة تنکیم قرآنده کلور (قل لعبادی الذین آمنوا یقیموا الصلوة) ای
ان تقل یقیموا زیرا اخبار و امر رسول ادخال و اقامتک سبب موجبی
کیبدر که عمله و سبیله در و ادخال اقامت اخبار و قوله لازم دکلدر دیمک
سوز دکلدر زیرا جواب ملازم عقلیه اقتضایتمز بلکه غالبیت اقتضا
ایلر اخبار و قولک ایسه غالباً سببیتی وارد و مقتضای حکمت دخی
بودر انک ایچون جنت و ناره خطاب ایلوب (لکل واحد منکم ما لئوها

پیوردی بس قبضتینک حکمی تمام اولمغه دعوت انبیایه اجابت لازم کلدی
انک ایچون جنت و ناره اهلارینک ذکر قرآنده شفیع اولمشدر (بعد ذلک
حدیث مذکوره ده رفع مرچدر زیر جزم آیت مسطوره به کوره در
حدیثده ایسه بحسب الاستعمال مرجوحدر * قال لقد سألت
عن عظیم * لام ابتدا تا کید ایچوندن زیر جواب قسم جمله فعلیه
و فعل دخی ماضی مثبت اولسه جمله لام ابتدا لله تصور اولنور بس
بونک تقدیری والله لقد سألت دیمکدر که خطاب معاذه در و عظیمک
موصوفی محذوفدر امر عظیم دیمکدر حقیرک مقابلدر کیر صغیرک
مقابل اولدیغی کی و عظیمک اصلی اجزاء متصله ده و کثیر منفصله ده
استعمال اولمغه در و کاه اولور منفصله دخی عظیم دبلور جیش
عظیم و مال عظیم کی که کثیر معنایه در یعنی رسول الله صلی الله علیه
وسلم پیوردیکه یا معاذ والله تحقیق امر عظیمدن سوال ایتدک زیرا
جهندن) زحزحه وجهه تقریب اولمقی امر عظیم اولدیغی کی اسبابی
دخی اویله در * وانه * و تحقیق اول عمل مشغول عنه * لبسیر علی
من بسره الله * یعنی کرچه امر عظیم اولدیغی جهندن امر عسیردر
ولکن الله تعالینک تبسیر ایتدیکی عبادی اوزرینه یسیر و آساندر بس
یسیر سهل معنایه در که عسیرک ضدیدر قال الله تعالی (وکان ذلک
علی الله یسیراً) وشیء قلیل معنایه دخی استعمال اولنور و قال الله
تعالی (و ما تلشوا بها الا یسیراً) و اسباب تبسیر قوت قلب و علو همت
و عزیمت و نشاط و اعتقاد و صحت بدن و امثالدر * تعبد الله * رفعله
استیناف بیایددر که امر عظیمی بیاندرو انک صورتی خبر و معنای
امردر که اعبد الله دیمکدر رحمتک الله و اعوذ بالله و استغفر الله کی که
ایرحمک الله و اعفرلی و اعذنی یارب دیمکدر امردن خبره عذرلک
فائده سی استجابته اعتمادی اولمغه تفوادر کویا رحمت و اعاده و مغفرت
وجوده کلمشدر که اندن اخبار ایدر بو مقامده دخی مأمورک امثال امره
تسارعنه تنبیهدر که اظهار رغبتدن او توری اخبار ایدر و یا خود
تقدیری هو ان تعبد الله دیمکدر صکره ان حذف اولنوب فعل اصله

رجوع ایتشدر که رفعدر فرآنده (ومن آياته يريكم البرق كيهكه بعض
علمانی اصلنده ان بریکم تقدیرنده در دیمشدر که بوراده عبادتله مراد
توحیددر کما قال الله تعالی (یاایها الناس اعبدوا ربکم) ای وحدوه
صلی بودر که اخلاص عبادت توحیدی مستلزمدر قال الله تعالی
(ولا تشرك به عبادة ربه احدا) کفارده اشراک عبادت اولمغله توحیدله
اما مور اولدیله اگر اخلاص اولایدی عین توحید اووردی قال الله تعالی
(وما یؤمن الا هم بالله الا وهم مشرکون) بوندن مراد شرک
وجوددر بس اثبتت اهلک ایمان وتوحیدینه اعتبار یوقدر زیر
توحیددن مراد توحید لسانی دکلدر بلکه توحید جنانی وحقیقی در
بوسیدن شول توحید قولی که فعل انی تکذیب ایدر صحیح اولماز
* ولا تشرك به شیئا * به ضمیری الله تعالی به راجعدر زیرا الله تعالی به
اشیادن بنسبه بی اشراک ایتیمیک عبادتنده دخی عدم اشراکی
مستلزم اوور پس شیئا مفعولیت اوزرینه منصوبدر ویا خود
شرکدن برشی ایلله اشراک ایتیمکز بکرك جلی وکرك خفی بو صورتده
نصبی مصدریت اوزرینه اولور و بوراده تعبدالله ولا تشرك به شیئا
مجموعی (لا اله الا الله وحده لا شریک له) کی در که لا شریک له توحیدی
بیان اولدیغی کی (ولا تشرك) الخ دخی اویله در زیرا تعبدالله توحیدالله
دیمکدر بس بوراده وحدتله مراد کثرته مقابل اولان وحدت دکلدر زیرا
بو وحدت مخلوق اولان کثرت مقابله سنده اولمغله مخلوقدر بلکه
نفی شرکنه مقابل اولان وحدتدر که کثرته مقابل اولان وحدت
مبدائیدر و بونک نظیری ذات مطلقه در زیرا الله تعالی اطلاق
اطلاق حقیقیدر که تقیید مقابله سنده اولان اطلاق مبدائیدر
بو خسه تقیید مقابله سنده اولان اطلاق دکلدر و بومعنائی ادراک
ایتیمیر الله تعالی به وجود مطلق اطلاق ایدن عارف بالله طعن ایتدیله
وظن ایلدیله که الله تعالی مقیداته قائم و مقیددر حاشا بلکه اشیا حقله
قائمدر و تعینات اشیانک زوالندن زوال حق لازم کلز زیرا دیمشدر در که
الآن علی ما علیه کان شکیم شمس غروب ایدوب اشیادن ضوئی

قطع انسه شمس وضوئنده فناء کلز بلکه اشیا به استار کلور که
فنا حکمکنده در نظر ایلله که بنسبه آتشده غلیان ایدر کن اوزرینه
کف کلور حجاب کی که صوقبر جفی دیدکلریدر پس اول کف و حجاب
کرچه اول غلیان ایدن نسبه دن وضودن وجود بولور و لکن وجود
موهومدر که آخر زائل اولور و اول غلیان ایدن نسبه وضوبانی
قالور اشته وجود واجب ایلله وجود ممکنه مثال بودر همان فهم
ایدوب وجود حقیقی به ایزه کور و خیالاتی نظر کدن سوره کور (معلوم
اولا که) وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون (ودخی) وان من شیء
الا یسبح بحمده) مو جنبه ابداع خلقدن مقصود اصلی تسبیح
وتحمید و توحید و عبادت و معرفتدر و لکن بعض اشیا عبادت
ذاتیه ایلله قائمدر که اکا تکلیف عارض اولماشدر تقلیدن ماعداسی کی
وبعضی عبادت تکلیفیه ایلله عابددر تقلین کی پس کرچه
مصلحت بو معنادر و لکن هر تکلیفدن مأمور به اولان نسبه ک
حصولته ارادت الهیه تعلق ایتیم لازم کلز و الامر ادر ایدن تخلف
ایتمیوب جله مکلفینه سعادت ساری و شقاوت اولور سده طاری
اولق لازم کلور بوایس حکم قبضینه مخالفدر بوجهندن خلقک
کیمی مؤمن و کیمی کافر در و قبضه یمین ایلله مقصودک حصول
کافیدر بلکه هر عصرده یالکز انسان کاملک وجودی مصلحت
و حکمت خلق انس و جنی مستلزمدر زیرا واحد علی الحق سواد
اعظمدر پس یالکز بر موحید و عابدک وجودیله فی الحقیقه
مصلحت تام در کیف که عموم و خصوص اوزره بو قدر اهل توحید و ارادر
پس بو تقریردن لیعبدونده اولان لامک مؤداسی معلوم اولدی
و خلق اشیادن مقصود تسبیح و تحمید و اولوب خلقک اشیا لله انتفاعی
اتک اوزرینه متفرع اولدیغی ییلندی یعنی (هو الذی خلق لکم
ما فی الارض جمعا) آینده لام انتفاعدن اشیا اصالة انتفاع ناس ایچون
خلق اولنق لازم کلز فاعرف جدا * و تقیم الصلوة * دخی صلات
مفروضه بی اقامت ایدر و شروط و قیودی اوزرینه اکا صورت

و بررسن که بعد التوحید عبادت بدینہ تک افضلی و قربات الہیہ تک
 امید در بورادہ اقامت صلات تعبہ دالہ دہ اولان عبادتہ داخل
 دکلدر زیرا بوعبادتدن مراد اولان توحید اولدیغی سبق ایندی پس
 خاصی عام اوزرینہ عطفدر دین و ہم ایلدی بلکه فرعی اصل اوزرینہ
 عطفدر و آخر وصایای نبویہ دہ کلور کہ (الصلوة و ما ملکت ایمانکم)
 یعنی ایمانکز کامل ایسہ نمازی اقامتہ دائم اولوکز وزیر دستکرده
 اولان ممالیکہ دخی رفقلہ معاملہ اید بکوز و بعضی بلرید بلر کہ
 و ما ملکت ایمانکم دن مراد کازتدر زیرا زکات قرآن عظیمہ صلاتہ
 مقرونہ در فی الحقیقہ ملک یمینددر (و یوفقیرک فہم ایندیکی بودر کہ
 صلات حق اللہ و ملک یمین مقولہ سنہ رفقدن مراد حق عبدی
 مراعاتدر کویا حق اللہ و حق عبدی محافظہ ایلہ توصیہ در کہ حقوق
 مطلقا یو ایکدن عبارتدر فا حسن الاشارة باوجز العبارة (و حدیثہ
 کلور (الصلوة خیر موضوع) یعنی بعد التوحید وضع الہینک
 خیر ایسی نمازدر و بوندن صلاۃ صومدن افضل اولیق لازم کلز زیرا
 صوم صفت الہیہ صحابئہ و صلاۃ صفت عبدیہ در کویا دیمک
 اولدیکہ صلاۃ صفات عبدیہ دن اولان عباداتک افضلیدر و صفت
 الہیہ ایلہ صفت عبدیہ برابر دکلدر (سؤال اولنورسہ کہ ایلہ معراجہ
 (قف یا محمد فان ربک یصلی) خطابدن فہم اولنور کہ صلاۃ دخی
 صفت الہیہ در جواب بودر کہ بورادہ صلاتدن مراد رحمت خاصہ
 الہیہ در یو خسہ اذکار و افعالی شتعل اولان صلاۃ دکلدر کہ صفت
 عبدیہ در وحدیثہ کلور کہ صلاۃ سبب سواد وجہ شیطانددر زیرا
 سجده دن ابا یمکلہ یوزی قارہ اولمشدر بوجہندن سجده مؤمن
 انک یوزینہ سبب ظلمات و مؤمن یوزینہ باعث نور در کہ محاذات
 حضرت الہیہ دن منعکدر فافہم * و توتی الزکوة * یعنی نصابہ
 قدرت شرطیہ تکیم کلور (واقن الصلوة و آتین الزکوة) مع ہذا
 امہات المؤمنین دہ رضی اللہ عنہن نصاب یوغیدی و اظہار محققاتی
 بسیار اولغلہ زکاة مشروعہ ایلہ مخاطب اولمیان تزکیہ نفسلہ مأمورددر

(و حضرت عہسادن علیہ السلام بطریق الاخبار کلور (واوصانی
 بالصلوة و الزکوة مادمت حیا) بورادہ زکاتلہ ایضادخی ماقبلی کیدر
 زیرا عہسی صلوۃ و معنی اہل نجرید ایدی (سؤال اولنورسہ کہ (و وجدک
 عائلا فاغنی) نصندن مفہوم اولور کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 غنی و صاحب نصاب اولد مع ہذا صریحا زکاتلہ مأمور اولما مشدر
 اگرچہ غیری حقوقلہ مأمورددر (جواب بودر کہ آیت مذکورہ دہ
 اغناسدن مراد غیریستن استغنادر بوندن ایسہ نصاب و غنای شرعی
 لازم کلز و سائر انبیاء کی زکاتلہ مخاطب اولمد قلمی سرسریدر کہ
 کند بلرینہ مخصوص صدر و اول سرفقر حقیقیدر کہ عالم کونک
 نفس و آفاقندن بالکلبہ فراغدر انکیچون نفسی نفسی دیمبوب امتی
 امتی دیسہ کرکدر سائر انبیاء ایسہ بومرتبہ بہ بالغ دکلدر در تکیم آثار
 صحیحہ دن معلومدر چونکہ بوسرہ واقف اولہ سن (ربنا انی اسکنت
 من ذریتی بواد غیر ذی زرع عند بیتک المحرم ربنا لیقموا الصلوة) دہ
 حضرت ابراہیم علیہ السلام اہل مکہ بہ کوزہ صلاتلہ اکتفا سنک
 معناسی ندر بلورسن زیرا فی الحقیقہ ذریندن مراد جناب نبوتدر کہ
 مکہ دہ نشو و نما بولمشدر مکہ ایسہ محل صلاتدر فقط زیرا کعبہ فناء فی اللہ
 مرتبہ سنہ اشارتدر انکیچون پردہ می سیاهددر و بومرتبہ دہ زکاة اولمز
 بلکه تزکیہ نفس انک وسیلہ سیدر بومعنی ایسہ جناب نبوتہ دخی
 ابتداء حاصل اولمشدر در تکیم مرارا شرح صدر واقع اولدیغی
 اکادالدر کویا بوعالم وجودہ روح مجسم کلشددر کہ اندہ جسد
 و طبیعت و نفس و کیفیاتدن اصلا اثر یوقدر فافہم جدا فانہ
 غریب والمرجو تقرب البعداء من جنابہ تعالی بشفاعتہ فانہ قریب
 * و تصوم رمضان * یعنی معذور دکل ایسہ تکیم بالادہ میندر
 و بعضی مفسداتی آشغہ دہ کلور (واثرہ کلور کہ صیام جسدک زکاتیدر
 انکیچون زکاة مقارن قلمدی زیرا جسد انکلہ ظاہرا متقص و زائل
 القوہ و معنی نامی و متین اولور کویا باطنی ظاہرا وزرینہ عطف ایلدیکہ
 زکاة شرعیہ ظاہر و صوم زکاة باطنیدر و صومک تأخیرندن ماقبلی

اوزرینه عدم فضلی لازم کز بلکه فرضینک تأخر نه بناء تأخیر
اولم شد در زیر مساله مکده ليله معراجده فرض اولدی انکچون
تقدیم اولندی اگرچه زکاة تخلیه بایندن اولغله تقدیم اقتضا ایدردی
وصوم وزکاة مدینه به هجرتک ایکنی سنه سنده فرض اولدی
وصومک فرضی زکاة الاموال فرضیندن مقدم ایکن تأخیر اولندی
اشارت اولان سر ایچوندر که زکاة صومدن باطندن ظاهر منزله سنده در
ظاهر ایسه (الظاهر عنوان الباطن) موجب صومده تقدیم اقتضا
ایدرو بوندن حجت سبب تأخیری دخی فهم اولندی زیرا فرضی
هجرتک التخی سنه سنده در مع هذا حج معناده صلاته برادر زیرا حجتدن
مراد طواف ووقوفدر که ایکسی دخی مناجات قبیلنددر صلاته کبی
ومعناده تساوی بودر که صلاته صورتده مقید ومعناده مطلقدر
طواف ایسه صورت ومعناده مطلقدر وقوف عرفه دخی
بویله در که اوراده مناجاتک جهت مخصوصه سی یوقدر فاعلم
ذلك * وتحت البيت * یعنی بشرط الاستطاعه که زاد وراحله در
وحج غزادن افضلدر حج ایتمه کوره وغزا افضلدر حج
ایده نه نسبتله وظاهر اولان بودر که غزا حج اوزرینه تقدیم اولنور
بخلیه وحج تخلیه بایندن اولغله تنکیم بوفقیه یلک یوزیدی ده غزا
والفات اربعده حج بوترتیب اوزره واقع اولم شددر ولکن غنی به کوره
حج تقدیم اولندی حجت شرفندن اوتوریدر وبردخی بودر که غزا
فرض کفایه درمکر که نفیر عام اوله پس تأخیر اولنسه دخی لا بأسدر فاما
حج بویله دکلدر بلکه فرضی فوریدر اگر حجاجک بلده دن خروجی
وقتده نصاب یولنور سه حج سلطنت کیدر که سبب غنا در زیر
سلطانه قریب اولان دخی سلطان اولور و حدیثده کلور که (حجوا قبل
ان تحجوا) یعنی طریق حج مسدود اولزدن اول حج ایدیکوز وکذلك
حیاتده اولد بقیه قصد رب البیت ایدیکوز والا موتله طریق قصد
مسدود اولوب مقام قریدن بعید قالور سکن بعدذا احکام مذکوره
جمله اهل ایمانه شاملدر اگرچه خطاب ظاهرده معاده در زیرالسان

شرع خصوص اقتضا اتمز مکر که اوراده قرینه اوله و بردخی بودر که
اهل ایمان اخوان اولدقلری جهندن نفس واحده حکمنده در
وبو اعمال صالحه که اعظم اسباب دخول جنتدر انلری تخصیصدن
ماعدایی نفی لازم کز زیرا اعمال متشابهات وعبادات اولمقبده
مشارکدر پس نیجه اعمال دخی وارد که سببیده مذکورات کیدر
قتال بالسیف لاعلاء کلمة الله واطعام ضیف لوجه الله واهتمام بمواقبت
الصلاة لایقاعها فی اول الوقت فان اول الوقت رضوان الله واسباغ
وضوء واتمام غسل لاسیما شدت برده واطعام الطعام علی حبه
یعنی مع حب الطعام وشهوته اوقلته واحتیاجه الیه او علی حب الله
ومسکین ومستهضعف اولق که خلق انی فقر وراثت حال وخولندن
اوتوری احتقاواستضعاف ایدوب اوزرینه تجبر ایدرل و امثالی اعمال فاضله
کیکه احادیثده وارد اولم شددر تنکیم فظ غلیظ ومختال وجاع مال ومنوع
خیر اولق وامثالی دخول ناراسبانده درج اولم شددر * اللهم اجعلنا
من الذين تلبسوا بملايس الاعمال وترينوا بزين الاحوال ودخلوا الجنة
بلا حساب ووصلوا اليك بلا حجاب * ثم قال * یعنی رسول الله صلی الله
علیه وسلم فرائض مذکورده ذکوردن صکره نوافل خیراته دخی
نحر یض ایدوب پیوردی بونده (للذين احسنوا الحسنی وزیاده) سر نه
اشارت وارد که زیرایسان اول سوال اوزرینه مبنی اولغله کویا
معاذک حق صریحی ایدیکه شمدن صکره ذکر اولنا جق فضلی ومنت
بایندندر اشته بومعنادن اوتوری عارفلر هر معامله ده مزیدی رعایت
ایدرل که اخلاق الهیه دندر جاهلار ایسه حق غیری انکار وسره
چالشورل فکیف که معامله مزید ایده لر و بومقامدندر که برکیمسه
آخراوزرنده حقنی اخذده استیفایتمک فضلدر یعنی بر ایکی اوج
الحقه بقیه قالور سه ایدن تغافل ایده وطلب عمدندن اولیه اگرچه
اهل زمانک نقصانده حالی کاله ایرم شددر مثلاً کمال دناءت لرندن یلک الحقه ده
بر الحقه دن کجمرلر واوزر کده بر الحقه حقم قالدی دیرلر * الا ادلک علی
ابواب الخیر * الا همز الیه لادن مر کیدر همزه استفهام ایسه نفی اوزرینه

داخل اولسه تحقیق و اثبات افاده ایدر پس دیمک اولور که ابواب
خیر اوزرینه سکا دلیل اولمایم یعنی اولماق منکر در ولایق دکلدر
زیرا مرشدك شانی تکمیل غیر ایتمکدر و بوقیلدندر که قرآنده کلور
(الا یعلم من خلق) یعنی خالق بتلزمی بلمه مسی یوقدر بلکه بیلسی
واردر (الم نشرح لك صدرک) کبی زیرا دیمکدر که بزنسك صدری
شرح ایلدکی یعنی ایلمک یوقدر بلکه شرح ایلشوزدر پس نفی
نفی ایتمک مفید اثبات اولور و جائزدر که الا عرض و تحضیض ایچون
اوله که ایکسی دخی طلب معناسنده در ولکن عرض این ایله طلبدر
قال الله تعالی (الانحیون ان یغفر الله لکم) و مشهوردر که دیرر الانزل
فتصیب خیرا یعنی اگر نزول ایدرسك خیر بولور سن دیو مخاطبه
عرض نزول و اصابت خیره تحضیضدر پس بومقوله الا کلمه لری
حرف تنبیه و استفتاحک غیر بدرا کرچه شرح جامع صغیرک بعضیسی
استفتاحه حل ایلددر ولکن بویله مقامده بعید و سوق کلامه
مخالفدر ابواب الخیر مداخل الخیر دیمکدر بونده خیری برداره تشبیه
واردر که ایچنده هرمتنی ارله انکیچون باب اثبات ایلدی تنکیم تکبیر
افتتاحی باب الصلاة قیلدیلر بوسیدن فرض اولدی زیرا باب دخی
داردندر و حدیثده کلور (انا مدینه العلم و علی بابها) یعنی علم بر شهر
کییدر که علی کرم الله وجهه انک مدخلی در شویله که بالفرض
علی اولسه اول شهر مسدود و مغلق و مطابق قالوردی پس علم رسول
علیدن منتشر و جمیع طرق حقه اربابی سلوک و حقایق یوزندن اکا
مضاف و منتهی اولدی (سؤال اولنورسه که علیدن غیر یلری دخی
علم رسوله باب اوله فاری مقرر در پس نه یوزدن علی به تخصیص اولندی
(جواب بودر که علی به تخصیص اولنسان معنی علمک کمالیدر که پرتو
علم رسول اکا زیاده عکس ایتشدر بومعنی ایسه غیر یلرک دخی باب
اولماسنی منافی دکلدر و بوقریردن فهم اولندیکه ابواب خیر انواع
خیر دیمک دکلدر تنکیم بعضیلر و هم ایتدیلر بلکه بومقامده ذکر
اولنان امور آتیه نك هر بری نیجه خیرته و امور نافعه به وسيله در

دیمکدر بوجهتدن امور آتیه کلیات دیندن اولدی و خیر امر مرغوب
معناسنده در که شرک ضدیدر (و بونده سؤال آتی کبی معاذ بلی یا رسول
دیه جک قدر توقف نبوی اولدوغی تصدیقی منتظر اولق شاندن
اولمغه تنبیه در زیرا مدلولنه اهتمام و مضبوطنه اعتبار عظیم وارد
(و بردخی بودر که سائلده حرصله سؤاله جسارت عدم توقف اقتضا
ایدردی زیرا هنوز بیاندن شبهان اولماشیدی صکره احتمال ملال
و امتحان رغبتدن او توری استعمال ایلدی تا که نشاط و رغبتی
وار یسه توسیع دائره کلام ایلدی * الصوم جنت * جنتضم جملة فلقان
دیدکاری سلاحدر که اهل حرب انکله اجتناب و استئذان ایدر لر براسمی دخی
ترسدر ضم تا ایله بوراده بیان فضائل صدندن اولمغه صومی تقسیم
ایلدی زیرا صوم صفت صمدیه اولق اعتبار یله عند الله انواع
عبادتدن مفضل و مختاردر ظاهر اولان بودر که مراد صوم نافله در
زیرا فرض تقدم ایتشدر و اظهر اولان اطلافتنه نظرا عام اولمقددر
یعنی صیام کسر شهوت ایتکله دنیاده معاصیدن و آخرتده دخول
ناردن سپردر شهوت ایسه اعظم اسلحه شیطاندر (معالموم اوله که
ابواب جهنم اغلاق اولند قدح حری مضاعف اولوب بعضیسی
بعضیسی اکل ایتدیکی کبی صائمک دخی صوم و امساک حسبیه
باب نار طبیعتی مسدود اولوب مرطبات و مبرداتی عدم استعمالندن
حرارت زائده بولور بوجهتدن صوم سپر نار اولور زیرا ایکی کره
احتراق حکمت خلافتدن خارجدر (وصوم فی الشتاء غنیمت بارده در
فیو حدیثده و رودی قصر نهار و پردی سبیلله در یعنی قصر یله
اکل و شربدن استغنایه مدار و پردیله حرارت زائده به دیوار اولمشدر
وصومک جنه اولدیخی مفسداتدن محفوظ اولمسیله در کذب و شتم
وغیبت و غیبه و عین کاذبه و نظر شهوتله محاسن امر آیه اجنبیه به
نظر و امشالی کییکه بونلر فعل جهالدر تنکیم بعضی احادیثده وارد
اولمشدر زیرا عالم و مقتضای علم ایله عامل اولان کیمسه دن شرعا
و عقلا منکر و مستقیم نسنه صادر اولماز (بعد از باب حقایق

دیشلر در که الله تعالی اعمالدن فراتسی و افعال صلاتدن سجده بی
واقوال صلاتدن ذکر و عباداتدن صومی اختیار ایتشد بر بوسیدن
(الصوم لی وانا جزی به) بیوردی تنکیم بعض احادیثدن دخی صومک
افضلینی اخذ اولنور و لکن شافعیه افضل العبادات صلاة اولغه
ذاهب اولمشلردر ظاهر اولان بودر که صوم اوصاف الهیه و صلاة
افعال عبدیه کوره اعتبار اولنور که مقامند کوره ایکبسی دخی مختاردر
تنکیم علم ظاهر و علم باطنک هر بری کندی نموده کمالدر اگرچه
بحسب الاضافه بری قشر و بری لبدر * والصدقة تطفي الخطيئة
کما يطفي الماء النار * و صدقه سبب عقوبت اولان فعلمك ضرر متوقه
دفع ایدوب شرنیدن سالم قبلور ناردوزخ کی که اثر غضب الهیهدر
وای سویندر صو آنشی سویندر دیک کی زیر اثره تنافیری
واردر که حق تعالی اول وجهله ایجاد ایتشد بر یوخسه بالطبع دکادر
پس صو قاندر من و خیر اشباع ایتز و نار احراق ایلز مکر که الله تعالی
فعل و تاثیر خلق ایده تنکیم عدم تأثیری دخی بوبله در آتش ابراهیم
و غیر کی و بوراده صدقه ایله دخی مراد نالده در و یا صدقه
مفروضه دخی شاملدر و صدقه حقوق الهیه متعلق اولان صفاتک
آثاری محو ایدر و شولکه حقوق عباد متعلقدر هر نه مقوله حسنه
اولورسه انی دفع ایتز بلکه حسنه سی خصمه ویر بلوروا کر اهل توبه
ایسه جائزدر که الله تعالی غیر وجهله خصمی ارضایده و دیشلردر که
بکارتوبه موقوفدر مکر که فضل الهی اوله (بعد از صدقه بی صلاة
اوزرینه تقدیم ایلدی زیرا صدقه طهارت قلبه سیدر که رذیله
بخلدن انی تطهر ایدر صلاة ایسه طهارت ظاهره و باطنه به موقوفدر
بوجهندن صدقه شرط صلاة کی اولدیکه تقدیمی لازمدر و حدیثدن
فهم اولنور که صو آنشه غالبدر و لکن صومی دخی ریح و ریح دخی
انسان غالبدر زیرا خانه لر او مقوله آفادن مصون اولمق ایچوند
و موت دخی انسانه غالبدر که دفعنه چاره یوقدر والله غالب علی امره
* وصلاة الرجل في جوف الليل * الرجل له ال عهد ذهني ایچوند

واناث دخی حکمه رجاله تابعلردر تنکیم (و كانت من القاتنين) کاملات
وکاملینک تساویسنه اشارتدر و جوف ایل مجازدر زیرا جوف ارضه
کوره اسفل و جفور وانسانه کوره بطندر پس بوراده مراد
با اناسیدر که کچه اراسیدر قنخی جزئی اولورسه و یا آخریدر که
سدس الیلدر اگرچه افضل اولان نصف اللیلدک قائم و ثلثنده قائم
وسدسنده ینه قائم اولمقدر که حال داود و حال حضرت نبوند علیهما
الصلاة والسلام و جوفی اول لیله شامل قبلوب صلاة اولنه تعیم
ایتمک صحیح دکادر زیرا غیر احادیثه تقیید اولندیغی اوزره تهجد
بعد المنامدر منام ایسه بعد العشاءر صلاة و ابین ایسه بین العشاءندر که
انک فضیلتی غیر اثرله ثابتدر و تهجد بعد المنام اولدیغی عسرتنه
بناءدر که ثوابی دخی اکا کوره در که انکیچون رجل ایله تعبیر ایتدی
زیرا بومقوله کار جلیل رجولیت اهلندن صادر اولور کر که صورت
انانده اولسون و بر دخی صلاة لیلک مدوح اولدیغی مناجات باریدن
اوتوریدر مناجات ایسه مستجاب فیضدر ارباب حقایق ایسه اتفاق
ایتمشلردر که اول لیلده فیض الهی ضعیفدر پس مقصود وسط
لیلدنصکره اولان مناجاتدر که فیض قوی به باعثدر انکیچون رب
العالمینک سماء دنیا به نزولی سحر اعلا به تخصیص اولمشدر که اولوقدن
وقت ضحایه کلنجه مدد الهی کثیر و تجلیات الهیه و فیردر و دیشلردر که
بر کیمسه حلب شاة قدر قائم و ادنی الامر ایکی رکعت نمازاه مناجی رب باقی
ودائم اولسه فضل قیامله مستسعد اولوب قوام ایلدن یاز بلور و شیطان
انک قولاغنه بول ایلکدن قورتلور و بعض روایانده من جوف اللیل
وارد اولمشدر که من فی معانسه در کما قال الله تعالی (ما ذا خلقوا من
الارض) ای فی الارض مقصود صلاة لیل اطفاء خطیئه ایدر صدقه کی
دیمکدر و هو الاظهر بوضوح ما قبل قرینه سیله خبر محذوف اولوب
وصلوة الرجل تطفي الخطيئة ایض دیمک اولور و ابن الاثیر جامع
الاصولده غیر خبر تقدیر ایدوب (وصلوة الرجل في جوف الليل من
شعار الصالحين) دیشلدر کرچه بوقدیره ظاهرده قرینه یوقدر تنکیم

بوجهتدن بعض جهله جرح ايشان در و لكن عبرى حد بدن
 مأخوذ در تنكيم جامع صغيره كلور (عليكم بقيام الليل فانه دأب
 الصالحين) اي عادت هم وشانهم وشمارهم وقرآنك بعضی بعضی
 مفسر اولديغي كې حديث دخی بویه در و بعضی در دیشلردر که
 حذف خبر فضل کثیری اشعار ایچوندر یعنی (صلوة الرجل فی جوف
 الليل لا تعلم نفس ما اخفي الله) تنكیم مابعدی اکا قرینه در * ثم تلا *
 یعنی بویاندن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بطریق الاستشهاد
 تلاوت ایلدی (تلاوت متتابعة قرائتدر دراست کې زیراتلودندر که
 تبعیتدر پس تلاوت قرائتدن اخصدربوندن یعنی پسان اخیر
 واستشهاددن فهم اولنور که صوم وصدقه دخی نافله به محمول اولوق
 اظهاردر زیر اقیام الليل والصلوة فی جوف الليل نهجدايله تفسیر
 اولمشدر نهجديك فرضيتی ایسه منسوخدر و آیت آیه دخی اهل قیامی
 مدحدر اگر فرض اولسه غیر ادائله تعبیر اولنوردی قال الله تعالى
 (ومن الليل فتهجد به نافلة لك * تتجافى جنوبهم قال الراوى حتى بلغ
 يعملون * یعنی بوقولی آخر آیتینه ذلك تلاوت ایلدی که بودر) تتجافى
 جنوبهم عن المضاجع يدعون ربهم خوفا وطمعا ومما رزقناهم ينفقون
 فلا تعلم نفس ما اخفي لهم من قرة عين جزاء بما كانوا يعملون) تتجافى
 تباعد در جنوب ضمله جنبك جمعیدر فتحله شق الانسان معنسانه در
 مضاجع مضجعك جمعیدر فتحله مقدم وزنی اوزره موضع ضجوع
 یعنی جنبی وضع ایده جك یردر مقصود فراشدر (خوف غضبدر
 وعدم قبول عملدر و طمع و رجاء رحمتیه کوره در و اتفاق واجب
 و تطوعه شاملدر زیر اوج قسمدر بری نصابدر زکاتدر و بری فضلدر
 مواساتدر (وبری قوتدن ایتاردر که بری عوامك و بری خواصك و بری
 اخص الخواصك حالیدر و سورة بقره ابتداء سنده) ومما رزقناهم
 ينفقون) دخی بویه در که صلاتدن صکره ذکر اولمغله زکاة و صدقه
 نافله به و بلکه بذل علم نافع شاملدر زیر انشرع علم دخی انفاقندر
 شول جهتدینکه ارواحك اکا احتیاج تامی واردر (ونفس ملك مقرب

و بی و مرسله عامدر زیر اسباق نفیده نکره واقع اولمشدر و اخفا اولنان
 جزائك اعلاسی رؤیتدر تنكیم قرة عين اکا اشارتدر و لكن کاملاره
 مکتوره بطریق الاستحقاق و ناقصاره نسبتله بطریق الفضلدر
 و جزائك اخفا اولديغي عملك جوف ایلده اخفاسنه ناظر در که جزا
 عمل جنسنددر و رؤیت کرچه موعود اولمغله معلومدر و لكن ظهوری
 هر کسك قوه وضعفا بصیرتنه راجعدر و بویایده علم کفایت ایتز
 بلکه جلایه الامر عینله و مشاهده ایلده حاصل اولور که بومعنی نافصلره
 کوره هنوز خفیدر و کاملاره کوره دخی ظهور افزون اولمغله در
 و قیام ایلده بومقوله فضیلت عظمی اولمغله افضل النوافل و ترکی
 مکروه اولدی (فانته من السنة قبل ان تنقضي الايام والشهور
 والسنة * ثم قال الا اخبرك برأس الامر * دلالتدن اخباره عدول
 بطریق التفتددر و امردن مراد امر دیندر رأس بوراده اصل و مرجع
 و اعلى الشی معنسانه در تنكیم امر و نهیده مرجع اهل بلد اولان کیسه به
 رئیس دیرلر و بومعنی فارسیده دخی مستعملدر تنكیم سرور دیرلر
 صاحب ریاست معنسانه در زیر اسرایله وردن مرکبدر که سر باش
 و لفظ و ر ذو معنسانه در و سر غلبه استعماله مقدم و متبوع معنسانه
 حقیقت منزله سینه وارمشدر سر لشکرده کی سر دخی تجوزا اول
 معنایه در که ریاست و متبوعیت مراددر و بونده سرک شرفنه اشارت
 واردر زیر افاضل مشاعری مشغل و احسن اعضا و قوای تحتویدر
 * وعموده * عمود شول خشبه در که خیمه انك اوزرینه اعقاد ایدر
 و انسانك انه آلب اعتماد ایتد و کنه عمود دیرلر حد بددن اولسون
 خشبه دن اولسون و عمود الصبح ابتداء ضویدر که هیئنده حدید دن
 عموده بکزر یعنی خیمه نك قیامی عمودی اوزرینه اولديغي کې دینك
 قوامی دخی انکله در * و ذروة سنامه * ذروه ذال معجمه نك کسری
 و ضمله و ذری ضمله اعلى الشی معنسانه در (سنام فتحله دوه نك
 اور کیچیدر که ظهرنده مرتفع اولان نسنه در عجم کوهان دیر و سنام
 دیرلر کتف وزنی اوزرینه عظیم السنام اولان دوه به پس ذروة السنام

اور کجک ال یوقاروسیدر * قلت بلی یارسول الله * بلی بالاده در
نعم کبی * قال رأس الامر الاسلام * اسلام اظهار ایمان و اقرار کلمه
شهادت در که احکام دینی اجرا کا منوط بر نمازده افتد و موند
نمازی و قبور مسلمینده دفنی و عشر وز کا تله مطالبه اولمسی و اخذ
میراث و امشالی کبی تنکیم تفضیل مقام کذرا یشدر بونده اسلام رأیه
تشبیهدن فهم اولنور که اسلام سائر اعمالدن اعضادن رأس منزله سنده
و ایمان روح کبدر که باطندر و عمود و ذروه سنامله تشبیه عربک
اهل خیمه و ارباب ایل اولوب ارالزنده شهرتد بناء در زیر تشبیه جلی
نفسده اوقع و فهمده اسرعدر انکیچون هر خطاب قومک متفاهم
و متعارفنه کوره در تا که مراد حاصل اوله * و عموده الصلوة * یعنی امر دین
صلاته قیام و ارتفاع بولور بوسیدن صلاة ایچون قیاب مرتفعه و منارات
طریقه بنا اولنه کیشدر قال الله تعالی (فی بیوت اذن الله ان ترفع) و قال
تعالی (واذیرفع ابراهیم القواعد) پس نمازک کندی نفسنده علوی که
معراج معنوی و تسبیح و تحمیدی مشتمل در صورتده دخی محلی اقامتک
علونی اقتضا یشدر الحاصل بیوت الهیمی سائر بیوت خلقدن
تمیز ایتلودر انکیچون مکرم مکرمده کعبه شرفها الله او زرنه مشرف
و عالی خانه بنا ایتک مکروه و منهیدر ~~ا~~ کرجه زمانده دینلری خراب
اولنر بیوت عالی بنایتملدر و غیری خدیجده کلور (الصلوة عماد الدین
فن اقامها فقد اقام الدین و من هدمها فقد هدم الدین) بوراده عمادی
اساس معناسنه اخذ ایتملدر و لکن ظاهره مخالفدر زیر اساس تمامک
غیریدر مکر که عماد اساس منزله سننه تنزیل اولنه پس اساس رأس
الامر اولان اسلام و صلاة ائک رکن اعظمیدر و رکنک انهدامله صورت
خانه خراب اولدینی کبی ترک صلا تله دخی صورت دین خراب اولور
کر که تمل کبی اولان اقرار و اعتقاد باقی اولسون * و ذروه سننامه
الجهاد * جهاد و مجاهده استغراغ الوسع فی مدافعة العدو معناسنه در
یعنی طاقتی اولدوغنی قدر اعداء دینی مدافعه ایتکدر زیر اصلاح عالم
و نظام احوال بنی آدم کا منوط در شول و جهندنکه استیلاء کفار له

شعار دین معطل و امور معاش دخی مختل و مشوش اولور (و جهادک
ذروه سننام اولدینی زیاده علو و فضلیدر زیر فتح الانبیاء زماننده
حراثت و ختم الانبیاده علیهم الصلاة و السلام جهاد مقدمه در بس
بوامتک صنایع و حرفی ایچنده حراثت و زراعت جله دن مؤخر و جهاد
عنوان الامر در زیر جهادده ساحه دین و دنیا تک طهارتی وارد
زراعت ایسه امر معاشله تقید اولدوغندن دنا تدن و باطنی مأ کولانه
تجسسدن خالی د کلدن (بوندن فهم اولنور که قتله عفو و فضل
و قصاص امر دینی محافظه در و اخذ دیت خسا سندر بس علو همتی اولان
هر کارده دینی دنیا او زرنه تقدیم ایدر (و دیشدر در که صلاة فروض
اعیان و جهاد فروض کفایه دندر مکر که تقیر عام اوله و مداد علامد
شهادت راجحدر زیر علمدن افضل نسنه یوقدر انکیچون (و قل رب
زدنی علما) دینلری (و مجاهده اوج نوعیدر او لکبسی عدو ظاهر له
مجاهده در که الی یوم القیام باقیدر و فی الحدیث (بعثت بالسیف) و جاء
ایض (لی حرقن ان فقر و الجهاد) بس حرفت نبویه جمیع حرف اوزرنه
راجع اولدینی جهندن معمول به اولمق لازم کلدی تا که متابعت درست
و تام اوله (و انکیچبسی شیطان و وسوسه ایله مجاهده در و ریاضت
و اکل حلال ائک اسباب قویه سننددر و نور معرفت رحیمه مطارد
ظلمات شیطانیده کرجه ادخلدر فاما مقام معرفته و صوله دئک ریاضت
و مجاهده لازمدر (و او چنجبسی نفس اماره ایله مجاهده و هواسنی هدایه
تبدیل ده مقاسات شد ائدر که خلوت و انکار ذکرا الله ائک و سائلنددر
و بواج نوع مجاهده ایله قرأنده امر ایدوب بیورر (و جاهدوا فی الله
حق جهاده) و حدیثده کلور (جاهدوا الهواکم کما تجاهدون اعداءکم)
وینه کلور (جاهدوا الکفار بایدیکم و المستکم) یعنی سیف و سنان
و حجت و برهان و هجو اعداء رجان ایله مجاهده ایدیکر تنکیم حسان
رضی الله عنه امر رسولله صلی الله علیه وسلم کفار قریشی هجو و ذم
ایدردی زیرا عند العرب جراحت زبان جراحت سیف و سناندن
بتردر تنکیم کلام امام علی ده رضی الله عنه کلور (یت) جراحت السنان

لها التيام) ولا ياتام ما جرح اللسان * ثم قال الا خبرك بملاك ذلك كله *
 ملاك الامر كسر له وفتح له ما يعتمد عليه منه وقوامه الذي ملاك به
 معنائه تنكيم القلب ملاك الجسم دبر رزرا جسمك قوام وصلاح
 وفسادی اكا منوط در تنكيم بالاده شرح اولم شد در یعنی امور مذكوره نك
 جمله سنك معتمدی ومابه القوامی ندر سكا اخبار وافاده ایده بمی
 بوراده كلد ايله ذلك بی تأكيد عدم شمول احتمالی دفع ایچوندر
 * قلت بلی یا رسول الله * نواله نصیحتن سیر اولم دیغنی بیاندر زیر
 صحابه نك حفظی غالب واستعدادی مزیدی جاذب ایدی واهل دنیا نك
 مال وماله حرصندن انك علم وكاله حرصی زیاده ایدی نیجه زیاده
 اولسونكه درجات عالیه علم وعمله موقوفدر و بر قومك منبوعی اندلای
 درجاته اولوب كندیلر اسفل منازلده قالمق همتمده دون اولمقدندر
 حاشا كه عالی یه مقارن اولان سافله اوله زیر بحكم الجوار مقتضای
 علودر * فاخذ بلسانه * بازائده در لسان اغزده جارحه مخصوصدر
 وانك قوته دخی لسان دیرر قال الله تعالى حكاية عن موسى عليه السلام
 (واحمل عقدة من لسانی) یعنی قوت لسانندن عقده بی كیدر زیر
 بسندك جارحه ده دكل بلكه انك نطق حاصل اولان قوته ایدی
 قال الله تعالى (واختلاف السنككم والوانكم) اختلاف السنه اختلاف
 لغات واختلاف نعماتدر زیر هر لسانك نعمة مخصوصه سی واردر كه
 سمعه تمیز اولنور وصورت مخصوصه سی واردر كه بصره تشخیص
 اولنور ولغات یعنی انواع لسان یدی یوز بیکدر كه الله تعالى آدمه
 علیه السلام تعلیم ایدوب صكره نسلنه میراث قالدی و بعضیلر دیديكه
 بلسانه ده باخذ كله سنك معنای تعلقی تضمنی ایچوندر یعنی رسول الله
 صلی الله علیه وسلم كندی لسانی امساك ایلدی و یاخود یديله اكا تعلق
 كوستردی و بعضیلر لسان معاذی طومغنی تجوز ایتدیكي وهم
 و متعارفدن بعیددر * وقال كف عليك هذا * كف ضم كاف وتشدید
 فا ايله امر در مد كبی كف دفع وصرفدر بوراده علی عن معنائه
 مجاوزه ایچوندر قال الله تعالى (وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها

ای عن الله وشعرده كلور) اذارضبت علی بنوا قشیر) ای تجاوز عنی یعنی
 آفت لسانی سندن منع و رفع ايله و یاخود كف ده معنای حبس تضمین
 اولم شد در ای احبس علیك لسانك ولا تطلقه علی غیرك و بونده كف علیك
 لسانك دیمكلاء اكتفا ایچوب اخذ لسانله دخی اشارت قلدیغنی ذهنته
 ایقاع وزیاده تأثیر ایچوندر زیر فعل قولدن ارچدر كجا جاء فی الحديث
 (صلوا كما رأيتموني أصلي) یعنی صلوا كما قلت لكم دیموب رؤیته
 احاله قلدیغنی فذلك نفس تابع مقتدیده ارچیمنه بناء در تنكیم شعرده
 كلور (بیت) واذالمقال مع الفعال وزنه (رجح الفعال وخف كل مقال
 ومشتویده كلور) (پند فعلی خلق را جذاب تر) كه رسد در جان
 هر باكوش كر) یعنی پند فعلی نك بر فائده سی دخی بودر كه اصم اولان
 دخی منتفع ومستفید اولور فاما صاغر هر قوله منتفع اولم از بلكه
 شدت صوته محتاجدر ابكم اولان صممنه ایسه صمجه دخی كار ایتمز
 وجناب نبوتك لسان خصوصنده اهتمامی امر لسانك شدت وصعوبتی
 اشعار ایدر انكیچون ملاكه تعبیر ایلدی بوجهندن حفظ لسان رأس
 اولدی زیر محفوظ اولیحق اعمال دخی باطله واجوری زائله اولور
 * قلت یا نبی الله * تفنن فی العبارة مقوله سید راشارتدر كه رسوله نبی دخی
 اطلاق اولنور اگرچه هر نبی یه رسول دینار تنكیم فرقلری مرور ایتشدر
 * وانا لمؤاخذون بماتكلم به * واولمخذوفه عطف ایچوندر ای تنكلم
 وانا لمؤاخذون بجمع مائتكلم به پس مدار تعجب واستغراب مؤاخذه در
 یوخسه تكلم دكلدر یعنی یز سویلر زده سوزلر یمزك جمله سیله مؤاخذه
 اولنور می یوز وجهله قید اولندی زیر راوی آفات لسانله مؤاخذه
 ثابت ایدیكن بلكم بعیددر ولكن بوتقیرك ما بعد كلامه مزید ملائمتی
 اولمزا لا یخفی علی المتأمل وجازدر كه سائلك مساهله سنه محمول اوله
 یعنی لسان بر اصغر جوارح در كه اندن صادر اولان نه اوله جق كه
 عرصه مؤاخذه اوله بوصورنده بیان آتی اكا موافق اولور ومؤاخذه
 لفظنی تخصیص ایتدیكي معنای مجازات ومقابله یه تنبیه ایچوندر
 زیر خلق نعم الهیه بی اخذ ایدرلر وشكر وثنا ايله مقابله ایتمز انكیچون

ما خوذ و معاقب او اورل * فقال ثكلتك امك * ثكلتك كاف اولی نك
كسر يله علم باینند در اصل ثكل ضمعه موت و هلاك و فقدان حبیب
و یا ولد در انك ایچون تاج المصادره دیشد در كه الشكل بی فرزند
شدن مادر یعنی انا بی ولد اولق و او غلنی باوی قلمق پس ظاهرده
ثكلتك امك والدك سنی فقدان ایلسون دیوه و تله دعا در تربت یداك
افتقارله دعا اولدیغی کی ولكن عرب بونلری و قتله الله و لا اب لك
و امثالی کلمات دعایه نك حقیقت اصلیه لرین مراد ایتموب غیرى معانی
اوزرینه حل ایتمشدر در معایبه و انكار و زجر و ذم و تعجب و تعظیم
الامر و حث علی الشئ کیكه بویه مواضعده حث و نحر بضمه مجبول
اولق ظاهرده * و هل يكب الناس فی النار علی وجوههم * هل
بر قاج معنایه كلور بوراده ماء نافیله معناسنه در (عمل جزاء الاحسان
الا احسان) کی پس استفهام تقریر ایچوندر یوخسه انكار ایچون
دكل (يكب قحله یمد وزنی اوزرینه مضارعه در مصدری كب در كه
یوزی اوزرینه القا ایتمكدر بوراده تجرید طریقه در كه اسقاط
معناسنه در) اكباب یوزی اوزرینه دوشمكدر كه امام بیعتی لازم ایله
تعبیر ایتمشدر حتی حدیثه (فاكبوا رواحلهم علی اطریق) ده
كرچه روایت اكبادر ولكن صواب اولان كبوادر الزموها الطریق
معناسنه دیشدر پس مكب اسم فاعل اولق اوزره ساقط علی وجهه
واكب خر علی وجهه دیمكدر كه لازمدر و لكن قاموسده دیشدر كه
كبه قلبه و صرعه كا كبه و كبه فاكب وهو لازم متعدد انتهى
و معنای حدیث دیمك اولور كه وجهمده خلق یوزی اوزرینه
دوشورمز یعنی جهنم اهل جهنمه یوزلری اوزرینه دوشورلر كه
سقوطك اقبیدر زیرا احسن اعضا یوزده در بصر و انق و اب
ودندان کی و دیاده ضرب عنق ایله قتل اولسان كفارك عاداتی بویه
خورددر كه وضع اصله سندن خارجدر انکیچون انبیاء علیهم السلام
بعض حالات وحیده استلقا ایندرلری و امام محمدك دخی استنباط
مسائلده استلقا عادتی ایدی * او علی مناخرهم * راویدن شكدر

مناخر منخرک جمعیدر میم و خاء معجمه نك قحله لر یله و یا كسره لر یله
و یا ضمه لر یله انك معناسنه و نغرة الانف ضمعه ثقبه الانف در یعنی
برون دلوکی و انك تخصیص اولندیغی اول الوجه و صیانتیه اهتمام تام
اولدو غیچوندر * الاحصاء السنههم * حصیده نك جمعیدر فعلة
یعنی دفعوله در یقال حصید الزرع اذا قطعه و حصائدك اضافتی
اسم مفعولك فاعله اضافتی قیلنددر الا محصورات الالسنه دیمكدر
و اسلما مفرغدر زیرا هل نافیله اولدیغی سبق ابتدی تقدیری دیمكدر كه
ما يكب الناس فی النار شیء من الاشياء الا حصائد السنههم مقصود
تلفظ ابتدیكی كلام فیچدر كفر و كذب و شتم و لعن و قذف و غیبت
و نیر و بهتان و امثالی کی و بو كلام قصری و حکم حصری غالبدر
زیرا حصائد السنه دن غیرى اعمال موجبیه دخی وارددر و ناسدن
مخفوظ و معصوم اوللر مستثنادر و بونده لسانی اوراق دیدك لری آله كه
انكله اكن یچرلر كه عرب اكما منجل دیر منبر وزنی اوزره و انك مقولانی
اول آلت ایله مقطوعه تشبیه وارددر زیرا حاصد اولان كیمسه زرع
و شوکی قطعده تمیز ابتدیكی کی قائل دخی فی المثل دلته كلنی سوبلر
و خیر و شر دیمز حکایه ابلو و بوراده کی حصائده نسبت ابتدوی
بمازدر كه مسینه اسناد قیلنددر و فی الحقیقه فاعل الله تعالی بدر
و بونده (الدنيا مرعة الآخرة) معنونه اشارت وارددر زیرا دنیاده
مرزوع اولان خیر و شرک اجر و جزای آخرتده محصوردا و اور و بعض
اعمال وارددر كه بعض عوارض حسیله فنا و اور و بعضیسی حالی اوزرینه
قالور قال الله تعالى (منها قائم و حصید) فافهم الاشارة من هذه العبارة
* الثلثون *

ثلثون ملخصات جوعدندر اوج كره اون دیمكدر عشرون ابکی كره
اون دیمك اولدیغی کی یوخسه ثلثه نك جمعی دكلدر و الا طقوزه
ثلثون دیمك و او توزه عشرون دیمك صحیح اولوردی و بردخی بودر كه
جوعدده تعین یوقدر ثلثون و اخوانی ایسه معانی معینه به داله در
* ان الله فرض فرائض * فرض لغته ایجاب و تقدیر و قطع و بیان

ومفروض معنای نسه کاور بوراده معنای ایجاب انسبدر (فرائض
فریضه نك جمعیدر فریضه افتراضدن انسبدر که ایجاب معناسنه در
صکره مفترض معناسنه قلندی بعده معنای شرعی اعمه نقل اولندی
شرط اولسون ركن اولسون ویاخود فریضه صفتدر مفروض
معناسنه و تا اسمیه نقل ایچون علامتدر تأیید ایچون دکل پس
مذکره صالح اولور ذات و علامه تالی تأییددن منسلخ اولوب مذکره
اطلاق اولندیغی کبی (فرض ایکیدر بری قطعی الثبوت والدلالة در
محکم کتاب ومتواتر سنت واجماع امت کبی انکیچون منکری کافر وتاری
معاقب اولور زیرا هم اعتقادا وهم عملا فرضدر و بری قطعی الثبوت
وظنی الدلالة در مؤلات کبی مثل اللفظ قره کیکه عند الحنیة معنای
حیض راجحدر بوخسه مقطوع دکلدر ومسح مقدار معین کبی واکا
فرض ظنی دیرلکه فرض قطعی کبی فاعلی مثاب وتاری معاقب ولكن
منکری اکفار اولماز بلکه تفسیق اولور زیرا عملا فرض واعتقادا
دکلدر دایل ظنی الیه ثابت اولان نسه بی ایه عدم اعتقاددن کفر
لازم کلز الحاصل فرضیت اعتقاده دایل قطعی لازمدر انکیچون
دیریلرکه رؤیت امور اعتقادیه دن دکلدر زیرا اختلافدر اگرچه
عند اهل السنة متفق علیه در (بعدذا شعب ایمان یتش بایدن
زیاده در که فعلی وزکی مشتملدر وفعل وترك فرائضدر که فعلی
یعنی عمل مأموراندن وترك منهیاتدر یعنی ترك فعلی ایدن نسه منهی
عنددر پس شعب ایمان وفرائضدر شهادت بالتوحید وصلاة
وزکاة وصوم وحج وجهاد ووضوء وغسل من الجنابة وغسل
یوم الجمعة وصبر وشکر وورع وحیا وامان ونصیحت وطاعة اولی
الامر و ذکر الله وكف اذى واداء امانت ونصرت مظلوم
وترک ظلم وترك احتقار وترك غیبت وترك نمیمه وترك تجسس واستیذان
وغض بصر واعتبار وسماع الاحسن من القول والدفع بالی
هی احسن وترك الجهر بالسوء من القول وكلمة طيبة وحفظ الفرج
وحفظ اللسان وتوبه وتوکل وخشوع وترك اللغو والاشتغال

بما یعنی وترك ما لا یعنی وحفظ العهد والوفاء بالعهود والتعاون
على البر والتقوى وترك التعاون على الاثم والعدوان وتقوى وبر
وقنوت وصدق وامر بالمعروف ونهى عن المنکر واصلاح
ذات البین وترك افساد ذات البین وخفض الجناح وابن و بر الوالدین
وترك العقوق ودعاء ورحة بالخلق وتوقیر کبیر وقیام بحدود الله
وترك دعوى الجاهلیة وتودد وحب فی الله وبغض فی الله وتوہد
وحلم وعفاف وبذاذت وترك التدابر وترك التماسد وترك التباعد
وترك التفاحش وترك شهادة الزور وترك قول الزور وترك الهمز
والمز والغمز وشهود الجماعات وافشاء السلام والتهادی وحسن الخلق
وحسن العهد وحفظ السر والنکاح والانکاح وحب الفأل
وحب اهل البيت وحب النساء وحب الطیب وحب الانسار
وتعظیم الشعائر وتعظیم الحرمات وترك الغش وترك حل السلاح
على المؤمن وتجهیز المیت والصلاة على الجنائز وعبادة المریض
واماطة الاذى وان تحب لکل مؤمن ما تحب لنفسك وان يكون الله
ورسوله احب اليك مما سواهما وان یکره ان يعود فی الکفر وان تؤمن
بالله وملائکته وکتابه ورسله وبکل ما جاء به الرسل من عند الله
وبوتلک امثالی افعال وتروک که کتاب وستنده امر اولمش وحث
وتحریرض فلتمشدر که کیمی فروض عین وکیمی کفایه وکیمی مندوباتنددر
وجمع افعال وتروکده قربت الی الله نیت ایملودر والاخیر کثیر فوت
اولور مثلا کرچه تر وکده اوزوندن ساقط اولمقد یتمه محتاج دکلدر
ولکن ترکله مأمورم دیو قصه در بخت اتمکده اجر واردر افعالده کی
نیت کبی پس اجر نیت منوطدر هر نه مقوله عمل اولورسه وهو اجر
بالاخذ والعمل بل او جب بالنسبة الی من یعرف النظام والخلل
فلا تضیعوها (فرض قطعی وفرض ظنی ک هر بری اوزر یتمه تقر یعددر
(لا تضیعوا تشدیدله نه بدر تضییعدن وتخفیفله اضاعتدن اولمق دخی
جائزدر ولكن مقامه انسب اولان اولکیدر زیرا فرائضده کثرت اواجله
صبغه کثرت مناسبدر زیرا هر بری مقابله سنده براضا عتدن نهی اولور

(ضیاع هلاك وتلفدر برنسته بی اضاعت ایتمك مهمل قو مقدر (معنی
 دیمکدر که پس سبز اول فرائضی مزوک ومهمل قومایوب استعمال
 واقامت واحباایدیکوزهرنه مقوله فرض اولورسه تکیم دینک کهنه لکی
 اهل و نجه ددی استعماله در والادین فی نفس الامر ضیاع وکهنکی
 ونجددن بریدر فاعلم ذلك (وفرا نضك افرضی ترك تعلقات ماسوادر
 یعنی رنك تعلق قبول ایدن امورك نقشنی دلدن ازاله وعالم تفریده
 وصوله علم وعیندن بالکلیه انقطاعدرا کرچه بوفرض ابطن البواطن
 در که ارباب ظاهره کوره انکله قیام ایتمك جائز دکل بلکه متمنع کبیدر
 مع هذا جیع فرا نض عبدی مولایه تقریب وغیریدن قطع ایچوندر
 فافهم جدا * وحد حدودا * حد اصلنده ایکی نسنه بی بری برندن تمیز
 ایچون وضع اولنان حاجزدر که لسان ترکیده ا کاسینوردیر لحد المزرعة
 وحد الحديقة وحد الدار وامثالی کی فلان حدنی المزدیدکاری کنندنی
 آخردن تمیز ایدن رتبه بی تجاوز ایدر وداثره سندن چقار دیمکدر پس
 جده منع معناسی واردرا انکیچون حد الحمر دینلدی زیر متعاطیسنی
 وغیری مع اوده دن منع ایدر محاده ممانعه در (حدود الله احکام
 الهیه در که فرض وحرام وکراهت وندب وایاحتدر بس وحد حدودا
 تعمیم بعد التخصیص در زیر حدودده فرائض وغیری داخلدر
 معنی دیمکدر که دخی الله تعالی حد وود شرعیه وضع وتعیین ایلدی
 وحلال وحرام ارا سنده سنورل قودی وهر شبنك حدنی بلدر دیکه
 ایدن اونه سنه تجاوزه اذن ویرمدی * فلا تفقدوها * بس سبز نفس
 وشیطان وهوی وشهواته تابع اولوب حدود الهیه بی ماوراسنه گذر
 ایتمکوز والامخالفت حق سببیه معذب اولورسر (اعتداء مجاوزة الحق
 معناسنه در زیر اعدوتجاوز ومنافات التیامدر) سوال اولورسه که خیرك
 حدی اربعین ایکن حضرت عمر رضی الله عنه نه معنادن جلد ثمانین
 ایدردی که ظاهر احد سنتی تجاوزدر جواب بودر که خلافت عمرده شارب
 الخمرك کرتنه بناء بطریق الزجر زیاده قلدی مع هذا سنت خلفایه
 دخی اقتدا لازمدر و حضرت علیک کرم الله وجهه حد خیردن

هلاک اولانه دیت ویرردم دیدوکی مافوق الاربعینه کوره در زیر
 حددن هلاک اولان کیمسه نك دمی هدردر (وحضرت عمر حد زنده
 اوغلی شهباه جلد تسعین ده هلاک اولیحق اون جلد دخی مبنه ضرب
 ایتدوکی اجتهاد طریقیه در پس مبنه ضربله تعدی ایتمش اولماز
 * وحرم اشباه فلا تنهکوها * انتهاك برنسنه نك حرمتی کسر
 ایتمکدر یعنی برنسنه بی حلال اولمایان وجهله تناسل وادر یعنی
 الله تعالی نیجه اشیا بی تحریم ایلدی كرك حرمت قطعیه و كرك
 کراهت تحریمیه ایله پس سبز اول محرمات ومکروهاتک پرده سنی
 خرق ایدوب خلاف شرع له تناسل ایتمکوز پس فرضده قطعی وظنی
 داخل اولدیغی کی حرامده دخی داخل اولدی زیر کراهت تحریمیه ایله
 مکروه اولان نسنه به حرام ذلایوب مکروه اطلاق اولنبدیغی دایلی
 قطعی اولدیغی ایچوندر بوندن ایسه عدم اجتناب لازم کلز بلکه
 حکمده حرام قطعی کی اولور اگرچه منکری کافر اولماز وبعض ائمه
 حرام لفظنی دخی اطلاق ایتمش لردو لحم حار کی سؤنهره تنزیهیدر
 وبومقامک بعض تفاسیل واختلافاتی کتب فقهیه دن طلب اولنه
 * وسکت عن اشياء * یعنی نیجه اشیا دن سکوت ایدوب عن اصل
 ذکر ایتدی و ذکر ایتدیکنك دخی حقنده بیان ارسال ایدوب حدوددن
 بر حده ادخال ایتدی بلکه اجمال وابهام اوزرینه ترك ایتدی وسکوت
 کرچه ترك کلامه مختصدر ولکن خصوص اوزرینه ترك وعدم
 ذکردن مطلقا ترك کلام لازم کلز پس بومقوله سکوت کلام حتی منافی
 دکادر بلکه حق علی الدوام متکلمدر * رحمة لکم * یعنی سکوتی سزه
 مر جندن اوتوریدر زیر تکثیر حلال وجرامده اختلال وضیق حال
 واردر بوامتندن ایسه اصغر مرکوعدر بومعنادن (بعضی کبار اولیا
 بیوردیلر که اجتهد ائمیه سوزیوق ولکن التزام مذاهب ایدنلر
 تضییق ایتدیلر زیر ملتزم اولسه صدر اولنکی کی امردین موسع
 وبی خرج اولوردی فافهم جدا وحدی شده کلور (بعث بالخفیفة
 السمجة) یعنی ملت اجدیبه توحیدده حنیفیه در که شرکدن بری در

و عملده سهله در که ادیان سائره کبی دکادر * غیر نسیان * یعنی حق تعالی
ناسی اولدیغی حالده زیر نسیانندن مزه در قال الله تعالی (وما کان
ربک نسیا) پس سکوتی نسیانندن دکل بلکه حکمتند نسیان ذهولدر که
بر نسنه نك قوت مدر که دن زوالیدر اگر تعددن ناشی اولوسه مذموم
والا معذوردر تنکیم حدیثده کلور (رفع عن امتی الخطاء والنسیان)
* فلا یجشوا عنہما * بحث کشف و طلبدر یعنی امور مسکوت عنہما نك
نفسندن واحوال واحکامندن تفحص و تفتیش اینمکوز بلکه حالی
اوزرینه ترک ایدی کوز زیر کاه اولور که سوال شدت حاله مؤدی اولور
مجدد (اکل عام) کییکه اگر مقابله سنده نم دلسه ایدی هر سینه حج فرض
اولور دی و عمرت عظیمه اولفله صهده سندن کلیمز قالوردی
و بدیلر که بر نازله ده قبل الوقوع سوال جائز دکادر و قبل ورود
النشرع دخی حکم یوقدر بوجهندن علما اختلافه دوشوب کیمی
اشیاده اصل حرمت و کیمی اباحتدر دیدی والکن ظاهر اولان بودر که
اشیاء نافعده اباحتدر مطلقا دکل اگر چه نافع وضاری تشخیص
قادر اولیبانلر نیجه هذبانلر ایتدیلر و بدیلر و ایچدیلر و طائفه ظاهریه
بوحديثك ظاهری ايله عمل ایدوب قیاسی رد ایتدیلر زیرا قیاس
مسکوت عنہدن بحددر بوايسه منہددر (جواب بودر که اجتهاد علمایه
تاخیر اولمشدر تا که ما جور اولار و بردخی زمان وحی ده بحث ممنوع
ایدی انکیچون یورر (ترکونی مازکنکم) یعنی بحث و طلب و تفتیشدن
اوامر و نواهی و حل و حرمت زیاده اولوب امته حرج لازم کلور دی
اجتهاد ايسه بویله دکادر بلکه انکله ثابت اولان امر ظنیدر که
قنطری به کوزه انده سهولت وارد در و بونده اشارت واردر که حکمت
مسکوت عنہادن دخی سکوت ایتلور در زیرا هر کس سخن شناس
وامرارداں دکادر انکیچون ابن عباس رضی الله عنہما بیورمشدر که
(ایمهم و اما اہم الله و فصلوا ما فصل الله) بویله دندر که اهل الله بری پرینک
رازی سزایدلر و کندی ضاعه لری اولان معنی بخود مستور اولمقده اشد
واقواید بوجهندنر که طائفه ملامیه دیرلر زیر اظاہر ده عوام ناسله برابر

وہستور اولدقلرندن نفس اندن حظ ایتمز بلکه کندی کالات و کراماتن اظہار
و جذب قلوب و التفات ناسه طالبدر ایمدی عارف ايسک سرکی ناداندن
حفظ ایلہ تا کہ خلق سنی ملامت ایتسون کر کسه نفسک ملامت اتسون
* الحادی والملتون *

اصلندہ الواحد والذہوندر که واحد اول عدد الحسابدر یعنی حادی
اصلندہ واحد ایدی که واو موضع داله نقل اولنیجق الف ایلہ ابتدا
منعذر اولمقله حا والف اوزرینه تقدیم اولنوب حادو اولدی صکره
واوبایه قاب اولندی غازی کبی و دیمشدر در کہ نسقده اکثر اولان احد
و عشرون احد و ثثون دیمکدر واحد دیمک اقلدر * جاء رجل *
بورجل کیم اولدوغی تعیین اولنما شددر ظاهر بودر که یا بلاد بعیدہ دن
ویا اهل بادیہ دندر کہ اعراب دیرلر * الى النبي صلى الله عليه وسلم
فقال يا رسول الله دانی * دلك و لامک ضمہ لریله امر در مصدری
دلالتدر ارشاد معناسنه و دلائل مرشد و مایه الارشاد در یعنی دلیل
دالك مبالغه سیدر عالم علیم و قادر قدر کبی صکره مصدرله تسمیہ
ایدوب دلیلہ دلالت دبدیلر پس دلالت مایتوصل به الی الشی دیمک
اوادی الففاظک معانی یه و اشاراتک مشار الیہ دلالتی کبی
و جمیع اشیا بواستلوب اوزره فی الحقیقه دلالتدر و دلالت ایلہ
امارتک فرقی بودر که دلیل و دلالت موجب علم و امارت فتحله ظنی اولان
پردہ مستعملدر انکیچون اشیا بواستلایل الیہ دیرلر زیرا صانع و وحدت
وجودینہ و کالاتنہ دلالتی قطعیه در تنکیم کتاب الہی حقندہ کلور
(لاریب فیہ * علی عمل * مقصود بر عمل جامعہ ارشادی طلبدر تنکیم
تقسیم محبت اکا دالدر و اول عمل جامع زهددر اگر چه متعلقندہ تعدد
وارددر و عمل قصدی اولان فعلندر و فعل اعددر * اذا علمتہ احبنی الله
واحبنی الناس * جمله شرطیه تملک صفتدر الله تعالینک محبتله مراد
میل متعویدر که واحدیت اسمائیه به راجعدر زیرا احدیت ذاتیہ کوره
الله تعالی غنی عن العالمیندر * بو محبتک مرتبہ شریعتده غرضی عبده
ارایت ایصال خیردر و حقیقتده حق عبدک صفات کونیہ سیله ظهوردر

زیرا بوصورتی عبد محبوب اولمش اولور و عبدك حقہ محبتی ارادت
 طاعتی و حقیقتی عبدك مظهر حق اولوب صفات وجوبیه سبیل
 روزیدر زیرا بوصورتی حق محبوب اولور پس محبتی حقہ حقن عبد
 نزول و عیددن حقہ عروج وارد و نزول جهندن محبتك غایتی معرفت
 و عروج یوزندن معرفتك نهایتی محبتی انکیچون عارف اولمده حق
 محبت حقیه اولمز محبت كالات الهیه بی معرفتدن ناشیدر که کمال
 محبوب بالذات و ناسک محبتی انکی وجهله در بری روح حیوانی ده یعنی
 شهودانده اشتراك ایلددر که انجای نکاح و ازدواجدر و بری حب
 روحانیدر که اخلاقده بری برینه تشبه و ایصال خیر و شفقتدر بوراده
 محبت ناسدن مراد بو محبتدر زیرا حب طبیعی اهل دنیا به کوره در
 انک ایچون اهل دنیا آخر بری برلندن تبری ایدرلر شول ازدواجدن
 صکره بری برلندن تبری ایدن فاعل و مفعول کی زیرا بعد الاتزال
 تقبیل و معانقه بی داد اولور * فقال ازهد فی الدنیا بحبك الله *
 بحبك جواب امر اوزرینه محبومدر و یوندن فهم اولور که زهد
 مقامات عالیهدندر زیرا محبت الهیه به سببدر فقال ضمیری رسول الله
 صلی الله علیه وسلم راجعدر ازهد کسر همزه ایله امر در منع و سمع
 یابندن قال الراغب الزاهد فی الشیء الراغب عنه و الراضی منه بالزهد ای
 بالقلیل و فی القاموس التزهید فیه و عنه ضد التزیج یعنی زهد فی
 و عن کلمه لربه اعراض و عدم اراده معنائنه در و قال المطرزی زهد
 فی الشیء و عن الشیء زهدا و زهاده اذا رغبت عنه ولم یرده و من فرق بین
 زهد فیه و عنه فقد اخطا و فتوحات مکیده کلور که زهدا مساکی مباح
 اولوب بدیده یوانان دنیایی ترکدر پس یوندن فهم اولور که حرام
 و شبهه بی ترک ایتک تقوی و ورعدر یوخسه زهد دکلدر و کذلک بدیده
 موجود اولمات فسنده زهد اولمز اگرچه بعض اهل ظاهر اولور دیو
 زعم ایتدیلر و لکن فی المثل در یاده بالق صانع کی برسنه اولور اگرچه
 عهدنه قوی و وفادار اولنله کوره بعید دکلدر که انله کوره موجود
 و مفقود برذر بلکه بعض اهل الله عین ثبته سنک الی یوم القیام واقع

اوله حق احوالی مکاشفه ایشددر و دیمشدر که قلیل دنیا انسانی
 زهددن اخراج ایتمز و نصایدن آشفه سی قلیل در پس اهل نصاب زاهد
 اولمز زیرا مالک و غنی در و بلکه اکامل اصلا برسنه به مالک اولمز
 و اگر مالک اولسه لملکدرندن اخراج ایدرلر حتی فیص و رداء و جامه لرین
 بله برمعندرینه همه ایدوب ایدن استعاره ایله انتفاع ایدرلر زیرا
 و اراق و تصرف فی الحقیقه الله تعالی نکدر و کتب احادیثه کلور که
 ترک جماع زهددن دکلدر زیرا حضرت علی کرم الله وجهه ازهد
 الصحابه ایکن درت منکوحه و اون طفوز سربیه سی یعنی اوطه اق
 تعمیر ایتدکاری جاریه لری و ارایدی و سید الطائفه جنید بغدادی
 دیر ایدیکه (انی احتاج الی امرأه کما احتاج الی الطعام) و قوت رجولیندن
 اونوری قطب الوقت کثیر النکاح در و زاهدك محبوب الهی اولدیغی
 بودر که الله تعالی دنیایی خلق ایده لیدن برو یوزینه نظر ایتمشدر
 و اکا بغض ایلشدر و صدر انسانی محل تشریع ایدوب قلبی کشدینه
 تفریغ ایچون خلق ایتشدر انکیچون قرأند کلور (ما جعل الله لرجل
 من قلبین فی جوفه) یعنی بطن انسانده قلب بر اولق وحدت وجودله
 متصف اولان حقہ مستوی اولمشدندر پس سلطان ایچون وضع
 و بنا اولسان سرباه اغیار قوندردن روا دکلدر الحاصل الله تعالی
 محبتیه شرکتی قبول ایتمز زیرا غیردر بوجهندن ترک اغیار ایتدکجه یاره
 دعوی محبت درست اولمز و حدیث راجده کلور که (قال الله تعالی
 یا محمد انا وانت و ما سوی ذلک خلقتیه لاجلک فقال علیه الصلاة
 والسلام فی الجواب انت و انا و ما سوی ذلک ترکته لاجلک) سؤال
 اولنورسه که اشیا اسمادر و دنیا به قدومدن مراد اشیا یوزنده اسمایی
 مطالعه و حقائق کونیه و الهیه ایله تحقیق در پس مرای حق اولان
 اشیا نوجهله مغرض اولور جواب تنفیر اولسان تعلق دنیا در
 یوخسه اعیانی دکل فافهم جدا (سؤال اولنورسه که دنیا ندر جواب
 بودر که دنیا اغراض زائله و لذات فانیه در که اولی سماء سابعه نک
 مقررندن اعتبار اولنور و آخری تحت الثری در که بوجهله به عالم کون

و فساده دیرل و دنیا تخصیص اولند بخی و مفهم حجاب اوله در
 والا جیب مع ماسوی حقه پرده در صكرك علوی و كرك سفلی زیرا
 افعال آلهیه صفاته و صفات دخی ذاته حجابدر و اون سكرنیک
 عالم و بخش بیک پرده دیدگری اسما و صفاته داخلدر پس مقامات
 سلوك ظلمات و نور و دنیا و آخرت پرده زدن خالی دکلدر و زاهدك
 آخرتی عارفك دنیا سیدر و علم ظاهر و باطن دنیا و آخرت کیسدر
 پس زهد عابد ترك دنیا و زهد عارف ترك ماسواد و هر نه که عبدالله
 مولی میبایند حجاب اوله اگا شیطان دیرل ایضی و اسودی اولور
 عارفلر یلور و اسانه و قلم کلز زیرا اکثر ناس قابل خطاب دکلدر
 (و بر کیمسه دنیایی عن اصل ترك ایتك فعل خیر ایچون طلب
 دنیادن خیر اولور زیرا صوفی ابن الوقتدر که حکم و قه تابعدر پس
 خیر ایچون تحصیل ماله مأمور دکلدر بلکه (الخیر ما اختاره الله)
 مو ججه اختب-ار حقه تابع اولقی کر کدر یو خسه کندی ارادت
 و اختیار یله دور ایتك محض تنزلدر * و ازهد فيما عند الناس یحبك
 الناس * ما عند الناس دن مراد مال و جاهدر یعنی خلقدن هر وجهله
 مستغنی اول و مالارینه و مرتبه لرینه التفات ایتمه تا که انردخی سکا محبت
 ایدوب بعض وعداوتدن خلاص ارله سن زیرا طباع ناس حب دنیا
 اوزرینه مجبوله در پس بر کیمسه به محبوب بنده منازعه ایتددر اگا بعض
 ایدرلر و التفات ایتوب کندی حالارنده اولسه لرا اگا محبت ایدرلر
 نظرایله کلابه که بر جیفه اوزرینه مجتمع اولسه لرا ارنده نوجهله بری
 برلری اوزرینه هجوم واقع اولور همان کار (خل الدیار و ما فیها الاهلها
 و فقیهه جیفه بی کلابه نخیه ایدوب دنیا به دخی حبلك علی غاربك دیو
 کشاد و یرمکدر) (سؤال اولور سه که نیجه انبیا و خلفاء ضابط دنیا
 و حاکم خلق و انس و جن اولدیلر یو مقوله تسخیر زهد مانع دکلدر
 و شداد و جشید و فرعون و بخت نصر و یونلرك امثالی اعدائك
 قبول ایتدکاری دنیا به ندن اقبال کوسر دیلر حتی نیجه سی بو معنی ایچون
 اسدشهاد اولندی حضرت عثمان و علی و امام حسن رضی الله عنهم

و نظاری کی جواب بودر که یونلر دنیا به تنافس طر بقیله دخول
 ایتدیلر بلکه امر حقه تابع اولوب اصلاح عالم ایچون اسم ظاهر ایله
 ظهور ایتدیلر یو جهندن یونلر فی الحقیقه اهل تجرد در که آلاش
 دنیادن پاکلدر انکیچون حضرت داود و سلیمان علیهما السلام
 کسب یدلر یله تعیش ایدرلر و ملک و دولته التفات ایتدیلر یو سبیدن
 دنیایی خلافة و نیابة ضبط ایتدیلر و معناده دروینسلگری باقی ایدی
 پس شونلر که ظاهرلری درویش در که دنیایی کور دکده نو جهله
 اقبال ایدر جکلرن یلزلر انلر ار باب عرفان ارا سنده اهل ایمان میبایند
 منافی کیدر (نسأل الله العافیة من الامراض القلبية و الفالیبة
 و نعوذ به من شرور الطباع الدنیه و النفوس الایة) سؤال اولور سه که
 آخر ما یخرج من رؤس الصدیقین حب الجاه نه معنایه در (جواب
 بودر که حب جاه اگر نفسانی اولور سه اندن خلاصك صعوبتنه
 ایتدیلر زیرا آخرتله متصفدر و اگر رحمانی اولور سه یخرج یظهرا یله
 نفس-یر اولور یو صورتده مراد اسم ظاهر ایله ظهور اولور زیرا
 انسان کامل جله اسمایی قابلدر و جاه عند الناس مقبول اولمقددر
 كرك مناصب و مراتیدن برنسنه صورتده اواسون خلافت خلعا کی
 و كرك اولسون زیرا ظهور منصبه منوط دکلدر علی الخصوص
 بواعصارده اهل منصب اولقی طریقتدن عدولدر مثلا شیخ اولان
 کیمسه مفتی و قاضی اولماز زیرا درویشلکی منافیدر و لکن بکمر و سائر
 ارباب مناصب زهد و تجرد اختیار ایدوب ابراهیم بن ادهم کی درویش
 اولورلر زیرا طریق ترك مانعی یوق و یو آنه دك سالکی چوقدر فاعرفه
 * الثاني والثلاثون *

* لا ضرر ولا ضرار * لانتك خبری محد و قدر لا ضرر فی دیننا و شر یعتنا
 و لا ضرار دیمکدر (ضرر فتنه نفعك ضدیدر مضرت کیکه عجم
 کزند دیر واحد دن اولور زیرا ثلاثی در و ضرار کسرله مضاره
 معنایه در که ایتدیلدن اولو زیرا مزیددر و یونده لانی ایچوندر
 و جائزدر که نهی معنایه محمول اوله پس دیمك اولور که مؤمن اولان

کچھہ اخوان مؤمنین دن وانلرک حکمنده اولان معاهد وامل زمتدن
بر کچھہ یہ ابتدادن ضرر ویرسون حقنی نقص ایتکلہ وجزا
طریقہ دخی ضرر ویرسونکه ضار اولانه ادخال ضرر در که
اکا اضرار دیرلر زیرا بومقوله معامله بزم دینزده وشریعتمزده
یوقدر وانک صاحبی بزدن دکلدر بلکه عفو ایله تنکیم حد یشده
کلور (واحسن الی ما لسان الیک) واکر معاقبه ایدرسه مثلی ایله مقابله
ایله تنکیم قرآنده کلور (وان عاقبتهم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به)
(وبعضیلر دیدیلر که ضرر اودر که غیره ضرر ایله سن منتفع اوله سن
و ضرر اودر که منتفع اولیاسن پس مغالبه مبالغه ایچون اولور
(وبعضیلر دیدیلر که ایکبسی بر معنایه در که ثانی اولی تأکید در
بوصورتده مزید ثلاثی معناسنه اولوب ضاره ضربه دیمک اولور
جاذبت الثوب وسافرت وامشالی واحده محمول اولان کلمات کبی ولکن
بعیددر زیرا تاج المصادرده (کلور الضر والمضرة والضرار
کزند کردن والمضارة والضرار بکد بکر خلاف کردن پس کلام
جامع نبوی بی تأکید حل ایتک بعیددر (وبونده کندی نفسنه اولان
ضرر دخی داخل وشرعه اولان اضرار خارجدر یعنی کندی نفسکزه
و غیره ادخال ضرر ایتکوز مکر اذن شرعه اوله حدود وعقوبات کییکه
فی الحقیقه ضرر دکل بلکه عالمه انفسا و آفاقا نفع محض وفائده کلیه در
(وبوحديثك ظاهری انواع ضرری بالکلیه تحریمدر مکر که دلیل ایله
مستثنی اوله زیرانکره سیاق نفیده واقع اولمشدر ومضارده اصل اولان
تحریم ومنافعه اباحتدر وفقهده کلور که (لا یقتل الحيوان الا لطلب
المنفعة اولدفع المضرة) مثلاً دود القز که اپیک قوردی دید کلریدر
قتلی مشروعدر زیرا قتل اولمشدجه نسیمندن انتفاع اولنماز و حیوانات
وطیور ما کوله ذبح اولنور زیرا لحمی ایله انتفاع ایتک اکامنوطدر وزنبور
عسل قتل اولنور اگر بلا قتل اخذ عسل ممکن دکل ایسه والا بکروهدر
و کلب عقور و حیوانات و طیور مفترسه وجارحه قتل اولنور زیرا ضرر
بینی وارد در حتی بعضیلرینک قتلی مؤکد رحیمه وعقرب وفاره

وامشالی کبی زیرا (کل مضریقتل) فحواستجه بریده که انسان مکرم
دقع ضرر ایچون قتل اولنمق جائز اوله سائر بطریق اولی در
و دیمشلددر که بر کچھه جاره ضرر ویرر وجهله رفع بنه ایله
منع اولنور نظر ایله که مناره حادثه دن منع اولنور اطرافنده اولان
بیوته اشراقی اولیچق مع هذا اذان وصلاة شعائر دیندر پس بیوت
غیره اطلاع سبب ویا فوائده جاره مانع اولان رفع بنادن بطریق
الاجوب منع اولنور (وفوائده دید کلری ضوء کییکه حوائج اصلیه دن
وشمس وریج کییکه حوائج زائده دندر ولکن حوائج اصلیه حکمنده در
زیرا ریج نفس رحماندر که قوت حیات انکله در وشمسک حرارتیله
ضوء کبی انتفاع اولنور خصوصاً که ایام شتاده فقرایه لباس کییدر
وبعض فوائده دخی وارد در که اکامنوطدر مثلاً ثیاب مفسوله بی تحجیف
وامشالی کبی الحاصل حق جاری من کل الوجوه محافظه لازمدر زیر
موافق قیامتدن بر موقف عظیم دخی اندن سؤال ایچون معیندر
ویوم قیامتده شر الناس خلق انک ضرر وشرندن حذر
ایتد کلری کچھه در والله حافظ العباد من شروراهالی البلاد

* الثالث والثمانون *

* اویعطی الناس * صیغه مجهول ومفعول ثانسی جزاء قرینه سببه
محدوفدر تقدیری اویعطی الناس اموال الناس ودماء هم دیمکدر
* بدعواهم * دعوی دعاند ر طلب معناسنه شرعیه شول قوله
دیرلر که انکله غیر اوزرنده اولان حقت اثباتی طلب اولنور یعنی اگر
خلقه دعوی مجرده وارزوم حقه اخبارلر بله مدعی علیه اتی تصدیق
واعتراف ایتدن ومدعینک پینه سی اولمدن اموال ودماء و دیات اعطای
اولنسه ایدی * لادعی رجال اموال قوم ودماء هم * رجالدله
تکثیر تکثیر ایچوند که رجال کثیرون دیمکدر تنکیم قرآنده
کلور (فقد کذبت رسل من قبلك (ای ذوعدد کثیر) وقومک تنوینی
دخی بویه در زیرا مدعینک کثرتی مدعی علیهک کثرتی مستلزمدر
قوم اصلنده رجالدله که رجل انساندن ذکوردر ولکن نساء حکمنده

انلره تابعلردر پس لادعی رجال ونساء دیمك اولور ودماء دمك جمیدر
قان معناسنه که بحجم خون دیر بوراده قصاصه و دینه شاملدر دیابی
تأخیر ایلدی زیرا خصومت اموال اکیردر و خصوصیات دماء دن دخی
غرض غالب مالدر خصوصاً که مدعی فقیر اوله و ادعاء مالدن ادعاء
نفسه ترقی واردر زیرا خطر نفس خطر مالک فوقنده و دماء امر هائل
اولدیغنه دخی تنهیدن خالی دکلدر فاعرف یعنی ارباب خصوصیتدن
چوق ذکور و اثاث چوق قومك ماللرینی و دملرینی طلب ایدر لردی
و بین الناس عداوت عظیمه به باعث اولدیغندن ماعدا خرج و زحمت
ظهور ایدردی بعدذا اولکله سی معنای شرطی متضمن اولمغله ثانیکه
ادعادر اوله لازم اولدیکه اعطاءدر و ملزومك انتفاسندن لازمك
انتفاسی لازم کلدی تنکیم دیرلر او حرف ینتضی فی الماضي امتناع مایلیه
و استلزامه لتالیه و بعض مواضعده شرطك جزایی استلزامی بعید
و بلکه استلزام نقیضنده اولمغله جزا جمیع ازمنده لازم اولمغله دلالت
ایحون استعمال اولنور تنکیم حدیثه ~~مکور~~ (نعم العبد صهیب
اولم یخف الله لم یعصه) یعنی بوراد عدم خوف عدم عصیان
مستلزم دکلدر بلکه مستلزم اولان خوفدر پس دیمکدر که عصیان لازم
الخصولدر کرك اوراده خوف اولسون و کرك اولسون زیرا بالفرض خوف
اولسه دخی صدور عصیان ممتنع کیدر شول جهندنکه حیاء مانع
عصیاندر صهییده ایسه خوف و حیالت مجموعی واردر و حقیقتی بودر که
صهییده ایکی نوع عبادت واردر که بری عبادت ذاتیه و بری عبادت
امریه در عوام ناسده ایسه عبادت امریه واردر فقط و عبادت ذاتیه
اشیانتک و ملائکته نک و اهل جنتک عبادتیه در که تکلیفه منوط دکلدر بلکه
فطرت اصلیه نک مقتضاسی اولان عبودیتدر پس صهیبتک حقیقه
ذنب اطلاق اولنور نسنه یوقدر زیرا حقه انقیاددن غیری کاری یوقدر
کرك امر تکلیفی اولسون و کرك اولسون کویا تکلیف انک عبادت
ذاتیه سنی تقویت ایچوندن بوسیدن مأسور اولسه دخی سلامت فطرت
انی عصیاندن منع ایدر زیرا ملک مشربنده در که منازعه طبیعیه

ونفسانیه سی یوقدر و یوشمربنده اولان کیمسه جنت وجهنم قیدنده اولن
یعنی خوف و رجاندن منقطه در و کذلک مباحده تصرفی دخی یوقدر
بلکه جمیع کاری شرعیدر فاعرف یا کامل الذات والصفة فانه من لباب
العلم والمعرفة * لکن البینه علی المدعی * لکن تشدید و تخفیفله حرف
استدراکدر که بعدالذی انکله اثبات اولنور بوراده نفی بحسب المعنی در
زیرا تقدیری لایعطی الناس بدعواهم المجردة لکن بالبینة وهی علی المدعی
وینه بیاندر که کشف معناسنه در نقطه اولسون غیری وجهله
اولسون پس یننه دلالت واضحه در کرك عقایه و کرك محسوسه یعنی
انکله دعوی ثابت اولان نسنه در افاده بیان اعتباریه و اکاجت دخی
دیرلر زیرا خصمنه انکله غالب اولور و بویکی معنی اورزینه شاهدک
شهادتلرینه یننه و حجت دینلدی و مدعی شول کیمسه در که قوی
ظاهره مخالف اوله و جانب مدعی ضعیف اولمغله حجت قویه تکلیف
اولندی زیرا امری دخی ذکر ایدر یننه ایسه یمیندن اقوادر بوجهندن
اول امر دن دفعا للفساد اقامت یننه لازم کلدی و جانب مدعی
علیه قوی اولمغله زیرا امر ظاهر ذکر ایدر حجت ضعیفه ایله قناعت
اولندی * والیمین علی من انکر * یمین اصلانده بارجحه معناسنه در که
انسانک صاغ الیدر حلفه یمین دیدکاری یددن استعاره طریقه در زیرا
مخالف و معاهد اولنور عند الحنف والعهد بری برلرینک یمین اخذ
ایدرلر و عهد و عقدی انکله توثیق ایلرلر انکار ضد العرفاندر زیرا
معروف اولان نسنه منکر و مجهول اولساز پس انکار صفت قلابدر
و گاه اولور که انکار بالله ساند دخی استعمال اولنور یعنی برنسنه نک
صورتی قلبده حاصل ایکن انکار لسانله کاذب اولور قال الله تعالی
(یعرفون نعمه الله ثم ینکرونها) و منکر شول نسنه در که عقول صحیحه
انک قبحیه حکم اید و یا استقباحتده عقول توقف ایدوب شریعت
حاکم اوله یعنی یمین و حلف و قسم بالله انکار دعوی ایلین کیمسه
اورزینه در اگر مدعینک یننه سی یوغبسه و امام شافعی شاهد واحد
و یمینله قضایی تجویز ایلمدر کرك مدعی ایله مدعی علیه ارا منده

معرفت و مداینه اولسون و كرك اولسون و امام مالك ديمشدر كه بيمين
توجه ايلز مادامكه اراده يعنى مدعى ايله كندى اراسنده مخالطه
اوليه ايكي و يا برشاهدك شهادتيله زيرا بويله اولسه سلفها عقلا
اوزرينه غالب اوورلر وقت واحده دعوى مختلفه ده مرارا تخليف
سبيله بونده ايله اينزال واردر جواب بودر كه نص مقابله سنده رآيه
اعتبار اولماز پس حديث عمومى ايله انك اوزرينه چيئدر وائمه
ثله ذاهب اولمشلردر كه قسامنده بيمين جانب مدعى به دوشرساژ
دعوى كې دكلدر خلافا لايى حنينه پس زوجين قبل الدخول اسلامه
كلسه ل و معا مسلم اولدق ديسه ل نكا حلى ابقا اولور و اكر زوجه
بترتيب اوزرينه مسلم اولدق ديسه زيرا مقارنت نادر واقع اولور
بوصورته زوج مدعى اولوب يعنى ايله مصدق اوور ديمشدر كه طلب
خضم اولدق تحليف اولماز و تحليف اكر قسم بالله ايسه قاضيك
نيتى و يا اعتقادي اعتبار اولوب توريه و تاويل مفيد اولمز و بيمين
غموسك ائيله آتم اولور و اكر برامير و يا بر قاضى تحليف بغير الله اينسه
نكاح و طلاق و عتيق كې و يا خود خصمى بوجهله تحليف اينسه
و يا كندى اختياريله اولوجهله قسم ايلسه حالنك نيتى اعتبار اولوب
توريه و تاويل نافع اوور مثلا حلف بالعتيق بودر كه عتيق حلف
اوزرينه جزاء ايله عتيق برشبه تعليق ايله ان دخلت الدار فمأوى حر
ديك كې و طلاق و امانه بيمين دخی بويله در كه اكا حلف بغير الله ديرل
الحاصل قاضى و امير طلاقه و عتقه و امثاله استخلاف ايلسه حالنك
نيتى معتبر در مستحلفك دكل زيرا قاضى و اميرك طلاقه و امثاله بيمين
الزام ايتك مشروع دكلدر بلكه مشروع اولان حلف بالله اوزرينه
حلالدر و تحليف حقوق الله ده و حقوق آدميين ده و محمل نهمته
جاريدير مريدركه داود عليه السلام ايامنده وسط بيت مقدسه
اولان صخره اوزرينه سمان بر سلسله آويخته قلنش ايديكه ناس
اوراده تهاكم ايدر لى شويله كه هر كيم اول زنجير برمد دست ايدوب
واصل اولورسه دعوا سنده صادق والا كاذب اولوردى تا كه ازالنده

برخريعه ظهور ايلدى و اول خديعه بو ايديكه بردفمه بر كچسه آخره
برجوه ايداع ايتش ايدى اولدخى اول جوهرى بر مجوف عصا ايجه
قويوب اخفا ايلدى و صاحب وديعه اول امانتى اندن طلب ايديجك
انكار ايدوب اول زنجير معلق بانه واروب تهاكم صد دنده اولدقلنده
ابتدا مدعى اكر بود عواده صادق ايسم زنجير بكا قريب اولسون
ديوب اول زنجيرى مس ايتدى بعده مدعى عليه دخی بر طرافت ايله
عصايى مدعى يدنه و يروب آل و طرقت شوعصايى ديو تسليم ايدوب
اولدخى يارب اكر جوهرى صاحبنه دفع ايتدو كچده صادق ايسم
زنجيرى بندخى مس ايده يم ديو مديد ايديجك اولدخى مس ايتدكده خلق
اوراده تشويشه دوشوب نه عجب سلسله ظالم و مظلوم اراسنى تسويه
ايتدى ديوجك شوم خديعه سبيله اول سلسله ممليه مرتفعه اولوب
حضرت داود وصى اولديكه من بعد بين الناس بينه و بيمين ايله حكم ايليه
انكي چون بعض علماء ديديلر كه (وايتناه الحكمة و فصل الخطاب) آيتنده
فصل خطابه مراد البته على المدعى و البين على من انكر مضمونيدر
و بومعنى شريعت محمدية ده مقرر اولوب الى الان باقيدر بعد ذا حديث
شريفك عبارتى بلايينه دعواى مال و دماء دن تحذير و اشارتى
بلا برهان دعواى حال و مقام دن تنفير در زيرا بوا امر خطير لاف و كرافله
اولماز بلكه صدق دعوايه برهان كر كدر و شطح ديدكلرى دعوا دندر
زيرا رعونت نفس و بقبه طبع دن ناشيدر و شطح شول كده در كه قائلنك
عند الله رتبه سنه دلالت ايليه و انكله خلق اوزرينه افتخار ايده
بوايه فى الحقيقة حق اوزرينه افتخار در زيرا محقق اولانه هر شيده
مشهود اولان حقدور و دعواى ربوبيت دخی حدنى جهل دندر زيرا
انسانك حدى عبوديت در انكي چون ديمشدر كه (رحم الله امرء اعرف قدره
ولم يتعد طوره) بوجهندن سر ربوبيت عبوديتده مستور اولوب بحكم
الوقت عبوديتله اشتغال لازمدر بوجه خدام اولان دعواى مخدوميت
ايتك قلب حقيقتدر و لكن بومقامك اهلى اقل قلايدر زيرا جمله
براز خدن خلاصه محتاجدر انكي چون كل دعوا دن خاموش و اهل

برازخ طویل اللسان اولور وشولکه دیمشردر من عرف الله طال لسانه
 بوندن مراد معارف الهیه فی بسط یو خسه دعوی دکل و دیمشردر که
 محبت امتحان اوله کلمه شد زبرا دعوادن خالی دکدر که سبل وش
 خروشی ونشیب و فرازده صیت و صداسی وار در محبوب ایسه بویه
 دکدر بلکه خالص غلامدر که انده امتحانه صالح اثر قالمشدر وشولکه
 عشاق دنیا در حکم بشریتدر والا کمالک حیاتلری حیات طیبیه و عیشلری
 عبس صافیدر فاعلم ذلك و اعمل حتی تكون من اهل القدر المعلى باذن الله
 المولى ومن ذم بدعواه مع كونه من اهل ذوق الحال بما حال من بدعى
 و پس عنده ادنی شیء من الاحوال ولا شك ان مثل هذا مكمور بل مسجور
 * الرابع والثلاثون *

* من رأى منكم منكرا * مراد رؤیت بصریه اولورسه رؤیتی فعلق
 ایتیبوب بلکه علی لاحق اولدیغی دخی اکافیس اولور زبرا مقصود
 مفسده منکرى دفعدر پس رؤیت و علم اراسته فرق اولماز و شراح
 جامع صغیر رؤیت قلبیه به یعنی معنای علمه حمل ایتشردر پس عین
 علمدن اعم اولور من تبعیضیه در که بو حکم فرض کسایه اولغه رمزدر
 قال الله تعالى (ولتكن منكم امة يدعون الى الخير ويأمرون بالمعروف
 وينهون عن المنكر) و خطاب جمع مکمل اولان مسلمره در کرک صحابه
 و کرک غیرى تکیم قرآنده کلور اکتتم خیر امة اخرجت للناس تأمرون
 بالمعروف و تنهون عن المنكر) و منکر شرعک تقبیح و تحریم ایتدی کیدر
 یعنی شول قول و فعل که انده رضاء الله اولیه منکر در که عسدى معروفدر
 و بعضیلر دیدیلر که مکروه و ترک فرض و ترک سنت مؤکده بونده
 داخلدر تکیم ترک جماعت و صلاة جمعه و ختان و امثالی اوزرینه
 اتفاق ایتسدر مقصوده اولور * فلیغیره بیده * تغیر برسنه بی
 حالندن و صورتندن دوندرمکدر تکیم حدیثده کلور (کره تغیر الشبب
 ای تنفه) بوراده اسر ایجاب ایچوندرو وجوب شرعه در یو خسه
 عقلله دکدر خلافا للمعتزله اگر چه بعض امور عقلادخی مستفیدر
 (و علمادیمشردر که امر بالمعروف مأمور بهه تابعدر اگر واجب ایسه

امر دخی واجبدر علی الکفایه و اگر ندب ایسه ندبدر و كذلك منکر
 مکروهدن منع مستحب و سکوت مکروهدر و مکروه محظور دن منع
 واجبدر اگر قادر ایسه پس قدرت و ارایکن سکوت ایتک محظوردر
 زبرا مفسده به وقوعه و سبلدر تکیم فرق و حرق و امانندن تخلیص
 ایچون مصلی اولورسه دخی نقض لازمدر الحاصل واجب اولان
 یدایله تغیردر اگر یدایله اولان اموردن ایسه کسر اوانی خرو و اراقه
 و کسر معارف کی پس بو تغیر عزیمت مقوله سندن در که ذی قدرته
 تر کنه رخصت یوقدر و ما بعدی دخی حالته کوره بویه در
 (و فقهادیمشردر که یدایله اولان امر و نهی امر و ولایه و لسانله علمایه
 و قلبله عوامه موکدر بو معنادن هر کس کندى حالته کوره کارده
 کرکدر کرک مأمور و منهی قبول ایتسون و کرک رد ایتسون قال الله تعالى
 (وما على الرسول الا البلاغ) و بعضیلر دیدیلر که اقویادن اولوب
 نهی اوزرینه مفسده ترتب ایتبه چکن بلورسه امر حکمنده اولور
 هر شهرده وجوه القوم کی * فان لم يستطع * پس اگر یدایله ازاله به
 قادر اولمازسه اول منکرک فاعلی اندن اقوی و یا بر اقویه مسند اولوق
 حسبيله تکیم زمانه ده بو معنی معروفدر * فبلسانه * پس انی لسان
 یعنی قولله تغیر ایتسون والا عاصی اولور و اگر بلا قدره ترک ایتسه
 و یا مفسده مصلحتدن اکثر اولسه بناء علی هذا انکار قلبه اکتفا بلسه
 محض ایماندن معدود اولور زبرا مؤمن اثاره فتنه دن منهیدر انکیچون
 خروج علی السلطان جائز دکدر زبرا مفسد کثیره سی واردر
 * فان لم يستطع * پس اگر قولله دخی منعه قادر اولمازسه امرادن
 و علمادن اولمغله و بلکه بو اعصارده علمادخی خوف شر ظلمدن
 دکه بر نهی لسانلرینه کتوره منزل زبرا یاقتیل و یا نفی بلد و یا حبس
 و اهانت اولورلر * فبقلبه * پس قلبی ایله کراهت و انکار ایتسون
 زبرا بوراده قلبه تغیر تصور اولماز بوجهندن علقتهای تناس و ماء باردا
 قیلندن اولور و جائزدر که همت قلبله و تضرعه دیمک اوله زبرا
 دیمشردر که (همة الرجال تهد الجبال) و محتملدر که قلبله تغیر ایتک

حکمی اوله فافهم جدا (بوراده بدایله تغیری تقدیم ایلدی زیراً منعده
اقوادر والامن جهته العمل منع بالقول مقدمه در که تحصیل مطلوبه
اقریدر انکیچون تقدیر قول این ایله منع ایتسه اوقدر احسن اولور قال الله
تعالی (فقولاله قولاینا) بعده تغیر بالیدر حتی امام غزالی دیمشد که
حسبت که حق الله دن اوتوری منکر دن منعدر ممنوع اولان کیمسه بی
مقارفة منکر دن صیانتدن اوتوری بش درجه در (بری تعریفدر که
ارتکاب ایده جکی نسنه نک حرمت ویا کراهتی وسوء عاقبتی اعلامدر
زیراً جائزدر که حل و حرمتدن بی خبر اوله (وبعدہ قول لطیفله
وعظدر نتکیم ولد والدنه رفقه وعظ ایده واکر غضب ایدرسه
سکوت ایلیمه وعبدله سید وزوج ایله زوج وتلیذ ایله استاذ
ورعیث ایله سلطان دخی بویله در (وبعدہ سب وتعنفدر که یا جاهل
یا حق الله تعالی خوف ایتمز بسن ویا بونک امثال سوز دیمکدر
یوخسه فحش کلام دکل (وبعدہ قهرله بطریق المباشره منعدر
کسر ملاهی وارقه خمر و سرندن ثوب حریری اختطاف و مفصوبی
یدندن اخذ وصاحبنه تسلیم ایتک کبی (وبعدہ ضربله ویا ضربه
مباشرت ایله تخویددر وشول کیمسه که غیبت وقذفه مبتلادر انک
لسانی سلب ایتک ممکن اولدیغندن ضربله اختیار سکوت اوزرینه
حل اولنور وقرآنده کلور (فقلاتلوا الی تبغی) یعنی بوندن اخذ
اولنور که بعض مواضعده تغیر منکر ایچون قتل دخی مشر و عذر
* وذلك * یعنی قبلله انکار وکراهت ایتک * اضعف الایمان * ثمرات
ایمانک اضعفدر نفس ایمانک دکل کما ذهب الیه الشافعی زیرا
عند الخفیه ایمان زیاده ونقصان قبول ایتمز الحاصل شدت وضعف
قبول ایدن ثمرات ایماندر زیرا ایمانندن قلبسه متعلق اولان تصدیقدر
یوخسه منکری انکار دکلدر بلکه انکار ثمرات ایماندر (سؤال
اولنور سه که اگر مقصود ثمره ایمان اولسه انتفاء انکارله نفس ایمانندن
خارج اولماق لازم کلور مع هذا بعض روایتده کلور که (ولیس وراء
ذلك من الایمان حبه خردل (جواب بودر که مراد ثمرات قویه

وضعیفه منتفی اولسه ایمان معدوم کبی اولور دیمکدر (سؤال اولنور سه که
بوحدیث شریف (علیکم انفسکم لا یضرکم من ضل اذا اهلتم بنتم) نصنه
معارضدر (جواب بودر که معنای آیت کشی مکلف اولدیغی نسنه
بی اشلد که غیرک تقصیری اکاضرر ویرمز دیمکدر خد مات مکلفه نک
بری دخی امر معروف ونهی عن المنکر در پس امر و نهیک عهده مندن
بیرون اولدقد نصکره مخاطبده امثال بولمسه لا بأسد رنتکیم قرآنده
کلور (ولاتزر وازرة وزراخری) و دیمشدر در که محل اجتهاد ده اولان
ماده ده حسبت اولماز بوجهتدن بر نسنه نک منکر اولدیغی بلا اجتهاد
معلوم اولمق لابدر بناء علی هذا حنفی شافعی اوزرینه اکل ضب وضع
ومتروک التسمیه ده انکار ایده مز وکذلك شافعی دخی حنفی بی مسکر
اولماز نبیددن منع ایلیمه مز (واقوی اولان اول کیدی (عظ نفسك ثم عظ
الناس) مفهومی ایله عامل اولوب بعده غیری نهی ایتک کرک تا که (انامرون
الناس بالبر ونسوتنافسکم) نمونده داخل اولیمه اگر چه ترک واجب
ایلله اوزرندن واجب آخر ساقط اولماز ونهی منکرک شرائطی واردر
بری بودر که منهی عنه هنوز واقع اولماش اوله زیرا واقع اولان
نسنه دن نهی اولماز بلکه وقوعی اوزرینه ذم اولنور (وبری دخی
بودر که اول منکری اشلیمه چکنه ظن غالبی اوله مثلاً شارب الخمری
شر به منهی کوره آلت شربی اعدادله والا مجرد یاننده کوزه خمر
اولمق موجب حد اولدیغی کبی موجب نهی دخی اولماز زیرا انک یاننده
آلت زنی دخی واردر (وبری دخی ظن غالبی اوله که اگر نهی ایدرسه
مضرت لاحق اولیمه زیرا عند الاکراه خوفدن ناشی تلفظ کلمه کفر
جائز اولیحق ضرورنله ترک انکار معصیت دخی جائز اولور بطریق
الاولی اگر چه قتلنه جرایدن ایشی اشلیمه مأجور اولور کما قال تعالی
(ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله) و بورادن اخذ
اولنور که افیون و خمر و امثالنه مبتلی اولان کیمسه خوف هلاکدن اوتوری
تائب اولماق لازم کلز بلکه بر مدت اکل و شرب ایلله طبعی تعذیل
ایلیمه وبالغرض هلاک مؤدی اولسه دخی شهادت مرتبه سن بو اور

ودخی ظن غالی اوله که منهی اولان کیمسه بطریق التفت منکراتی
زیاده ایتیمه زیرا بعض معاند وارد که سکار غما ایشلم دیو مصر و بلکه
اولکیدن دخی بتر اولور (وبری دخی نهی مؤثر اولوب عبث اولیمه جفته
ظن غالی اوله قال الله تعالی (فذكر ان نعمت الذکری) و احیاء العلوم ده
کلور که بدعتده حسب سائر منکراتده حسبته دن اتم در زیر اعتقاده
دا ردر که اساس الاعماله ر و بدعتدن مراد فرق ضاله حالیدر که
سنت و جماعتدن خارجدر و یتش ایکی فرقه دیدکاری اهل بدعتدر
اگرچه بواعصارده فروع کثیره سی وارد و صوفیه محققینه
اهل بدعت دین ایمانه کفر اعتقاد یتش کی اولوب کافر اولور زیرا اگرچه
متصوفه دخی اون ایکی فرقه در ولکن اون بری اهل بدعت و بری
اهل سنتدر پس ظاهر و باطنا اهل سنته اطاله ایدن کیمسه مبتدع
وضال و بلکه کافر در و مشهور در که دیرل سوزکی پیلده سویله پس سکا
دخی واجبدر که قول و فعلده حقندن باطله عدول ایتیمه سن و لا اهل
بطلانله محشور اولور سن و العیاذ بالله تعالی من العجب والغرور
وعدا لاختیار من اهل الشرور (و دیمشدر در که منکرده سرائله چهارک
فرقی وارد در که چهارده جمیع ناسه نخوستی ساریه اولوب عقوبته
مستحق اولور تنکیم حدیثده کلور (کل امنی معافی الا المجاهرین) یعنی
اظهار معاصی ایدنلر دار بنده عقوبته دن سلامت و عافیت بولمازل
و حکم حواله سوء اثرلی غیره دخی ساری اولور پس کرچه فاسق
مستورک حالتدن تجسس اولماز ولکن فاسق معلنک فسقندن نهی
ایتمک اوجیدر تا که ناس انک شرنیدن سالم اولهل (بعد ذا حدیث
مذکورده اوچ نسنه ذکر اولندیکه بری ید و بری لسان و بری قلبدر
زیر ایدک مقبوضی سیف و سنان و لسانک مأخوذی حجت و برهان
و قلبک شانی اعتراف و اذعاندر پس کرکدر که ید ایلله مظاهر
قهر و غضب الهی اولان ککنائس و بیوت خیر و مجتمع فسق
و فجور هدم و تخریب اولنسه و لسانله حجت و برهان ابراز اولوب
خلفک ظنون و شکوکی رفع و ذکر کثیرله اوهام و خیالات باطله

ازاله اولنه و قلب ایلله دخی وحدت وجود اعتقاد اولوب ککرتدن
ناشی توهم تعدد که شرک خفیدر ساحده عقد دن بعید قلند و الا
ظاهر شعائر الله و حرمت الله اولان اموری عدم مراعاتله خراب
اولد یغی کی باطن دخی آرایش افکار و تعلقات فانیه ایلله بر باد
اولوب کعبه کنبسه یه و یت معور خراباته منقلب اولغسله آفاق
و انفس دخی صورت مجرده ده قالور و کویا برامی موهوم اولور
الخامس والثلاثون

لاتحاسدوا اصلنده لاتحاسدوا در که احدی التائبین حذف
اولنشددر یعنی بری بریکوزه حسد ایتکور حسد غیرک نعمتی یدندن
زائل اولدوغن استمکدر کندینه حاصل اولنسه ده و یا خود اندن
زائل و کندینه واصل اولدوغن تمیدر اولکی اخبت و صاحبی
شیطانندن الوثر و حسد عقلا و شرعا و حقیقه مذمومدر بلکه
حاسد حقیقتده کافر در زیرا معارض الوهیت و مکابر بویتدر
و حدیثده کلور (الحسد یا کل الحسنات کما تأکل النار الحطب) سؤال
اولنور سه که سبئات محو حسنات ایتز مکر که کفر اوله بلکه حسنات
سبئانی اذهاب ایدر بس نوجهله سبئات حسناتی اکل و ابطال ایدر که
بو معنی بعض مبتدعه مذهبیدر یو خسه مذهب اهل سنت د کل
جواب بودر که حسد حاسدی محسود حقنده بعض اقوال و افعاله
حل ایدر که ثواب حسناتی محسوده انتقالی موجب اولور غیبت و شتم
و اتلاف مال محسود و سعی فی سفک دمه و امثالی کییکه بولنر مظالمدر
و آخرتده مظالم ایچون اقتصاص وارد و کاه اولور که حسد غبطه
معناسته اخذ اولنور صورت حسدده اولغله (لا حسد الا فی شین) کی
بتکیم بالاده مرور ایتشدر غبطه اودر که نعمت غیرک مثانی طلب ایلله
زوالنی دکل و دیمشدر در که نعمت دینیه ده غبطه واجبه در ایمان کی
و غیریده جائزدر امور مباحه کی و بعض مواده مندوبه در شهادت
فی سبیل الله و الموت فی بلد رسول الله و تصنیف کتب شرعیه
و تدريس علوم مرعیه و اشتهاار بالخير و امثالی کی *ولاتساجشوا*

نجش جمله اودر که بر مناعك بهاسن زیاده ایده سن مع هذا شراسنه
 رغبتك اولیه و یا خود شراسنه تحریض ایده سن كما قال فی القاموس
 النجش ان یواطی رجلا اذا اراد یبعا ان یمدحه اوان یرید لانسان
 ان ینبع بیاعه فیساومه بها بمن کثیر لینظر الیک ناظر فینقع فیها اوان
 ینفر الناس عن الشئ الی غیره انتهى والتركيب يدل علی اثاره شئ
 کاثارة الصيد والبحث عن الشئ كما فی تاج المصادر وغیره ونجاشیکه
 صاحب الحبشه در فتح نون وتخفیف یائله در و بعضیلر تشدید دخی
 جائز در دیدلر و نتیجه الحادی زمان رسول الله ده صلی الله علیه وسلم
 بر حادی ایدیکه حسن صوتی ایله دوه لری اهلاک ایدردی حادی
 تغنی ایله دوه لری سوق ایلندر * ولاتباعضوا * بغضندر که ضد
 الحیدر یعنی برنسنه در نفرت وانی کراهندر بو ایسه عداوتی مستلزم
 دکلدر پس بغض عداوتدن اعمدر یعنی بری بریکوزه بغض و عداوت
 ایتکوز مقصود اسباب بغض و عداوته اشتغالدن منع ونهیدر زیرا
 عداوت و محبت اختیاری دکلدر و اعداء الله اولنلره بغض و عداوت
 واجبدر که اکا بغض لله دیرلر حب فی الله کییکه احباء الله اولنلره
 میل و محبتدر که بودخی واجبدر زیرا اولیایه معادات حقنده وعید
 واردر تنکیم حدیث قدسید کلور (من عادی لی ولایا فقد آذنته بالخراب)
 بوراده ولیدن مراد ولی عرفیدر که فانی فی الله و باقی بالله در یعنی
 هرکیم بنم بر ولی خاصه معادات ایدرسه اکا اعلام ایلدمکه بن انکله
 محاربه ایدرم یعنی معامله محاربه کی معامله ایلر مکه قهر و غضبی
 اوزرینه حواله ایلوبوب آخر مقهور و زبونم اولور زیرا مخلوق خالق
 مقابله دن عاجزدر اشته بو معنایه ایماء ایچون ولاتباعضوا دیدی
 زیرا مبعوض اولنلر اراننده خواصدن کی به بولنور سه باغضک
 هلاکی مقرر اولور ایتدی بغضی عن اصل عوام و خواصدن رفع
 ایتک کرکدر عوام و خواصه مطلقا ایمانلرندن اوتوری اثبات محبت
 لازم اولدیغی کی بو معنادر دیدلر که سید همایه طالب اولان جمله
 مرغانه دانه افسان اولق کرکدر زیرا همادخی انلرک میاننده دن

هر کوردو کی خضر یی - ل دیدکری بودر * ولاتباعضوا * تدابر ایکی
 کشی بری برلرینه آرقه لرن و یرمک دبرلرن یعنی آردلرن دونه کدر که
 مواجهه تک مقابله ایدر بوا یسه اعراض اقتضا ایدر انکیچون تدابر
 تقاطع معنا سنه استعمال اولندی و در پیر دیدکری دخی دبردندر یعنی
 برنسنه تک دبرینه و عاقبتنه وصوکنه نظر در پس معنی دیمک اولور که
 بری بریکوز دن تقاطع ایتکوز یعنی وصل معامله سنی قطعه تبدیل
 ایتکوز زیرا مودت فی القربی لازمدر مؤمنلرک حسب جهتندن
 بری برلرینه قرابت قریبه لری واردر بلکه نسب یوزندن دخی بر پدیرک
 فرزندلر یدر و رحم رحماندن مأخوذ در جمیع اشیا تک ایسه نجایات
 حسبیه حقه ارتباطی واردر انکیچون قطع رحم ایتک انقطاع عمر و محق
 برکاته سیدر فاعرف جدا فانتک علی مواجهه جمیع الاسماء قطعا فالی این
 تذهب معرضا عن الله فصل وصل لربک فاذا انت عند من تهواه
 و دیمش لردر که ولاتباعضوا یعنی اهواء و مذاهیبه اختلاف اوزرینه
 اولما کزیرا دنیاده بدعت و طریق مستقیمدن ضلال بغض ایجاب
 ایلر و تدابر ایتکوز یعنی بری بریکوزی غیبت ایتکوز زیرا برکیمسه بی
 غیبت آردنجه اولور یوخسه یوزینه اولماز بعضیلر بو معنای اواکیدن
 اولادر دیدلر زیرا تقاطع تباغضده مندرج واندن مفهومی مدر وینه
 دیدلر که تباغض تدابری مستلزم اولماز زیرا کاه اولور که ایکی متعادی
 توافقی ایدرلر و بری برلرندن مفارقت ایتلرلر و تدابر دخی تباغضی مستلزم
 دکلدر زیرا کاه اولور که ایکی متدابر بری برلرینه لمصلحه محبت ایدرلر
 جواب بودر که مقصود شارع امر باطن اولان حال قلبی اصلا حدر
 یوخسه امر ظاهر اولان حال قلبی دکلر و بعضیلر دیدلر که بری برلریکوزی
 استتقال ایدوب تولیه وجوه ایتکوز بلکه استقبال ایدوب بسط وجوه
 ایدیکوز و روبرو اولوکن بومعنی دخی کرچه عبوست ظاهره و خشونتدن
 نهیدر فاما مقصود ظاهر دن باطنه ارشاد در (بعدد اوج کوندن
 زیاده هجران مسلم جائز دکلدر مگر که غرض دین ایچون اوله ترک صحبت
 فاسق کی پس توبه سی ظهور ایتکجه زجراله الی آخر العمر ترک اولور

سائر تشدیدات شرکی و بدعت اقوای اسباب هجر دندر و احیاده
 کلور که واعظ مبتدعک منعی واجیدر و مجالسنه حضور دخی جائز دکلدر
 مکر که اظهارود قصد ایله اگر قادر ایسه والاستماع بدعت جائز دکلدر
 قال الله تعالى (فاعرض عنهم حتى يخوضوا في حديث غيره) پس
 بواعراض هجری مستلزم اولدی رجوع بولمذخفه * ولا یبیع بعضکم
 علی بیع بعض * صورتی بودر که برکیمه برنسنه بی خیاباره اشترا
 ایدوب قبل لزوم البیع آخر کیمه اکا کل بویعی فسخ ایله بن سکا
 اندن رخیص و یا اول بهایه اندن دخی اجودنی و یره یم دیمکدر که
 بووضع حرامدر زیرائده موجب عداوت و بعض اولان اذای مؤمن
 واردراشته بونهی غبن فاحش اولدیخی صورته در والافسخنه داعی
 اولوق لا بأسدر زیرا کاوجه رخیصله بیعه ضرری دفع وارد
 و بر صورت دخی وارد که اکا صورة السوم علی السوم دیرلر اول
 صورت بودر که برکیمه آخردن ثمن معین ایله برنسنه اشترا ایدوب
 متعاقبن انک اوزرینه تراضی اینه که نصکره آخر کیمه کلوب اکا انقص
 بهائله و یا خود ثمنک مثلی ایله دخی اجودنی عرض ایده فاما تراضی واقع
 اولسه اکایع من یزید دیرلر که لا بأسدر (وشری علی الشری دخی
 بویه در مثلاً زمان خیاباره بایعه دییه که بویعی فسخ ایله بنانی سندن
 دخی آخر بهائله آلورم و سائر بونلرک اما مالی دخی منهیدر خطبه اوزرینه
 خطبه کی و بر منهی دخی بودر که اهل قرانک شهره سحر بومله
 بیه جلب اینه دوکی متاعی شهرلی آیه و یوب سحر زاید له فروخت
 بچوندر که عند الشافعی حرام و عند الامام مکر و هدر اگر اول متاعه
 ضرورت واریسه و اکا احتکار دیرلر که انتظار غلادر * و کونوا عباد الله
 اخوانا * عباد الله فصله حرف ندانک حذفیه در بوصویده اخوانا
 خبر کان اولور تکیم اختصاص و مدخ اوزرینه انتصابده دخی بویه در
 و جائزدر که عباد الله خبر و اخوانا خبر بعد خبر اوله یعنی یا عباد الله
 عبودیت و عبودت ایله الله تعالی به منسوب اولدوغکز کبی
 اخوتله دخی بری بریکورنه منضم و مضاف اولوکز قال الله تعالی

(انما المؤمنون اخوة) بو معنی ایسه تحاسد و تقاطع و تبایغض و امثالی
 اخلاق سافله بی منافیدر و بوندن اخذ اولور که کافر فی الحقیقه عباد الله
 دکلدر زیر عید اوزرینه واجب اولان امثال امره و لا تله قائم اولمشدر
 پس انک حقه اضافتی اضافت خلقدن یو خسه اضافت تشریف دکلدر
 و جائزدر که عباد المؤمن اولوب الله ده لام اختصاص ایچون اوله تکیم
 (کونوا انصار الله) ده ایکی وجهله قرأت اولمشدر * المسلم اخو المسلم
 * انما المؤمنون آیتندن مستفاد در و بونده تشبیه بلیغ وارد در اصلی
 کاخیه دیمکدر یعنی ایکبسنک میاتی دین واحد جمع ایدر ایکی برادرک
 میاننی اب واحد جمع ایدوکی کبی پس وصفده اتفاق زائده اتحاد کیدر
 فکیف که اخوت و تنسبده دخی اشتراکی مستلزمدر یعنی فرزند آدم
 اولمغله میانلرنده قرابت قریبه یو غیبه دخی ینه علاقه قویه وارد در کافر
 ایسه بویه دکلدر زیر او وصفده اختلاف وارد در حتی سنی ایله بدعی اراسنده
 مناکه صحیح دکلدر دیدیلر و امرأ مسلمة ک بدنی کافره یه نامحرمدر
 دیوقائل اولدیلر پس اخوت بین المسلمین در یو خسه بین المسلم و الکافر
 دکلدر دیدیلر انکیچون مسلمه و کافره بری بریه نامحرمدر (بعد ذالمسلم
 اخو المسلم جمله سی استینافدر که استعطا فی مشتملدر تکیم دیرلر
) انما هو اخوک و استاذک و ابوک فاعرفه * لا یظلمه * یعنی اکا ظلم ایلمک
 لایق دکلدر بود دخی استینافدر که وجه شبه ایماندر زیر حقوق
 اخواندندر که بری برلری اوزرینه دینلرنده و نفسلرنده و ماللرنده ضرر
 اد خال ایتبه لر شول وجهدنکه قطع ارحامدندر بوا یسه اخوت
 اسلامی منافیدر بلکه کافره بله ظلم حرامدر انکیچون دعاء مظلومدن
 مطلقا حذر لازمدر زیرا کافر اولسه دخی مستجابدر و حرمت ظلم
 یکرمی دورنجی حدیثده مرور ایتشددر * ولا یخذله * قح یاوسکون
 خاء مجحه و ضم ذال منقوطه ایله خذلدن فتحله و خذلادن کسرله
 مشتملدر ترک نصرت و اعانت معنا سنه فارسیده فرو گذاشتن ایله
 تعبیر اولور یعنی مؤمن مؤمنک نصرت و اعانتی ترکله تهلاکه یه
 القا ایتز بعض احادیثده (و لا یسلمه د و شمشدر افعال د نکه

همزه سلب ایچو ندر یعنی سلم وصلحی ازاله اینمز و یا خود اسلام
خذلانه دوشور مکدر نکیم تاج المصادر ده مصر حد بر بوضو زنده
(ولا یخذه معنائه اولور الحاصل مسلم دفع ظلمه و امثالند
استعانت ایسه اعانت ایله اگر ترکنده عذر شرعی بوق ایسه
زیرا مواضع ضرورت قواعد شرعین مستندار * ولا یکنه *
فتح یا واسکان کافله در ولا یضربه و زنده بعض محدثین دیدیلر که
بواغظه اکثر متونده یوقدر یقال کذب الر جل من باب ضرب ضد
صدق و کذب الر جل مجهول ای اخیر بالکذب پس معنی دیمکدر که
خلاف واقع امرله اکابر و یریه مکر ضرورت داعیه و یا شرع
لمصلحة اذن و یرمش اوله (وامام بیهقی دیمشدر که کذب قولله اولدیغی
کبی قول و نطقک غیر به دخی اولور پس برنسنه دن علی خلاف ماهویه
اخبار ایسه صدق متنی اولدیغی کبی مثلاً کذب علیک الحج دیسه دخی
دخی حج متنی اولدی یعنی وجودی اولدی پس بکیردن وجوده کثوردیمک
اولدی (و بوراده ولا یکنه بی تشدیدله نکذیدن اولغه ذاهب اولدیلر
اگرچه معنائک مساعده سی وارد زرا خبر کذب القایتمکده افساد
دین و دنیا اولدیغی کبی خبر صادق تکذیبده دخی سوء ظن و ملال
وانکساره سببیت وارد در بس سن اکا طوغری سویمک لازم کلوب
اولدخی سنی او معناده تکذیب ایتک جائز اولیخاق اول وجهله سندخی اکا
معامله ایتک لازم اولور فاصدق و صدق * ولا یخقره * یا ک فقهی و قافک
کسر یله ضرب باندن حقردندر خورطو تمق معنائه وقاموسده کلور
الحقر و الحفارة الذل و الفعل کضرب و کرم والاذلال کالتحقیر
والاحتقار والاستحقار والفعل کضرب و المحقرات الصفات انتهى
ای فیکون الکبار معظمت (یعنی مسلم مسلمک عیبی ذکر ایتکله استحقار
ایلز و کذلک فقیر الحال و کثیر العیال و متغیر الاحوال کور سه استحقار
ایتمز زرا از دراء و سخریت منهی و حرامدر شول جهندن که الله تعالی
بنی آدمی نکرم و تفضیل ایلدی (و یخقره اخفاردن اولمق دخی مرویدر
خاء معجمه و قائله عذر و نقص همد معنائه و لکن قاضی عیاض دیمشدر که

صواب و معروف اولکیدر نکیم ولا یخقره روایتی اتی تأیید ایدر (بعد ذل
احتقار برنسنه نک ذاتی ایچون دکل بلکه صفاتی ایچون در پس کافر
وظالم و فاسق کفر و ظلم و فسق لری ایچون احتقار اولنور ل قال تعالی
(ومن ین الله فانه من مکرم) چونکه اسلام و طاعت و عدله عدول ایدر
من کل الوجوه قدر لری مرفوع و معظّم او اور نکیم خالد بن الولید
و عکرمه بن ابی جهل و امثالی اسلام و تقوا لری سیدله معظم اولدیلر
حتی خالد سیف الله المسلم دیوملقب اولدی و عکرمه به اذیت او اور
دیویدری ابو جهلی سب و شتمدن اصحاب نهی اولندیلر اشته لاتو ذوا
الاحیاء بسبب الاموات حدیثک و رودنه باعث بودر * التقوی ههنا *
استنبافدر که صورتده تسویه دن صکره معناده تفاوته اشارتدر یعنی
محل تقوی قلبدر که صدر ایتک ظر فیدر او ایسه مستور نسنه در بس
اهل اسلام کرچه امر ظاهر ایله بر مرتبه ده در و لکن امر باطن ایله عند الله
تفاوتلری وارد و کله اولور که عاقت بدن و یا لکنت لسان و یا سواد
جسد و یا عی و عور و عرج و قصر و طول و امثالی ایله معیب اولور فاما
سیرتی جهندن سالمین اسلام واقوادر بس اکا نظر نقصانله نظر ایتک
کرکدر والا خالق تحقیر مؤدی او اور زرا جمیع کائنات مرتبه خلقة
اکامضا قدر قال الله تعالی (ان اکرمکم عند الله اتقاکم) وقال رسول الله
صلی الله علیه وسلم (ان الله لا ینظر الی صورکم و اعمالکم بل الی قلوبکم
و نیاتکم) یعنی اگر قلوب و نیاتک خالصه و صادقه ایسه منظور حق
او اور سکز والا فلا * و یشیر الی صدره * قائلی راوی حدیث اولان
ابوهریره در یشیر نک فاعلی رسول الله در صلی الله علیه وسلم مقتضای
ظاهر ماضی ایکن مضارع عدول ایتک اول حالی نظر اهل کماله
استحضار ایچوندر که اکا حکایه حال دیرلر و حکایه حال ماضیه اویدر که
زمان ماضی ده اولان نسنه زمان حالده فرض اولنوب اندن حاله دلالت
ایلین لفظ مضارع ایله تعبیر اولنه و اشارت کفله و یا عین و یا حاجب ایله
اولانه دیرلر و او حالیه در * ثلث مرات * بعض نسخده مرات واقع
اولشدر مرات کسرله مره نک جمیع مرات کبی فتحله مره فعله واحد در

تاره و کره و دفعه دخی بویله در (ثلث التقوی ههنا به متعلقه بشیر
الی صدریه دکل تکیم بعضیلر زعم ایندی لر زیر بوضو رتده ایسه آمدن
خالی دکلدر (یعنی مراد بودر که جناب نبوت علیه الصلاة والسلام
التقوی ههنا کلامی تقوانک شأنه اهتمام و بیانه اعتقادن او توری
اوج کره تأکید و تکرار ایلیوب هر کره سنده بد مبارکه لایله صدر لینه
اشارت دکل تکیم شمائل نبویه ده کلور کان اذا تکلم تکلم ثلثا (و بعض
ادعیه که اوج کره قراءت ایله تقید اولمشدر بری حس و بری عقل
و بری خیال مرتبه سنه اشارتدن او توری در زیر وجود انسان بواوج
مرتبه بی جامع و هر بری بر توجهه محتاجدر * بحسب امری من الشر
ان یحقر اخاه المسلم * (حسب سین مهمله نک سکونیه کافی معنادر که
مقدم خبردر اولنده بازائده در که غیر متعلق بشی در) وان یحقر الخ
تأویل مفردده خبردر مسلم منصوب و اخک صفتی در تقدیری حقر ال رجل
اياه المسلم کافیه من جنس الشر یعنی مسلم قرنداشی مسلمی خور طوئقی
جنس شردن بر شر عظیمدر که انک و بالی اکا کافیدر بوراده امر تحقیر
تکریر اولندیغی حرمت اسلامی تأکید ایچونددر (بعد ذابو ترکیب مفرداتی
بالاده شرح اولمشدر اعاده به حاجت یوقدر * کل المسلم علی المسلم
حرام دمه و ماله و عرضه * کویا سهؤال وارد اولوب حکم
تحقیرندر حرام میدر حلال میدر دنلد کده کل المسلم الخ اکا جواب واقع
اولدی (کل المسلم مبتدا و حرام خبر و ما بعدی بدل کل در زیر اکل
معرفه به مضاف اولسه احاطه اجزاء ایچون اولور کل انتفاع حامض
کیکه جمیع اجزاء تفاح حامضدر دیمکدر و اگر نکره اولسه جائز اولماز
زیرا جمیع افراد تفاح حامض دکلدر بلکه بعضی حلو در کویا
انسانک دمی اجزاء حسیه دن و مالی اجزاء حسیه اسبابندن و عرضی
اجزاء حکمییه دندر که مسلم بواجزاء ثابته دن عبارتدر و حرمت ظاهره سی
بواوج نسته به تعلق ایدر و هیکل دمه داخلدر زیر ادم انک مقوه میدر
و عرض الرجل جانبه الذی یصونه کایمره و بواوج موضعه مضاف
تقدیر اولور اراقة دمه اخذ ماله و هتک عرضه کی یعنی موجب شرعی

اولدیغی برده امور مذکوره حرامدر و الا تعزیر و قتل او انور و مال مرتد
مأخوذ در زیر فی در انکیچون بعضی روا یانده (الابحیهها) کلمه در
تکیم حدیث تا من ده مشروحدرو و بعضیلر دیدیلر که عرض ایکی
دور ایدر که شرعا حایه و رعایتی واجب و یا مستحبدر و شولکه
عندالعوام امور معتبره عرفیدر اندن خارجدر انکیچون بعضی ادانی
تحقیر اولدوقده سنک عرضک نولاجق دیرل یعنی انک عرضنی کلا عرض
عدایدلر و حدیثده کلور که (من اربی ال ربی الاستطاله فی عرض المسلم
بغیر حق) معنای اکثرها و بالاولا و اشدها فی التحريم دیمکدر
بوراده بغیر حق بعض احوالده استباحه عرضیه اشارتدر مثلاً
صاحب حق اولان خصمی ایچون ظالم و تعدیدر دیمک جائزدر
و شهادتی جرح و خائن او زینده شهادت دخی بویله در پس
کسر عرض بغیر وجه شرعی ایسه سفک دم کی در والا لایاسدر
* السادس وائلئون *

* من نفس عن مؤمن کربة من کرب الدنیا * تنفیس ازاله غم در
یقال (اللهم نفس عنی ای فرج و تفتت الریح اذا هبت طیبه و فی الحدیث
(لا تسبوا الریح فانها من نفس الرحمن) یعنی ریح امور منفسه دندر زیر
نفس که قح فائله فم و منخردن خروج و دخول ایدن ریحدر انسان
تنفیس ایتدیکه حیات حاصل و ضیق زائل اولور تنفیس شاملدر
مال و مساعدده و سفارت و رأی و اشارت و دعا و عند صاحب الحق
شفاعت ایله اولان تنفیس کرک تنفیس جزئی و کرک کلی اولسون
اگرچه مطلقاً کامله مصر و قدر (کرب کافک ضمی و رانک فتحیه
کربتک جمیعدر ضم و سکونله کربت حزن شدید و غم غالبدر
کرب الارض دندر ارضی حفرله قلب ایتدی معناسنه اهل حراثت
حالی کی زیر غم غالب نفس انسانی قلب و آثاره ایدر و بعض نسخه
عن مسلم دشمندر منقاد معناسنه بوضو رتده بحسب اللغه ذمی به دخی
شامل اولور زیر ذمی دخی بعض احکامده مسلم کیدر حقوق جار
و عبادت حریض و دفع صدقه و ادائیگی پس اکا دخی اعانت او انور

مکر که کفر و معصیته دائر اوله کنیسه به حمل و سقی خروغیری کبی
 انکیچون اولاد مسلمینی تخصیصیل صنائع ایچون کفر به شاگرد لکه
 ویرمک مکر و هدر زبیرا انلک اخلاقه فخلقه و کفر لینه مساعدیه
 ذریعه در بوجهتند که صبیانه الباس حریر و امشالی محرمات
 ممنوعه تا که انکه تعود ایلوب بعد البلوغ عودت ایتمه لر معنی بودر که
 بر مؤمن غوم و هموم وضیق و شدت دنیادن بر مؤمن و بار مسلمان
 مطلقا بر نسنه ازاله و کشف ینسه قلیل و کثیر و صغیر و کبیر و هر نه
 اولور سه اولسون اگر رحتی امور دنیویه دن بر امر حلال و مباح
 ایچون ایسه والا معصیته اعانت اولار انکیچون کرب دنیا لله تقیید
 ایلدی و بوتقید واقعی بیان ایچون اولق دخی جا ژدر و محتملدر که
 کرب دنیا کرب آخرتدن احتراز اوله که غوم آخرتدر زیر ادنیاده غم آخرت
 تقدیر مزید و شدید اولسه صاحبیه اولقدر فائده سی وارد که درجات
 عالییه وسیله در مکر که تنفیس بر از خدن تخلص و یا مجهولی اولان
 موادی تعلیم اوله * نفس الله عنه کربته من کرب یوم القيمة * یعنی
 الله تعالی اندن کرب آخرتدن کربت عظیمه بی تنفیس ایلیمه پس
 کربت اولی ده تنوین تقلیل و تحقیر و کربت ثانییه ده تکبیر و تعظیم
 ایچون اولور ذیرا کرب دنیا کرب آخرته کوره یسیر و قلیل و حقیردر که
 لا کربت حکمنده در و مؤمنه عمل حقیری مقابله سنده فضل الهی
 عظیمدر و بونده اشارت وارد که کرب دنیا و کرب آخرت بسیار در که
 هر برنی دفعیچون بر عمل مناسب لازمدر زیرا جمع جمعه مقابله اولمشدر
 و بوندن مقصود اصل مقابله بی پیاندر که بطریق العدل در یوایسه
 فضلی منافی دکلدر پس کربت واحده نك ازاله سی کرب کثیره نك
 زوالنه سببدر قال الله تعالی (من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) تکمیل
 بنسب مسجد مثل ایله مقابله اولندی مع هذا اکا منحصر دکلدر زیرا
 هر نسنه نك صور بحسب الموطن اولدیغی کبی مجازاتی دخی اکا کوره در
 یعنی عدل و فضلك بحسب الحقیقه موطنی آخرتدر و مرتبه فضلك
 اعلا سی اختصاص دیدکلدر که جناب حقّه مفوضدر و بوندن

اخذ اولور که شان مؤمن قضاء حوائج مؤمنین ده اولقدر که فضل
 عظمی وارد در زیر عمل متعددر انکیچون خیر الناس من ینفع الناس وارد
 اولمشدر سوال اولور سه که من نفس ده کلمه من عام اولوب کافر دخی
 مسلمان تنفیس ایلیمه آخرتده اول کافر نفعی اولور می جواب بودر که
 تعمیر بعددر زیر اظاهر شرع بویه مقاماتده اهل ایمانی خیراته تحریضدر
 و اگر کافر دن مکارم اخلاق صادر اولسه عذاب کفری قطعاً تخفیف
 ایتمه سار معاصی به کوره اختلاف وارد رایکی طرفک دخی شواهدی وارد
 ظاهر اولان بودر که مکارم کفارک مجازاتی دنیاده در تکمیل ایلیمه
 قبل الا عن عبادتی مقابله سنده الی یوم القیام عمر طویل اعطا اولندی
 چونکه کافرک کفری قلبندن قالبه ساری اولدی لاجرم عذابی قابل
 تخفیف اولدی مؤمن عاصی ایسه بونک خلافتدر زیر ایمان دخی
 معاندن صورتیه ساری اولیحق عذابی قابل تخفیف اولدی انکیچون
 عصاة مؤمنین طبقه علیای نارد در فافهم والله اعلم * ومن یسر
 علی معسر یسر الله علیه فی الدنیا والاخرة * کرب دنیا و تنفیسک
 بعض موادی تخصیصدر که اکا کربت دین دیرلر و معسر اعساردر
 نك دست یعنی فقیر اولقدر که وجود مال اکا کوره معسر در پس
 اعسارک همزه سی صیرورت ایچونددر که سار ذاعسرة دیکدر عسرت
 یسرتک ضدیددر که ترك ایلردن کوجلاک و قولایلق دیونعبر ایلر
 الحاصل معسر مطلق مقفرددر و لکن عسرت غریم عسرتلرک اشدی
 اولمغله مدیون معسرده استعمالی اکثر اولدی (من انظر معسرا) الخ
 حدیثی دخی انی تأیید ایلدر معنی بودر که بر کیمه غریمنه یعنی بورچلو سنه
 تیسیر ایلیمه مطالبه بی تأخیر و یا کلا و یا بعضا ابراء ایتمکله و یا مطلق
 فقیره تصدق و دفع ضرورت آنسه ترك معسر مؤمن و کرب ذمی
 و کرب مستأمن الله تعالی انک اوزرینه تیسیر ایلیمه دنیاده توسیع رزق
 و حفظ عن الشدائد ایله و آخرتده تسهیل و حساب وظل عر شده
 نظایل و امشالی ایله یعنی دنیاده تیسیر معسر نوجهله قلب معسر
 سبب فرح اولدیمه آخرتده الله تعالی انی تفریح و اسباب نشاطی

تهیه ایله جزاء وفاق اعطا ایلله و فقهده کلور که فرض نافله دن
 افضلدر الا بر قاج مسئله ده دکل اولیکسی ابراء معسر مندو بدر ولکن
 انظار واجبدن افضلدر وایکجیبسی ابتداء سلام سنتدر واکن رد
 واجبدن افضلدر و اوچنجیبسی وضوء قبل الوقت مندو بدر ولکن
 وضوء بعد الوقتدن افضلدر که وضوء بعد الوقت فرضدر و تیسیرده
 تعلیم علمدخی اشارت واردر زیرا جاهلک امری عسیردر تسلیکه دخی
 رمز واردر زیرا مرید ذوق حال و فیض ملک متعالدن معسر در
 و انسانک فضلی کندی نفسنده کامل و غیری مکمل اولمغه در پس
 استاذ ظاهر عسرت جهلی یسرت علمه تبدیله سبب اولدیغی کی
 استاذ باطن دخی عسرت حجابی یسرت کشفه تحویله باعثدر انکی چون
 معلوم و مسلک اولمگه سائرل اوزرینه فضل زائداری واردر زیرا
 دیمشدر که الفضل المتقدم استاذایسه اقدمدر کرکسه سنی جهندن
 احداث اولسون و هر قومک رئیس و متبوعی مفضل و مکرمدر فاعلم ذلك
 و تسلیک و تعلیم هر بری قرآنده مذکوردر قال الله تعالی (و یرکبهم
 و یعلمهم الکتاب و الحکمة) زیرا طهارت نفس یا نکز کفر و شرکدن
 دکلدر بلکه ادناس باطنه نک جله سندن طهارت لازمدر و از جمله
 ادناس وارجاس تعلق ماسوادر کما قال الله تعالی (لا یمس الا المطهرون)
 فافهم * و من ستر مسما ستره الله فی الدنیا و الآخرة * قضای روایتده
 من ستر علی اخیه دوشمشدر بوراده ستر بدنی لباسله و عیبی اخفائله
 ستره شاملدر و ستر حق دخی اکا کوره حله جنت و کشف رجته
 ستردن اعمدر زیرا علی ملاء الناس عریان و اقتضای امره ائلددر
 دیمشدر که اگر حقوق اللهدن ایسه زنی و شرب خمر و امثالی کی
 ناسدن ایسه قتل و سرقه و نظاری کی ستر حرام و امام و والی به
 رفع و اخباری واجبدر اگر مفسده ترتب ایتمزه و اکا نصیحت واجب
 دیرل غیبت محرمه دیمزلر و دیمشدر که فسقله معروف اولمگه حاللری
 والی به عرض وذوی البیوتادن اولمگه عثرانی اقله ایده ل مکر که
 حدوده متعلق اوله که انده جمیع ناس اعلی و ادنی و سلطان و رعیت

برابر در

برابر در وذوی البیوتات اشرف ناسدر که ترک انلره اوجاق صاحب لری دیر
 اگر عنعنه ایلله و کابرا عن کابر ایسه و عجم خانواده دیر و بوندن اخذ
 اولنور که ستر ظاهر لازم کلدیکی کی ستر باطن دخی لازمدر مثلاً
 عارفدن استماع ابتدیکی اسراری کتم ایده و نادانه افشا ایجه والا
 فضاحتیه کوره جزا بولور قال الله تعالی (یا عبادی انما هی اعمالکم
 نزد علیکم) و عارف بالله اولانه دخی کرکدر که بوا عصارده خاموش اوله
 و دکه بر سخن شناسه اعتماد ایدوب ستر رازی یرداشته قلبه ای نیجه
 عارف کشف سرایمکله سر و یردی منصور کی و نیجه زدن حاللرینه
 کوره مبتلی اولدیلر یا ستر العیوب و یا کشف الکروب استرنا بکنف
 رحتک و فرج عنا کما فرجت عن خواص خلیقتک * و الله فی عون
 العبد ما کان العبد فی عون اخیه * تعلیم بعد التخصیصدر ما بوراده
 مدت معناسنه ظرفدر مدد کون العبد فی عون اخیه دیمکدر و یا خود
 موصوله در و الله فی عون العبد الذی کان فی عون اخیه معناسنه
 بوصور تده کان زائده اولور مظهر که عیددر مضمر موضعنده وضع
 اولندیغی استعطاف و ایدان ایچونددر که عبد عجزله بله قرنداشته اعانت
 ایدیچک الله تعالی اظهار لطفله اولیدر بوراده عونک ظرفیتدن
 دوام و ثبات مأخوذدر پس و الله یعین العبددن اباعدر عبدک اعانتی
 ماله و بدنه اولمغه شاملدر و حقک عونى تیسیرامانی و قضاء حوائجدر
 مقصود واجب و مندوب و مباح اولان امورده معاونددر یوخسه
 حرام و مکر و هده دکل والا اعانت معصیتله عاصی اولمش اولور
 قال الله تعالی (و تعاونوا علی البر و التقوی و لا تعاونوا علی الاثم
 و العبدوان) پس تعا هدا را مل و احسان یتامی و موا ساة فقرا
 و نصرت ضعفا ایلله ظلمه و فسقه و جابر به مساعدده ایتمیه زیرا
 کفر و معا صیده ابوبن کافرینه بیله مساعدده منیه در مع
 هذا حق غالب لری واردر ضکیف که سائرله * و من سلك طریقاً *
 یقال سلك المكان دخل و سلكه غیره و اسلكه ادخله طریق بولدر
 ایاق ایلله طریق و ضرب اولند یغی ایچون طریق دینلدر ی

بوراده حسی و معنوی اولفیه شاملدر و طریق تنکیر ابتدیی افاده
ایدر که طرق جنت چوقدر و علوم دینییه دن هر بری اکا برطر بقدر
* یلمس * بعد الجمله حال و یا صفتدر التماس طلبدر اصلی لمسدندر که
ید ایله مس در یعنی لمس ظاهر بشره ایله ادراکدر مس کی صکره انکله
طلبدرن تعبیر اولندی زیرا برنسه طالبی اولان کیمسه حال تتبع ده
لمسدن خالی دکلدر و بهضیلر دیدیلر که لمس احساسدر لا محاله و مس
اعندر زیرا بعضی مس وارد که انده احساس اولماز * فیه * ضمیر
طریقه راجعدر * علما * تنکیر علوم دینییه دن هر برینه شمول ایچوندن
علم تفسیر و حدیث و کلام و فقه و اصول فقه کی زیرا موصل جنت
اولان بو علومدر و علوم عربیه دیدکلی علم لغت و صرف و نحو
و امثالی علوم شرعیه حکمنده در زیرا علوم شرعیه بی تحصیل و سبیل در
پس علوم فلسفیه بونلردن خارجدر منطق و غیری کی مکر که تعلی
برای رد اوله بودخی عند الخواص ممنوعدر و بونده سلوکه اهل
تصوفک سلوک مخصوصنه و طریقه طریقت معهوده سنه و علم ایله
علم الهی به اشارت وارد و تنکیری تعظیمدن خالی دکلدر زیرا علم
تصوفکه علم لدنیدر سائر علوم اراستنده عظیم القدر در زیرا معلومی
اجل المعلومات اولان الله تعالیدر و سائر علوم موصل جنت ایسه بو علم
عزیز موصل حضرتدر اگرچه جاهلی بسیار و محجوب حق بشماردر
بعدذا التماس علمه نیت خالصه کرکدر زیرا نیت روح عملدر و سائر
عباداته تطرق ایدن ریا و اغراض فاسده طلب علمه زیاده در زیرا علم
وسیله جاه اخروی اولدیغی کی ذریعه جاه دنیوی دخی اولور و العلم
حجاب دیدکلی اهل بنداره کوره در زیرا علم مال کی سبب غرور
و شرور در الامن عصمه الله تعالی * سهل الله له به طریقاً الی الجنة *
به ضمیری طریقه رجوع ایتک اظهاردر تنکیم مابعدی اکا قرینه در
زیرا طریق علم طریق عمل و طریق عمل دخی طریق جنته سالکدر
پس علم بالواسطه جنته موصل اولدی الحاصل بلا علم عمل و بلا عمل
جنت اولماز انکیچون قرآنده کلور (جزاء بما کانوا یعملون) یعنی اگرچه

عمل موجب جنت دکلدر و لکن زهد بانک پایه می کبیدر که ذر و ده زهدانه
وصول پایه ل و ساطتی ایله اولدیغی کی درجات غالبه به ترقی دخی عمل
شرعی و ساطتیله در پس تسهیلدن اخذ اولنسدیکه طریق جنت
صعبدر و اکا سهوات استین طریق علم و عمله سلوک ایدر و لا جنته
سهواته منتهی اولماز و بوندن فهم اولنسدیکه کرچه علم عمل معنویدر و لکن
عالم و عامل اولان کیمسه کویا طریق حسی جنته در و غایت طریق
جنتدر انکیچون (و ازلفت الجنة للمتقین) وارد اولدی زیرا علم و عمل
طریق جنت اولفیه کویا عالم و عامل اولنره دنیاده جنت تقریب
اولشدن تنکیم جناب نبوت صلی الله علیه و سلم غزوه بدرده پیوردیلر
(قوم را الی الجنة عرضها السموات والارض) و حدیث مذکورده علم
تخصیص بالذکر اولدیغی شرف زائد نه دلالت ایدر زیرا ذات حق
اقرب و سائر صفات و کمالاتی مستبعددر پس علم ظاهر و عمل شرعی و علم
باطن و حال مرعی بی جامع اولان کیمسه قیامتده فوق الكل اولور
* و ما اجتمع قوم فی بیت من بیوت الله * مانافیه در بیت اسلمنده
کیچمه ده انسانک مأوایی یعنی بیتوت ابتدیی برده صکره بلا اعتبار
الدیل دخی طلاق اولندی جمعی آیات و بیوت کلور لکن بیوت مسکنه
اخص و آیات شعره کوره دینلور و بیت حجر و مدر و صوف و و بردن
مقصد اولنلر اوزرینه واقعدر و بیت شعر اکا تشبیه اولمشدر زیرا
جسد اخلاط اربعه و بیت ارکان اربعه اوزرینه ظاهر در که سبب
ثقیل و سبب خفیف و بیت الله و بیت عتیق کعبه به علم عالیدر
و اهل بیت آن نبویه متعارفدر بیوت الله ده اضافت تشریف ایچوندن
اقه الله کی بیوت الله کعبه به ملحق اولان مساجددر که ایچنده درس
علوم شرعیه و ذکر الله اولمغله معظمه و مشرفه در و سائر بیوت عبادات
دخی مساجده ملحقدر الحاصل بیوت الله مواضع معظمه در پس
مواضع محقره خارجدر حمامات و معاطن ابل و مرايض غنم و مزابل
و امثالی زیرا بو مواضعه صلاة مکر و هه اولیحق سائر اذکار و افعال
شرعیه دخی بویه در و بوندن ظاهر اولور که بیوت الهیه فی الوائدن

بالطوب بخوراته دخی مطیب فلقی کر کدر خصوصاً یوم جمعه ده که منزل الملائکه در * بتلون کتاب الله * قرأنی و انت حکمته اولان کتب شرعیه بی قاری و علی سبیل التابع تالی اولدقلری حالده یعنی بانیسنی محافظه و معانیسنی مراعات و مطالع و موقف حضورده الله تعالی اوزرینه قرائت و مشاهد ایله که اکا حق تلاوت دیرلر کا قال الله تعالی (الذین آتیناهم الکتاب یتلونه حق تلاوته) و بونده دخی کابی جلاله به اضافت تشریف ایچوندلر کتاب مکتوب الهیدر که مکتوب اولدیغی جهندن نظم و مقصود و مدلول اولدیغی وجهندن معنی و کلام نفسی اولدیغی یوزدن غیر مخلوقدر * ویتدار سونه ینهم * التدارس بهم درس خواندن یعنی بریره کلوب درس او قومق که بعضی تعلیم و بعضی تعلم و استکشافله اصلی درس که اثر در زیر تدارس ایدنلر علمک اثرنی بری برلرندن اخذ و حفظ ایدرلر و بومعنی مداومت قرائت ایله اولغله مداومت قرآنه درس دیدیلر (و بعضی احاد شده کلور قدر سوهائهم علموها یعنی بوکلاتی اولا تعلم و قرائت و ثانیاً غیره تعلیم و تفهیم ایدیکوز) بونده مدارسه نیک فضیلتنه اشارت وارد اگر مدرس و تدرسک غرضلری حق ایه یعنی شهرت و تحصیل ریاست و جاه دکل ایه و الاعمالی هیا و عملی و بال و عمراری ضایع و تجارتلری کاسد و فاسددر و اویله در منجانه صنم خانه کیدر ز بر اصحابی حقندن غیره پرسش ایدرلر حق ایه صورتی نظر ایتمز بلکه قلوب و قصود و نیات نظر ایدر * الا تزلت علیهم السکینه * معلوم اولا که الله تعالی بنی اسرائیلک تابوتنده سکینت قومش ایدی یعنی صور حیواناتدن بر حیوانک شکل و صورتی که اورادن بر ریج محبوب و یابر حرکت خاصه ظهور اینه بنی اسرائیلک قلبلری اول علامت سبیلله ساکن اولوردی و عقبنده اثر نصرت حصوله کلوردی و انلر آفاقدن اعطا اولنان معنی امت محمدک مخلصلر نه انفسدن احسان اولندی یعنی سکینت انلرک قلبلرنده بر قوت روحانییه و بر حالت غیبیه و نور ربانی در که خائف و مضطرب ایکن ساکن و یا امان اولوب تسلی بولورلر

وحر نلری زائل اولوب فرحناک اوورلر شکیم غزوه احدده کلور (ثم انزل علیکم من بعدنا نعمه نعاماً یغشی طائفة منکم) یعنی اول حالت هاله منافی راحت ایکن قلبلرینه سکینه نزول ایتکله سکون دلدن ناشی خوابه وار دیلر و خوف ایچنده امنه ایدرلر و اکاسکینه دیدیلر زیرا نفس انسان اکاساکن اولوب غیره میلی قطع ایدر شکیم سکین دیدیلر بچاغه زیر صاحبی انکله قطعی ممکن اولان نسبه بی قطع ایدر و اگر مذبح ایه حر کتدن نسکین ایلر بس سکینه سکوننددر که ضد الحز که در و سکونده ثبوت واردر آنکیچون قلب بسبب السکینه ساکن و ثابت اولور قال الله تعالی (هو الذی انزل السکینه فی قلوب المؤمنین و بوندن فهم اولندی که بوسکینه نیک محلی قلوبدر زیرا قلب مدار اعضا و قوادیر بس قلب ساکن اولیجی جمله اعضا و قوی دخی ساکنه اولور آنکیچون امور خطیره ده اهل دل حاضر اولق کر کدر تا که ثباتله مراد حاصل اوله قال تعالی (اذالقیتم فتنه فاثبتوا) بوا عصارده ملوکک غالباً مغلوب اولدیغی عسکرک عدم قابیلندندر اگر کر جک رجال اولایدیکه اهل دلدلر دل ثابت انلری مضطرب قلزدی ولکن بومعنا بی فهم ایدن قلبدر ■ و غشیتهم الرحمة * غشی تغطیه در که ترکیده یوریمک ایله تعبیر اولور قال تعالی (یغشی اللیل النهار) ای یجعل اللیل یحیث یستر بظلمته نور النهار یقال غشی اللیل النهار اذا ستره (یعنی رحمت الهیه انلری تغطیه اید و یوریه و قابلیه مقصود رحمت خاصه در که تلاوت و دراستک نتیجه سی و عمل مخصوصک اثر ایدر قال تعالی (اولئک علیهم صلوات من ربهم ورحمة) یعنی عند المصیبه استرجاع و صبر ایدنلر رحمت خاصه و عامه واردر (و رحمت اراده نفع العبد معانسه اولور سه صفت ذات و انعام و احسان اراده اولور سه صفت فعل اولور * و حفتهم الملائکه * حفت حاء مهمله ایلله حفو قدندر که اشتغال حول الشیء معانسه در قال تعالی (و حفتناهما بنخل) ای جعلنا النخل مطیفة باحفتهم ای جوانبهما (و حافین من حول العرش) ای محققین باحفته و جوانبه (والاحداق کرد چیری

در آمدن (یعنی ملائکه رحمت انلری تحیط و چور زنی شتمل اوله سماء
دنیایه وارنجه بلکه عرشه ارنجه تا که انلری آفادن حفظ ایدمه ارمصافه
ایلیه لر و ثنارنده اولار و دعا ارنجه آمین دیه کر وتلاوتلرنه قولاق
طوته لر زیر ملائکه یه تلاوت قرآن فضیلتی اعطا اولماشدر انکیچون
بنی آمدن استماعه حریر صلردر و اغزلرنی تالیرک اغزلرنه وضع
ایدر لر تا که قرآن دخول ایلیه بوجهندن استیا که تطهیر افواه ایتک
مستون اولدی کافی الجامع الصغیر و شروحه (سؤال اولور سه که
جبرائیل علیه السلام قرآن اوقومشدر زیر بلا قرائت وحی اولماز
(جواب بودر که جبرئیل وقت نزول و تنزیله حالی القاء وحی در
اکایسه قرائت و تلاوت دیمز ار قال تعالی) ولا تعجل بالقرآن من قبل
ان یقضی الیک وحیه * و ذکر هم الله فممن عنده * یعنی مقیم عنده
و قریده اولان ملا اعلی ار اسنده انلری ذکر ایدمه و ثنارن ایلیه و انلره
و حسن حاللریله مباهات قله یا عالم مثاله تجلی مثالی ایله تجلی ایلیوب
سویلیه و یا مقام ار واحده قبللرنه القائله تعریف ایلیه زیر اهر موطنه
کوره بر نوع کلام الهی وارد و اول ملائکه نک اقر بی کرو بیون
دیدکاری در تخفیف رائله که ملائکه عرشدر و ملائکه عالیه دیدکاری
یونلردن خارجدر (و بعضیلر ارواح انبیاء و اولیا و شهدای دخی اذخار
ایتدیلر و لکن صحیح دکلر زیر مقصود بشری ملک یانده و صفدر
یو خسه بشری بشر عنبدنده دکل زیر ارواح خواص بشره
او مقوله ارك حاللری معلومدر خصوصاً که بوامندن اولنلر اهل قرآندر
و بونده مقام قریده اولان ارواحی یعنی ملائکه بی قرب سلطانده
اولان خواصه تشبیه وارد که بطریق التفهیم در زیر بری قرب معنوی
و بری قرب حسی در و معنی تمثیل ایله صورت یواور و تلاوت اوزرینه
اجتماعه ذکر الله اوزرینه اجتماع دخی داخلدر زیر ذکر دخی
قرآندر انکیچون ذا کر اولان کیمسه هم ذکر و هم تلاوت نیت ایتک
کر کردر تا که ایکی وجهله مثاب اوله و استماع ذکرده دخی یو وجهله
نیت ایدمه (و همچنین خصوصاً اوزرینه اجتماع ذکر حقیده حدیث

طویل وارد و مبتدی به کوره افضل اولان ذکر لسانی و متوسطه کوره
ذکر قلبی و منتهینک ذکر جمیع مراتبه ساریدر که لسان و قلب
و روح و سراسر اکا برارد و ایتک هر نفسی تسبیحدر تنکیم حقیقت اهلنسه
معلومدر و اجتماعده قوت زائده اولدیفته اهل ظاهر و باطن متفقد
ولکن آدانی مراعات و محافظه لازمدر * و من بظاہر عمله لم یسرع به
نسبه * بظاہر تشدید طائفه در و با تعدیه ایچوندر بطو سمر عنک ضدیدر
قال فی تاج المصادر التبطنه در یکی شدن و تعدی بالباء و اجازه بعضهم
ان یكون التبطنه متعدية انتهى و فی القاموس بطو ککرم بظاہر بالضم
و بظاہر کتاب و بظاہر ضد اسراع و بظاہر علیه بالامر و بظاہر به
اخره انتهى (لم یسرع اسراعند در ایومک معنا سنه که فارسیده
شایدن ایله تعبیر اولنور و تعدیه سی بائله در یکافی الحدیث (اسرعوا
بالجناسه و هو الظاهر و فی القاموس (اسرع فی السیر کسر ع و هو
فی الاصل متعد کانه ساق نفسه بحمله او اسرع المشی غیرانه لما کان
معروفا عند المخاطبین استغنی عن اظهاره و منه الحدیث قلبی سرع المشی
انتهی (نسب و نسبت ابوین جهندن اشتراکدر نسب بالطول دیلر
بین الابیاء و الابناء اولان اشتراک کی و نسب بالعرض دیلر بین الاخوة
و بنی العم نسبت کی و فلا فلانک نسبدر دیلر قریبی معناسنه و حدیثه
کلور که (کل سبب و نسب منقطع بوم القیمه الاسنی و نسبی) نسب
تقوادر نسب آب و کل دکل و الا ابولهب و امثالی دخی انکله منتفع اولمق
لازم کلور و دنیاده نسب ظاهری دخی منقطع دکلدر انکیچون مهدی
منتظرانک اولادندندر و عدم انقطاعه اشارت ایچون حدیثه کلور
(با علی انا و انت ابوا هذه الامة) معنا بودر که هر کیمکه سوء عملی دنیاده
تبطنه و تأخیر ایلیه آخرتده نسبی آنی تعجیل و تقدیم ایتز یعنی نسب
بمردیله مرتبه صاحبی اولماز دنیاده اولدیغی کی و بلکه کافر ایسه
مرتبه دکل جنته بله کیرمز و انبیاء و اولیادن شفاعت بولماز قال الله تعالی
(فاذا نفخ فی الصور فلا انساب بینهم) یعنی قیامتده کنعانه پدری نوحدن
وازره اوغلی ابراهیمدن و قایله قرنداشی هابیلدن و واهله به زوجی

لوط دن و ابوالهبه برادر زاده سی رسول الله دن علیه وعلیه السلام
و علی هذا فائده یوقدر و تفاسیرده کلور که (وانذر عشیرتک الاقرین)
آتی نزول ایند کده رسول الله صلی الله علیه وسلم مکده جبل صفایه
جیقوب و اقاربیه خطاب ابلیوب (افتدوا انفسکم من النار فانی لا اغنی
عنکم شیئاً) بیوردیلر وینه حدیثده کلور (یا بنی هاشم لا یأتینی الناس
بأعمالهم و تأتون بانسابکم) پس بوندن فهم اولندیکه کافره مؤمندن
فائده یوقدر زیرا فائده شفاعتله اولور مؤمن ایسه کافره شفاعتله
مأذون دکدر تنکیم قرأند مواضع عدیده ده مصر حدرد و مؤمندن
مؤمن عاصی به کر چه شفاعت اولور و لکن اول شفاعت انی مطیع امر
مرتبه سنه ایصال ایتمز و الا عامل الیه غیر عامل برابر اوائی لازم کلور
یونسویه ایسه قرأند نبی اولمشدر فاما شول کیمسه نک که صلاحی
یوزندن اقاربی اراسنده جهت جامعه وارد یوصورتده صالح کنندن
اصلح اولان قرینه الخاف اولنور قال الله تعالی (یدخلونها من صلح
من آبائهم و ازواجهم و ذریانهم) پس صلاحله تقییدده انساب
مجرده حبلنه تمسک ایند لک اطماع فارغه سنی یعنی عملدن خالی اولان
طبع لرینی قطع وارد اشته (المرء مع من احب) و امثالی اکا کوره فهم
اولنه (و اطفال دخی الخافده صلحا کیدر تنکیم حدیثده کلور) ان الله
لیرفع ذریه المؤمن الیه حتی یلقیهم به فی درجته (زیرا یوزرینه مراد
اطفالدر و کما فی المقاصد الحسنه للسخاوی و اطفال کفار حقنه
درت قول وارد یا خدام اهل جنتدر و یا ابوینه تبعیتله نارد در
و یا بعد البلوغ نه صفت اوزرینه اوله حق ایسه اول وجهله محشوردر
و یا آخرتده صبیان و مجانین و اهل فترت امتحان اولنوب اکا کوره حکیم
الهی واقع اولسه کر کدر و صورت امتحان بعد البلوغ اولان حالتی
اظهار ایچون اولور و مجانینسه کوره بعد العقل و اهل فترت کوره بعد
ارسال الرسل اولان حال معتبر اولوب نتیجه هر نه ایسه اکا کوره معامله
واقع اولور و الله الحفیظ ای مؤمن بومقامی بو وجهله فهم ایدوب
غبری خیالاته وجود و یریم سنی و صلاح نه ایدیکه بالاده ذکر اولمشدر

پس شول کیمسه نک که قول و فعلنده خلل وارد دعوائی صلاح و طبع
لحوق اهل فلاح ایتمسون زیرا میباند بون بعد وارد نظر الیه که
حدیث مذکورده معقولی محسوسه تشبیه ایندیکه معقول طریق کالده
تأخر و محسوس طریق حسی ده تأخردر پس بر فرس که لک اوله
و یا بر حار که بنم اصل فرس در دیه بن کیلان جنسندم دیمک مفید اولماز
مادامکه قافله دن کری تالمش و مشی و اسراعدن زیون و عاجز اولمشدر
وا کرد دعوائی مجرده کافی اولایدی روافض و شیعه امام علی به کرم الله
وجهه مقرب اولوردی و لکن دعوائی محبت اعتقاد و عمله مقارن
اولمد یغندن بعد اولدیلر و سائر دلخی بوقیاس اوزرینه در مثلاً
صلاة و صیام و غیره احکام قیدنده اولیان اشق مقوله سنک
حاجی بکاش و امثالی الیه مناسبتی ندر و الله علیم بما یصنعون
بعد ذلک سفیان رحمه الله بو حدیثله تسبیح کفایت معتبر اولماذی
اوزرینه استدلال ایچشدر (جواب بودر که معنای مذکور
امر آخرت کوره در پس احکام دنیا انک اوزرینه ترتب ایتمز بناء علی
هذا نیاده دفع عار ایچون کفایت لازمه در (وامر ظاهرده ایکی نسنه نک
بری برینه اقتزانه کفایت لازم کلچیک امر باطنده بری برینه اتصانه
مناسبت لازم اولدیغی بطریق الاولی در قال تعالی (قل کل یعمل علی
شاکلته) پس اسم رحمان امداد آلهی هر کسک استعداده کوره
وارد اولوب هر نسنه بی مشاکل و مناسبتله الخاف ایدر و الا سنک
آینه و فرس انسان و خار صکل و حجر جوهر اولماز (ذلک
تقدیر العزیز العلیم) و تدبیر الرب الحکیم ولاید که الالفهیم
* السابغ و الثلثون *

* ان الله کتب الحسنات و السیئات * بو حدیث شریفه کر چه محدثلر
قدسیدر دیمشدر و لکن بحسب المعنی قدسیدر یو خسه بحسب النظم
والهیئه دکل والا ان الله یقول انی کتبت الحسنات و السیئات دیو
تعبیر اولنوردی و فی الحقیقه احادیثک جمله سی قدسیدر زیر رسول الله
صلی الله علیه وسلم فانی فی الله و باقی بالله اولمغله حق انک لسانبله مکلم در

کتاب قدر معنای در تقدیر بر نسنه نك كبتنی تدبیر در حسنات امور
 حسنه در که موجب رضا و ثواب و سبب است امور قبیح در که باعث محبط
 و عقاب در (یعنی الله تعالی محسنك جميع حسناتنی و مسبلك جله
 سیئاتنی علم سابقند تقدیر ایش در که هر حسنه و هر سیه صاحبند
 یعنی مکلف اولمردن که انس و جن در وقت مخصوصه صدور ایدوب
 علم و عین بری بر بنه مطابق اولسه کر کدر زیر ابدان لك آینه سیدر که
 ارلده تقدیر اولنان بلاز یاده و لانقصان ابدده ظاهر اولسه کر کدر و اول
 تقدیر اولنان حسنات و سیئات اعیان ثابتة نك احوالیدر و اعیان ثابتة
 حقائق اسماء الهیه نك صوریدر که اکا حقائق موجوداته ظلال و عکوس
 دیرار که هر بری ظل الوجود الحقیقی در انکی چون بوظلالدن مظلولا ته
 و مظلولا تدن دخی وجود حقیقی به سیر و ترقی لازمدر تا که خیال عینه
 مبدل اوله یعنی خیال زائل اولوب حقیقت ظهوره کله * ثم بین ذلك * یعنی
 تقدیر اتدن صکره مذکور اولان حسنات و سیئاتی تبیین و تفصیل ایتدی که
 بومعنی مفصل اسمنه راجعدر و بوفصیل ایکی وجهله در (اولکسی
 قلم اعلادن لوح محفوظه الی بوم القیام اولور کاشته نك خیرا و شررا
 ار تسامیدر و بوفصیل علم الاهیده اولان اجسانك تفصیلیدر که
 بوفصیلدن اول کثر مخفی و مغلق و مبهم کی ایدیکه هیچ بر فردك
 اکا و قوفی بوغبندی زیرانه فرد و نه خود زمان و مکان و اریدی و انس
 و جن ترتیب کاشته جله دن مؤخر خاق اولمغله ثقلین دینلدی زیر
 ثقل نسنه آخر حرکت ایدر و جله دن کبر و قاف اولور بس ترتیبك اولی
 عقل اول که قلم اعلادر و آخری انساندر (و ایکنجی وجه بودر که لوح
 محفوظه مفصلا مثبت اولان امور دخی نجومای یعنی متفرقه اربابی
 اولور بنه الی آخر العمر تنزیل اولنور تنکیم لبله برأته سفره کرام لوح
 محفوظدن اول سندده مقدر اولان اموری انتساخ ایدوب سنده وفاتده
 بردخی انتساخه صالح نسنه قالمایوب تفصیل حال یکون بواسطه کر کدر
 اشته تفصیل اول دفعی و ثانی تدریجی در (یدبر الامر من السماء الی الارض
 و دخی (یتنزل الامر بینهن) سری بودر * فن هم بحسنة * حسنات

مفصله نك نتائجی و ظهوراتی تفصیل در (ای رجع فعل الحسنه
 یعنی هم قصد فعلی ترجیحدر زیر نفس انسانده واقع اولان قصد
 معصیت بش مرتبه در که هاجس و خاطر و حدیث نفس و هم و عزم در
 هاجس بر نسنه نك قلبه ابتداور و دی اعتبار یله در اگر جاری و منبسط
 اولور سه خاطر دینلور و اگر فعل و ترک میا نشده تردد واقع اولور سه
 حدیث نفس اطلاق اولنور و اگر فعلنی ترجیح ایدر سه هم دیرلر و اگر
 اول هم و قصد قوت بولوب جزم مرتبه سنده بالغ اولور سه عزم اولور
 و هاجس ابله اجاعا مؤاخذة اولنماز زیر انسانك ككندی فعل
 اختیاری سی ابله دکل بلکه دفعنه قادر اولمدیغی امر فحائی در (و خاطر ك
 کر چه دفعنه امکان وارددر و لکن خاطر و حدیث نفس حدیث صحیح ابله
 مرفوعدر و بواوچ نسنه یاز نماز زیر قصد یوقدر و هم بالسببه سببه
 یاز نماز و لکن اگر لله ترك ایدر سه بر حسنه و اگر اشلر سه بر سیه یاز یلور
 یعنی انك اوزر بنه یالکو فعل یاز یلور که واحده معنایی بودر زیر
 هم مرفوعدر و عزم عند المحققین مؤاخذة در و بعضیلرانی هم
 مرفوعدن قلدیلر (و زازیه ده کلور که هم معصیت ایتکله آثم اولماز
 اگر نصیم عزم ایتز سه والا آثم عزمله آثم اولور یوخسه عمل بالجوارح
 ابله دکل مکر که عزم مجرد له تمام اولور امور دن اوله کفر کی بوضور تده
 عزمله کافر اولور كرك اقوال و افعال کفردن بر نسنه صادر اولسون
 و كرك اولسون * فلم یعملها * پس اول حسنه بی بر مانع حسبیه اشله
 یوخسه قدرتی و ارایکن کسانك اولوب فعله کتور سه دیک دکلدر
 زیر بوضور تده عدم مبالات واقع اولمش اولور که اژدره حسنه دن
 خالی دکلدر تنکیم بر کیمسه تمجده نیت ایدوب و لکن وقتندم بقضاء الله
 پیدار اولسه انك اوزر بنه احیاء لیل یاز یلور فاما تهجد قیدنده اولمایوب
 خاطره مطلقه سی ابله مصلی یاز نماز * کتبها الله عنده حسنة کاملة *
 حسنه ككتاب نك مفعول ثانسی در تضمین تصمیر اعتبار یله کاملة
 دفع توهم ایچون حسنه به وصفدر زیر مجرد هم ابله حسنه کاملة
 کاتب اولمق عقلا استبعاد اولنور پس هم مجرد ابله حسنه کاملة یاز لاق

فضل الهی قبیله اندر و بعضی را دیدی که حسنة حال موطنه در حال
موطنه شول اسم جامد در در که بر صفت ایله موصوف اولوب فی الحقیقه
حال اولان اول صفت در موصوف انی توطنه و تمهید ایچون کلسدر
(انا از لناه قرأنا عربیا) کی فتدیر و کتابتک عندیت ایله تقید اولندیغی
حسنه نك شأنه اعتناء در والا الله تعالی به نسبتله عندیت حسیه اولان
پس دیمک اولور که الله تعالی حکمنده حسنة کامله دن معدود در کرك
اورده اذن حقه کتابت حفظه اولسون و کرك اولسون پس بو حدیث
ملائکه نك افعال قلوب به اطلاع دلالت ایتمز بلکه خلافه دلالت ایدر
و بعضی را دیدی که الله تعالی ملائکه بی مطلع قلوب کتابت ایله امر ایدر
و یا خود حسنه ده رایحه طیبه و سینه ده رایحه خبیثه خلق و اظهار ایدر
ولکن بو اقواله نظر وارد زرا اعمال خالصه نك مراتبه کوره سدره
منتهاسی وارد و بعض سدره منتهی وارد در که انی انجیق حق بیلور پس
اول عملی کتابت و رفعه ملائکه به سبیل بو قدر زرا اصلنه وقف دکالر در
پس مرجع دخی بویله در فافهم قال ابن عبد السلام الملائک لا سبیل للملک
الی معرفه باطن العبد فی قول اکثرهم انتهى وقال ابو حنیفه رح ان سلم
علیه احد عند قضاء الحاجة یرد السلام بقلبه لا بلسانه لئلا یلزم کتابة
الملائکه فانهم لا یکتبون الامور القلیة وقال فی ریحان القلوب الذکر
الخفی هو ما خفی عن الحفظ لاما یخفی عن الصوت وهو خاص به
صلی الله علیه وسلم ومن به اسوة انتهى و اما قوله تعالی (ام ینصرون انا
لا نسع سرهم و بنحراهم بلی و رسلنا الیهیم یکتبون) فلا یدل علی اطلاع
الملک علی السر بل الله هو المطلع علی السر و اما النجوى و هو ما یسر و نه
فیما ینهم فیه من الاعمال الظاهرة للملک اطلاع علیه هذا هو اللامح
* و من هم بهما فعملها کتبها الله عنده عشر حسنات * یعنی
شول کیمسه که قصد حسنه ایدوب فعله کتوره الله تعالی اول حسنه بی
مقام عندیتده ادنی الامر اون حسنه کتابت ایله یعنی اول عمل مقام
قبوله مقرب اولوب اون عدد اجر و ثوابه مکافات اولنه کما قال تعالی
(من جاء بالحسنة فله عشر امثالها) و بومعنی مقام نفسدن مقام قلبه

ترقی اعتبار یله در یعنی مرتبه نفسده اعمال سیات مقوله سیدر که آحاد در
یعنی بره بر یاز یلور مرتبه قلب ایله مرتبه عشرات و مرتبه روح مرتبه
مات و مرتبه سر مرتبه الوفدر که هر برنده اولان تضاعف خلوصه
کوره در خلوص ایله اسرار الهیه دن بر سر عظیمدر که غایتی نفسانیدن
و بلکه غیریتدن خلاص اولمقدر * الی سبعمائة ضعف * محذوفه
متعلقدر که حاندر ای متصاعده تلك الحسنات العشر الی سبعمائة
ضعف قال الله تعالی (مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة
انبتت سبع سنابل فی کل سنبله مائة حبة) ضعف کسر له یانه
مثل و یاز یاده ضم اولنان نسته در که عددده استعمال اولنور یدی
یوزی تخصیص ایتدیکی عربک اول عددی کثرته استعماله بناء در
و یا خود اسماء سبعة نك هر بری یوزر رحته تقسیم اولندیغنه کوره در
زرا حسنه اشک الله تعالی به ایماندر اسم الله ایله اسم اعظمدر که
طفسان طقوز اسمی جامددر که احدیة المجموع اعتبار یله یوز او اور
اصول سبعة ایله یوزدن متخبر کویا اسم اعظم اسماء سبعة دن
عبارتدر فافهم جدا * الی اضعاف کثيرة * ای متصاعده تلك
السبعمائة الی اضعاف کثيرة لا یعلمها الا الله بعضها فی مرتبة المئات
و بعضها فی مرتبة الالوف و بعضها فی مرتبة ایلها حساب قال الله
تعالی (والله یضاعف لمن یشاء) وقال الله تعالی (من ذا الذی یقرض الله
قرضا حسنا فیضاعفه له اضعافا کثيرة) و حسنات مضاعفه نك
یدی یوزدن زیاده سی تحدید اولندی زرا باب ترغیبه ایهام محدوددن
اقوادر (و حسنات حرمتک هر بری یوز یک ایله تحدید اولندیغی زیاده
ترغیبدن او توریدر زرا بین الناس یوز یک استعظام اولنور و بی حساب
یرینه معدود قلنور نظر ایله که (الصوم لی وانا اجزی به) دیو صومک
جزاسنی کندی ذاتنه نسبت ایلدی بس کیت و کفیتنی کندی بیلور
انجیق قال الله تعالی (فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قره اعین) یعنی
متجهدل ایچون اخفا اولنان اجور نفوس ملکبه و بشریه و جنبه
ادرا کندن خارجدر و امام نیدر یوزی دیمشدر که حکمت تضعیف

حسنات طاعات عبدی ابدی خصمان تخلص در زیر مظالمه
بطریق العدل اولان حسنه واحده دفع اولوب تسع حسنات کندی
نفسی چون فالور بس تضعیفاته خصما تعلق ایتمز * ومن هم بسببه
فلم یعملها * یعنی شول کیمسه که قصد سببه و لکن سوء عاقبتنه نظر
ایدوب خوفا من الله تعالی ترك ایلمسه اعضا وجوار حدن هر قنیه سینه
متعلق اوورسه اولسون بس بوندن فعلنه قدرت وار ایکن ترکی اخذ
اولنور زیر اعجزه تارك دینار نیکیم بر فاحشه به واروب بابی مطلق بواسه
ویا خود آتی منتشره اولسه و یا خود هجوم محسبیدن خوف ایلمسه که
و علی هذا نظاری چوقدر بو صورتده ترك فائده سی یوقدر
* کتبها الله عنده حسنه کامله * زیرا سببه اولدیغنی بیایوب و موجب
غضب الهی اولدوغنی فهم ایلیوب خوفا و حیاء ترکی حسناتندن
معدود در انکی چون ترکنه وافف اولان مؤمن صالح ابواتک دیر
یعنی ابواشدر اشد و کلک نسنه که ترکدر فاعرفه و دیمشدر در که تروک
مقوله سی اسقاط عقابده نیته محتاج دکدر و لکن تحصیل ثواب ایچون
نیت لازمدر مثلاً ترك زنی ایدن کیمسه تک قصدی امر شارع امتثال
ونهندن اجتناب ایسه بونیت اوزرینه مثاب اولور مطلق ترکی از رینه
دکل و بوراندنر که دیر لر مباح نیتله مندوب و یا واجب مرتبه سنه ایر
و بونده الله تعالی فضل جسمینه اشارت واردر که عمل قلبی عمل جسد کی
قلدی و دفع استبعاد ایچون کماله وصف ایلدی * وان هم بها فعملها
کتبها سیئه واحده * یعنی بر کیمسه قصد سیئه ایدوب خار جده
انی وجوده کتورسه بر سیئه یازیلور زیاده دکل زیرا جزاء سیئه
عدل بایندن و تضاعف حسنات فضل قییلندنر پس کرم الهی به
مناسب اولان عدله معامله بی تقلیل و فضله مقابله بی تکثیر ایلمه
ولکن حرم الله استثناء اولمشدر که اوراده بر سیئه یوز بیت سیئه در که
حسنه کی مضاعفدر زیر مقام عالینک حرمت عظیمه سی واردر که
اول حرمی هتک ایتمک سائر حرمتلری هتک ایتمک کی دکدر پس
شان مؤمن سیئاتدن ایتمک کان اجتنابدر نظر ایلمه که هم معصیتی کلمه

شرطه ایراد ایدوب بالفرض قلدی زیراروی ایمان ظلمات ماضی ایلمه
سواد پذیر اولمق لایق دکدر و بوقایده عنده دیمدی زیر عنایت
مقام قریبدر که اعمال صالحه به مناسبدر ماضی ایسه بعد اقتضا ایدر
بو جهندن ساحه حضوره سزا دکدر اشته بو حدیث شریفندن
فضل الهی نه مرتبده عظیم اولدوغنی معلوم اولدی و کلمات بایغنه نبویه
نوجهله اعتبارات لطیفه بی مشتمل اولدیغنی ظهورر بوالدی (فاحمد الله
علی سابق عنایتیه و لاحق هدایتیه جدا یکون لك کلا قوت فی کل الاوقات
* الثامن والثلاثون *

* ان الله تعالی قال * ان الله عنوانیله معنونه اولان احادیث قدسیه تک
اکثری صیغه مضارع ایلمه اخباردر که بقول در بورا ده ماضی واقع
اولمشدر مآلده بر دروجا ژدر در کیم ماضی تقدمه دلالت ایلمه
* من عادی لی و لیس * معادات موالاتک ضدیدر که عداوت و بغض
ایلمکدر بقال عاداه اتخذوه عدوا صیغه مفاعله مبالغه ایچوندر بعض
روایاتده (من اهان لی واقع اولمشدر که اهان انت اکرامک و مهین
مکرمک ضدیدر عدوایله ولی کی و بوراده لی کلمه سی ولی به متعلقدر
و کرمانی دیمشدر لی اصلده ولی به صفتدر و لکن تقدم ایتمکله حال واقع
اولمشدر یعنی ذوالحال نکره اولمغله حال انتک اوزرینه تقدم ایتمشدر
(بعدذا ولایت ولی دندر قرب معنا سنه انکیچون حبیبه ولی دیر لر
زیرا محبوب شعبه قریبدر و اصطلاحده ولی حقه قریب اولانه دیر لر
قریب معنوی ایلمه و مقام قرب مقام قاب قوسین دیر که دائره ده اولان
خط متوسط کیدر و اکا قرب صفاتی دیرلر چونکه صفات و ذات محو اوله
اکا مقام او ادنی دیرلر که فنا فی الله در و خلوت دید کلری بو در که
(لا اله الا الله ای لاموجود الا الله مرتبه سیدر چونکه مقام فرقه
عودت حاصل اوله اکا بقا بالله دیرلر که اسماء و صفات حقه له ظهوردر
و جلوت دید کلری جمیله بودر که (محمد رسول الله مرتبه سیدر و بوندن
فهم اولندیکه ولی بالکثر شرعه قائم اولان دکدر بلکه ملکوت سموات
وارضه یعنی اسرار الهیه به نا ئل و حکمتخانه حقه داخل اولاندن

بومعناك اولی ایسه ماسوا دن اعراض و اوسطی اعمال شرعیه ابله
حقه اقبال و آخری مشاهده حق و وصول جناب رب مطلقدر و یوندن
اخذ اولندیکه جاهل ولی اولساز بلکه اول عالم با حکام الله کرک تا که
عالم بالله اوله پس هر جاهل امی در کر که علم مجردی اولسون و لکن
هر امی جاهل دکلدر بلکه بعضی معلّم من عند الله در و بعض
عرفاء بر مریده سؤال ایدوب قرانی حفظ ایتد کی دید که اولدخی
لا د بوجک اول عارف دیدیکه (واغوثة من مرید لا یحفظ القرآن
فیم یتیم فیم یتیم ینساجی ربه) و ولی ایکیدر بری ولی عام لغویدر
یعنی مؤمن صالحدر که اقوال و افعاله شرعه خلل و یرن اموردن
محفوظ در اگر چه حفظدن محجوبدر و بری ولی خاص عرفیدر که
حق تقوا لله متقی در و السنهده ولی بو ولی در که عرفیدر و حق تقوی
نفسندن بالکلیه خروجدر و بلکه غیریتدن تخلصدر که انک صاحبیه
تخلص دیر ر قبح لامله قال الله تعالی (الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم
ولا هم یحزنون الذین آمنوا و کانوا یتقون) ای آمنوا ایمانا کشفیا حقیقیا
لا حایبیا رسمیا و کانوا یتقون حقیقه التقوی لان الاطلاق مصروف
الی الکمال و علیه قوله تعالی (ان اولیاءه الا المتقون) یعنی خلقتک
خواص اولیای سی حقیقت تقوی و عوام اولیای سی صورت تقوا لله
متصف اولسدر در و وعید خواصه معادات ایدنلره در تشکیم
قرآن اکا دلالت ایدر و قرآنده اولیاء الله خواص مؤمنین الیه تفسیر
اولمشدر و فی الحدیث القدسی (اولیای تحت قبای لا یرفهم غیری
یعنی عوام اولیاء معروفلدر که مستتر اولاجق حاللری یوقدر بلکه
مستتر اولان اهل حالدر که اولیاء عرفیه در (بعدا معادات ولی
قلبدن بغض و انکار و قصد سوء و قالدن اذی و جفا و سب و شتمله
اولور تشکیم کفار قریش و غیریلر رسول الله صلی الله علیه وسلم
و اصحاب رضی الله عنهم حقند بومعناکه بی ایتدیلر مع هذا خارجده
موجب یوغیدی بلکه اکرام و اجلال و قبولی موجب و ارایدیکه انلری
دنیه ضلال و آخرتده و بالدن تخلص ایچون دعوت توحید

و شریعت رب متعالدر (و شول محاکات و مخاصمات که استغراج حق
و یا کشف خامض ایچون واقع اولور معاداندن خار جدر و علامت
ولایت حقوق الله و حقوق عباد الله ابله قیام و کرامت علیه ابله تحققدر
کرک اولاده کرامت کونیه اولسون و کرک اولسون زیر مقصود بالذات
الهیاتدر کونیات دکل * فقد آذنته بالحرب * همزه بمدوده ابله
ایذاندندر که اعلام معناسنه در حرب جنک ایتددر دار الحرب بلاذ
مشرکیندر که انلره بزم ارامزده صلح یوقدر یعنی تحقیق بن اکا اعلام
ایتددم یعنی یلش اولسونکه بن انکله جنک ایدرم و اسماء جلا ابله می
و مظاهر قهریه می انک اوزرینه حواله ایلرم تا که مقهور و مغلوب اولور
و معرض هلا که کلور الحاصل معاملة محارب کی معامله واقع اولق
مقرر در زیر عدو خیب عدو در تشکیم عدو صدیق و صدیق
عدو عدو در چونکه ولی الله تعالی نصرت ایدر لاجرم منصوردر
قل الله تعالی (ان تنصروا الله ینصركم) خصوصاً که ولی اعدی الاعداء
اولان نفس اماره بی قتلله زیاده محبوب الهی اولمشدر (مرویدر که
الله تعالی بعض اولیای سنه بیوردیکه امارهده یعنی فضول دنیای ترک
کندی راحت نفسکی نجلدر و اما بنی ذکرک بملک تشرف غرضی
ایچوند (فهل والیت لی و لیا و هل عادی فی عدو) پس موالات اولیا
انقاع اعمال و معاداتی اضرا فعا لدندر و بونده تسلیه احبا وارد در زیر
اعداسنه بالذات مبارزه ابله وعددر و تحذیر اعدا دخی وارد در که
تدمیرله و عیددر و دیمشدر در که جمیع معاصی محاربه حق مقوله سننددر
اگر چه جری برلرینه سینه شتده تفاوتلری واردر انکیچون (اکل الربوا
و قاطع الطريق اولسدر محارب الله و رسوله دنلدی قال الله تعالی
(فان لم تفعلوا فاذنوا بحرب من الله و رسوله و قال الله تعالی) انما
جزاء الذین یحاربون الله و رسوله (الایة) و عظیم جرم عظیم جزای
مستلزمدر معادات اولیای سنه فوق الكل در و اهل معادانک اولی
ابلسدر که آدم صنی الله علیه السلام عداوت ایتددر بوجهندن
قدر اعداء اولیا و اریسه سلسله ابلسنه در علیهم مایستحقون ابلا

و نهارا سرا و چهارا * و ما تقرب الی عبدی بشی احب الی مما افترضت
 علیه * ما نافیة و تقرب طلب قربت و بشی ده با سبیه و احب
 نصبه شبك صفتیدر و عمله هو احب الی تقدیرنده در و احب اقل
 بمعنی المفعولدر محبوبتر معناسنه افتراض فرض و واجب قلمدر که
 متعدد در پس ما موصوله لك عائدی محذوفدر که افترضته دیمکدر
 فرض بوراده فرض عین و فرض کفایه به عامدر و واجب دخی اند
 داخلدر زیرا اعتقادا فرض دکل ایسه ده عملا فرضدر (مقصود
 بودر که فرائض ایله اولان تقرب نوافل ایله اولان تقربیدن احب و اقوادر
 اگر چه ایکسی دخی سبب محبت و باعث قریبدر زیر فرائض اختیار
 حقدرو نوافل اختیار عبددر اختیار حقه تابع اولمقدده ایسه حکم نفسدن
 بالکلیه خروج وارددر انکیچون نوافلده عجب و پسندار چوق اولور
 بوسیدن بعض اولیا فرائض و سنن مؤکده اوزرینه اقتصار ایتملدر
 زیرا نوافلده عملی نفسه اضافت وارددر (و بعضیلر دخی جمله اعمالک
 مثوباتی غیره همه ایتملدر و انلره مفسون دیرلر که فضل حقه اعتماد
 ایتملدر در اعماله دکل و بهاء الدین نقشبندینک (ما فضلیا نیم) دیدیکی
 بو باینددر (بعدا فرائض ایله اولان تقریه قرب فرائض دیرلر که
 کمال الهینک طور انسانی مظهرنده ظهوریدر پس بومرتبه ده
 الله تعالی سکندی کماله ظاهر و انسان مظهردر و بو باینددر که
 حدیث قدسیده کلور (قال الله علی لسان عبیده سمع الله لمن حده)
 الحاصل عبد ربک مرآتی اولور که رب هرایشی انکله ایملر و ابشیدر
 و کورر و تکلم ایدر و علی هذا زیرا بومقامده صفات و احوال عبد
 ذات حقه مرآت و وجود بینه مظهردر فافهم جدا و احذر من الخاد
 فقد بینت لك سبیل الرشاد * و لا یزال عبدی بتقرب الی و بعض
 روایانده بتحبب کلمه در تحبب دوستلق کو سترمک و کندینی سودر مکدر
 تکیم الله تعالی نعم الهیه ایله عبادت تحبب ایلدی یعنی کندینی سودردی
 زیرا احسان باعث مهربانی و واسطه نعر یغیر جانیدر * بالنوافل *
 نافله لك جمعیدر که فرض اوزرینه زائد اولان عملدر مطلقا کرک

صلاة و صیام و کرک غیری (و امام اعظم نکاح حقه افضل نوافل
 الخبرات دیدیکی عند المحققین زیاده پسندیده دوشمدر زیرا نکاحده
 سرفربت و وصلت و توضیع دائرة تجلی وارددر و اولیسانک نوافل
 خیراته تساری حق عبودیتله قیام و اظهار مرآت و شکر وجود
 امکانی و وجود کمال انسانی ایچونددر (وفی الحدیث افلا اکون
 عبدا شکورا) فاعرف و مشایخ طریقته اقامت ابتدیکی نوافل صلات
 بو باینددر خصوصاً که بوندیه رتبه مظهریتی اظهار و تحقیق وارددر
 زیرا ورثه رسوادر رسول الله دن صلی الله علیه و سلم سنن
 قائمشدر پس ورثه دخی رسوله اسوه در اگر چه آنلردن صادر
 اولانه مستحبات دیرلر مع هذا سنت اطلاق دخی لا بأسدر زیرا طریقت
 مسلو که در و حدیثده دخی امن سن سنن صالح دیوافظ سنت ایله تعبیر
 اولمشدر فاما علماء رسوم بو نکرک اعدا سیدر زیرا فهملری ساده
 اولدوغندن نقش سنن کوزلرینه کیرمز و فی الحقیقه وضع الهی اولدوغنه
 عقلماری ابرمز را برزم سوزمن اکامل انسانک اوضاعنده در که کشف
 صحیح و الهام صریحدن ناشیدر یوخسه غیری اشخاصک دکل و شاعر
 خوش دیمشدر که (پادشاه سنن ایتدو کلک شمدن کری قانون اولور
 فتأمل و کن علی الانصاف لا علی الاعساف * حتی احبه * احب
 مرفوعدر زیرا حتی ابتدایه در یعنی اعراب جهندن ما بعدتک ماقبلنه
 تعاقبی بوقدر بویله ایکن ینه ماقبله غایتدر ماقبلی نوافل ایله تقریدر
 پس نوافله اشهد لك غایتی محبوب الهی اولمقددر (سؤال او انورسه که
 قرب فرائض ایله قرب نوافل میانشده تعارض وارددر زیرا احد همدادن
 هم اولان محبت و تقرب آخردن دخی مفهومدر (جوابی بالاده در که
 فرائض یله تقرب و انک نتیجه سی اولان محبت نوافل ایله اولاندن اقوادر
 اگر چه یکسی دخی وسیله در (و بری دخی بودر که فرائض وسیله تقرب و
 نوافل وسیله محویتدر) بری دخی نوافلک احبیتی فرائضدن صکره در
 زیرا تارک الفرض اولانک نافله سنه اعتبار بوقدر انکیچون دیمشدر که
 فرضی ترک و نافله به مسامحت ایتمک هوایه اتباعک علامتدندر

زیرا فرض اصل و نافله انک مکملاتندندر (بعد از محب او در که محبوبک
محبیله منصغ اولد و غندن انک رنگنه کرر زرا اول محبوب انک آثار
و اسماسندندر نتکیم سلطان رعیت جامه سسته کیر و ب تبدیل کرر زرا
رعیت فی الحقیقه انک صور اسماسیدر بوضوئده سلطان مظهر
صور رعیت اولمش اولور کذلک الله تعالی عماء دیرل بر مرتبه بر رخیه
وضع ایشدر که اول مرتبه ده عروج اعتباریله عبده عالم وقادر و سایر
اسماء الهیه اطلاق اولور وینه اول مرتبه ده نزول اعتباریله الله تعالی به
تعجب و ضحک و فرح و معیت و امثالی صفات کونیه اثبات اولور و بوندن
حقک زاهتنه خلل کلمه نظر ایله که قرآنده (حتی نعلم) پیوردی یعنی حقک
علم از لیبسی زمان ایله مقید د کل ایکن مظهره کوره مقید اولدی پس
بحسب المظهر تقید اطلاق ذاتی بی منافی اولدی و من مشی علی المراتب
لم یعثر اشته عبد محبوب مولی اولیحق مولی دخی انک صورتنه کیرر
انکیچون عبد محبوبده حق مشاهده ایتین حقندن محبوب اولور نتکیم
(جعت فلم تطعمنی الخ) اکا دالدر و عبدک محبوبی قری مقدار در
و قری دخی متابعت نبویه به کوره در قال تعالی (فاتبعونی یحببکم الله
یعنی اتباع تام اولیحق محبت الهیه دخی کالده اولور نتکیم حبیب الله
دینلدی زرا جمیع اسماء الهیه ایله علی وجه الکمال متصفدر
* فاذا احببته کنت سمعه الذی یسمع به و بصره الذی یبصر به
و یده الذی یبطش بها و رجله الذی یمشی بها * و بعض روایانده (و فوآده
الذی یعقل به و لسانه الذی یتکلم به) دخی الحاق اولمشدر بوراده
کنت دن مفهوم اولان کینونت یا تحقق و ثبوت و یا تحول معناسنه در
زیرا ذلک صور مختلفه ظهوری حدیثله ثابتدر جوارح انسانیه دخی
صور متنوعه قبیلندندر و تادن مراد ذات الهیه در (سمع حس الاذن
(و بصر حس العین در بصر ضمه ابصار دندر که کورمکدر) ببطش
فحله و کسر طاله و ضمه باب اولدن و ثانیدن بطش دندر که عنف
وسطوت ایله اخذدر یقال ید باطشه و قری بوم ببطش ای تسلط علیهم
من ببطش بهم یقال بطش هو و ابطشته کخرج و اخرجه کافی تاج

المصادر و بوم مقامده علماء ظاهر دیدیلر که مراد سمع و بصر و اخذ
و مشی مرضی و محبوب اولمشدر که بونلری ما خلق له ده استعمالدر
و اهل حقیقت دیدیلر که بومرتبه به قرب نوافل دیرل که عبد ظاهر
و رب مظهر یعنی رب قوای عبد اولور جمیع الحاصل ذات حق صفات
عبده مرآت و احوالنه مظهر اولور بوضوئده ظاهر و مرضی و مشهود
عبد و قرب فرائضده حق اولور و بوباید بعض اکابر بوز مشهوردر که
(صفات ذاتنا ذات الصفات) یعنی کنت ده ذات الصفاته و سمعده الخ
صفات الذات اشارت واردر پس درمک اولور که بزم مرتبه علم و عینده
صفات ذات مرتبه حق و عماء الهی ده ذات الصفات در یعنی صفات
ذاتنم عکس ذات الصفاتدر و انک قلبی در (و بونده مقصود مرتبه
ظهورده اولان اعتباری باند و الاحق) (والله غنی عن العالمین) و فقیحه
کائناتدن مستغنی در انکیچون دیدیلر الا آن علی ما علیه کان * و ان سألنی
اعطینیه * حذف مفعول نعمیم دن او توری در تقدیری دیمکدر که
و ان سألنی شیئاً من الاشیاء اعطینیه ایاه نکا قال (و انکم من کل ماسألتموه)
مقصود بودر که اول مقامه یعنی حضرت احدیه به واصل و اسرار
سموات و ارضه نائل اولان مالک خزائن اولوب صوة و معنی برنسنده
ضرورتی اولماز نتکیم ابوطالبه خط با حدیثده کلور (و انت یاعم
لو اطعته اطاعک) یعنی مطیع حق اولان مطاع اولور و سؤالنه اجابت
بولورمکدر که سؤالی حکمته مخالف اوله نتکیم نیجه مسؤل اند و اولیادن منع
اولندی و بوندن فهم اولور که سؤال مقتضیات عین ثابته دن اولدیخی کی
منع دخی اولیه در (پس منع و عطادن هر بری مقام علم و حکمتندندر
یعنی علم حق معلومه تابعدر که احوال معلوم هر نه ایسه ظهورات
خارجیه اکا کوره اولور پس حق عدلدر که مقتضای استعداد اوزرینه
فاعادری فعل الله مایشاء سری دخی بودر اگر اهل اسرار دن ایسک
و بومرتبه به وصولده چون و چرا اولماز زیرا مرتبه قضا و قدر در
فاعلم ذلک و اعلم * تسلیم من المهالك و تخلص من الخلل و ان استعاذنی
لا عیدنه * لکن ده لام موطنه در که بعد تقدیم القسم لفظاً او معنی شرط

اوردینه داخل اولور تقیری والله ان الخ دیمکدر که قسمدن مراد
مضمون جمله بی تا کید در ظاهر اولان استعاذ بی در بیه استعانت ایله
نتکیم قرأ نده کلور (فلا تعذب الله) ولیکن اهل حدیث نوله ویا الله ضبط
ایتملدر که نون وقایه در بیه نزاع خافض اوزرینه در بونده دخی
مفهولی یعنی مستعاذ منهی حذف تعمیم ایچوند ز برام مقام تأیید اتی
اقتضایدر (عوذ التجار که فارسیده پناه گرفتن یکسی ایله تعیمیر اولور
وعیاذ ایله لیاذک فرقی بودر که عیاذ دفع شر ولباذ جلب خیر ایچوند
فان المتنبی (یدت) یامن الودیه فیما اؤمله (ومن اعوذ به مما احاذره)
استعاده خلاص و محفوظ اولق طلب ایتمکدر لایعبدنه ده لام جواب
قسمدر اعاده کیمسه ایچون بلادن منع و حفظ دیله مکدر وقی التزیل
(واتی اعبد ذاک) یعنی مریمی سکاسقندر دم ووستک پناهکده قبلورم
(سؤال اولورسه که استعاده واعاده بی تا کید ابتدای سؤال واعطای
ایتمدی (جواب بودر که استعاده محل خطرده اولمقله دفع تشویش
ونسکین دل ایچون تا کید ایلدی نظر ایله که انبیا علیهم السلام
نصرته موعود ایکن تاخرندن اضطراب واقع اولمحق (متی نصر الله
دیدکلرنده (الان نصر الله قریبه) ایله محاسب اولدیلر که تا کیدی
متضمندر اگر چه بعضی ادعیهده دخی حرف تا کید ابراد اولمخشدور
(واذا سألت عبادی عنی فانی قریب) کبی زیرا بوسؤلده تحقیق واردر که
اذا کلمه سبیه تعیمیر اولمخشدور مانحن فیه ده اولان سؤال ایسه ادا
شرطله در (بعد ذابو حدیثک بخاریده لاحقه سی واردر نتکیم کلور
(وما ترددت فی شیء الا فاعله ترده فی قبض نفس عبیدی المؤمن
یکره الموت وانا کره منسائته ولا بدله منه) مقصود فعل متردد کاره
کبی معامله سنی بیاندور ولیکن بالاده ذکر اولمندی اوزره مرتبه عیبه کوره
الله تعالی صفات کونیه ایله متصف اولور پس کراحت مظهر
اعتباری ایله در ظاهر اعتباریله دکلدر زیرا ظاهرده صفات کونیه
اولماز که ذات الهیه تراحت تام اوزرینه در و یونک نظیریدر که کلور
(ومن اتانی بمشی تینسه هروله) یعنی حق تعالی کندی ذاته مشی

وهروله اثبات ایندیکه ایکهسی دخی صفات کونیه دندر پس تاویل
ایتیوب علی ما اراد الله حالی اوزرینه باقیاتک کرکدر وعبدک موتی
کراحتی جریمه سی اوزرینه مؤاخذ خوفندندر یوخسه موت باب
لقا ونحفه المؤمن اولدیفن ییلور بناء علی هذا الله تعالی اتی عفو
ومخفرتی ایله مقابله ایدوب کراحتی رفع ایدر پس عبیده لازمدر که لقاء
مولای کراحت ایتیمه زیرا عاشق معشوقه اقبال ایدر یوخسه ادبار
ایتمز والاعاشق اولمیان حجابده وعذایده قالور نعوذ بالله من الفراق
والبعد ونسأله الوصال والقرب بحرمة اهل الموده والقربی
* التاسع والثلاثون *

* ان الله تجاوز لی عن امی * تجاوز کاهدن یکمکدر بوراده ترك
معناسته در که متعدیدر زیرا خطا مفعول صریحیدر وبعض روایاتده
عن الخطا دوشمشیدر بوضورتده لازم وصیغه مفاعله نک مری
یودر که الله تعالی مذنبی مؤاخذ و مذنب دخی عفو ی طلب ایدر
چونکه عفوایده مطالبه دن تجاوز ایتمش اولور (لی کلمه سی لاجلی دیمکدر
یعنی بدن اونوری و بنم خاطرمی تطیب وقدرمی رفع وشانمی تعظیم
واعلا ایچون) امت ایله مراد امت اجابتدر زیرا امت دعوتک کفر
ومعصیت وخطا ونسیانندن تجاوز یوقدر قال الله تعالی (ان الله لایغفر
ان یشرک به) وقال (فاخذهم الله بذنوبهم) وامت شول جماعته دیرر که
انله رسول ارسال اولنه * الخطا * مهموز مقصور در مد ایدن خطا
ایتمدی زیرا مهموز ممدود اولماز ممدود اولان معتل ناقصدر عطا جفا
وفازنی وامشالی کبی پس خطاده اولان الف قحقه طایی بیان ایچوند
بوراده خطادن مراد آتم خطادر یوخسه کم خطا دکلدر زیرا
آخرته عقاب ترتب ایتیمسه دخی دنیاده ضمان وکفارت مرتفع اولماز
مثلا مخطئک مال و دینی ضمانی وخطا قتلک کفارتی وسهوا محدثا
قلوبان نمازک قضایسی وامشالی کبی زیرا یونلر حکمی دلیل منفصل ایله
معلوم اولمشدر (وبوراده خطا ایله مراد ضد الصواب دکلدر والا
خطیته اوزرینه مؤاخذ مرفوع اولق لازم کلور وناصواب اولان

صواب اولیٰ اقتضای در بصورتی که امر و نهی شده فائده قلمار بلکه
 ضد العمد در که فاعلک خلاف قصدی واقع اولمقدر بوجهی که در که
 حد و قصاصه مؤاخذة اولم از زیر حق الله کوره مخطیبت در قاما
 حق عبده کوره خاطیبت در انکیچون ضمان عدوان و دیت واجب او اور
 و خطا او در که برنسنه بی صید ظن ایلوب رمی ایتسه انسانه
 و یا حر بی قیاس ایدوب مسلمه اصابت ایلوبه و یا نشانه اوق آتوب آدمی به
 طوقنسه و یا بر صبی اوزرینه ساقط اولوب اتی اهلاک ایتسه و علی
 هذا که نظاری چوقدر * و انسیان * نسیان برنسنه ک قوت مدر که
 و حافظه دن زوانیدر شویله که حصولی سبب جدید محتاج اوله صائمک
 ناسیا اکل و شربی کییکه افطار و کفارت و اتم لازم کار صلاة بویله دکادر
 زیرا صلاتک هیئت مدر که سی وارد و حدیث شده کلور (عرضت علی
 ذنوب امتی فلم اذنبنا اکبر من آية اوسورة اوتیها ثم نسیها) یعنی اول آتی
 و یا سوره بی مصحف دن اوقومغه قادر اولیه و بعضی لم معنای ترک
 حل ایتدیلر زیر اسان عربده نسیان ترک معناسنه در قال الله تعالی
 (ولا تنسوا الفضل بینکم) یعنی فضلی ترک و اهمالی قصد ایتکوز و قال الله
 تعالی (فلما نسوا ما ذکرناه ای ترکوا و قال الله تعالی (نسوا الله
 ای ترکوا طاعتیه) (فنسیم) ای فترک رحمتهم و حق بودر که نسیان
 ترک و ذهول و غفلتده محله کوره مستعملدر و قرآنده کلور (واذکر ربک
 اذا نسیت) یعنی اولامشیت الهیمی نسیان واقع اولوب صکره تذکر
 ایتسه ان شاء الله دی انکیچون جناب نبوت صلی الله علیه وسلم بوایتت
 نزولند نصکره ان شاء الله دیدی کویا فاشتی تدارک قیلاندن اولدی
 (و رسول الله بش موضعه سهو واقع اولدی بکرچه انلرک سهوی
 سهوات اتمه قیاس و اندن بحث اولمناز و حدیثده کلور (اللهم ذکرنا
 ما نسینا و علمنا ما جهلنا) تنکیم برآیتده برکله نسیان ایتشلدی صکره
 اصحابدن برینک لسانندن استماع ایتدکه تذکر ایتدیلر و بوراده دخی
 نسیاندن مراد اتم نسیاندن که اتم خطا کی مرفوعدر مادامکه سببی
 تعاطی ایتیه زیرا واجبی تفویض ایتسه اتم اولور اشته (ربنا لا تؤاخذنا

ان نسینا و اخطانا) بو معنی اوزرینه محمولدر تنکیم بالاده تفصیل اولمشدر
 و ظاهر اولان بودر که کویا دعاء مذکور لایله معراجده افواه اهل ایمان دن
 صادر اولوب بنی اسرا بیک خطا و نسیان اوزرینه مؤاخذة
 اولمقدر کی مؤاخذة دن استعفا و طلب تخفیف ایدیچک دعاری
 مستجاب اولدیخی حدیث مذکور له اخبار اولندی * و ما استکرهوا علیه *
 صیغه مجهوله در کره فحله مشقت و ضمله قهر در یقال (اگره
 علی الامر ای حله علی فعله قهرا و الاستکراه کراهیت داشتن جبر
 یعنی انلردن بطریق الاکراه و الاجبار صادر اولان ذنوبک مؤاخذة سنی
 دخی ترک ایتدی بوسبب دن ردت اوزرینه اکراه و قهر اهل اولان کیمسه
 کافر اولماز تنکیم قرآنده کلور (الامن اکره و قلبه مطمئن بالایمان)
 دیمشدر که بو حدیث قتل و زنی و اوطاء و شهادت زور و حکم بالباطل
 و امثالک غیریه مخصوصدر که بومقوله کاهلرا کراهله حلال اولما زل
 پس بونلرده اکراه معتبر دکادر بلکه فاعله اتم وارد سیری بودر که
 والله اعلم بومقوله رده فاعلک فعلی غیره تعلق ایتکله اختیار دن خالی
 دکادر ردتده ایتسه من کل الوجوه اختیار بوق بلکه اضطرار کلی وارد
 و خایه ده کلور که بر کیمسه آخره زهر ایتچورسه ایکی وجه اوزرینه در
 اگر زهر ایدوکنی بلیوب ایتچور دیسه قصاص و دیت لازم کلر بلکه
 حبس و تعزیر لازم کلور و اگر اغزنه صب ایتدیسده دیت لازم کلور
 و اگر زهر لی شربی بدنه و بروب اولدخی شرب ایدوب هلاک اولدیسده
 دیت لازم کلر زیرا اختیار یله نوش ایتشدر ولیکن خدعه سی حبسیله
 استغفار و تعزیر لازم کلور و بوندن نفس اماره حائشه دخی اشارت
 وارد در که انک خطا و نسیانی دخی مستثنی و غیر معفو اولان قیلاندن
 خطا سنی بودر که طریق و حدتدن عدول ایدوب ضلال شرکه
 دوشمشدر شرکله مخلوط اولان ایمان ایتسه مقبول دکادر قال الله تعالی
 (وما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون) و شرکدن مراد وجودده
 توهم تعدددر یعنی وجود واجب و وجود ممکن اثبات ایتکدر وجود ممکن
 ایتسه معدومدر پس ای اثبات ایتک جهلدر مکر بحسب الاعتبار اوله

زیرا امر ونهی انک اوزرینه مبیدر و صلاتک نوافلی بو وجوده
تسکر طریقه قبله در فرائضی وجود واجبه شکره دارا و ندیخی کی
ونفسک نسبتی بود که عهد ارنی اونو نمشد که اقرار و توحید و عمل
بالشرائع در زیر اگر چه مقام علمک حالی عمل دکلمدر شول جهند که
ارواح اوزرینه تکالیف یوقدر فاما مقام عینک حکمی علم و عملک
مجموعیدر که علم صفت روح و عمل صفت جسد در و عمل شرعی
معراج علم و معرفت و بودخی زردبان مشاهده در زیر بلا معرفه
اولان مشاهده معتبر دکلمدر نظر الیه که جمیع ناس اشیا بی مشاهده
ایدر ز فاما صورتی ~~صک~~ و در روح حقیقتن بلز ز تبدیل جاده سلطانی
کورب بلینر کی چونکه نفسمده شرک و خلاف توحید و زک عمل اوله
فلاح بولسا از نسأل الله ان یسهل طریقنا الیه و یقوی توکلنا علیه
* الحدیث الاربعون *

* کن فی الدنیا کانت غریب * کار تشبیه و تخییل ایچوند غریب
غریبنددر که وطندن بعید اولمقد ر و عمر متباعد و جنسی اراده
عدم النظر اولانه غریب دیرل و علمیه غرباء دیدیلر زیر بین الجهال
قلوبی وارد در و غراب دندلی ذهابده ابعاد ابتدو کیچون عنقاء
مغرب کبیکه بر جارب به اختطاف ایلوب اغراب و ابعاد ایلدی یعنی
دنیا ده بروجهله اولکه کندیکی غریب الدیار تخییل ایله اگر چه
طاهرده و طنده سن ز را حالک غریب حاله بکر ز بر امر غریب در
پس خلقت مختلط اوله و فی نفس الامر خائف و ذلیل اول نتکیم
غریب اولان کیمسه مواسس بوطله دیغندن متوحش و طائف و ذلیل در
و دنیا ده بقا لله تحدیث نفس ایتمه زرافانی در و وطن اتخاذ ایدوب نکشیر
تعلقات ایتمه بلکه غریبک تعلقی قدر تعلقی ایله و آخرتک و ارایسه
دخی بیکانه اولمغه سعی ایله زیر اما سوادن منقطع اولمده یار حقیقی به
متصل اولمسن و غریب و وطنه آرزو ایتمه و کی کی سندخی
وطن روحه و وطن سره آرزو ایله که بری عالم ملکوت و بری دخی عالم
لاهورتدر و ابوالبشر آدم علیه السلام ترایدن تخالوق اولمغه کرحه

جنتدن وطنه اهباط اولمیدی ولکن بو وطنه وطن جسد دیرل که
وطن کونیده اولان غریب کیدر و غریبندن مقصود بر مراده وصول
و بعده وطنه عودت و دارینه دخولدر نتکیم آدمک هبوطی خلافت
واسماء حسنی اظهار و صفات علیایی ابر زایدی بوسیدن بعد تمام
المصلحه بنه وطن روحه عودت ایلدی اگر چه دنیا ده دخی من وجه
وطنده ایدی زیر مکاشفه قریب و بعید بر در * او عابر سبیل *
او کانت عابر سبیل دیمکدر که عامی خاص اوزرینه عطف قبیلنددر که
نوع ترقی بی متضمندر زیر عابر سبیلک تعلقاتی غریب مقیمک تعلقاتندن
اقلدر پس او کله سی تخییر و اباحت ایچون اولمقدن نتکیم بعضی اهل
حدیث ذاهب اولمشدر بل معناسنه ترقی ایچون اولمقدن اولی و احسندر
عابر عبور دندر کچمک معناسنه صعودن و کوریدن گذر کی سبیل معناد
السلوک اولان بوله دیرل کرک انده التوا و اعوجاج اولسون و کرک
اولسون و صراط عاندن اخصددر که معناد السلوک اولدوغندن ماعدا
انده اصلا اعوجاج اولیه بلکه جاده مستقیمه اوله و طریق بونلردن
اندر زیر مطلق رجلی ایله طرق و ضرب اوله ان بولدر نوجهله
اولور سه اولسونکه معناد و غیر معناد و مستقیم و معوجده شاملدر
معنی بودر که و یا خود و بلکه سن کندیکی دنیا ده بولچی کی خیال
ایله که دنیا سنک سبیل کی ممرک و آخرت منزل و مفر کدر قال الله تعالی
(وان الدار الاخرة هی دار القرار) و این سبیل خفیف الثقل اولیجی
نوجهله سرعت و سهولتله قطع راه ایدر سه سندخی بار دنیایی
اویز کدن تخفیف ایدوب یولکی آسان طولت و عقبات آخرتی سهولتله
گذر ایله و مسافر کفایت مقصداری زادله سالک اولدیخی کی سندخی
فضول دنیایی ترک ایدوب زاهد اول و قلبه قناعت ایله و بولچی منزل
بمنزل مقصده طوغری سیر و حرکت ابتدکی کی سندخی اسم کونیدن
اسم الهی به واسم الهیدن مسماهی حقیقی به سفر و سیاحت ایله و تکمیل
اسفار ایلوب آخر منزل و جنتده قرار ایت و ترمذی روایتده (وعد
نفسک فی اصحاب القبور) زیاده سی دخی وارددر یعنی کندیکی مریه کی بی

زیرا دیشلورد که کل آت قریب و بلکه تعیناتی از اله ایدوب
فانی الله ایر که جسمک جانکه قبر کی اولسون نکیم وارد اولمشدر که
(موتوا قبل ان تموتوا) ای موتوا بالاختیار قبل الموت بالاضطرار
وفي الحديث (من اراد ان ينظر الى ميت يمشی بین الاحیاء فلينظر
الى ابي بكر) یعنی حضرت صدیق رضی الله عنه نفسندن فناء تام
بولغله میت کی اولمشدر که قلب و تحرکی حقله در وینه حدیثه
کلور (اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) یعنی اهل فناءدن
استعانت ایدیکوز که انلر کلمات تامه جامعه در که استعانت والتجایه
صالحلردر شول جهتد که الله تعالی انلرک یوزندن ظهوری وارد
پس اعتماد فی الحقیقه حقو دراعوذ بدانیال واعوذ بکلمات الله التامات
وامثالی معنای مذکوره داندرا کر چه حقایقندن بی خبر اولر مناقشه
ایدوب تا ویلات فاسده ایارلر و بلکه طور عقلمدن خارج اولان اخبار
صحیحه نک موضوعینه ذاهب اولور اوللک کالانعام * و کار ابن عمر *
یعنی عبدالله بن عمر رضی الله عنهما که عبادله اربعه دن وحدیث
مذکورک راویسیدر زیر رسول الله صلی الله علیه وسلم بروقتده
ید مبارکه لن عبدالله مذکورک او موزلرینه قویوب (کن فی الدنیا الخ
دیو کا خطاب ایشلر ایدی و بو مناسبتله اهل حدیث ذیل حدیثه
کلمات عبداللهی ایراد ایدیلر اگر چه کلمات آیه فی الحقیقه بر حدیث
مرفوعدن منتزعدر که اول حدیث بودر (اغتم خسا قبل خمس
حیاتک قبل موتک وصحتک قبل سفمک وفراغک قبل شغاک وشبابک
قبل هرمک وغناک قبل فقرک) و بونک نظاری کی * بقول اذا امسبت *
یعنی فجن مسایه داخل اولسک که اول للیلدر واخشامه مساء دنلدی
زیرا ظلمتی حسبیلله انسانی مسائه ابقاع ایدر انکیچون کاهه سیئه
دنلدی و مسائه بده ایلدی زیرا خلق الله الاعظمدر که اصلدر
ونهار انک اوزرینه متفرعدر که عارضدر زیر شمس وفکرک خلقی
حادثر * فلانتظر الصبح * بقال انتظره فلا یحتاج الی کلمه الی صباح
اول النهار در که افقک حاجب شمسله احراری وقتیدر وفجرله دخی

تفسیر اولمشدر که صبح صادقدر ومراجده مصباح دیدیلر زیر نور یله
خانه دنیا ضوء شمسله مضی اولدیغی کی یعنی اخشامه ارسک صباح
اولور دیو منتظر اولمه بلکه هر نفسکی نفس اخیریلر زیر انیچدر
موت فانی ایلله مبتلی اولمشلورد پس موتک سن معلومی وسبب معلومی
بو قدر بو جهتدن قهارک ناکاه قهر و بطشندن حذر ایملودر
و کیچه بی زمان راحت دیو غافل بولنماق کر کدر * واذا اصبحت *
و فجن صباحه داخل اولسک کرک فجر که نهار شرعینک اولیدر و کرک
طلوع شمس که نهار عرفینک ابتدا سیدر و صباحده فجر اعتبار اولنقی
اقوادر زیر بین الفجر والطلوع اولان نور یله نور شمسدر که تحت
الارضندن منعکسدر یو خسه نور آخر دکادر نکیم بعضیلر ذاهب
اولمشلردر و شفق دیدکاری دخی بو یله در که وراء جبل قافدن
انعکاس نور شمسدر انکیچون مستحب اولان حیرتد نصرکه اولان
بیاضک غیوینته دیک صلاة عشائی تأخیردر * فلانتظر المساء *
پس اخشامه منتظر اولوب طول امله دوشمه بلکه املکی قصر و عملکی
مد ایلله اگر ناکاه موت کلورسه سنی کار حقه و آخرته منتهی بولسون
کویا اشارت ایلر که ای ناسک سالک سن بر بلد بعیدی قاصد کی سنکه
ما بینده مخوف وادیلر ومهلك مفسازلر وقطاع طریق وارددر پس
صبح و اخشام قیدنده اولما یوب همان منزل المفه سعی ایلله والا
بلکه یوانده قالوب هلاک اولاسن ومراده ایرمه سن اشته اهل دنیا لله
اهل آخرتک فرقی بودر که اهل دنیا برنسته خصوص صیچون برهفته
ویار شهر و یار سنه یه دیک تمسک و یا حجت ویرر که نقصدی نسبتیه
تبدیل ایدر وظن ایلر که اول وقتدک معمر اولسه کر کدر بو جهتندن
هر خصوصده ان شاء الله دیمک مشروع اولدی که نام حتی ذکر
واستحضارده یقظه وارددر نظر ایلله که صدر اولده درت درهم دینی
قلان کیمسه نک نمازنی قیلمدن امتناع اولتور دی زیرانده رایحه
غفلت وطول امل وارددر مکر که دینه وفایده جک قدر مالی متروک اوله
یادینده عدم مبالاتک حالی بو اولیجی مال غیری حلال کی اکل ایده نک

حالی نیجه اوله واهل آخرت ابن الوقت اولمله حدرن تجاوز ایتزل
بلکه نقد الوقت نه ایسه انکله معامله ایدرل و نفسلرن اضاعت ایتزل
زیرا نفس اصل الكل در که محافظه انفس ایدن ساعاتی و مراقبه
ساعات ایدن بومی و اسبوع و شهر و سنه و تمام عمری ضبط ایتش
اولور و دنیا و آخرته فلاح بواور و بو مقامدن دیدیلر که طائفه
صوفیه جهرله ذکر ایتدکری هر نفسلری نفس اخیر اولدیفندندر
مختصره ایسه تلقین ذکر اولمق سقته ثابتدر بوجهندن هر مؤمن
هر نفسده کندی نغضه تلقین ذکر ایدوب مبداء و معادن اتی آگاه
ایتمک کرکدر تا که موطن دنیادن پرزخه سهو و نسیانله کتمیه بلکه
ذکر و حضورله انتقال ایده که خیر مقدم بونده در * و خدمت
لمرضک * یعنی چونکه حال انسان صحت و مرضدن خللی دکلدر
لاجرم زمان صحتده بقدر القوه زیاده جه اجتهاد لازمدر تا که حال
مرضده عاجز اولوب تقصیر واقع اولیحق کسری صحتده اولان
عبادتله منجبر اوله بوسیدندر که الله تعالی مسافر و مریض و پیره
زمان اقامت و صحت و شبابتده اولان اعمالی ثوابی یزار که کمال کر منه
مناسب اولان بودر و اگر زمان صحت و امثالنده کسک و علمدن
قاعد و ذکر دن ساکت ایسه وقتی بالکاید ضایع اولور * و من حیاتک
لموتک * یعنی زمان حیاتیکی موتک نصکره انتفاع ایده جکک اعمال
صالحیه صرف ایله و الاحیانکده میت کی اولور سن و موتک نصکره دخی
تعمدن محروم قالور سن زیرا هر صلاح و فسادک تخمی بوراده اکیاور
و حاصلی اوراده بچلورنکیم (الدنيا مرزعة الآخرة) اکا دایل روشندر
وامام غزالی رحمه الله ار بعینده بومحمله بوزیاده دخی بواندیکه
(فانک یا عبد الله لاتدری ما اسمک غدا) بوراده عبد الله علی دکل بلکه
معنای لغویسنه محمولدر که اذا امسیت و ما بعدنده اولان خطابک
مخاطبدر پس دیمک اولور که زیرا سن ای الله قولی یارن یعنی قیامت
کونی بلز سنکه اسمک ندر یعنی نه اسمله نیا و ذکر اولور سنکه سکا
یا عبد الله و یا طبع الله می دیرل و یا خود یا عبد الدنيا و عبد الشیطان

و عبد الهوی و یا فاسق می سوبلرل پس بودنیاده اسم ظاهره اعتبار
یوقدر هر قدر شرفه دلالت ایدرسده زیرا ابوبنک وضع ایندیکی
اسم کونیدر بلکه اسم حقیقی به اعتبار واردر که اسم الهی در تنکیم
رسول الهی صلی الله علیه وسلم جدی عبد المطلب سابع ولادتده
الهام الهی ایله اسم محمدله موسوم قلمش ایدی انکیچون اقوال و افعالنده
عمره بعد اخیری محمود کادی و اسم عبد الله کی تنکیم کلور (وانه لما قام
عبد الله) اسم محمد و سایر اسماء شریفه و القاب مشرفه دخی اسم
حقیقی اولدی اگر چه ظاهرده اسماء منبوظه در زیرا نظر مسماک
اول اسمائک حقایق ایله قیامتده در انکیچون اومقوله اسمایی تبدیل ممکن
دکلدر حتی قریش معاند و معتزلی اسم محمد برینه حاشا مذم دیو
اطلاق ایدر لدی رسول الله پیورلر دیکه الله تعالی بنی محمد خلق
ایلمسدر یوخسه مذم دکل پس انلرمذم مخبلی ذم ایدرلر یوخسه
محمدی دکل و حضرت علی کرم الله وجهه ولادتده پدری ابوطالب
اوراده حاضر اولمغله والده سی فاطمه اسدی ائک نامی اسد وضع
ایتش ایدی صکره پدری حاضر اولدقدن بن ولدمک عز علوم و علو
قدر بولدوعن استرم دیو اسدی علی به تحویل ایلدی بومعنادن علی
هم اسد الله و هم ولی الله اولدی یعنی اسم علی اکا اسم حقیقی اولدیکه
علو ذات و صفاتله قائم اولدی و قدر عالی بولدی و شول درجه به بالغ
اولدیکه امت مرحومه ائک اب ثانیسی اولوب طرق حقده اربابک
سلسله سیدخی انده نهایت بولدی و علی هذا و بوفقر الفات ار به ده
روضه مطهره ده سرنبویه مراقبه ده ایکن کوردیمکه عالم مثالده
برغلغله پیدا اولوب عالم غیبدن تفقد اولنسون هر کسک اسمی
یزده میدر دیو خطاب واقع اولوب هر کسک وجودی اول حالت
هائله دن لرزه دار اولدقدن بوفقر دخی بردفترده کندی اسممه نظر
ایدوب ثابت بولیحق سرور عظیم حاصل اولوب حسه کلام و الحمد لله
علی عنایتیه الازلیة السابقة و هدایتیه الابدیه اللاحقة و دیمشلمدر که
هر عصرده قطب وجودک اسم الهیسی عبد الله در اسم کونیدی

هر نه اولور سه زير الله تعالىك الاهيت والوهيت والوهي مراننده حقيقت
عبادت وعبوديت وعبودت ايله قائم و متحققدر وجميع كل بشر بوسرله
صورت بولمشددر ايمدى اى مؤمن اسم كوني به باقه بلكه بر اسم الهى ايله
ارتباط حقه ايمده كورتا كه دنيا و آخرتده نامك عالى و قدرتك متعالى اوله
فاعمل بذلك * الحادى والار بعون *

معلوم اوله كه بومحله دك شرح اولنان احاديث شريفه نك ترتيبى مشاهير
محدثين دن امام نواوى به مضاف اولوب امام مزبورك دخی غرضى
قواعد و اصول شرايعى جامعه اولان كلمات نبويه بى جمع ايتك اولمغله
ايكى حديث جامع دخی اربعين اوزرينه زياده ايدوب مجموع احاديث
مرتبه قرق ايكى اولمغله بز دخی نسخ صحيحه موجود اولديغندن
اولوجه له شرح ايتمشددر بس احاديثك عددى قرق ايكى اولمق
اصلنددر يوخسه صكره دن الحاق اولمق اوزره دكلر * لايؤمن
اهدكم * يعنى سزدن بريكزك ايمانى كامل اولماز بس مقصود كمال
ايمانى نقيدر يوخسه اصل ايمانى دكل تشكيم نظارندن معلوم و روشنددر
* حتى يكون هواه تابعا لما جئت به * بعض نسخ ده تبعا دوشمشدر
فكنتين ايله تابع معناسنه مفرددر كه جمعى اتباع كلور و جمعى دخی استعمال
اولور تبع تابعين كى هوى قصره مراد و مشتبهاي نفسدر كه برهان
سماوى و دايلى عقلى اكا مساعده ايتيمه الحاصل هواى نفسك شرعا
مذموم اولان طرفه انحرافنه دبرلر امور جاهليه و امثالى كى زيرا جئت
به دن مراد شرعدر و شرع امور طبعيه و عقليه و جاهليه بى رفع
ايچون وارد و نازل اولمشدر معنى ديمكدركه تاكه انك نفسك هواسى و
عقل قاصر نك مدعايسى بنم جانب حقندن كتورديكيم شرع مطهره تابع
اوله پس شول كيمسه كه شرع الهى و منهاج محمدى بى قوياوب هواسته
و عقل قاصر نه تابع اوله انك ايمان و تصديق ناقصدر اكر كامل
اولايدى شرعا مذموم اولان امور جاهليه و محرمات و مكروهات جانب
ميل ايتزدى زير اهدى ايله هوى و حقه باطل بر برده مجتمع اولماز بس
بوئنده اهل ايمانى مخالطه كفرة و فجرة دن تحذير وارد زيرا سوء قرين

آخر انسانى جاده دن اخراج ايدر و ضلاله دوشورد و بوتنييهى دخی
مشتملدر كه امر شرعى بى كراحت ايتمك كركسدر بلكه هر مأور اولديغى
خدمته طيب نفسله حركت ايمده والا استنقال شرع كفردر و بوئنده
اشارت واردركه شارعده اعتراض جائز اولمديغى كى مرشد كامله دخی
اعتراض جائز دكل بلكه تسليم و انقياد كركدر و اكر خدمته و متابعتده
حب طبعيه عيسى بو غيبه باري حب اختيارى ايله معامله ايمده يعنى برسته
طبعيا مكروهه ايمده ده (وعسى ان تكرهوا شيئا وهو خير لكم) موجبنجه
اشار و اختيار ايليوب نفس خاينى انك فعلنه حل ايليمه و تدر بخله
رياضت و تقليد ايمده رك آخر نفسندن خروج و ارادتنى ارادت شيخنده
افنا ايدوب شيخله يكماره اوله و خدمتى لذتله و متابعتى حلاوتله ايمده تاكه
(ان الدين عند الله الاسلام) سر نه ايره و اسلامى حقيقى اوله
والله القادر معين لعبد القاصر (بعد ذا معلوم اوله كه عشق و هوى
و محبت ديدكلى اصلنده حقيقت واحددر كه هيو لا نيدر پس كيفيت
بمحازله تكيف ايدرسه مجاز والا حقيقت اولور نيكيم قيس عامرى
اولمده عشق ليلاده و سواسه تابع ايكن آخر اول شهوت طبعيه
عفت حقيقيه به مبدل اولوب صورندن معنابه و حسدن عقله
و عقلدن روحه و روحدن عين سرله نظره انتقال ايليوب قنطره
بمحازدن وادى حقيقته عبور قلدى و عاشق مجازى ايكن عاشق حقيقى
يعنى عاشق ايملى ايكن عاشق مولى اولدى و صورتى سرده محو ايتدى
و باب اشپادن خانه اسمايه و اندن صدر معنابه رتقى قلدى بوجهندن
هوى و عشق ديدكلى معنى واسطه وصول و رابطه عاشق و معشوق
اولدى چونكه عين روح قلبه و عين قلب دخی هيكله نظر ايليمه اكر
نفس مداخله ايليوب سرقه نظر ايلرسه شهوت خفيه مخالطه سيله
اول نظر حرام اولور و انك صورتى جنك سمايه صعود و استراق سمع ايتيمى
كبيد كه اكا ذيله مخلوط اولمغله مردوددر و اكر مداخله نفسدن سالم
اولور سه اول نظر حقيقت و حلال اولور زيرا اكا حقه حقه نظر دبرلر
اولمكى به نفسله خلقه نظر ديدكلى كى اشته هوى اصلنده حق

و باطله صالحدر چونکه شریعت مداخله و سواستن و طریقت
مخالطه نفسدن خلاص اوله آینه انفس و آفاقد کورین صورت
حق اولور و نفس انسان مجازدن قورتلور که اکا هوای باطل دیرلر
و بورادن فهم اولدی که کرچه انسان حق و باطله مستعد در و لیکن
هر کسده اولان کیفیت مجاز حقیقه متحول اولماز بلکه اول کیفیت
تلطیفه محتاجدر بو وجهدن کفار و فسقه نک چابلی غلیظ
و هوای باطلاری شدید اولمغه برزخ بطلان و مجازده قالدیلر
و مؤمن و مطیع اولنر حقه و حقیقه عدول ایلیوب شر نفسدن سالم
اولدیله انکیچون شارعده متابعت ایلدیلر زیرا هواسنی هوای حق ایدن
امر حقدن منحرف اولماز و اکا شریعت و حقیقه میل ایتیک لذت
و سهل کلور پس هر کس قلبی زده ایسه میلی دخی اورایه در کل امدی
اغراض نفسدن خلاص اول تا که دورنده صافی اولوب
مرآتیکه صورت حق ظهور اید و باطل زاهق اوله و السلام
* الهانی و الاربعون *

* قال الله تعالى * معلوم اولاکه الله تعالی به قول و تکلم استاد اولنور
کا قال الله تعالی (واذ قال الله يا عيسى بن مريم) وقال الله تعالی (و كلم الله
موسى تكليما) وليكن نطق اضافت اولنوب نطق الله دلمز زیرا نطق
اصوات مقطعه در که لسان انی اظهار و آذان انی و عی و حفظ ایدر
کا قال في القاموس النطق تكلم بصوت وحروف يعرف بها المعاني
وانطقه الله يعني انطاع في حقه نسبت جائز در تکلم کلور (انطقنا الله الذي
انطق كل شيء) فاما نطق انسانه مخصوصدر که غیره یا بطریق
التشبيه دلالت یورندن و یا بطریق التبعیه اطلاق اولنور (يقال
ماله ناطق ولا صامت ای حیوان ولا غیره من الممال * یا ابن آدم *
معلوم اولاکه ابن آدم و ولد آدم نوع انسانده مستعملدر بوجهتدن
ابو البشر دخی انده داخلدر پس اناسید ولد آدم اناسید نوع الانسان
دیمکدر و الاجناب نبوت صلی الله علیه وسلم نفس آدمدن افضل
اولمق لازم کلور بعض اهل معرفت دیمکدر که آدم علیه السلام

تر ایدن مخلوق اولمغه بطریق الاستبعاد (ماللتراب و رب الارباب) دیدیلر
وطن ایلدیلر که انسان ضعیف رب قوی ایله ائتلاف ایتز بس یا ابن آدم
عبساری ایله ملزم اولدیله هم ظاهرا و هم باطنا و ظاهرده وجه الزام
بودر که یا حرف ضعیف ایکن اسم قوی اولان آدم ایله مجتمع اولدی
و معناده الزام بودر که تحت خطایده مناجات واردر که خلقه ائتلاف
و محبتدر بس اگر لایق یزم خاص اولسه باده نوش مناجات و مکالمه
اولماز دی بوجهتدن تر ایده آب سری ظهور ایلدیکه فیض علم خاصدر
بو معنایه تراب ضمه تراب اولدی فتحله که ترخش مکابیلدر و آب تراب
لطیفدر فا علم ذلك فانه من العجائب تضمن التراب للماء لفظا و معنی
واشکر علی هذه اللوحی الزائدة فانها لبست في كلام ذلك البه ص
وهی من لباب المعرفة * انک مادعوثنی * ما توقیت ایچوندر که
زمانیه در مادام معناسنه مابعدنده غفرت کلمه سنه ظرفدر دعا طایدر که
مطلوب منه اولان حقه تذال و التجا و اظهار عبودیتدن عبارتدر
و حدیثه کلور (الدعاء مخ العبادة) یعنی عظم بدن مخله و بدندخی
عظمه استمساک ایتدوی کی مخ عبادت دخی دعا در که قوام عبادت
دعا لله در انکیچون هر عبادت دعا لله مختوم اولمق کرکدر و الاحقه
جفا ایتش کی اولور زیرا کریمدن سنه طلب اولماق کریمه اذیتدر
نتیکیم لیمدن مطلوب اولمق اکا اذادر * ورجوثنی * الرجاء توقع
حصول الخیر فی المستقبل و دیمکدر که رجائیک علامتی حسن طاعتدر
قال الله تعالی (ان الذين امنوا والذين هاجروا وجاهدوا في سبيل الله
اولئك يرجون رحمة الله) بس بلاطاعة رجایه امتیه مجرده دیر که
اهل هوانک حالیدر * غفرت لك على ما كان منك * بوراده علی
مصاحبت ایچوندر که مع معناسنه در کا فی التنزیل (الحمد لله الذي
وهب لي على الكبر) ای مع الکبر (تقدیری دیمکدر که غفرت ذنوبک
مع ماصدر منک من الذنوب الکثیره کثر و صغائر یعنی ابن آدم مادامکه
بنمدر کا همه ال آچوب صدق و خلوصله تضرع و نیاز و بیدن
مغفرت ذنوب و عفو خطایا رجاء و توقع ایلرسن یعنی بو حال سنده اولدیقه

سنت کاهلری رنقدر چوق اولورسه ده عفو و مغفرت ایدرم مادامکه
حق عبد اولیه زیرا مظالم شهیددن بله معفو دکلدر فکیف غیریدن
مکرکه حق تعالی دن بر طریقله ارضاء خصوم واقع اوله بودخی اگر حق
کافرو حق حیوان دکل ایسه مکرکه حق تعالی دن اکادخی برتدارک
واقع اولاکه بورا سی مسکوت عنده در اگرچه بعض صورنی الله تعالی
بوقیره تعریف ایلشدن و لکن ستری اولی اولمغله تحریر اولمندی
* ولا ابالی * مبالات و اکثرات قایم معناسنه درکه عجم باک دیر
باء عریبه ایله ای لا اکثر بذنوبک العظيمة الکثیرة مادمت علی الداء
والرجاء وطلب العفو والمغفرة بوراده بهضیله مبالاتی بالذن اخذ
ایتملدر کویا بر کیمسه نک مبالات ایتم دیدوکی بالمی اکا مشغول قلم
و خا طرمه کتورم دیمک اوله و لکن اهل لغت مبالاتی بلوده یعنی
ناقصده درج ایتملدر یو خسه بالده یعنی اجوفده دکل پس بن سنت
ذنوب کثیره کی مبالات ایتم دیمک سنی کاهلک ایچون بلو و امتحان ایدوب
ناره ادخال ایتم و کترتی قایم دیمک اولور زیرا کاه نقدر کترنده اولسه
ینه منتهای در حقک عفو و مغفرت و سایر صفات جلیله سی ایسه منتهایه
دکلدر پس منتهای غیر منتهای باندیدی در یادن قطره کیدر که
بی مقدار در ای عارف نظر ایله بو حدیث شریفده دعایه که نوجهله
صورت و معنایی جا معدر زیرا صورت معنا نک ترجا نیدر پس
دعا ده رفع ید ایتمک باطنده اولان تذلل و عبودیت نشاندرد و عبود
صورت و معنایی جامع اولمغله ایکی یوزدن حقه النجا ایتملدر نیکیم
اکل الموجودات صلی الله علیه وسلم استسقاء و غیریده رفع ید
ایدلر و دعا ده مبالغه ایلرزدی و تأمل ایله که رجائله خوفه دخی
اشارت قلدی زیرا رجاء خوف معناسنه دخی کاور زیرا خوف
و رجاء متلازمدر قال الله تعالی (مالکم لاترجون الله وقارا) ای لاتعتقدون
له وقارا و عظيمة فتخافوا عصیانه و تفکر ایله که رجوت منی دیمدی تا که
حال عارفه دخی اشارت اوله زیرا زاهدک رجاسی عطا و عارفک رجاسی
الله تعالی در و امان نظر ایله که مغفرتی دعا و رجائله مقید قلدی تا که

عبد مغرور اولیه و عبودیتله قائم اوله اگرچه الله تعالی نک عفو و مغفرتنه
فی الحقیقه قید یوقدر انک ایچون (و یغفر ما دون ذلك لمن يشاء) دیو
مغفرتی مطلق ایراد ایلدی و تحقیق مطالعه قلکه تحدید ذنوب ایتمدی
زیرا اکا نسبتله قلت و کثرت بر در انک ایچون بر توحید له بیک شرکدن
تجاوز ایلر و تدقیق ملاحظه قلکه مغفرتی عدم مبالاتله تقویت ایلدی
زیرا عندالکریم عطا استکثار اولمز پس عفو خطا دخی معاملة
عطا کیدر فاعرف جدا * یا ابن آدم لو بلغت ذنوبک عنان السماء *
قال فی القاموس عنان السماء بالكسر ما بدالك منها اذا نظرت لها
واعنان السماء نواحيها بس عنان سحاب معناسنه در که ظاهر اولان
مرتبه سیدر و اضافت ادنای ملا بسنه ایچوندر زیرا سحابک سمایه
طوغری ارتفاعی وارد و همان سعادن معدوددر زیرا هر مرتفع سعاد
حتی نبات ارضدن مرتفع اولمغله سماء دینلدی یعنی ای ابن آدم اگر
سنت کاهلرک کترتی جهتدن و هو الا کثر الاظهر و اغلظتی جهتدن
تجسد ایلوب سمایه متصل کی کورینن سحابه ابرسه و بر ایله کولک اراسنی
طولدرسه بس بو عبارت کترتن کایه در زیرا بین الناس اول و جهله
متداولدر شول جهتدنکه بین السماء والارض بشیوز یلاق مسافه در که
ما بین المشرق والمغرب کی و انسانک وسعته حس ایندی کی بوقدردر
بس خطاء انسان سحاب و سمایه دک بلکه عرش دک جیفسه و جمیع
عوالمی بر قلسه ینه عندالله بر صیفة عریضه ده نطقه قدر دکلدر تکیم
امام شافعی رح قرب احتضارنده دیمشدر (ولما فی قلبی وضاعت مذاهبی
(جعلت رجائی نحو عفوک سلما) تماظنی ذنبی فلما قرنته (بعفوک ربی کان
عفوک اعظما) قوله تعالی تماظنی ذنبی ای عظم بالاضافة الی یقال امر
لا یعظمه شیء ای لا یعظم بالاضافة الیه کافی القاموس * ثم استغفرتنی
غفرت لک * استغفار سؤال مغفرتدر اللهم اغفر لی دیمک کی واستغفر الله
دخی انک مقامنه قائمدر زیرا طلب معناسنه خبردر تکیم مرور ایتمشدر
یعنی عنان سمایه بالغ اولور ذنوبک اولدقدنصکره رجوع ایلوب بندن
طالب مغفرت اولسک سنی مغفور و خطا الیکی مستور ایدرم و آثارنی

اظهار ایتیم بلکه سبب تنگی حسنه تبدیل ایلرم و هر تقدیر استغفار
تکرار ایلرسه مغفرت دخی اکا کوره اولور زیرا غفار و غفورده اولان
مبالغه افراد ناسه و افراد خطایه و جمله اوقاته ناظر در فاعرفه
دیمشدر که بر کیمسه بر معصیتی اشلیوب قبل التوبه بردخی ارتکاب ایتسه
مصر اولش اولور و اصرار بکار دندرس اصراری اوزرینه معافیه
اولور * یا ابن آدم لو آتیتنی بقراب الارض خطاء * قراب الشیء بالنکسر
و قرایه و قریتد یضمه ما مقارب قدره ای مایقارب ملئها بوراده مقاربه
ملئدن مراد نفس ملئدر زیرا بر نسته نك قرین ذکر ایدوب کندیخی مراد
ایدلر تنکیم تشبیحه دخی جارد که فلانه بکرزدیرل مع هذا فلانک
کنیدر مهمان کی فافهم پس ای مایقارب ملئها اولئها و هو الاشبه
لان الکلام فی سباق المبالغه دین استعمالدن غافل اولدی بقرایده یا
تعذیه ایچوند و خطا اندن حالدیر یعنی ای ابن آدم اگر سن بکا
بر طولوسی خطا کثورسک و یا اگر سن بکا بر طولوسی خطا له کلسک
یا صاحب ایچون اولوب خطا اضافتده ذات مقدره دن تمیز اولور
و بونده مابین السماء و الارض ایله تمثیل نصکره مابین المشرق و المغرب
ایله تمثیه انتقال ایلدی زیرا حس و ادراکه افریدر * ثم لفتیتی * یعنی
بعد الموت بکالافی اولسک زیرا باب لقا موثر و عمل ایله لقامیائنده مهمات
اولغله ادات تراخی ابراد ایلدی زیرا ماقبلنده اولان ایساندن مراد
فی الحقیقه لقای تصویر دکل بلکه کثرت ذنوبی بیاند کما لا یحقی
و یا معناده مابعدینه مرهوندر * لا تشرك بی شیئا * فاعلمدن حالدیر
شیئا یا مصدریت اوزرینه منصوبدر شیئا من الاشراک معنایه که
جلی و خفی به شاملدر و یا مفعول به در شیئا من الاشياء معنایه کما قال الله
تعالی (لا تشرك بالله) فان معناه لا تشرك بالله شیئا اصلا دل عایه
مابعدیه من قوله (وان جاهدک علی ان تشرك بی ما لیس لك به علم)
و یا خود بعبادت دیمکدر کما قال الله تعالی (ولا تشرك بعباده ربه احدا
واشراک ذات ایله اشراک عبادتک فرقی بودر که اشراک ذات ایدن
تثویه در که ایکی العاثبات ایتشدر واجب الوجود معنایه سائر کفارک

آلهه سی ایتسه توسل طریقله در کما قال الله تعالی (ما نعبدهم الا ليقربونا
الی الله زانی) * لا یتک بقرابها مغفرة * مغفرة اعرابی خطاء کیدر بوراده
قراب مشاکله طریقله در والا (مغفرتک اوسع من ذنبی و رحمتک ارجی
عندی من عملي) یعنی بندخی سکامله الارض مغفرت کتوردم و یا مغفرتله
کلورم اگرچه سنک کاهک بنم رحمتی تحدید ایتمز الحاصل شرک وجود
و شرک عبادت اولیحق پرر و کوکلر طولوسی کاهه التفات اولنماز بلکه
مغفور اولور تنکیم شرک اولدیغی برده ملأ السموات و الارض عبادت
اولسه بر فلسه دکن زیرا شرک رأس المعاصیدر که طریق ابلیدر
فسأل الله الاخلاص فی العمل و نعوذ به من القصور و الکسل منه التوفیق
لسلوك الطريق و الیه الانتهاء کما قال (وان الی ربک المنتهی) (و آخر
دعواهم ان الحمد لله رب العالمین) اشته شرح اربعین یک یوزا و توزیدنجی
محرمتک او اخرنده شیرازه بند تکمیل اولدی و پروسه ده
کتابخانه مزده اختتام بولدی

* نظم *

بو تألیف جلیل نکته سنج معرفت کنجه
سبب درویش علی حافظ اولدی استمکله

دیدم تاریخ شرحه حرف جوهر دارله حتی
چقردم اربعینی بنده شیخ آسا امکله
س ۱۱۳۷

بعونه سبحانه و تعالی * اشبو شرح شریف احادیث نبویه * علی قائلها
افضل الصلوات و التحیات النویه نك طبعی دار الطباعة العامرة
الفاخرة * ادام الله تعالی محییها * سلطان محمود الخصال بالفیوضات
الیاهره ده * معرفت عبد فقیر ملک محمد * شیخزاده السید
محمد اسعدایله (آیات الخیر) بیک ایکیوز الی اوج
سنه سی * شهر مولد رسالتنهای
اواسطنده * رسیده ختام
اولشدر

SOLEYMANIYE G. KÖTÜ

İsmi: Seyyid Majid ef.

Yer: ayit 0.

Fakülte No.

4

Tasit 0.

292.2